

Bund
v. 10

IndL 12.35.6

A
DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF

SANSKRIT MANUSCRIPTS

IN THE LIBRARY OF THE

CALCUTTA SANSKRIT COLLEGE.

Prepared under the orders of the Government of Bengal.

BY

HRĪSHIKEŚA ŚĀSTRĪ,

SECOND GRAMMAR PANDIT, SANSKRIT COLLEGIATE SCHOOL,

AND

NĪLAMANI CAKRAVARTTI, M.A.,

LATE RESEARCH SCHOLAR.

VOLUME X. JAINA MANUSCRIPTS.

67

CALCUTTA :

PRINTED BY J. N. BANERJEE & SON, BANERJEE PRESS,
59, PATALDANGA STREET,

1909.

JAINA MANUSCRIPTS.

ANGAS.

पुस्तकेऽपि नू म्यानाङ्गं नाम तृतीयो लैनाङ्गनिर्णयः सटीको वर्णितः ।

No. 2. भगवतीसूत्रम् । Bhagavatīśūtram. Substance, country-made white paper, 12×7 inches. Folia, 875. Lines, 3-16 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1871, Śaka, 1737. Appearance, very old, worn out, torn and worm eaten in most parts. Prose. Generally correct. Complete.

This belongs to the Aṅga work and stands fifth in order. It has also the following names—

Such as Bhagvatīvivāha, Viyāha Paunatti, Vyākhyāprajñapti and is complete in 41 Sāya (Śata). Described by Dr. A. Weber in No 1787 of his Catalogue. The text is accompanied by explanatory notes in bhāṣā and agrees with that of Dr. Weber.

पुस्तकेऽस्मिन् भगवतीसूत्रं नाम पञ्चमो जैनग्रन्थो वर्तते ।

No. 3. अन्तगङ्गदशोडश । Antagaṅgaśāṣṭi Substance, country-made white paper, 10×4 inches. Folia, 54. Lines, 15-21 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out, torn and writing effaced in parts. Prose. Generally correct. Incomplete.

Antagaṅgaśāṣṭi belongs to the Aṅga works of the Jainas and is the eighth of them, complete in eight Vargas of which the first varga has 10 Ajjhayanas or chapters. The second 11, the third 13, the fourth 10, the fifth 10, the sixth 16, the seventh 1 and 11, the 8th 10 ajjhayanas. The codex under notice has upto a small portion of the eighth Varga. As our reading agrees with that of Weber's in No. 1806 we need not describe it. It has been so much worn out that cannot bear even a soft touch of a finger.

पुस्तकेऽस्मिन् अन्तगङ्गदशोडश नाम कीदृशी जैनग्रन्थोऽसम्पूर्णो वर्तते । पुस्तकमिदमतिशयोक्तं न स्पष्टं वर्तते ।

UPĀNGAS.

No. 4. राजप्रज्ञसूत्रसिद्धान्तः । Rājaprajñasūtrasiddhāntaḥ. Substance, country-made white paper, 9×4 inches. Folia, 271. Lines,

7-15 in a page. Character, Nāgara. Date, Saṃvat, 1844. Appearance, old, and slightly worm-eaten in parts. Prose. Generally correct. Complete,

This work has been described by Dr. A. Weber under the name of Rājaprasānaiyyam in his Cat. No. 1829. It is the second Upāṅga work of the Jainas and consists of questions by a king called Pradeśi and their answers by his Garu. The codex under our notice is also embodied with a commentary or Vārttika in Bhāṣā, under the name of Rājaprasāni Sūtrasiddhānta, by Samaratandra Sūra. The readings of the text as extracted by Dr. Weber differ from ours in some places for example our text begins—

નમો અરિહંતાય, નમો સિદ્ધાર્થે નમો આયરિયાર્થે નમો ઉવજ્ઞાયાય નમો
ભોજ સ્વ સાદ્ધર્મ્યે એમી વચ નમોજાગે તેર્થ કાર્ત્તિય તેર્થ સમર્થ આમલક્યા
આર્મ અયરી હોત્યા રિહત્યનિદસમિદા જાવથા સાદયા દરિમિદિયા
અરિદયા મહિદયા, તોમેવ આમલક્યા અયરીયે અરિદયા સત્તર
પરિહત્યમ દિસોભાવ અંતમૈવવર્થ આમ ચંતિર હોત્યા વીરાયે જાવ
મહિદયે અમોયવરપાયવે પુદવિસિત્યા પુત્રવત્તત્તયા સવવાય મગર્થ
તેયાસિચિહ્ન રાયા ખારિયો દેવો જામીસમો મૂઠો પરિણાનિગયા રાયા
જાવો વદ્યુશસતિ ।

Extract from Weber. ઓ નમો જોતરાયાય । નમો અરિહંતાય નમો સિદ્ધાર્થે નમો
આયરિયાયમ્, નમો ઉવજ્ઞાયાય નમો ભોજ સ્વસાદ્ધર્મ્યે ॥ ૧ ॥ તેર્થ
કાર્ત્તિય તેર્થ સમર્થ આમલક્યા અયરી હોત્યા.., તોમેવ આમલક્યા
અયરીયે અમલક્યાવર્થે આમ ચંતિતે હોત્યા.....૧મ વર્થા ઉવવાલિય
મર્મર્થે તેયા સેયો રાયા ખરિયો દેવો જામી સમોમુદે પરિણા નિગયા જાવ
વદ્યુશસતિ ।

Look at the end also.

Our codex reads—

ઉવજ્ઞાનોમાયેહિ સિદ્ધિહિતિ વુદ્ધિ હિતિ સુચિહિતિ મુપરિ તિજ્ઞાપ્યન્તિ
મલ્લદુષ્ટાઅમંત કરેમિ અ સેવં ધતે મેવ મનોતિ ગોયમાસમર્થે મર્મર્થે મદ્યા-
વોરં વદ્યુશમસદ વંદિતા અસિત્તા સંજમેર્થે તવસા અપાર્થે માયેમાયે
વિદ્યરતિ જમો જિર્ણેર્થે જિયમયાર્થે જમો મુયદેવયાવે મગર્થે અમો પતોવે
મગર્થે અમો મગર્થક અરદક પાસસા પાસમ્ભા સુવામર્થસ્વર્થા જમો
રાયવર્થે ૧૫ સમર્થ ॥

Colophon. इति श्रीराजप्रभो सूत्रसिद्धान्तमन्त्रः ॥ संवत् १८४४ मिति माघ शुदि
१० रविवार लिखित जीसी देवराज वाराणसी मध्ये संवत् १८४४ श्री ॥

Extracts quoted by Weber—

अमसाग्नोसासिद्धिं सिद्धिं, बुद्धिं, सुखं, परिनिर्वाणं, नव
दुःखाणाम् चान्नं करिष्ये। असेवम् मने सेवम् मने ति भगवम् गीयमा
समयम् भगवम् महाशेरम् बन्दे अमसद बन्दिता, अमसिता संजने
तवसा अण्यार्थं भाषितार्थं विदुः ॥ ॥ अमी जिवार्थं जिवभगवन् अमी
सुखदेवता + + + + पसुं सुपसुं पसुमन्तो नमी ॥ ॥ राय
पसेचोयम् सप्तमम्। समर्पित इदं सूत्रम्। सन्वत् १०८८ ॥ अम
भवतु ॥ ॥

The commentary or Vārttika in our codex is entitled Rājaprasni-
sūtrasiddhānta by Samaracandra Sūri, pupil of Pārsvacandra.
But that described by Dr. Weber in No. 1830, is of Malayagiri
consequently a different one from ours.

The commentary in our cedex begins—

॥ १० ॥ श्रीवैतरनाय नमः ॥

देवदेवं जिष्णुं नत्वा युतदेवीं विप्रैः ॥

राजप्रभोयसूत्रस्य वार्तिकं विदधाम्यहम् ॥ १ ॥

राजप्रभोय उपानते स्यद्वाटे कहीधे प्रदेशी नाम राहं जीवना अनेक
प्रश्नकीधा केशीगुरु ते प्रश्ना उत्तर दीधा। प्रदेशी राजाहं सत्यम्
प्रकारे ते प्रश्न सद्वाटे धर्मपास्यांसी धर्मदेवकीहं मूरिषा भगवत्पायुं
भगवन्तं आगत आगे नाटक देवाय एहवी सकल वक्तव्य तावद् सद्वाटे
विषे तिणे कारण राजप्रभोय उपान कहीधे वे मूय गङ्गां मूय ते हनस
एह उपान राजप्रभोय जिम हसपादादिक अंग अंगलीने उपान तिह्यह
कारणहं मूयगङ्गां मूय नह विषे स्वसमय परसमय जी वक्तव्यता वे तेमाटे
परसमय मे विषे एकसलसवी (१८०) क्रियावादीनामा मत ८४ अक्रिया
वादीनामा मत सतसठि (८०) अज्ञानवादीनामा मत वत्तीस (२५) विनयवादीना
मत य पारह मत मित्ती १६६ भेद यथा तेमाहि राजा प्रदेशी अक्रिया
वादीमाहि लिउतउ मूयगङ्गां मूयने विषे जे क्रियावादीना मत कक्षा
तेह्यह भाव राजप्रभोय मूयने विषे राजा प्रदेशीनह अधिकारह तेणे कारणह
मूयगङ्गांमूयनस एह उपान कहीहं ॥ १ ॥

End. रबोउ भववंत भद्रवसवि इद्र नर पूजो कलशोवतो वदं उपजावतो
वच्च तेदमसो नमस्कार याउ शोषारचंद्रसूपतासंकार शोषमरचंद्रसू-
तनपद्मो चयोतकर ।

Colophon. इति शोषारचंद्रसूपविज्ञात शोषमरचंद्रसूरकृत संपूर्णम् संसारं च धर्मं
भवतु ।

No. 5. जीवाभिगमसूत्रम् । *Jivābhigamasūtram*. Substance, country-made white paper, 10×4 inches. Folia, 216. Lines, 6-11 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out and slightly worm-eaten in parts. Prose. Generally correct. Complete.

This is the third Upāṅga work of the Jainas described by Dr. A. Weber in his Cat. No. 1833. As the readings in our codex agree with the extracts quoted by Weber we need not describe it in detail.

Colophon. जीवाभिगमं सूत्रं समाप्तं ॥ ४ ॥ धर्मं भवतु सवि शोकाया दीपे चा ।
आद्या शो ५ मनकांशो आद्या शो १ कलुर्वांशो तस प्रथमो आद्या सदि
जवाइनी प्रति ।

पुस्तकालिङ्ग जीवाभिगमसूत्रं नाम पञ्चमीपादनिबन्धो वर्तते ।

CHEDASŪTRA.

No. 6. कल्पसूत्रं मटीकम् । *Kalpasūtram Saṭīkam*. Substance, country-made white paper, 9×4 inches. Folia, 149 (of which fol. 144-148 both including are wanting). Lines, 1-12 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1848. Appearance, very old, and writings injured in most parts. Prose. Not correct. Complete (except the folia mentioned in above).

Next to Upāṅgas the Jain literature has been classified under the head of the Chedasūtra which includes in it the following works—

(1) Nisiha, (2) Mahānisiha, (3) Vavahāra, (4) Daśāra, (5) Kalpasūtram and (6) Jainakalpa. The Kalpasūtra is complete in eight

Ajjhayanas or chapters. The word Kalpa means Sadācāra which, according to Jaina's are ten in number. Kalpasūtra was first spoken by Bhagavan Mahāvīra the last Tirthankāra of the Jaina's in Rājagrihanagari under the shade of the Gupāsika Caitya in a vast gathering and afterwards it was compiled in its present form by Śrībhadravāhu Svāmī and has good many commentaries such as Avacurni, Kalpāntaravācyāni &c. Our codex contains a version of the Kalpāntaravācyāni as described by Weber in No. 1892, in Bhāsā, under the name of Kalpavṛkṣa with an introductory chapter entitled the Nāgaketukathā, after which the text commences with the commentary following the text line after line. The Kalpasūtra has been translated by Prof. H. Jacobi in the sacred books of the east series, Vol. 22.

The introductory portion of the commentary begins thus—

॥ ६० ॥ श्रीसारदाय नमः ॥ गुरुभ्यो नमः ॥

कल्याणानो (नि) समुद्रमंती (ति) विश्वसूनु(मु)रामभाम्यालया
का संपन्नद्विजा वी(वि)लासवृक्षनाः खेदीश्वला इत्यते ।

ताति. मातिसृपेती(ति) भीतिवतिभिः साकं न किं वि भवेद्

यदा मङ्गलमुज्ज्वलं सुविपुलं यस्यानुभावाद्दृष्टिः ॥ १ ॥

श्रीमती यस्य सानिध्यादवर्तुसंपदी भवन्ति

श्रीदा + + + पुत्रान् + दासिनो ॥ २ ॥

नत्वा गुरुं च योगदीप्तौ भगवा परमया सुदा ।

श्रीशंसकुसुमाद्याय लिखते (लिख्यते) कल्पवृक्षकम् ॥ ३ ॥

श्रीकल्प श्रीश्रीतरागनुकक्षी सा(शा)स्त्रे श्रीसर्वज्ञान कल्प प्रमाण तिवारे
सर्वज्ञानी अभाव न होय तिवारे तेदनी भाव्यो सास्त्रेतिह ज प्रमाण करवी
एह श्रीकल्पसूत्र एह विना मिमोये सास्त्र वीधर्मोदय राजा नेदनिदिवसवानो
राज्यवानो समानत्वि सा(शा)स्त्र लीकनि उपगारी होचिं जिह्वा धर्म तिह्वा
यथो सन्धं वलीति । दानवली + + परीवृद्धादीक धर्म धर्मार्थ कीया च
पांडव श्रीराम वी(वि)क्रमादीक श्रीमत् + + + जेदनी कीरत कमलिनी
आजलते जगमाहि परीमत् कसूरीकरणी वि । + + + तेह धर्मना
दीवस + + + मासीं रक्षायावति श्रीमादपदसाध चावे मंगलीक
निध्याय पक्षुसचना पीप दीवस ताचि नवे वधाचे करी श्रीकल्पसूत्र प्रते
वी + यावत्तधर्मार्थ सले । कल्पसु साध्याचारले दश सा(सा)धुं

आपार दशे प्रकार्ये । संख्या (१) अर्धलक्ष (२) अर्धशत (३) सितायर
 (४) रायपिण्ड (५) कटकर्म (६) वय (७) जिडो (८) पडोकर्म (९) नाम
 (१०) पयोसथाकप्यो १ प्रथम अर्धलक्ष, २ बीजो छंदमोक्तकल्प, ३ बीजो
 सेषापर (श्यान्तर) कल्प, ४ बीजो रायपिण्डकल्प, ५ पंचमो कृत कर्म,
 ६ दश, ७ छंदो मतकल्प, ८ सप्तमो ओह कल्प ९ आठमो पडो कर्मका कल्प
 १० नवमो मास कल्प, १० दशमो पञ्चसुखा कल्प दश कल्प नावा लार्थ वा
 दविष्व संए उपगार जिन धर्मराजाने दशमो नाम सास्त्रने धर्मधिकी पेश
 पांडव विक्रम नल इंद्र प्रमुख (प्रमुख) राजानी कीर्ति आश्रमे जगमाहिं
 मोलरे जिन उद्योग (स) माहिं कल्पवत् (स), राजामाहि श्रीराम रूपवत् माहिं
 काम देवमाहिं इन्द्र जीतिषोमाहिं चंद्र राजोएमाहिं तांचे स्त्रोमाहिं रमा
 साहसोक्तमाहिं विक्रमादित्य यक्षनयमाहिं आदित्य धनुर्वरमाहिं अर्जुन
 वनमाहिं नंदन रत्नमाहिं चितामधि आभरवमाहिं चूडामधि
 धातुमाहिं कौचन गोमाहिं कामधेनु रसमाहिं हृत जलमाहिं अमृत
 सकल पदार्थमाहिं धर्म तेमूषी एह मयो महापुरुषमुखे एहिं धर्म दायवी
 बीजा पदार्थने धर्म + + सखलाह पदार्थसोक्त यत्त धर्मशिष्यो पुत्र
 शिषि पुत्रपुत्रपौत्रिण सुखभा सपदिधि सर्पिण्ड (धर्मसोपधो निधर)
 सर्वश्रिणि जिन द्रव्य सोमति सर्वकामपुत्र (छ) सोमहं जू दुध याव्याउ
 दही चरतनी वाजो सहजह सोमहं जू मीटो डाकुर सेवतनु परोवर सर्व
 सेवक ओह इन्द्र आराध्याउ सर्वदेव आराध्या यत्त देवतानि आराधवि
 मणिमोक्षाफल दण्ड्यावर्तमय (दधिवावर्त मय) चितकवली सुवर्णप
 द्रव्यादि सर्व आराध्या इमं ओजिनधर्मनि आराधवह मणिमोक्षाफल सर्व
 मति सर्वमो सोपधोहं ते धर्म महाभाग्यवत्त पुत्रपौत्रो उत्तमधर्मक
 + + + पांडव + + भवति भूरिभिमाने धर्मकर्ममोदया फलेति ।

End of the introductory portion of the Commentary एह होनास दोवउ
 नाहेतु जीवन धर्म आर्वे मने नवव (विषय) विकार नावि जिन पूजा
 साधुसेवा योग्य पद्धिर्मर्षो वत पालि सर्वदोषटालि एकदा कीर्तक
 मज्ज जीनुं राजाहं घोर कर्त्तक दीह दया व्योलि भारत ध्यानमाहिं
 मरीच्यत रचनुं भवधि ज्ञानि पूर्वभवि देशी (खो) राजा उपरि योहर भरउ
 राजानी सभामाहिं सिंहासन यी सोही छंदो नाव्यो राजा अपेदि हयो
 सुष (छ) सोही वसं । तेछो विलाह सभानुलीक सर्वमय या मनु इदिते
 अंतर नागरले बहोसिधा चिकुंछो । + + + उपरि गाववा सज यवा

एकमु नाम केतु सर्वलोकनी दीक्षा निवारवा प्रासाद उपरि चढ़ी मुहूर्त
 तथा दार्दिचरो पंच परमोष्टि समरो नहं धर्म प्रभवची संतुष्ट इति यज्ञ
 + + + भरगदी नामकेतु बेरागवत होत' तप पुर्जासगा करि । एकदा
 जिन पुजा करतो + + पुजामाष्टि श्रीसर्पसंघस्यो धम ध्यानइ केवल
 ज्ञानया मीमीच गयो । इति नामकेतुनी कथा ।

After this the text commences It chiefly treats of the Mahāvīrakathā or the adventure of Mahāvīra, the last Tīrthāṅkara of the Jains. Before him 23 Tīrthāṅkaras made their appearance successively of whom Rīṣabha Deva was the first. Mahāvīra after undergoing 26 births was born at last in the womb of a Brāhmaṇi named Sunandā. His father was a Bhikhārī or one living on alms but he was versed in all branches of Sanskrit Śāstra in an early age and thereby displayed an uncommon divine power in him. The text begins thus—

॥ श्री नमः ॥ नमी अरोहताय नमी सिद्धाय नमी आचरियाय नमी
 उवज्जभायाय नमी लोए सव्वसाइयं एयो पंची भनी जारो सव्व पावय-
 वासयो मयलानं च सवेस पठमं इवई मगल १ तेषं कावियं तेषं समएयं
 समणं भगवत मइवीरे पंच इत्युत्तरे होत्या तंजहा इत्युत्तरादिं चुप
 चइत्या मव्वमवई कते १ इत्युत्तरादिं मव्वानुगमं दीहरिए २ इत्युत्तरादि
 जाए ३ इत्युत्तरादि मुंजे भवीता आगाराठ आगारियं पच्छइए ४ इत्यु-
 त्तरादि अचते अचते निज्वाघारो निरावरयो कसिये पडिपुत्ते केवल
 वरणाय देसयं संमुख(व्वा) ने ॥ + साइया परिनिव्वए भयव्व ॥१॥

The writing of the codex being injured in most parts we could not quote extracts in extenso. So we are obliged to finish it after quoting a few lines only from the end.

एवं भासइ एवं पचनेइ एवं पइ वेइ पजोसववाकूपी नाम अइम अइं
 सइत्तुय अकारय सयुमं सचयं सतागरय कतो उ वइसे इति जेनो
 ६४ अइमं भवयं दइयाइयअंस पजोसववाकूपी समता श्रीमद्वज्ज
 खानोयि नवम पूर्वा धम ॥ आकलयुय सपूर्णं सं १८४८ वैशाख(ख)
 सुदी वार सोम खबोतं मुनीऊतोलाखमी खबोतं श्रीहरविजयजा
 लिखायत् ।

विवरणम्—पुस्तकेशिखन् सटीकं जेनक-अपूर्णं वर्तत ।

No. 7. कल्पसूत्रं मटीकम् । Kalpasūtram Sṛīṭikam. Substance, country-made white paper, 11 x 4 inches. Folia, 117. Lines, 16-18 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1807. Appearance, old. Prose. Not correct Complete.

This codex contains also the complete text of the Kalpasūtra with a Sanskrit version of the Antarvācyāni described by Weber in No. 1886, entitled Kalpakalpalatā, which is one of the Antarvācyāni but not described any where else, by Upādhyāya Śrīgūṇavijaya Gani having also an introductory chapter like the foregoing one by name of Prathamāpīṭhikā which commences thus—

॥ ६० ॥ योऽसावदाय नमः ॥

नवा श्रीमन्महावीरं कृत्वा (श्री)मोक्षं मुदम् ।

कल्पकल्पतानाद्यो कल्पटीका प्रत्यये ॥ १ ॥

नूतनानि पुराणानि प्राकृतान्यपि यावतः ।

संस्कृतानि विद्यायां परीपकृतिर्हितवे ॥ १ ॥

श्रीमत्पद्मं यथा पञ्च मुख्याध्यानयाम्भवा ।

अनर्थाप्यानि लिख्य(ञ्ज)ने शिष्यप्रायेणया मया ॥ १ ॥

तत्र तावन् सर्वपञ्चपुष्पकरचोय रमचोय विधिविधानपुर्व्वकं एव अमोद
विशिष्टप्रदानफलदायि भवति पण्डितैः विधिः अथधार्यः

कल्याणानि समुन्नयन्ति विलसन् प्रोद्यामभाष्यान् यथा

सा संपन्नमहिमा विलासवह्नुता श्रीश्रीश्र्वला हृषुते ।

तातिः प्रतिमुपैति मोतिततिभिः साक न कि किं मयि-

दयदा मङ्गलमुज्ज्वलं सुविपुल यसादुभाषाद्भुवि ॥ १ ॥

वासावसारा परमार्थयुक्ता न दुर्लभायितकथा मनुष्या ।

ते दुर्लभा ये लयतो हिताय धर्म्ये स्थिता धर्म्यमुदाहरन्ति ॥ १ ॥

यथा चतुर्भिः कनकं परीत्यते

निघर्षणश्चेद्वनतापताङ्गने ।

सद्येव धर्म्यो विदुषा परीत्यते

शुद्धेन शीलेन तपोदयागुणैः ॥ ६ ॥

अहिंसा सत्यमस्तेयं त्यागो मेधुनवर्जन ।

पञ्चभ्येतेषु कर्तव्ये सर्वे धर्माः प्रतिष्ठिताः ॥ ७ ॥

श्रुयतां धर्मं सर्व्वं नृणां शेषावधार्य्यताम् ।

आत्मनः प्रतिकूलानि परेषां न समाचरेत् ॥ ८ ॥

कामधनुषपादौर्णां दातारः सुखभाभवत् (भुवि) ।

दुर्लभः पुण्यो लोके यः प्राणोः अभयः प्रदः (प्राणिनामभयप्रदः) ॥ ९ ॥

सर्व्वे वेदा न तत् कुर्य्युः सर्व्वे यन्नाय मारत ।

सर्व्वे तीर्थाभिषेकाय यत् कुर्यात् प्राणिनां दया ॥ १० ॥

कपिलानां सङ्गमनुर्यो हिजेभ्यः प्रवृत्तिः ।

एकस्य जीवितं दद्यात् (एक जीवितदानस्य) कला नाहंति वीरुणीम् ॥ ११ ॥

एकतः कृतवः सर्व्वे समवसरदक्षिणाः ।

एकतो भयभीतस्य 'एकतोऽभयदानस्य' न च तुल्यं युधिष्ठिर ॥ १२ ॥

दद्यात् दानं विदधातु मीमं वेदादिकं चापि विद्वां करोतु ।

दिवादिर्कं ध्यायतु सन्ततं वा न वेदया निष्कलमेव सर्व्वम् ॥ १३ ॥

सकमसुखममघोर्वासुरं भावदत्तात्

अमृतमुरमवज्ञात् साधुवादं विवादात् ।

रुग्णपगममजीर्णात् जीवितं काष्णकृतात्

अभिलषति यथाऽयः प्राणिनां धर्ममिच्छेत् ॥ १४ ॥

मङ्गलमपि दानानां कार्त्तिकं पीयत फलम् ।

भीमाभयप्रदानस्य चमपय न विद्यते ॥ १५ ॥

मङ्गलार्थेण पुण्यस्य सर्व्वभूतहितस्य च ।

पदे २ यत्र फलं न च तुल्यं युधिष्ठिर ॥ १६ ॥

किं ताए पंडित्याए पलाण भूयाइ पयाणकीइए ।

लइतिमं न नाथं परस्य पीडा न कायव्या ॥

पवी प्रेसवती सुतः सविनयो भाता गुणालङ्कृतः ।

दिग्धो बभ्रुजनः सत्वातिष्ठतुरी भक्तुञ्जलः सेवकः ।

मिदुःखं चित्तिनायकत्वममलं प्रौढप्रतापोदयो

विश्वव्यापि यत्र सत्फलमिदं धर्मदुर्मोत्य न तु ॥ १७ ॥

जेतः सार्द्धं त्वरं (१) वल्लभं मधुरं (२) दृष्टिः प्रसन्नोज्ज्वला (३) ।

शक्तिः धातिपुता (४) मतिः श्रितमया (५) और्दीर्घदेवापदा (६)

दयं श्रीलघुत्व (७) श्रुतं मतमदं (८) स्वामित्वमुच्छेकता-

निर्मुक्त (९) प्रकटान्वदी नवसुपाकुचान्वसूयमानेः ॥ १८ ॥

इति धर्मश्रवणफलम् ।

Kalpa and its varieties are thus explained—

अनेन अनुयोगविधिना मनोवचनकायविशुद्धाः च श्रीकल्पयोगवाहिनः
साधवः सकल्पपञ्चमोपकारिणि श्रीपञ्चपापवर्जिणि समायाते अवश्यं मङ्ग-
लायै श्रीकल्पसूत्रं पञ्चदिनानि वाचयति । तत्र कल्पशब्देन साध्वाचारः
स दशपकारः आचेलकं (१), उद्देशिय (२), सिध्दायर (३), रायपिठ (४),
किङ्ककर्ण (५), वय (६), मिष्ट (७), पङ्क्तिमय (८) मास (९) पत्नी
सवया कपी ॥ १० ॥ इति श्रीकल्पशब्दाः ॥ न विद्यते चैर्न वक्ष्य-
यत् स अयं अचेलक अस्वार्थः अनुविश्रुतितीर्थकराणां वामनक्षेत्रे दीव-
राजिन स्थापितः देवदृष्टवन्त्य वामनकल्पतः पतनान् अचेलका एव भवन्त्येव
साधूनां चंगीकृत्य अधमचरमतीर्थहरसाधूनां केवलधवलपुण्यमानप्रमाये
दीतवस्त्राणां खंडितत्वेन और्ध्वप्रायचेष्टानां सदभावेपि पचेष्टा एव साधव
उच्यन्ते अजितादिशर्विभ्रतितीर्थकराणां तु तीर्थे साधवः पंचवर्षपङ्क्तिमुक्तादि-
वस्त्रधारितत्वेन केचित् सचेष्टाः केचित् श्वेतमानप्रमाये दीतवस्त्रधारितत्वेन
अचेष्टा अपि इति प्रथमः अचेलक कल्पः । साधून् उद्दिश्य चंगीकृत्य यत् क्रियते
स आचारः सर्वेषां साधूनां न कल्पते अजितादि शर्विभ्रतितीर्थकराणां यस्य
मेवमाकर्तं तस्यैव अकल्पं श्रवाणां साधूनाम् कल्पं इति उद्देश्योक्त कल्पः ।
यस्य आढ्य श्रयांतरं क्रियते तस्य पिंडो अग्रम १ पाग २ खादिम ३
स्वादिम ४ वस्त्र ५ पाद ६ कंवस ७ रजोहरण ८ सूची ९ विष्णुक १०
महिर्विका ११ चाटुडी १२ प्रमुख श्राद्धविधीपि पिंडः सर्वेषां तीर्थकराणां
तीर्थेन कल्पिते तत् आचारादि यद्यर्थे हि मिष्टान्नपानादिलीलपाः एते
मुनयः सर्वेषां भुङ्क्ते रक्षसाय अवीर्याः इति आदि अनेक स्वीतीतपनि-
र्भवति इति तीर्थकृद्भिर्निविष्टः तत् आचारादिपरित्यागेतु अहो एते साधवः
मिष्टान्नआचारादिषु निखट्टा एव अतः कारणात् वसतिदानेन पूज्या एव
इति श्रव्यांतरस्य यद्वाङ्मतिः जिनश्रासनयेति अनेकमुचीतपनिर्भवेत्
अपवा श्रव्यांतरे कृते श्रव्यांतरखट्टा किं अपि आनीतं कल्पितं न वा इति
आह तस्य १ उग्रपु २ भय ३ मलय ४ पीठ ५ डलक श्रव्यांतरे कृते ७
दर्भादिखट्टारक ८ लेप ९ प्रमुख तदाविध वस्त्राणां यद्यर्थे सोपधिकश्रिय
दोषायद्यर्थेऽपि श्रव्यांतरो न भवति इति श्रव्यांतर तृतीय कल्पः । राजा १
अकवर्षो २ वासुदेव ३ बलदेव ४ महामण्ड्येश्वरादिः तस्य पिंडो अग्रम १
पाग २ खादिम ३ स्वादिम ४ वस्त्र ५ पाद ६ कंवस ७ रजोहरण ८ प्रमुखाट-
विधीपि यो राजपिंडोऽस्य प्रथमचरमतीर्थकरतीर्थयोः सर्वेषां साधूनां न
कल्पितः अजितादि शर्विभ्रतिजीनतीर्थेषु साधूनां अप्रमादितत्वात् कल्पितः ।

गतः प्रथमचरमतीर्थहरतीर्थे राजपिण्डवद्भवे हि आश्वविदाधना संशयविश-
धना त्रिनयामनहेलना चेति अन्यच्च वदन्ती दीवा भवति तत्परिस्थाने तु
अनेक गुणाः स्युः तथा अजितादिशक्तिजिनतीर्थेषु अश्रुपञ्चत्वात् च
अरनादित्वात् एतं दाया पुष्कोत्तान् भवति । इति राजपिण्डकल्पवृत्तः ।
इतिकर्मशब्देन चण्डालान्दपं वंदनकल्पं च हर्ष वंदनकं उच्यते तर्ह्यनक-
मपि सर्वलोकेकरतीर्थेषु समस्तसाधुभिः सम्यगप्युपायानुमायेय कर्तव्य
साध्वीभिस्तु सर्वजाभिरपि पदप्रसन्नो धर्म इति कृत्वा सर्वे साधवो वंदनीयाः
पुनः तच्च पर्यायविधारणा न कर्तव्या प्रोक्त हरिसमग्रदिक्रियाए
अज्ञाए अथ दिक्रिउत्त साङ्ग अभिगमथवद्वचनसंज्ञेन विष एष मनुष्यो
धर्मो परिसम्यग्भवो परिसमरदंष्ट्रोष्ठ परिसज्जितो स्त्रीएवि पद परिवो किं
पुत्र लीगर्गम चमे ३ स्त्रीच वदये वदना दीवा भवति दृष्ट नभाबह्वर्णोपि
भवति ततो पुदवत्य पराभव कुर्वति स्त्रीकमध्ये 'च निम्दा प्रवर्तते यत्
एतया स्त्रियोऽपि वयते एतेषां विनयो नास्ति इत्यादि कौलनात् स्त्रीणां च
लोकेर्भोजकर्मवत्त्वाच्च संसारहृदिदेति वदन्ती दीवा भवतीति इतिकर्मकल्पः
पञ्चमः ॥ व्रतानि पञ्च महाव्रतानि अथवा अत्रारि व्रतानि एव स च
प्रथमचरमतीर्थहरतीर्थयो दीवं महाव्रतलक्ष्यं शेषाणां दार्विजिति
जिनाणां तु परिसद्व्रते दृष्टोते स्त्रीरपि समागता एव । इति व्रत वद-
कल्पः ॥ ज्येष्ठी वृहत्त्यवधारः स च प्रथमचरमतीर्थहरसाधूनां उप
प्यापनान् आरभ्यशेषाणां तु दार्विजितिजिनाणां निरतोचारत्वात् प्रथमदीवा
एव ते अथ पितापुत्रादीनां द्वयोः समकाल उपस्थापने उपस्थिते कर्म
ज्येष्ठ्यवधारी विधीयते इत्याह सुख्य इत्यात् तु पितादयोपि वृद्धा विधीयते
ने पितादयः पञ्चनपाचनयोनीषाहनादि कर्तुं न शक्नुवन्ति वृद्धत्वात्
तदा पितादीनां अनुमति आदाय पुत्रादयोपि ज्येष्ठा विधीयते एवं
राजामात्य १ श्रेष्ठ २ वाचीत्तर ३ महापुत्रादयोपि ज्येष्ठ इति सप्तमः
कल्पः । इतिक्रमं बहुविधावश्यकत्वं तत् प्रतिक्रमं प्रथमचरम
तीर्थहरतीर्थयो साधुभिस्तु समकाल अवश्यमेव आवश्यकं कर्तव्यं पारं
भवतु मा भवतु शेषाणां तु तीर्थहरणे इति प्रतिक्रमं ज्ञान्यथा । इति
प्रतिक्रमकक्षीऽटनः । प्रथमचरमतीर्थहरतीर्थे आसकल्पस्थिति एक
कल्पने प्रतिबंधादिदीपमवाय एकस्थानवाधिता हि साधवः प्रतिष्ठा न
प्राप्नुवन्ति स्त्रीकेपि चक्र स्त्री पीडनरसासरे संजतोवा सद्य वा एतां पीड
अश्रुधाम्णां जो मकर चिरवाय ॥ १ ॥ एतएव दार्विजितिजिनसाधु
वीपि दीपसहावे नाथ अपि एकम स्थाने न तिष्ठन्ति स्त्रीसामायेपि धं साधव'

एतच्च स्थाने बहुधाश्वमपि न विहितं ते चतुर्हस्ताः । इति त्वम कथ्यः ।
 अथवा चतुर्हस्ता पर्ववशा इति पर्युषणा द्विपकाराः जघन्या गृह्ये
 रज्ज्वाता पंचाशत् दिनमानाः चतुर्हस्ता तु गृह्यभिज्ञाता सवति ७० दिन-
 मानाः पूर्वभागां स्थिताः साधवः श्रावणक्षत्रपक्ष्यां वर्षे च व स्थिताः स
 इति स्वं अभिगृह्यते कल्पेन दृष्ट १ जगत्पञ्चमुखवत्तु गृह्येता भगव-
 निमित्तं पंचदिनानि कल्पसूत्रं वाचयति कश्चित् सांस्कृतिकपर्वदिवसे
 इति अथवा श्रौतश्रौतान् अथ श्रौकन्वोपि श्रौपर्ववशात्कन्वोभिधीयते स च
 पर्वदिनः श्रौकानिकसूरिरर्वाक् भाट्टा यदि चतुर्हस्ता इति बोद्धव्यं । तत्र
 पूर्वपक्षपक्ष कथ्यः इति द्वयस पर्युषणा कथ्यः । एते द्वापि कथ्याः प्रथम-
 चरमजिनतीर्थे नियता एव अजितादिजिनामां तीर्थे कश्चित् नियता एव
 कश्चित् अनियता एव । यतः अथेक्ष १ सहेनिक २ प्रतिहमन् ३ राज-
 पिण्ड ४ श्रावणकथ्य ५ पर्ववशा कथ्यः ६ एते चतुर्हस्ता अनिष्टा एव श्रियाः
 तु ये कथ्याः ज्योतिरकथ्य १, जलकथ्य २ ज्येष्ठ ३ जति कथ्येक्षणा ४ एते
 चतुर्हस्ता नियता एव प्रथमचरमतोर्थयोः श्रौतमात्रेऽपि एतेषां अवश्यमेव
 कर्तव्यम् ॥

The compiler of the Kalpasūtra and its usefulness.

कल्पसूत्रकर्ता श्रीश्रीरात् वरपरधरः सर्वज्ञाननिष्ठः युगप्रधान, चतुर्हस्त
 पूर्ववारी श्रीमद्वाङ्मानी दम्भतुल्यवत् अस्माद्यवनस्याव्यानप्रवादाभि-
 चाननवमपुष्पात् कल्पसूत्रं रचयामास पूर्वोक्तं च प्रथमं एकेन १ द्वितीयं
 द्वाया २ तीर्तीयं चतुर्भिः ४ चतुर्थे चतुर्भिः, ८ पञ्चमे श्रीहस्तभिः १६ षष्ठं
 द्वाविंशतभिः ३२ सप्तमं चतुर्चतुर्भिः ६४ अष्टमं अष्टाविंशतिचतुर्चतुर्भिः
 १२८ नवमं पूर्वं २५६ इतिप्रमाणं ८ दशमं पूर्वं ५१२ इतिप्रमाणं, एका
 दशपूर्वं एकसहस्रचतुर्विंशति १०२४ इतिप्रमाणं द्वादशपूर्वं द्वादश
 अष्टाली २०४८ इतिप्रमाणं त्रयोदशपूर्वं अष्टसहस्रचतुर्विंशत् ४०९६ इति-
 प्रमाणं चतुर्दशपूर्वं अष्टसहस्रचतुर्विंशत् ८१९२ इतिप्रमाणं एतां इति-
 प्रमाणमष्टोत्तरेण्येव सर्वार्थव्याप्यं चतुर्दशपूर्वोक्तं १६२८२ इतिप्रमाणं
 मष्टोत्तरेण्येव न केनापि लिखितानि परं वाच्योपाय इतिहट्टालः
 कथितं अतो महापुरुषवशीततात् इदं श्रौकन्वसूत्रं चनेतापुत्रितं पूर्वं तु
 साधुमाधोभिः श्रौतार्थं समुत् साधतं तु श्रीश्रीरनिर्वाणात् नवमतवशीतिवर्षान्ते
 पुत्रमरवशीतिद्वय परमश्रेष्ठस्य भुवसेनपुत्रस्य श्रीकनिवारणाय श्रीचानद-
 पुरे चतुर्विंशत्येवमष्टं समोत्सव वाचयितुं प्रारब्धः अतएव अतः श्रौपर्व
 वशापर्वणि समावाने श्रौकन्वसूत्रवर्षं च चेत्यपरिपाटी १ साधवन्दनं २

संवत्सरिकवृत्तिक्रमणं ३ मिवः साधर्मिकव्यामर्शं ४ चटमं तपयेति ।
 कृत्यपंचके चर्चयेत् तत्र चटमं तपः नामकेतुवन् विधेयम् ।

The story of Nāgaketu.

तत्कथानकम्—चन्द्रकालायां नगरीं वसोहतानेकराजो राजा विजय-
 सेनो राज्यं करोति तत्र नगरे सर्वश्रेष्ठमुख्यः शौमुत्तः श्रीकान्तश्रेष्ठो परि-
 वसति तत्र शौसखीव भाव्या निःसंताना स्यात् गृहे जननद्रव्यमस्ति परं
 पुत्रं विना सर्वं व्यर्थं सन्तानार्थं देवगुरुमीश्वाराधनं करोति दान-
 पुण्याद्यनेकोपायान् कृतवती ब्रह्मव्यायां पर्युषचारोपनात् चटमतपः
 करणान् पुत्रो जातः । एकदा तन्माता प्रत्यासन्नपर्युषचारोपसमाप्तं
 स्वजनेः सद्यः प्रवृत्तिं करोति यत् चटमं तपः करिष्याम इति कृतवमाविति
 दुःखा संजातजातिं कृत्वा तेन बालकेन चटम तपः व्रजे । तद्वत् सत्य-
 धानादिकमकुर्वन् बालः ज्ञात्वा साधुनेत्रयाश्रेष्ठिन्वा सततवर्षं पशुरपि
 निदधितं तेन श्रेष्ठिनाऽस्यतमपि सततप्रायः ज्ञात्वा वृद्धिप्रा निधिरिव निधिनः
 स्वजनेः इत्युच्यते तपःप्रभावात् प्रकटितासनी धरेन्द्रोपि प्रारम्भवाद्धारम
 बालकस्य व्यतिकरं सभासमसमुवाच यत् सर्वं बालः पूर्वमेव ज्ञात्येपि सत-
 मातको वचिन्पुत्रो विमाताऽन्वेष्टि चामसि भूमीभूयः पराभूयमानस्यपत्न्येन
 लीनमनसा स्थितः एकदा रात्रिसमये प्रत्यासन्ने पर्युषचारोपस्येति चिन्तितं
 तेनाहं चटमं तपः करिष्यामि इति प्रवृत्त्यनपराधः राज्ञ्या तपस्यैव
 सुतः । अथशरं प्राप्य विमाता पुत्रस्य गृहे अग्निकथा निधिया स बालकः
 तथोप्यानपराधपण्यं सखी भूत्वा अपुत्रस्य श्रीकान्तश्रेष्ठिनो गृहे उत्पदे
 पुत्रत्वेन तदनुजातजातिं कृत्वा चटमं तपस्यमेव चराचरमूर्च्छः सततधिया स्वज-
 नैः भूमौ निधिरः । अथ यावत् म्रियते तावत् तं बालं सजीवयामि
 इति ज्ञात्वा धरेन्दोः सरसितः । श्रीकान्तश्रेष्ठो च पुत्रस्युद्धारणं क्रीड-
 कदयः सन् अथमायादेव ससुमवाच । ततः अग्निसिन्धो श्रेष्ठिनो गृहे वनादि
 बान्धव्या समागतान् राजपुरुषान् धरेन्द्रोपि स्वधारयत् । ततो राज्ञापि
 स्ववमागत्य धरयोन्द्र सवाच किं निवेद्यमस्ति ततो राज्ञो वचनं कृत्वा धर-
 योन्द्रोऽप्युवाच हे राजन् तं अपि अत्र श्रेष्ठिनो घने कथं गृह्णासि तदा राजा
 यादौन् इयं राजनोति अस्माभिर्मयं अग्निसिन्धो घनं गृह्णाते तदा धरयोन्द्रो
 ववाच भो राजन् अग्न्यं पुत्रो जीवन्नेवास्ति कान्तोति राज्ञोऽपि धरयोन्द्रस्य
 मार्गे निष्कण्ठं सर्वसमयं स्वजवनीं चरयन् । ततो धरयोन्द्रोपि स्वरूपं तस्य
 च पूर्वभावादितृणान् राज्ञे निवेद्य ज्ञात्वा हारं दत्त्वा आकाशे गतः राजा
 च तद्गृहस्थान् कृत्वा भो जनाः अयं बालकः यत्नेन परिपालनोऽयं इति आदिशत्

समृद्धं जगाम । शिशोर्मासैर्नुरिति श्लातिः संज्ञये । ततः स न.म.कैतुः
 चतुर्मासैर्नुरिति चतुर्थे चतुर्मासकं पठ पठुंवाद्यां चटक कुत्रांवा
 यौवर्नपि जिनिन्द्रियो जिमपूजा साधुसेवापराधः तपस्येव लोभमानस एव
 तिष्ठति ।

Thus a full description of Nāgaketu's adventures has been given in the Prathamā Pīṭhikā after which the text begins with the commentary of Vijayagunī. We have already quoted extracts from the beginning of the text. Now we quote only some colophons of the commentary that our readers may make some idea of the subject matter.

(१) इति श्रीसामुद्रिकव्यसनतिष्ठहादिशब्दानि सम्पूर्णानि ।

(२) इति चटादशपुराणनामानि ।

(३) इति चटादशश्लोकरचनामानि ।

(४) इति कार्तिकश्रेष्ठिकथानकं सम्पूर्णम् ।

(५) इति मयमन्त्राख्यानं सम्पूर्णम् ।

(६) इति हितोद्ययाख्यानं सम्पूर्णम् ।

(७) इति श्रीमद्भगवद्गीताः ।

(८) इति श्रीविष्णुसमीपः ।

(९) इति श्रीविष्णुसमीपः सम्पूर्णः ।

(१०) इति चतुर्थश्लोकाणि महाश्वोरजय ।

(११) इति दीक्षामहीनायः ।

(१२) इति शम्भुशम्भुनागाद्यां टोकायां पञ्चमश्लोकाणि सम्पूर्णम् ।

(१३) इति श्रीश्वर उपसर्गः ।

(१४) इति श्रीश्वरपरवादः सम्पूर्णः ।

(१५) पार्श्वनायक्युति २१० वरपर श्रीमहाश्वर कथा इति चतुर्विंशति श्लोकैश्च नामया
 सम्पूर्णम् । (१६) श्रीश्वरविजयवर्णनविरचिते मयमन्त्राख्यानं सम्पूर्णम् ।

(१७) इति श्रीश्वरवर्णन सम्पूर्णम् ।

(१८) इति श्रीश्वरवर्णन सम्पूर्णम् ।

End. यादृश पुस्तकं दृष्ट तादृश लिखितं भवति ।

यदि शुद्धमप्यर्थं वा मम दोषो न दीयते ॥

Colophon of the Commentary. इति श्रीशम्भुशम्भुनागाद्यां सम्पूर्णः शुभं भवतु सर्वम्

१८०० वर्षे चैव सुदी २ दिने लिखितं महारक्ष श्रीश्रीश्री १८० श्रीश्रीश्री-

विज्ञानमुरोत्तर तच्छिष्य श्रीश्रीश्रमविज्ञानतच्छिष्य श्रीश्रीभावरिज्ञय तच्छिष्य
श्रीश्रीश्रीश्रिद्विज्ञय तच्छिष्य श्रीश्रमुरविज्ञयश्चिष्य श्रीपं विदुषविज्ञय
तच्छिष्यपं भावरिज्ञयनिवृत्तं पूर्वसंख्याः ६० भावकोटि वरस ५१ हजार
कोटि वरस एव पुर्वपाठः एवमागः ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् प्रथमशीटकासहितं सटीकं मुद्रण वर्तते ।

No. 8. कल्पसूत्रम् । Kalpasūtram. Substance, country-made white paper, 12 x 5 inches. Folio, 192. Lines, 4-11 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old, writing effaced in parts. Prose. Not correct. Complete

This codex contains the text of the Kalpasūtra with a commentary in Bhāṣā, different from that already described.

Beginning of the Commentary.

एह श्री पञ्च परमेश्वर मन्त्रकार
अ वेदं पूर्व्ये श्री सारीहार
जिनभासन श्री सतावीसगुणे संहितबीचनार्थकार
शिडिरमबी सरदार, संसारमो पारदेहमो सदा
नर हे पावलिना साधक जिन कसोदगार
कृपे जेन वकारने मुसल हेऽपार
कीद नजे पे तेहनीकार तिहे ज्योशेषनादे तेहना मन्त्रकार सकल
जीवने बाधार जे जये नरनादि ते पामे केकार सदा ।

End of the Commentary. नास्ति ।

Colophon of the Commentary. नास्ति ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् भाषाटीकासहितं कल्पसूत्रं वर्तते ।

No. 9. कल्पसूत्रटीका । Kalpasūtratīkā. Substance, country-made white paper, 12 x 5 inches. Folio, 144 (of which fol 143 is want-

ing). Lines, 6-11 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1843. Appearance, very old, worn out and torn in parts. Prose. Not correct. Complete.

This codex contains a Bhāṣā commentary on the Kalpasūtra, entitled Bālabodha. The preliminary portion of the commentary is finished in fol. 6 afterwards the commentary thus commences,

अथ कल्पसूत्रो टीका लिख्यते । तेषां कालेषां तेषां समष्टय । तेषां काले
 तेषां समये ते विवदः श्रमश्च भगवन्तः श्रीमद्वाहीरने पांच कल्याणक उत्तरा
 कालगुनी नक्षत्रं यथा । तं किम् । उत्तराकालगुनी नक्षत्रं श्रीमद्वाहीरने
 अवनकल्याणक यथा । उत्तराकालगुनीनक्षत्रं भर्षिपहारं यत् । उत्तरा-
 कालगुनीनक्षत्रं श्रीमद्वाहीरगुं जन्मकल्याणक यथा । उत्तराकालगुनीनक्षत्रं
 दीक्षाकल्याणक यत् । आहार कहीर वरयणी अचारकहीरं साधु यथा ।
 उत्तराकालगुनीनक्षत्रं श्रीपरमेश्वरये अवन कहीरं । जेह नौ पार न यां
 मीयह । तेहरो अण्णर कहीरं । जेह यो आगुहरी जुकाह न मिले ।
 ते माटे सर्वोत्तम । निम्बाया एवहीर निम्बायातवत्तनरहित । एके
 दिवसने आन्वी जाह नही । निरावरये जेह नक्षत्रं कैयें टांकी जाह नही ।
 किसने कहीरं । जन्म परिपूर्ण । एह नक्षत्रं ज्ञानद्वयत उपमं ।
 ते केवल कल्याण पांचमीं यत् । अने स्वातिनक्षत्रं अरमतीरंहरचरं
 निम्बा कल्याण यथा । भोज दाम्या । एह नक्षत्रं कल्याण जाण्युं । श्रीमद्वा-
 हीरने कल्याणकथा । भर्षिपहार कल्याण यत् ते अधिक अठेरीका
 अवी रोजा तेवीस २३ तीयेकरये पांच कल्याण जानवा । ए मयेव
 आचना श्रीसंघने संवलीकनें अये श्रीमद्वाहीरने कल्याणक वील्या ।
 हि वे विचार पाचनाये । कल्याणक वीली येहे । ते हमी प्रथम-
 अवनकल्याण वीलीह है । ते काल मां श्रमश्च भगवन्तः श्रीमद्वाहीर शोध
 कालतनें ओये पसकाहे आठमां पसकाहे आसाठ मासतये अजु आलेप-
 वाटे महाविजयपुथीपर प्रवरपुंडरीक । एह वे नामें जे महाविमान
 तिहायको भगवन्तचव्या तिहा बीस सायरोपमनी आठयानी गियति
 भोगयोकरो देवतत्तुं आयुष्य स्य यथा देवतयो भवकहीर अतारस्य
 यथा देवतानी स्थिति आहार वैक्रियशरीर तेह नौ चय यथा । तिवारनी
 श्रीजगन्नाथनीं अवन यथा वचनानंदं किणें स्थान के अतस्था ते कहे १८
 एहज अश्वरीपनामां होपनें विवे भरतचेन येन ते माहिं दक्षिण पासे अहं
 भरत चेन माहिं एह न उत्सर्पणी पडनी काल चेमाहिं काहिली आरी

भूयस भूयसा एदुं नाम सुयसा सुय(ख)ऊपजे । त्थार कीडाकीडि
 सागरीपमनु प्रमाच तिदा जुगलीया जोउल्लद एकलो एकपुख भूगुल
 कहीइ' ने सघातजये । ते माचे जुगलीया मनुष्य जो पजे तेइनु गरीर
 पणगाऊ ऊपु' जाचवुं एष पण्योपम तेजुनु आऊपु विण दिरमपु
 वेम्वलामे मूवरिना कष केवहुं आहार । माता पिता सगण पचाम दिवस
 चालक नइ' पालइ । परइ' कन्यउच मनोरथ पुरवे । गरीरने' विशे कण्ठ
 पोसली इइ' । इम पडिजो पारो लाचवो ।

The other Kalyāṇas are also described in the same manner. Afterwards the 27 previous births of Mahāvīra have been thus described.

इम सतावीस भव करया पडिलइ' भव रथकार । वीजे भवे दिवता ।
 यीजेभवे गरीयच जीवे भवे दिवता पळे कभर तापस यया । एकेइस
 भव यया पळे पांच भव दिवता यया । इम १५-भव यया । सोलमे
 राजपुत्र यया । सतरे भवे दिवता यया । चठारमे भवे वामुदेव यया ।
 सप्तवीस मे भवे गरुडगति यया । सोलमे भवे सीङ्गने चरतार । एक
 वीसमे भव गरुड लांगया । वासोसना भवे राजा । चोवीसमे चक्रवर्ती यया ।
 चौवीसमे भुवि देवता यया । पचवीसमे भवानन्द राजा ययल । कौ-
 समे तव देवता यया । सतावीसमे भवे दिवान्दा ज्ञात्राथीनी कूपे चरतार
 छाया' जोमडावीरने चवनकल्याण कयवुं ।

Afterwards his adventures are described. At the end of the codex we find the following lines—

तेकालने विवे ते समयने विवे जमच भववत महावीर ज्ञानीयर्थ साधु
 साध्वीयथ नावक जाविकायथ दिवदेवागनाथ पाये श्रीराजगुरुद्वगर्ने विवे
 गुणमिलानाम चेत्य रझो । एके एदवी सभा मा' वेसाने एदनु कइइ
 ओदशायुतसुधनाना पाठमो अथ्यवन श्रीकल्पमूचते प्रकासकरी सहेतु
 सकारण सूत्र संहित चर्यसंहित व्याखरणसंहित बली उपदेश करे ।
 ओपयायथा कल्प संपुर्ण थवुं ओसंधने कल्याणकारी मंगलकारी पावो ।

Colophon.

श्रीकल्पमूचबालचोधसम्पूर्णम् । द्विवद श्रीकल्पमूच लिख्योते चधिकौ उही
 जि काइ अक्षरपदमात्राभंगइ वी इदिडे मिच्छामि दुक्खइ । अपराध समा
 वृत्तम् । सवत् १८३२ वर्ष भागीपमगासे जावच अक्षपकादया भगुवासर
 शुभाधिकपुण्याभावकाश्रीजिनाश्रमतिपालिका श्रीश्रीश्रीश्री श्रीकल्प-

कुराजो अवाचनावै लिपिचक्रे निखल प ह्यचंटेणालेपि । शीमन्सूकावादे-
 शीमन्दिनापुरमये भासीरघीतटे इद पुनर्कं लिखेहि । शीवाचकानां गुभ
 स्यात् । शीरघु ॥ ० ॥ श्री कल्याणमस्तु श्री गुभं भवतु ॥ श्रीः ॥ । हः ।
 ॥ श्रीः ॥ हः श्री क ।

विवरणम्—मुक्तकेऽस्मिन् कल्पसूत्रस्य दानवोपामिषभाषाटीका वर्तते ।

No. 10. कल्पसूत्रटीका । Kalpasūtratīkā Substance, country-made colourless paper, 13 x 5 inches. Folia, 138. Lines, 10-15 in a page. Character, Nāgria. Date, Samvat 1763. Appearance, very old. Prose Not correct. Complete.

Another commentary on the Kalpasūtra, entitled Mangalika-mālā, by Jinacandrasūri. Which begins—

॥ १० ॥ नमः श्री अहंम् ॥ अहंन भवतः गुणलदिष्टविमलकेश-
 ज्ञानदिवाकरग्रामनाथीश्वरश्रीवीरवर्दमानस्यामीय च निगतिगामो ते भग-
 वत भवद् ग्रामनि विजयपालयन्त्रं विज्जहार कही जह एकलोकी + +
 पर्वशीगालीकीत्तर परगालि बीली यद काष्ठठानादिहरी बीरी की जह
 कौडीया कथोश्च महिदवावाला दिनाय कोजे मुखियन्त्रं कहीजे मन्त्रं
 ए पञ्च अक्षरंरूप मिथ्यालसदप ज्ञातिव । वोजालीकीत्तरपञ्च अटमो-
 चमुईश्रीचमावस्यापुर्विमाफाल्गुणचतुर्मासिकचापःदचतुर्मासिककात्तिकचतु-
 र्मासिक जेहे पञ्च अहंम् ते लोखत्रतपासी यद सत्यचनवीली जह मन्त्रं
 लोवावी रिधा की जह तव तपोजह दान दीजह भावना भावी जह इत्यादि
 कथना धर्मकर्मन्त्र कीजह एहितीया समस्तलोकीत्तरपञ्चमादि शोपत्रसूच-
 पर्वमाटी राजाधिराजपञ्चजातिर्वा । जिचे कारणे शास्त्रमादि इमकसी
 के नैतत्पुर्वसम पञ्च न च कल्पसुत्र युत नधान्दिकमनः सधधिरसीय
 जगत्तयम् ।

Colophon of the Commentary. मुरुगकाधीश्वरविधिवत्पात्रपूजनाय शीजिनद्व
 तत्पदादुक्तमनाधवाविम्वद्वाग्मद्वाक्योशीजिनमूरितत्पदे शुकीया साध
 यद्वाश्रीजिनरत्नमूरि तत्पदे वर्धमानगुरुभट्टारकश्रीजिनचन्द्रमूरि

ततो यात्रा चर शीमंयमे मंजलीकमाला प्रवर्णौ ॥ संवत् १०११ वर्ष
यावत् नृदि ३ ततोयाया ॥ शीमंयौषधे ॥ पं ३ माचिस्त्वमृत्तिनयि
लिखितं ॥ श्रीः ।

विवरणम्—पुस्तकं इति नृदिवसूच्य मन्त्रलिखितमात्राभिधा ठोका वर्तते ।

No. 11. कल्पसूत्रं मटीकां । Kalpasūtram Sattikam. Substance, country-made white paper, 13×5 inches. Folia, 259. Lines, 9-16 in a page. Character, Nāgara Date, Samvat 1781. Appearance, very old, worn out, torn, worm-eaten and writing injured in most parts especially the last fol has become entirely useless. Prose. Not correct. Complete

A complete copy of the Kalpasūtra with a bhāṣā commentary, entitled Bālabodha by Vijayabudha, but not the same as the one described in our No. 9. It has been originally written in Samvat 1707 in Ahammadabad city, and begins—

॥ ६ ॥ श्रीमत्पञ्चाय नमः ।

प्रथमं श्रीमद्वागीरं विवक्षितमात्मनः ।

कल्पसूत्रं सहास्रवर्षीयं किञ्चिदुच्यते ॥ १ ॥

इति हि नृदि ३ ततोयाया ॥ शीमंयौषधे ॥ पं ३ माचिस्त्वमृत्तिनयि
लिखितं ॥ श्रीः ।

End of the Commentary. इति चर इति श्रीमद्वागीरं विवक्षितमात्मनः ।

कल्प इति य पञ्चास्रवर्षीयं सहास्रवर्षीयं किञ्चिदुच्यते ॥ १ ॥

Colophon.

इति पञ्चास्रवर्षीयं सहास्रवर्षीयं किञ्चिदुच्यते ॥ १ ॥

श्रीमत्पञ्चाय नमः ।

प्राप्तं कुमरतिमिरमरा श्रीमद्वागीरं विवक्षितमात्मनः ।

इति हि नृदि ३ ततोयाया ॥ शीमंयौषधे ॥ पं ३ माचिस्त्वमृत्तिनयि
लिखितं ॥ श्रीः ।

इति पञ्चास्रवर्षीयं सहास्रवर्षीयं किञ्चिदुच्यते ॥ १ ॥

रवरीहस्यतुत्या बुद्धिजितदेवगुरवो देवविजयकोविदा आसन् ॥ ४ ॥
 तेषां श्रिया विख्यातकोषंघः आनरमयद्वयमिहः श्रीशान्तिविजयसंघा
 समभूवन् वाचकश्रेताः ॥ ५ ॥ तच्छिष्यः श्रीमद्विजयबुध इत्यं लीक-
 भायां व्यभिच्छत् श्रीकन्यदूतार्थिकमहाभाष्यवोधरः ॥ ६ ॥ वर्षे मुनि-
 गणमिचिचमामिते । राधमासि सितपत्ने गृहपुत्रवराजि यष्टा
 माह्वदवादवरमरः ॥ ७ ॥ श्रीजयतिजयमारदश्रियाः श्रीमद्विजय
 संघबुधा युनायुक्तचिषेधनमिह वक्तुमिदं श्रेता ॥ ८ ॥ किषाम कन्य-
 शान्तिकलिखनप्रयत्ने हि गुरुमधिकं वा यत् भवति तदिह सर्वं विप्रोपशीर्ष
 चमानाद्यैः ॥ ९ ॥

मंगलं पाठकानां च वाचकानां तथैव च ॥

श्रितकानां भवतु वा कर्ता तस्य सुसंगमम् ॥ १० ॥

सकलभट्टारकपुरन्दरभट्टारकश्री १०८ श्रीश्रीरविजयगिरिश्रिय सकलपण्डित
 सभा शङ्करभक्तिक जीवप्रतिबोधिक १०८ श्रीशुभविजयगिरि-तच्छिष्य-सकल
 पण्डितमुकुटनभिभासितिलकसमान श्री ११ भावविजयगिरि तत्प्रिय समस्त
 पण्डितश्रीरमि-श्री १२ श्रीसिद्धविजयगिरि-तच्छिष्य-साधुमुद्रागुणवर्त सख्यं-
 कलावधोक्तश्री श्रीद्विजयगिरि-तत्प्रियसकलचारित्र्यश्रीमद्विजयश्रीसुमति-
 विजयगिरितत्प्रियपादरजरेणुममानमेवकसदासोक प मोहनविजयवती
 (लिखितं) पौराणुपादयमथै । संवत् (१) १८८१ वा मास वैशाख (ख)
 सुदि ८ गुरुवासरे पुष्यनक्षत्रे ।

विवरणम्—पुनर्लिखितं मूलं कल्पम्, वाचावधीधाभिधट्टीकानिषत्वेन श्रीविजयबुध
 कृतेन वर्तते ।

There is a large appendix attached to the end containing a long list of Jaina Ācāryas with a short description against each name. We quote below a few instances for illustration—

॥ १० ॥ श्रीवर्द्धमानवोर्ध्वर वर्ष ६० गृहपुत्रपंथाय वर्ष १० श्रीश्रीश्रीरसेवा
 श्रीश्रीरमोचमथा पकोस वर्ष १ तत्पदे श्रीसुवर्णाभासो १२ सप्तम्या

(1) This is the date of copying indeed for another date is given in the above extract such as “श्रितगणमिचिचमामिते” १००० which appears to be the date of original composition

पद्याय वर्षे ८ केवली पद्याय सव्य आयु वर्ष १०० पाम्य श्रीवीरकेवली पद्या
पक्षी १४ वर्षे ८ कुमालीमामा प्रथम निजव १ वर्ष ११ गृहपद्यायार्थं
शिवमुत्तनामा द्वय निजव २ तत्पदे अंनुत्तनामोरादगृहपद्यायार्थं अथम-
दक्षसेव तेनी भार्या धारणी तदानी पुन पंचमा देवलीक धी पयो धारणीनी
अथम नृपनी जग्य पयो । जवुनाम अनुक्रमिं यीवनपाथी एद्वि श्रीसुधर्मा
स्वामीनि पामिं सव्यं संभलीप्रवत्त चक्र पिता चर्चिं 'आयद्व' करो आठ-
कल्या परया वीराणि कल्याणिं प्रति प्रतिवीधी प्रभातिं सुधर्मागचपरणिं
पामि आठकल्या आठकल्यानामा ठाए । अंनुजि अंनुनामा ठाए पंच
मिसा चिं प्रमथी सर्वाननी पंचसदससा सत्तावोस २० नवार्णु कीटि
सुवर्णे काको अंनुत्तनामोद दीचा लीयो तपतपी केवलज्ञान पाम्यं । अंनु-
स्वामीधरे सोल वरस कूटनवस्था वस्थाइ वीसवस रचिर्दयानीसवरस केवली
सव्येदइ असीवरस ८० नु आयुधुं पाली प्रमथान पाठ आयी मोच पीदतां
श्रीवीर मोच गया पक्षी वारे वरसे यीतम मोचइ' गया । वीर मोच गया
पक्षी बोसे वरसे सुधर्मास्वामी मोच गया वीर मोच गया पक्षी वीसठि वरसे
अंनुस्वामी मोच गया तिरारें दमवाना खिता गया मनः पद्याय १ परमा-
वधि २ पुलाकलम्बि ३ अहारिक गरीर ४ सेपकशेषि ५ उपसमशेषि ६
जिनकल्प ७ सद्यस त्रिविधपरिहारविशुद्धि ८ सूक्ष्मसंपरीय ९ यथास्थान-
'परिम' ८ केवल ज्ञान ९ सुलब्धान १० यथा सौभाग्य तो यनी जवुत्तामी
जिनाटिं मोचदपणी स्त्री । श्रीजवुनइ परणी बीजा कीइ भक्तसेवना
पुरुषनी बांहा करतो नद्यो इति जवुत्तामी कथा । तत् पदे श्रीप्रभवस्वामी
वर्ष ३० गृहपद्याय वर्ष ४४ जतपद्याय वर्ष ११ पुनप्रध्यानपद्याय सवायायु
८५ पाली श्रीवीरात् ७५ वर्षे श्रीप्रभवस्वामी स्त्रिणि पीदता ।

In this way names of 64 Jainācāryas are described of whom
Śrī Mahāvīra stands at the head, and Śrī Vijayakṣemasūri at the
bottom.

No. 12. उत्तराज्जयणं (उत्तराज्जयनं) । Uttarajjhayanam (Uttarā-
dhyayanam) Substance, country-made colourless paper, 12 × 5 inches.
Folia, 122. Lines, 5-7 in a page Character, Nāgara Date, Samvat 1625.
Appearance, very old, worn out, torn and writing injured in parts. Prose.
Generally correct. Not complete.

After Chedasūtra the Jaina literature comes under the head of Nāndisūtra which includes Anuyogasūtra in it. Then comes Mūlasūtra in which Uttarajjhayana, Āvāśyakam, Pratikramana-sūtram are included. Nāndisūtra is not found in the list of our MSS. so we take Mūlasūtra after the Chedasūtras. Uttarajjhayana is the first work under this head. It has been described by Dr. Weber in his Catalogue No. 1901. The text is complete in 36 Ajjhayanās or chapters. This work consists of several short sentences having no connection with one another, instructing the Bhikkus in useful subjects. Thus the first Ajjhayanā contains 48 sentences the second 46, the third 20, the fourth 13 and so on. Each Ajjhayanā has a separate name for it, such as, the first is named Vinājjhayanām, the third Caurāṅgi-jjhayanām, the fourth Asāṅkhayanām ajjhayanām, the fifth Akāma-maranām ajjhayanām, the sixth Suddhammāyāsi vijā (सुद्धकाम्यवस ?) etc.

॥ ६० ॥ औजिमाय नमः ॥

स जीमा विष्णुस्य अष्टगारण्य निरुद्धं ।

विषयवत् करिष्यामि आणुपुर्व्वं सुखं हि मे ॥ १ ॥

आद्यानिहेसकरी सुदर्थं उचयय कारण्यं' नियोगारक्ष्यद्री वीविनीयेति
बुद्धः ॥ १ ॥ आद्यानिहेसकरी सुदर्थं 'अणुवायकारण्य पक्षिषोयं अणुबुद्धो
सि अविनीयेति बुद्धः ॥ २ ॥ लडा सुनी पूर कश्चो निजमिच्छाद सव्ययी
एव दुग्धीय पक्षिषोय । सुद्धरि षोडमिच्छाद ॥ ४ ॥ का कृत्तमं चरणा-
व्यं । विद्धं भृज्ज । मूयरी एव शोभे चरतात् । दुग्धीयि रमद
मिद ॥ ४ ॥ सुविद्या भावमावन्म । मूयरन्म नरन्म विषये ढविष्य
अप्यात् । इत्येती दि सनप्यथो ॥ ६ ॥ सुम्मा विषयो ममिजा । शोभे
पक्षि सनप्यथ ॥ बुद्धपुणे विद्यामथीन् निजमिच्छाद अणुय ॥ ७ ॥

End.

असुबद्ध बोसवसरी तद्धर निमित्तमि कीद पक्षिषो । एतेहि कारणादि
लीमुदिष्टं भगवत् बुद्धः । सुद्ध उद्धर्त विषयमथनयं अणुयं लनप्यथो ॥ ८ ॥
आमागार भङ्गिषीवि विद्या मरणाविनयेति । इति पाठकार सुनी मापप
परिमिच्छु ॥ इतोमं उचययार्थं भवमिद्धी सव्ययि शोभि ॥ ६८॥१६६ ॥

Colophon.

इतोमं उचययार्थं भवमिद्धी शोभि ॥ ६८॥१६६ ॥
दिदि शो ।

विवरणम्—पुस्तकविद्वत्तयाज्यवर्ण नाम अविदुं सुवमिद्धी जेननिवन्दी वर्णने ।

No. 13. उत्तराध्ययनगौतानि । Uttarādhyaṇagītāni. Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 37. Lines, 2-13 in a page. Character, Nāgara Date, 1 (1) Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

Songs based on the Uttarādhyaṇa, written under the request of Kaṇaka Śiṃha and Mātī Śiṃha, by Mahīma Śiṃha.

Beginning. ॥ १० ॥

श्रीनिम्बर पदयुग नमो । श्रीसुरसति गुरु पाय ।
 उत्तराध्ययन हृत्प्रीतगुण गार सुनिरमल भाय ॥ १ ॥
 श्रीशिवनिधान वाचक चरक प्रथमिय मन उन्नासि ।
 दिवभासित गुण जाइयइ । अनुमति लहि गुरु पासि ॥ २ ॥
 गवय चरक गार्हस्त्य कवय । कुच तोलइ गिरिराय ।
 सर्वजलधिजल कुचमिच्छइ । सुख चरयनि बख्साइ ॥ ३ ॥
 गुरुर्धन्य पंडितपवर । कनकसिंदु मतिविंद ।
 तिथि आपइ कोषइ बख्साइ । भावइ महिमा सिंद ॥ ४ ॥
 मूत्र गदन अति सुखमति । गुण किस कह या जाय ।
 त सयवि स गुरुपसाद लहि मान बदर चित लाय ॥ ५ ॥
 टाल-पहिनी भावन भावीय इजि
 एहनी श्रीनिम्बर निज सुवि लहर जी ।
 पहिलउ विनय प्रकार ।
 जिग साधनतदमूल एकी
 सखल भविक सुखकार ॥ ६ ॥
 अतुरतर विनय बडेउ संसार ।
 विनय करनउ जीव बहुरही दामइ भवन उपार ॥
 अतरतर ॥ आकथी । अनुपम नाथ विनय लहर जी दरसय चारित
 होइ । विनय रहित सपत्रप ऋषाजो साधु न भावइ कोइ ॥ ७ ॥

(1) Although at the end of the work the date of composition is thus mentioned "श्रीलसग पचहत्तर आबख बदि रविवार चाउमदिने अज्ययनगुणगाथा सुविचार" but whether this is Śaka or Samvat cannot be ascertained.

End.

राग धन्यासी ।

ढातु—श्रीक सद्यप विचारत आगम हित भसो एहनी ।

श्रीव अश्रीवसरूप वयावह जिन वहरि केवल नाथ प्रमाथि ।

श्रीक अश्रीक करामलनी परिजेहन इति बिज मुहसदप जाची ॥ १ ॥

भावधरी—भविक अणदि वस हो संभल उही तनमन बाकी बाम ।

सरस सुधारसमधुरी जिहवर देसनाहर भवसादरविशाम ।

सुकुत असुकस बिहु' बिधि जीव वयाणीर इठर ।

सुकुत कछा सिद्ध जीव पनहर भेदि करुमप

पाइ आपचारि तिरभय सुख सदावः ॥ २ ॥

भावधरी—श्रीक तथइ अमवासी छिरि आवइ नटोरि

असय अन्यावाह । जननरसदुप छोडोसुव

संसार गारि अविहल शिवसुखजाप ॥ ३ ॥

भा—बीजा जीव अमुक्तमंसारी जिन कहरि

एस यावर किहु' भेय यावर पावि एकेन्द्रा

भवि मरहइ हरि जीवजिबिंद कहरि ॥ ४ ॥

भा—नमु आरुपी आगति गति बहुविधि अहहरि

सास कसास विचार कावस्थिति भवस्थिति आकार वरथ विहहरि

मूनइ ते विसार ॥ ५ ॥

भा—बिह द्रा तिद्रा अचरिंद्रा एस आधि

आरुपा परिभाष आगति गति बहुविध हरि ।

विगलिंद्रा बहुपाधि ॥ ६ ॥

भा—नाथ, अंगाथ सगाथ मरीरसंघटाथ गारि

अवगाहन याव डेइ सग्राजि संकपाय दंडकअस-

बीस ईरि निजमति अवधारिइ ॥ ७ ॥

भा—पंचेद्रा सुरनरतिविनारकबिहविध हरि

निज निज करमपभाष मुष दुष भोग

असबीसे दंडकोरि यथ मोति जाधि ॥ ८ ॥

भा—द्विवर अश्रीवसरूपा रुपरहित अदि छरि ।

तेदना दोइ प्रकार । बंदिस परदेस

अजिह परमावुष छरि ।

पुइमअरुपी पारि ॥ ९ ॥

भा—धर्म अर्थ आकाश तिष्ठ' भेदे विधि छरि ।

यंघर देस प्रदेश एग व दसमछ काख

तिहुं निविहर देस हरिसजीव सख कटिम ॥ १० ॥

भा—वरणादिक परिणाम इष्ट बहुविधि अथ हरि

विचार किम कहवाय । भूपिक बादर भेद

यथा होवइ ओग नारि यंघि सकल समभाय ॥ ११ ॥

भा—जि द्विसक परमिदा परवंचन कर इरि ।

दुरलभ बोधी संसार ।

परगुणसाहो जिनभाषित धर्म आदर इरि

नि पासइ भय पार ॥ १२ ॥

भा—इणि परिबिधि रहैछ जगति दृष्टांत सूरि

कृत्तिसय अज्झयस केवल भाषइ जाणइ समूखी

किमसोरि कहवा यहन विवरण ॥ १३ ॥

भा—धामम अरथ विचार गुणनि विद्यानिष्ठ छरि ।

वाचकभाषिनिधान तामु सीस महिमसिंह

करजोड़ा कर इरि रिदिभाषितगुण गाथी ॥ १४ ॥

भा—कनकसिंह सुगुहधर गुणीरि ।

तिहुनी आसइ जाणि । भाषबंदर कर ओकी

गुण अप्ययनगारि यीनी मुखखिसराणि ॥ १५ ॥

भावधरी ।

Colophon.

इति उत्तराध्ययन कृत्तिसम अध्ययन गार्न ॥ १६ ॥

राम धन्यासी ।

हाल रूपक साक्षानी ॥ श्रीउत्तराध्ययनर कछार ।

कृत्तिसइ अज्झयस ।

गुणगंधीर अरथ भस्या सरस सुधाविष वयस ॥ १ ॥

सवेगी गाथी नातछरि । इष्ट परमनि हित जाणि ।

इम भाषइ श्रीजिनवाणि । संवेगी ॥ आ ॥

धन २ श्रीजिनवर जयछ । धन २ श्रीदत्तधर ।

भविष्य जय तारण तथी एष्ट अरथ छपमार ॥ २ ॥ सवेगी ॥

छे भवि सिद्धा पाणिया । जेष्ट अलप संसार ।

अन्य एष्ट अप्ययनर भवइ गुणइ अधिकार ॥ ३ ॥ सं ।

गुरु मुनिनिद वाचना । विविधमुनि उपमान ।
 जोग सदिता किरिया करद ते पानइ युतमान ॥ ४ ॥ सं ।
 सोलह सय पचदत्तरद । यावत् नदि रविवार ।
 आठमि दिनि अध्ययन गुह्याया मुविचार ॥ ५ ॥ सं ।
 श्रीस्वरतरंग्य राजा अउः मुनिदित साधुसिंगार ।
 जिनसिंह मूरि पाटो धरुण कठिनं क्रिया आचार ॥ ६ ॥ सं ।
 जुगप्रधान साधु जन । श्रीजिन राजमूरि दाप ।
 तासु विजय राजा सदा । संघ सज्जन आर्णद ॥ ७ ॥ सं ।
 श्रीद्वंद्वसारसद गुह्यगुह्य । सोस बहल परिवार ।
 वाचना बारिज पिर जयद । श्रीशिवनिधान आचार ॥ ८ ॥ सं ।
 तासु सोस अष्टवचना । आतम मति अनुसारि ।
 मदिमसिंह विनयजरी गुह्याद मनोहारि ॥ ९ ॥ सं ।
 पंडित, गुह्य बंधनगुह्यो अविद्वत्तयिम सहाय ।
 ललकसिंह मतिसिंह मरु वचन विनोद खहार ॥ १० ॥ सं ।
 भक्तगुह्य जे सांभलद । तिनि अरि खील विलास ।
 मानचंदर कर लोडिनर भक्त बंदिता आस ॥ ११ ॥
 सवेमनो, प्राचो चिंतिधरे ।

इति श्रीउत्तराध्ययनगीतानि समाप्तानि ॥ ४ ॥

विवरणम्—पुस्तकः किमुनराध्ययनानुवाददवाधि भाषागीतानि सन्ति ।

No. 14. पाक्षिकसूत्रं । Pakṣikasūtram. Substance, country-made white paper, 11×5 inches. Folia, 13. Lines, 4-11 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1862. Appearance, old. Prose. Generally correct. Complete.

This work is included also in the Mūlasūtra class and contains instructions on the Mahāvratas, which are four in number. It has been described by Dr. Weber in his Catalogue No. 1926. But the extracts quoted by him do not entirely agree with our readings. We quote below passages from both, as illustrations.

Our codex begins—

॥ १ ॥ तित्थकरेय तित्थे अतित्थसिद्धे, तित्थसिद्धे य सिद्धे य जिने
सिद्धे जिने य रिस्सो महरिस्सोयणाथं य रंदासि ॥ १ ॥
जे अदमं गुणरयणसायरमविराड्जण भिच्छंसंसार
ते मंगल करिणा अदमवि आराधयामिमुद्धी ॥ २ ॥
मम मंगलमरिद्धता सिद्धा साह्य सुधट धर्माथ
खंणी, गुणी, सुणी, अण्णविद्या महवं येव ॥ ३ ॥
लीणां मियं जयान कथंति परमरिस्सो द्वितीयमुंवारं
अदमवि उवड्डित्थं मज्झय उचारण उठं ॥ ४ ॥

हे कति मज्झय उचारणा मज्झय उचारणा पंचविद्धा पञ्चता राइल
भीषण वेरमण्य कइता त जइता सत्ता उपायाय वायाउ वेरमणं सत्ताउ
सुखावायाउ वेरमण सत्ताउचदिता दायाउ वेरमण सत्ताउ निज्जाउ
वेरमणं सत्ताउ राइभोयणाउ वेरमणं तय खलु पदमे भने मज्झय
पायाय वायाउ वेरमण सत्तं भने पायाइ वायं पयत्तामि से सुद्धमं वा
वायरं वा तस वा वायरं वा नेव सत्तं पावे अइवा इच्छाने वनेहिं पाय-
णइ वाया विद्या पाययइ वा इते वि अनेन समणु जायामि जावज्जीवाए
तिविद्ध तिविद्धेवं मथेय वायाए कायेय न करमि न कारमि करंतं पि
अइंन समणु जायामि तस्य भंते वडिक्कमासि निंदासि गरिहामि अपाथं
वीसरामि ॥ ११ ॥

Extracts quoted by Dr. Weber.

महाव्रतीधारणं तित्थकरे अतित्थे अतित्थसिद्धे तित्थसिद्धे य सिद्धे य जिने
रिस्सि महरिस्सि य नाथ य रंदासि ॥ १ ॥ जेय इमम् गुणरयणसाय-
रमविराड्जण भिच्छंसंसार । ते मंगलं करिणा अवि आराधयामिमुद्धी ॥ २ ॥
मम मज्झमम् अरिद्धता सिद्धा साधू मुंथ य पथी य । खंति गुति मुति
अण्णविद्या महवं येव ॥ ३ ॥ लीलोयि सज्जयात्रं करमूभि परमरिस्सि द्वितीयम्
उचारं । अह अवि उवड्डित्तं मज्झय उचारणं आउम् ॥ ४ ॥ सेकिं
तं मज्झय उचारण मण्णा पचविद्धा पञ्चता, राइभोयणवेरमण कइता
तं जइता सत्ताओ पायाइ वायाओ वेरमण सः सुखावयाओवे सः अदत्ता
दानाओवे सः वीज्जाओवे सः परिणह्ताओ वे, स, राइ भोयणाओवे तय
पदमे भने मज्झय पायाइ वायाओ वे, सत्तं भने पायाइ वाय पयत्तामि
से सुद्धमं वा वायरं वा तस वा वायर वा अइवारे दोळे मज्झय सुया

वायाची वे, यम्, सर्वं भते सुसा वायं पञ्चामि से कोडा वा सोडा वा
अहादरे तये मङ्गाळण अदिहा दागाची वे, मन्व अदिमदार्थ प, से गाने
वा नगरे वा अहादरे वज्रहे म, मङ्गळाची वे, सर्वं भ; निहमं प, से
दिनं वा मास्यं वा तिरकजोयाचियं वा ।

End.

मभो ते सि समाममयाचं जिहं इमं वाह्यं दुवाळ सगं गण्डि पडि
भगवंतं त जहासमं कामयं कासंति पासंतो पूरतो पूरतो, तीरंतो किडंतो
समं आयाप अनुपासतीति आराधति अहि च नाराहंमि तस मिच्छामि
दुहंतं ॥ १ ॥

मुय देवया भगवई नांवा चरचोय कथ संघाय

ते मन्व वेठ संहियं जेसंमु असादरे भति ॥ १ ॥

Colophon.

इति श्रीपाची (पाचिक) मूळ संपूर्णम् ॥ पयचंदगळरा श्रीचंदनारे लिखत
ममाच ऊपर लिखीं ये श्रीपाटणोपुरमध्ये लिखतं पं अनरचंद व्यपठनायें
श्रीरस्तु दिने दिने श्रीकन्याचमनु संवत् १८६९ मितौ वैशाख शुदि १४
वासरे श्री ।

Extracts quoted by Dr. Weber.

नमी तेमिं खमा समवाय जिहं इमं वाह्यं दुवाळसगं गण्डिपिडमं तं जहा
आयादो मृगगडा ठाच भगवाची विवाहपचति नायाध्वकडाची उवामग-
दसाची अतगड दसाची अचुतर बवाइ (१) दसाची पण्हा वागरचार्य
विवाहसकचो दिडिवायो सव्हेरिपि एयमिचि दुवाळसंशे गण्डिपिडगे भगवते
समुद्रे तन्म मृ इच्छामि दुहंते सुद देवया भगवई नांवावराय य कथ
संघाय तेसिन् खवेची सयं जिहं मुयसादरे भति । इति श्रीपाचिकसूत्रं
समाप्तम् ॥

विवरणम्—उल्लेखित्वा पाचिकसूत्रानिचो महाव्रतविषयक. कश्चित्कविबन्धो वर्तते ।

No. 15. प्रतिक्रमणसूत्रं । Pratikramanasūtram. Substance,
country-made white paper, 12 x 5 inches Folia, 16. Lines, 10 in a page.
Character, Nāgara. Date, Śaṃvat 1872 Appearance, not fresh Prose.
Generally Correct. Complete

Pratikramanasūtra is included in the series, *Mūlasūtra*, and has been described by Dr. Weber in his Catalogue No. 1911. It is a guide to perform religious rites and consists of seven *Prakaranas* such as, (1) *Sāmayikavidhi*, (2) *Barāhavratavidhi*, (3) *Ksamīpanavidhi*, (4) *Pāranavidhi*, (5) *Ālocanavidhi*, (6) *Pārīvanāthastavanam*, (7) *Rārabhadevastavanam*.

Beginning. श्रीवीतरागाय नमः ।

अथ सामयिकप्रतिक्रमस्यविधिरिति श्रुयते । नमो अरिहताय नमो सिद्धाय नमो आदरियाय नमो उच्यते नमो श्रीए मन्त्रसाहचर्य एवौ पंच नमुकारो सन्ध्यापयनयो मंगलाय च सन्धेयं पठनं कुरु मंगलं । नंद्याविधि इच्छामि क्षमासमर्थो वदोतं जावणिजाए निम्बहोषाए मत्तेच वंदामि पूज्यजी इत्याकार भगवन् श्रीहराई मुहूर्तवसी मुवतप- प्ररीरनिद्याय सवस्यस जातरा मुये निरभय इहेमो पूज्यजी चाता प्रथमसामयिक सेवा सबन्धि मुवपती श्रीतो उपकरण पूज्यो पठिनिहय काथो धोहे उभा होयने इरिया वही पठिकमनी इत्याकारेच संदिमस्य भगवन् इरियावहिर् पठिकममि इत्यं इच्छामि पठिकमितुं इरियावहि याए विराहयाए ममयागमये पावकमये इरियकमय उभा उत्तुग पय- गदनमहीमह उभा संताया मंकमये जेने जीवा निरेदिया एकिदिया वेदिदिया नेददिया श्रीदिदिया पचेदिया अभिया वतिया लेसीया संवदिया पराविया किलासीया सज्जविया ठाकउडावसंजनीया जीविया उववरीठिया मय मिच्छामि वृद्धं । तस्य उत्तरीकरणेण पारवत्तकरणेण विनीही- करणेण विसक्तीकरणेण पावाय कन्याय निम्बाए निहाए ठामिकाउसग्ग पत्रवत्त कससेव निमसीये वासएयं श्रीएयं जभाएच उह्वेयं वायनिमसुगेयं भमसीपिकमिच्छाए मुहमेहि जगमयावेहि मुहमेहि विलसयावेहि मुहमेहि दिहसंवावेहि आगारेहि अथगी अविराजीयो ऊहमीकाउसमी जाव अरिहताय भगवंतायं भमकारेच न पारिमि भाव जायं ठायेच मूलेच कालेच अप्पाच बोसरामि ।

Extracts from Barāhavrata :—

प्रथम भवकार पोच्छे सोमस्य पोच्छे नमोत्स्य पोच्छे गृहनेवादिवा पोच्छे ज्ञानमूढकिञ्च ए कष्टया इच्छामि क्षमासमर्थो वदितुं जावणिजाए निम्बहोषाए अथ आचमनेमि उगाहं निम्बहोषो जाय काय-

संकायं कायं पमावजोयं त्रिलासो अपाकिलंताथं वज्रसमपमे दिवसो
 वेष्टतो जतामं जज्वाणे जंय मे पाममि पमासमयो इष्टावै जमा हीयके
 कष्टया देवसोमं देकष्टं चावसोचाए पडिक्कमामि पमासमयायं देवसो
 चाए चासायचाए तितीसंनियराए जं किंविमिच्छाए दुक्कहाए वयदुक्कहाए
 कायदुक्कहाए कोहाए माचाए मायाए लोभाए मज्जकायियाए मज्ज
 मित्थोवयाराए मज्जवप्पाए कमचाए चासाए चाए तितीजो भेदे वमिथो
 आइयारकी तस्य पमासमये पडिक्कमामि निदामि मरिदामि अपाए
 वीसुरामि १ जै चायपके पडिक्कमये वीवसोयी चेईयारकी १ राविथे
 राइयो चरेयारकी २ पचोसे पचोयो चरेयारकी १ चौमामे चउत्थानी
 चरेयारकी ४ मवच्छरोये मवच्छरोयो चरेयारकी १ ए दाच पडिक्कमये
 अविथ कष्टया १ ।

Extracts from Kṣamāpapavidhi :—

पीडे होयके कष्टया जोमे पवरकायं जनाथपमायारातदीसविमएणं अवयव-
 कयंतं निदे अथमोएवियकयं सज्जं १ जन्माभवे अहिमरणं सुद्धमवो जण
 किमे अलोत अहिमरणं निदे अप्पायं वो मरामीति १ जतहा परहा उभ-
 ययहा जो आरंभो कयकारिया अथमोए तं निदे तथ गिरहासि १ जोवा
 कम्मवसुसाज्ज ममंति संसारसावरे घोरे वप्पत्थकामहेल अविद्या दुय्यंति तं
 निदे ४ आशियानिमज्ज सज्जाभयहासकोहनाईये भविषं चरिईं तह
 सवि नत्थि अविमंदिही जय मए विवरोयं चइवाहीण अहिमत १ सह-
 द्दिउ उवहिइं कम्मविमेष उइय भवपणे मिच्छामि दुक्कडित्तु ति करण-
 सुत्तेण भावेण ७ जेमे जावंति जिवा अवरादासेमु जेसु ठाणेषु तं तह
 आलोयमि उवहिइयी सज्जभावेण ८ चरिइंतसमथसंधे देवमणुसतिरिय
 मेइइये जेकेइ अवरादा अहिथा पासिमि ते सज्जे ९ वट्टित्तु सुद्धपरवामी
 मम चित्तभावमुद्धसज्जनो नाथ तव विशाखे भभो चरिइं समवे तहाविधे
 १० इति पडिक्कमया मूत्तकेवोच मनचलायो होय वचन चइया होय काया
 चलो होईं आगलो पाठ पोईं पीकलो पाठ आने कथो होय अवरमाथ
 पदसातमरहीन कच्चा होय वीतरामदेवजीउ तुम्हारी सावि गुब्दवजी
 तुम्हारी सावि तम्समिच्छामि दुक्ककं १ इच्छा वेठके वादनादेवा पीके
 मुख्य सज्ज, आलोचना वंदना पडिक्कमनां पपीयं मयामि, बीमासे
 बीमासो मयामि संवच्छरो मयामि इति पमावपविधिः ।

Extracts from Ālocanavidhi :—

अथ आक्षेपविधिः । इत्याकारेण मुन्द्रितस्य भगवन् आभीषया आभी-
 र्णमि इत्यं नाथके विधे दंष्ट्रणके विधे आरएके विधे वीर्यके विधे अतीकर्म
 वतीकर्म अतीचार अनाचार भन करि वचन करि काया करि दीय छाती
 होइ ती मिच्छामि दुक्कड् १ एका असंयम सेव्यी होइ ती मिच्छामि
 दुक्कड् १ दोहप्रकार रामसेव कीयाहीय ती मिच्छामि दुक्कड् १ तीनदंष्ट्र
 मनदंष्ट्र वचनदंष्ट्र कायदंष्ट्र एतीन दंष्ट्रामाहिं कीई दंष्ट्र कीयी होइ ती
 मिच्छामि दुक्कड् १ तीन गुप्ति मनगुप्ति वचनगुप्ति कायगुप्ति तीन गुप्तां
 के विधे कीइ मनका अश्रवसाय भला न प्रवर्त्ता होइ तेमिच्छामि दुक्कड्
 १ तीन सत्य भावासत्य निदासासत्य मित्वादंसचसत्य तीन सत्य कीया
 होइ तस्य मिच्छामि दुक्कड् १ तीन राम इष्टिराम सेष्टराम कामराम
 कीया होइ तस्य मिच्छामि दुक्कड् १ तीन विराधचं भावविराधना दंसप-
 विराधना चारिमविगधना कीया होइ तस्य मिच्छामि दुक्कड् १ चार
 कथाय कीधमानमायासोभ कीया होइ तस्य मिच्छामि दुक्कड् ४ चार
 संज्ञा आहारसंज्ञा भयसंज्ञा मेष्टुसंज्ञा परयसंज्ञा ए चारसंज्ञा माहिं काइ
 संज्ञा कीयी होइ तीमिच्छामि दुक्कड् ४ चार कथा स्त्रीकथा भक्तिकथा
 दंसकथा राजकथा आई वि कथा कीयी होय तीमिच्छामि दुक्कड् ४
 चार ध्यान चारतध्यान रीहध्यान धर्मध्यान सुकध्यान कीइ पादध्यान
 ध्यायी होइ तस्य मिच्छामि दुक्कड् ४ सब्बे पान सब्बे भूया सब्बे सत्ता सब्बे
 जीवा एइय्या होइ तस्य मिच्छामि दुक्कड् ४ दंष्ट्रप्रसाद अन्ननिययकसाया
 मिंदाविगहाय धंक्की भविषा ए पांच पनाया जीव पाडंति ससारीए
 माहिं कीई प्रसादकीया होइ तस्य मिच्छामि दुक्कड् ५ पांचप्रकार
 समंजित दुषण धरसका कथा विनत्यापर पासंटी प्रसंसापर पासंटी संदुषी
 कीइ दुषण खाया होइ तस्य मिच्छामि दुक्कड् ५ पांच किरौया पाइकी
 अइमरकीया पाउसीया पारमानवी किरौया पाचाधवारंभीया परीगहोया
 मायवुद्धिया ए पांचकिरौया सेवी होय तस्य मिच्छामि दुक्कड् ५ पांच
 कामुकगुण शब्दरूपरसग्राहकरस पाच इंद्रीकेते विस विधेने काइ मोकल्या
 सेल्या होइ तस्य मिच्छामि दुक्कड् ५ पांच अशुचत मायानुपातमयावाद-
 अदशादाभमेष्टुमपरियड् इनके विधे दीय खया होइ तस्य ५ पांच
 मुमति ईर्ष्यामुमति माघामुमति एवचामुमति उच्चरपासमपत्यल
 लज्जघाथपरिहानवीधामुमति सामयिकपादिकमत्था एसा माहिं विरोधि

होय तैमिच्छामि दुक्कडं ३ छ लेश्या कण्णनीलतेजपतनकापीत हले-
 खामादि पाठवो लेखावाइ होई भलोलेखा न थ्याई होई तस्स मिच्छामि
 दुक्कडं ६ षट्द्रव्य चर्यासिकाय अधर्यासिकाय आकाशासिकाय पुद्ग-
 लासिकाय कीवासिकाय कालासिकाय ए षट्द्रव्यभो भावभेद न जाण्णी होय
 तस्स मिच्छामि दुक्कडं ६ सातभय इहमीकपरलोकाभादानचकछान्-
 मरणचर्याजीवचमय ए सात भय माहि कीइ कौया होइ तस्स
 मिच्छामि दुक्कडं ७ सात कुविसन द्यूतमांसभववीमददानकरिवोपरमारि-
 वेग्गानमनपातकभीरी ए सात कुविसन सेव्या होइ तस्स मिच्छामि
 दुक्कडं ७ आठमद जातिमद कुलमद वलदपयपयुतऐर्यलाममद ए
 आठमदो माहि मद अईकार कौयो होइ तस्य मिच्छामि दुक्कडं ८
 आठकर्म्म ग्याथावरणो दर्शभावरणी वेदनो मोहनी आयुनामगीचयतराय
 ए आठकर्म्म कीइ कसोचठावन प्रज्ञातिवचन होय तै मिच्छामि दुक्कडं
 ८ आठमकार ना अतीचार कार्य विनि दइमाथे चवइणे तट्ठाय निज्जवणे
 संजचुंअठे तइभयं अठे वयदायमायाउ पठता गुचता माण्णी विवे अतीचार
 लग्गा होए तस्स मिच्छामि दुक्कडं ८ आठ समकितता अतीचार निरुत्तिय
 निरुत्तिय निज्जनिगात्थ अमूढदिद्वीय अववीइ धिरीकारणे बल्लवभावणे
 अइ १ एक अतिचार समकितके जे लग्गा होय तस्स मिच्छामि दुक्कडं
 ८ आठ अतीचार चारिए निराधना पांच सुमति तीन गुपतिकी निराधना
 कौयो होय तस्स मिच्छामि दुक्कडं ८ नववाक ब्रह्मचर्यके भिये हूवण
 लग्गा होइ तस्स मिच्छामि दुक्कडं ९ नवतल्ल जीवतल्ल अजीवपुण्यपाप
 आश्रव संवर नीर्त्तर वंध नीय ए नव पदार्थ मूर्धारजाण्या न होय तस्स
 मिच्छामि दुक्कडं ९ नव जीवाथा नृपधणनारीजरसुरधणरीयचपवीया
 रणं सठतं दरिदणं वइ जैन नव निवाणा ए नव निवाणामाई कीई कौयी
 तस्स मिच्छामि ९ दस प्रकारकी मिथ्याल असंगी भयसत्ता संगे कसग
 सत्ता अचर्यो भयसत्ता भयो अचर्यमग्गा अजीवे जीवसत्ता असाइसाज्जसत्ता
 साज्जसाज्जसत्ता अदेवे देवसत्ता देवे कुदेवसत्ता दसवकार निप्याअ सेये
 होइ तस्स मि. १०

इग्यारे अग आचारंगि भूषणडाइ ठावांग, समवायंभ भगवती शाता उपा-
 सकदशा अंतमउ अणतरी राईप्रश्रव्याकरण विपाकभूत इग्यारे अग माटे कै
 अग सदंशो प्रकथी न होई तस्य मि. ११ इग्यारे प्रतिमा श्रावकको
 दैसववत्रसामादयपोसइपठमायु' अखंभसचिन्ने आरंभ पेसइ दिइ वजए

समथम् एव ह्यारब्ध प्रतिभा मूढी न सरदङ्गी होय तम्सु. ११ बारद्वत्र
 यावत्तका पांच अक्षरत युक्तात् पाथात् वायात् वेरमर्थं युक्तात् मूसावायात्
 वेरमर्थं १ युक्तात् अदनादायात् वेरमर्थं २ युक्तात् मेदयात् वेरमर्थं ३
 युक्तात् परिगात् वेरमर्थं पांच अक्षरत । तीन गुणतत टिमिदिदसपरिमाथ १
 भीगे ए भीमपरिमाथ २ अनर्गदकपरिहार ३ एतीन गुणतत । छामरु
 तत १, दीमावगामितत २ भीमद्वत्र अतीतमविभागत एत्थार जिघा
 तत एवं १२ बारद्वत्रतकेविये दूषण खडा होइ तम्सुमिः २१ तेरु काठीया
 आलसुस जीव वत्ता रंभा कीदा पमाय किधवता भयमीन अत्तावाविदे
 पकुत्तुहत्ता रमत्ता तेरु काठीया कोइ काठीया कीवी होय तम्सु मिच्छामि
 दुक्कळ ११ अवदे नियम सचित्तिदिद्विगए पावहित भील वत्त कुमुमेसु
 बाह्व सवत्त विनिवत्त अर्थम दिदि ज्ञाय भत्तेसु एववद नियम खैर वीतम्हा
 छान होय तम्सु मिच्छामि. १३ पनरु कर्मादान । ईगावकर्मा १
 वलककर्मा साकी । भाकी । कीको । दत्तवाचिज्य । लाववाचिज्य । रस-
 वाचिज्य । केसवाचिज्य । विषवाचिज्य । रंभपोखकर्म । निसेव ।
 दववाथ । सरीवर । असतीपोषकर्म १५ । पनरु कर्मादानमे कीई
 कर्मादान लमाकीई तम्सु मि, १५ सीखइ कवाय की भीवती आर कीव क
 आर मानकी आर मायाको आर बीभकी सीखइवाय सीखइ कवाय
 की भीवतीमे वष पया कीई तम्सु मि' १६ सतरे ववहारकाना वसी
 कल्या मेल्या कीइ तम्सु मिच्छामि दुक्कळ १७ अठार पापछान प्रपाव-
 वादसवापादअदत्तादानमैयुनपरिदहकीवमानमायालीभरानदेवकलह-अभ्या-
 दाचपैसुनरति-अरतीपरप्रवादमायामोहमिध्यादंसनसख्य ए अठार पाप-
 छान सेम्या कीइ सेवाया कीई सेवतामुमोया कीई ते मन करि वचन
 करि काया करि दूषण लाया होय तम्सु मिच्छामि दुक्कळ । इति
 आधीयथा संपूये ।

These extracts will give some light about the nature of work. It is followed by Pārayanavidhigīthās which are five in number and the text is finished with them इति पङ्क्तिमन्थासुं समाप्तम् । After wards the Nāgaris' recitations of the text are appended अथ नागरीनुक्तानो पङ्क्तिर्लिख्यते ।

This is followed by Pāravanāthajistavanam, Śrīṣaṁbhajistavanam, and Samvacchari Śikṣā. Of these the last mentioned text consists of five lines only so we quote it in full.

अथ संवत्सरी प्रियाय ॥

अथोर्ममज्जुत्तं चार्द्धमा संजमो तयो देवानितं नमं संति जग्न अथ
सयाम्पे १ जडा अथल्य पुप्फेसु भमरी आवर्त्तय नवपुष्प कलामर मोय
पोषेह अप्पयं २ एमिए समचक्रता जे लोए संति आद्रपो रिङ्गमाह
पुप्फेसु दाचमने सवचरवान् वयं विग लवभंमो नयकोई अहन्ई अहा-
मडेसु परेवंते पुप्फेसु भमरी जडा ३ सप्तकारममा वृडा जे भवति
अथम्विशा माचारिंदरो यादता तेच मुच्चनि साहपोति वेनि १ इति
योगिकमयसवम् संपूर्णम् ॥ संवत् १८०२ रा मिति चासीठ सुदि १
दिने लोयतं श्रीनगराज । श्रीवचारमननमये । श्रीपार्श्वायनी वसा
दान् ॥ श्री । श्री । श्री ॥

विवरणम्—निबन्धोऽयं प्रतिक्रमसूत्रानिधनसम्प्रदायविशेषः ।

No. 16. प्रतिक्रमसूत्रं । Pratikramanasūtrañ Substance,
country-made white paper, 12x5 inches. Folia, 8 Lines, 10-11 in a
page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1772. Appearance, not fresh
Prose. Not correct. Complete.

The codex contains a part of the Pratikramanasūtra, entitled
Thuti(Thuti)maṅgala and includes six Āraṇyaka-sūtras as indicated
by the colophon इति श्रीवृद्धतिमङ्गलं सूत्रं ए मूलोक्त आरण्या आरण्यामोदितं मावरोडो.
Sāraṇyaka-sūtram has been described by Dr. Weber in his Catalogue
No. 1911 but his extracts do not agree with ours. Our text begins—

श्रीश्रीनारायण नमः ॥ वंदामि । नमस्त्वामि । आरेमि । समावेमि ।
अस्माकं । ममचदे वय । वैरदं । पञ्चधाभामि । ए वादवामो दाव भववनी
प्रमृगमूममध्ये जे हवइ आरण्यावनी सूत्रो ॥ अथवमना सूत्रपाठ अगुण-
वरी कहीवकर ॥

नमो अरिहताय । नमो सिद्धाय । नमो आवरियाय । नमो सवभादाय ।
नमो लोए मज्जमाहर्त्त । एमो एव नमोकारी । मज्जदारवामयो ।
भंगवार्त्तं अंममेमि परमं हवइ मंदमं ॥ १ ॥ पाद ३ । अवर १३ ।
इत्यामी पट्टिमिच्छं । इरिया वट्टिचार । विराहवाप । वनवादनये ।
वाचवमये । वीरवमये । हरेवचमये । नममाहर्त्तम् । पञ्चदश ।

મહીમજ્ઞા । મંતાળા । મંજમને ભેમ ઓવા । મિરાદિયા । મિદિયા । મેદિયા । મેદિયા । અરિદિયા । યવિદિયા । અમિદિયા । મિદિયા । મિદિયા । મંચાદિયા । મંચાદિયા પરિચામિયા । કિલાસિયા । સદ-
વિયા । ઠાવાઝઠાચમંજ્ઞામિયા । જોમિયાઝ । વિહરીમિયા । તિલ્લ-
મિલ્લમિલ્લ દુલ્લમિલ્લ । તિલ્લ સત્તરીકરચેઈ મિસીકીકરચેઈ । વિસત્તરી-
કરચેઈ યાવાઈ નિમ્બાદ નિમ્બાદ । ઠામિ કાઠસમં પદ ૧૧
કાવસમાના આગર સદ્મિ ગાવાવા । આગત્તુલ સમિયે । મીસેયે ।
ચામિયે વીચ્ચ । મુચ્ચાદ ૧૧ । ઝદ્દુયે । યાવનમિંચાઈ । મમ્મિયે ।
૮ પિત્તમ્મદ ૮ સુદમિં । અંગ મમ્મિયે । ૧૦ । મુદ્દમિં ચેલ્લ-
ચાલિં । ૧૧ । મુદ્દમિં દિલ્લચાલિં મય કાદ્દમિં આગરિં અમ્મી
અમ્મીકર । મુદ્દમિંકાઝ સદ્મી । આગરિંચાઈતાઈ । મમ્મીતાઈ । મમ્મી-
કારેઈ । મ પારિમિ । તાવકાઈ પદ ૧૪ ।

End.

પદિ ૧૬ કદ્દુ આવગ્ગલ કદ્દિ કદ્દ । વંદના મિરાદારી પચ્ચાણ । એમ
કરવા દિવ સચરનં પચ્ચામિ । અવિહ વિહારે । અચ્ચ । યાઈ ।
આદિમ । આદિમ ૪ । અમત્તુલ મીચેઈ મી મિરામિ ૧ સત્તરી નમ્-
કાર સદ્મિ । પચ્ચામિ અવિહાઈ । આદારે । અચ્ચ । યાઈ ।
વાદનં । આદનં । સદ્દસદાર । અચ્ચ । યાઈ । વાદનં ૪ અમત્તુલ
મીચેઈ ૧ સદ્દસમાદારેઈ ૨ મીમિરામિ ૩ દ્વિયાદિ ક દ્વિ । પચ્ચામિ આદિ
સમારો તથા મિરાદારી । યથા સમત્તિ પચ્ચાણ કરદ ૪ પદ્દુ આવગ્ગલ
સમ્મી ૪ મેસી કરીમે । મમ્મીત્તુલ । અરિંચાઈતાઈ । મમ્મીતાઈ । અદ્દ
મદ્દાઈ । તિલ્લચાઈ । સમ્મીત્તુલ પુરિમ્મીત્તુલ । પુરિમ્મીત્તુલ ।
પુરિસવરપુલ્લરીયાઈ । પુરિસવર મંચીયેઈ ચોમત્તુલ ચોમત્તુલ ।
ચોમ કીયાઈ ઓવદ્દાઈ । ચોમ કીયાઈ । ચોમકદ્દ સરાઈ અમદ્દાઈ ।
મમ્મીત્તુલ । મમ્મીત્તુલ વાવરત અમ્મીત્તુલ । મીમીતાઈ સરચદ્દ
પદ્દુઠા । અવિહારવરચાઈ સચ્ચરચેઈ મિ પદ્દુ કદ્દમાઈ । મિમીતાઈ ।
સાચચાઈ । તિમ્મીતાઈ । તારચાઈ । મુદ્દાઈ । રીદ્દિયાઈ । મુદ્દાઈ ।
મી અમાઈ । સચ્ચર । સચ્ચરિસીયાઈ । મિમમયલ મદ્દ અમર્ચત ।
મલ્લમલ્લ વાદ્દાસુપ્પમરાવતિ । મિદ્દમદ્દ નામધેઈ ઠાઈ સમ્મીત્તુલ । ૧ ।

Colophon.

દત્તિ ત્રીમુદ્દત્તિમદ્દલે સમ્મીત્તુલ ૧ સુચીત્તુલ આવગ્ગલ આવગ્ગલકાનો વિદ્ધ
જાણવી રૂમિ ત્રીપદ્દિકમ્મી સમ્મીત્તુલ ૪ ૧૦૦૨ લિલ્લતં આયોગ્યલિ ૪

वमार्थं वाद कुर्वन्तां मुम भवन्तु कल्याणमस्तु निपकपाठकयोः ज्ञानाग्रम सुप्र-
जयणा करो वंचयो ॥ श्रीः ॥ वः ॥

विवरणम्—यह (वचन) सूत्रसहितं पठिक्रमणसूत्रमत्र वर्तते ।

No. 17. प्रतिक्रमणसूत्रं । Pratikramanasūtram. Substance, untry-made white paper, 12×4 inches. Folio, 9. Lines, 11-12 in a ge. Character, Nāgara Date, 1 Appearance, old, and writing jured in many places Prose. Not correct. Complete (without lophon).

This text though entitled Pratikramanasūtram yet its readings do not agree with those of the previously described ones ; besides several stutis, such as, Annapūrnāstuti, Pañcamīstuti, Tīrthajastuti, Maunakāda-istuti, Ādijīnastuti, Setunjayastuti, etc. ve been appended to it.

eginning. श्रीजिनाय नमः समी अरिहताय, समी सिद्धाय समी चावरियाय समी उवन्नायाय समी सोए उवन्नायाय एवो पंच नमुक्कारा सन्ध दावयवासो संगहाय च सम्वेति पडमं इवइ संगले १ गुद ७ नव ६१ अवर सन्ध ६८ पद ८ संपदा ८ जयउ समी २ रिसइसीतु जितजित पडमैनि जिय जयउ बीर सन्धउर मऊण तद अखडि सुखि सुवय मऊरि पाठ दुइ दुरिख खमलं अवर विदेहिजि तित्यअर विडुं दिखि विदिमि जिडेवि तीआआगय संपयं वडुं जिय सम्वेति १ ।

End. विमलाम्बुलमङ्गलिनवर आदिजिनंद निर्यम निरमीको केवल ज्ञानदिबद ज पूत्रे जिवाणू वारवरा आचंदमेतुंजिगिरिगिरिवरेल मो सम्राट्ठकंद १ इय अउवीसी मां अयभादिकजिनराय वलोकास अतीते पगत वीवीसी दाय ते सुविइण गिरिवर आतो फरवी ज्ञाय इमभावी काले आचवै सवि मुनि राय २ श्रीउज्जयिना गवचरपंडरीक गुणवत दाविम अंगरचना कीधी जेस मईत सवि आगममाई सेतु जुमहिम मईते भायो जियनअपर मेवो करिवि चित ३ अक्केसरियोमइकअइममुइ सुरवार जय मेवा- कारण दायै इंद उदार देवचद्रवचिमये सवि जगमे आचार सवितीरय मादि सिद्धाचम सुरदार ४ इति सेतुअयपुतिः ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् कतिपयपुतिनिधये. मय प्रतिक्रमणसूत्रमपरं वर्तते ।

No. 18. प्रत्याख्यानभाष्यम् । *Pratyākhyānabhāṣyam.* Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 3. Lines, 5-11 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, torn in parts. * Prose. Generally correct. Complete.

An explanation of the *Pratyākhyānas* which according to the Jainas are ten in number. An abacuri or commentary on this work has been described by Dr. Weber in his catalogue No. 1916.

Beginning. ॥ ६० ॥ दसपञ्चाश १ अत्रविद्धि १ आहार ६ दुर्बोद्धगारय दुरता ४ ।
दसविंश ३ शीघ्र विनष्टं यय ६ दुष्टमंगा ० हस्तुजि ८ कर्म ८ । अवागय १
मरुक्कत १ कौटोसुद्धि ३ निर्घटि ३ अचमार् ३ सागार ४ निरवसिर्ल
परिमायकृद् ८ साकय ८ वा ३० ।

End. पञ्चाशत् निर्बु सेविकम् । भाषेय जिगृह्यविद् पता अर्पत जीवा ।
सासय मुच्छं अथवाहं ॥ ३८ ॥

Colophon. इति प्रत्याख्यानभाष्यं समाप्तमिति भद्रं ॥ क ॥ कल्याणमस्तु दमं भवतु
श्रमणमंशय ॥

विवरणम्—प्रत्याख्यानभाष्याभिधीर्जननिबन्धोऽयम् ।

No. 19. प्रतिक्रमणसूत्रं । *Pratikramapasūtram.* Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 8. Lines, 10-11 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1772. Appearance, not fresh. Prose. Not correct. Complete.

The codex contains a part of the *Pratikramapasūtra*, entitled *Thuiti Mangala* and includes six *Āvaśyakasūtras*, as indicated by colophon इति योषुइतिमङ्गलं सम्पूचे ए मूळक शायकना श्री आवाशकानो विधजाणकीठी *Saḍāvaśyakasūtram* has been described by Dr. Weber in his catalogue No. 1911 but the extracts quoted by him do not agree with our text. Our text begins.

श्रीवीतरागाय नमः । वंदामि । नमंशामि । स्तारेमि । समासेमि ।
कलाचं । भंगलदेयं । वेदय । पञ्चाशामि । ए वादवानो पाष
भगवतीप्रमुखसूत्रमध्ये कै इवइ आवाशकनी सूत्रना ६ अथयनना मूषपाठ
अनुक्रमकरी कहीयकर ॥

नमो अरिहताय । नमो सिद्धाय । नमो आश्रित्याय । नमो उच-
 मायार्थः । नमो लोए सध्व साह्वयं । एषो पंच नमोकारो । सध्वपाव
 पचासणो । मंगलाय च सध्वमिं पदमं हवइ मंगलं ॥ ११ ॥ पाद ५
 अचर ३५ । इच्छामि पट्टिकमित्रं । इरिया वट्टिपाए । विराट्टिपाए
 ममसागमणे । पावकमणे । वीयकमणे । इरेयकमणे । उम्माउत्तुंग
 पचवदगा । महीमकडा । सुंताया । संकमने जमे जीवा । विराट्टिया
 एवेदिया । वेदिया । तेंदिया । अउरिदिया । पट्टिदिया । अमि-
 ट्टया । रत्तिया । खेत्तिया । सुंघाट्टया । सुंघट्टिया परिचाविथा ।
 किलामिथा । उदविया । ठावाउठावं सुंघामिथा । औवियाउ ।
 विहरोविया । तिसुस मिच्छामि दुक्कं । तिसुस उल्लोकरणेवं । पाय
 नग करणेवं । विसीहोकरणेवं । विसुहोकरणेवं । पावायं कमायं
 मिग्घाण मिह्वा । ठामि आउमसुसं पद ३१ ।
 अंगनं चामेहिं सुदमेहिं पैलसंचामेहिं सुदमेहिं दिहवं चामेहिं एवमाहं
 एहिं आगारेहिं अगो अविरोहोयी बुद्धमेकाउमयो जाव अरिहतायं
 मंगलाय नमोक्कारेण न पारेमि भावक्यायं ठामेवं मृगिणं कामिणं
 अण्णायं वो मरामि ।

Extracts from Varāhāvṛata—

प्रथम नवकार पीण्डे सीमण्य पीण्डे नमोत्पुवं पीठे गुहने वादवा पीठे
 कवाम् इतिके ए कडवा इच्छामि यमासमची वेदित्, जावविजाए दिण्णो-
 चाए अणु जावइमीमि उगणं नियडोपडो काहं कायसकायं कायं धममि
 ओहं किलामी अयकिहंतावं वल्लममेव मे दिवसी वेक्खंती जतामे जन्मायं
 जव मे वामेसि यमासमची इहमे नमा होयके कडवा दीवसीय वेक्खं
 जावमीचाए परिक्कमामि यमासमचारं दीवसीचाए आसाउवाए,
 तिभीरं निवराए अ किंचि मिच्छाए दुक्कडाए वदुक्कडाए जाय
 दुक्काए कोडाए मावाए मायाए सीमाए सध्वकामिवाए मध्व-
 मितीववाराए सध्वधकाए कमचाए आसाए वाण तिभीओ भेट्ठं वसिथो
 आइयारको तस्य यमासमणे परिक्कमामि निदामि अरिहामि अण्णायं धोम-
 रामि २ ओ जायवके पट्टिकमणे दीवसीयो अइयारको १ राविके राइयो
 अइयारको २ पचोके पचोयो अइयारको ३ चामामे उत्तायो अइयारको ४
 सुंघट्टीयो सुंघट्टीयो अइयारको ५ ए पाव पट्टिकमणे अविच कडवा ५ ।

Extracts from Kammūpanāvidhi—

पीठे नवा होयके कडवा ओमं पवरकायं अमाचपमावरामदीमविमणवं

अथयवकथं तं निंदे अणमीएवियकथं सखं १ जगभवे अदिगरणं मुदभवे
अनत्ति मे अचीतं अदिगरणं निंदे अथाण वीसरामीति २ अतथा परथा
उभयथथा जी पारंती कथकारिया णमीए तं निंदे तं च गिरहामि ३
जीया कण्ठवयाउ भनति मसारमायरे घोरे चमत्तकामहेउ चरिया
दृष्टमि तं निंदे ४ आनिवानिमत्तं मत्ताभयहासकीदमाईयं भणियं अरिहं
तद्ध सवि नत्तिअत्तिमंदिही ज्ञं च कए विवरीयं अहता होण अदिगंतं ५
मुहड्डिउ अकट्टिउ कण्ठविसेण उदय भव अने मिच्छामि दुक्कडंतुति
करणमुत्तेण भावेण ६ जेमे ज्ञाणंति जिणा अवरहामि मुत्तेमु ठाणिसु तं तद्ध
आलोयमि उवट्टियो सखभावेण ७ अरिहंत समणंसे द्वेमणसतिरिय
नेरइये जे ईइ अवरया वडिया वामीमि ते सखे ८ बुद्धित मुदपरणामी
मम चित्तमावमुदसणतो नाच तर विवाये धम्मे अरिहं समणे तद्ध मिथे
१० इति पडिक्कमआमत्तके बीच मग न लायी होय वचन अत्था हीय
काया चलो होई आगली पाठ पीछे पीछली पाठ आगे कथी होय अथर
माच ५६ अवर होण काया हीय बीसरामद्विजीउ मुद्दारी सावि मुदद्विजी
मुद्दारी सावि तत्तमिच्छामि दुक्कडं १ इंडा वेठके बांदया देया पीछे
सख सख, आलोयता बंदना पडिक्कमयां पवीयं भवामि, बीमणे तीमासी
भवामि सब्बारी भवामि इति पमापवविधिः ।

Extracts from Ālocanavādhīh—

अथ आसीयवविधिः । इत्याकारेण सदित्थं भगवन् आसीयणा आसी
एमि इत्थं नाथके विषे दंसणकेविषे आरतके विषे बीर्यके बीरे वतीकणं वती
करी अनीचार अनाचार मज्जरि वचमज्जरि कायाकरि होय लागी हीइती
मिच्छामि दुक्कडं १ एक अमंयम सेयी होइ तो मिच्छामि दुक्कडं १
दीइ प्रकार रामदेव बीया होय ती मिच्छामि दुक्कडं १ तीन थंड मगदंड
वचनदंड कायदंड ए तीन इंडामाहि कोई दंडकोयी हीइ मिच्छामि
दुक्कडं २ बीन गुमि भन गुमि वचन गुमि कायगुमि तीन गुप्ता के विषे
कोइ मतका अण्ववसाय मला न मवणां होइ ते मिच्छामि दुक्कडं ३ तीन
सख मायासख निवालासख मित्वादसणसख तीन सख बीया होइ
तस मिच्छामि दुक्कडं ३ तीन राग उट्टिराग खेडिराग कामराग बीया
होइ तस मिच्छामि दुक्कडं ३ तीन विराधना नाथविराधना दंसणविराधना
आरिवविराधना बीया होइ तस मिच्छामि दुक्कडं ४ आर कथाय त्रीध-
मानमाथानीम बीया होइ तस मिच्छामि दुक्कडं ४ आर मत्ता आहार-
संज्ञा भयसंज्ञा भेदमसंज्ञा परियहसंज्ञा ए आर भंज्ञा भादिं काइ संज्ञा

कोषी होइ तोमिच्छामि दुक्क' ४ प्यार कया कोकया भक्तिकया दैसकया
 राजकया कारवि कया कोषी होय तोमिच्छामि दुक्क' ४ प्यार ध्यान
 पारतध्यान रौद्रध्यान धर्मध्यान पुक्कध्यान कोइ पादउ ध्यान ध्यायी होइ
 तस्य मिच्छामि दुक्क' ४ मन्त्रे पाण मन्त्रे भूया मन्त्रे मन्त्रा मन्त्रे जीवा एदुव्या
 होइ तस्य मिच्छामि दुक्क' ४ पौष प्रसाद भद्र' विसय वसाया मिंदा
 विगहाय पंचमी मणिया ए पांचपमाया जीवें पाईति संसारोए माहि
 कोई प्रसाद कोचा होइ तस्य मिच्छामि दुक्क' ५ पांच प्रकार समकित
 दूषण परमंका कया विगतया पर पासकी प्रसंभापर मामडी मुंमुनी कोइ
 दूषण लाग्य होइ तस्य मिच्छामि दुक्क' ५ पंच किरौया चारको बहगर-
 ५. पोया पाउसीया पारताबसी किरौया पाचाय शारभीया परीगहीया माय
 हुतिया ए पांचकिरौया सेवी होय, तस्यमिच्छामि दुक्क' ५ पांच कामुकादुष
 मन्दपरसमायसरय पांच इटोके ते विस विदे मै काई सीकल्या रीत्या
 होइ तस्य मिच्छामि दुक्क' ५ पांच अनुमत प्राधानुपात सदावाद चदता-
 दान मैनुन परिचय इतके विदे दोष त्याग्य होइ तस्य ५ पांच समिति ईपां
 समिति भाषा समिति पदवा समिति चहार पासवय देव जलसंचायपारश
 षणीया समिति सामाधिक पञ्चिकमया पीसा माहि विराधि होय ते
 मिच्छामि दुक्क' ५ ५ मिश्रा कुपनीयतेजपतनकायोत ह सिस्सामाहि
 पाठकीरिया भ्याइ होइ भसी रीत्या न भ्याई होई तस्यमिच्छामि दुक्क' ६
 बद्धव्य अर्थात्मिकाय अथर्थात्मिकाय अकारात्मिकाय पुद्गलात्मिकाय
 जीवात्मिकाय कालात्मिकाय ए द्वाद्व्ययो भावरेद न जाण्यो होय तस्य
 मिच्छामि दुक्क' ६ सातभय इहलीक परलीक आदान अकल्यान्तरय
 अट्टीकजीवभय ए सात भय माहि कोई भय कोचा होई तस्य मिच्छामि
 दुक्क' ७ कृविसन युतमसि भयवी मद पाण करिबो परमारि वेग्गादमन-
 पातक चोरी ए सात कृविसन सेव्या होइ तस्यमिच्छामि दुक्क' ७ आठ
 मद त्रातिमद कुलमद बलदपतपुतपेय्यखाभमद ए आठमदो माहि मद
 अङ्कार कोयी होइ तस्य मिच्छामि दुक्क' ८ आठ कर्म ध्यानावरणी
 दर्शनावणी वेदनी सीद्धनी आयुशामगीत अंतराय ए आठ कर्म कोए कसी
 अठावन प्रकृतिबंधन होय ते मिच्छामि दुक्क' ८ आठप्रकारना अतीचार
 कावे विनि बहुबाये उबड्ये तद्वनिद्रयणे रंजण अडे तइ भयं अडे बरणाच
 मावाउ पदतां गुचतां नायके विदे अतीचार लाग्य होय तस्य मिच्छामि
 दुक्क' ८ आठ समकितका अतीचार जिसकिय निरंजिय निरंतिगाल्या
 अमुददिहीय अवबोचसिरीकरणे उबडवभावये. अइ १ अतिचार मुन

कितने जे खागा होय तथ मिच्छामि दुक्कळं ८ पाठ अतीचार चारि
मविराधना पांच समिति तीन गुप्तिकी विराधना कीधी होय तथ मिच्छामि
दुक्कळं ८ नवराठ ब्रह्मचर्यके विषे दूषण खागा होइ तस मिच्छामि
दुक्कळं ९ नवतल जीवतल अत्रोवपुष्पपापपापबसवरभोर्जरबंधमोच
ए नवपदार्थ मूयार्थजाण्या न होय तथ मिच्छामि दुक्कळं ९ नवनीयाथा
शुद्ध भारी नर सुर अपवीय अपवीयारत्त सट्ठं दरिदरं बई छैन नव
निवाथा ए नव निवाथा माछे कीई कीयी होई तथ मिच्छामि ९ दस
प्रकारकी मिथ्यात्व अमग्गे भगवत्ता मग्गे अमग्गत्ता अयग्गे भग्गत्ता
अग्गे अयग्गत्ता अत्रोवे जीवत्ता जीवे अत्रोवत्ता असडु साङ्गत्ता
साङ्गसाङ्गत्ता अदेवे देवत्ता देवे कुदेवत्ता तदन्यकार मिथ्यात्वसीये
होइ तथ मि १० ।

इग्यारे अग आचारानि मूयनडाङ्ग ठाणां, समवायंग भगवती ज्ञाता
उपासकदशा अंतगड अणुत्तरी बाई अत्रव्यकरणविपाकसूत्र इग्यारे अंग
माछे कीई अम सदंछी प्रदुषी न होई तथ मि, ११ इग्यारे प्रतिमा
आवककी दसव्यसामादस पीसड पडमायु अत्य भ सचित्ते चारंभ पेशउ
दिहवजए समवमए ये इग्यारड प्रतिमासु धी न सरदकी होय तस, ११
बारडगत भावकता पांच अनुगत छुलाउ पावायवायाउ वैरमणं १ छुलाउ
सूसावायाउ वैरमण २ छुलाउ अदत्तादायाउ वैरमणं ३ पुलाउ मीकुलाउ
वैरमण ४ छुलाउ परिमाउ वैरमणं ए पांच अनुगत । तीन गुचगत दिस
विदिउ परिमाण १ भीमो २ भीम परिमाण ३ अनर्ददड परिचार १
ए तीन गुचगत । सामडक मत १, दशावगामिकगत २ पोडगत अतीत
मविभागगत ए चार शिचागत एव १२ बारड गतके विषे दूषण खागा
होई तथमि: १२ तिरड काठोया आलस मोहवत्ता अभा कीडा पमाय
किवचता भवधोग अताथा विषे पकुत्तला रसणा तिरड काठोया कीई
काठोया कीयी होय तथ मिच्छामि दुक्कळं १२ अथदे नियम सचित
दिहनिगए पाण्डित कील तथ कुसुमेसु वाहण सम्यक्विनिवण अथभदिउ
प्राणभनेसु ए अथद नियम निडवी तस्याखा न होय तथ मिच्छामि, १४
पनरड कर्मादान । इवाणकर्म १ वनक कर्म । साडो । भाडो । फोडो ।
दन्तवाणिज्य । सापवाणिज्य । रसवाणिज्य । केशवाणिज्य । शिषवाणिज्य ।
यंनपोखणकर्म । निसेवण । दवदाण । धरोवर । असतीपोषकर्म १५
धनरड कर्मादानमें कीई कर्मादान खागा होइ तथ मि । धोलड कषायकी
कषायकीधी कडो चार क्रोधकी चार मानकी चार मायाकी चार

लोभकी धीस कषाय सोखइ कषाय कोधी खडीमे बंध पया होइ
तस मि, १६ सतरै अबद्वारकानां वे सोकल्या मेन्या होइ तस
मिच्छामि दुक्कडं १० अठारै पापस्थान प्रपाट्वाद भयावाद अट्ठा-
दानमेधुनपरियइ कोषमानभायालोभरागदेषकवइअभाषापदैसुनरविधरतो
परपवादमायामोसमिध्यात्तसस्य ए अठारइ पापस्थान मेन्या होइ सेवाया
होइ सेवतानुमीया होइ ते मनकरि वचनकरि कायाकरि दुषणनामा
होइ तस मिच्छामि दुक्कडं । इति आलोचना संपूर्ण. (१) ।

This extract will give some light regarding the whole work. It is followed by Pāraṇavidhigāthās which are five in number and the text is finished there.

इति पट्टिकमथा पूर्वं समाप्तम् ।

Afterwards the Nāgoris' recitations of the text are appended
अथ नागरीनुक्तानी पट्टितिलिख्यते ।

Then follow Pāraṇavāthajistavanam, Śrīsaiyambhavajistavanam and Sāmbaccharīśikāya. Of these the last consists of five lines only ; so we quote it fully.

अथ संबच्छरी सिधाय ॥ धकीमंगलकुक्कडं अहिंसा संजमो तवी देवा
वि तं नमसंति जल्य धयो सयामणे १ जहा धकस्य पुप्फेसु भमरी आव
द्वरय नवपुप्फे कलामईसीय पीवेइ अथय २ एमेण समचकुता जे लोए संति
साइयो विईममाइ पुप्फेसु दाबभते सबचरयान् वयं च वितां लव्धमनी नय-
कीई अइमरं अहागडेइ । रेयते पुप्फेसु भमरी जहा ३ सइकारसमा
हुहा जे भवति अचक्रिया मायापिकरीया दता तेच बुद्धनि साकलोति
वेनि ५ इति श्रीपट्टिकमयमूयम् संपूर्णम् । संवत् १८०२ रा मिति
आसीज सुदि २ दिने खीवतं श्रीमगराज । श्रीवचारमगर मध्ये । श्रीपार्श्व-
नाथजीवसादान् ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥

विवरणम्—निबन्धोऽयं प्रतिक्रमणमूलाभिधः ।

No. 20. दशविकालिकसूत्रम् । Daśavikālikasūtram. Substance, country-made white paper, 12 x 5 inches. Folia, 46 lines, 9 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1663. Appearance, very old, and writing slightly injured in parts. Prose. Not correct. Incomplete.

An original Jain work on religious instructions under the name *Daśavikālīkaśrutaskandha*, by Śāyambhava suri. According to *Anaṅgatīsthā* a commentary on it, the text is complete in eleven chapters, such as (1) *Drumapūṣpikādhyaṇam*, (2) *Śrāmanyapūrvakam*, (3) *Kṣullikācārakathādhyaṇam*, (4) *Satjīvanikādhyaṇam*, (5) *Pinḍesaṇādhyaṇam* with two sections (a) *Prathamoddeśaka*, (b) *Dvītiyoddeśaka*, (6) *Pinḍavi-uddhi*, (7) *Mahācārakathādhyaṇam*, (8) *Vākyaśuddhyadhyaṇam*, (9) *Ācārapranīdhyaṇam*, (10) *Vinayasamādhyaṇam*, with four sections (a) *Prathmoddeśaka*, (b) *Dvītiyoddeśaka*, (c) *Tṛtīyoddeśaka*, (d) *Caturthoddeśaka*, and (11) *Bhikṣādhyaṇam*. Our codex contains ten chapters only. The seventh or *Mahācārakathādhyaṇam* is not to be found here and the 6th chapter under the name of *Pinḍavi-uddhi* has been called here *Dharmārthakāmādhyaṇam*.

Beginning. ५ ६० श्री गनो सत्यं च ।

धर्मो मंगलमुदयं चर्चिषा संयमो गरी ।

देवादि तं नमसति जल धर्मो सदा नमो ॥ १ ॥

जहा धम्मस्स पुप्फेस्स भनरी आबिण्णं वनमय पुप्फं किल्लासेर । सीयपीया
इत्थण्ये । २ । एमे ए समणा मुत्ता । जे खीए संति साहूयो । विहंगमा
न पुप्फेस्स दावभत्तेसुखे रया ॥ ३ ॥ वधं च विजि लभामी नय कीर उप
चराम । आहमग्गेस्स लीयते पुप्फेस्स भनरा जहा ॥ सङ्ककारसमा पुद्दा जी
भवति अविजया । नानाविडरया दत्ता तेव वृद्धति साहूयो । ति वेमि
हुअपुप्फिविभवयव पदमं सत्ततं ।

End.

निष्कममाथा च ये बुद्धवयणे निष्ठां चित्तं समाविट्ठं विद्या इत्थीचं वत्तं
न यावि गच्छे संत नो पटिआवई जे स भिखू १ पुटविं लख्खणे मख्खा
वएसो उट्ठं नयिए न पियावए अंगवि सण्ण जहा सुमितीय त न जल न
जलानए जेस्स भिखू २ अनिलेण न वीए न वीयानए इरियावि गच्छेई
न किंदावए वीयावि अयावि वज्जयंती सविमं न हारए स भिखू । ३ ।
वद्धंते सघावरयां होइ पुटवीइ तथकइ निसियाचं तदा उट्ठेसिअं न
मुक्खे नो वियए न पयावए जे स भिखू ४ अणारि वनेसया कसाए धुव
ओसीचइ विज्जपुट्टिवयणे । अट्ठे निज्जाय कवरयए निहिजीमं परि
वदाए जे स भिखू । ५ । सप्पादिहोसया अमुट्ठे अत्थिइमाणे ।
तवे संजर्णए तव साधुअइ पुराणपावम मणवयकाय सुमंभुळे जे स भिखू । ६
तद्धेव असण पावणे वा विविहं आइस माइमं लभिता होटी अही सुए

एवोततमिदं न निहोष ए त्री स भिक्षू ८ तदेव अस्य पाचयं वा विविहं
 खादम सादमं नमिता कंदिए साधमियाण भुजे भुवा सभावरए य जे स
 भिक्षू ८ भयवु ग्गदियं कइ कइजा नां कुपे नइ ईदिए एमतं सजम
 भुवजोगइसे उवमंते अवडिइए जे स भिक्षू १० श्री सद्धर दग्गमकंटण
 चकोसपचार तज्जवाउ अभय भेरव सट्ठपपाइ से सममुददुप्पसइ
 य जे स भिक्षू ११ रेडिमं पडिविज्झा मसाणे लोभीयर भय भेरव ईदि-
 यमुस विविहगुलमवारए भिज्ज न सरोरं चाभिकंखइ जे स भिक्षू १२
 असयं वो सट्ठवतदेइ चण्णेउे वइए कलूसिर वा पुटविममे मुपीइ विद्या
 चमियाणे चक्कोइजे य जे स भिक्षू १३ चमिमुष काएस परोसवाइ
 सउइरे जाइ पचाउ चयय विहमुजाइ भरण मइवमय । तवै रए सानि-
 चिए जे स भिक्षू १४ इत्यमंजए पायसजए वायमजए संजय ईदियमुस
 चउपरए मुससाइचपासु सत्य च विद्याए जे स भिक्षू १५ उवईदिस
 सत्यिए चमिडे अत्राय संणं पुत्तनिपुत्ताए । कवविक्षकयसंनिहिउ विरए
 + + वगए य जे स भिक्षू १६ चलीनु भिक्षू तरमे मुमिडे सत्यं धरे
 जोविय नाभिकंयो ईदि च सक्कारयं पुययं च चएइ अप्पार्थं ई जे स
 भिक्षू १७ न पर वइजासि चयं कुलीसे जेव नैर कुप्पिज्जमत वएण्णा
 जाविय पंतेय पुत्त पाथं चताय ससुक्कसे जे स भिक्षू १८ न जाइमते
 मय ववमते न साभमते न सुपचमते एसाथि सव्वाय विवज्जयतो धम्म
 भावरए य जे स भिक्षू १९ एवे यम चत्तवय सइसुमी धम्मे वि उवाएइ
 परदि गिज्जमगिज्ज कुलीसनिगतया विहास कुइये जे स भिक्षू २० तं
 दिइवायं चसूइं चसासय स याचए निवं दिवडि यप्पा विंदित जाई
 मरचंस र्थयं उखइ भिक्षू अप्पक्का मम यणव ।

Colophons are added to the end of all the foregoing chapters except this one. Such as—

अन्यत्थकामज्जभयं कइं सक्कसं सुवक्कमुद्धि अज्जभयं सत्तमं सक्कत, पाया-
 रविहो अज्जभयं चरमे मन्थमे, विचयसमाहो चउत्थो उदेसो मरमे
 अज्जभयं सक्कत ।

विवरणम्—दशविकालिकसूत्र नाम जैनधर्मग्रन्थविशेषः सम्पूर्णोऽयं वर्तते ।

No. 21. अनङ्गतिष्ठा (दशविकालिकसूत्रटीका) । Anāṅgatiṣṭhā
 (Daśavikālikasūtratīkā). Substance, country-made colourless paper,

11×6 inches. Folia, 30. Lines, 3-24 in a page. Character, Nāgara. Date, Śaṃvat 1304.* Appearance, old. Prose. Not correct. Complete.

A Sanskrit commentary on the foregoing work under the name of Anangatiṣṭhā, by Śrītilakācāryya, composed in Śaṃvat 1304.

Beginning. ॥ ६० ॥ नमः श्रीपद्मपरमेश्वर्यः ।

अहंन प्रययन् मङ्गलममौ + + यतः

पादाभोजरजःकृषेः चितिवधू काशीरविशैरिव,

तत्पार्थक्यविदा मुवर्षरचनामाकर्ण्य देवां मुद्राम्

तत्तद्वाचनया तथा च लभते कल्याणकीर्तिं जनः ॥ १ ॥

देवः किवलमुपदे भवन् वः योगाभिराजस्तु-

जित्वा योग जननयोगिजित्वा योगी कामराजेश्वरम् ।

आदत्तातपवारणमयमिदं यत् किं नाधायित-

स्तनूत्तरपि मूर्द्धि मर्त्यविक्रित निर्वायतेऽद्यापि तम् ॥ २ ॥

यज्ञलक्षणानकालेऽमन्त्रलपटलेष्वासमन्तान् पतन्तु

मन्त्राद्विद्योगनास्त्रोन्मूलकलक्षणमुखाग्निर्गतेर्वतरीत्य' ।

भोजनानिषु शुभाभकमृदकगतौ दीप्यमान' + + +

स भामो वीरनामा वितरतुतमां लभित्वा मगलानि ॥ ३ ॥

अगानी ज्ञमतः स्थिति मुद्रतया विज्ञाय तिष्ठन्मुद्रया

हृष्टायाः द्रुतमपदीऽनुसमय यात्या प्रभीराष्टया ।

यावन्नु प्रसभाभिधं मुद्रमतौ हलावलयं ददौ

य कला दमकालिकं मुनिपतिः अर्धभर' सोवतान् ॥ ४ ॥

शब्दभवत्पुत्रतुल्यविधौ

सर्वस्वभूतं दमकालिकं यत् ।

श्रीभद्रबाहुः प्रमुवर्षकीर्णं

तद्व्यमुवाहमर्हं करोमि ॥ ५ ॥

१८ सर्वेपि आप्त्काराः सुविदितमुक्तेष्वसमयसमाचाराः श्री + + +

प्रद + + + दि वलप्रवलयन्मुद्रापादपरमृचितेष्टदेवतानमस्काराभिधेय

सर्वेष्वप्योगोक्तेष्व' निर्वापितानेकमन्त्रलपटलेष्वाम्नाग्निं अमितुष्टोक्तसकल

श्रीवलीकं श्रीक लिखति। परं किमप्येष्वपि मत्कृत + + +

मंगलेषु यदि कर्मा न + + + प्रमत्तकर्मोपक्रमः पदो धर्मः कृतः स्नान्,

तदा तन्मनीर्यामसाथ प + + + बोधधरीकृतिः । धर्मदेव निखिल
मंदसाधुदयहेतुनाम् । अतएव धृष्टश्रीश्रद्धाभवप्रमिता अपि दम्भिका-
लिकद्रुतसर्वधारांसे अमिदयसर्वधप्रयोजनानुसं मंदसाधौ धर्ममेकीपद्मीक
येति । तयाहि धर्मोर्मगन्तमुक्कटं अहिमा मेज्जमी तयाः देवादि तं
नर्महेति लक्ष्म चये मया मये । १ ।

End.

एव प्रवचने खलु शब्द एवार्थः, स चायं मन्दकृष्णदोषः । भी इत्यामंत्रं
प्रव्रजितेन साधुना उत्पन्नदुःखेन मुञ्जातकामभीयायनातिरूपमानसदुःखेन ।
संदमे बर्हिस्तत्त्वदप्ये अरतिमभापप्रव्रजितेन अहिदमनसा मंदमी निखि-
भाय इत्यर्थः । अवधारणीतुदेविषया अवधानं संशमादपरराय । तदुत्-
प्रेक्षितं श्रीलभय स तदा तेन उत्पन्नजितुक्तार्थेन अवधारितेनैव अनुप-
जितेनैवाभूनि वत्प्रापाणि अटादमप्यानि मन्दमवैवमन्दयीनः मन्दतेन
संमिषुपेक्षितानि सुप्त दृष्टव्यानि भवन्ति किं विशिष्टानि इत्यस्मिन्मन्त्रादु-
पीतपटाकायादि अवधविनमजाकुशवद्व्यामितपटगुणानि । यदा ह्या-
दीनामुन्मागैपठानि कामाना रज्यादयो निरतिहेतवः । तदैवेतावपि-
मयमादुन्मागैकामाना सर्वस्वत्वात् कानि तानि । तदवस्था । इंदो दुःख-
मया दुःखप्रजीविनः प्राणिन इति दम्यते । राजादीनामप्युदारभीन
प्राप्ती विपक्षकालकादीन्देशालराधादि दम्यन्ते । ततः किं उदारभीन-
रहितेन विईदनाप्रादिषु कुयतिहेतुना मर्यादमेवेति प्रमुपेक्षितं इति
प्रथमं प्दानं ११ । तथा मधवः इत्यत्र मर्यादा कालमीमा दुःखमया
इति सर्व्वमागुवर्तते । संतीपि अपुवन्मुप्याः प्रव्रजती अतुस्मृतिवदधारा
अन्वधायाः दुःखमयापुधीन्यत्वात् मर्यादया कालमीमाः मर्यादयो
विषया विपाककटवः । प्रभुतामरायाव किं मर्यादमेवेति द्वितीयम् ।
तथा भयं पुनः स्मृतिवद्व्या मनुष्याः सुखेनाथने मंधाराभनि दम्यते । न-
येति उद्यादित्वादिद्वयमेवे स्मृतिमांशः शीघ्रादिभ्योऽवधारिका यदा उपा-
धिस्ततोर्ध्वमूक्येति मज्जिजीव' मीन प्रापितः । ततश्च स्मृतिवद्व्या
मायापचुरा मनुष्या न कदादिन् परम्परे विश्रामहेतवः तद्दृष्टानां च
कोटजं मुखे भीमाये मिथयादुषणनेय दाहयतरो मायावधः । तन् किं
मर्यादमेवेति । द्वितीयः १२ । तदा इदं मे दुःख मारीरे मानस च न
विरकापीपय्यादि भविष्यति आदुयोऽन्यत्वात् । इदं च सोई मयमानति-
अरये अमामर्थः । मया च ए निखिद्विषया । इति मुद्रा मर्यादसु
वचनं । उपेक्षि निष्पु अनुवाकम इदं मयति चेति । तं दीद्वामं ।
अहं च मर्यादोचितोद्वत्वात् अमामर्थं प्रतिषर्ष मयनवयवार्थमवात् मया

न्यजति समस्तस्याग्नेन निवृद्धिते मीचसाधने । सत्यं दर्शनादी स्थिताया
मुत्थितः । स्थिता जातिमरचनभनकर्मजाते उपैति भिक्षुरपुनरागमा
जन्मादिरहितो गतिं सिद्धिगतिं गत इति मवीमौति पूर्ववत् ॥ २१ ॥

Colophon.

समिप्यध्ययनटीका समाप्ता ५ ॥ तन्मसमाप्तौ समाप्ता श्रीश्रीतिलकाचार्य-
विरचिता दशविकालिकश्रुतस्तुटीका । अधुना निर्युक्तिकारः श्रीमान्
भट्टशङ्कराचार्यो दशविकालिकश्रुतस्तुतमहाशयकारिणः चतुर्दशपूर्वधारिणः
श्रीशरण्यभक्तपुरैः शुभसंस्तवमेव आविर्भावयामास ।

सिद्धिभव गणेश्वर निवृत्तपदसंकेत पङ्क्तिवृद्धम् ।

मन्त्रमपिपरं दसकालियम् निवृत्तपद ॥ १ ॥

मन्त्रमपि शरण्यभवाभिधान युगप्रधानं गणेश्वर । अनुत्तरज्ञानदर्शनादिशुभ-
मपः तस्य धारयतीति गणेश्वरस्तु । जिनप्रतिमादर्शनेन प्रतिपुष्टः । तत्र
रामदेवकथायेंद्रियवशोपसर्गादिजित्तत्वात् जिनः । तस्य प्रतिमा
सहायस्यापमादया । तस्या दर्शनं तेन हेतुभूतेन प्रतिपुष्टं निव्यात्वाज्ञान-
निद्रापदमेव । सत्यग्निकाश प्राप्त । मनकपितरं मनकाव्यापनजनकं ।
दशकालिकमहाश्रुतस्तुतस्य निर्वृत्तं पूर्वगतोद्गतार्थविरचनाकर्तारं वदे
कौमि । इति

माधार्थ भागार्थ. पुन. कथानकादवसेवसाधेदम् ॥

श्रीमान्मन्त्राचार्यपुत्रविशो जिनेश्वरः ।

जिला वाद्यानरात्रीन् यज्ञिनीया, शिरसि स्थितः ॥ १ ॥

श्रीमुधर्मा शुभर्माश्रुतदीपगणेश्वरः ।

विपक्षसेपद्वीऽपि चित्रप्रतिभयान्वितः ॥ २ ॥

जम्बू कम्बुज्यस्यगुणस्य शिष्योऽभयततः ।

तां काचनत्रिं दिवसं सकलतीऽपि केवली ॥ ३ ॥

आश्रयतुर्दशपूर्वार्थं यः श्रुतः श्रुतकेवली ॥ ४ ॥

तदासनमलचक्रे तदनुप्रभवः प्रभुः ।

श्रुतोपयोगमन्त्रेद्युर्भगवान् स प्रदत्तवान् ।

जिनप्रवचनाधारः को भावो मदमभारम् ॥ ५ ॥

स्वर्गस्थोऽपि नादर्शं कोपि पद्मनिवाहरे ॥ ६ ॥

परगस्थोऽपि नादर्शं कोपि पद्मनिवाहरे ॥ ६ ॥

एते षट् श्रीका मूलतो ज्ञातव्या मूलश्रुतकथा पद्धतौ ॥ इहा श्रव्यमपि
श्रुतमद्रकथा जानवी । वली केनिला श्रीकर्मच आरि त्रिवि दृष्ट ॥

अथ प्रवाच्यते तत्तन्नामानि च सुकृतस्यैव सन्देशा निदीयन्त्यं परिच्छेदा
मज्जिमहत्त्वं ॥ ८२ ॥

मुनिपुत्रेण करणं वर्णयन् वचसात् (?)

मयमि हि मणीयांस्ती निरुहानुषट् चमाः ॥ ८३ ॥

स्वामिना मूलमद्रेष री शिवावय दीक्षितौ ।

महागिरिः सुहृत्तो र्चिदाधोपदत्तामनी ॥ ८४ ॥

पाठितो गुरुषा मन्त्री संजातदम्भूभिर्धौ ।

हृत्तो दावप्यदाचार्यो चन्द्राकर्षिव तेजसा ॥ ८५ ॥

धर्माध्यामैर्मर्त्यैर्जीवं प्रवीण

प्रातः स्वयं सूर्यमद्रोमुनीन्द्रः ।

देवा देवस्य सूर्योपि पर्वुपाणिं ॥ ८६ ॥

इत्यममुना मन्येन एवां ब्रूलिकोत्पत्ति । एतासां वतसुखां ब्रूलिकानां
श्रीश्रीमन्मन्त्रादिना श्रीसुखेन यथिष्टा चार्थिकायाः स्वयमुपदिष्टानां
मन्त्रान् ये हे ब्रूलिके श्रीसुखेन दृष्टिर्वालिखित्याने योजिते यद्यापि तत्-
पद्यन्ते तद्वैव यदेतानि ।

After these the last two cūlikas with commentary have been added by the commentator as well as a short account of his own, which we quote below—

तीर्थे वीरविभीः सुचक्रंमधुसूतस्यामन्त्रादीभ्यः

चारिकीम्बलचन्द्रमभंजविभीडास्योत्पत्ति ।

सादिन्नाममत्तकंलचय-महाविद्यापनावावर.

श्रीचन्द्रमन्त्रमूरिरुद्रतमतिशोदीभनिर्हीमवत् ॥ १ ॥

तत्पुत्रलोचनवावर्तसाः श्रीचक्रवीरमन्त्रो बभूवुः ।

तत्पादपद्मे कलचंमन्त्रोत्तां दधी भुवः श्रीचक्रमिन्द्रेवः ॥ २ ॥

तत् पद्मीदयमैश्वर्यमभजत् तेजस्विभूतामविः

श्रीचक्रेश्वरमूरिरित्यभिधया कीर्त्यमानुत्तं ।

स प्राप्ताभ्युदय मद्रेश तमसा मो ज्ञानु विष्णादितः

नेत्रोच्चष्टवचिः अद्याविदपि न प्राप्तापरावस्तः ॥ ३ ॥

विष्णुनाम स्येत् तत्पद्मपदादचन्द्रशान्तिनाम् ।

श्रीमान् शिवपद्मदुःखः यदमन्त्रमन्त्रातामपिः ॥ ४ ॥

श्रीशिवपद्ममूर्तीनां तेषां शिखोऽस्ति मन्दो.

नामा श्रीतिषकाचार्यः दृष्टावाचमन्त्रादिभात् ॥ ५ ॥

एतां सोऽहं विषमदेशिकालिकसंयटोकां
 तत्पादाजखरचमहसा सुधधोरधार्थम् ।
 तदयत्किञ्चित्तमस्यगतो दृष्टमणामपहं
 तत् संशोध्यं भवि कृतकपै. सूरिमल्लविद्धिः ॥ १ ॥
 टीकां रचयता चैतां यमया सुकृतं कृतम् ।
 भवे भवेऽहं तेन स्या युताराधनतत्पर ॥ २ ॥
 विक्रमवृत्तयथोदग्रगतमितमवत्सरेषु यातेषु
 टीका निर्गमेऽसौ गच्छति चतुदसरे षष्ठे ॥ ८ ॥
 शिष्यास्तु श्रुत्वाचारिणः सर्व्वशास्त्राभिपारगाः ।
 अस्यां साहायकं चक्रुः श्रीपद्ममहत्तरय. ॥ ८ ॥
 शिष्योऽप्याकमिमां टीकां यशसिखकमंश्रितः ।
 अलिखत् पथसादरे शोधयन्त्येतत्त्रयित् ॥ १० ॥
 दशकाखिचटीकाऽसौ मरुत्वाप्यामूलखल्लमेकादयैः ।
 श्रीबालचन्द्रसूरिभिरख्यष्ट्यैरासीत्यतां सुधीभिः ॥ ११ ॥
 इह टीकसङ्ख्यायां सप्तक संख्या पुनः
 प्रत्यक्षरेषु संख्याय निधिक्षाय कविः खडम् ॥ १२ ॥
 यादद्विजयने तोर्वं श्रीमदीरत्रिनेत्रिभुः ।
 तावदेषा भराक्षोव खिलता कतिमागमे ॥ १३ ॥

मङ्गल भट्टायो. ॥ क. ॥

विवरणम्—श्रीतिलकाचार्यविरचितादशविकानिकटीका पुस्तकेऽलिख् वर्तते ।

No. 22. अन्नपूर्णास्तुतिः । Annapūrnāstutiḥ Substance, country-
 made colourless paper, 12 x 5 inches Folia, 10 (of which fol 2, 7 and
 8 are wanting). Lines, 11-13 in a page Character, Nāgara. Date, ?
 Appearance, old, writing slightly injured in parts. Prose. Not correct
 Complete (except the above mentioned folia)

The codex though labelled Annapūrnāstuti yet contains
 the text of the Pratikramana-sūtra already described. We quote
 below the stuti portion of it but we could not find out the cause of
 naming so.

शिवमनु सर्वत्रगतः परहितनिरता सर्वतु भूतमयाः ।

दोषाः प्रयान्तु नागं सर्वेषु सुखोभवतु भीकः ॥ ४ ॥

चिन्तामयिः कल्पतरुवराकी

कुर्वन्तु भव्याः किन्तु काममय्याः ।

प्रसीदतु त्रोजिनदत्तमूरिः

सर्वे पदा वृत्तिपदप्रविष्टाः ॥ ५ ॥

सर्वारिष्टप्रमादाय सर्वभीष्टार्थकारिणे ।

सर्वलक्ष्मीनिधानाय शीतमस्वामिने नमः ॥ १ ॥

द्रव्यं भारती नाम द्वितीयं च सरस्वती ।

द्वितीयं सारदा देवी चतुर्थं चंभुमामिनी ॥ २ ॥

पञ्चमं विष्णुविष्णुता पठ वागोश्वरी तथा ।

कुमारी सप्तमं श्रीलक्ष्मणं त्र्यम्बारिणी ॥ ३ ॥

नवमं विदुषां माता दशमं दशवः सुता ।

एकादशं चैव वायो द्वादशं परदायिनी ॥ ४ ॥

नारी द्वादशनामानि प्राप्तवत्याश्च यः पठेत् ।

भवसिद्धिकरो तस्य प्रबोध परमेश्वरी ॥ ५ ॥

या कुन्देन्दुवारहारधवला या श्वेतपद्मास्रवा

या वीर्यावरदत्तमञ्जितकरा या शुभवस्त्रावता ।

या त्रिधातुतम्रहरप्रभतिभिर्देवैः सदा वन्दिता

सा मां पातु सरस्वती भगवती भिक्षु शिवजायापदा ॥

कवचदत्तद्वयमखिले भुवनतले यत्प्रसादतः कवयः ।

प्रदद्यान्ति सूक्तमतयः सा त्रयमि सरस्वती देवी ॥ १ ॥

इति सरस्वतीस्तुतिः ।

ब्राह्मी चन्दनवालिका भगवती राजीमतो द्रौपदी

श्रीमत्या च गंगावती च सुलभा सोता सुभद्रा मिथा ।

कुन्ती श्रीसुवती लक्ष्म्य दयिता चूला प्रभावत्यपि

प्रभावत्यपि सुन्दरी दिनमुखे कुर्वन्तु वी संवत्सम् ॥

इति सतीनामानि ।

उत्तमस्य य पारण्य दक्षपुरी हासिलीगणादृष्ट

श्रीसा च परमं च मिश्रसरसीवर्गं चामि ॥ १ ॥

ब्रह्म च अहो दाधं दध्याचि च आह्वयचि तूराचि ।

देवाणि सतिधृष्ट चामुदा गेयं बुद्धाय ॥ २ ॥

भनर्थं वषेण भुवमात्रमेव भयं वसेण पङ्क्तिः
 यथा निरुवेम मुक्तेर्त्वं सुपतदात्वं महाप्रविष्ट ॥ ३ ॥
 अतिस्वम गृणकलिच मुक्तेर्त्वं सुयथादुर्गमम्
 वोस्स पदमसीम गोपमसामि नमंसागि ॥ ४ ॥
 अन्तोपमहाप्रसीदि मग्नं जयत गोपमो भवत
 अस्स पसाएव ज्वि भरद् साङ्ग न सीर्त्तति ॥ ५ ॥

इति अष्टपुष्पांतुतिः ॥ क. ३

विवरणम्—अष्टपुष्पांतुतिनामत्यापिनप्यखिन् पुस्तके कतिपयभुतिप्रहितं पूर्णोद्दिष्टं प्रतिपन्नमसूत्रं विद्यते ।

No. 23. एकबीमवाणा । Ekabīmbānī Substance, country made white paper, 12×5 inches Folia, 5 Lines, 6-15 in a page. Character, Nāgari Date, 1 Appearance, old, slightly worm eaten in parts. Prose Not correct. Complete

Though the codex has been labelled Anurpūruistuti, yet its last colophon has been written as इति श्रीवृक्षवीरवाचसनात्. The meaning of the colophon is obscure. The text appears to be a work giving brief accounts of Tirthankaras, mentioning the places from which as well as those upon which they descended, the names of their fathers etc. Anonymous.

Beginning. ॥ ६० ॥ श्रीवीरवाचसनात् नमः ॥ अथ विवरात् १ जयती १ जयवाचा १ जयवेष्ट ४ रिष्टे ५ रासाग ६ तंजव ७ प्रसाव ८ आग ९ जयवत्तर १० दिवा ११ पमिवा १२ माचडावे १३ जयहर १४ मुवि १५ अनयसंक्षि १६ जवे १७ दिवाय १८ सिद्धाव जयमर्थ १९ माई भोजनवरदाय श्रीवादि-
 नाय १ सवायसङ्ग आववा, बीजा तोर्दकर २ वजे विमानयका अवा १ तोर्दकर सातमा निवेग यका अवा ३ जियति विमान यका अवा ५ जयति रजविमान यका अवा ६ तोर्दकर ७ मो मावाविम न यका अवा ८ मातमा तोर्दकर कडा निवेगयका अवा ९ तोर्दकर वाजिनिम.न यका अवा १० तोर्द-
 कर आविदिवर्त्तिक यका अवा १० मा अवाविदेवकीकयका अवा ११ मा अवाविदेवकीकयका अवा १२ पाविदेवकीकयका अवा १३ तोर्दकर सेष्ट सारदेवकीकयका अवा १४ तोर्दकर पाविदेवकीकयका अवा १५ जयविमान यका अवा १६ तोर्दकर सवारयसिद्धया अवा १७ तोर्दकर जयति विमान

या अथा २० तीर्थंकर अपराजितया अथा २१ तीर्थंकर पाचिदिव
लोकया अथा २२ अपराजितया अथा २३ तीर्थंकरपाचि दिवलोकाया
अथा २४ तीर्थंकर पाचि दिवलोकाया अथा इवे २४ तीर्थंकरया
नगरना नाम कहे छे—

श्रीआदिनाथनी वनोता नगरी १ शीजा तीर्थंकरनी अयोध्यानगरी १ तीर्थ-
ंकरनी सावलीनगरी १ तीर्थंकरनी वनोता नगरी (वपारसीनगरी) ४ तीर्थ-
ंकरनी कोसलापुरी ४ तीर्थंकरनी कोसलीनगरी ६ तीर्थंकरनी वपारसी-
नगरी ७ तीर्थंकरनी चंद्रपुरीनगरी, ८ तीर्थंकरनी कीकटीनगरी १० तीर्थ-
ंकरनी भगलपुरीनगरी ११ तीर्थंकरनी साहापुरीनगरी १२ तीर्थंकरनी
चंदापुरीनगरी १३ तीर्थंकरनी अयोध्यानगरी १४ तीर्थंकरनी रतनपुरी
नगरी १५ तीर्थंकरनी इकिनापुरीनगरी १५ तीर्थंकरनी नागपुरीनगरी १६
तीर्थंकरनी गजपुरीनगरी १७ तीर्थंकरनी मधुलानगरी १८ तीर्थंकरनी
राजमंडीनगरी १८ तीर्थंकरनी मधुलानगरी १९ तीर्थंकरनी सुरापुर २२
तीर्थंकरनी वपारसीनगरी २३ तीर्थंकरनी अयोध्या नाम ।

In this way names of the fathers, mothers, the astorisms and
constillations etc. of each of the Tīrthankaras are enumerated in this
work

विवरणम्—पुनर्लेखितं तीर्थंकराणां अवनव्यानादीनां वचनार्थं समुल्लेखो वर्तते ।

No 24. अष्टापदममितशिवरस्तवम् । Astāpadametaśisaraastava
nam Substance, country-made yellowish paper, 11 × 5 inches Folia, 4
Lines, 8-15 in a page Character, Nāgara Date, Samvat 1856 Ap-
pearance, old Verse Not correct Complete

This work consists of verses in bhāṣā praising the adventures of
the Tīrthankaras Anonymous.

Beginning. ॥ १० ॥ अगरी आनलिख नमजाइए । पाय लागे ते पंडित बाए ।
लोवागामि नर मण्डल गाई । तेतो पुढीचस पुढव काइ बाए ॥ १ ॥
समेत शिवर उपर आया । सोस तीर्थंकर वेकूठ पाया । पगल्या बाये
ने तोरव कोया । आर तीर्थंकरचिह्न ठामे कोया ॥ २ ॥ अष्टापद उपर
आदि मरणांचो । अया बाय भूजवारसी बचायो । गिरनार तीठे ने
सोधर घाली । या या पुरी पावतो वीरें सोसयाभी ॥ ३ ॥ अथा' हीर

પછી ક આરામ રહ્યો । શાસતો તોરવ સેતુનો જાહ્યો । અનંત
 ખોરીથી આગલ ભાગ્યો । ચોરનો શાંતો મુખથી સાચો ॥ ૪ ॥ અષ્ટામદ
 મોતમ જાણ્યાયા । આપા આરામ અર્થ પાયા । અટતો ખોરીથી
 કતરે દિન થામો । તિથ માંદે તોયેદર કલ ૨ જાહ્યાયો ॥ ૫ ॥
 ખોરથી સદસ વરસ આ રુંદો આરા । તિથ માંદે તોયે જામો કરારા ।
 પંચ માં દિ કાં દુક પુણ્ય થામો । તે સર જગાર વરસ અમારક
 જામો ॥ ૬ ॥ ત્યારે પહે મોજીઆરો મજા હો વરસ કોઠાકોઠ
 માતરીપમ જામો । વેદથી તોયેદર ખોવા મે થામો । અલગ દસ મોજવ
 દિદ જામો ॥ ૭ ॥ કેવળ જામોને પુતવગ્યાન । પરમોદ જામોને પુજાક
 જામો અદ્યારક ચરીર એવક ઉચ । જૈન કામોને ખારિય તિથ ॥ ૮ ॥
 વેસડ સમાજા પુરવ મદ' ચારે । મોજવ મોજદીદ થાટવારે । વેદલા
 તોયેદર મજાને જાણ । પદિકાં થો પાવા પ્રથક થાણ ॥ ૯ ॥ મોતમગુર
 આગલિ કર જોઈ રહ્યો ચોરે આરાધોરવ જાહ્યો । અતરતામોતો
 મુશિયો અવદાત । હિ જે સામજાની અટતાનો વાત ॥ ૧૦ ॥ સાઠા તોમ
 વરસ પંચ પચરાજા । અતરાજા સીમિય આરામ દોજામો । એથિજાનો
 જોય અવતાર જાહ્યો । અતરામ પદિકાં તોયેદર જોઈ ॥ ૧૧ ॥
 સાતજાણ લો ક અપયો જોઈ । વિદોતર વરસ વેરુંડ જામો । અટોઈ
 વરસ અતર જામો । પિચ્છેતો સામજ મોજાનો જાહ્યો ॥ ૧૨ ॥ મુપાચ-
 સામોનીકુંતો ધોતરીયો । અટતો ખોરીથી જિન વર અવતરીયો । શુર
 દેવનામજાનિયેં રોધ્યે । અ'મોજજાસ ચોરમેં રોધ્યે ॥ ૧૩ ॥ પૂજ
 ખોરાથી સદસ વરસ અતર જામો । અદ્યાર કોચોનો મુપારવ થામો દસ
 અનુવ અ'અપયે જાહ્યો । અક જગાર વરસ આજયો રહ્યો ॥ ૧૪ ॥ પચ
 જાવ વરસ અતર જામો । પેદાલ મજાવોર જો વેલો મુપમથામો । પનર
 અટવ અ'અ પાચ જાહ્યો । દસ જાગાર વરસ આજયો રહ્યો ॥ ૧૫ ॥

In this way short descriptions of the Tirthankaras are given in this work. Afterwards it has been said at the end—

સદ્યો ખોરીથી જુલ રોતેં જામો । સર્વજ્ઞાન વચન અનમાંદે આમો ।
 આયોપાકપદ જુલમાદિ કોર દેવે । સાસ્રધોયેં જાહ્યો અપોતિય
 મેવે ॥ ૧૨ ॥ પૂરવ પચોપમ આયરેંકોહિ । કોરક કદિયો કુપ
 જોઈ । ચોરનો વાનો મત જામો અધોહિ । આરામે મંથિ અજલ યોહિ ॥ ૧૩ ॥
 પુરો પંચિત તે વિચારિ જોવે । જનો સાસ્રધો અ'મોજ જોવ । મુરના

वधन यो वाचोने जाचो । ते माटे भवचमैहें मे जाचो ॥ ५४ ॥ श्रीविजय-
रघुनूरि गळमायकवारि धोमयनें पाटि गोवुजतारे । जहे वीगतो
विमल करतीहो । एह भवतां जावे सपति दीहो ॥ ५५ ॥

Colophon. इति श्रीवट्टापदमनेतशिवरत्नमयसंपूर्णम् ॥ सवत् १८५६ वर्षे मास कार्तिक
वदी ११ ।

विवरणम्—शिवश्रीः प्रमत्तापदमनेतशिवरत्नमयसंपूर्णम् ।

No. 25. अजितशान्तिस्तवनम् । *Ajitasāntistavanam Substance*,
country-made colourless paper, 12 x 5 inches. Folio, 5 Lines, 9-10 in a
page. Character, Nāgarī Date, ? Appearance, old, slightly worm-
eaten, and writing effaced in parts. Verse Not correct. Complete

This small work consists of prayer to Ajitasāntinātha in Bhāṣā
verses. Anonymous

Beginning. ॥ ६० ॥ अजितं त्रियं मन्त्रमय । अंति च पगतं सत्त्वमयं पारं । जय
गुरुर्हतिगुरुकरदीपि + + + + + ॥ गाथा ॥ विवशयं मन्त्र-
माधे । ते हस्तं च विहस्तं त्रिधनं सदाधे । + + + + + श्रीमार्ति
मुदिहं मुपान ॥ २ ॥ गाथा । सर्वदुःखं परमार्थं सत्त्ववाक्यसंतिथे ।
+ + + + + मतोय । नमी अजितं मतोयं ॥ ३ ॥ विहोमी ।
अजितं त्रिधनं सदाधे । तत्र परितुल्यमनसिगते । सह यद्विहं यद्वि
पवतय । तत्र अजितं त्रिधनं + + + + + ॥ मगादिवा ।
किरिवा वदि सतिवक्तव्यं किमिहमिहमन्त्रमय । अजितं त्रिधनं च गुरुर्हति
महागतिं त्रिधनं अजितं त्रिधनं सदाधे । मगादिवा विहं सतिगते । भव
मन्त्रं त्रिधनं मन्त्रमयं च नमः सत्त्वमयं ॥ ४ ॥

End. ॥ गाथा ॥ परमं त्रिधनं अजितं । सत्त्वमयं अजितं भवितव्यम् । सीधनी
सत्त्वमयं वि । अजितं त्रिधनं अजितं ॥ ५ ॥ जोपदं जोपदं सुधनं ।
प्रमयकायं वि अजितं सतिधोयमहं । न ह्नुति तत्त्वरीमा पुण्यपदा
विनामति ॥ ६ ॥ जडं इष्टमि परमपदं अहंदा कितिधं सुविद्यदा
भुवने । ता तत्त्वमयं सदाधे । त्रिधनं त्रिधनं आवरकृत्य ॥ ७ ॥ विवश-
यं त्रिधनं कल्पमाय । विवशयं त्रिधनं वागदीपमायं । विवशयं पद्यमन्त्रमयं
नमीत्यु देवावदि देवाय ॥ ८ ॥ सर्वं परममहं पारं । पदं त्रिधनं नम-
सगादिवा ॥ संपन्नं चंदं वयायं कितिधे अजितं सतिगते ॥ ९ ॥

श्रीमते शान्तिनाथाय नमः शान्तिविधादिने । पैलोक्के सामराधोय
मुकटावयताङ्गो ॥ ४१ ॥ शिवमन्त्रं सर्वजगतः परहितनिरता ॥ भवति
भूतगणः । दृष्ट्वा याति मातुं सर्वं मुखे भवति लोके ॥ ४४ ॥

Colophon. इति श्रीशान्तिशान्तिस्तवन समाप्तम् ॥ ६ ॥ अपासाधो पठनाथे ॥ ० ॥

विररथम्—पुस्तकेऽपि न शान्तिशान्तिस्तवनामिध कश्चित्पुस्तकानिबन्धो वर्तते ;

No. 26. ऋषभदेवस्तवनम् । *Risabhadevastavanam* Substance, country-made white paper, 13x6 inches Folio, 3 Lines, 9-10 in a page. Character, Nāgari Date, Samvat 1723 (1) Appearance, old Verse. Not correct. Complete

Risabhadevastavana or a prayer to *Risabhadeva* in *bhāṣā* verse by *Saubhāgya Ratana Sūri*.

Beginning. ॥ १० ॥ दान चीपरमो । सकल सुरासुरसेवितस्यानि ते आदिनाथनि
करो मया नमः कीर्तनीवि कर जाडि । यम पासु मनवन्वित कीर्ति ॥ १ ॥
कालि अनादि अन्तभव वयस्य विष समकितते आनि गीतम्यतः । उभ
बाध उल्लसो नविसुखस्य । तथिनीक आगलि यम तिम वयस्य ॥ २ ॥
लहटं साधुशक्तपणु बहुवार लुटि नाथस्य वरिष विष लवार । कथा
वरपटभीक दीपानथ काज । त कविता आनि बहुलाज ॥ ३ ॥ इवि
गुम्ह साशिन अनुभव ययत । मिथ्याति तिमर मवि दूरि मयत ॥ गुम्ह
वरण दु नाथस्य जिम्हराज । इवि पुरत गुम्ह मनवन्वित काज ॥ ४ ॥
परमाधरम् की जाणत विचार । ते गुम्ह आगमनस्य उपगार । गुम्ह
मालक प्रभु जाण्वा विना । न करि पणव्यकाय सोचणो साधना ॥ ५ ॥
अभय अगत काद लुटान्नीद निरमल पणव्यकायत पाखीर । प्रथम कहुं
अभयस्य विचार ॥ ६ ॥ जाणि ते जाणि निरधार ॥ ६ ॥

End. गुम्ह अमलगुण नविसुखि पार । ते एक मुखि किमक उवार । पुन्य योगि
द वडा तू गुम्ह मन्वत गुम्ह विषकाल अणु रत्यत ॥ १६ ॥ इवि
प्रभु गुम्ह कीर्तनी अवधारोद । भवसमुद्र दसा तारोद । गुम्ह विष कथ
करि गुम्ह समान । तू मनकीदन दोनदयान ॥ २० ॥ सतंजमंडव

[illegible]

End.

ओ ओ ओ भूतिर्लज्जोर्गोरोपवडीसरसतो ।
 अथा च विजया विजया जिता विजया मर्द तिका ॥ ६१ ॥
 कामना कामनाया च मानन्दानन्ददायिनी ।
 माया मायायिनी रीटी कला कालीकल्पिविद्या ॥ ६४ ॥
 एता सर्व्वा मङ्गाद्व्यो वर्त्तते या जगत्तये ।
 मत्त सर्व्वा प्रवक्ष्यामि कानि लज्जो भूतिमतो ॥ ६५ ॥
 दुर्गैताभुतवेतालपिशाचाभुदगन्नास्तथा ।
 ते मुख्यं चपशाख्यन्तु नवद्वेषभाषत, ॥ ६६ ॥
 दिव्यं शीघ्रं सुदुष्प्राप्य शीघ्रवमस्तुलनम् ।
 भाषितं तीक्ष्णायैव जगत्तावज्जते, नवम् ॥ ६७ ॥
 रणे राजकुलं बभौ जन्मं दुर्गे वर्जं कुरी ।
 म्रम्रान्निदिने घोरं कर्तुं रजसु मानवम् ॥ ६८ ॥
 राश्वभटा मित्रं राश्व पदभटा मित्रं पदम्
 लज्जोभटा मित्रा लज्जो प्राप्नुवंति न म्रम्य ॥ ६९ ॥
 स्वर्णं हव्यं पटे काये लिखित्वा यत् पुत्रयेन ।
 तस्यैवाहमङ्गासिद्धिर्गुणं वसति शायती ॥ ७० ॥
 भाष्यार्थी लभ्य भाष्या सुतार्थी लभ्य । सुतान् ।
 विचारार्थी लभ्य विचय मर, करचमामत, ॥ ७१ ॥
 भूषणं वने लिखित्वेव जलके मुद्दिं वा भुजे ।
 भाषितं सर्व्वदा दिव्यं मङ्गाभीतिविनाशकम् ॥ ७२ ॥
 मते प्रतेयंकेयं विशाचेभुङ्गलेर्मले ।
 शतपितककीद्रे केमुंष्यत नाम सम्यक् ॥ ७३ ॥
 श्रीं भूर्भुव स्वस्वशीपीठवर्तिन, प्राज्ञता विना ।
 ते श्रुतेर्दन्तिर्दंष्ट्रेणैतकल तत्कले धृते, ॥ ७४ ॥
 एतद्धीव्य मङ्गास्त्रीय न दीयं यद्य कल्पितम् ।
 मिथ्यात्वनामिनी दत्तं वाक्पटव्या पदं पदं ॥ ७५ ॥
 आचारादितप कृत्वा पुत्रयित्वा जिभावनमीम् ।
 अन्नामायावधि यावत् य पट्टेय दिने दिने ॥ ७६ ॥
 लोचनैतस्याहा ज्ज अर्चयिष्ये स पश्यति ॥ ७७ ॥
 हृष्टे सत्कार्दने विष्ये भवे सप्तमके पुत्रम् ।
 वरं प्राप्नोति विद्यया, परमानन्दसम्पदः ॥ ७८ ॥

सदचरपदघटं मरव्यञ्जनवर्जितं।

तत्सुखे चयता देव प्रसीद परमेश्वरः । ७८ ।

इदं श्रीवं महाश्रीवं दुतीनामुत्तम परम् ।

पठनात् धारणात् ज्ञापान् लभ्यते पदमन्यदम् । ८० ।

Colophon. इति श्रीअथमण्डलश्रीवं संपूर्णम् । मद्रम् ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् अथमण्डलश्रीवामिधःकविज्यैर्निरवधौ वर्तते ।

No. 28. कर्मस्तवः । Karmastavaḥ. Substance, country-made white paper, 10×4 inches. Folia, 5. Lines, 8-13 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, worn out, and writing injured throughout. Verse. Not correct. Complete.

Although the codex is labelled with the name of Karmastava but after perusal it appears that this is the name of the second chapter of an work by Devendra sūri, the first being named karmavipāka. The writing being injured we can not read the text throughout so we quote below only the colophons of both.

Colophon of the first. इयं कर्मविनाशोद्यो विविध देविद सुतोर्षिं ६० इति कर्मविपाक.

प्रथम समाप्तः परमम उपवाचनाये ज्ञातो एवमर्थवतो श्रीर्ष ।

Colophon of the second. देविद बंदिषे नमह तं तोरं १३ इति श्रीकर्मस्तव

द्वितीयध्यानातः १ ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् देविदसुविरचितो कर्मविपाककर्मस्तवाजो यो एवम् निरवधः। एवम्। कर्मविदेवम निरवधः एवम्। वर्तते ।

No. 29. कल्याणमन्दिरस्तोत्रम् । Kalyāṇamandirastotram. Substance, country-made redish paper, 10×4 inches. Folia, 12. Lines, 8-13 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, not fresh. Verso and proso. Not correct. Complete.

This codex contains the text of Kumudācandra's Kalyāṇamandira

जननयनकुमुदचन्द्रप्रभासराः स्वर्णसंपदो

मुक्ता ते विगलितमलिनचया चचिराग्रीचं प्रपद्यते ॥ ४४ ॥

End of the Commentary. व्याख्या—हे जितेन्द्र चण्डो जिनसामान्य केवली तेइना इन्द्र
स्वामी के जिके भन्दा भव्यजनमविकसीक भविकसीक इत्यं इत्य परिकरी
नइ समाहितधिय समाधिर्वैतयक्षा तवना हरत संक्षय क्षुब्ध ई विभी
चण्डो स्वामी रचधति रचइ हे जिननयनकुमुदचन्द्र जिनसीक तेइनानयन-
रपीया जे कुमुद कहतां चंद्रविकासी कमल तेइनचं विवर्धित बाभली
चंद्रमासमान प्रभासरा कहतां दीपता यक्षा स्वर्णसंपदो मुक्ता स्वर्णसंपदा-
भीमशीतल तेके चचिरात् थोड़ा काळ माइइ भीचं प्रपद्यते भीचपक्ष
घामइ विधिवन् विधिसवातइ केइना वइ भव्य सांझीइसन्पुलकककुकितांग-
भावा छाद्र कहतां निवड सज्जसतइ जे पुलक कहतां रीमाच तिचइ
करीनई कथुकित वै चइभाग झरीररु अरयव जीवना बली कहवा
वइ भव्य लरिन् ताइरी जे प्रतिमा तेइन सजे निर्मलपुच्छरपीयत कमल-
तेइमै विवइ वइ कहतां बांघी स्वापी वइ दृष्टि जीए बली केइना वै भव्य-
जनविगलित मलिनचया विगलित दूरि कोथत मल पाप तेइ नउ निवय
कहोवइ समूहकुमुदचंद्र ए भव्यंत श्रीवार्जनायनउ विविध अनासिद्ध
मिन दिवाकरनउ दीक्षानउ नाम पथि कुमुदचंद्र जाचिबठ दुगलएकल्याच-
मन्दिरसीप जे भवइ गुचइ सांभलइ अयनइ सुचइ तेइनइ चरिमान
जिकाली ओषि बिलरे सव्यं उपद्रवविनामइव रिद्धि सिद्धि संपत्ति ॥ ४४

Colophon. इति श्रीकल्याणमन्दिरसीप समाप्तम् श्रीरत्न ॥

विवरणम्—कल्याणमन्दिरसीपनामकी जैननिबन्धोऽयम् ॥

No. 30. कल्याणमन्दिरस्तोत्रं । Kalyāṇamandirastotram. Sub-
stance, foolscap paper, 11×5 inches. Folia, 3 Lines, 6-13 in a page.
Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, with a redish
spot throughout, writing injured in most parts. Verse Correct.
Complete

A translation in bhāṣā.verses of the preceeding work by Bapārasī.

stotra or prayer to Jina the store-house of all good, in Sanskrit, with an explanatory commentary in bhīṣṇ, by Siddhasena Divākara

Beginning of the Text. ॥ १० ॥ श्रीगणेशाय नमः ।

कल्याणमन्दिरमुदारमवयभेदि

भीताभयप्रदमनिन्दितमभिपद्यम् ।

संसारसागरनिमज्जदग्नेषजन्तु,

पीतायमानमभिनम्य जिनेश्वरम् ॥ १ ॥

यस्य सर्वं सुरशुभैरिमांश्चारीः

लोभं सुविस्तृतमतिर्भवं विमुक्तिपातम् ।

तीर्थेश्वरस्य कमलसरधूमकेतो-

सत्याहर्षं किल संस्रवन् करिष्ये ॥ २ ॥ सुप्रसन्नम् ।

Beginning of the Commentary.

इहवादी आचार्यं लघु ग्रन्थं सिद्धसिद्ध दिवाकर कद्वै चर्च एव ह एतन्म
कद्वैता ए श्रीपार्श्वनाथलघु किल ग्रन्थस्य स्यात् प्रकारः १ ॥ अंशवर्णं करिष्ये
जवनं शीघ्रं करिष्ये किमुत्करोमह चन्द्रिपद्मं अभिनम्य चरणकमलं वदीनह
किसाये ते चरणकमलं आसीदा कल्याणकद्वीपद मागस्थिक तेजना मदि
कद्वीपद चर वद वली किमा वै तेचरण कमलसामीना चरयभेदि चनेक
मयना संवित पाप तेजना भेदक विद्यासण्कार वली किस विद ते चरण
कमलसामीना भीताभयप्रदं जनमजरामरणादिक दुःखिकरी नह चषच
संसारं शुकवोदना जे भव्य जीव तेज ना दायकददय हार वै वली किसाये
ते चरणकमलं भगवतना अनिन्दित मिंदारहितवै वली किमा वै ते चरण
कमलं संसारसागरनिमज्जदग्नेषजन्तुपीतायमानं संसारद्वीपं वा सागरसमुद्र-
मादि निमज्जत् कद्वैतां वद्वता अशेषवणा जे लंघु प्राणो तेजनाह समुद्राय
पथाहुंती पीतायमान कद्वीपे प्रवक्ष्यसमान उह वसाचरणकमलजिनेश्वरम्
जिन कद्वीपे सामान्य केवलीमादि ईश्वराय च श्रीपार्श्वनाथ तेजना चरण
कमलसामीनहर्षं शीघ्रं जवन करिष्ये एतन्ने प्रथमकाव्य लघु चर्चं जावि
वत् ॥ १ ॥

End.

इत्थं समाहितधियो विधिवञ्जिनेन्द्र

सान्दीप्यन्तु गुलककण्टिकाङ्गभागाः ।

तद्विषयिर्नैलमुखांस्तुभदलया

ये सत्सर्वं तव विभीरयन्ति भव्याः ॥ ७१ ॥

जननयनकुमुदचन्द्रप्रभाकराः स्वर्णसंपदी

मुक्ता ते विखलितमलिनचया अचिराग्नीर्षं प्रपद्यते । ४४ ।

End of the Commentary. व्याख्या—हे जिनोन्द्र चण्डो जिनसामान्य केवली तेइहा इन्द्र
स्वामी के जिके मज्जा भव्यजनमविकलीक भविकलीक इत्यं इथ परिकरी
मह समाहितधिय समाधिर्वैतयका यवना हरत संसार क्षुण्ण ह वैभी
चण्डो स्वामी रचयति रचय हे जिननयनकुमुदचन्द्र जिनलीक तेइहानयन-
रूपीया जे कुमुद कंदता चंद्रविजासो कमल तेइहचं विजाग्रि बाभसो
चंद्रमासमान प्रभाकरा कहता दीपता यका स्वर्णसंपदी मुक्ता स्वर्णसंपदा-
भीमवीतइ तेके अचिरात् छोटा काळ साइइ मीचं प्रपद्यते मोक्षपक्ष
यामइ विधियन् विधिसवातइ केइहा वइ भव्य सांक्षीकसत्पुलककक्षुकितांग-
भागा साइ कहता निरुद्ध उल्लसतज जे पुलक कहता रीमाव तिचइ
करीमइ कक्षुकिता वै अइभाग प्ररीररु चरवर लीयांमा वली केइहा
वइ भव्य लहिन ताइरी जे प्रतिमा तेइह सजे निर्मलसुखरूपीयउ कमल-
मंडुगै विवर वइ कहता बाथी स्थापी वइ इति लीए वली केइहा वै भव्य
जनविगलित मलिनचया विगलत दूरि कोधउ मल पाप तइ मउ निचय
कहोयइ समूहकुमुदचंद्र ए भगवंत योपार्जनार्जनउ विदीवव अनरसिद्ध
सिंह दिवाकरमउ दीवानउ नाम पणि कुमुदचंद्र आचिरउ पुमलएकस्याय-
मन्दिरलीय जे भयइ गुणइ सामलइ चयनइ सुचइ तेइहइ परिमाण-
निकासी थेषि विस्तरे सव्यं उपद्रवविनामइव रिद्धि सिद्धि संपजे । ४४

Colophon. इति श्रीकल्याणमन्दिरकीर्तिं समाप्तम् श्रीरत्न ।

विहरचम्—कल्याणमन्दिरलीयनामकी जैननिबन्धोऽयम् ।

No. 30. कल्याणमन्दिरस्तोत्रं । Kalyāṇamandirastotrām. Sub-
stance, foolscap paper, 11 × 5 inches. Folia, 3 Lines, 6-13 in a page.
Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, with a redish
spot throughout, writing injured in most parts Verse Correct.
Complete

A translation in bhāṣā-verse of the preceeding work by Bhaṭṭarasi.

Beginning. श्रीकल्याण नमः ।

परमधीति परमात्मा परमश्रीच परवीच ।

चर्चद परमानंदमय घट घट चमरलीन ॥ १ ॥

चौपई ।

निरभयकरच करम परधान, भवसमुद्रतारन शिवकाम ।

शिवमदिर जगद्वर आनंद तां उपास चरच चरविंद ॥ २ ॥

End.

कल्याणमंदिर कछी कुमुदप्रदकीं दुषि भावा कछत वधारसी कारच
ममकित सुधि ॥ ३३ ॥

Colophon.

रति श्रीकल्याणमन्दिरभावा समाप्ता । गुप्तं भूयान् श्रीकल्याणमन्त्र
श्रीरत्न श्रीः ।

विवरणम्—कल्याणमन्दिरश्रीवस्य भाषापद्यानुवादकपीडय निबन्धः ।

No. 31. कल्याणमन्दिरस्तोत्रम् । Kalyāṇamandirastotra Sub-
stance, country-made colourless paper, 11 x 5 inches. Folia, 21. Lines,
11-13 in a page Character, Nāgara Date, Samvat 1751 Appearance,
old Prose and verse Generally correct. Complete

This codex contains the text of the Kalyāṇamandirastotra along
with the Vyākhyā or commentary, entitled Bilābhībodha, like the
codex described in our notice No. . Besides this it also contains
an introductory portion in bhāṣā in which the origin of the text is
thus described—

There was a king called Vikramāditya in Ujjayini. He had
priests Angasena and Siddhasena Divākara, the son of the former.
Once Siddhasena was defeated in a discussion by a Jaina Guru, where-
upon he asked the Guru a suitable penance to purify himself. On
which the Guru told him to wander throughout the world for twelve
years in the garb of an Avadhūta. Siddhasena obeyed his command
and after finishing the tour came back to Ujjayini and placed his
feet over the Śivaliṅga Mahākāla. This news spread throughout the
city and people from all sides assembled there to see this The king
Vikramāditya also came. The king told Oh Srāmin you have dis-

honoured the deity ; appease him. Siddhasena replied ; "it does not deserve my prayer". The king said ; 'you must pray'. On which Siddhasena began to pray and as soon as he uttered the eleventh verse of his prayer the image of the Mahākāla broke down in pieces and the image of the Pāravanātha appeared in its place. The prayer of course was to Pāravanātha and has been celebrated by the name of Kalyānamandirastotra. This codex also contains a few lines before the colophon relating that the king Vikramāditya on hearing the prayer was converted to Jainism and explained the text in Bhāṣā. Kumudacandra was a name given to the king by Siddhasena.

We quote below the introductory portion in full

॥ १ ॥ पश्चित्तोलावच्छरत्तगविगुदभी नमः ॥ श्रीकल्याणमन्दिर-
मभ्यस्त चर्च कहीरह । तिहा प्रथम कल्याणमन्दिर श्रीधरो उद्गति
कहीरह । उजेनी नमरीरह श्रीविष्णुमादिन राजा । मेहनत
परीक्षित अनन्यमेव नामिह । गन्तुव सिद्धमेव दिवाकर दाहीरह ।
श्रीहनुमादि गुरु सिद्ध बाद करिषीरह । क्वि पुच्छुत । इहवाही गुरु
नगरवाहिरि सिद्धा । श्रीवाभीया ममय । बाद करिषा माहिर ।
पश्चित् सिद्धमेव मङ्गल वीर्या । श्रीवाभीया माभनी कटह । ई मूर्ध
कार भूमकह । एवर दीहृ वादि गुरु । एव वटि वाभी गुरु । नवेता
गुप्ति इम मयह । न विमारीरह न विचारीरह । परदाराममनविचारी
जन्त दीवा दीर्घ दाहिरह । उटममय सरविह जाहिरह । ॥ आनृकी वन
थरवी सुरु । नामि भरित दंडकट ह । अब बह एहिर श्रीन कादि ।
एवर कसित वर मरम दुवारि ॥ २ ॥ शिवह कर्मगर्वि तीर । ईहिरि
अधिरगुह । न विषमय अनविमि चंहर । मनुष्य कटहर जगु । ॥
जाह सुमुदिहर्त मकह । मर गुहावीर्यसि । वमनीमममददकविह ।
एवरवि अहिरकसि ॥ ३ ॥ इमगुवी श्रीवाभार कटिह एवतो दमपदविन
आमाहृय मूर्ध दीमह वर । इमगुवीवालयमोह । इहवादि नृरि ओता ।
सिद्धमेव दिवाकर दाया मयन आदविन बादमाहोना चर्च मट ।
कनुदधंदह नाम दीधर्त । अमृतामिह नृरिण दमर्त । सिद्धमेव दिवाकर-
नामर्त मसिह कृपा । एवरदा वलावि गुरुमति इमकटह गुलागी आता
जाहृ गुनमये मङ्गल कायवय कट वमपु नरे इमकटिह । इवि वयमव
माहृय छादविन आनृ । एवर गुरुमे पदेवाओ । सिद्धमेवदिवाकर

પ્રાચિનામાસઃ । ગુરુ કહરુ વાર વરણ અવધૂતવેવર મમિ । કોઈ નિધ્યા
 ચોરજા પ્રતિબોધિ । ગર્ધુ તોયંશાલિત પ્રાચલિત ચૂટર । તે વચન બહો
 કરોઃ । વાર વરણ પુષ્યો માદિ અવધૂતવેવર મમો । ઇર્જીની નગરોઈ ।
 મહાકાલનર પ્રાસાદિ । શિવલિંગકવરિ પગદેઈ । સિદ્ધસેનના ચણે
 લોકે સવાયા । પશિન કહરુ । રવદિ રાજા વિજ્ઞાનાદિય આયા ।
 પ્રવિપત્યકરો સવાયા । રાજા કહરુ અહીં મામો એવના અવજા નહો
 લર । એકનો મુતિ કુર । સિદ્ધસેનદિવાકર કહરુ । એમાહરો મુતિ
 સદા ન મરુર । સહરુ રાજા કહરુ મુતિ કર । તિહારદ સિદ્ધસેન
 દિવાકર નરેશ્વરનર આદેશ લહોનર મુતિ કરર । પ્રથમ મહાચોરની
 મનોહો કોધો । એવર શ્રીકલ્યાણમન્દિરસીતનો પંચાષિત, તીર્થનર
 અગ્નિમુ કલિભક્ષતા શિવલિંગપ્રોટ કુર । શ્રીપાર્શ્વનાથનોપ્રતિમા પ્રગટ
 હૃદ । તે દેવો વિક્રમાદિય પૂજર । નમો જગ્ગ એકસિત જગપ । અવલં
 ગુરુ કહરુ એશીપાર્શ્વનાથગુરુવિવ । પુર્યેઈ અન મદ્રા ન સચેટર । અવતો
 સુકુમાલ । શ્રીસુકલિ સુરિને વચનપ્રતિબોધ પામિત । જાતિ અરવિ
 પુર્યંમવર નલહો ગુણવિમાનાં સુવસાં મમ્યાં । તિહાં જાવા સજ્જ કાચુ ।
 સ્ત્રી મનોહરનાં સુવ મુંહો ગુરુસમીપે આરિત પજવનો । રૂપમાન નર વિવર
 જાત સમિ રહિત । તિહાં પ્રમાલિનોજ્ઞત સવસર્મિઈ । કાલકરોનલની
 ગુણવિમાન નર વિવર । દેવતાનો બદલો પામિત । પુર્વિદ એકલી સાધ-
 નનુ કોહતોઃ । તેઓઈ પ્રુત પ્રસવિત । મહાકાલ નામિર તેવર વેટર ।
 વિતાનો ચિતાનર સ્થાનકિ પ્રાસાદ કરાવિત । આશીપાર્શ્વનાથનોપ્રતિમા
 ઘાથો કાર્ણિ નિધ્યાહટીપ લિંગસ્થાપન કોધો । હવરનાહરો મુતિર કરો ।
 શ્રીપાર્શ્વનાથ પ્રગટ હવા । હવર શ્રીવિક્રમાદિત્યરાજા । સાચર દેવદેવો
 સમ્યજ્ઞ મૂલ શાદમનત પદ મજા । શ્રીકલ્યાણમન્દિરસીતનો ઉત્પતિ ।

End.

શ્રીકલ્યાણમન્દિરસીત શ્રીપાર્શ્વનાથનો મુતિ મદ્રા સ પ્રમાર ।
 રાજા શ્રીવિક્રમાદિત્ય સાંભલો । પ્રલય મદિના દેશે । રાજા શિવજ-
 પિત થિજ । શ્રીગુરુસિદ્ધસેન દિવાકરને પમે લવા । ગુરુ મોલ્યા ।
 અહો રામેર । એ દેવને કરવે મમિ । પુષ્યોમાદિ દેવતે ગુરુતે સુઘાપુ ।
 મટ્કાચપતિપાલક । અનર કેવલો પ્રથોત જીવ દયા મૂલ । શ્રીજિનપથ્ય ।
 એક વચન સામલો । શ્રીવિક્રમાદિત્ય રાજા ગુરુવચને પ્રતિબોધ પામ્યા ।
 એકપ્રાપક હવા । શ્રીકલ્યાણમન્દિરસીતનુ મદિમા વિહારિત । એ
 અધિકાર અચીરવિષય ચિદ્ગુરુ । અનિરિત વરસે જાણવત ।

Colophon. इति श्रीकल्याणमन्दिरस्तोत्रस्य वाचानिर्णीयः सङ्ग्रहः । श्रीरघु । सवत्
१७३१ वर्षे श्रीमयुनतदेजे श्रीविमापुत्रग्याहपुरि लिखितमिदं पण्डित
श्रीविद्यारवादिहृदयप्रियपण्डितश्रीमाध्वरावादि हृदयप्रियतपोशीलि-
रवादि हृदयप्रियद्विराजरेने लिखितं द्रुमं सवत् १ श्रीः ३ श्रीः १ श्रीः १ श्रीः
इत्यादि श्रीकर्मका १२० चरदः ।

विवरणम्—मटीसं श्रीपद्ममन्त्रिण कल्याणमन्दिरद्वीपे पुस्तकालये वर्तते ।

No. 32. कल्याणमन्दिरस्तोत्रम् । Kalyāṇamandirastotram. Sub-
stance, country-made white paper, 11 × 4 inches Folia, 17. Lines, 7-13
in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, not fresh
Verse. Generally correct. Complete.

Another copy of the above mentioned work.

विवरणम्—पुस्तकम् ।

No. 23. कल्याणमन्दिरस्तोत्रम् । Kalyāṇamandirastotram. Sub-
stance, country-made colourless paper, 11 × 4 inches. Folia, 14 Lines,
5 in a page. Character, Nāgara. Date, Śamvat 1853. Appearance, old,
slightly torn, worm-eaten and writing injured in parts. Verse. Not
correct. Complete.

Same work.

विवरणम्—पुस्तकम् ।

No. 34. कल्याणमन्दिरस्तोत्रम् । Kalyāṇamandirastotram. Sub-
stance, country made white paper, 11 × 3 inches. Folia, 4. Lines, 11-12
in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, nearly fresh.
Verse. Generally correct. Complete.

Same work.

विवरणम्—पुस्तकम् ।

No. 35. कल्याणमन्दिरस्तोत्रकीभाषा । *Kalyāṇamandirastotrakī*, bhāṣā. Substance, country-made white paper, 11 × 4 inches. Folia, 3. Lines, 10-12 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

This codex contains the same translation of the Kalyāṇamandirastotra in Bhāṣā verse, which has been already described in No. 30.

विशेषलक्षणम् ।

No. 36. कल्याणमन्दिरस्तोत्रम् । *Kalyāṇamandirastotram*. Substance, country made white paper, 12 × 5 inches Folia, 13. Lines, 7-9 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, torn worm-eaten in parts. Verse. Not correct. Incomplete.

The work appears to be a different one from the Kalyāṇamandirastotra, but on account of its incompleteness we can not ascertain the real name of the work. But from the following contents

इति श्रीपार्वत्यायनवल्लभम्, इति शैलवन्दनम्, इति चण्डिकावन्दनम्, इति पोरसी वाद पोरसी पुरनठ चण्ड पञ्चाङ्गाद्य संपूर्णम्, इति दशावतारसिद्ध पञ्चाङ्गम् इति प्रत्याख्यानादि, इति सामयिकसूत्रम्, इति योग उच्चार सूत्रम् etc.

the codex appears to have contained several small Jaina works.

No. 37. नेमिजिनगीतम् । *Nemiṇagītam* Substance, country-made white paper, 12 × 5 inches. Folia, 1. Lines, 15 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, old. Verse. Not correct. Complete.

Although from the label the name of the whole text contained in the codex is to be known as Nemiṇagītam but really the case is otherwise. There are two little poems, first the Pāravanātha Bāramāsa, the second the Nemiṇagītam, the former is complete in 13 verses while the latter consists of seven only. We need not quote any extracts from the either of them.

N. B. There is another small poem of eleven verses with the following colophon.

इति श्रीमहिमादेवीसोमल सकाश संयुक्तः ॥ कः ॥

No. 38. चतुर्विंशतिदण्डकस्तवनम् । *Caturvīṣatīdapaṇḍakastavanam.* Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 2. Lines, 6-13 in a page. Character, Nāgara. Date, Śamvat 1843. Appearance, old, and writing slightly injured with a black spot in most parts. Verse. Generally correct. Complete.

A prayer composed in twenty-four Dṇḍaka metre in Bhāṣā, by Śrī Jinahansa Munīśvara.

No. 39. आदिजिनस्तवनम् । *Ādijinastavanam* Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 1. Lines, 13-14 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old. Not correct. Complete.

The codex contains the following small prayers, viz., (1) Śrī-ṛisabhajinastavanam complete in 5 verses, (2) Śrīajitanāthastavanam in 4 verses, (3) Sambhāvajinastavanam in 7 verses, (4) Abhinandana-jinastavanam in 7 verses, (5) Śrīsumatināthastavanam complete in 7 verses, (6) Padmaprībhastavanam in 5 verses, (7) Śrīsupārastavanam in 5 verses, (8) Candraprībhastavanam in 5 verses, (9) Śrī subidhināthastavanam etc., by Jñānasāgara pupil of Vidyāsāgara Sūri. It is useless to quote extracts from these.

No. 40. श्रीपार्वतीस्तवनम् । *Śrīpārvatīstavanam.* Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 6. Lines, 9-13 in a page. Character, Nāgara. Date, Śamvat 1671. Appearance, very old, worn out and worm-eaten in parts. Verse. Not correct. Complete.

शिवरत्नम्—श्रीपार्श्वनाथसद्वन्द्वीऽयं भिन्नः श्रीचमरदेवसूरिविरचितः ।

No. 41. श्रीपार्वनाथलघुस्तवनम् । Śrīpārśvanāthālaghustavanam. Substance, country-made reddish paper, 12×5 inches Folia, 1. Lines, 10-13 in a page. Character, Nāgura Date, 1 Appearance, old, worn out, and writing slightly injured. Verse Not correct Complete.

A small poem on the prayer of Pārśvanātha in Bhāṣā verses Anonymous.

श्रीपार्वनाथलघुस्तवनस्तोत्रं निबन्धः ।

No. 42. भक्तामरस्तोत्रम् । Bhaktāmarastotram. Substance, country-made white paper, 12×4 inches. Folia, 13. Lines, 13-16 in a page. Character, Nāgura Date, Śamvat 1357. Appearance, very old, worn out, torn and worm-eaten throughout Verse and prose. Generally correct. Complete.

This codex contains a prayer to Jina in Sanskrit, entitled Bhaktāmarastotra with a short commentary in Bhāṣā. Anonymous.

Beginning. श्रीगुरुभ्यो नमः ।

भक्तामरस्तोत्रमौलिनिधिं प्रभाषा-
 सुद्योतकं दक्षितपादतमो वितामम् ।
 सत्यम् प्रथमं त्रिपादयुग्मं युगादा-
 वालम्बनं भवन्मयी पततां जगन्नाम् ॥ १ ॥
 यः संस्तुतः सत्त्ववशाद्ययतन्तवीधा-
 द्दुष्टतद्गृहिपटुभिः सुरलीकनाथैः ।
 श्रीवैजंघनप्रतिपत्तिपद्मरेखदारै-
 र्शौच्ये किञ्चाहमपि तं प्रथमं जिनैन्दम् ॥ २ ॥
 मुद्रया विनापि विभुधासिंहापादपीठं
 स्तीर्तुं ननुद्यतमभिर्विमलतपोऽहम् ।
 पार्श्वे विधाय जलसंस्थितमिन्दुविम्ब-
 मयः का इच्छति जनः सद्यसा यदीतुम् ॥ ३ ॥
 यत्तुं शुभान् शुभसमुद्रमग्राहवानान्
 कथे चनः सुदुष्टप्रतिमोऽपि मुद्रया ।
 अस्मान्कालपवनीदतनकचक्रं
 को वा शरीरुमममनुनिधिं मुद्रायाम् ॥ ४ ॥

सोऽहं तथापि तव भक्तिवशान्मुनीम
 कर्तुं क्षतं विगतशक्तिरपि व्रततः ।
 ग्रीष्मात्मवीर्यमविचार्य सगो मृगेन्दं
 मायेति किं निमग्नश्रोः परिपालनार्थम् ॥ १ ॥
 अल्पश्रुत श्रुतवतां परिहासधाम
 तद्वक्तिरेव सुखरीकुरुत मलाम्बाम् ।
 यत् कीकिलः किल मधो मधुरं विरौति
 तत्राकचूतकलिकागिकरैकहेतुः ॥ २ ॥
 तत्सुखं तवैव भवत्सुखं तिसृनिर्बहं
 पापं चत्वात् अयमुपैति शरीरभाजाम् ।
 आकाशलोकोकमलिनोल्लसग्रीवभाय
 मृद्व्यांशुभिन्ननिच आर्ध्वरमन्धकारम् ॥ ३ ॥
 तद्वृत्तिनाय भवत्सुखं न मर्यद-
 भाश्च्यते क्षुधियापि तव प्रभावात् ।
 चेतो हरिष्यति सतां नलिनीदलेषु
 सुतामलद्युतिसुपैति मन्दविन्दुः ॥ ४ ॥
 आसां तत्रस्तवनमलक्षमलदोष
 तत्सुखं कदापि जगतां दुरितानि हन्ति ।
 दूरे सङ्घस्यकिरणः कुरुते प्रभेयं
 पशाकरेषु जलजानि विकासभाञ्जि ॥ ५ ॥
 नात्यङ्गुलं सुवनमृद्व्यमृतनाय
 भूतेर्गुणैर्भुवि भवन्तमभिष्टुवनः ।
 तुल्या भवन्ति भवती ननु तेन किम्वा
 भूत्याश्रितं य इह नात्मसम करीति ॥ ६ ॥
 कुन्तायभिन्नमज्जोषितवारिवाह-
 रैगावतारतन्वातुरयोधभोगे ।
 युद्धे जयं विजितदुर्जयशियपथा
 क्षत्पादपङ्कजवनाश्रयिणी लभते ॥ ७ ॥
 अयोनिषी सुमितभोषणकक्षक
 पाठीनपीठमयदीप्तवक्त्रवाद्यी ।
 रक्तचरित्रिस्त्रिस्तयानपाश-
 खार्ध विहाय भवतः खरचाद्वज्रजि ॥ ८ ॥

End.

छद्मभीषणजनीदरभारमुद्य
 शीर्षा दशानुपमतायुतश्रीविताशाः ।
 लम्बादपटत्ररश्रीयतदिग्दंष्ट्रा
 मर्षा भवति मन्त्राभ्यस्तमुत्तमाः ॥ ४१ ॥
 व्यापादकच्छमुदभङ्गननेदिताङ्गा
 नादं हृष्टमिदंश्रीतिनिष्ठतन्त्राः ।
 मन्त्राभ्यस्तमन्त्रिं मन्त्राः करणः
 मन्त्रः भवेत् विमलरश्मिभया भवति ॥ ४२ ॥
 मन्त्रिप्रेत मन्त्रादवशमन्त्राङ्ग-
 र्मदाम्भारिचिमन्त्रीदरभ्यन्तरेः ।
 तन्त्राय नाशमुद्ययति मन्त्रं भियेव
 यन्त्रायक मन्त्रमिदं शक्तिमानधीन ॥ ४३ ॥
 शीघ्रमन्त्र तव जिनेन्दुमुर्ध्विदं
 मन्त्रा मया दक्षिणार्धविधिप्रमुखाः ।
 धनो जमी य इह कच्छमन्त्रमन्त्राय
 तं मानतुमन्त्रा मन्त्रेति मन्त्रोः ॥ ४४ ॥

Colophon. इति श्रीभक्तानन्दयोग सङ्ग्रहम् । अथ १५३ वर्षे वैशाख वदि १० यादिना
अष्टमद्वितीयवर्षम् ।

पिवरचम्—पुच्छकेऽप्यङ्गु भज्जामरसीत्वं नाम जिनसीत्वं वर्तते ।

No. 43. भक्तामरास्तोत्रभाषा । Bhaktāmara-stotrabhāṣā. Substance country-made white paper, 10 x 4 inches. Folia, 5. Lines, 9 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old, worn out, torn and worm-eaten throughout. Versa. Not correct. Complete.

A translation in Bhāṣā verses of the above mentioned work.
Anonymous.

पुस्तकेऽपि नू भक्त्यामरसोदयस्य भाषाप्रधानुवादी वर्तते ।

No. 44. श्रीमहावीरस्तवनम् । *Śrīmahāvīrastavanam*, Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 5. Lines, 4-13 in a page. Character, Nāgara. Date, 1521 Samvat (1) Appearance, old worn out, torn and slightly worm eaten throughout. Verse. Not correct. Complete.

A prayer to Mahāvīra in Bhāsā verses by Lakṣmana.

Beginning. १६० ॥ श्रीवीरमाय नमः ॥

पङ्क्तिषु धुरि सुमरत्त चरिचंत ।

चक्षुर्दृष्टं न च शक्ति चरंत ।

वानवादिषुच मज्जातथो ।

सुमरत्तं सुसुति हं सामिथी ॥ १ ॥

मुह गुरुवचन एवमे सामिथी ।

पमथि सुवीरचरित्रमनिदं लो ।

चक्षुर्वीक्ष मत्तजिथेसर राव ।

माय सुसंयत एव सुपसाय ॥ २ ॥

जंबूदीपद भरतए ठाम् ।

ते माहि वंभचकुट ह्य वाम ।

वसत एवमभदतविद्यारंत ।

माहव दिवार्थ दाकत ॥ ३ ॥

जिथि भरि पुढीते मज्जातथी

ते सर्वरी वही चतिचथी ।

रामि दुपहर इथा जेतवह ।

चक्षुदस मनसा भन तवह ॥ ४ ॥

चाविष्ठ मयवसधुरिमन पंत ।

दीठत्त वृषभ मज्जावसंत ।

पिछइ सुपुनइ वीजइ केसरी ।

खण्णी सागर सुंदरी ॥ ५ ॥

दामनोमाथा संपूरत्त चद

दीठत्त सप्तकिरच मयणद ।

एव कर धजा सुपनिच ठमार ।

भरिण कलसज्जव श्रीवसमह ॥ ६ ॥

पदम सरीसर द्वैविमाद्य
 रण्य रङ्ग शायर उभाय ।
 धुवि शयनलि सुपन अछदसह ।
 बाह्यो सुपचंतर जागोतिमह ॥ ७ ॥
 वे सुन्दरि छठी विधि वारि
 गुह्य ध्याय मनि धरइ अपार ।
 अथमदत मनि द्वै अपार ।
 सुपमं तरलध कश्चित् विचार ॥ ८ ॥
 भवइ विमलुधि सुन्दरि आनि ।
 कसिइ पुन पुनि मेदसमान ।
 आनि गर्भ जन्मभरि करइ ।
 तिथ कर्मिइ शीघ्रकुलि अवतरइ ॥ ९ ॥
 माहिनि छदरि वीर अवतरइ ।
 इद्रतचउ आसन सर हरइ ।
 कायर आसह नदी समान ।
 मनि अवलोकी ओइउ ग्राम ॥ १० ॥
 मन्दावीरना चरथ अपसरउ
 तपत्रपत्रमुसकति वीत करउ
 पांचर ईद्री बाघउ ठाम ।
 परमेशर पूजउ मुनिदायि ॥ ११ ॥
 वीरु जिनवर आगलि रनि ;
 श्रीवाकर तस चरि मकिरनि ।
 जिनर जिन आगलि मारिइ ।
 नव निवइ सिवपुरि जारिइ ॥ १२ ॥
 रतन कश्चित् धितामणि आन ।
 सूरी सुव वंदउ सुनिराज ।
 सेवक लक्ष्मणगुह उपदेस सुनी
 किछ अपर जनाल स ॥ १३ ॥
 घनर एकवौसर वन्दर सार
 फाल्गुन यदि मातमि सोमवार ।
 वीरु जवन मनिघरी बाघइ ।
 जयवंता जमिहर इति वीर शिर्ष ॥ १४ ॥

End.

ना विचलमल्लसङ्गतवर्त्त ।
 ना निमि तारा दीपव चवर्त्त ।
 ना पृथ्वीमङ्गल विर वाह ।
 तपते जिह्वा ना अग्निदिग्गवा ॥ ८४ ॥
 धीर जिघ्रिष्यन्तश्चु चरित ।
 भवता मुच्यता जलमपवित्र ।
 एक मना जेवर समिद्धा
 तेह चरि निघट् चकना फल ॥ ८५ ॥

Colophon. इति श्रीमहावीरस्तवन सम्पूर्णम् । श्रीः ॥ ० ॥

विवरणम्—श्रीमहावीरस्तवने नाम लल्लवर्त्तमावापयानिवर्त्तव्यम् ।

No. 45. मुहपत्तीपडिलेहणविचारस्तवनम् । Muhapattīpaḍilehaṇa-
vicāra-stavanam

Although the codex is labelled Muhapattīpaḍilehaṇavicāra-stavanam but really it contains two works (1) Posahagrahanavidhi. (2) Muhapattīpaḍilehanavidhi, both are finished within two folia of country-made white paper, 12×5 inches. Lines, 13-19 in a page. Character, Nāgara. Date of the original composition of the former is Samvat, 1627 The latter bears no date at all.

(1) Posahagrahanavidhi in Bhāsā verse treating of rules for observing Poṣadhā, a Jaina festival, by Samayasundara, pupil of Jina Simhasūri. Composed in 1627 Samvat in Murut (मुरुर मरोट) ।

Beginning. ॥ १० ॥

जेसवमंर मुर मची जिह्वा श्रीपासजिघद
 मज्ज सीलित प्रथमता आसी परमाचद ॥ १ ॥
 तासवरणप्रथमो करो पोषधविधिविधसार ।
 पमविधि यावज्ज हितमचो आसमने अनुसार ॥ २ ॥
 पोषो पोषो सङ्ग खड्ग पोषो करे सव खोह ।
 विच पोषाविधि साधको जिम नितारो खोह ॥ ३ ॥

डाक—पदपंक्तजरे प्रथमो वीर जिधंदना एहनी माति । १
 पक्षिसे दिनरे सांझ सभे छपयथ सह
 पक्षिलेहीरे रुकी परिरापर बह
 पाक्षिही रातेरे साधसभोप आवीकरी राई
 मायहितरे प्रथम करै मज संवरी
 सेवरो आवक करै पोखी बह पड़रो युवसुखे
 लखरह दंडक तीग बेला साजाराक विष तिव ३६
 पथ्ये करै पक्षिकमथी चातरथी साध बदे
 विह्वलिये कान्छभूनी बह एने ससभ भगजीकलथा मये । १ ।

End.

पाक्षिही राते जटियेही आवक हीर सावधान ।
 राते मायहित काउ सगकरह ह। देव शटे सुविधान । संवेगो
 आवकथीकानो बिधि एह
 मिलती मूत्रसिद्धा चातनर ही
 मति मति करण्यो मुंदह
 लंकर सुखीकर नहीही
 बीज कला भगवंत
 मलिसामारकथी बहेही पक्षिकमथी करह तत सं । २ ।
 पक्षिसेहथि किरिया करै ही
 समथी पूरव रोहि सह सिचाय बीजा पक्षीही
 शुद्धदर बरि प्रीति संत
 पक्षिही पोखी पारि न रुकी सामारक विष पारि
 पक्षिमात्रे बहवारि बहही अति सभामविचार सं । ३ ।
 विषसेती पोखी कर रुकी नकुलवदायक हीर
 अवधि संघातक बीज ताँही काज सरह नही कीर सं । ५ ।
 विधि विधि बीज बीज ताँही अवधि होथे जे कार
 मिच्छामि दूकडं बीज ताँही फूटक वारी थाय सं । ६ ।
 पोखीछ सोकर मनीही टाँजे दुरमति दूकड
 अथुम करम मौवव करै ही चाये सासता सुख सं । ७ ।
 अतृप्त पोसातथी ही एविधि कही छपगार
 केसल मीरो संघनर ही आवह कीरी सुविचार सं । ८ ।
 सोलेसर सतसवि समरही नगर मरोट मन्हार

મનસિર મુદિ પલ્લવ દિને હો મુખદિન સદગુણવાર મં । ૮
 શ્રીજિનચંદ્રમૂરો સરહો શ્રીજિનસિંધ મૂરો
 મકલ ચંદ મુપ સાત છેહો સમય સુંદર મળે સોસ મં । ૧૦

Colophon. રતિ શ્રીપીસદ્ ચરણવિધિ: સમ્પૂર્ણ: સમાપ્ત: ।

વિવરણમ્—પ્રાક્કેઽલ્પિનૂ માપાપચાવિરચિત: પોષયચરણવિધિ: સમ્પૂર્ણો વર્તેતે ।

(2) Muhapattīpadīlehaṇavidhi complete in 16 Bhāṣā verses, on some injunctions to be strictly observed by the Jainas, by Lakṣmīvallabha Gaṇi. We quote below the whole text.

૧૬૦। ધરપનાનજિનવરસપાત્રીચરણનુ ચિત્તધાય ।
 વ્યાનક્રિયા જિવિ સપદિસીત્રી શિવમુપત્તવાજ સપાય ॥ ૧ ॥
 અવિઠં જન ધરિ શ્રીજિન સપદેશ કૂટર કરમ જિમેષ ॥ ૨ ॥
 ખાંકતો પદ્મિલેહણિ મુહપતિતપોત્રો માત્રી વદ પચસીસ ।
 તિહાં એભાવવિચારવદ્ધો આવદ્દ જન જનદોશ ॥ ૩ ॥
 પ્રથમ ક્રેયાસિ વિલોકોચદ્ધો સૂચ ચરવત્રી દ્વિટિ ।
 એ પદ્મિલેહણિ દ્વિટિ ત્રીત્રો કાવદ્દ ચરમત્રી પુટિ ॥ ૪ ॥
 સમકલિતમિષ્ટામિષ્ઠોત્રો મોહત્રી ત્રીત્ર નસત્યાગ ।
 કામરાગ મેહરાગ નસત્રી તણિ ચલિતિન દ્વિટિરાગ ॥ ૫ ॥
 સીવિ મધુટકગુરુચક્રીત્રી ચામદાચ કરિ નાસ ।
 નવ અપ્પીકા આદરસજીનવપક્ષીકા ગમાસ ॥ ૬ ॥
 દેવતત્ત્વ ગુરુતત્ત્વ સુંજી ધરમતત્ત્વ ચદ્ધિસાર ।
 ગુરુ કુદેવ કુચર્પી નસત્રી ત્રીત્ર તચ્છ પરિહાર ॥ ૭ ॥
 માચહસચ ચારિત્રનાત્રી સંધદ્ધિ ત્રીત્ર ચાપાર ।
 તત્રણ વિરંચના ત્રીત્રસીત્રી પદ્ધ ચરચં ચવધાર ॥ ૮ ॥
 મનવચકાયાત્રી ચદા ત્રી મુપતિ પદ્ધિ નદ્દ મુહ ।
 પરિદરિ ચદ્દ ચલિ આચિ નદ્દત્રી ત્રીત્રે દંદ વિદદ્દ ॥ ૯ ॥
 પદ્મિલેહણિ પચોસપત્રી મુહપત્રીત્રી સાર ।
 ચદ્ધિ પદ્મિલેહણિ અગત્રીત્રી તેપણિ ચલર વિચાર ॥ ૧૦ ॥
 દાસ ચરતિ રતિ ધોદ્દ નદ્દ ત્રી મુહ કરસ વામવાજ ।
 ચલિ ચલિ શોભ દુર્ગ કળા ત્રી દ્વિલિય પાચિ કરિ સાજ ॥ ૧૧ ॥

पुल्लो लेख्या तौन लेखी तेषि रथो करि दूरि ।
 रथिरस सातासारवत्तजो करमुपवी चक्रमूर ॥ १२॥
 काटि मात्त तौन उरयकोजी भावा निवाच भिष्यात ।
 थारि कषायके हसनवीजी कोधादिके करि घात ॥ १३॥
 तणि भट्काय निराधनाजी चरण चिह्ने मुख ढोइ
 हम पडिसेइहि भंगनीजी पचवोसेउ'जोइ ॥ १४॥
 हम पडिसेइहि करइजो धरिमनिया न निवेक ।
 सकल करम दूरइ करइजो पामर मुख चनेक ॥ १५॥
 कलस हम कीर जिघ वरतया सुंघवी
 चरण गजधर संमली कइइ नूत राखी मधि सुहावी
 सुहर भविष्य मगिरली छवभाय वर सिरि नखि कोरति सुप बकीइ
 संघडो सुहपतो पडिसेइहि तयविधि खलि वल्लभ गधि कही ॥ १६॥

Colophon. इति श्रीसुहपतोपडिसेइविचारसुवनम् ।

द्विरपम्—पुल्लकेऽस्मिन् सुहपतोपडिसेइविधिनाम कविजैनवर्णनद्वयो वर्तते ।

No. 46. राजर्षिस्तवः । Rājarsistavah. Substance, country-made white paper, 12 x 4 inches Folia, 16. Lines, 12-13 in a page Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old and writing slightly injured in most part with black spots. Verse. Not correct Complete.

A Bhāṣā poem on the adventures of Nami Rājarsi, by Samaya, sundara.

Beginning. ॥ १० ॥ श्रीगुरुजी नमः ।

भूखर्मन समर्थ सदा जिह्वावह पथपरमिह ।
 वाचन अपर मोहि तसु मिलकतु गढ सिरि दिह ॥ १ ॥
 इति श्रीगोवर्धन नमि तपउ जोइय जायो बुद्धि ।
 चित्त चित्त पाया पहि पात्र मिलइ ती सुद्धि ॥ २ ॥
 साधुतया गुणवर्धवत्त कहिता निरमल देह ।
 गंगा मोहि कोलता नरहितन गीवेह ॥ ३ ॥
 साधु कथा सहजइ मनी अविह ठाव रस रह ।
 निधि १ भे नामपरकर अपर मोवाह तेह ॥ ४ ॥

સાધુચરિત મુચતાં ચકાસિ ગતિતથાં કમ કોર ।
તરથન આગદ માં ઠિનઇતિથિ મુચઝયો સદ્ કોર ॥

End.

માણવ જો રૂપફેરાયો આપ મગદ થયો રૂંદ
અમકંઠન આમલકયો પ્રથમદ પાય અરિવિંદ ॥ ૮૧ ॥

૬૬' પ્રશંસા જન કરદ અથ અગ્રત' રિધિરાય ।
અથ પ્રદક્ષણ દેહકરો પ્રથમદ' વારંવાર પાય ॥ ૮૦ ॥

૬૭' અહો તદ્' જીવ દૂરદ કોષ
અહો તદ્' જીવત અભિમાન
અહો તદ્' માયા મમતા તનિ
અહો ને લીધ તળી અસમાન ॥ ૮૮ ॥

૬૮' અહો સમ આર્જવ અતિમલી અહો સમ માર્દવ સાર ।
અહો સમ સાધુચમા મલી અહો સમ સૂતિ સદાર ॥ ૮૯ ॥

૬૯' અથ મનિ સ તિમ, પુલ્લહં પરમનિ જીવ સમાધિ ।
પાં જીવ સાધુ નુ સુક્તિના માનતાં મુચસચ્ચિ ॥ ૯૦ ॥

૭૦' ધન્ય કાશી સીર સાધુજી ધન્ય પિતા કુલધન્ય ।
ધન્યા માતા જીવ દ જનસી સ એક વ જ મુદરતન ॥ ૯૧ ॥

૭૧' જ અલિહારી સાહારી સુખ સમ અરર ન કોર ।
અહુતિ પ્રથમદ અયો સીનિ સાનિ ન જીહોર ॥ ૯૨ ॥

૭૨' ધન્ય સ કુતારથ થયો સફલ કોષ અવતાર
રામરનથિ સનિ પરિહર લીધો સંનિમ માર ॥ ૯૩ ॥

૭૩' જન પ્રશંસા કરતો વજ્રદ દેવ પ્રદક્ષિણ અથિ ।
વારંવાર કરો મદન। આવગતિ કરો અતિ લીન ॥ ૯૪ ॥

૭૪' સુમલચલ યદ સાધુનાં પ્રથમી પરત છલાસ ।
વિમલ કુંજલ સિરિ સેહરા જૂંદ ગયો આશાસિ ॥ ૯૫ ॥
સીલનો ઢાલ સીદાં મથિ જૂંદ પરીખા જાણિ ।
સમય સુંદર કહદ સામલી જીવત જાગ્ય પ્રમાણ ॥ ૯૬ ॥

ઢાલ ૧૦ રાગ અઆસી ॥ થાંધી તાલિય અઆસી ॥ એદી ॥
નિમિ રાખા સંનિમલોષ અહુતિ મનિ પરિચામ ।
અહુતિ વંદ ચિત્ સાધનાનુષ માર્ગસ અભિરામ ॥ ૯૭ ॥

मुनि वर पाय नमं इन्द्र प्रसंसा इम सुखी

कीधत्त मही चर्चकार मुनिं

श्री जलं प्रत्येक बुध ६८ मुनिं

विमलनाथ प्रसादयो श्रीउद्यमेन प्रस्ताहि मुनि ।

मिदत्तं गङ्गपरत रतन उ दिन २ अधिक छ बाहि मुनि । ८८ ।

युगप्रधान गुरुराजीवा श्रीनिम सिध मुनिद मुनि ।

सकल चंद सुए सात्तल दुम्ह मनि परमापदः १०० । मुनिं

श्रीजीर्णकपूरीययो नमि राजा अधिचार ।

सतलढाल सीङ्गामची समय सुंदर मुधकारः १०१ । मुनिं

Colophon. इति श्रीश्रीश्री प्रत्येक मुनि नमि राजारिधि चरित संपूर्णः । १ ।

विश्वरचम्—नमिराजर्षिचरितकथोऽर्त्तं जैनविश्वविशेषः ।

No. 47. लघुशान्तिस्तवनम् । *Laghuśāntistavanam*. Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 6. Lines, 5-13 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, some what old. Verse. Not correct. Complete.

This codex contains two works (1) *Ajitasāntistavanam* and (2) *Laghuśāntistavanam*. The former is composed in Bhāsā verses, while the latter in most parts consists of Sanskrit verses.

Beginning of the first Text. ॥ श्रीलिनाथ नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

अजितं जिय सख्य भयं अतिथि ससंत सुखगय पारं ।

जय गुरु संतिगुणकरे होनि जिअवरे पथपरामि ॥ १ ॥

मायादा नथगय मंजलभावे तेहि विरल नव निपाय सहावे ।

निरुत्तम मङ्गलभावे घोसामि सुदिहसम्भावे ॥ २ ॥

माहा सख्यदुखकपसंतीच सख्यपावपसंतिचं ।

सखाज्ज अजिअ संतीचं नमो अजिअ संतिचं ॥ ३ ॥

सिखीमो अजिअ जिनमुदुपकत्तं

तवपुत्तिमुत्तमनाम कित्तचं ।

तद्वय पिय मङ्ग पवत्तं

तव यजिअत्तम संति कित्तचं ॥ ४ ॥

मार्गद्विधा किरिया विह संनिय जग्गकिरोश्विमुत्तयं
अजिअं निचियं च गुणे हि मयामुचि सिद्धिगयं ।
अजिय सय संति मत्तामुचिओवि असेति अरं

- स ययं मम निज्जुइ कारण्यं च नमं सययं च ॥ ५ ॥

वाचसासिधा ते तवेच पुय सव्वया वया
सव्वखीग हिय मूल पावया ।
सुख्खा अजिय संति पावया
इं उमि मिव सुख्ख दावया ॥ ६ ॥ -

अपरातिक्का एवं तव कल विच्छलं
उरुमए अजिअ सतिजिअ कुचलं ।
ववगय कम्मरथमल
गायं सयं सानयं विच्छल ॥ ७ ॥

माहा तं वसुगुण्यसायं
कुण्ठ अय्यरिसाविययसायं ॥ ८ ॥

माहा तं मोए उ अलिदि
दावेठ अर्नदिसेअमभिनिदिं
परि साविअ सुद्धनिदि
समय दिअउ संजमे नं दिअं ॥ ९ ॥

माहा पकिउअ चाउआसे
सव्वअर राएअ अदि अहीय
ओव्वा सव्वेहि
उव्वसगा निवारओ एसो ॥ १० ॥
ओम पटअ ओअन सुअइ
उअउ काअपि अजिअसंति सुअ
अउ हुंति तया योआ
पुअ पुआ विनासंति ॥ ११ ॥

Colophon. इति अजितमांतिजिअअवन समाप्तम् ॥

Beginning of the second Text. ओं नम. वक्कीयातिलिख्यते ।

ओ भी भग्नाः अचुत वचन प्रसूत सर्वभित्त
ये आभावी विभुवनगुरोरर्हता अजिमानः ।
तेषां आनिर्भवतु भवतामर्हदादिप्रभावा-
दारोप्यशोदतिमसिद्धरी छेमविष्वसदेतुः ॥ १ ॥

भी भी भव्यलोका इह हि भरतेरावतविदेहसंभवानां समस्ततीर्थज्ञता जल-
सम्रासनामकन्यापनसत्तवविनामिनाय मौघयोधिपतिः सुधीरा वष्टा
बालनामनारं सकलसुधासुरैः सह समागत्य सविनयमर्चद्भारतं गङ्गीला
गला कनकाद्रिमये विहितजन्माभिषेकः शान्तिमुद्योषयति यथा ततीऽहं
ज्ञतानुकारमिति ज्ञत्वा भद्राजनो येन गतः स दया इति भव्यजनैः सह
समेव्यं खात्वाऽन पीठे खानं विद्याय शान्तिमुदघोषयामि ततः पूजा याथा
स्नानादिमहोत्सवानन्तरमिति कथं दत्ता निग्रम्यतां निग्रम्यतां स्नात्वाः ।

End.

अथ एव रथ मुनिवं कुब कुब शान्तिं च कुब कुब सदिदिं पुष्टिं कुब कुब
पुष्टिं कुब कुब स्वति च कुब त्वं च १३ भगवती गुणवती शिवशान्ति पुष्टिं
पुष्टिं स्वतीह कुब कुब जगतां श्रीमिति नमो नमो श्रीं श्रीं श्रीं हूँ हूँ
ययः श्रीं फट् फट् स्वाहा १४ एवं जिननामाचरपुरःसरं संस्तुता जया देवी
कुर्वते शान्तिनिमित्तं नमो नमः शान्तये तथै १५ इति पूर्वगूरि दर्भितः
मन्त्रपद्मिदर्भितः श्रवः शान्तेः सल्लिखादिभयविनाशिनो शान्त्यादिकारय
भक्तिमतां १६ यथैव पठति सदा प्रसीति भावयति यथा योगे ।

स हि शान्तिपदं यायान् सूरौ श्रीमानदेवय ॥ १० ॥

Colophon.

इति श्रीलघुशान्तिस्तवनं सपूर्वम् श्रीरत्न कल्याणस्य सभं भवतु इत्यादीनां
निर्णयं पठित्वा मगधीक वर्णत । श्लोकः

सूर्यनिर्गन्तूरस्य मूरमाशानिवाविषाम् ।

लिखानव कुर्वताथ नृशानिवाचकारणं ।

सुदूरं यो युवद्वोर सत्यं भवनिर्धय ॥ १ ॥

अक्षिस्तव पवत्तगर्थे विरया विरयाय एव खलु जगौ

संसारस्य यत्तु करणी दत्त एवत्य दिष्टं तो ॥ २ ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् अजितजिनशान्तिस्तवनं लघुशान्तिस्तवनमेति पुस्तकस्य वर्णते ।

No. 48. - वीतरागस्तोत्रम् । Vitarāgastotram. Substance, country-
made white paper, 12 x 6 inches. Folia, 10. Lines, 13 in a page. Character,
Nāgara. Date, Śaṃvat 1882. Appearance, very old, worn out, torn
and writing injured in most parts. Prose. Not correct. Complete.

A prayer to Vitarāga in Sanskrit verses complete in 20 Prakāśas,
by Hemacandra.

Beginning. श्री नीतरामाय नमः ।

यं पराया परं व्योतिः परमः परमेश्वरी ।
 आदित्यवत् तमसः पुराणाश्चमन्ति यम् ॥ १ ॥
 सर्वे येनोदमूल्यान् समूलाः क्रोशपादपाः ।
 मूर्धा यच्चै नमस्तस्मिन् सुरासुरनरीन्द्राः ॥ २ ॥
 प्रावर्तेत यतो विद्याः पुष्पाद्यं प्रसाधिकाः ।
 मूलं ज्ञानं भद्रं विभूतभावावभासकम् ॥ ३ ॥
 यस्मिन् विद्याममामर्दं ब्रह्म वैकाशनां यतम् ।
 स ज्ञेयः स च ज्ञेयः प्रपद्ये प्रार्थं च तम् ॥ ४ ॥
 तेन स्वाप्ताद्यवांस्तस्यै स्वर्ग्येव समाहितः ।
 ततः कृतार्थो भूयास भवेयं तस्य किङ्करः ॥ ५ ॥
 तस्य स्तोत्रेण कुर्व्यां च पवित्रां सां सरस्वतीम् ।
 इदं हि भवकालादरे जन्मिनां जन्मनः फलम् ॥ ६ ॥
 छात्रं पशोरपि पश्यन्तीतराक्षसवः स च ।
 सतितीर्थैररण्यान् पद्मां पङ्कुरिवाभारतः ॥ ७ ॥
 तथापि अहः सुखीऽहं नीपालभ्यः खल्वपि ।
 विद्यकृत्वापि वाग्वृत्तिः यद्धानस्य जीवते ॥ ८ ॥

इति नीतरामलीले प्रस्तावनास्तवः पद्यमः प्रकाशः ॥

End.

पादपीठमुदमूर्द्धिं सवि पादरत्नजव ।
 चिरं विलसतां पुष्पां परमादुक्तवीर्यमम् ॥ १ ॥
 मद्ग्री त्वन्मुखासमे कर्त्तव्यमजनीमिभिः ।
 संप्रत्य मेवमोदुतं चयात् चालयतां मयम् ॥ २ ॥
 तत्पुत्री मुठमैर्भावाद्वात्सल्यं तपस्विनः ।
 कृतार्थं व्याप्यामस्य प्रायश्चित्तं किंवाचिः ॥ ३ ॥
 मम त्वद्दर्शनीकृताविर रीमाञ्चकृत्वाः ।
 मुदंतां चिरकालीनामसद्दर्शनवासनाम् ॥ ४ ॥
 तवज्ज्वालिनीतृष्टासु निपीतासु सुखास्तिव ।
 मदीयेर्लोचनान्मोक्षोः प्राप्यतां निमिषेषताम् ॥ ५ ॥
 त्वदास्य स्वासिनो मेने त्वदुपासि करो करो ।
 त्वदगुणशोभनी शोभे मयाजी सर्वदा मम ॥ ६ ॥
 कुण्डलपि यदि भीतकृष्टा त्वदगुणशब्दं प्रति ।
 ममेवा भारती तदिं स्वस्ये तस्ये किमन्वया ॥ ७ ॥

તથ ચૈતોઽપિ દાનોઽપિ ધિતોઽપિ ચિદરઃ ।

આનિતિ પ્રતિપદ્યમ નાથ નાથ-વરં કુરે ॥ ૮ ॥

Colophon. इति श्रीवोतराजकोणे चाभोःसखी विन्दः प्रथमः ॥ १० ॥

શ્રીદેવમન્દ્રપ્રમથારીતરામકથાદિતઃ ॥

કુમારવાલમુવાનઃ જાતી મુ કમલોદિતમ્ ॥ ૧ ॥

મં ૧૮૨૧ તિથિ આશાઢ વદિ ૧૦ દિને ત્રિપતં રટં પ્રસન્નમ્ ॥

૧૧૧૨૭—૩૫૬૬૬૬૬૬ શ્રીદેવમન્દ્રપ્રમથમ્ ચોતરામકોણં વર્ણને ॥

No. 49. *ધૌરજિનસ્તવનમ્* । *Virajinashtavanam*. Substance, country-made white paper, 12x5 inches. Folia, 7 (of which fol. 6 is wanting). Lines, 9-10 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1730*, Appearance, old. Verse. Not correct. Complete (except the fol. 6).

A prayer to Virajina in Bhāṣī verse*, by Vinaya, pupil of Vijaya-sūri.

Beginning. *શ્રીવોતરાજાનમઃ* ॥

સકલશિદ્ધિદાયક સદા શ્રીશૈલજિનરાય ।

સદગુરુ શાનિનિ સરસતી દેવદં પ્રજ્ઞપ્તુ વાચ ॥ ૧ ॥

વિમુક્તવતિ વિસલા તથા મંદનગુણશ્રીર ।

માનનાવલગ્નયી પદ્મનાથ વદુર ॥ ૨ ॥

પ્રકલિન શ્રીર ત્રિવં ત્રિમેષ્વરે કરી વચાન ।

મલિકા ઓવળી કિતમ્બી પુષ્પદ્રવ્યોત્તમશાનિ ॥ ૩ ॥

મુનિતિમાર્ગ આરાધ્ય કહી કિલિ વરિ અરિહંત ।

કુમારસમ્પદશરણ નાથ શ્રીમન્યંત ॥ ૪ ॥

અતીતાર આસીદેશ મત ચરિત્રે ગુરુ સૌમિ ।

શ્રીવદનાશૈલ્ય મજી યોગિ શ્રીરામો વાચ ॥ ૫ ॥

વિધિ સુંવલો શૈલિયા શૌર્ય પાત્કામ અઠાર

આર સરજ નિલ્ય અનુસતો નિદો દુરિત આચાર ॥ ૬ ॥

* This is the date of original composition of the work. See the extracts from the end.

End.

अ. आज मनोरथ मुक्त पत्न्याए खाए दुखदंदी
 खती तूटो जिनचीवीस भोए मनग्या पुण्यकलीस ॥ १ ॥
 अ. भवि भवि विनय तुम्हार तोए भाव भगति
 तुम्ह पावती दीवदयाकर दोजोई नीधि चीज सुपसाय ॥ ६ ॥
 अ. कलम । इक्षतरचतारच सुगतिकारच दुषनिवारच जगजथी
 श्रीवोरजिनवरचरच मुक्तता अधिक तनि छल्लट दयी
 श्रीविजयदे सुदिदपटोघर तोरचजैवमरुचि जगई
 तप मच्छ पति श्रीविजयप्रभु सुदि तेजई जगम गर ॥ २ ॥
 श्रीवोरजिनवधुर सोस वाचक. कीर्तिविजयधुरगुरुसमी
 तससोसवाचकविनयई पुण्यो जिन चीरीसमी ॥ १ ॥
 सर सतर संवत छ गच सोसई रहीरामर
 श्री सासए विजया दमसी विलय कारच सोस मुख बयासए ॥ १ ॥
 जर भव चारचनसिद्धिसाधन मुक्ततलोखबिलासए
 निर्जराई तरतवन रचिछ नामई पुण्यपकासए ॥ १ ॥

Colophon. इति श्रीवोरजिनस्तवम सन्पूर्णम् । श्रीक श्री श्री श्री श्री श्री श्री ।

विवरणम्—श्रीवोरजिनस्तवम सन्पूर्णम् ।

- No. 50. सेतुंजयस्वामिस्तवनम् । Settumjayaśvāmistavanam
 Substance, country-made white paper, 12 x 5½ inches. Folia, 2. Lines,
 5-11 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old. Verse,
 Not correct. Complete.

A prayer to Jina in Bhāsā poetry under the title of Settumjaya-
 stavana. We have already described a codex of the same name
 by Devacandra Gani, but the text does not agree with this. There
 are two other codices also of the same name, described below; the
 readings of these too do not agree with the above mentioned two
 texts, nor do they agree with each other. All of them appear to be
 different works bearing the same name only.

Beginning. ॥ ६० ॥ श्री गमः सिद्धेभ्यः ॥

आदि जिहंद कुहारिये समधरि अधिक उद्दहासी जो ।

मनवचकाया मुद्धसी कीजे निज चरदासी जो ॥ १ ॥

प्रभुनरकतया दुषदीहिमाने सद्या काल अनन्ती जी
 सीकुहो कहो सोसके एक दिना भयवन्तोजी ॥ १ ॥ प्रभु
 करम कठोरमय यकै साधित नरकनिरासी जी ।
 वेदन लोग अहीया सता सचे दुषरासि निरासी जी ॥ २ ॥ प्रभु
 सीपो जीनि कुपवी बलतो भूमि बसतो जी ।
 तातीगोवण्णचिका तापरि पाव ठन्तो जी ॥ ३ ॥ प्रभु

End.

वस प्रथागे मंडचोरे नाभि नरिंद मल्हार ।
 सेतुमे गिर गौराजी घोरे सेवकजनसाधार ॥ ११ ॥ श्री,
 कलस । एवी आदि जिनवर सयल्लभ करनरयदुषनिवारये ।
 समकित दीजे दया कोजे मवनहीदधि तारिये ।
 प्रभु पतितपावन करमवपावन गौगुणसार भाइये ।
 इहलोक सुव परलोक शिवपदसामी सुमिरन पाइये ॥ १४ ॥

Colophon. इतो श्रीसेतुंजयस्वामिस्तवनं सम्पूर्णम् । खोपतं दनसर्वत बीजे । श्रीश्री ।

दिवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् सेतुंजयस्वामिस्तवनं नाम जैनलिखितो वर्तते ।

No. 51. *शत्रुञ्जयस्वामिस्तवनम् ।* *Satruñjayaśvāmistavanam.*

Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 31. Lines 6 in a page. Character, Nāgara Date, ? Appearance, old ; slightly worm-eaten in parts. Verse. Not correct. Incomplete.

Although this work bears the same name as the preceeding one but its contents are different from those of the preceeding work and it is also a bigger one. Hence it might be inferred to be a different work.

Beginning. ॥ १० ॥ नमिष्ठ नरिंदतार्क ।

हेरं मयको नादवाय पसेय सुनारयाय दुष
 नरतिरिताय विषय भयम् ॥ १ ॥
 सववाय चरचविरहं संख द्रुम समईयं बभामयम् ।
 दस नास सदप्याडं मवचवईयं जहप्रदिहं ॥ २ ॥
 अमरवलि सारमहिच तहेतोयं तिप्रि अचारि ।
 पलिचारं सदाइं सेय्य संगवनि कायायं ॥ ३ ॥

End. . नास्ति ।

Colophon. नास्ति ।

विवरणम्—पुस्तकैऽस्मिन् मृगुस्रवध्वानिस्तवनं नाम कौऽपि पूर्वजादयः स्तवननिरूपी वर्तते ।

No. 52. सेतुञ्जयस्तवनम् । Settuñjayastavanam. Substance, country-made colourless paper, 11×5 inches. Folia, 3. Lines, 10-11 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out and slightly worm-eaten. Verso Not correct. Complete.

This is also a prayer to Settuñjaya in Bhāṣā poetry, by Prema-vijaya.

Beginning.

प्रबन्धीय सयत्न निवृद्ध पाव । मनवन्धित कामो
सकलतीरघनो राजी सप । प्रबन्धुं विरगामो ।
जसद्वरस्य दुरन्ति टले । नासे सवि रीय ।
सजन कुटुम्बसङ्ग मिले मन वन्धित भीय ॥ १ ॥
नामिषुंसर मन आसी एवै रुक् ईवौन्दवदनकमल
दीरेवे चति मवीए ।

जायइ पुनिमर्दसेजुं जाकेरीरानीवीए ।

छोवन मयकाया क'पयेसे मृगुवपाचसेए प्रबन्धे सुर राया ॥ २ ॥

End.

आदी पुरीरलि आनवीए दीठां पापल नावे ।

सेतुञ्जीतलीनदी वेइए । सेतुञ्जिनिरि पावे ।

ईदपुरीसनो वडेसए पांसीताओ एयर

सभंग प्रासाद निज सवीए दीठां नासे दवर ॥ १८ ॥

नामसरीवरसभो वडेएललता सरक्षोहि

बनवाङ्गी आराम ठाम द'हादिक भीडे ।

सेतुजे सिवपुरसभो वङ्ग ए नानी इम जोसे ।

विमुवनकी तीरय नदी-ए सेतुंजासमतोले ॥ १९ ॥

संखट विण्ट सवि सपसमइए सेतुञ्जिनिरि नामे ।

जे नरनारी मरइ मृग ते मिचपुरं पामे ।

સવગળા નાયક મુખમીલોપ ફોરજો મુદ રાયા ।
 મનમોહનવિજયસેન વર વંદ્ય નેહના પાયા ॥ ૨૦ ॥
 શોભિમજ્જરવમિથ્ય શેનવિજય અદિ સુચિત્ દેવ ।
 મનિ મનિ શેતુજામિરિ સમીપ દે જ્યો સુમ શેવ ॥ ૨૧ ॥
 કલ્પવ । રૂપદુષ્ટી સમીપ । સુમતિ ગામી । આદિ જિવંદ સુમદેવ ।
 નિતિ મનમ સુરમર, અસુર ચંતર, કરે અદનિસિ સેવ ।
 જી અચર મમતિ, મલો જૂનમિ, તસ ચરિ જય જય કારવ ।
 રૂપ કહે અવિયથ । સુષો અવિયથ । જિનપામી અવ પારવ ॥ ૨૨ ॥

Colophon. રતિ શોશેતુજી સવનમ્ ।

વિવરણમ્—પુસ્તકેઽસ્મિન્ શેતુજયસવનં નામ અધિદેવ્યઃ સવનિવન્ધી વર્નતે ।

No. 53. શાન્તિજિનસ્તવનમ્ । . Śāntijīnastavanam. Substance, country-made white paper, 12×6 inches. Folia, 1. Lines, 9 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old. Verse. Not correct. Complete.

A prayer to Śāntijīna in Bhāṣā poetry, complete in five verses, by Vijayamānasūri. We quote below the whole text.

૧ ૬૦ ॥ જુલફી કાન્નસારે રાજિવ દંમો ।
 યોતિ જિનેસર શિવનામી રાજ
 ફ' અરભક' શિરનામી રાજ ।
 અવધારીરે અંતર યામી
 મુતી પ્રાચવલમ સામીરાજ ।
 આં આંકશો । પર સવગારી પ્રભુમલીલા રાજ
 સુમ વંદિત સદલા ફલીલા રાજ ॥ ૫૦ ॥ ૧
 આસધરીજે આન્વી પાસે રાજ
 તે કિમકરો નિરાસ રાજ ॥ ૫૦ ॥
 દેરે દિલાલા દિલમરસા રૂરાજ
 કાપા સેવકવ સુવદાર્ક રાજ ॥ ૫૦ ॥ ૨ ॥
 મોહનામરી મૂરતી તેરી રાજ
 મનમદિર રાધું ધેરી રાજ ॥ ૫૦ ॥

सुभ्र वदन भोहाल तानी को राज ।
 सुंगी दिव्य लवके रोटीकी राज ॥ अ० १ ॥
 अस सरिषा सेवक तुमकीद्विराज ।
 एसी भवति करें कर जोड़ि राज ॥ अ० ॥
 यथि अंमोक्त नड पालेवो राज
 ससमनीते रड़े वो राज ॥ अ० १ ॥
 सुभ्र शिववति चापो सुवकीराज
 जिन सुभ्र भाजे सुवकी राज ॥ अ० ॥
 श्रीविजयमानसूरिगिर साज राज
 महिमाना सरासि काज राज ॥ अ० १ ॥

Colophon. इति श्रीशान्तिजिनस्तवनम् ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽभिन्ने शान्तिजिनस्तवन नाम स्तोत्रनिबन्धो वर्तते ।

No. 54. स्तम्भनकपार्श्वस्तोत्रम् । Stambhanakapāśvastotraṃ.

Substance, country-made white paper, 12 x 5 inches. Folia, 14 (of which fol 4 is wanting). Lines, 8-11 in a page Character, Nāgara. Date, ' f Appearance, old, slightly worm-eaten throughout. Verse and prose. Not correct. Complete

Although from label the name of the work appears to be Stambhanakapāśvastotra but there are several other stutis in it.

इति अन्नपूर्वास्तुति, इति अश्विर्वाति जिनस्तुति, इति वारवादिने श्रीवीरजिनस्तुति, इति ज्ञानदशमी स्तुति, इति तीर्थराजस्तुति, इति पल्लिकापर्वस्तुति, इति हेलिकापर्वस्तुति, इति भीम एकादमी स्तुति, इति बर्हमानजिनस्तुति, इति आदि जिनस्तुति, इति पार्श्वजिनस्तवनम्, इति सीतम्बरसामिस्तुति, इति आदि जिनस्तुति, इति वीरसंस्थानिकस्तुति, इति श्रीमौतुजय स्तुति, इति आदिस्तुति, इति पार्श्वजिनस्तुति, इति श्रीमौतुजायोगेन्द्र इति इति स्तुति, then follows साधुप्रतिक्रमस्तुतम्

In fact this work is the Pratikramanasūtra and the stutis abovementioned are included in it, as has been found in the case of other Pratikramanasūtras described before, having at the

end Stambhanaka Pāśvastotra by Abhayadeva, complete in thirty Bhāṣā verses of which the first is—

जय तिरुचयवरकप्यदस्तु जयजिजयननरि
जयति इयचकडापकीन दुरिचककरिउसरि ।
तिरुचय जय चवर्धवि चाय मुनचमय मामिच
कच सुमुह्यार जिजेस पाय दंमचय पुरहिच ॥ १ ॥

And the last is.

एय महारिउ अतुदेवर चन्द चयनहुसु ।
जे चयविच मुचनहन मुहि मुविजयचय सिहंउ ।
एमहं पमीच सुपासनाह दंमचय पुरहिच ।
इच मुजिपरसिदि चमयदेव विम्वरहं चविदिच ॥ १० ॥

Colophon. इति श्रीसंभवकपार्चसीयम् ॥ १ ॥
कासी जये विवर्तनाय चंटेन ॥

दिवरचम्—१५८ किंकिन् नामानुतिमन्त्रित प्रतिमनचमूकसहितं श्रीसंभवकपार्चसीयम्
विद्यते ।

STORIES RELATING TO JAINA SĀDHUS.

No. 55. आर्य्यरक्षितकथा । Āryyarakṣitakathā. Substance,
country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 6 (of which fol. 1 is
wanting). Lines, 15 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance,
very old. Prose. Not correct. Incomplete.

Although from the label the name of the work appears to be
Āryyarakṣitakathā or the story of Āryyarakṣita, but after careful
perusal we come to know that the story of Āryyarakṣita is not the
main one. It has been mentioned only in the course of another
story. The work begins with the story of Sthūlabhadra Svāmin at the
end of which an important classification of the ranks of some Jain
Sādhus has been given in the following culikā—

"यतः किवली चरमो जन्मः स्वाम्यस्य ममस्यः यमः

अर्थमयो यमो भद्रः अमृतिर्विलयसाया ।

भद्रवाहः स्वसुभद्र. अताः किवलिनी हि वद्

महाभिरिः सुहस्तायाः यमाला दम पुर्निवः ।"

The story of the *Śhūlabhadra Svāmin* is followed by a short account of his two followers *Āryya-nahāgiri* and *Āryya-nhastin* as a part of which the story of *Āryya-rakṣita* is thus given.

In the city of *Dāśapura* there resided a priest, called *Somadeva* and his wife, *Kūḍhasomā*. *Āryya-rakṣita* was born of them. He went to foreign countries and became versed in various branches of the Sanskrit learning. Then he met with a king and obtained honour from him. The king awarded him an elephant to convey him to his house. On returning home he bowed down first to his father and then to his mother, but the mother did not turn her face towards him. Then *Āryya-rakṣita* asked, "O mother what fault have you seen in me ? Is it a fault that I have learned fourteen branches of knowledge and returned home with valuable presents from the king ?" On this his mother replied, "The *sāstras* you have learned, are entirely useless and lead one to the hell, what benefit shall you get from them ? you should get that kind of knowledge which does not obstruct the sight." Then the son asked, "Who will teach me that ?" then the mother replied, "You must go to a *Jainācāryya* who will teach you this." *Āryya-rakṣita* went to *Bhadrāguptasūri* and became his pupil. This is a short sketch of the story.

पुस्तकमिदं आद्यैरचितकथानामाहितमपि नात्र सा अत्र प्रचलतया वर्तते, किन्तु प्रवृत्त
सत्यापितैः ; तथाहि प्रारम्भेऽस्य स्वसुभद्रस्वामिकथा वर्तिता, ततस्तस्मिन्प्रवृत्तमहाभिरिःसुहृत्
कथा, ततस्तन्महोपासक आद्यैरचित कथा वर्तते ।

No. 56. कथाकोषः । *Kathākoṣaḥ*. Substance, country-made colourless paper, 14 x 5 inches. Folia, 90 Lines, 15-17 in a page. Character, *Nāgara*. Date, ? Appearance, very old, worn out, torn, and worm-eaten throughout and writing effaced in parts. Prose. Generally correct. Complete.

Kathākoṣa or a store of tales containing some twenty-seven tales illustrating the usual fruits of different actions of men such as—

- (१) श्रीशैलेश्वरपूजायां चन्द्रकथानकम्, (२) देवपूजाविषये देवान् कथानकम्, (३) कीर्तिविषये कुशाग्र्यायां अष्टिकथानकम्, (४) कीर्तिविषये सुन्दरमुनिकथानकम्, (५) लोभविषयेऽशोकदेविकथानकम्, (६) प्रतापोश्री पुण्डरीककण्ठरीकप्रसीमद्रकथानकम्, (७) श्रीचक्रने मदनरेखाकथानकम्, (८) अष्टाष्टिकाविषये भागदत्तकथानकम्, (९) तपोविषये सुन्दरुमार कथानकम्, (१०) भावनायां अमरवन्दकथानकम्, (११) अद्यतपूजायां एककथानकम्, (१२) गन्धपूजायां मदनावलीकथानकम्, (१३) नेत्रविषये द्वात्रिंशकथानकम्, (१४) दोषपूजायां दोषप्रियाकथानकम्, (१५) दाने धनकथानकम्, (१६) पूजायां आरामश्रीमाकथानकम्, (१७) श्रीशिवविषये अष्टिदशाकथानकम्, (१८) जीवदशायां मत्तान् कथानकम्, (१९) नमस्कृतविषये त्रयस्त्रिंशकथानकम्, (२०) कथाविषयेऽमरवन्दकथानकम्, (२१) अमरवन्दकथानकम्, (२२) अष्टिताडकथानकम्, (२३) जीवदशायां दशद्वन्दकथानकम्, (२४) सुविराजनायां कल्याणकथानकम्, (२५) सुधावदानविषये जन करदकथानकम्, (२६) मार्ग वाहविकथानकम्, (२७) दूते नगराज-कथानकम्।

These twenty-seven tales are the subject matter of the work of which we quote below the first tale only, in order to make our readers acquainted with the nature of the work. The first tale runs thus—

॥ ६० ॥ श्री श्री श्री शैलेश्वर नमः ॥

शालि सुष्ठु दुर्विमानि हृतः

कुर्वन्ते भवन्ति सुन्दरः वदन् ।

सुवर्गानि सुवर्णानि कीर्तय.

पूजायां विहितया जगद्गुरोः ॥ १ ॥

पूजे श्रीशैलेश्वरपूजा कथा—पुरा ऋतुपुरे नन्दे श्रीमदो नाम राजा, तत्र चन्द्रनामा देहो भवति, स अतीव चणवान्, अन्धः पुत्रः, अन्धो तेन व्यवहारित्वा लघो अन्धो विषयः श्रीशैलेश्वरमाहाः कारितः, तत्र विम-
मतिष्टा कारितः मत्ता नृपतेन अन्धः पुण्यमवागवाचकं राजा
निर्हन्तो भवन् अतिनिर्हन्तान् तं पुरं पविन्दन् मन्त्रदरावन् दक्षिणं दक्षि
परिवर्तन्ति नन्दे दातावान् सदापायाश्रीविषः विषमन्त्रं आनन्द-

वाहितवान्, अथान्यस्मिन्नवसरे आयाते चतुर्मासकपर्यन्तं तत्र यायिभिः सुतेः
 समं च धनदः शङ्खपुरं प्राप्य निजं प्रासादवीथानमधिरोहन् निजारात्मालि-
 कया उपायभोक्तृप्रपञ्चतुःसरिकः तामिच्छिन्नेन्द्रमथ्यं राशौ गृह्णां पुरज-
 म्मेव मन्त्रमाराधयतकालं पुरः कपर्दिचैवः प्रत्ययोवभूत्, सक्तश्च भी धनदं चतु-
 र्मासकवसरे श्रीश्रीतरागपुञ्जाय पुण्यचतुःसरपूजा-पुण्यफलं यं ददति, तेन कथितं
 एकस्यापि पूजाकुमुदस्य सर्वज्ञं विना दातुं न समर्थः इति कारणात् तस्य
 साधन्यकलात् कपर्दिचैव तददृष्टं चतुर्धं गृहकोषकेषु सुवर्णपूर्णान्
 चतुरः कलसामिधोक्त्य चदृष्टतां भञ्जि, धनदः प्रभाते दृष्ट्वा गतः धर्म-
 निन्दापरिषु मन्देषु तददृष्ट्य समर्पयामास, तेषु अथादरात् पितुः पात्रां
 लहिसखलाभहेतुमपृच्छत्, तेषां हृदि धर्मप्रभावारिभावाज्जिनपूजाप्रभावतः
 परितुष्टेन कपर्दिचैव प्रसादीकृतां तां सुन्दरं निवेदयामास, तेषु सुन्दर-
 सम्पन्नं तद्वैव जिननगरं समाश्रित्य जिनधर्मस्थानसमारचनोपराः जिन-
 प्रासनप्रभावतो कुर्यान्वी वैधर्म्यकायामपि मनःसु धर्मो नियतोक्तवतः ।
 इति श्रीश्रीतरागपूजाया धनदकथानकम् ।

Colophon. इति कथाकोषः समाप्तः ।

विवरणम्—पुस्तकैऽस्मिन् कथाकोषनामकः नामाकथाविषयकः कविश्रैमनिबन्धो वर्तते ।

No. 57. कालकाचार्यकथा । Kālakācāryyakathā. Substance, country-made colourless paper, 12 x 4 inches Folia, 13 Lines, 13-14 in a page. Character, Nagara. Date, ? Appearance, old, worn out, and writing injured in most parts Prose Not correct Complete.

A tale relating to the character of Kālakācāryya, a Jaina Sthavira, by Samayasundara, a pupil of Sakalacandra.

Beginning. ॥ ६० ॥ प्रथमं श्रीगुरुं गणपदवाचाभिराहुतम् ।

कालकाचार्यसम्बन्धं यत्स्येष्टं त्रिष्यदतरे ॥

अथ पूर्वं स्वविरावचो व्याख्यायते । श्रीकालकाचार्याऽपि महाप्रभावकः
 स्वविरावभूत् । तेन तस्यापि सम्बन्धः कथ्यते, तत्र कालकाचार्याश्रयः
 स्वविरा आताम्रनाम्ने एकः श्रीकालकाचार्यः श्रीमन्महाशिवदेवमित्रा-
 कान् संवत् २०३ वर्षे श्रोग्रामाचार्यनामा । श्रोग्रामावनामूचकोर्ता पूर्व-
 विदां वधे श्रीमुधर्मस्वामिन आरभ्य बलीविजयितम्, पुरुषो जातः । इति-

यन्तु श्रीवीरनिर्वाणान् संवत् ४३९ वर्षे सरस्वतीयाता गर्दभिन्नोच्छेदकः ।
 ततोऽथ श्रीकालकाचार्यः श्रीवीरनिर्वाणान् संवत् ४८९ वर्षे जातः,
 श्रीविक्रमसंवत्सरात् च ३२९ वर्षे जातः येन श्रीवीरवाक्ताम् श्रीपद्मपद्मं
 भाद्रपदमुदि पञ्चमोत्पत्त्युमानोत्तम् । पुनर्येन ब्राह्मभूतसीधयेन्द्राये
 निगद्विवारः कथितः । एव श्रीकालकाचार्येण प्रथक् प्रथक् जात ।
 परं नामसादृश्ये सति हथोरयेतयोः कालकाचार्यवीरकौमुदेव संलघा
 कथा कथ्यते । अथ पूर्वे गर्दभिन्नोच्छेदकश्रीकालकाचार्यसम्बन्धी
 बाण्यते ।

End.

ततः श्रीकालकाचार्येण निर्मलचारिण प्रतिपाद्य प्रातः चण्डन विधाय
 समाधिना देवसीत् प्रातः । एवविधा एतेऽपि श्रीकालकाचार्या महा-
 प्रभावकाः स्थविरा बभूवुः । तेषां स्वस्थ ज्ञतः । अथ प्रभाते साधुसमा-
 चारी बध्यते स वर्षमानयोगेन एव एके दानं ददति । एके शील पातयति ।
 एके तपस्तपति । एके भावनां भावयति । स श्रीविधिवैवाल्यायपूज्यमान
 श्रीमानिनायमानाधीश्वरश्रीवीरवर्द्धमानस्वामी तत्पदादुक्तमेव श्रीमुधर्म
 स्वामी तावत् यावत् पुत्रप्रधानवाजिनचन्द्रमूर्तिश्रीजिनसिंहमूरीणां तत्
 पदे पूर्वांशे श्रीसंघसाश्रवा प्रवर्ततां इहत्खरतरमके पुत्रप्रधानमूरयः
 जिनचन्द्राजिनसिंहाय विजयति गणाधिप । तच्छिष्यः सकलचन्द्रः
 शिष्यः समयमुन्दरः कथा कालकमूरीणां चजे बालावकीधिका ॥ १ ॥
 एनाए ४३९ ॥

(धररंम्—कालकाचार्यकथाविषयकाऽर्थ जैननिबन्धः ।

No. 58. चित्तसेनपद्मावतीकथा । Citrasenapadmāvatīkathā Sub-
 stance, country-made white paper, 10 x 4 inches. Folia, 19. Lines, 5-13
 in a page Character, Nāgara Date, Samvat 1762.* Appearance, old.
 Verse. Ganerally correct. Complete

A fable relating to Citrasena and Padmāvatī, by Rājavallabha
 Pāṭhaka, a pupil of Malacandra Suri. Citrasena and Padmāvatī

* This is of course the date of copying the codex. But the date of
 original composition of the work is to be reckoned from the sloka "इति च
 युग्मे अरवाणचन्द्रे" &c at end indicating Samvat 1524.

were a pair of swans in their previous birth and dwelt in a lake in a Campakavana on the boundary of Campā. Once upon a time in mid-day, a merchant came up to the bank of the lake and put up there with his caravan. The merchant bathed in the lake, worshipped Jina and after having prepared food, waited for a guest, when a sage fasting for more than a month happened to pass by him. The merchant was exceedingly glad to meet with such a guest, and took him to his place and supplied him with the best food sufficient to satisfy his hunger. The pair praised this action of the merchant with all hearts and in consequence of that virtue they were born as prince Citrasena and princess Padmāvatī in their next birth and became husband and wife. This is a short sketch of the story.

Beginning. । श्रीमन्महाभारतम् ।

नमः । जिनपतिं साय पुण्डरीकं गन्धधाम् ।
 श्रीलालहारसंयुक्तां सायलीं सत्कथां वृषे ॥ १ ॥
 इतिव भरतसेने देशे गन्धाः कलिह्वये ।
 धनधान्यसमाकीर्णं वसनपुरपतनम् ॥ २ ॥
 मासादमन्दिराकीर्णं सरस्वतीमयीभितम् ।
 श्रेष्ठिनी वृद्धी मय वसन्ति धनदीपनाः ॥ ३ ॥
 अजायाः पालने दत्तो दाता दूरी दशपरः ।
 खगुचे, चित्तिविप्लवाती वीरसेनी जनाधिपः ॥ ४ ॥
 वषट्पवनसन्ध्यायाः सीमाभ्यादिगुणान्विता ।
 सत्प्रिया रत्नमालाऽभुन् सतीजनमतङ्गिका ॥ ५ ॥
 सप्तपुत्रोऽस्ति गुणधारः सदावीरश्रीमन्निधिः ।
 दानवीरो गुणो वायः कुमारधिमसैनकः ॥ ६ ॥
 बुद्धिसारोऽभिधो मयी बुद्धिमान् विनयो मयी ।
 अगुरवाऽसुर्मित्तु राजकाऽपुनरभरः ॥ ७ ॥
 इवसारसुतसन्ध्या इवकान्तिरिवाहुतः ।
 निपुणः सर्वशस्त्रेषु सुश्रीलः सत्यसद्वरः ॥ ८ ॥
 मन्त्रिभूमीः कुमारस्य प्रीतिर्जाता परस्परम् ।
 अपराधस्य न्यायं यथेष्टं साऽधिकारिणम् ॥ ९ ॥

एकदा स समासीनी वीरसेनी नरेन्द्रः ।

समस्तनगरीक्षीकैः समाश्रित्य नमस्कृतः ॥ १० ॥

कुशलं जनमापुष्य मानसमानपूर्वकम् ।

पृथ्वीमण्डराधीशः समाश्रित्य नमस्कृतम् ॥ ११ ॥

नेशमैत्र्या वभाषि च स्वाभिप्रेया तत्र प्रजा ।

पालिता पुत्रवद्विष्य किञ्चिद्विप्रेयतेऽधुना ॥ १२ ॥

तत्र एव मुतः स्वामिन् साक्षात् कन्दर्पसीदरः ।

भक्तैः स दिशारात्रं रत्न रत्नेन युज्यते ॥ १३ ॥

यस्मिन् कुले यः पुत्रयः प्रधानः

स एव यत्नेन हि रक्षणीयः ।

तस्मिन् विनष्टे सक्तं विनष्टम्

न नाभिसंगे शरका बद्धम् ॥ १४ ॥

इति युत्वा मङ्गीनाययित्वाचलितमानसः ।

धीवनादय सन्नादासोऽप न्याटेर्हि लीयते ॥ १५ ॥

प्रजासुहेजते यत् तदा किं तेन सुगुण ।

कथं बीटयते यत् तत् स्वये किं वधीजनम् ॥ १६ ॥

भुक्तुमीयवी राजा शत्रुदक्षि समानरे ।

नमस्कृतं समाश्रितः कुमारसातयन्निधी ॥ १७ ॥

पिता पराभुक्षी हृष्टी शत्रुनिष्ठति विहितः ।

तावत् पुत्रवत् तत्र बीटक प्रदक्षी धृपः ॥ १८ ॥

अकल्याणं वक्षपातीऽर्थं विचिन्तयति मानसे ।

नरेन्द्रो विधिवत् पुंसां करीति च प्रभासम् ॥ १९ ॥

नमस्कृत्य पितुः पादौ मातापि हि नमस्कृता ।

पुत्रमीहादददौ सतरवीः सन्तुष्टमते ॥ २० ॥

करकासं समादाय मत्वा च जननीं निजाम् ।

मुहुरित्पुत्रकायेन रत्नसारष्टके गतः ॥ २१ ॥

अविग्रथिर्षं ददा तं निर्व निजमष्टदामतम् ।

विद्ययाकुलचित्तेन पृथ्याने च मुहूर्तः ॥ २२ ॥

कथं दामानरे दामि तमेषावत् कुवधित् ।

अथयित्वा निजां यासौ नि गन्धं कुव मानसम् ॥ २३ ॥

मुहुरिदं मानसं चित्ते कुववति भन्दे विद्याम् नारीम् ।

स्वामिनि लीकदक्षिने निवेद्य दुःखं सुखी भवति ॥ २४ ॥

समस्तमपि वृत्तान्तं मित्राय कथितं मित्रं ।
 राज्यक्षिप्त्वा स्वदायका विद्मः नम्यते मया ॥ २६ ॥
 वदने रवसारोऽपि मित्रदुःखेन दुःखितः ।
 जीवितव्यं विना कायः कियत्कालं हि धार्यते ॥ २७ ॥
 एको जीवो हि सा द्दो कथं स्थापयसे हि माम् ।
 सुखं वा यदि वा दुःखं सोढुम् हि त्वया सह ॥ २८ ॥
 कार्याकार्ये निषाधे तु खेदे दत्तो जलाघ्रलिः ।
 इति निवित्य सनसा प्रच्छन्नं चलिती ततः ॥ २९ ॥
 एतत् युत्वा महीनाथो वस्त्राभरणपूर्वकम् ।
 ससुष्टः प्रददौ तथै मुनेरागमनीतृषवे ॥ ३० ॥
 कृत्वा सकलसामर्थ्यं कलशानामयसंयुतः ।
 चलितो भूपतिस्तत्र मुनिवन्दनकृतवै ॥ ३१ ॥
 मुनिपुङ्गवमानस्य परिच्छेदसमन्वितः ।
 स्त्रित्वा यथोचितं श्याम विप्रेन कृत्वाकृत्विः ॥ ३२ ॥
 मधुरज्जनिनिर्घोषा प्रारब्धः धर्मदेवता ।
 भवपाथीभिदुस्तारतारकाय तरीष यत् ॥ ३३ ॥
 अनित्यता शरीरेऽस्मिन् विभवस्याप्यनित्यता ।
 क्षणवृत्तिरिति सल्लो मर्त्यैर्दुःखमाचर ॥ ३४ ॥
 लघुकर्मतया तेषां विरक्ता भववासतः ।
 धर्ममेवः सुतमेव राज्ये सस्थापितो निजि ॥ ३५ ॥
 रजसारयुतोऽप्यस्य सुमतिर्नामसम्यतः ।
 मनीश्वरधुरा तस्य दत्ता पूर्वज्जमानता ॥ ३६ ॥
 सुते राज्यधरं दत्त्वा पदं चाध्यास्य सन्निधौ ।
 स्वयं मित्रं कलपेयं राजागाद गुरुसन्निधौ ॥ ३७ ॥
 परिज्वल्य कषायादीन् प्रमादाः पञ्च व्यक्ताः ।
 व्यक्तारागप्रियः सर्वे गुरुं कृत्वा अभिप्रपत् ॥ ३८ ॥
 सामिन् संसारभोतोऽस्मि हि हि दीपां जिनोदिताम् ।
 भवभयमभीतेषु प्राप्यते गुरुसद्वसः ॥ ३९ ॥
 योग्यं ज्ञात्वा गुरुमेवा दत्त्वा दीपां यथाविधि ।
 सावधं सर्वे सन्त्यज्य निजद्वार वसन्यरागम् ॥ ४० ॥
 चारित्रं निरीतिचारं पालयित्वा कियद्दिनेः ।
 प्राप्तास्ते अच्युतं कल्पं साष्टदायिककर्मणः ॥ ४१ ॥

End.

यन्पुण्यं समुदायेन विभिर्जीवैरुपाश्रितम् ।
 समुदायमुखं सुखा ममिषन्ति कमाच्छिवम् ॥ ८४ ॥
 शीलप्रभावतो ज्ञेते सुखा राज्यत्रय निग्रम् ।
 जैनधर्म्ये समाराध्य सम्यागं वाञ्छित फलम् ॥ ८५ ॥
 वाञ्छिता च गृहे लघोरल्लघोरुपपीवकम् ।
 गौरवं सजने कीर्तिः प्राप्यते शीलपालनात् ॥ ८६ ॥
 येन शीलप्रभावेण भयान्तेऽरिष्टद्वयः ।
 शक्तिभोग्यवेतालाः सिद्धसर्पभयानि च ॥ ८७ ॥
 शीलस्य महिमां सर्वे वदन्ति मुधियी जनाः ।
 भयत्रोवा इदं ज्ञात्वा पालनीय निरन्तरम् ॥ ८८ ॥
 भाग्यलोकावधि सौख्यं वृसौख्यं मुक्तिमौल्यकम् ।
 शीलप्रभावतो ज्ञेयं प्राप्यते परमं पदम् ॥ ८९ ॥
 युगे च युग्मे स्वरवाचयन्ते
 संवत्सरे चाद्विगमासके च ।
 शनैव वारेण मघोदशोतिथौ
 कदा कृता शीलगुणप्रभाविका ॥ ९० ॥
 श्रीधर्मसूरिस्तदनुकर्मण
 श्रीमूलपट्टकममानतेन ।
 श्रीपद्मचन्द्रः सुगुह्यं सद्ये
 दद्याच्छ्रियं श्रीमद्विचन्द्रसूरि ॥ १ ॥
 शिष्यस्तदोषी महिमानिधान-
 चारिवपानः सुगुह्यैः प्रधानः ।
 पद्मावती श्रीगुणस्य कीर्तनेऽ-
 करीम् कदा पाठकराजवत्तमः ॥ २ ॥

Colophon.

इति श्रीश्रीश्रीविषये शिवसेनपद्मावतीकथा सम्पूर्णा । संवत् १०६९ भाव
 मासे कृष्णपक्षे पञ्चम्यां तिथौ सोमवासरे वागारस पद्मवासरेषामेष्टि ।
 निष्कपाठकयोः सुखं कल्याणं विप्रयं भवाम् ॥ श्रीरत्न ।

विपरम्— शिवसेनपद्मावतीचारिविषयकः कथानिबन्धविशेषः ।

No. 59. नलोपाख्यानं । Nalopākhyānam. Substance, country-made white paper, 14×7 inches. Folia, 92. Lines, 12 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1955.* Appearance, fresh. Verse. Not correct. Complete.

A Bhāṣā poem on the character of Nala, the celebrated Paurāṇika hero, illustrating the merit of charity and virtue in the mould of Jaina stories, by Śītasukha Pandita, complete in 237835 ślokas, divided into 16 Prastāvas or chapters. Among the tales of the Kathākosa also the story of Nala has been given illustrating the fault of gambling.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । एषो श्री नमः । श्री नमः श्रीश्रीतरामाय तन्मुखशक्तिं
युगद्विताये च । राग रान विरा । आनाम बुद्धिधरी मनसायरी ।
विश्व संभाल्यु द्विभुवननायरी । पूरवजनमि पारे बुताशुश्रीषी
स्वामीर दशधर्म भाष्यशी । १ ।

टांग चुटक—भाष्य दश धर्म दुष्टविभीषक । सकलजनसुखकार ।

श्री सोल सुति देवदत्त ननु वारी वार । १ ।

अचिराद्विजयरत्न अक्षरी जेवर करिच रिप कानि ।

जनमाहि अहित जनाबोड' तेष नाम पाम्य मोति । २ ।

विजयेन राय प्रतर' कीच जयत नाम साधु अर्थ ।

आधारदेपरि जयतनु सवि काजकारणसमर्थ । ३ ।

अक्षरनीं पुढवई' पक्ष्यु ननिरमुतेजन पाय ।

श्री स्वामि नाम सभारता सवि इरित दुरि पयाइ । ४ ।

आगदरे जेवर प्रभु पूजो अपूजोत तेद्वी पाय ।

आराधना अरिधंतनह सवि टल्या मन संताप । ५ ।

भारत इते दमयंती हवी तेथी रभण्य श्रीभगवान् ।

वनमाहि विला उल्लूटार्थु जय धारउ निर्मलपुष्पान् । ६ ।

वनमाहि एकलकी पडो सांचडी दुर्वन हाथि ।

पातक टन्या सज्जन भित्या जय करी जपा जगनिदान । ७ ।

कुण दवी दमयंती सती नल राय जेहन कंत ।

राशीउ भारत अरधनु महीमाहि सनेह नुत । ८ ।

* This is indeed, the date of copying while that of the original composition of the work is Samvat 1660. संवत् सोलषर सठउ आषि ।
पौषपद अष्टमी वषाणि ।

End.

एषो परि दमयन्तो साधनो ।
 अतिसन्नाधि भजतो साधनो ।
 आप अर्थ साधो सुममतो ।
 सोमुरखीक सदासा सतो ॥ ८० ॥
 इन्द्र वनदईववज्जमा ।
 पुष्टममा विनद्धी अतिममा ।
 अतुपर्णादि मुभीकर जेहा ।
 धनदसामाजिक तेहा ॥ ८१ ॥
 मझारल देव तथो वली मित्रा ।
 इतो केमनो सारत क्रिया ।
 सपरिवार सगरदियपाव ।
 लल तेजो राशि अमाव ॥ ८२ ॥
 जय १ बार वरद वहु देव ।
 स्वामीअह्ने करहु तुम्ह सेव ।
 पुष्टमहार आधेक तुम्ह मरिया ।
 तुविनामि आतार चरतरिया ॥ ८३ ॥
 भानिज जिन पूज्यासु विवैक ।
 दिने मिली करिछ अभिवैक ।
 समय विमानवर वीत स आच ।
 सनकित धरद सोपन सुजाव ॥ ८४ ॥
 एवहु सुरखीका भीमयो ।
 आपु प्रमाविति हातो वयो ।
 लीहा भव माहि सरमद काज ।
 लङ्किलह सुसति रसानी राज ॥ ८५ ॥
 सतोमिरोमविना गुण कडिया ।
 कीहवा बुद्ध प्रसादि संरलनदिया ।
 कडिछ धनद सुर पूर्व चरिष ।
 मायु पुष्टप्रोक्त पविष ॥ ८६ ॥
 इह अभिनयनदमद्वयकार ।
 रंजन आवन येयो सार ।
 ते माहि जेको परिच्छेद अविचार ।
 रचित रास सेई सो अनुसार ॥ ८७ ॥

भेनि चरितादिक माहिबली ।
 काँइ एक भिन्न कथा संभली ॥
 दीपराये की मही इह ।
 मयल्य मयल्लुख पण्डित कहइ ॥
 मयम वडु गुताखी कहीरी ।
 सरस कथा सार यइ धरी ।
 सयन सायन नइ अगुसरी ।
 लिखित पुण्यश्रीकर्म चरी ॥
 बीत रामना वचन विदह ।
 जीमति काली इई अग्रह ।
 तेमिच्छा दुष्टकवली वली ।
 छामुं सावि सदा केवली ॥ १०० ॥
 अतुरचमत्कारि वाचित माहि ।
 एमइं ययरायो सहाहि ।
 गुणी अचगुण भायो परवधी ।
 माची विदुचलना इरवधी ॥ १ ॥
 सज्जन दुर्जन कह अगमाहि ।
 परगुणदीपवह रसी माहि ।
 साचित कार्यकरिणइ दीइ ।
 नहीं मनुसरत सक परिकोइ ॥ २ ॥
 जे बहुभुत मतमगसरी ।
 तेइ नइं कहु छठं मयमी करी ।
 अग्रह इतिहां करयी ग्रह ।
 श्रीभीठ अजिम साकर दुह ॥ ३ ॥
 ✕ सवत् सोल पइं सठठ जाधि ।
 पीव ग्रह अटमी वधाधि ।
 तिथि दिन मङ्गल महलवार ।
 सङ्क्षम अत्रनी सदार ॥ ४ ॥
 कुजे जया तिय बार सुयोग ।
 भीमात्रनी अमृतसिद्धयोग ।
 एक बीसमा अमृत उपयोग ।
 सुन्दर साध्यादिमहत्तं योग ॥ ५ ॥

तेनह दिनि संघ संपूरणपयो ।

कवच यच्छ कृष्ण गुरु कदितं ।

Afterwards Jaina gurus have been mentioned in the following order—

मम आदिज जिनवरचरित्रोय ।

पदिसु तेह मरु नांयु सोय ॥ ६ ॥

महावीरभ्रातृम अयसंत ।

प्रथम शिष्य गीतम गृध्रवंत ।

स्वामी मुच्यंता पञ्चम सोय ।

जम् भ्रामि नमि निमि दोम ॥ ७ ॥

प्रमथ सिहंभव युतरीवयो ।

यमीमद्र वन्दु मुनिवति ।

ग्रीष्ममृति विजयमद्रवाह ।

मूषि मद्रवुत केवचो माह ॥ ८ ॥

आयेलहागिरि आर्य मुहसी ।

वरर स्वामिनी प्रवण प्रमलि ।

वररसेम तेहना सोम आदि ।

चंद्र गामिन्द्रनिगलिविपारी ॥ ९ ॥

चउयी ग्राह्य विद्यापरी ।

ए माहिलन्द खवण विसरी ।

एवो ग्राह्याह चनेवर मूरि ।

चैमवण्य आम्ह गुण मूरि ॥ १० ॥

मुचनवण्ड गुरु वयाव देवमद्र गुरु आनम आच ।

ठाम प्रमाद सकम्ह परिहरी ।

उचर ममि गृह क्रिया उचरी ॥ ११ ॥

केहूर आविष तपकीज ।

तपावमनिमेल स्य पीड ।

लोचि शिष्यजो तेहूर कदिया ।

उचरु कल्पमोहनि इ मद्रिया ॥ १२ ॥

प्रथम मूरिवर ग्रीष्ममद्र ।

मूरीवर बीजी देवेद्र ।

विजयवण्ड गुरुमजा कहु ।

एक एक गुणि अधिकार लह ।

विजयचन्द मुरीश्वर तथो ।

इह तपा भण्ड माखा भयो ।

चेम कोत्तिं सद्ध गुह्यतम पाटि

मया बहर भामिनई पाटि ॥ १६१७ ॥

इह गुह्यलटीका जियर करो ।

स छि सवितालोस जमि विसरो ।

हिनकलम रजाकरि मूरि ।

मयाई जौथो सुर-गुह मूरि ॥ १५ ॥

मुनिघोव धर्मवत सुखिंद । अभवसिंद तपसी मुरींद ।

जेइना तपनो न लहुं पार । श्रीजयतिशक्तमूरिगणधार ।

रमसिंद श्रीसद्गुह तया । अदिमदसादा गुह वीलइ जया ।

पातशाहपतिनीमका सुरि । प्रभाव बंद सुदपुरि ॥ १६१० ॥

सदयवज्रभग्नानसागर नाम । जयसागर गुह कह प्रथम ।

लवनिहार मूरि लघिनिधान । श्रीधनरत्नमुरीश्व प्रधान ॥ १८ ॥

श्रीधनरत्नमूरि प्रथम पाय । श्रीनेजरत्नमुरीश्वरराय ।

जिनइ तितिस गुह संभरइ । तिनइ ज्ये होय विसरइ ॥ १९ ॥

गण्डयति सुरितया । गुहधंभाव होय उचया ।

श्रीदेवसुंदरसूरि आर्यदमूरि । समान रिजयसुंदर नाइव ॥ २० ॥

श्रीधनरत्नमुरीश्वर तथो । सोस सकलमयसीव मथो ।

श्रीभागुमंडविगुहगणि काज । मन वल्लित काज ॥ २१ ॥

तस जामे यसी सदी काय । मायिकारज ज्येष्ठ उचयाय ॥

महातपीश्वर मुनि नरराय । ये रत्नभवि बंद तस पाय ॥

जय सुंदर लघुवंधन तास । बायो आपित वचनविलास ।

पुण्यप्रीक सती अधिकार । सायु धनद पूज्य अवतार ॥ २२१२१ ॥

सो समकितधर निजगुणि । मनमं प्रेमधरी आपनि ।

सचनिघन अप इरायागुथो । मन कामित दयानिधि घथो ॥ २२ ॥

राजरिहि रामा भण्डार । जस महिमा अदनादि अपार ।

बारि इहका कीरति भण्ड । रासविलहोइ पुण्यइ अण्ड ॥ २३ ॥

राग धन्यासी

वण्ड' पुण्ड' सही मर भववीर । वचन आराधोइ ।

जिनराज वैभवही दर्शन । भव वेह फल साधोये ॥ २४ ॥

जिनरात्रनाथी चिति चाथी अग्रम कर्मनवाचीर ।
 महासनी पुण्यशोक गाई । पुण्यरिदि वाचीर ॥ २० ॥
 सहायनय सुंदर सुवाची । भविक माची ममनु ।
 सपासर मचिमति मरीरेपु । दीपनी दूरर टनी ॥ २८ ॥
 श्रीमति जिनवर सदासुखकर । पूजता सपमनु ।
 एचरिच मावर मुचर मावर । ता सरि सुरतसुखनी ॥ २८ ॥

चोपई ।

संदर्भत्या सुवर बोले सुद । दूहा झोक काय माहाकिह ।
 माया सुंद बोद्ध प्रभाव । दीसद्वल तीन सर चाठान ॥ २० ॥
 मतपांसीची शोक अनुमान । सुर्वचरी सङ्गकर धीवान ।
 ए संभलता शिवमुख झोई । ज्ञानवतविचारी जीर ॥ २१ ॥
 { संघ मलायनली सहार । मलचरिच नव रस मलहार ।
 वाचक मय सुंदर सुमनभाव । एतलर बोद्ध प्रभाव ॥ १६१२ ॥

Colophon.

इति मलायलीहारे मलचरिने राज्यासामवेराध्वसंयमपदलस्यगमनप्रसक्ति-
 वर्धनी नाम बोद्ध प्रभावः ॥ १६ ॥ समत । १८५५ । वर्षे फाल्गुन सुदी
 पचमी गुरीदी । श्रीमंशल मच्छे श्रीमहारक श्री५ श्रीमनरसानरमूरि
 स्वरविजयराय श्रीपालापाखिव माहायां पं श्री५ श्रीहरसहाय ब्राह्मण
 श्रीरवडे माहे लिखिते हाकि जालीलेख कलकता ॥ संपूर्णम् ॥ श्री ।

विवरणम्—अत्र मलीयाळानं नाम मलचरिवरिवयवः कश्चित्तेतिवन्मी वर्तते ।

N.B.—The above extracts have been taken from a copy of the MS. No. 59 which was made, as will appear from the colophon, in the samvat year 1955, during the principality of the late Mahāmahopādhyāya Nīlamani Nyāyālaṅkāra. The original MS. is in a very dilapidated condition and can not be handled without damaging it

No. 80. पार्वनाथचरितम् । Pāravanāthacaritam. Substan-
country-made colourless paper, 14 x 6 inches Folia, 95. Lines, 7-20
a page Character, Nāgara. Date, Samvat 1735. Appearance, too
and decayed, torn throughout, writing injured in most parts. Ver
Generally correct. Complete

A poem in Sanskrit on Pāravanātha, entitled Pāravanāth
caritam, complete in eight Sargas. The last folio being spoiled th
name of the author &c., can not be made out of it. So we quot
only a few lines from the first folio to give our readers som
acquaintance with its contents.

Beginning. ॥ ६० ॥ नाडेयाय नमस्तस्यै यस्य ज्ञानमस्त्रासवः ।

मौली दधति नवाचां मङ्गलमथनयिषम् ॥ १ ॥

धूलं योशानिनाथस्य ज्ञानमस्त्रासवदुनयम् ।

यन्निमग्नानिधिवानोद्धृतापो न विद्यते ॥ २ ॥

मनी हसि यदहोदयदिव्याश्चनयिषीकम् ।

कल्याणनिधिवामाय सुखी ज्ञेयि तमादये ॥ ३ ॥

भक्तिमयी हिजिहोपि वापीर्षः पदमप्यदम् ।

यन्निमग्नः जतो भवति ते श्रीदार्ढ्यनिधिरम् ॥ ४ ॥

ते नमानि जिने श्रीरं यदुत्था निधरी नदी ।

धमाधरं गुरुं वाप्य विश व्यापारसकलम् ॥ ५ ॥

नमस्तस्यैः शुभकामवदाम्भो जगत्तये ।

विष्णोर्विद्योऽपि जिनेऽप्यो नमोस्तु मे ॥ ६ ॥

श्रीविद्यावास्तुदत्ताया वाग्देवोपज्ञनतम् ।

श्रीवाह्वानी दीर्घाया दुःखोच्छेदाय देविनाम् ॥ ७ ॥

नमोस्तु गुरुवन्द्याय यतकरसुतमुद्धनि ।

चानिर्भवति भाव्यैरपि वास्तुधामरः ॥ ८ ॥

अन्येऽपि ये सन्तो भवपद्मेऽपि पवनम् ।

न विद्यन्ते सदायानं दधाना सुत्रचोत्तरम् ॥ ९ ॥

इच्छामस्ताननुग्रह्य भावीज्ञासपञ्चादम् ।

मन्दोऽपि संक्षिप्तमयीनां हितकाव्यम् ॥ १० ॥

चमत्सुखसर्वस्वनिधानाद्यानवीजम् ।

दुष्टमोहविषहोदापोद्भादकमुत्तमम् ॥ ११ ॥

समन्तविपदच्छेदसिद्धमन्त्रमवन्तितम् ।
 इष्टसम्पत्तिवञ्जीनां कर्तुं कंदलुनामुदम् ॥ १२ ॥
 संसारीदन्वदुःखारयानपावमख्यस्थितम् ।
 जलामरवभिर्भंससुधाकुब्जं यथातथम् ॥ १३ ॥
 सुष्ठुदां हृदये दिव्यसुखाहार मदागुणम् ।
 कर्णगुम्फे श्लोकार्थानां सट्खल्यर्चकुण्डलम् ॥ १४ ॥
 ममोऽस्ति मत्तमातङ्गवन्मनासानमय्यम् ।
 अज्ञाननिद्राविद्रावसुप्रभातमिदं शृणुम् ॥ १५ ॥
 निबलमष्टभिः सर्गैः सम्बद्धं दमभिर्भवेः ।
 चरितं कथयिष्यामि श्रीमत्पार्श्वजिनप्रभोः ॥ १६ ॥ कुलकम् ॥

End. Spoiled.

Colophon. एतदंख्या १४०० समानं वेद श्रीपार्श्वनाथचरितम् । संवत् १७२५ ।

विवरणम्—निबन्धीयं श्रीपार्श्वनाथचरिताभिधेयकाव्यात्मकम् ।

No. 61. पार्श्वनाथगीतम् । Pāravanāthagītam Substance,
country-made colourless paper, 12 × 5 inches. Folia, 2 Lines, 12-13 in
a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1721. Appearance, old
Verse. Generally correct Complete.

A collection of songs in praise of Pāravanātha, by Śivacandra.

Beginning.

॥ ६० ॥ सौदागरजानीं चविन न दैर्ग्य ए टाण
 जान न दैसु साहिव जाइन दैसु लाखी तीभी रीखि राधियुं ।
 साहिव टुक पोख्ता हि राधि कीरी जइ
 गवनमरो भवसुख निरपो जइ । साहिव जा ।
 जी तेरे दिख सोए बातइ । मोहुंइजको कोर्मां खातइ ।
 साहिव । यातुम कोर्मां बहुत मयाइ ।
 मिरिपरिचाटेपारख विराइ । साहिव ।
 चोटो रूपरि कटि को जइ । का पथ जमई मीमाणी जइ । वा ।

End.

मूरिति पासिको अतिनीको ज्यों ज्यों मरुत भरी भरि द्युं ।

भीति बधरु मेरे जोवकी ॥ मूरिति पां ॥ १ ॥

पूरणचन्द्रनदन जिनजोकी । सींचिति चार चमोकी

कहरु शिवचंद सदा सुख दाह । हरिष इसो मेरी को की ।

मूरिति पासिको अति भीकी ॥ २ ॥

Colophon.

इति पार्यनाथ मोत ॥ सवम् १७२१ वर्षे मगसिर मदि १४ दिने सोम
वारि । पृष्ठपदे ॥ रनी लिखतं ।

विवरणम्—श्रीपार्यनाथमूर्तिचित्रकीर्णं चन्द्रनिबन्धः श्रीशिवचन्द्रविरचितः ।

No. 62. त्रिषष्टिशलाकापुरुषचरितम् । Triṣaṣṭīśalākāpuruṣa-
caritam Substance, country-made white paper, 14 x 6 inches. Folia, 202
Lines, 10 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old.
Verse. Generally correct Complete

A large work in Sanskrit verses on the adventures of 63 Jaina
great men, entitled Triṣaṣṭīśalākāpuruṣacaritam complete in 10 Par-
vans. The codex contains only the last or tenth Parvan describing
fully the adventures of Mahāvīra, in ten Sargas; by Ācāryya
Hemacandra.

Beginning. ॥ ६० ॥ श्रीनवी नीतरागाय ॥ अहं ॥

ननी दुर्वाररागादिबैरिवारनिवारिणे ।

अहंने योगिनाथाय महावीराय भाविने ॥ १ ॥

अथास्य देवदेवस्य देवासुरनराधिपम् ।

चरितं कौर्त्तयिष्यामि पुष्पचारिसरोवरम् ॥ २ ॥

अस्यैव जम्बूद्वीपस्य प्रत्यक्षदिक्षुमुखे ।

विजयेऽसि महावप्रे जयन्तीमानतः पुरी ॥ ३ ॥

दीर्घायाश्च समुत्पन्न इव नन्दी जगार्दनः ।

महामुखाद्विषलासोद्वसति शत्रुमर्दनः ॥ ४ ॥

तस्य शान्तं पृथिवीप्रतिष्ठायाभिषेधवत् ।

आभिषक्तो जयसाराभिधानोद्यमचिन्तकः ॥ ५ ॥

साधुसमन्वयाज्ञीपि सत्कृत्येष्वपराधैः ।
 दीपान्वेषविविमुक्तो मृगयद्वेषतत्परः ॥ ६ ॥
 सोमदाश्चरदाब्धः पृथिवीपतिप्राप्तनाम् ।
 मयाप्येवो महाटव्यामादाय अकटाननात् ॥ ७ ॥
 तस्य श्वेदयतो ह्येवान् मध्यन्दिनमुपाययौ ।
 अठरोऽपिरिव व्योम्नि दिदीपे तपनोऽपि हम् ॥ ८ ॥
 अतर्कैर्नयसारस्य सारा रचयती तदा ।
 सनयश्चैरुपागितो मण्यमानतरोरपः ॥ ९ ॥
 सुधितकुवितो वापि यदि व्यादतिपिमैम ।
 मं भीमशमोति नयसरोऽप्यस्यदितस्ततः ॥ १० ॥
 सुधिताकृपिताः आत्माः सार्धान्वेषतत्परः ।
 चर्चायाः पुनर्मर्त्याः साधवपायपुष्टदा ॥ ११ ॥
 साध्वनी साधवी संज्ञातिथयः ससुपध्विताः ।
 विमयदिति मत्वा तान् सोऽन्नबोदयामधिनयः ॥ १२ ॥
 भगवन्तो भगनीत्यामटव्या कथमागताः ।
 एकाकिनः ज्ञप्तिचोऽपि पर्यटन्ति न ज्ञप्तिह ॥ १३ ॥
 तेष्वध्वेषुर्ध्वं व्यानान् सार्धेन प्रच्छिताः पुरा ।
 शर्म प्रविष्टा मिथ्यायै यथै सार्धैकवैवहि ॥ १४ ॥
 अनाममिथ्यायुक्ताः सार्धैरानुपदं ययम् ।
 आनयन्तो महाटव्यामसा निपनितस्ततः ॥ १५ ॥
 मयसरोऽन्नबोदयमन्तो तार्धोऽस्ति निष्कृपः ।
 अस्ती दापादयमोदरहो विश्वामघातकः ॥ १६ ॥
 अन् सङ्गप्रस्थितान् साधून् सार्धं प्रत्यागशा स्त्रितान् ।
 अनाममय्य प्रययौ निज कावैकनिद्रः ॥ १७ ॥
 मत्पुण्यैर्वैवद्यात्वा जनेऽनन्तितयो मम ।
 इत्युक्त्वा भोजनपानं स निवे तान् महाभुजोन् ॥ १८ ॥
 सार्धोपनोदः पानाग्रेः स सुनीभू मयसाभवत् ।
 अन्वद मत्वा विधिना तेष्वमुच्यन्त साधवः ॥ १९ ॥
 यामपुष्पीऽपि हि मुक्ता गत्वा गत्वा वदन्मुनीन् ।
 अन्वन् मगवन्तोऽथ पुनर्मै दमयामि नः ॥ २० ॥
 ते तेष सङ्गं चेन्नुप प्राङ्गं भवरोपयम् ।
 तरोरप्यधोपविष्ट चर्म तस्याचपचिरे ॥ २१ ॥

स प्रतिपद्य सत्यं धर्मं नमः प्रथमं तान् ।
 चलिता दादधि रात्रिं प्रेषीत् यामे स्वयमन्वयात् ॥ २२ ॥
 अथाभ्यसन् सदा धर्मं सप्ततत्त्वानि चिन्तयन् ।
 सत्यं पालयन् कालमन्यौत् स मङ्गलमनाः ॥ २३ ॥
 विद्विताराधनः सति श्रुतपञ्चममङ्गलिः ।
 यत्ना बभूव सौधमे सुरपल्लवमस्थितिः ॥ २४ ॥
 इतश्चापि भरते विमोक्षिणसि पूर्वरा ।
 पुरा युवादिनायस्य कृते सुरवरैः कृता ॥
 तत्र श्रीश्वपमस्त्राभिन्मूर्गवनिधीवरः ।
 चतुर्दशरथपतिर्भरतयज्ञवत्तमूत् ॥ २५ ॥
 ग्रामचिन्तकजीवः स शुत्वामृतस्य नन्दनः ।
 मरीचोन्मिक्किरंस्तेन मरीचिरिति विभुतः ॥ २७ ॥
 आद्ये समवसरत्ये श्वपमस्त्रामिनः प्रभीः ।
 मिष्टभावादिभिः सार्द्धं मरीचिः चरिषी ययौ ॥ २८ ॥
 महिमानं प्रभीः प्रेत्य क्षिप्रमायं समादिभिः ।
 धर्मं चाकथ्यं सम्यक्कलमधीर्नतमाददौ ॥ २९ ॥

This little Marici became Mahāvira the last Tirthankrit of the
 Jains in course of his succeeding births, as such was the prophecy
 of Rishabha before Bharata, the father of Marici—

पुनः पश्य भरतः किं कथिद्विषयं पर्वदि ।
 भाष्यं भरतसेवे नाथ त्वमिव तीर्थं कृत् ॥ ३६ ॥
 मरीचिं दर्शयशाख्यन् स्वामी भूतये तव ।
 पश्चिमसीर्षकहोरी नाथा भाषोऽहं भारत ॥ ३७ ॥
 भाष्याद्योव विप्रहास्यः शार्ङ्गधनुं पीतने पुरे ।
 सूकापूर्वा निरेहेषु मिथमिव च कथन् ॥ ३८ ॥
 तच्छ्रुत्वा नाथमावृण्व मरीचिं भरती ययौ ।
 त्रिय प्रदक्षिषी कृत्य यदि ते वसवोचत ॥ ३९ ॥
 स्वामिनीकं चरमद्वं भाष्यं दक्षिणं भारत ।
 आद्यं वासुदेवधर्मं विप्रैः पीतने चरः ॥ ४० ॥
 अथो विदेहसूकायां मिथमिषोऽभिधानतः ।
 पारिजितं न ते वन्द्यं भाष्यं दक्षिणं वन्द्यं ॥ ४१ ॥

Afterwards Marīci when travelling round the world as an ascetic met with Kapila, the founder of the Sāṅkhyadarsāna and made him one of his followers. The fact will be disclosed from the following verses—

अन्यदा भिनितयास कपिलः कुलपुत्रकः ॥ ६६ ॥
 धर्मार्थी प्रापितस्तेन कपिलो धर्ममार्हतम् ।
 किं स्वयं न करोषीति सोऽप्रच्छि कपिलिन च ॥ ६७ ॥
 मरीचिरवदृष्टं जैन कर्तुमहं समः ।
 कपिलोऽप्यत्रवीत् किञ्चिन्मार्गे धर्मो न विद्यते ॥ ६८ ॥
 जिनधर्मानसं ज्ञात्वा श्रित्यभिच्छन् स तं जगौ ।
 मार्गे जेनेऽपि धर्मोऽस्ति मम मार्गेऽपि विद्यते ॥ ६९ ॥
 तच्छिष्यः कपिलोऽयमुन्निष्याधर्मोपदेशनात् ।
 मरीचिसदमाज्ञोऽप्य विदितानमनी सतः ।
 ब्रह्मलोके दशोदन्वन्ममितायुः सुरीमरत् ॥ ७० ॥
 शिष्यान् निधायासुपर्वादीन् स्वाचारमुपदिश च ।
 विषय च ब्रह्मर्षिके कपिलोऽयमरोऽभवत् ॥ ७१ ॥
 स प्रान्जन्नावधेर्ज्ञात्वा भीष्मादभ्येत भूतले ।
 स्वयं कृतं सांख्यमतमासुपर्वादीनवीक्षयत् ॥ ७२ ॥
 तदाश्रयादत्र सार्धं प्रावर्तत च दर्शनम् ।
 सुखसाध्ये अगुह्याने प्रायो लोकः प्रवर्तते ॥ ७३ ॥

On the other hand the *Jiva* of Marīci after undergoing six successive births in Brāhmaṇa families in six different villages, such as, (1) Kallāka, (2) Ilhāna, (3) Caitya, (4) Mandira, (5) Sretavi, (6) Rājagriha, under the names of (1) Kauśika (2) Puṣpa-mitra, (3) Agnibhya, (4) Agnibhūti, (5) Bharadvāja and (6) Sthāvara respectively, through the power of good actions in his previous births was born in the royal family of Rājagriha under the name of Viśvabhūti from Viśākabhūti the younger brother of Viśākhanandī who was then the ruling king of Rājagriha—

इत्यमृदाजगृहे विश्वभट्टो महोपवि ।
 पत्रा मिश्रद्वौ विशाखभट्टौ तस्याभवत् सुतः ॥ ८१ ॥
 विशाखमुतिर्गुह्यराट् राजसत्त्वानुजोऽभवत् ।
 युवराजस्य तत्त्वामृदाख्यो नामतः प्रिया ॥ ८२ ॥

मरीचिशोकः प्राप्नोतीपाब्जितैः समकर्माभिः ।

विमाचभूतेर्धाराणां विश्वमृतिः सुतीक्ष्णवत् ॥ ८८ ॥

In this birth he being insulted by his uncle Viśākhaṇandi became an ascetic and dying was reborn from Nimarāja, the ruler of Pātṇa in Mṛigāvatī. The story of Nimarāja is somewhat unnatural one. We quote it below—

इतयाधेव भवते नगरे पीतनाभिधे ।

अभूद्विपुप्रतिश्रुतिर्नमराजो भट्टामुलः ॥ ८९ ॥

तस्य भट्टेति यस्यासीत्तस्या सुसुरजायत ।

अतुर्भिर्धूषितः खड्गैर्वलभट्टोऽपलाभिधः ॥ ९० ॥

समावतीति नामाभूत् पुत्री च सगतीयता ।

शोच्यैव च रूपवती मथन्तु पितरं दयौ ॥ ९१ ॥

जातामुरागा तां प्रेत्य निजोत्सहे न्यधत्त सः ।

तत्पाणिपद्मोपायं विचिन्त्य चासृजत्त ताम् ॥ ९२ ॥

पीरङ्गहानयद्भयं यमच्छेदं महीपतिः ।

यदस्य जायते रजं तत् कस्य ह्येतं निर्णयम् ॥ ९३ ॥

तथैति तं समाचष्टुस्त्रिरुपादाय तत्रचः ।

समावतीं परिणीतुं तम आनाययन्नृपः ॥ ९४ ॥

जन्तुसुखे लज्जितां सर्वे पार्श्वोऽपि समावतीम् ।

मातुर्लोकं विनाहृत् स्वयमेव ह्युपायत ॥ ९५ ॥

लज्जामाहीधकुला भद्रा देवी तुज्जा महीपतिम् ।

सङ्गाहन्ति निर्गत्य प्रययौ हृदिचापये ॥ ९६ ॥

पुत्रीं माहृन्तरी तम विरचय्याचक्षौ नयाम् ।

मातरं तत्र सखाय्यं पितुरन्तिकमाश्रयौ ॥ ९७ ॥

तत्पितापि स्वप्रजायाः पतित्वेनाखिलैर्जनेः ।

प्रजापतिरिति शीघ्रं बलीयः कथ्ये नाम हि ॥ ९८ ॥

विश्वमृतिपुनः शकान्मुखावल्या अधोदरे ।

सप्तसप्तसप्तम्यास्तविष्णुभावः समानमत् ॥ ९९ ॥

तया च कासी सुपुत्रे सुतः प्रथमशार्ङ्गभत् ।

विकरन्त्यकष्टतात् मिष्टं प्रति संश्रितः ॥ १०० ॥

This Trippista after death took birth from the king Dhanañjaya in the womb of queen Dhārīnī in Mūlā the then capital of Pātṇa. The story is thus related—

ततोऽपरो विद्देषु मुक्तावां पुरि भूपतेः ।

धनस्रयस्य भारिष्ठाः पयसाः कृपावशातरन् ॥ ८ ॥

चतुर्दश महास्रया श्यामचक्रधारिणः ।

कान्ते तदा च सुशुभे मृगः सन्त्युल्लसत् ॥ ८४ ॥

प्रियमित्र इति नाम पितरौ तस्य चक्रतुः ।

विभोर्मनोरथैः साहै कमेण षडधे च स ॥ ८५ ॥

अथ संसारनिर्विण्णो धनस्रयमहोपतिः ।

प्रियमित्रं सुतं राज्ये निधाय व्रतमादर्द ॥ ८६ ॥

प्रियामित्रं भुव पातुं प्रियमित्रस्य भूपतेः ।

चतुर्दशमहारथान् निरप्यन् च तन्मात्रं ॥ ८७ ॥

पट्टच्छट्विंशत् जेतुं चक्रमार्गानुगोचरन् ।

गत्वा च पूर्वोन्मिषुर्ध्वं नागधे तीर्थमासदन् ॥ ८८ ॥

कृताष्टमलपक्षे चतुरङ्गचमूहतः ।

चतुर्दशरथाकटः किञ्चिद् गत्वापदीद धनुः ॥ ८९ ॥

नागधेतीर्थकुमारं समुद्दिश्या महासुतः ।

कटपथं सनामाहं मरुत्समिषाचिपत् ॥ ९० ॥

नगधेयो कपीत्याय तं जघाह मिषीमुत्थं ।

अक्रिणाभाचरयेषीं बीक्ष्य शान्तीऽभवत्पुत्रवान् ॥ ९१ ॥

सदायनाभ्युपादाय प्रियमित्रं स आवयी ।

आश्राकरक्षमासीति जल्पन् व्योमस्थितं नृपं ॥ ९२ ॥

मुञ्जयामास विविधीपावनेः स पक्षपावयित् ।

ततो जगाम याम्याया कर्णस्थित इवायमा ॥ ९३ ॥

मरुदा नाम जगरं नृपः प्राश्वदसाधयत् ।

गत्वा प्रतीक्षां प्रसासतोर्वैश्रमपि चक्रयत् ॥

विधिना साधयामास प्रतिसिन्धुं जगाम सः ॥

कृताष्टमस्रं प्रत्यक्षीभूय सिन्धुमहोपतेः ।

रत्नमद्रासने दिव्ये प्रददौ सुवधानि च ॥

उत्तीर्ण्य चक्रं च सिन्धुं सेनानौपक्रिमासनात् ।

शौलया साधयामास सिन्धोः प्रथमनिष्कटम् ॥

भूयोप्यमेत्य सेनानीः प्रियमित्रस्य आसनात् ।

कृताष्टमो दण्डधातानामिश्रासुदधाटयत् ॥

चक्राङ्दी गजरत्नं तत्कृत्वा न्यस्य दक्षिणे ।
 मणिरत्नप्रकाशाय तमिस्रां प्राविशद्गुह्यम् ॥
 काकिन्या मञ्जुलान्यकर्मसुखाभाणि पार्श्वयोः ।
 लिखन् गुह्यायां द्योताय चक्रो चक्रानुगो ययौ ॥
 आपातमाय. किरातानजैवोत् तत्र चक्रभत् ।
 असाधयन्नसिनायं द्वितीयं सिंघुनिष्कृतम् ॥
 चक्रानुगो निवृत्त्याय भूयो वैताद्यमण्डलात् ।
 ययौ चक्रे हयोः श्रेष्ठोन्नतविद्याधराय सः ॥
 साधयित्वा ससिनाया माह्नं प्रथमनिष्कृतम् ।
 न्यस्य मष्टममलेन गङ्गादेवीमसाधयत् ॥
 सिनाया साधयित्वा च तृतीयं माह्ननिष्कृतम् ।
 जितपद्मलण्डविजयपत्नी मुक्तां पुरीं ययौ ॥
 चक्रवत्त्वाभिषेकोऽस्य चक्रे द्वादशवार्षिकः ।
 चमरेनैवरेवापि मङ्गीत्सवपुरःसरम् ॥
 नीत्या पाण्डवतन्त्रस्य पृथिवीं पृथिवीपतेः ।
 एकदा पोटिन्नाचार्यं उद्याने समवासायत् ॥
 धर्मं तदतिके श्रुत्वा राज्ये न्यस्य स्वमात्मनम् ।
 स प्रवृत्ताङ्ग तेषु च सर्वकौटिं तपः परम् ॥

He took his next birth in Prāgrāpuri from Jitasatru and Bhadrādevi, and went by the name of Nandana. The story is thus related—

अलेख भारतेषु पाशावृथां जितशत्रुतः ।
 भद्रादेव्यां लोकाजिते नन्दनी नाम नन्दनः ॥
 तं न्यस्योदयौषणे राज्ये जितशत्रुमङ्गोपतिः ।
 स सारवासनिर्विघ्नं परिहृज्यानुपाददे ॥
 लोकानां हृदयानन्दो नन्दनीर्जितं बहुधराम् ।
 यथाविधि श्यामेनां पाकशासनशासनः ॥
 चतुर्विंशत्यष्टवर्षीं जन्मलोऽतीत्य नन्दनः ।
 विरक्तं पोटिन्नाचार्यं समीपे प्रतमाददे ।
 मासीपवामेः सततं श्रामण्य स प्रकथयन् ।
 प्युहार्थोदगुरुणा साहं रामाधरपुरादिषु ॥
 सभाभ्यामपि ध्यानाभ्यां यन्मनाभ्यासं वर्धयः ।

निमिदंशैर्गौरवैश्च शृण्वैश्च रहितः सदा ।
 प्रदीप्यन्तुःकथायः अतुःसंज्ञाविनर्जितः ।
 अतुर्विक्रमवारहितयतुर्धर्मपरायणः ।
 अतुर्विधैरुपसर्गैरपरिच्छादितोद्यमः ।
 'ननेषु प्रसन्नमूढाक्षी देवी कामिषु पश्यतु ।
 पश्यप्रकारम्भाध्यायप्रसक्तः प्रतिवासरम् ।
 विभावः समितीः पश्य ज्ञेता पश्येन्द्रियाणि च ।
 पश्यज्जीविकायथाता समामिष्यामवर्जितः ।
 विमुक्तात्मदयानः स नरनरानुग्रहिकः ।
 दधद्दधविधे चर्च' सत्यश्रीकादमाहभम् ।
 तयो द्वादशधा कुर्वन् द्वादशपतिमावधिः ।
 दुःखहानयि सहितः परीषदपरम्पराम् ।
 निरीदोनन्दनतुनिर्वर्णय तयो करीत् ॥
 + + + + +
 एवमारोधनां पीडा सङ्गता नन्दनी मुनिः ।
 चर्माचार्याय समयम् साधन् साधोश्च सञ्जितः ।
 पट्टिदिनान्मनश्चरन् पालयित्वा मुनाहितः ।
 पश्यन्'श्रवणलक्ष्या पुर्यायुः सीःमनोमतः ॥

With these accounts of previous births of the last Arhat Mahāvīra the first Sarga (Chapter) of the tenth Parvan is finished. The remaining twelve Sargas contain full accounts of Mahāvīra's life.

The *Jīva* of Nandana after enjoying heavenly enjoyments for long time incarnated in the womb of Devānandā wife of Rīṣabhadatta a Brāhmana of Kodāṣa family a resident of Astibharata. Indra thought that upto this time none of the preceeding Arhats has incarnated in a Brāhmana race living in alms. So he transferred the incarnated *Jīva* into the womb of Tṛīkātā the chief queen of the king Siddhārtha, belonging to the Ikṣāku race. The birth of Mahāvīra is described thus—

अथ दिव्य प्रसन्नान् श्लोचश्रेषु यद्वेपु च ।
 प्रदक्षिणेऽनुकुले च मुनिसर्पिणि मावते ॥
 प्रभोदपुष्पे जनति मकुनेषु जयिष्यन् ।
 अर्द्धात्मदिनान्तेषु मासेषु नवसूचकेः ॥

चेत्तु यत्कृतधीदृशा चन्द्रे दृष्टोत्पद्यते ।
 सिंहाद काचनदक्षिं खामिनीं सुपुत्रं सुतम् ॥
 पदं पद्मादङ्गिकुमार्योभित्य भीरुहरादयः ।
 खामिनः स्नानिमातुष्य मूर्तिकर्माणि चक्षिरे ।
 शक्रोप्यासनकल्पेन यत् कालं सपरिच्छदः ।
 विश्वाय स्नानिनी जन्ममूर्तिका गृहमावधी ।
 चर्चन्त्यमर्दमाद्य दूरतोऽपि प्रथम सः ।
 उपसृज्याचतो देवाचारस्त्रावणिका ददौ ॥

In the second Sarga the birth of Mahāvīra, his Abhiseka in the Indraloka, his marriage with Yaśodā, daughter of Varddhamaṇa, death of his parents, his ascetism in which he entered in the thirtieth year of birth have been related. See the last verse of the second Sarga—

यथै निश्चयितजन्मतोऽयं समतीति वै सङ्गे मासि च
 श्यामायां दशमी तिथौ द्विमकरे दृष्टोत्तरासु स्थिते ।
 यामेऽङ्गथरमे तु बहवपसः शाचाक्षिणीयाः प्रभोः
 चारिवेच सतं तदा सप्तमभज्जन्मनिर्गमः पर्ययः ॥

✓ In the third and fourth Sargas his wandering about in the sacred places is described. In the fifth Sarga the organization of the four kinds of Sanghas is related. The sixth contains the adventures of Meghākumāra and Nandisena, both of whom not only became his pupil but also adopted ascetism under his guidance. The following are the contents of the seventh Sarga. (1) Kalliyānā-Yoga, (2) ekastambha Rāśadāśatruṇāna, (3) Āmrāphatabarna, (4) Śrenikavidyāgrahana, (5) Durgāndhākathā, (6) Bhadrakakumārakathā. This is the colophon of eighth canto—

अथमदत्तं देवागन्दा यत्रश्यामालिङ्गीशालकविषतिपति भगवदारीव-
 दचर्चो नामाटन. सर्गः ।

The tenth Sarga describes Dasārṇa with characters of Bhadrakasthāli and Dhanyakaspati. The eleventh Sarga describes the characters of Rohineya, Abhayakumāra, Apahāra and Udayan in detail. The contents of the twelfth Sarga are the life of Bhadrakumārāpāla, pravrajya of Abhayā, character of Kunika name of Ajātaśatru of Magadh, the prosperity of the kingdom of Udayana and Kēśalavihāra of Śrīmahāvīra. The last or the thirteenth Sarga relates the Nirbāna or salvation of Mahāvīra.

At the end the Triṣṭiśālākāpuruṣas are thus enumerated—

सप्त त्रिंशत्कृत् औषः पञ्चनामो जिनेश्वरः ।
 सुपार्श्वशीरो भयवान् सुवर्द्धो द्वितीयकः ॥
 तृतीयः पौण्ड्रशीवः सुपार्श्वो जिनपुङ्गवः ।
 शीरो हृद्भाषुपन्त्यस्तोर्वशाथः शयं प्रभुः ॥
 चार्धिकस्य लोवः सार्धं—मुमुक्षुतिरिति पञ्चमः ।
 लोवः सङ्गल्य षष्ठोऽर्द्धं देवदुष्टोऽभिधानतः ॥
 सप्तमो लन्दशीवस्तु त्रिनेत्रः सप्तदशद्वयः ।
 सुवन्दशीरोऽष्टमोऽर्द्धं पेटान्न रति नामतः ॥
 नवमः केकसोशीरो जिनैष्टः पौष्ट्याभिधः ।
 दशमो रेषशीशीवः शतकीर्तिर्जिनेश्वरः ॥
 अर्द्धं सप्तशीशीवदेवादयः सुहृताभिधः ।
 द्वादशोर्द्धं लमनाश्वी लोवः सप्तत्य चार्धिकः ॥
 त्रयस्त्रिंशत् औषोऽर्द्धं निष्कवायस्त्रयोदशः ।
 त्रिनेन्द्रोद्दिशीशीरो निष्पुत्राश्चतुर्दशः ॥
 त्रिंशतः सुमसाशीरो जिनः पञ्चदश पुनः ।
 षोडशी रेषशीशीवशिवगुप्ताभिधानतः ॥
 सप्तत्रिंशत् लमनाश्वी सप्तदशो जिनः ।
 लोवस्तु नामष्टिरष्टादशीऽर्द्धं सप्तत्रिंशतः ॥
 दीपयन्शीवस्त्रिंशत् त्रिंशोर्द्धं यशीवः ।
 त्रिंशदो विंशतिवतः सप्तशीरो जिनेश्वरः ॥
 पञ्चविंशतिनो मञ्जी वः पुरा नारदोऽभवत् ।
 षड्भ्यक्तस्य पुनर्जीरो चार्धिशी देवतीर्थाङ्गः ॥
 ऋषीर्द्विंशोऽतन्त्रोर्द्धो लोवो ह्यष्टमद्वयः ।
 स्वातिशीवश्चतुर्विंशो मद्रज्ज्वाल तोर्थाङ्गः ॥
 दीर्घदन्तो गृहदशः षड्दन्तस्तृतीयकः ।
 तथा श्रीचन्द्रशीमुति श्रीसोमः पञ्च इत्यपि ॥
 सप्तपञ्चो दशमाष्टसप्त विंशत्य इत्यपि ।
 विंशत्यष्टोऽष्टिर्माविनीऽमो विचक्षिणः ।
 नन्दिश्च नन्दिमिश्रश्च तथा सुन्दरनाहकः ।
 मद्रावाहुरदिवर्षो मद्रावयोवन्तावपि ॥

विपुष्टय विपुष्टय नवाभौ चर्तचक्रिणः ।
 चटत्प्रकर्षारामाय तम प्रथमती नलः ॥
 जयन्वीयाजितो घर्माः सुप्रभय मुदर्शनः ।
 आनन्दनन्दनो पद्मसद्यो संकर्षणोऽन्तिमः ॥
 मन्वर्दिचक्रिणयेने तिलकी खीङ्गजङ्गः ।
 वज्रजङ्गः केसरी च बलीप्रह्लाद इत्यपि ।
 तथापराजितो भीमः सुधीरीनवमः पुनः ।
 द्रव्युत्सर्पिण्या विषटि' श्लाका पुनश्च चमी ॥

Once on a time just before his disappearance Mahāvīra, asked by Sudharman Śvāmin, told him—

स्वायथाव्यग्रम सोपादगते कानि किमवपि ।
 जन्मनास्त्वस्य शिष्यात्परं नैव च केवलम् ।
 उच्छन्ने केवली भावी न मनः पश्चाद्यीपि हि ।
 पुलाकस्त्वित्थ तदावधिय परमी नहि ॥
 अपकीपन्नमयेष्वी न च नाद्वारकं वपुः ।
 जिनकन्यी नहि नहि मयमभितर्य तथा ।
 शिष्यः सेव्यति ते जन्मः स चतुर्हंसपूर्वभत् ।
 लब्धुश्चिष्यः प्रभवय भविता सर्वपूर्वभत् ॥
 श्रव्यभक्तु तच्छिष्यी द्वादशाङ्गी भविष्यति ॥
 दश वैकालिकरन्वं स्वधालुहृत्य स श्रुतात् ॥
 तस्य शिष्यो दशभद्रो भविता सर्वपूर्वभत् ।
 सभतिभद्रवाङ्ग च तच्छिष्यी सर्वपूर्वभ्यौ ।
 स्थूलभद्रोऽथ समुत्पन्ने वासी सर्वपूर्वभत् ।
 ततोऽन्तिमा चतुर्पूर्वी व्युच्छेदमुपयास्यति ॥
 महागिरिमुच्छ्रिताया वज्रान्ना दशपूर्व्विणः ।
 ततः परं मणिम्वलि वीर्यशाल प्रवर्तकाः ॥

Saying this he thought that the love of Gautama to him is the chief obstruction on the way of his Nirvāna. Consequently he resolved upon sending him away from the place. He sent away Gautama on pretence of instructing Devsarman, a Brāhmana of the next village. Gautama obeyed his order without any delay. Then—

तदा कार्तिकदर्शनियायाः पश्चिमे चये ।
 स्वाति ऋषे वर्तमाने ज्ञतयठो जगद्गुरुः ॥
 कल्याणफलपाकानि पक्षपद्याशतं तथा ।
 गोबन्धय विपाकानि जनावध्ययनानि तु ॥
 षट्त्रिंशत्तमप्रश्न्याकरणाभिसाय च ।
 प्रधानं आयाध्ययनं जगद्गुरुभाषयत् ॥
 मामिदो भीक्षुसमयं विप्रायामनकम्पतः ।
 मुवा' मरेन्द्राक्षयेयुः सर्वेऽपि सपरिच्छदाः ॥
 तत्र द्वादशवात्सुरीं चितितये भव्यान् प्रवीर्णांशकैः
 श्वाभो वामशकेवलङ्गिरमरैरप्यश्विनी गीतम् ।
 शला राजगृहे पुरेऽक्षममवीपसादिकक्षा प्रभु-
 भूत्वा मासमुदीयितः पद्मगादशोषशोभ्यदम् ॥
 मुक्ते तत्र च पञ्चमी गणचरी लब्ध्वा सुधर्मप्रभु-
 शानं पञ्चम मन्त्राश्रितर चक्षे जगन् आतये ।
 पातो राजगृहाभिधानमनरे निःशेषमप्यमृदा
 ज्ञान्मामिसुनैरधीनमनच मुहु' निजं निर्यसे ॥
 तस्मिन्नेव पुरे सुचक्षुःपथत् श्रीवाटकक्षा ललात्
 मूर्धध्यागचरी पुनर्भवमयादहेतव्योप्य पदं ।
 पयादनिमकेवञ्चो चितितये श्रीवीरमार्गपथी
 धर्मी भव्यजनान् प्रवीक्ष्य मुचिर जम्भूपमुद्यामृदा ॥
 पैश्वीशेऽपि हि सात्विकेवमवधे' प्राग्जगन्मीचावधि
 श्रीमहीरजिनेश्वरस्य चरितु की वल्लभीश्रीऽखिलम् ।
 आसाद्यस्य तद्यापि प्रवचनाभीषेर्द्वैतीलाखम्
 किञ्चित् श्रीर्तितमीदृशं ननु मया स्तम्भीपकारेण्यथा ॥

Colophon.

इत्याचार्य श्रीहेमचन्द्रविरचिते त्रिषष्टिशलाकापुस्तकपरिते महाकाव्ये दशम-
 पञ्चेष्टि महावीरनिर्वाणवर्णनो नाम तयोद्गमः सम्यः ॥ सभास' चेद दशम-
 पञ्चपरिपुर्णमिदं त्रिषष्टिशलाकापुस्तकपरितम् ॥

After this a long list of the followers of the principles pro-
 pounded by Jambū Śvāmin, commencing from Prabhāva Śvāmin and
 ending in Ācārya Hemcaudra has been given. The list ends in verses
 conveying a request from the king Kumārāpāla to Hemcaudra
 for preparation of the work. As—

अद्यात्पुष्पजसिद्धराजपुत्रेभक्तिस्पृहा वाचस्पदा
 साङ्गं व्याकरणं सवृत्तिसुगमं चतुर्भुवनः पुरा ।
 महेतीरथयोगशास्त्रममलं लोकाय च व्याग्रथ-
 च्छन्दोलङ्घृति नामसंयद्सुखान्वादि शास्त्राख्यपि ॥
 लोकोपकारकरणे स्वयमेव युयं
 भज्जाःस्य यद्यपि तथाप्यद्वयसंयदेदः ।
 महात् जनस्य परिबीधकृते शलाका ।
 पुष्पां प्रकाशयत वृक्षमपि निषष्टेः ॥^१
 तस्मीपरीधादिति हेमचन्द्राचार्यः शलाकापुष्पेतिवृक्षम् ।
 धर्मापेक्षैकैकलक्षणान् अधोविश्रवादिगिरां प्रपद्ये ॥
 कल्मीपावनिन्दे कनकगिरिरसावगुते कर्षिकालं
 यावदयाश्च घटे जलनिधिरनैरनरीपलसुखैः ।
 यावदध्वीमाध्वपायो तरविश्रमधरी भास्यतसावदे
 तत्काम्यं भास्वा शलाकापुष्पपरितमिन्त्यन्तु गीतं धरिण्याम् ॥

No. 63. मुनिपतिराजपिचरितम् । Munipatirājarṣicaritam Under this number there are two different codices of different subjects with different names such as (1) Jñātādhyayanabhāsa, (2) Munipatirājarṣicaritam with following descriptions :—

(1) ज्ञाताध्ययनभास । Jñātādhyayanabhāsa. Substance, country-made white paper, 10×4 inches Folia, 17. Lines, 3-13 in a page Character, Nāgari Date, ? Appearance, very old, worn out, torn and writing injured in most parts Verse Generally correct. Complete.

A Bhāsa or Bhāṣya on the Jñātādhyayana in Bhāṣa verse by Rājacandra Sūri, complete in nineteen chapters each with a separate name as—

इति ज्ञाता प्रथमाध्ययनमेषकुमारजी भास, द्वितीयाध्ययनसंघाद्विज्ञायाय भास,
 त्रयोयाध्ययन इत्यपत्याय भास etc

Beginning. ॥ ६० ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ नमोदत्तकविल पुरराजोय करे पठाव ॥

श्रीर जिचेसर नंदे सविमति जियु ।

मन्मनो गोयमपाये खमिस्वत्त इरवद्धं व्हविराशोय सजी ॥

मेघकुमार मखर भाटि । सद्यः सो समी माधुमिरोमथीय ।
 तेदन् चरितवित्तार, स्वामि सुधर्मा जंघप्रतिद कदर ओ ।
 कडा अगि मङ्गजारि ॥
 सद्यःसोमा गौसा मिरोमथि गोरी ।

End.

इमजे संयम आदरीए विरजद के कामभोग कि ।
 इच्छी + + + परमवि सुगत नर कोम कि ।
 ज्ञात चमनी मति जवए, कौदीद गुचवभासकि ।
 मिति मयध विवाधी उप निहा दुःकदतासकि ॥
 पासचंदसूरि मिरोमथए । सीमनरचंदसूरिदकद ।
 राजचंदसूरि जय भंताए, तैजई पाणि दिविदकि ॥
 सरवच अवि'भोटन यतीए पाटणि साध्यड कालकि ।
 ते सद्य मुदगई पायनसीए । पठवइ अवि मेशराजकि ।
 देवगुद कैरइ सानिध्यद + मङ्गलीची भास कि ।
 नरनारी अङ्गमिनि भयठए पूजत मननी पासकि ॥१५॥ च

Colophon.

इति श्रीज्ञाताद गुह्येन माध्यायन कंदरीक पुढरोकभास ॥ १८ संपूर्णे ।
 यथाग्रंथः । प १ अक्षरानुदेद साध्वी बाजकाजी तत् मिथवी-
 लाकाजी तत् मिथवी साध्वी भूमत लक्ष्मी तत् मिथवी सद्यलक्ष्मीलिखितं
 सदी २ ।

विवरणम्—ज्ञातायनभासाभिधः कथिज्जैनविश्वः पुस्तकैऽपि न् वसंते ।

(2) मुनिपतिराजर्षिचरितम् । Munipatirājarṣicaritam. Substance, country-made white paper, 10 x 4 inches, (bound in book form). Folia, 31 Lines, 9-13 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1550.* Appearance, very old, worn out, torn and writing injured in most parts. Verse. Generally correct. Complete.

A Bhāṣā poem on the adventures of Munipati Rājarsi by Rāj-candra Sūri.

* This is the date of original composition of the work. The date of copying is 1699 Samvat. See the colophon.

Beginning. ॥ ૧૦ ॥ ધૂરિ વનુ ।

ગોયમગજદર ૨ પાલપચર્મવિ ।

ગામદં નવનિધિ સંપત્તિ ।

સુવલસિદ્ધિસેવક ઘાપદ ।

અન્નમગા અંત સગદ ।

ધરદ ધ્યાન તિદાં મુદિ આપદ

વૈકર જીજી જોન વસ ।

દિલ મુખવાચિવિદેધે/શીલિં મુનિપતિ રાય જી

કયા સંવધ સવિશેષિ । ૧ ।

જંદોવદ । ૧ । મરદ મખમિ મલ્લપતિજનમરી મલી ।

કરદરાગમણપતિ મુવત ।

કલા વજ્જરિને કુસલલલ્લપ આ વધીષ પૂરત ।

પટરાઓ દુલ્લભી મુવત વિનવલ્લ મુવિચાર ।

નગરલીક મુવ આગલત તલ મુવિચંદ કુમાર ।

End.

કાલિક કયા કહી મુવિચાલ ।

પરિભાનિકા જટા વિધે આલ ।

તિલિ મુનિવર પરિક્ષીધી જીદ ।

અન્નેદિ વદં પરિવ્યત્ત તેદ ।

ગાવક જીવદદ વ્યતા દરલ લીયલ ।

તેતાં અલ્લ લાસદં પાપીલ ।

દુલિલ કદતા લાગી વાર ।

ધિલ મુનિવરલ કીપ અપાર ।

તેજી લીલ પાપ કદં મિલ્લાદં

કુલલ લીલમુલિ મિલ તિસાદ ।

સેવિ પુવને લીદદ ઘલલ ।

તલ્લનિ ધ્યાન પ્રગટિલ આપલલ ।

મદિલ આલ મુનિવર મદ તુમ્દ ।

કદલ પુલ્લ ધનલ્લીલલ અમ્દ ।

લોલલલ મુનિવરલલ મુલ ।

અનિસંતાપિલ વાલલ રલે ।

અન્નલ્લમા લીલાનુપાલ ।

મદ દલ વ્યાપલલ રિલિ રાય ।

गुह्ये कथा परमविष्णुं तं यतः महापद्मनाभ उच्यते ।
 करद मेवि अति प्रथमाप ।
 दोष चात्र सुमिह मुक्त पाप ।
 नात्रि उद्यच्छत इत्या मादिनेह ।
 भववाधि सङ्गं ह्ये मर्दह ।
 विष्णु देवगर्भेण मये मन्त्र ।
 करिषुका काक इव च आपन्न ।
 चक्षु मदी वरवेत्तु ह्यीय ।
 विवि मुनिपति कवि दोषा मीय ।
 वेद मुनिवर कव्य विहार ।
 पात्त कथ महावतसार ।
 ध्यानभोगितपयोमोर्दह ।
 द्वितीयोक्ति देवता आवेह ।
 तेहन् ध्यानहीना मादि चाधि ।
 वेद एकावतार आधि ।
 मुनिपति देव ते ज्ञानार्थ वही ।
 मुच्य कथा सुलेप्य सही ।
 संवत् पत्त पंचमी आधि ।
 यदि वेदाद्य माम मधि चाधि ।
 दिव सुपत्तौ विष्णु विहार ।
 मन्त्र मुच्य तिह ह्ये अपार ॥ ६ ॥

Colophon.

इति श्रीमुनिपतिरात्रिचरितं संपूर्णम् । सवत् १८८१ वर्षे ज्येष्ठमासे
 मिति पक्षे द्वितीया तिथौ मङ्गलवासरे । पूज्यश्रीकल्याणशर मूर्तिवर-
 विजयराजे श्रोतव्यसेनपुरवरे ज्येष्ठे मुनिवरकौर्त्तिचंद्रेणैव लिपिकृतम् ।
 इति लिखकपाठकयोः श्रेयांसि भूषासु कमलाशास्त्रार्थवतः परं मतानि
 भद्राणि संपद्यन्तां, एतन् पठतां शांतिं वाच्यं वाई पठन्तार्थम् ॥

विवरणम्—उपरोक्तेष्विह मुनिपतिरात्रिचरितं नाम कविभ्यैः संपद्यन्तव्यो वर्णने ।

page. Character, Nāgara. Date, Sāmvat 1739. Appearance, fresh. Verse. Generally correct Complete.

A Bhāṣā poem on the story of the Śrīpāla, entitled Śrīpāla Narendrakathā by Jīāna (ज्ञान) Śāgar. The story relates that in the city of Ujjayini there lived a king named Prithvī Nāendra. He had two wives, one Śubhāgya Sundarī and the other Rūpasundarī and two daughters by them, who's names were Surasundarī and Madansundarī respectively. Of them Surasundarī was materialist, and Rupasundarī was a fatalist or acknowledging the preponderance of karma (action).

Once on a time the king called them in the court and told "I am going to ask you both a question after answering which each of you will get one's chosen husband from me." After this little introduction the king put the question before them—"what is the effect of Puṇya (merits) † On which Surasundarī replied—the wealth, youth, dexterity, health, beauty and company with one's desired husband, O king, these are the effects of merit. Afterwards Madansundarī replied according to the instruction of the Jaiua Śāstra that Vinaya (honesty), Viveka (conscience) Vicāra (judgment), Santosā (satisfaction), good character, sinless body, and a natural tenderness towards friends, these are the effects of merit. The king was not heartily satisfied with this answer and married her with a leper. Madansundarī went out from her father's house to the leper, and worshipped Siddhacakra for nine days continually and husband was cured". After this the leper became celebrated under the name of Śrīpāla Narendra.

Beginning. । ६० । श्रीपरिहृतादि परमेश्वराय नमः ।

करकमलजोडे विक्रि । सिद्धिसयन पदमेनि ।

श्रीश्रीपालनरिदनी रास नचपतनेनि । १ ।

महोयल मंग अनेक ते । पंचलिम् पड़िममार ।

भवसायरवी छतरई । जो अपई श्रीनवकार । २ ।

श्रीगुरुदेव पसाउ लई । रचीछ कविन रसाउ ।

ग्यान भये सई सांभलो सिद्धचक्र गुणमान । ३ ।

End.

मवचसुदरो धन आधिकार । जेणे सादीछ कर्मे ।

सिद्धचक्र आराधीछए । अनुपाली जिन चर्चे ।

मिथ्यामत मृदा भवेत् । मयमे जिनवर आत्मा ।
 दासयोग तपवेदनाए । नेहमे किम्य वशाथ ।
 मुच अन्ता भोग वद ए । जे पूजे चरिहंत ।
 मयचमुंदरि श्रीपाल परेए । नेह इवद मयवत ।
 साइल मच्छ मुच माईए । श्रीगुणसमुद्रसूरि ।
 ताम पाटिं सोहामकोए । बही हं चारुंद पुरि ।
 भविष्य मावे जित नमोए । श्रीगुणदेवसूरिपाव ।
 ताम सोम रासए वचोए । त्यानसागर उरभाय ।
 पणए एकवोमे मानविरह । अजुदासो बीज गुदवार । ७
 राम रचो सिद्धचक्रोए । गारुड श्रीनवकार ।
 एकमनी जे जन जपह । ते चरि मङ्गल मरल ।
 अहि अन्तो भोग वेए । जिन मयति श्रीपाल ।
 मुचो मद्दरो मयचमुंदरी श्रीपाल ॥ १८ ॥

Colophon.

इति श्रीसिद्धचक्रचारामसाहाय्यविषये श्रीश्रीपालवरदेवदत्तदासमन्त्र श्रीपदं
 मन्त्र्यां लिखिता चेदं संवत् १७१८ वर्षे वैशाखपुदि १३ मंगी श्रीराजमदर
 शालम्य सुशासिक केशरवार्ह वाचनाये ॥ श्रीसील्लु सर्वसंघस्य श्रीपार्श्वनाथ
 प्रसादात् ॥ श्री. १ अः ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीश्रीपालवरदेवकथाविवरणानि भाषावयानि श्रीज्ञानसमुदरिविर-
 चितानि वर्तन्ते ।

No. 65. श्रीपालकथा । Śrīpālakathā Substance, country-made
 reddish paper, 14 x 5 inches. Folia, 12. Lines, 9-15 in a page. Charac-
 ter, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out, torn, writing
 injured in many parts especially in the last page which are not legible at
 all. Verse. Generally correct. Complete.

Another copy of the same work.

विवरणपूर्वम् ।

* The date of composition of the work is 1531 Samvat, the second day of the full moon of Agrahāyana

No. 66. श्रीपालनरेन्द्रकथा । Śrīpālanarendrakathā. Substance, country-made white paper, 14 × 6 inches. Folia, 84. Lines, 6-13 in a page. Character, Nāgara Date, Samvat 1861, Śaka 1726 Appearance, old, worm-eaten and slightly torn in parts. Prose Generally correct Complete.

A large work on the preceding subject in Prākṛita prose. This story was first told by Ratna-ekkhara Sūri and has been compiled afterwards in the present form by Hiraṇya-ekkhara Sūri a pupil of Hematilaka Sūri and copied by his pupil Hemendra Sādhu in Samvat 1488. Though the work is based on the same subject as the above described ones yet not only its language differs from them but the manner of description also is different. This work has added a long introduction in the beginning in which different kinds of Dharma, Navapada and Siddhacakra have been fully explained by Gautama Svāmin, asked by the king Śrenika, in Rājgrīha.

Beginning. श्रीगोत्राय नमः ।

अरिहाई नव पराई भाषिना द्विवरकमलमङ्गलि ।

सिरि सिद्धचक्र महापुस्तकमं किपि अंवेनि ॥ १ ॥

अथि च अवदीवे दादिवभरकमलमङ्गलि वंछे वृद्धपण—धन-सनिही
मगदाईसी जयपसिही ॥ २ ॥ अतुपपन्न सिरिरीरलाकतिय जयनि
नितिरिय त ईस सविसेस तिय भासति गीयला ॥ ३ ॥ तत्य
मगदाईसी रायसिद्ध नाम पुरवर अथि वेभार विठल गिरिवरसमदिव
परिसरपदेस ॥ ४ ॥ तत्य सेधिय राज रज्जं पालि इति जय दिवडाउ
वीरजयचलपभभी विद्धिअजियतियवरसुवी ॥ ५ ॥ अथथि पदम
पथी नन्दानामथ औद वरपथी अमवकुमारी बहुगुणधारी अउ बुद्धि
भटारी ॥ ६ ॥ चंद्र नरिंदपुया पीया अथथि विद्वान् द्वि औवे
असीगपदी पुनी वृद्ध विद्यानाथ ॥ ७ ॥ अथाउ अयोगाउ धारणि पमुदाउ
अथदेवीउ मेडाइसी अथेए पुना पिवभाउपयभता ॥ ८ ॥ सीसेधिय नर
भाही अमवकुमारो विद्धिय चच्छाही तिद्धवपयउपदावी रज्जं पालि
पथे ॥ ९ ॥ एयानि पुनी समए सुमदिव वडनाथेतिअंमि विद्धि
रथी संपथी रायविद्यासज्जनवरंमि ॥ १० ॥ येसेउ पदमसीसं जिठं गण-
हारिअगुण दरिहं सिरिरीयममुपिदं रायनिं लीयलामथ ॥ ११ ॥
सीसद्विजापयो संपथी रायनिउपुद्विजावे कदयर मुणि परिपरिउ

दीयत मामो सन्तो सरित् ॥ १२ ॥ तथामनस्य सोऽत सद्यो नरणां पशु-
 पुराणोऽत भियद रिदमनेत समागत भक्ति उज्जये ॥ १३ ॥ पञ्चविं-
 शभिममर्थं काष्ठं नियपाक्षिण्य उदाऊर्ध्वं पश्चिमियगोयस्य चक्षुः उज्जये
 उचिष्य भूमि ॥ १४ ॥

Then asked by them Gautama began to explain the real
 form of Dharma as follows—

भवधर्मि सुजन्मनन्दर मंभोरभरेण अहिउ मादनी
 अन्धसदर्थं सुयं पवराध्यारिऊतिहिलो ॥ १५ ॥
 भी भी मद्वादुमावा दुष्कृष्टं लङ्कितं माचसं जय
 वितिकृत्वाऽपहाय युवमानसिं वदन्त व मा ॥ १६ ॥
 धंय विहंयि पमयगुदवा वाय विवज्जियं भूति ।
 सधन्य लन्धरिदय सुसुज्जमे हीर कायणी ॥ १७ ॥
 मी धनी च उमेत उवइही मयनहिच वरिदंदिं ।
 दासं सीलं च तवी मावीवि यतमूचि मे ईहा ॥ १८ ॥
 मय विभावया विद्या दासं महु सिद्ध मादय हीर ।
 सीलं च भावविचलं विहलं विहलं विद्यहीर सीर्यमि ॥ १९ ॥
 भाव विद्या तवीवि अहु भावीह वित्थार कारणयैव
 तन्हा नियमभानुजिय सुविद्यहीर कायणी ॥ २० ॥
 भावीवि लवी विमट मय च अह दुज्जय निरीर्यर्थ ।
 तसुस निदममहु काहिय सालवच भाव ॥ २१ ॥
 थालं वन्धावि लदविह वहुपदाराणि सति सत्येसु ।
 तद्धवि नरपयभासं सपहासं वित्तिमयगुदवी ॥ २२ ॥
 अरिहंसिदाधिरिया उवभूमाया साहुणीपमकत
 नाणपरण च तवी इय पयनवर्गं मुवेदव्यं ॥ २३ ॥
 तथारिहते वारसदीवविहके विद्युदनायमाण ।
 पयलिजसमेन य मुरराए भावहि निहयि ॥ २४ ॥
 पनरमभयपमिही मिह चणकयावमन विमुक्ते ।
 मिहार्चतचउको भावह नम्यमया सयवम् ॥ २५ ॥
 पंचाशारविचे विद्युदमिद तदेदस पडुक्के ।
 यर उवयादि छापरे मिथं भाएह प्रिवरी ॥ २६ ॥
 गवितितोममिज्जम सुतयभावणमिज्जम ।

सङ्क्राए लीयमथी सव्यकाएए सङ्क्राए ॥ २० ॥
 सव्यासु कथ्य मुमिस्तु विहरती मुषलण्डिं सजुते ।
 गुप्ते सुते भायङ्ग मुनिराए निजियकसाए ॥ २८ ॥
 सव्यसुपथी आगम पययिइततसहृदयहृत् ।
 दसथ रयणपईवं निशधारेइ मथ भुवथे ॥ २९ ॥
 लीवाजोवाइ पयत्य सत्य तत्तावमोद्धव च नाथसव्यगुदाथं ।
 मूष सिक्केइ विचएण ॥ ३० ॥
 असुह किरिया अचाइ सुहा सुकिरिया सुजीय अपमाच ।
 तत्तारिणं उभमगुचजुत्तं पालयनिवर्त्त ॥ ३१ ॥
 एवकथ तमोभरहरण भाणुमय दुवालमगधरम वरमकसायतां ।
 अरेइसअतथी कळ' ॥ ३२ ॥
 एयाइ' नवपयाइ' जिचवरधमंमि सारभुयाइ'
 कळावकारपाइ विदिना आराहियाअर्थिं ॥ ३३ ॥
 एयाइ' नवपयइ' सिहं सीरिसिद्धकमानतो ।
 आराइतो कतो सिरि मिरिपालवय लङ्क सुथं ॥ ३४ ॥

Here they asked who was Śrīrīpāla ? and what kind of happiness he got from the worship of Siddhacakra On which Gautama began the story thus—

इत्थे भरहयित्ते दाहिय खंडेनि अत्थि सुपसिही
 सव्याटक पयवेही मालवनामेथ वरदेसी ॥ ३५ ॥

सी अकेरिची

पए पए जत्थ सुगुतिजुता जीगयवेसा इव मंनिवेसा ।
 पए पए जत्थ य मज्जीसा कुटु वमेसा इव सुयेसीना ॥ ३८ ॥
 पए पए जत्थ रसासलाउ पचमपाउ अ तरदिचीउ ।
 पए पए जत्थ सुहकराउ गुहावली उयवेथावलीउ ॥ ३९ ॥
 पए पए जत्थ सवाणि याणि महापुराणीव महासराणि ।
 पए पए जत्थ सगीरसाणि सुही सुहाणीव सुनोपलाणि ॥ ४० ॥
 सत्थय मालवदेसी अकयपवेसी दुकासहमरेहिं अत्थि
 पुरी पीराया उअेवीनाम सुपराया ॥ ४१ ॥

End.

एकीनवयमाहयकारसिरिपालवरमरिंदकयानि सुवत कइताथं भवि-
 याथं कुचउ कळा' ॥ ४२ ॥ सिरीवज्जसेनयणहरपइपइहिम तिलपपुरीयं

सोसरत्तमेवरप्रवाकया कीयोसीहे । १८ । तीकीलोमे द्विथयसेदर-
मूरीदिं इमाड्ड भंकलिया तखोस इमभंदेय साहुणा विक्कमसवरिसमि
चत्तदसचट्ठावोसी* लिद्धिवा मुदभत्तिकलिएणं ४० सायरमेर जामहियलंमि
मसिसुरावहति तावनदड वा इयता कडा एसा ४० गाया १२४०
संयासंयमुहेसत. १६०५ ।

Colophon. इति श्रीश्रीपालनरंद्रकथा श्रीसिद्धकलादाकायुता संपूर्णां संवत् १८६१
श्राके १७१६ मौती फाल्गुन सुदि द्वादश्या भौमवासरे लिखत पं प्रप्र
चंदबीषोक्त श्रीकाश्यामध्ये वरकरणाचार्यगच्छं ।

विवरणम्—पूर्वोद्धिता श्रीश्रीपालनरंद्रकथा पालीभाषारचिता सम्युक्तां पुस्तकोऽत्र वर्तते ।

No. 67. साधुचरितम् । Sādhucaritam. Substance, country-made white paper, 12 x 5 inches Folia, 21. Lines, 12-17 in a page Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old, and writing effaced in parts. Verse. Generally correct. Complete in parts

Although the codex is labelled as Sādhucaritam really it is not a work on the characteristic of Sādhū. On the other hand it contains Bhāṣā verses as well as songs on many different subjects. The following colophons will illustrate its contents—

(१) इति श्रीपरमन राजईय गीत, (२) इति श्रीधम्मनिधिसुकायसंपूर्ण,
(३) इति श्रीपनाथी मु, (४) इति सुकाय संपूर्ण, (५) इति श्रीवाहुवण
सुकाय संपूर्ण, (६) इति श्रीगीदी जी गीत, (७) इति श्रीसेचद्वय जी
स्वर्ण, (८) इति श्री + + चर्चिजलिजिण स्वर्ण, (९) इति श्रीपार्श्वणि
स्वर्ण, (१०) इति श्रीयुग्मध्यानी स्वर्ण, (११) इति श्रीनरक चौडावीसी
सम्पूर्ण, (१२) श्री४० चरणलंछण स्वर्ण सम्पूर्ण, (१३) इति श्रीचमावतोसी
सम्पूर्ण, (१४) इति श्रीपुष्पवतोसी सम्पूर्ण, (१५) इति कंधवतोसी
सम्पूर्ण, (१६) इति श्रीपापवतोसी सम्पूर्ण, (१७) इति श्रीवासपुष्पजीगीत,
(१८) इति श्रीसंभवनाथजीगीत (१९) इति दादाजीगीत, (२०) इति
श्रीदादाजीगीत, (२१) इति श्रीदाजीगीत, (२२) इति श्रीचादिजिण
स्वर्ण, (२३) इति श्रीजिनदधमूर्तिस्वर्ण ।

* This is the date of the original composition of the work.

Almost every page contains one or two colophons of this kind. Besides these Bhāṣa verses mixed with some Sanskrit verses are also to be found here such as Dādāji Aṣṭakam, Jinakuśalagurunāmāṣṭakam Laghu Cāṇakyaślokaḥ and Prastāvikaślokaḥ. Of these we quote first the Dādāji Aṣṭaka fully and Jinakuśalagurunāmāṣṭaka partly.

नमाम्यहं श्रीजिनदत्त सूरिं गुणाकरं किन्नरपृष्ठपादम् ।
 यतीश्वरं तुष्टिकरम्बरूपं लावण्यरात्रं बहुसौख्यकारम् ॥ १ ॥
 भूपा नरा ये प्रथमन्ति नित्यं तेषां मनीषां सकलीकरोति ।
 लक्ष्मीं यशीराज्यरतिं प्रमतिं विद्यावरश्रीललनासुखानि ॥ २ ॥
 भक्त्या नरा ये तव पादसेवां कुर्वन्ति शं ते तु लभन्त एव ।
 न दुःखदौर्भाग्यभयं न चारिः स्मरन्ति ये श्रीजिनदत्तमूरिम् ॥ ३ ॥
 कविः स्वबुद्ध्या गुरु मन्निभोऽपि कस्य गुणान् वर्णयितुं समर्थः ।
 तथापि त्वङ्गकिरती मुनीन्द्र करोमि किञ्चिद्गुणवर्णनां ते ॥ ४ ॥
 महार्णवे भूधरमस्तकेऽपि स्मरन्ति ये श्रीजिनदत्तसूरिम् ।
 सुखैः सहायानि जिनाः स्वधाम्नि ततो भवन्तं प्रथमामि कामम् ॥ ५ ॥
 जैषाजसंबोधनपूर्णचन्द्रः सत्सेवकेच्छामितकल्पवृक्षः ।
 युगप्रधानस्तुतसाधुसूर्तिः सूरौश्वरः श्रीजिनदत्त सूरिः ॥ ६ ॥
 न रोगशोकारिपुभूतयक्षा नवयहा राजसदस्वचोराः ।
 न पीडयन्ति सवनाममन्त्रैस्तस्मान्नराणां शिवदायकोऽसि ॥ ७ ॥
 इत्थं गुरोरष्टकमुत्तमाद्यः प्रभातकाले पठते सदैव ।
 किं दुर्लभं तस्य जगत्त्रयसि सिध्यन्ति सर्व्वाणि समीहीतानि ॥ ८ ॥
 इति दादानी अष्टकं सम्पूर्णम् ।

संघेयान् पुरेवा सकलजनपदे राजमार्गेकुटुम्बे
 गच्छे संघाटके वा प्रसुदित मनसा वासरे वा निशायाम् ।
 यन्नाम अर्थेनाथं भवति भयहरं सर्वसम्पत्तिकारि
 श्रीमान् दाताप्रतापी जिन कुशलगुरो न त्वदन्वीऽत्र कीर्ति ॥ २ ॥
 सर्वज्ञापालमालापरिषदि विबुधयेष्वावासीसभायां
 वादव्याख्यानगीठीसुललितवचनाव्यासविन्यासजन्याम् ।
 सौभाग्यं तत्प्रसादात् विमलशशिकलाकान्तिकीर्त्तिप्रदं स्यात् ॥
 त्रैलोक्ये स्यातकीर्त्तिं जिनकुशलगुरो वाञ्छितं मे प्रदेहि ॥ ३ ॥
 अष्टे वक्त्रे कालके मगधजनपदे गौर्वरे मालवे वा
 सौराष्ट्रे मन्दपाटे मरुपु किमपरं भूर्भुवःस्वस्वयेऽपि ।

श्रीशे निर्धारितं सलिलवितरणाभीष्टदानप्रभृता
 कीर्तिशे विसृज्यो जिनकुशलपूरी पावयत्येव विश्वम् ॥ ५ ॥
 वाभी वायुप्रवेगप्रभृतिवहनीत्यातमुपात्रमध्ये
 ज्वालानिष्ठाकरानि ज्वलति भयवतेस्तस्मिन्पट्टे वा ।
 आपानकीधरुहे हरिकरिमुजगामोगरीमादिगीमे
 ध्यायन्तस्तत्प्रभावाब्जिनकुशलपूरी नैव कष्ट लभन्ते ॥ ६ ॥

Under the head of *Laghucānakya-sloka*, slokas from the first and second chapter of this celebrated work have been quoted. Under the head of *Prastāvika-sloka* we find the following verses always recited by Sanskrit scholars—

अनेधमज्ये कौटिल्य सुरेन्द्रस्य सुरालये ।
 समाना जीविताकाङ्क्षा तुल्य मृत्युभयं वधीः ॥
 कैवर्त्तगर्भसंभती प्यासी भीमोमहाभुक्तिः ।
 तपस्वी ब्राह्मणे जातस्तस्याप्यातिरकारणम् ॥
 न हसिद्वीचमाहंता न व्याघ्रः शरभो न च ।
 अत्रापुत्रो नलिर्दन्ती देव दुर्धनघातकम् ॥
 दृष्टिपूर्तं नृसेत् पार्श्वं नक्षत्रपूर्तं कान्तिं पिबेत् ।
 मृत्युपूर्तं वदेत् वाक्मं मनःपूर्तं समाचरेत् ॥
 विशदद्रुलपमाद्य विश्ववृद्धमवायते ।
 तद्वत्सं दिगुणं कृत्वा ज्ञानमितीदृकं पिबेत् ॥
 यद्यपि चन्दनविटपी विधिना कनककुमुदमूर्त्तिर्निहितः ।
 निजद्रवीधैरपरेषां शीऽपि सन्नापनपनयति ॥
 यद्यपि दुर्दैववशात् सिद्धिं वसितीऽपि दुस्तरं कुर्यात् ।
 तथापि हि वाञ्छां कुरुते करिष्यतिविदारणे मनसा ॥
 यद्यपि भवति विदुषो ब्रह्मानन्दारण्यपरिहीनः ।
 राजसमापविष्टो राजति विद्याधिकः पुरुषः ॥
 यद्यपि दिशि दिशि भरवः परिमल्लयुक्ताः सलिल विमालाः ।
 तथापि एष रसान्नः कीकिलहृदयेषु जायमानं ॥
 यद्यपि परभृतजनया पुष्टाः काकेन कर्कशाहारेः ।
 तथापि न मधुरान्नाप व्यजति मृचं नीचसङ्गेन ॥
 लल्लुल्लसन्त्युज्ज्वलकर्णं मायायसुखाफलं
 यज्ञं साहसपीनमालविभ्रमनृकसूरिकापयकम् ॥

रीमे निर्धारिते मलिलवितरणाभीष्टदानप्रभृता
 कीर्त्तिते विस्तृता जिनकुञ्जगुप्ती पावयत्येव विष्टम् ॥ ५ ॥
 नाश्री वायुप्रवेगप्रज्वितवह्नोत्पातमुपातमध्ये
 ज्ञानाग्निहोत्राकारेण ज्वलति मवरतेक्ष्मकरोपद्रवे वा ।
 आपायकीषद्वे हरिकरिभुजगाभीरोगादिगोमे
 आयत्तस्तम्भावाज्जिनकुञ्जगुप्ती नैव कष्ट लभते ॥ ६ ॥

Under the head of Laghucānaka-śloka, ślokaś from the first and second chapter of this celebrated work have been quoted. Under the head of Prastāvukāśloka we find the following verses always recited by Sanskrit scholars—

अमेध्यमध्ये कीटस्य सुरेन्द्रस्य सुरास्ये ।
 समाना जीविताकाङ्क्षा तुभ्य मृत्युभवं ददौः ॥
 कैवर्त्तोगर्भसंभूतो व्यामी भीमीमहाभुजिः ।
 तपस्वी ब्राह्मणे जातस्तस्माज्जातिरकारणम् ॥
 न हसिद्वीचमार्हता न व्याघ्रः शरभी न च ।
 अजापुम्भी बलिर्दन्तो दीव दुर्मेनघातकम् ॥
 हृष्टिपूतं त्यजेत् पादं बद्धपूतं कलं पिबेत् ।
 मन्थपूते वदेत् वाक्त्रे मनःपुतं समाचरेत् ॥
 विशदद्रुलप्रमाथं विश्रव्यद्रुलमापते ।
 तदर्थं दिगुणं कृत्वा गान्धिविन्दकं पिबेत् ॥
 यद्यपि अन्दनविटपी विभिन्नाः सन्तु कुसुमसन्निर्भरौ विहितः ।
 निजद्रवीशैरपरेषां कीदृषि सन्नापनपनयति ॥
 यद्यपि दुर्दैववशात् सिद्धः पतितोऽपि दृष्टरे कूपे ।
 तथापि हि वान्दी कुर्वते कारकुन्धविदारणे मयसा ॥
 यद्यपि भवति विरुपी वस्त्रान्धारवैशपरिहोनः ।
 राजसत्तापविटो राजति विद्याधिकः पुरुषः ॥
 यद्यपि दिशि दिशि तरवः परिमल्लयुक्ताः सन्ति विमालाः ।
 तथापि एष रसायः कीकिलहृदयेषु जामार्त्तं ॥
 यद्यपि परभृततनया पुष्टाः काकेन कर्कशाहारैः ।
 तथापि न मधुराभायं त्यजति गुणं नीचसङ्गेन ॥
 सन्तुङ्गजनकमुद्युम्बनकं नासायमुक्ताफलं
 बद्धं सार्द्धकपोलमालविलसन्कक्षारिकापत्रकम् ।

एकीऽपि यः सङ्गलकार्यविधीं समर्थः

नामाधिकैर्जगति किं बहुभिः प्रसूतेः ।

अन्तः प्रकाशयति दिद्मस्यमण्डलानि

तारागणः समुदितोऽनवरकाग्र एव ।

स कुमारः सप्तविकलाकुञ्जलः अद्भुतसौभाग्यः स्वभाग्यपरीचायै दिशान्तरं
प्रति राशौ चचाल । क्रमेण चितकूटपर्वतं प्राप्तः । तत्र मीदपाट
मास्य कुरपाद लक्षमणमण्डलं मङ्गराष्ट्रं कर्णाटं प्रपद्यति अनपटम्बाम्नी
राजा महासेनो राज्यं करोति । परमहर्षः पासमिव गृह्णातं मन्यते,
निम्बुकतया राजघुरा धारणाद्धं कमपि पुद्ब गवेययन् राज्यं प्राप्तयति ।
स चाम्बरा बाद्यालयां परिजगानुडत्या प्राप्तः सर्वार्थलक्ष्मणलक्षितगात्रं
हृत्पद्मसंकेतं क्षिप्रैरक्षं सम्यगतिं दृष्ट्वा पप्रच्छ सन्निप्रपत्तीन् गतेमांश
कारणं । ततः स उत्तमचरितः कुमारः प्राह अहो । अनेनाग्नेन महिषी-
दुग्धं पीतं, ततोऽलरितगतिः । तन् श्रुत्वा राजा प्राह वत्स, कथमिदं
जानासि, तेनोक्तं अश्वपरीक्षाक्रमत्वात् । शृणु उवाच सम्यग्मिदं अस्य
क्षिप्रैरक्षस्य माता वडवा विपत्ता, ततोऽग्नेन महिषीदुग्धं पीतम् । वत्स
तव कथिद्राजपुत्री प्रायतेऽतोऽनुगृह्णाथ राज्यमिदम् । अहं संसारविद्वत्तः
पारमेस्वरौ दीक्षां गृहीष्यामि । कुमारः प्राह, तव संप्रति केनापि कार्य-
शेषेण दाम्बहमनुभा पुनरागत्य सर्वे तवादेशं करिष्यामि इति भणित्वा राशौ
तदगच्छतः प्रतस्थे । इतश्च दृश्योजनगतमगधदीपपरिस्थितस्य कुबेरदत्त
सायात्रिकस्य परदीपावलीकनाय कौतुकी कुमारीऽपि मित्राभ्यां सह प्रवृत्त-
मासतः । कियकिर्दिग्दर्शैरहमात्रेणैव पीतमध्ये जलान्तरस्थीकता प्राप्ता, क्वचित्
गन्धे दीपे प्रवृत्तं भूतम् । लोका लक्ष्मीः सर्वेऽपि तटे जलमदधमकार्पुः ।
इतश्च अमरकेतुनां राक्षसी मायावीपटिसङ्घस्यराक्षसपरिहृतमालागतः ।
इतश्च उत्तमकुमारी राक्षसैः सह युद्धं कुर्वाणः पीतलीकान् मीषयामास,
ते सर्वेऽपि पीतभागताः । एकाकी कुमारस्यैव सह युद्धं कुर्वाणो मृगशीं भूमिमिति
श्रान्तः, जितो अमरकेतुनांभा राक्षसः कुमारेण प्रपलायितगतः । इत्यवसर-
सर्वे मायाविकाशयिताः । ततः कुमारस्तटमागत्य तटे पीतगन्धं दृष्ट्वा
चिन्तयामास । अपि मामेकाकिनमनं मुक्तां गतासे ? अहो अकृतप्रता
सायात्रिकाणां राक्षसप्राज्ञान् मया सर्वेऽपि शोचितास्तथापि मां त्यक्त्वा
गतासे ? अथवा कोय दीपक्षेपां मयत्राकुलानां ममेव पूर्वजन्मकृतं किमपि
दुष्कर्ममापराध्यति । एकाकिनापि प्रदृशी गतेन पुष्पां खेदीपनिवर्तनकृते
यद्वीविधेयः । ततश्च समुद्रतटे वडापक्षफलेः पाचयामां कुर्वाणसिठिति ।

अन्यदा दीपादिहायिन्वा देव्याहुतद्वयं कुमारं दृष्ट्वा तत्र सप्तातरामया
नवनवदावभावशीलाविलामादिभिः स धुमिलोऽपि परमारीपराधु-
तया न कष्टः। ततः अनुष्टा देवी साईदादगमुवर्णकोटीनां
रवकोटीनां च उष्टिं कृत्वा स्वस्थानं जगाम। इतश्च समुद्रदत्तपौत-
पतियांनपावाणि गृहीत्वा परहोपादागच्छन् ध्वजचिह्नं शील्य तत्रा-
यातः। कुमारीऽपि तस्मै स्वहस्तान्तमुक्त्वा स्वर्णकोटिरवकोटिपुत पौत-
मादरीह। अयागच्छतां तेषां पाथीवजलाभावीजातः। ततो निर्वासकं
प्राह भी भी चेलाभसि वक्तव्यं जलकालमसौ जलेऽक्षिन् पर्वत एकः
प्रकटीभवियति तच्चक्षेत् सुखादुज्ज्वलः कूपीऽत्यगाधः इति। परं भमर-
कैतु-राक्षसस्य ध्यानमिदं स च निजैश्वर्याऽथ तिष्ठति भाव्यति च। इति
निर्वासकवचनानन्तरं वसिनि चेलाजस्रं प्रादुर्बभूव पर्वतसन्मध्ये मङ्गाकूपः।
परं भमरभयात् तत्रावतरन् जलमगच्छत् लोकाः। इत्यथ कक्ष्यापरीत-
चेताः चाकषां कष्टकान्तुंकी वस्तुशूरीः कुमारः वसिष्ठ भी त्वरन् जल
मगच्छाय माभेद मयि रक्षके सति के राक्षसाः राजादपि भय मानये
भवतिरिति वृथाच योतादुक्षीर्यं पार्श्वे जगाम। ततः सांयाधिकलीला
अपि योतादुक्षीर्यं जलपावाणि गृहीत्वा कूपीपक्षमागताः। परं तैः कूपे
जले न प्राप्तम्। ततोऽसौ सास्त्रिकचक्रवर्ती कुमारीऽस्यैवायं साधोऽपि
कूपमध्ये प्राविशत्। ततः सोपावेशत्र प्रविष्टः कुमारः प्रासाद मन्दिनय
ददर्श। प्रथमभूमी दृष्टा दृष्टा मारी सा प्राह—रे हीनपुण्य किमर्थं कल
पलीनामगतीऽसि किं न जानामि भमरकैतुं राक्षसं? कुमारः प्राह—
आगामि भमरकैतुम्। हे अन्ध, सास्त्रिकोऽहं स्वभुवनमनैव संजातकीटकः
विलीकनार्थं, वद, कस्मिन् स्थानम्? केनार्थं कारितः कूपः? कस्य चार्थं
प्रासादः? इति श्रुता दृष्टा प्राह—सास्त्रिकशिरोमये शत्रु अत्रासन्न राक्षसीये
खड्गायां भमरकैतुर्नाम राक्षसस्यासौ तस्य मदावसाय आस कन्या दिव्यरूपा चतु-
षट्कला कुजला, सर्वशोभनीयलपिता। अन्यदा भमरकैतुना नेमितकः
इष्ट कन्यायाः को वरो भावीति शूषरः चतियकुमारः। स च हिम-
शब्देखलावधि कौवेरखड्गाप्रभृतिदीपावधि दाक्षिणात्यप्रासिता राजाभि-
राजो विद्याधरादिसेव्यमानचरयो भावो। ततो मदानसायाः पाद
गृहीत्वा वदधन रजसमेतया तया सह कुमारः कूपाग्निर्गन्ध योतमाददः
समुद्रदत्तेन पुनः समुद्रे निचिप्तः केनचित्तिमिमम्ये न मिलितः। ततस्तद-
रात् केनचिन्मत्स्रजोविना निष्कासितो मीटपक्षीनामकं वेलाकुले प्राप्तः
पीतान्यप्यनुकूलवायुवर्जनं तत्र प्राप्तम्। तत्र तेन तद्देशराजकन्या विधितो

मदानसापि मिलिता । अन्येऽपि ते भाव्ये महासहसा सह सगृहीते ।
ततः स आसमुद्रचित्तोन्मीज्जातः । कश्चिदित् पूर्वभावे तेन खलु कुमारेण
धीरेरपहतवस्त्रेभ्यो मुनिम्यथलारि यद्दानि वस्त्रानि दत्तानि तत्पुण्य
फलमेतत् । इति कथामक्षेपः ।

End.

इति श्रुत्वा राजादयी वैराग्यमापन्ना मित्र मित्र पुत्रेभ्यो राज्यं गृहभारं च
दत्त्वा प्रव्रजिताः स्वर्गं गत्वा शिवं साधयन्ति ।

Colophon.

इति बख्शदान कथा सम्पूर्णा ॥

विवरणम्—पुस्तकैः लिखितं बख्शदानकथा वर्तते ।

No. 69. विक्रमपापरचरितम् । Vikramasāparacaritam Under this head there are two small poems in Bhāsā verses on the adventures of two different kings of Ujjayini, Gaja Simha and Vikrama. The former is complete in four khaṇḍas or chapters and latter in one chapter. We give below their respective description—

(1) गजसिंहचरितम् । Gajasimhacaritam. Substance, country-made Kāśmīri paper, 15×5 inches, (bound in book form). Folia, 19. Lines, 7-13 in a page. Character, Nāgara Date, Samvat 1721 (date of the original composition Samvat 1556). Appearance, old, slightly decayed. Verse Generally correct. Complete.

A small poem on the adventures of Gajasimha, a king of Ujjayini, under the name of Gajasimha carita by Sundar Rāja.

Beginning.

॥ ६० ॥ विह्वलवशात् नमः ॥
पाश जिघेसर पाय नमो त्रेवीसु जिघदसेव ।
रुध संपति दीद पञ्चमद सुरवर इद ॥ १ ॥
काशमीरमुपमडनी मुमरी सरसति माय ।
सोल तच्छ फल वर्षं नल याउ श्रीगजसिंह राउ ॥ २ ॥
नवरस नवरगि वर्युं शास्त्रसाहिं जीदीद ।
वीरकथ। रस वर्युं तेनि मुचउ सउ कीद ॥ ३ ॥
महि भंडली ठर मालददिस । ऊजिषी नगरि नव वेस ।
गद गद मदिर पठथि सायर । वास नगर भव जीवथ मार ॥ ४ ॥

राज करह जय सिंह भूपाल । न्यायवंत चरिभंजण काल ।
 परदुखकातर मूर मूजाण । निनु पालइ जिण वरनी पाण ॥ ५ ॥
 तसु घरि राखी कमलावती । अपि करी रत्ना जीयति ।
 प्रीयघरती प्रेमि अपार । सुधभोग वर निरंतर सार ॥ ६ ॥
 एक दिवसि निसि पउटि बाल । दैवद सुपन सार सुविमल ।
 गय वर सोइ सुदीठा निमर । मरविहसी स्त्री जागितो सर ॥ ७ ॥
 कठि रमणी हरप मनिधरय । चण्डायान सविसेयुं करह ।
 जाई बीन विउ निज भरभार । सामो सुपन अनोपन सार ॥ ८ ॥
 निशि भरि जाणु गज मरु सिंह । मरु दीठा घरि करता रंग ।
 सुनि बचन राजा गइ गहि । डीई बोसासी वलतुं कहइ ॥ ९ ॥
 हुइ सी पुन बहुगुणवत । राजधुरभर मरु वलवंत ।
 राखी कयारि छउ अवतार । दिनि २ उरुव कय जय कार ॥ १० ॥
 पूरे माने सुत जनमोयी । राजा उच्छव अति बल कौयी ।
 मगर माईं सहु चरव्यउ ताम । गजसिंह कुमार दीधउ नाम ॥ ११ ॥
 दशरथ पुरिते पाछइ राज । पुण्य इछोधा सुगलाकाज ।
 द्रवि अवसरि सुनि बर खोयी । भाव सहित तिहो बंदव गया ॥ १२ ॥
 इन जावी संसार असार । तवति बिछोषउ संजम भार ।
 अत समय आलोषव करी । पचमी कलिय गया सुर पुरी ॥ १३ ॥

End.

दूहा ।

गज सिंह भूप तबउ श्री । मरु कहिउ संवेपि ।
 भयइ शुचरं ओ सभलइ । सुध मपति लहर डर ॥ १० ॥

अउपइ ।

सुइ गुरुतथा नाम मनिधरी । वीलि श्रीगज सिंहनु चरी ।
 जे पछित मर धर्म करेति । सुइ राज तेइ मया मति ॥ ११ ॥
 संवत् पनर कपवइ सही । प्रथमजेठ पुनिम दिन लही ।
 बुधवार अनुवाचा मां हि । कौयी चरित्र मन उकाहि ॥ १२ ॥

Colophon.

इति श्रीगजसिंह चरित्र चउपही वंश संयुक्तं । संवत् १०२१ वर्ष मघसिंह
 वदि ११ गुरुवारे । श्रीधवल गच्छे । पूज्य महारक्ष श्रीश्रीश्रीश्रीश्री-
 श्रीधर्मसागर सूरीश्वराय । सुनि श्रीश्रीरत्नश्रीवजी । तत् शिष्यापी
 साध्वी नाकां तत् शिष्यापी साध्वीवाला लिखितं । वरमुदिताको
 लिखितम् ।

विवरणम्—पुस्तकऽस्मिन् श्रीगजसिंह चरिताख्यं सुदृकाव्यं वर्तते ।

No. 70. विक्रमषापरचरितम् । Vikramaśāparacaritam. Substance, country-made Kāśmīri paper, 15 × 5 inches, (bound in book form). Folia, 9. Lines, 6-13 in a page. Character, Nāgara. Date, 1721 (date of original composition 1563). Appearance, old, and writing effaced in parts. Verse. Generally correct. Complete.

A small poem in Bhāṣā verse on the adventures of the king Vikrama and Śāpara a thief, by Ānanda.

Beginning.

सकल सदाफल गुणभण्डार
अकलितरूप अविनि उदार ।
सुर नर किंनर सेवा करइ
कवि यण जिणवर पर अनुसरइ ॥ १ ॥
कासमीर धुरि जसु अहि धान । चरणकमल प्रणमी राइ राण ।
सा सारदप्रणमुं निजभावि । कवित करंत अविघन थाइ ॥ २ ॥
विक्रम राय चरितहुं भणउं । जिण वलवम्यउ पापर तणउ ।
मालवदेसमहियविध्यात । लषमीवंत वनकनी जाति ॥ ३ ॥
जिहि पइ सार करइ नहु कोइ । जिह्वां सुगल सुधण कण डोइ ।
नयर उजेषी सुर अहिठान । वसइ लोक तिहि सुहु सुजाण ॥ ४ ॥
कणय कलस भड्डहलइ सुचंग । यहाँ ठामि २ नितुरंग ।
चउ सठि योगिनी कलिरव करइ । वंभण चारि वेद उचरइ ॥ ५ ॥
बाधइ धरम पापक्षय थाइ । नितु नव मंगल घरि २ गाइ ।
राजा करइ श्रीविक्रम राय । अरि नरवइ भंजइ भड्डिवाउ ॥ ६ ॥
जसु साइसगुण समउ न कोइ । कौरति करइ वयन सुर लोइ ।
धुरित धामउ नगरि तलार । सेठि सुदंत वसे सुविचार ॥ ७ ॥
कंदउ नामइ वसइ कलाला । करइ कुकर्ण सदा विकराल ।
वंभण विजय चंद सुविचार । दिन कउ बोंचइ वेद विचार ॥ ८ ॥
माउइ शास्त्र विचार वषाण । जाणइ जीतिष विष विनाण ।
षापर नामइ निवसइ चोर । जम्भि पर्वत जाणि कौ मोर ॥ ९ ॥
रड्ड मइन राय तिन ठाइ । आब्यउ कोइ न जाणइ राय ॥ १० ॥

तिनि अन्नसरि सो पापर चोर । सदा कर्मन्त्रे अरु अघोर ।
 नयरु जेचो चोरो जाइ । दिन दिन भुनि रहु एक ठाउँ ॥१॥
 एक दिवस जी सेठि सुदस । उद्धव भोछु मयर मईत ।
 सगासचोत्रा मेल्या यथा । पारल पासइ नारी तथा ॥१॥
 कन्या कुमारी नव मुद्र मिली । लोक सहु ते पावलि बली ।
 तिसु बिले गयो पापर चोर । गयगमनी मगनयचो घोर ॥१॥

End.

इम सामलो परमार्य बात । भविष्य नव लीजइ अदत ।
 चोरी पचउ निम्नरु टुंरि । जिन सिव संपद पामइ पुरि ॥२०॥
 नरवर बड्ढी समानभारि । नयवि नरचो जय जय कार ।
 माइ छापने मेलीनारि । विरक्त प्राश्नो इनि कलि कालि ॥२॥
 जाभुतवागुच पारल कीइ । परदुष भजन अवर न कीइ ।
 केता कहु ता स अचदात । एक औभस चली नरमात ॥२॥
 ए इचरित योवित्तम तचउ । सरल लोक मन सुधइ भचउ ।
 भगता उचता इइ बहु बुधि । पानी अइ मन धेकित निधि ॥१०॥
 भगता चोरतका भय जाय । सुचता आपद किमइ न धाई ।
 इम जावि भवि ज्यो सहु कीइ । मन आचइ भविष्य लीय ॥१०॥
 साधु इरुष गुरुच गुनराय । अइ बता भविष्यलि कवभाय ।
 जाचइ भगइ ग्यार यथान । जिबवर सतीजे पालइ आप ॥१०॥
 मासु सीस आचंद इम कइइ । चरित एइ विरक्त की भइइ ।
 राजसील सुर समुद पसार । गुरु प्रसादि चरि नव निधि धार ॥१०॥
 पनर सयतिसठइ विचारि । सेठ मासि कजल पचकारि ।
 चिचकट मठ तामु मभारि । भविष्य भवता जय २ कार ॥१०॥

Colophon.

इति श्रीविरक्तवापरचरित सम्पूर्ण ॥ सन् १०९१ वर्षे कार्तिक सुदि
 १३ दिने लिखित एव श्रीचचल गच्छे । श्रीभगरसामर सूरौ ससन सांभी
 साल तन् शिष्यचो सांभी साल लिखित ॥

विवरणम्—पुस्तकेष्विदं विरक्तचरित नाम सुदभाषाकाव्यं निव्यते ।

RITUALS AND DISCIPLINARY TEXT.

जनधर्मास्त्यानुष्ठानविषयकानां मित्राविषयकानाञ्च निबन्धानां सूचिः ।

No. 71. अष्टाहिकव्याख्या । Aṣṭāhikavyākhyā Substance, country-made white paper, 11 x 5 inches. Folia, 12 Lines, 8-12 in a page. Character, Nāgara. Date, Śaivrat 1860 * Appearance, old, slightly wormeaten and writing effaced in parts Prose Generally correct. Complete

A Jaina ritual work on explanation of the Aṣṭāhika Pārvaṇa rite to be necessarily observed by Jains, entitled Aṣṭāhikavyākhyā by Kalyāṇa Pīṭhaka. This work is composed in Sanskrit prose illustrating how the famous Paryuṣaṇa festival is performed during eight days.

Beginning. श्रीसिद्धचक्राय नमः ॥

मान्नीयं ज्ञानिहस्तारं नत्वा कृत्वा च मानये ।

अष्टाहिकाया व्याख्यानं विष्कते दयवन्तः ॥ १ ॥

इह सकलदुष्कर्मभारिणि विमलपद्मचक्रकारिणि इह परम च कृत
प्रभुतश्चरिणि दीनदुष्टकादिपञ्चनि समामने सति सकलसुरासुरेन्द्राः
संभूय श्रीनन्दोत्तरनाथि अष्टमशीये चर्ममहिमान् कर्तुं दण्डानि तत्र तावत्
श्रीदीनरक्षीयन् मध्यमानि चतुर्हिंसु चत्वारिःशतनिरयः सन्ति अष्टनवथाः
पञ्चता इत्यर्थः तेषां इत्येकं चतुर्हिंसु चतस्रो वाप्य. सति, तासां वापीनां
मध्यमानेषु दधिमुखापञ्चताः सति दधिचत्वारिःशेता इत्यर्थः । पुनर्द्वयोर्द्वयो-
र्वाप्योरनरे री री रतिकरपञ्चती वर्तन, रक्तवर्षो इत्यर्थः । पर चैकै-
ककाष्ठनमिरेः सुखं तत् तत् ज्ञाने दधिमुखा चयन रतिकरा. सति
संभोजने हादम अशीद्वय मयमचनमिरिः । इयं चतुर्हिंसु चतुर्धामचन-
मिरीयां स परिकरायां भोजने जाता हि पञ्चाशद्विरयः ते च इदं नाम-
मध्यमा चतारोष्ठन निरय. १ योदम दधिमुखाः १६ शानि'मद्रतिकर-
पञ्चताः २२ तेषामुपजेकैकं जिनमन्त्रमस्तीति दापयामञ्चिनमन्त्रानि
सति तेषु जिन चैत्येषु दण्डकं चतुर्भिश्चदधिककृतं जिनविभानि सन्ति
सर्वेषां भोजने अष्टचत्वारिंशदधिक चतुःषट्शतानि जिनविभानि भवन्ति
६४४८ तानि सर्वान्यापि चैत्यानि चतुर्धायांश्च श्रावणानि प्रवरतीरपादिभि-
रलङ्कृतानि चतुर्भुंदाश्च सति तत्र द्वेन्द्रा बहुद्वेन्द्रोपरितता प्रवर्तमान-

* This is the date of original composition of the work.

भावेनाष्टादिकमष्टीकानं कर्त्तव्यं अथचन्दनपुष्पधूपपाटद्वयैर्जिनविश्वानि
पूजयति, जिनपञ्चान् गायति स्तुवंति नाटकं च विदधति इत्यमटदिश
अधिक मष्टीकानं समाप्य पुनः स्वस्थानं गच्छति । एवं यावत्कैरपि
श्रीमच्चौक्यप्रकाशिते अस्मिन् पर्वणि समागते धर्मकर्म्मणि यत्ने विधेयः ।

After this duties of Śrāvakas during this festival are thus mentioned—

तथाअस्मिन् पर्वणि श्रावकाणां कृत्यान्वाह—आश्वकपायीपरीधः कर्त्तव्यः
श्रावकैः शुभाचारेः सामयिकजिनपूजातयोविधानादित्यपरैः तत्राश्रयः
पञ्च प्राचातिपातः १ जपावादाः २ दत्तादानं ३ जैद्युतं ४ परिपट्टाः ५
तेषां निरोधश्चागः कर्त्तव्यः एतावता प्रथमं क्षौद्रियादयो येन सज्जीवास्तेषां
विशेषना श्रावकैर्वर्त्ता, सर्वदा तेषु अभयदानमेव श्रेष्ठः ।

Here the superiority of Abhayadāna is illustrated by a story—

द्वितीये श्रावकैर्निष्ठावचनमथ पर्वणि न वक्तव्यम् गात्रिप्रदानादि कठिन-
वाची न वाचा सर्वथा वाक्यहिः कार्याः तृतीयाश्वपरित्यागः परधनपक्षं
विचर्त्तनीयं द्रव्यस्य जलूनां बाह्यप्राचदपत्तात् तदवहारस्य च नरवदपक्ष-
हेतुत्वान् चतुर्थाश्रावकादीन् पर्वणि ब्रह्मचर्यं पालनीयं क्षीरंसी विषर्ज्या
इत्यर्थः परस्त्रीसेवनं तु लोकरवविद्वहत्वात् सुश्रावकैरवश्यमेव बन्धो
पञ्चमाश्वत्यागीहि धनधात्यादि नवविधपरिपट्टे परिपट्टपरिमाणं कार्यं
परिपट्टश्चा अपरिमिता न चाप्या इत्यापरिमाणं विधेयमित्यर्थः । पुनरथ
पर्वणि कपायीपरीधः कर्त्तव्यः कपायावत्यारः क्रीडमानमायाक्षीमा-
क्षेयां परित्यागीविधेयः । कीवाहि कलक्षौत्पत्तिश्चिरन्तमप्रीतिनामथ
मानीदधे विनयमाश्रयवाच प्रस्थानवतामपि सुश्रीनां कैवल्यावाप्तौ अनुरागः
स्यात् एव मायायां लोभादपि च बद्धो क्षोधा उत्पद्यन्ते चतस्रारः कपाया-
स्यम्वा । सुश्रावकैः सामयिकं कार्यं सामयिक स्वरूप चेद—

समदा सर्वभूतेषु ह धमः शुभमावना ।

आर्चरोदपरित्यागश्चहि सामयिकं व्रतम् ।

अस्मिन् पर्वणि सुश्रावकैर्यथाशक्ति जिनानां द्रव्यपूजा भावपूजा च कर्त्तव्या ।

Here these two kinds of Pūjā or worship are explained and for an example the story of Ārdrakūmāra is related. In the course of this the story of the king Sūryayaśa, faithful follower of the Jaina religion, has also been stated with which the work is finished.

End.

यथा इषमन्नामित ईष्वाकुर्वन्तो बहते तथा मूर्ध्वगणः सूर्यवंशीऽभवत्
सौम्यैकदा पितृवत् स्वस्वदपंथे पश्यन् संसारासारतां प्रापन् केवलं ज्ञान
प्राप्य बहन् भव्यान् पतिवोष्य मुक्तिं प्राप इति त्रिगुणियमट्टपालने मूर्ध्व-
गणोत्पत्तया भव्यामभिरुचिकपर्वणि इत्यं धर्मकर्माणि पित्राय
तत्पश्चाराधनीयेनेह परमं च सर्वोत्सृष्टिः

संवधोमरसाट्टरात्रपमिते मासे शुचौ श्रीमने

यसि श्रीमलतायुते सुविहिते सत्यसुवितीयातिथौ ।

पूज्य श्रीजिनहर्षभूरिगणभद्राजिसुदाटादिका

व्याख्यानं सुगमं हितं सुविहितं श्रीजे गन्गाद्वीपरे ।

श्रीमंतोगुणमालिनः समभवन् श्रीवादमाः सानरा

लक्षित्या सप्तधर्मं वाचकवरा आसन् सधर्मादराः ।

तस्मिन्नेतिगणराजराजिवराभोजनसक्तेः समा

कल्याणाभिधपाठकेः सुमनसा गृहावतां प्रीतये ॥ युष्म

+ + + + + व्याख्यानमादरादिदं व्याधायि प्राचीनं पद्यबन्धं विलीक्य तत्

Colophon.

इति सूर्यवंशाट्टादिका व्याख्यानम् ॥ श्रीः ॥ सद्यस्य ४०३ ॥

विद्वत्पद्म—पुस्तकैऽस्मिन्नाट्टादिकव्याख्यानं नाम कथिज्जैनधर्मनिबन्धो वर्तते ।

No. 72. आठकर्माणी । Āṭhakarmāṇī. Substance, country-made colourless paper, 12 x 5 inches. Folia, 7. Line, 13 in a page. Character, Nāgara Date, 1 Appearance, old, spotted in parts. Verse. Generally correct. Complete.

A work on the description of eight principal rites to be performed by Jainas, in Bhāsā verse. Anonymous.

Beginning. ॥ ६० ॥ श्रीवीतरामाय नमः ॥

आठकर्माणो एकसुखं अडावन (१५८) । प्रकृतिनो विचार निदोऽपह

मूलकथं आठ तेषां ॥ उत्तर प्रकृति एकसुखं अडावन आणनी । ६५४

आठकर्माते केडा ॥ पट्टितु आनावरणी कर्म ॥ १ ॥ वीजल दरसणावरणी

कर्म ॥ २ ॥ श्रीजलवेदनी कर्म ॥ ३ ॥ अचघट मोहनी कर्म ॥ ४ ॥

पौषमस आकषस कर्म ॥ अट्टनाम कर्म सातमस गीतकर्म ॥ ० ॥

आठमस अंतराय कर्म ॥ ८ ॥

After this Prakritis of each of them are thus enumerated—

पट्टिलसु ग्रामावरणो कर्म तेदनी पौष प्रकृति । ते कही वर । मतिग्रामा-
वरणो कर्म ॥ १ ॥ युतग्रामावरणो कर्म ॥ २ ॥ अवधिग्रामावरणो कर्म ।
मनपयाय ग्रामावरणो कर्म ॥ ३ ॥ केवल ग्रामावरणो कर्म ॥ ४ ॥ इतर
ग्रामावरणो कर्म किम रंषादते सातवोल कही ५५५ । विज्ञातशास्त्र
वेचर ॥ १ ॥ कुदेवनी प्रसंसा करर । २ ॥ ग्रामनर विपद संदिह
आचर ॥ ३ ॥ कुशास्त्रनी कुशीतनी प्रसंसा करर । ४ ॥ मास्त्रनी विज्ञा-
ननः मूलना अर्यभाज ॥ ५ ॥ परकादीष प्रकासर । ६ ॥ मित्याव
उपदिसर । ७ ॥ एसाते कोलिकरी जीव ग्रामावरणो कर्म बाधर । एकर्म
पकोविषाणावर ॥ ए ग्रामावरणो कर्म तेदनी यति । १० कोरु कीका-
कीकी सागरोपम जाचिरी । एरु कर्म थकीजीव संसारमाहि घब
उरलर ।

In this way all the rites, their origin, their effects, etc. are illustrated in this little work.

End.

एवं आठकर्मची मूलप्रकृति आठ जाचिरी । उत्तर प्रकृति आठकर्मची
अट्ठावन सुप्रकृति जाचिरी । ते प्रकृति वपावी नर जीव सुगति पुङ्गवर ।
एकवच जाचोभन्य जीव । आपनाकर्मचा विचार विपाकडुया कटसर
भायीजाची नर सदाच चीतविषा । सुगतिपथ पुङ्गव धामची । बार-
भावना भावनी ॥ बारगत पालना दानदया देवपूजा गृहभगति । सा-
विष धन वा नोनी जिनप्रसाद ॥ जिनविष ॥ पुस्तिका ॥ साधारणद्वय ।
मघचलावरुच ॥ अगुनिध सघवकल साचिरी । ते भव्यजीव दीक्षाकाय
माहि पची । भवस्तिथिवपावीनर । सद्गुणायकी । केवल ग्राम
जपजावीनर जीव ॥ सुगति पथ पुङ्गवर । तेह भयोनीव सदा । सरवदा
धर्मनर विवर । जयम करिवर ॥

Colophon.

इति श्रीआठकर्मची अट्ठावन सप्त । प्रकृति विचार जाणिवर । संक्षेप
मात्र जाचिवर । इति श्रीचंचलमणि । भट्टारिक श्री श्रीचमरसागर-
पुरी सविशयपत्रे ॥ ..... ॥ श्री श्री श्री श्री श्री श्री श्री श्री ।

विशरणम्—कर्मभेदतन्मूलप्रकृतिविशरणविषयको जैननिबन्धोऽयम् ।

No. 73. अष्टाहिकमहोत्सवः । Aṣṭāhikamahotsavaḥ. Substance, country-made white paper, 10×5 inches. Folia, 53. Lines, 5-6 in a page. Character, Nāgara Date, Samvat 1847. Appearance, not fresh. Prose and verse Not correct. Complete.

Another commentary on the Aṣṭāhika Mahotsava, in Sanskrit, illustrated with the adventures of good many Jaina Saints, such as Ākumāra, the king Sūryayaśas and Sayyambhava sūri etc., by Dhaneśvara Sūri. In the beginning this work agrees with the work noticed in the preceding No. So we need not quote extracts from the beginning. We give here extracts from the last part only.

End.

सत्यप्रतिष्ठा वसुधातले सूर्ययमादयः ।
 भरतेषु वदादित्यो वसुधाजिनमस्मिताम् ।
 अथात् स्वसंघयावाच निर्जं जन्म पवित्रयन् ।
 अगुह्यं दृष्टव्यं पद्मं दृष्ट मन्मथं च यत् वा ।
 निजमाराधायामास औद्युमादिजिनाङ्घ्रिपत् ।
 ज्ञानदग्धं चारिण्यचारिणः श्रावज्ञानसी ।
 उपलब्ध्योपलब्ध्याम् भीजयामास वैश्वनि ।
 आकिकीरनरेखाभिरहिवाङ्ग भरतेषु तान् ।
 सीवर्णेनीपवीतेनदितान् सूर्ययकार सः ।
 महायमः प्रभतयः केचिद्रोषेण चक्रिरे ।
 पश्यन्मयेनाम्ने परे सूर्यमयेन तु ।
 उदारचरितास्तस्य कुमारः स्मारविज्जनाः ।
 सपादलक्ष्म्यासन् ते महायमः प्रभुयाः ।
 एताङ्गुलीभस्त्रामिना वडधि मया ।
 तथा श्रीसूर्ययमसा सूर्ययमोभयदुभि ।
 सीयन्वदा भरतपत् पश्यन् स रत्नदर्पणे ।
 संसारानिवृत्ता ध्यायन् केवलं ज्ञानमासदन् ।
 विहरन् बीजयामास सोपि मय्यान् सुभीतरः ।
 क्रमाच्च सुक्तिनिष्ठं जगाम ज्ञतकर्मभुक् ।
 भरतादादित्ययमस्तथासौन् महायमाः ।
 अतिवसीवन्मद्री वलवीर्यसतोऽपि च ।
 कोत्तवीर्यो जलवीर्यो दण्डवीर्यस्ततोऽहमः ।
 इत्यष्टौपुत्रवाचासन् वदते त्राहपुत्रजम् ।

एतेऽष्टावर्षिदपं चं पश्यन्तो रत्नदर्पणं ।
 किंलज्जाममवर्षदुः क्रमात्रिःत्रेयसं ततः ।
 अभिर्मयैष बभूवे भरताङ्गः समं ततः ।
 भगवन् सुकटः भकीपनीतो मूर्ध्निधारितः ।
 भरतादनुसन्तानं मय्ये भरतवर्जभाः ।
 अलितस्वामिने यावदनुत्तरिनिवासाः ।
 सर्वे हि मघपतयः सर्वेऽहंभकारकाः ।
 तीर्थहारकराः सर्वे सर्वेऽभ्युपगतापिनः ।
 ओमन् सर्वज्ञधर्माणां न चलन्त्यं समानकम् ।
 स मायोति परावृद्धिर्नृपः सूर्य्ययशादिव ।
 इत्यं वदन्निमुषण्णरीः कीटिमास्त्रोदित श्रीः
 कीर्त्याधारोऽनल सुचरितापत्यसुक्रानिवारः ।
 मैत्रीक्या समन्तानि सदा लम्बयतिरिहती
 भृशान्श्रीमुखविलसितानन्दरुतु, सकामः ।

Colophon.

इत्याचार्यश्रीधनेश्वरसूरिद्विरचिते श्रीसीवृद्धयमाहात्म्ये श्रीश्वरभस्मानि
 श्रीभरतेश्वरनिर्वाणपदीद्वारश्रीसूर्ययज्ञपरिवर्धनी नाम षष्ठः सर्गः । आदि
 पद्यान् शुभभावनाय पर्वणि भावनीयाः । अद्यावत्तुल्यं कल्पसूचनेकाप
 चिमेन श्रितव्यम् । साधनिकवास्तव्यं कर्त्तव्यं तेन कल्याणदत्तपरा कर्-
 मानिगो भवति । इत्यष्टादिका महीत्यत्र दत्तं सङ्क्षिप्तं सम्पूर्णम् । सवत्
 १८४७ या १७०० मिति इ असाद यदि १७ रविवासरे लिखितं मैन दुख-
 खला । प श्रीश्वरकी पठनार्थं वशारसमये ॥

विवरणम्—पुस्तकऽभिन्नष्टादिकमहीत्यत्र सुविक्षुता व्याख्या वर्तते ।

No. 74. शारतिः । *Āratih* Substance, country-made white paper, 12 x 5 inches Folia, 25 Lines, 3-11 in a page. Character, Nāgari Date, Samvat 1877 Appearance, not fresh, slightly worm-eaten throughout. Verse Not correct Complete.

A book of songs on the worship, praise etc. of Siddhācala, on the top of which the first Jina practised asceticism and acquired super-

human power, or became Siddha, entitled Ārati. We cannot account for the name of the work. The work is complete in 10 chapters of which 1st-9th are named Yātrā and Pūjā. The colophon of the 9th chapter runs thus :—इति श्रीसिद्धाचल नवायुं ज्ञाता पुत्रा समाप्तः. The last alone has the name of Ārati, and hence the whole work might have been thus entitled. In this last chapter there is the following verse—"रत्नतटाकचटित विविधराजंजटित वापरिविन्द संख्या द्रष्टुं बन्धित इति का सुरसिद्धतृप्तिभासित." in badly written Sanskrit which says that 975 lamps of gold, silver and jewels were lighted with sweet scented ghee and moved round.

Colophon. इति श्रीआरतिः सम्पूर्णा । संवत् १८७० एवमेति मार्गश्रैश्वमासि
शुक्लपक्षे दशम्यायां तिथौ ६ शुभवासरे लिखितं । श्रीभैरवपुराणीमध्ये
श्रीरत्नः । श्रीकल्याणमन्त्रः श्रीः ३१

विवरणम्—आरतिनामकसिद्धाचलविषयकपद्यनिबन्धोऽयम् ।

No. 75. आराधनाप्रकरणं । Ārādhana-prakaraṇam. Substance, country-made white paper, 12 × 5 inches. Folia, 6. Lines, 3-6 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1605. Appearance, old. Prose. Generally correct. Complete.

A short work in Prākṛita on the daily worship of the Jains, describing in its course, the eighteen places of sins (अष्टादश पापस्थानानि), the four refuges (चतुःशरणानि), five salutations (पञ्चनमस्काराः) and five good conducts, by Śrīsoṃa Sūri.

Beginning. ॥ १० ॥ नमिच्छामहे एव । भवति मम सर्वत्र समाप्तम्
ततो वा मरम दुःख पश्यता रादय एवम् ॥ १
आलोह सुचर आरे मयाह सचरि सुखनिमु जीवेन् ।
श्रीसरिनिभावि अथा अट्टारस पावट्टावाह ॥ २
अत्रसरस दुःख दिग्दुर्ध्वं च सुखदाय दीदर्थं कुचम् ।
मदुभयस्य अचस्यं पचनदुःखार सरथं च ॥ ३
नाचमि ईदर्थंनिध । अरचमि तर्धमि मद दमिरदमि ।
ईदर्थिदु ईदं आरे ईदं आराधोदय सुचम् ॥ ४

End.

एवं शुद्धवद्वं पञ्चतारादयं सुविद्यम् ।
 शीघ्रं प्रसूययाव । तद्वैव आसिदप एमी ॥ ६०
 पञ्चपरमिदं सुमदय परायणी पाविष्य पञ्चत ।
 पनीपचमकपमि रायसीहो सुरि दत्तम् ॥ ६८
 तप्यनीययं वदं । तद्वैव आरादितय तद्वैव ।
 सामानियतपत्ता । दोषिषु आनिजद्वयंति ॥ ६९
 मिरि सामनूरिरद्वय । पञ्चतारादय पञ्चमजययं ।
 जी अणुसरनिसय सईति ते सामयं ठायम् ॥ ७०

Colophon.

इति श्रीआराधनामकरच समाम् ॥ श्री ॥ ह संवत् १९०१ वर्षे वैशाख
 सुदि ४ दिने पत्तननगरे लिखितं राजर्षद्व ॥ शुभे भवतु ॥ ७

विवरणम्—आराधनामकरचं नाम आराधनाविषयकः कथितमनिसम् ।

No. 76. असह्याद्विधिः । Asahyāividhiḥ. Substance, country-made colourless paper, 14 x 5 inches Folia, 3 (of which fol 2 is wanting). Lines, 6-11 in a page Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, old. Prose. Generally correct. Incomplete (as regards the fol. 2)

A short work treating of the causes as well as the times of Asvādhyāya or prohibition from study of the sacred books, in forty-three rules in Prākṛita language. Anonymous.

Beginning. ॥ ६० ॥ सुवचस्पृश्यं सपञ्चया भवे शिवाङ्कितसदना अर्चयथा नरक

सुखं न तेहि किञ्चिद्विद्याद्विद्याम समाम अर्चयिषा ॥ १

न सद्दसाहनेषुष्टि न खचात् न च कोटितः ।

न राज्यादेव देवत्वादेन्द्रत्वादपि देहिनाम् ॥ २

कसिच्यपि जी इम खोग पविपुत्रं दक्षिम् ॥

कथं तेषाविसेन स तुखे इह दुष्पूरण इने आया ॥ ३

न वद्विस्तृष काष्टायेनदोभिर्वा मदीदधि ।

नपेवाकादसारेण अकासपयितुं कथितम् ॥ ४

॥ असह्याद्विधि लिख्यते ॥

મુજ્જરજ આકાશવક્રી જા સમે પઢર તાલનરઃ અમદાર્દ ॥ ૧ ॥ મુજ્જર
કેતલી વારવમી પઢર તેતલી વાર અમદાર્દ ॥ જિહમકી—છું અરિ પઢતી
મગસલેન અપકાય મય હોયત્યારર સાધુકાં વલ સટોર રજાસાં દિ રર
સોરરદં અંગ સપાંગ મરવટાકર મુઝપિચર ઘાટેનહીકાર અંગીવાન
હમામે નહી ચેટા રંધો રરર જીવનો દયાદેતુ મુજ્જરિ નિવત્યાં પચ્છિ સમલ
ક્રિયા કરર ॥ ૨ ॥ તથા આકામિ મન્થર્જનગર દેવતાના કોષા દિમર
તથા સલ્કા નરરર તથા કરચગ કરર સલ્કાતે કહોયે જી પઠા પચ્છેરેલા
રૂર અનરં સજ આનર રૂર તથાદિમિટાક દેજેરં દિગે વલતી દોસર ચિર
દિમે રાતકી અપસરિવો રૂરજા મગરં મન્થર્જનગર સલ્કાદિગદાક કચગ
સીજલી પઢરં તાં સમી અમદાર્દ નિરુથા પઢર વલ પ્રરર અમદાર્દ રૂર ॥ ૨૧

End.

જરં દિવસરં અઘર દિવસરં જમુંલ્લર તર રાતિના પ્રરર ॥ અમદાર્દ
રૂર ॥ ૨૪ ॥ તથા વારે મામે રુરુદા મહિત વરસર તર અહીરાવિ સપ-
રરી અમદાર્દ ॥ જાં વરસર તા અમદાર્દ ॥ ૨૫ ॥ રુરુદારહિત વરસર
તર ૨ અહીરાવિ સપરરી અમદાર્દ ॥ ૨૬ ॥ માયો ૨ કુમારર નિરંતર
વરસર તર સાત અહીરાવિ સપરરિ અમદાર્દ ॥ ૨૭ ॥ પ્રમાત ૨૮
મખાક ૨૯ અસમનવેલા ૩૦ મખરાવિ ૩૧ ડતથી ૩ મદા અમદાર્દ ૩૨
તથા સજ આસર વાવિ પઢિવા સીજ ઓજનમી રાવિનર પઢિનર પ્રરર
અમદાર્દ એવં ૩૨ વાવોસી રાવિં વિલ અમદાર્દ ૩૩ પઢિનર પ્રરરર ૩૪ ॥

Colophon. એ અમદાર્દ વિધિ ગ્વાવદી સંપૂર્ણે (?) સમાપ્તઃ ॥ ૩ ॥ યી ॥ ૩ ॥ યી ॥ ૩ ॥

દિવરઅન્—પુલકેઃકિન્ અમાખ્યાવિવચ્ચા જાતિવિવધી વર્ગમે ॥

No. 77. આહારવિધિઃ । *Āhāraṇidhiḥ*. The Manuscript coming under this number, has been wrongly labelled thus. The name of the work is *Saṃvyaṇāhāraṇidhi*, a grammatical work consisting of rules on the use of nouns etc. It will be described in the proper place.

No. 78. उठावनीविधिः । Uṭhāvanividhiḥ. Substance, country-made colourless paper, 12 x 5 inches. Folia, 13. Lines, 5-13 in a page. Character, Nāgara. Date, Śaivrat 1839. Appearance, old and worn out. Prose. Generally correct. Complete.

A work under the name of Uṭhāvanividhi, Uṭhāvani or awakening, here means the Dikṣā, for it awakens a man in religion and in the means of gliding the easiest way to the next world. The work lays down rules on the performance of rituals to be observed on the day of Dikṣā ; by Sriharsa Śāra (Suri). The following colophons are to be found in the course of this work—

- (१) इति नंदिविधिः सम्पूर्णः, (२) योगनिर्देश विधिः, (३) इति समस्तशरी तपोविधिः,
(४) इति द्वा वैकालिकयोगविधिः ।

Beginning. श्रीजिननाम नमः ॥

श्रीहर्षसार (परि १) वाचकः शिष्योपाध्याय शिवनिधानमणिः । साधव
स्नापनविधिसतिग्रह सुखबोधकृते लिखति ॥ उठावनाम बड़ी दोहा,
तथे विधि लिखीयइके तिहरी प्रथमदिने पुनमुद्धते चतुर्विहार करी चवरा
अथकोचर सभ्यासमे गुरुसमीप आवी इरिया बड़ी पडिल्लो चनामचर्दई
कहीये—इच्छाकारेण तुम्हे अन्नं आवच्छक सुख धतवे परेमेइ तिवार
गुरु कहे अथ पडिल्लेइ सदिसा विज्जी, नरकारसोइछान करिली
तिवारइ शिष्यकहे तदति पठरज्जी आहारपाथीनी दुता बुद्ध तज आहार
पाथीकरइ पळे चतुर्विहार करइ अथवा चतुर्विहारकरी पळे समासनच
दिर एके छं पथ आचरण सभ्यतळे यथा गुरु पुनप्रधान श्रीजिनचन्द्र वरि
वैरं प्रकार करताते भवी प्रभाव छइ हिवे प्रभात समरं कालरेला तज
पडिकमथं करता नवकरसिना विलाये नवकारसी पच्छइइज्जी आवेली
सवेली पच्छइ तो दिहाइ पड्ज्जी पडिले दिनइ नवकारसी विलाये न
पच्छइ तो फेरिननीवार समासनचइ एवं प्रदायः छि नइ प्रलातिसमये
समवसरचइ नदीकरी नंदी विधियायं तपोवादी साध साधो पामिं मुह-
पीतो पाइमहावी बोदया दनि, देवराजो कदावीरे इच्छाकारेण छजे
अन्नं आवच्छक सुखं च्छदिइ गुरु भुचइ छखिवातो पुनचवपवय ईई
इच्छाकारेण छजे अन्नं आवच्छक सुखं च्छनि वावनीयं नदी पवेशादनी-
एका चवनां करावेइ गुरुमचदि करावे नं । ती आवच्छक सुखं छजे
वावनीय नदीपवेशादनीयं करेमि । + + सुखायं पववी सुखायं मता-

नरेण सग्याभी सुखानं काचोक्षणी करेति । धारिता लोहमृत्पुष्पोपमं
 पनीयं तो मायसं पुत्रस्य चेदं हरेत् नष्टस्य समक्षरस्य वा चरितं न कर्तुं
 वचाकारेण छन्दो आबद्धम सुखस्य उद्देशं निमित्तं चरितम् । दम् दावेदं
 मृदं कुतर्हं वन्दनीयं पुन खमान्मसुमदेवं भवेति छन्दो चरितं आबद्धम
 सुखस्य उद्देशं निमित्तं वासवेन करदं ततो विविचेते समक्षरस्य दाज्ञं
 पादेन चामयेयं कला दिवदिद्वानाज्ञानं कला अवाप्तयार्थं शिष्यं व्यापयित्वा
 वदन्ति चादि सुईदि टेनं वन्दई तदिदिदि चादिमं वृद्धिनीमायनिद्यादि
 भार्येवि वासमानोऽयं योगविधिर्नाम ज्ञेयः ।

End.

अथवेदिव्यासुषं चोत्तरभाय उत्तरविद्या भविष्या + + + + चम् + +
 इतिविधिं तदिदं चावामं निश्चिन्त्याह ततोऽक्षीरं नालक्ष्यस्य सप्तमना
 वस्यां काविद्यं उत्तरावना नक्षत्रेण सप्तमादि दिपदि छिन्नं एतदि
 नामिदि कीलोक्षं नामिदि अक्षरमेव विनाय कोरदः ।

Colophon.

इति उत्तरविधिः समाप्तः (१) मधु १८१८ वर्षे मितौ माघ वदि १९
 दिने लिखतं । श्रीमत्तु मेरु मध्ये ॥ ५ ॥ ५ ॥ ५ ॥ ५ ॥ ५ ॥ ५ ॥ ५ ॥ ५ ॥

विवरणम्—पुस्तकः किम् उत्तरविधिनामकः कदिम् श्रीवाविद्यको जैनद्वयो वर्तते ।

No. 79. **उपधानविधिः**. Upadhānavidhiḥ. Substance, country-made white paper, 12×6 inches. Folia, 238. Lines, 6-11 in a page. Character, Nāgara. Date, 1. Appearance, nearly fresh, but slightly worm-eaten in parts. Verses and prose. Generally correct. Complete.

A Jaina work treating of several ritual performances to be observed by a Jaina. The name Upadhānavidhi has been given to it according to the last colophon; we could not make out the real name of the whole work from any part. It is not divided into chapters or sections; it contains only good many Gāthās, such as, इति परमानं दाया, इति लब्धदाया, इति नृशदाया, इति जयदाया, इति वटदाया, इति वृद्धिदाया, इति वृद्धिदाया, इति वृद्धिदाया &c. Out of these we quote below some interesting subjects to show the nature of the work.

It Begins

श्रीपात्रे परमस्य (प्रत्ययः) ।

कुमार नंदप्रपरोक्षिरागी जंभू कुमारान्नपरोक्षिरागी ।
 सुदर्शनस्यापि समः सुश्रीलः न कृष्णबालादपरः कधीलः ॥ १
 श्रीशालिनायादपरो न दानी दशार्धभद्रादपरोभिमानो ।
 श्रीम्यूलभद्रादपरो न योगी श्रीशालिभद्रादपरो न भीमी ॥ २
 सुकुल जगन्निभुतिरनेकधा प्रियसमानममौल्यपरम्पर ।
 नृपकुलिकुवता विमलं यशो भवति पुण्यतरोः फलमौहमः ॥ ३
 अथमजातिविनष्टममानमप्रियविद्योगभयानुदरीकृतं ।
 अथयशः खलुभीक पराभवो भवति पापतरोः फलमौहमः ॥ ४
 दःप्रापं प्राप्य मानुष्यं वा सुधा हारितं मया ।
 पापेन मनसाध्याम रामारामाधनं धनम् ॥ ५
 रघोनीनेतिसया अह वसन्ताहवति ।
 भर एतुं जाए मण्यमना किमजार्हवैध पावति ॥ ६
 कुले जग सिवापुति लडाइजी निजैतिष्कमम ।
 बलमना विपयगा बुद्धि मय बुद्धिवाहति ॥ ७
 रिद्धिमए सौखीए कीदृग्यमपण सप्यकासाई ।
 लाभमपण बड्डा छवति ईय अहमय दुडा ॥ ८
 कीदृय अहमसिद्धी मायेअय दुति गह्वी ।
 कारही मायाइ ईच्छ खजोलीभेयय दुति सप्येय ॥ ९
 किआए जावए गरळ नीलाए आवरीभवे ।
 कायी ताए तिरिए तेवाए मावसी भवे ॥ १०
 पठमानदेव + + + निसासयठावं च सुकलसाय ।
 ६ पलसा भावफले यज्ञचं वीवए एहि ॥ ११
 लीतिःकरळी । मन्वसा जोड सय्य कठफले तु विपस्य भभवइए ।
 गमअस्यय आरंभ होइकल अन्नमावास ॥ १२
 गमण दधमंनु भवे तद्वयचे नहुवाल सगए किंपि ।
 मज्जे परकीपवासंभासोवासं च विट्टेय ॥ १३
 मंपने जिणभवणे पापावह अन्नासिधं फल श्रीवी ।
 संवच्छरियं तु फल दारपरसे ठिललहह ॥ १४
 पाशाहणेण पावह वरिससयफलं जिणे भट्टिए ।
 पावह वरिससहस्र अथत पुषं जिणे सुविए ॥ १५

विप्रास्त्रिगणैः सहान् कथय भोक्तालक्ष्मणां गणाः
 की दाता रजकं ददाति वसनं प्रातर्गृहीत्वा निशि ।
 को दक्षः परवित्तवित्तहरणे सर्वेऽपि पीरा जनाः
 कल्याण्वीवसि हे सखे विषकृमिन्यायेन वैदिशिकः ॥ १६
 प्रीतिदृष्टिं विनामुखं धनविना गेहं भार्या विना
 विप्रा वेदविना कुलं सुतविना राजा च सैन्यं विना ।
 शूरः शस्त्रविना स्त्रियः पतिविना पूजाविना देवता
 एतत् सर्वं न शीभते किमपरं वाणी च सत्यं विना ॥ १७
 काया हंसविना नदी जलविना दाता विना याचकान्
 जाता जेहविना फलं क्रतुविना धेनू च दुग्धं विना ।
 भार्या भक्तिविना पुरं नृपविना दानं च पात्रविना
 दीपं तैलविना निसि शसि विना पुण्यं विना मानवाः ॥ १८
 आह्वय कृतयुगे दानं चैतार्यां गृहमागते ।
 हापरे याचितं दानं सेवा दानं कलौ युगे ॥ १९
 पात्रे त्यागी (१) गुणे रागी (२) भोगी परजनैस्सह (३) ।
 शास्त्रे वेत्ता (४) रणे योद्धा (५) पुरुषस्य पञ्चलक्षणम् ॥ २०
 सर्पाः पिबन्ति पवनं न च दुर्लभास्ते
 शुक्लैस्तृणैर्वनगजा बलिनी भवन्ति ।
 कंदैः फलैर्वनचरा गमयन्ति कालं
 सन्तीष एव पुरुषस्य परं निधानं ॥ २१
 धर्मो यस्य पिता क्षमा च जननी भ्राता मनः संयमी
 मित्रं सत्यमिदं दया च भगिनी नौरागता गेहिनी ।
 श्रद्धा भूमितलं दिशोऽपि सदनं ज्ञानासृतं भोजनं
 यस्यै तानि सदा कुटुम्ब मनर्थं तस्येह कष्टं कष्टम् ॥ २२
 वाक् न अक्षरं हे सखी पदवाणं कावचं कृतं ।
 एकैदब्दा बाहिरा गया कुपंत कुपंत ॥ २३
 नेत्रानंदकरी भवोदधितरी श्रेयसरीर्मंसरी
 श्रीमङ्गलं महानरेन्द्र नगरी व्यापलता धूमरी ।
 हर्षोत्कर्षं शुभ प्रभावलहरी भावविधां जितरी
 पूजा श्रीजिनपुङ्गवस्य विहिता श्रेयस्करी दिङ्निगाम् ॥ २४
 श्री पूज इति संज्ञं जिहं दत्तयत हर्षगिय रात्रं ।
 श्री भर्ग्यभवे सिकारं अहवासं तटूने जगो ॥ २५

बहलोए दरियाइ' दूरं गच्छति हुंतीरिट्टीउ विपुकरइ ।
 वर किसी जिण प्रयाण्यहावेण ॥ २६
 परलोए देवासुराइ' दत्तं चक्रवटि रिज्जोउं ।
 सुखोविसुहं पाठइ जिणप्रयाए रउजीवो ॥ २७
 दालिहदुक्खहरणी सुहाण जणनी दहाण निट्ठवणी ।
 भवजन हियाय भूया जीवाणं देवतुह पूया ॥ २८
 जिणपूरण पथावे जइ कीवि सडाण देइ ।
 धनकीड़ि + + + + असारं सारं वित्यन्ति जिणप्रयं ॥ २९
 तिच्छंकर पड़िमानं कच्चनमणि रयणविद्यनमयानि ।
 तिक्कं अनविभूत्यगान सासय शूरनरकयानाच्च ॥ ३०
 चउदस पूव्वी आरगायि शनिनाण विचाराराय ।
 हन्ति पमायरीरवचसा तयणंतरमेव चउगईआ ॥ ३१

Beginning thus it mentions the faults of taking meal at night time, in the following way—

मेषा पिपीलिका हन्ति यूकाः कुर्युर्ज्जलीदरं ।
 कुरुते मण्डिका वान्तिं कुष्ठरोगञ्च कौलिकः ॥ ३२
 क्लन्तकौदारखण्डं च बितनीति गलव्यथां ।
 व्यञ्जनात्तर्निपतितस्त्रालुर्दहति वृश्चिकः ॥ ३३
 विलग्रथ गले चालः स्वरभङ्गाय जायते ।
 इत्यादयो दृष्टदायाः सर्व्वेषां निशिभोजनेः ॥ ३४
 अथासिद्धमदकादि ख + + + + रसादि भक्षयतः
 क इव दीप इत्याह यदुक्तं निशीथ भाष्ये ।
 जइ विहभासुगदवं कुत्थुपण्णा विजहविऽप्यिस्सा ।
 पच्चक्खाण नाणियो विहराइ भत्तत्तं परिहरन्ति ॥ ३५
 रात्रिभोजननिषेधमेव पक्षीयेण श्लोकवयेनाह ।
 देवैस्तु भुक्तं पूर्वाह्णे मध्याह्णे ऋषिभिसथा ।
 अपराह्णे तु पितृभिः सायाह्णे दैत्यदानवेः ॥ ३६
 सन्ध्यायां यक्षरक्षीभिः सदा भुङ्क्ते कुलीबहः ।
 सर्व्ववेलात्मतिक्रम्य रात्रौ भुक्तमभोजनं ॥ ३७
 दिवस्यारम्भे भागे मन्दोभते दिवाकरे ।
 नक्तं तद्विजानीयात् न शक्तं निशिभोजनं ॥ ३८

निशाभीजनदीपश्च इति यदुक्तं योगशास्त्रे ।

अग्नीमुखेऽवहनि च यो ह्येवै चटिके त्यजेत् ।

निशाभीजन दीपजोऽत्रात्यसौ पुण्यभाजनं ॥ ३८

अथ ह्येवै चटिके मुहूर्तं मुहूर्तं रात्रे. प्रत्यासन्नं त्यजन् परिहरणं योऽत्राति
सः पुण्यभाजनं । पश्चात् मुहूर्तादव्धाक् श्रावको भीजनं करोति तदनन्तरं
रात्रिभीजनं । रात्रिभीजनस्य फलं आह—

उलूकं काकमाकारं गृध्रं शम्बरं शुक्रः ।

अहिर्वाक्यकगीधाय जायन्ते रात्रिभीजनात् ॥ ४०

During the time of impurity caused by death as well as birth of a relation, prohibition is to be observed by a Jain in this way only—

व्रह्मसूयै घरणं मनुष्यं वारदिनं देवपूजा न करे । पङ्क्तिमया नवकारं मण्ड
विशेषका नही । मूलका धीया हीइ ते पृथक्धराये दिन ३ देवपूजा पङ्क्ति-
मया पलइ घरणं मूलका धीयाहे तं दिन १२ देवपूजा न करे, पङ्क्तिमय
प्रहर २४६ पलं । सप्तकीभीक्ष्ण्यी नरुवे, अने वेस पालठ्या नरुवे तो प्रहर
८ देवपूजा ठीलें जीकांधीया आभया हीवे तो प्रहर १८ ठलें ।

Rules for speaking, laid down here, are these—

संस्कार संहित वोलइ १ ऊंचखर वोलइ २ ग्रामीण वचन न बोलें ३
गंभीरखर ऊँडै वोलइ ४ वोलतो पङ्क्त्यांदा ऊठइ ५ सरसवाक्य वोलइ ६
रागसंहितभाषा वोलें ७ सूत्रमीठी अर्थपणी विस्तारभाषे ८ पूर्व्यापर विरोधन
हीण जूज् अर्थवचनना सन्देह टालीवोलें १० श्रोता श्रोतानइ सन्देहउ
ऊपजै ११ अनेगवादीवचनदूषणदेइ परीभवे नही १२ श्रोतानाम न + +
कठामें रहइ देशकाले योग्य वचन वोलइ १४ अतिविस्तार अथमिलतो न
कहे १५ जीवादिक, वस्तुनी विचारमेलतो वाक्य कहे १६ पद आगजि पद
सापेक्षपण ऊचरइ १७ वातरूप बालक समझें तिम कहे १८ अतिसरम
मधुरभाषा वोलें १९ उपदेशदेतां मर्मकेहनी न भाषे २० अर्थधर्म संहित
वचन सन्देहण्हा रनेरुवइ २१ सस्तु प्रकासकरइ तेइने अतिविस्तार करें २२
परजी निंदा आपनी स्तुतिवचन मांदि न भाषइ २३ मध्यस्थ श्रावनीक
वचन न बोलें २४ शब्दकारकलिगइं शुद्धवचन भाषइ २५ श्रोता समस्कार
पामइ २६ उपदेश मध्यस्थ भाषा वोलें २७ श्रोताने रोगादि दूषण न हीइ
२८ अमरसहित वाक्य २९ उपदार्थ वर्ण वइ तेइज विशेषस्वरूप परिणामइ ३०

वाक्की वाक्य संकली नीले ३१ अर्थपदनी भाषे ३२ साहससहित वचन ३३ धर्मकहतां यम न पांसे जीवादि पदार्थ कहतां अत्रिच्छिन्नवाक्य कहें ३४

The following passages are extracted here from the Pratyākhyāna Bhāṣya—

स्त्रीषाः संभोगे चतुर्विधाहारं न मुख्यतः वाक्कादीनामौष्ठादीनि च वने उभज्यते । द्विविधाहारं तु तदपि न कल्पते ॥ Sacred works of Jainas are fifty-four which are thus enumerated. आवा-
राङ्ग १ सूयगङ्गांग २ ठाणांग ३ समवायंग ४ भास्वती ५ ज्ञाता ६ उपाशक दशंग ७ अंतगङ्गदशा ८ अणुतरीववाइन प्रश्रव्याकरण १० विपाकश्रुत ११ एङ्गारइ अंगनाम । उवाइ १ रायपसेणी २ जीवाभिगम ३ पन्नवणा ४ जंबूहीपपन्नती ५ चंदपन्नति ६ सूरपन्नती ७ निरयाबली ८ कण्विडंसया ९ पुषिया १० पुष्यचूलिया ११ वज्रीदिशा १२ एवारइ उपांगनाम । चउसरण १ तंदुलवेयाली २ चंदगविज्जा ३ गणविज्जा ४ संसारगपन्नता ५ भतपन्नता ६ आव्वुरपन्नमाथं ७ देवं दसुउ ८ गच्छाचरण ९ मरणविभत्ती १० एदश पन्नता । निशीथ १ मङ्गानिशीथ २ दशश्रुतस्कांध ३ वृहत्काल्य ४ वहारसूत ५ पंचकाल्यसूत ६ एच्छे केदीनाम् श्रीआवशक १ श्रीउत्तराध्ययन २ दश-
वैकालिक ३ पिण्डनिर्युक्त ४ एचारि मूल सूत । नंदी, अनुयीगहार सूत २ ए ४५ आगमनाम पणयालीसं आगमनाम सव्वसघाण हूति कल्लयापणया-
लीस मङ्गसुसा कव्व सया चैव ज्वालीश ५३६ ४५६ ४० एकारस अंगाइ वारस उवंगई दशपन्नता ए कक्के मूलचउरी नंदी, अण्वयोग पणयाना ४५ चत्तारि महा पङ्गिजीयन्नका ।

According to the Jainas the Atiṣayas are 34 in number; they are—

केशनवरीमवधइ नङ्गी १ रोग न होइ २ गाइनाइधसमांस अनइरुधिर ३ कमलसरीषोसांस ॥ स्नासः ४ आहारनिहारकरतां चर्मचसुनीयनी न देवर ५ आकाश गतचक्र ६ आकाशगतकृच ७ आकाश गतश्रेत चामर ८ आकाशगतफटिकमय सिंहासन पादपीठकामय १० आकाशगतभजा आगलि पर्व ११ जिह्वा तीर्थहर विचरइतिह्वां अशीकइल लायाकरइ १२ पृष्टिपाकलिभामं जलदीपइ १३ भूमिभागसमीहोइ कां पणुं धायाइ १४ कत सपलीसुपका रीइ वइ १५ लीमचलवी शीतल वायकरी प्रमार्जइ १६ नांझाधारमइ वरसीरजडाई १७ गीळाप्रमांथ भलभरें १८ भलाश्रय ६५-
रसगन्धकर प्रगठइ १९ विहं पासें यचं अमरतुर्वे २० यीजन लगीमजर

मरणात्तौ सांख्ये २१ अर्द्धं भागधौ भाषा बोधकं ते भाषा सद्य नर
 आपो आपनो भाषा समजह २२ स्वासीसमीप सर्व्वविरोधनुपसमह २३
 कीद अन्वदर्शनो गर्भं करे कदाचिन्नक रदतीं निपूर्व्व आह २४ स्वासी
 विचरते तिष्ठति योजय समहति मङ्गानह २५ मनुष्य तिष्ठेद्य जातिवहरन
 कीरे २६ भारि नत्तु वद २७ स्वचल न हीह २८ परचल न हीह २९
 अतिगति न हीह ३० अमावसी न हीह ३१ पीडादिक न हीह ३२
 पृथ्वीपद्म व्याघ्रिष्ठमे सातह ३३ तमाङ्गितो एककाङ्क इति न हीह ३४ ।

The transmigration of the soul is described thus—

मनुष्य ८४ साधनह जाह अने ७ साधनीनि माङ्गिणीया धिया मनुष्य आह
 तेकिम तेचकाय ७ साधवाचकाय ७ साध एवमो आसी जीव मनुष्यनी
 योनि न पामह भुवनपति वितर ज्योतिषी ए माङ्गिना आया २१ पदवीं
 पामि तीर्थकर १ वासुदेव २ ए पदवी न पामह सीधर्षी ईशान न आया
 २३ पदवीपामे मण्मकुमारादि सद्यचारता इग आया २४ पदवी पदवी
 पामह सातपंचेहीदय ७ तीर्थकर ८ अन्नवर्षी ९ वासुदेव १० वलदेव ११
 केवली १२ साध १३ समकित १४ देवविरति १५ मण्मलीक १६ ए सील
 पदवी पामह ज्ञानतादि नववीवियकना आया अचद पदवी पामह सीना-
 पति १ सुरीहित २ नावापति ३ क्षीरज ४ वार्त्तिक ५ अरिहत ६ अन्न ७
 वासु ८ वलदेव ९ मण्मलीक १० देवविरति ११ साध १२ केवली १३
 समकित १४ पदवी पामह । अन्वनी गजनी पदवी न पामि एवाचनरनी
 आया ८ पदवी अरिहत १ अजि २ वल ३ मण्मलीक ४ देवविरति साधू ५
 केवल ७ समकित ८ एव ८ पदवी पामे पृथिवीना आया दावी न आया
 वनमती न आया १९ पदवी पामह १४ रवमंड १५ देव १६ साध १७
 केवली १८ समकित १९ ए १९ पदवीपामह अग्निवाचना आया ९ पदवी
 सात एव हीनी ७ गजनी ८ अन्वनी ९ ए पामि नेद्री नेद्री अतुरेद्रीना आया
 १८ पदवी पामि १४ रवमंडलीक १५ साध १६ समकित १७ देव १८ ए
 पदवी पामि १८ नेद्रीति पचना आया १९ पदवी पामि वाचली १ केवलीनी
 एव १९ पामि तीर्थ कर १ अन्न २ वासु ३ वल ४ ए आर पदवी न पाम ।
 ए ४ गति श्रीयो २३ पदवीनी विचरौ मिथीवैः ।

A short sketch of the solar system has been given in this way—

समभूतक्षयी सातसेनेचयीजने तारामंडल केतारासीदधीनमे सूर्य्यदह ॥
 मध्येयो ८० योजन अर्द्ध चंद्रमासी ४ योजन नचन नचनयो ४ योजन बुध

सुषधी ३ योजने युक्त, युक्तयो १ योजन इन्द्रपयो इन्द्रपययो १ योजन भोम,
भोमयो १ योजने जनैयरे । अटोहीपके ४५ लाप योजन १ १ ॥ लाप
योजनयो लभूहीप १ लापयोजनयो लवचसमुद्र ३ लापयोजन भातको पंड
८ लापयोजन कानीदधि समुद्र ८ लापयोजन पुष्करार्द्ध ए अटोहीप ।
पुष्करो पयिमदिसा लाप ४५ योजन उजरयो दधिपदमि ४५ लापयोजन
देवका १६०० बीसका ।

कालः सृजति भूतानि कालः संहरते प्रजाः ।

कालः सुतेषु जागर्ति कालोद्दि दुरतिक्रमः ॥

काले फलानि तरवः कानि बीजानि वापयेत् ।

कालं पुष्पवती नारी सर्वे काम्निन जायते ॥

The following debate on the superiority either of time or
of nature on the production of the universe is interesting to
note.

इन्द्र कानवादीबीयो जइहु काल वंतव सर्वच्छे सर्वच्छे सर्वे वतु कामि
हुइ प्रमीद शीकमाइ मच्छरादिक सर्वे सर्वे जियकालिजे हरी विथे
हुइ तेहको सर्वे आधी प्राच्यादि जीवनइ उपजैं यदि कालविनना भवति
तदा पचनवर्षनी स्त्रीगर्भं कानधरे परवारवरस पच्छी अकाल हुइतो गर्भधरे
तथा वनस्पतीना पत्र पुष्पफलादि कारिअ हुवे अमेकाने जयइो पडे तथा
स्त्रीकाले जरीति आवैं जी कालपाखे हुइ तीकसाहडा कार रीति नवें
वर्षाकालादि काने वरमें तेहनेमइ कहिः काउपाखितें माइठ पोइठ
अकाल वर्षा भइ कहि वाइ वेदैतीकाने असूती जा कालिन मौखी ली
कातिज बीखी तेकालिज बीखी बाखी सूयी तीकालिन तथा बीधे आरा-
नामकुल्य मोखशाइ नली सप्तमी जरकें आइ एलि काममाइअमा तथा
पद्यमें धरखे भीच नइो अनेसा प्रमीनरकें पिचनइी एव कालमीज सर्वे
सम्पदाथ जाचिबी तथा मइानिदेइ सर्वेतीर्यहर हुइ तथादिइ कइ उतर-
कुव सदावृगलीया होइ एपिअ चतुर्थ प्रथमारक कालनी साइअमज्जा बिबी
तथा बालककें दात दटा केइ मुंछ दाटी सर्वेक्रमायत आने काले जानइो-
तइकाल पशूनी दात होइतो अग्रपामताज दात केहादिका न इइ ।
बलववस्था कानेज कहिवाइः यौवनावस्थापिणी कालें जइइ त थमें
इहावस्थापिअ काले जइइ प्रमकाल सुभिच, कालेज दुर्भिच कामे
जरीरजे काले खोतकाने अथकालेंज वर्षा जीमुअ अगनिभायादि कीइ

पुनस्तु समग्रं दौर्घ्यं नीतिनां प्रतापनापटुनक्तं चायुः क्षिप्रमाप्यतीत्यनुना
 ज्ञानुया करोम्यादित्येति ह्यतीदृशद्वेने घरेषु च सीतं सचयवादि रम्य इह
 पटुं चनेषु च वनघरेषु च तिमिरज्जं चनायघरेषु च न दृर्मिच पटे चने-
 दरिद्रो ह्येति न दृर्मिचपटे भाग्यनीयौकारश्च तथाकालं चाप्या राजापि
 च मरह्यं चनेरं अपि च मरे तोह्यं कालवादी कर्कशं जेदु कुं ती सख्य-
 संसारवलेह्यं सोपि गरुडसामं संसारमौ मोलनचौ सख्यवन्तुनी पितातन्त्र
 नक्तं सख्यं जनीपत्रावुहः इत्थं कही कालवादी चापौ पेटनी चाकरी-
 भादौ भादौने निहं चिन्तयाह जाह भिन्नामने बैबी ॥ १ ॥ दिवह
 बीबी स्वभाववादी बीबी ॥ अरे काल चर्चकारी सख्यं शिरोसिधं वाचाट
 भवसख्यं स्वयंसंसारश्च तत्परं महादधी ह्यती मुग्धजनं भीनवी इन्द्र पदवी
 यासीं संघीवटीवैशी वरं वापटा उल्लसगोप सीवा वल्लं जङ्गवी चापवा
 घटनें गुणकलाहोह तेहवी सभायं स्वयं ग्यठिकायै बैसी जहती सहादे न
 कीड लीकीक सखायां बैसी जेजोह सहादे न कीड चनेत्रैनिधन बीवह
 तेहने तीवृषभकादि वरावीने गुहाटे तेमाठह ॥ श्रीकः ॥ गुणैरुत्तमता
 याति लोकेरामनसस्थितः । प्रासादमिच्छत्यपि काकः किं गवतामने । १
 तिके भयततीतीके चासीछामचहे ने चह्य सघातेवादकरो चह्यनं जीपी-
 सती चह्येहीजङ्गवी नेरे बैसाचह्या तेमाटे जीपी बैशी चह्य मुवादकदि
 घरेमूनामटुपटिया इत्यादि ॥ ॥ श्रीकः ॥ अष्टादशपुरावाच्यटी व्याकरयानि
 च । तावन् सख्यमह्यं रीति यावत् कीडपि न पृच्छति ॥ २ हिरेन्द्र मकदा
 घके जीपी बैशी मैनपणी भाव्या ॥ यतः भीनं सख्यार्थसाधन ॥ लीक-
 नैविपंजी गर्लं मावीउवीह्यती. पीतानाफिन साताह बीने परं आगनि-
 लीकमध्ये बीनिवागी जीरन कीड पड्यै हि बैल्य भाववादी कालवादी
 नह्यं छंटीपीताने पचनह्यं परवटाह्यन ह्ये ॥ २ काल तेतीण कतिनी
 भादौ । नेनृचानवाह । अरे कही बीनी स्वभावकुतौ सख्यं ॥ श्रीक
 स्वभावैनीपदत्रेण प्रकृते कर्तुमनया । वक्रमेव धनः पुच्छं पञ्चासानलिका-
 एत । १ जीरन छलु सहावी सख्यसख्ये च सीतदा चैव वापीचपुदे
 बिटिनु गुणमहि सतपकिमावेह । २ स्वभाव सगुण्य तथापी विलोछाटी
 मेलनीमीठी कटकः कटवी चावीपटमिह्यं मिरीछारी इत्यादि सख्यस्वभाव
 जजापिबी लवासीमिह्यं वृक्षार्कं चये भ्रमरनवैसह्यं स्वभावनागुचः । इति
 स्वभाववादी कथावता २ पुनः ॥ २ दीवज कालजीह जेदु स्वभाववक्तुती
 भीनं पुचहीह चववा पुची लहीह चनेस्वभावपाखे इह ती वया मीपुवच
 किमकहारा चनेनेहनें पुचपुचाकानवाह चनेह्यं स्वभावकुतौघाटीनीवैनीमा-

स्थापकी तत्काल दर्भि अने पुनः नावानक कसामपक्षीचाने तदावीरटीना
कादाए कवां काराकसमा दीइयतः । एकीदरसमुत्पन्ना एत नचन
जायकाः न भवन्ति समाश्रीता । यथा बदरकयुक्ताः ॥ १ ॥ ए सर्वस
भावगता शिवी ॥ आवाने आवाजलाने कौन्चिं बलानाने तदा वर्य
तमासने विधे सर्वइले पव न वा आने अनेजे कपरनेलावे ते मृकास
सर्वस्वभावः यवः ॥ एवेवम तमासे रिहोपवेति मवल वनराइ जंगकरीरे
पमं ताकोदोसोवम तच्च १ उइयंकिमइकरे मखीयणीयुखइ सयनवीर्दमि ॥
कंसं लूच पिच्छइ ता किं दीसीदिइयवस १ स्वभावात् कारिणपव
संलूकी न पयसि एतावता सर्वस स्वभावां मुख्यः ॥ बलीकभाइ कइं के ॥
जे कालवा रीजीवालि मोमादाने नीरीगका न करे तदा जी कालचव
तच्छे सोभरतारो नीगयेदिह्वं तदिभ्रंका न धरे पर स्वभावजगभरई ।
लुप्तसवे । इमवादकरता कालवादीसुख अश्वादीलू मदाश्वास्वपर
टीनाचोकीइ मानवोइ ठिका ये पइ ती स्वभावादी अटोमिवासने वेडा न
चोतीययी कालवादीह्वास्व स्वभावादीजीयो ॥ १ ॥

In fact the work treats of almost all the principles and the morals of the Jainas as well as their rituals in this manner. So we finish our description after quoting a few extracts only from the last part.

The duties of Śrāvakas during the performance of the Upādhanā vow,

उपधाने जावके विहृतिसमये एककृतसंनय द्वाद्यानांवा कापि विहृति १
उपधाने २० निर्विहृतिकाला मध्ये एकमपि निर्विहृतिक न द्वाद्य तथाविध
कारणे भुवि पुंसुडादि यद्वय पतनकार्यं २ उत्कटद्रव्याण्यपि न द्वाद्याधि
१ आदरित शाकीषि न शाखी ३ धृतलीला दिव्याचारितभाकीषि न
द्वाद्य ४ तस्मिन् पर्वटस्त्रीरा वटिकादिकमपि न शार्ङ्ग ५ अन्नादि परिवेषिका
स्त्रीकृतवापि घ्रायश्चिन्नामुपश्रुति नाश्या ७ अन्नादिपरिवेषया वस्त्राधि
दक्षितखण्डितादिकानि न शृण्वन्ति ८ जेमतादि भूमिस्थानमपि कृतवादि-
मायश्चिन्त्या दक्षितखण्डितादि अस्वरहितया क्लमान्वये शृण्वन्ति ९ यावन्ति
वस्त्राद्युपकरणानि तपःप्रवेशप्रथमदिने पादोनष्टहोतानि भवन्ति तानि
सर्वान्यपि योग्यानि उभयकाल प्रतिस्त्रिभोग्यानि १० जेमन श्यालीक-
शोषकादीनि तु जेमनदिने पादौत महर प्रतिस्त्रिनासमये प्रतिस्त्रिणाति
नाश्यादानश्या च ११ कदाचित् द्वारकुण्डलादिकं यद्वय १ मर्दनादुपायं

मष्टादो मोक्ष भवेत्तदा विनीषधानं यथा म्रिया च्छोरादि शीघ्रो
 यष्टोता भवत्तया इक्षो राशौ न तु दिने उपधानवाङ्मिदं स च प्रातस्तदुत्त
 स्थाने भवति १२ उपधाने सर्वेषां बन्धानि म्रियं वा मानिकया वा प्रति-
 लेखितानि शुद्धाति १२ सर्वक्रियानुष्ठान चादेशनिर्देशादिकं मानिका-
 देशेन शुध्यति १४ क्रियानुष्ठान मानिकया समग्रकालं प्रतिक्रमय करोति
 वाविधार्यावर्षं करोति समग्रान् र्द्वान् वदते १ तदा शुध्यति मानया १५
 रजमन्त्रा दिनस्य तपसि न चटति १६ मन्त्राभ्यायस्य ८८०० दिनस्य
 तपसि न पतति १७ प्रतिक्रमय मध्ये प्रमाणे नमस्कारप्रत्याख्यानस्य कार्यं
 ततो गुरुसमीपे क्रियासक्रे उपवासं आचारादय एकाग्रं निष्कृतिकं वा
 कार्यं १८ प्रत्याख्यान समये पुनः नमस्कारे पाठ्यति ततः उपवासादिकं १९
 मध्यम उपधानस्य पञ्चदशदिने माषादिने षड्दिने आङ्गुरीय उत्सूरता
 भवति पौषधादि कार्यं न कर्त्तव्यं तदाष्टमीय प्रहर प्रतिनिधन तत्र सर्वेपि
 कर्त्तव्यानि प्रतिशुद्धं रात्रिपौषधे वस्य याते १० ।

End.

प्रातः उपधानवाङ्मो गुरुसमीपे समागत्य ईवां पश्चिकी प्रतिलम्पदीपध
 साभादिकं चलात्वा प्रतिनिम्बना १ अग प्रतिनिम्बना करोति २ ततो मुञ्च-
 वस्त्रिका प्रतिनिम्बना ऊर्ध्वो पश्चिमोर्ध्वं संदिशावेति उर्ध्वो पश्चिमोर्ध्वं करोमि
 इति चत्वारः दक्षिणतः ददाति ततो वदन्वत्कदानानतरं समाप्तमष्टमशकं
 ददाति उत्क्रममष्टमशकं वदन्वत् संदिशावेति १ वदन्वत् करोमि २ वदन्वत्
 संदिशा वेति ३ वदन्वत् वा एति ४ समाप्तं करोमि ५ पादपथं
 संदिशा वेति ६ पादपथं ठावेति ७ कठासकं संदिशा वेति ८ कठासक
 पश्चिमोर्ध्वं १० ततो वदन्वत् दानपुष्पे सुखतपश्चाः सन्ध्यायामपि एव-
 मग क्रियाकरणं न वा पुनः प्रतिनिम्बना १ अग प्रतिनिम्बना च करोति
 तत्रही प्रतिनिम्बना ततो पुनर्वदनक वदन्वत्कदानानतरं समाप्तमष्ट
 क्रमत्वेव उर्ध्वो ०१ उर्ध्वो ०२ करोमि शेषं पुनर्वत् प्रत्यक् प्रतिनिम्बना संदिशा-
 वान् पाश्चिमदक्षिणानि मुदतप. प्रत्यापन्येत सर्वक्रिया कला दैव्यानि माना-
 परिधाने मंत्रायां मानमाभ्रमं एतना समष्टे रात्रिगणरात्रं तदा प्रातः
 सर्वेषां मन्त्राणां मानमाभ्रमं एतना समष्टे रात्रिगणरात्रं तदा प्रातः
 पौषध दक्षिणाभावे दिविदिशारक्षिकाशनं कुर्वन् उपधानवाङ्मोतिष्ठति
 सन्ध्यायामपि उपधानानि उत्क्रमविधिना वदन्वत्कदानानि तदभावे यात्रकेरेका
 तरोपवामे साधुभिन्नु उपधानावाङ्मनिर्वृत्तिकेसावत उपवासाः पुरवोषा
 दिनसंख्या निश्चयीति ॥ २५ ॥

Colophon. इति सप्तधर्माविधि. समाध्यायां ० (१) कल्याणमस्तु ॥ ० ॥ श्रीभगवान् ॥ ० ॥
श्रीभगवान् ॥ ० ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् जैनानां मिथ्यावादानि बह्विधात्पदंशतानि यमादौ व्याप्तिवन्तानि
सन्ति ।

No. 80. कर्मच्छत्रीसी । Karmachhatriṣī. Substance, country-made white paper, 12 x 5 inches Folia, 2 (of which the first folio is wanting). Lines, 13 in a page Character, Nāgara. Date, 1648. Appearance, old with oil spots in both sides Verse. Not correct Incomplete in the beginning, by Samaya Sūndara.

36 Bhāsā verses on the effect of Karma (action), under the name of Karmachhatriṣī The work being incomplete we do not describe it fully.

End.

मन्त्रेण च द्वादशसुक्तं सुप्रसन्नम्

सोमस्य सप्त चतुस्रिंशत्

कर्म छत्रीसी एवम् कौपी

पौस्तकं मुदिच्छत्रिणी ॥ ३५ ॥

क० । कर्म छत्रीसी कानि सुणीश्वर कवियौ व्रतपञ्चमानजी ।

ममय मुन्दर कछड जिवमुवन्दिच्छत । धर्ममण्डल पतिमाप्तिनी ॥ ३६ ॥ क० ।

Colophon. कर्मछत्रीसी सम्पूर्णा ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् कर्मविषयकानि ३६ मन्त्रकानि भाषा कवित्वानि विद्यन्ते ।

Under this No. there is another small work, complete in one folio, under the name of Vādachala, a discussion on the existence of Dharma and its nature, etc., which begins—

॥ ६० ॥ पूर्वपक्षः । भो विद्वन् उच्यते । ननु प्रथमं त्वत्तत्तः धर्म एव
नास्ति । उच्यते । अन्यच्च प्रमाणयोग्यं चरामतिक्रान्तात् । उच्यते । भो क्वनि
धर्मः । तथा कौटिल्ये चर्चोऽस्ति । पञ्चवर्णानां मध्ये धर्मः को वर्णः ॥

उच्यता ॥ श्वेतो वा । पीतो वा । कृष्णो वा । रक्तो वा । नीलो वा ।
धर्मस्य कः पिता । का माता । किं लक्षणं उच्यता ॥ भो युष्माभिः प्रोक्तः ।
वीतरागः पिता । किं वीतरागाद् धर्मो जातः ॥ किम्वा धर्माद् वीतरागो
जातः ॥ उभयोर्मध्ये कस्यान् को जातः । उच्यता ॥ भो यस्माभिः धर्मः
पिता चङ्गीकृतं चास्मापि नाङ्गीक्रियते । त्वया किं पृच्छते । उच्यता ॥ भो
अहं जैनोऽपि सांख्योऽपि बौद्धोऽपि मीमांसकोऽपि भवेयम् । त्वदीयमतान्तरात्
संघातं । चार्वाको जातोऽपि । उच्यता ॥ भो वदन् कर्मणो । विपक्तिः ।
उक्तं । यतः कर्मणोत्पद्यते जन्तुः कर्मण्येव विनीयति कर्मणा च सुख
भुङ्क्ते निरन्तरमस्मद्विदितं । १ । उच्यता ॥ भो विदुषा मतिः । कुत्रापि न ।
सत्यमिति । यतः । येन येन हि मार्गेन पृथक्तर पथः । इह भवेत् सन्निदा धर्माऽप्य-
यानीयः । उच्यता कस्यान् उच्यता । नैव अनुमानस्यापि प्रमाणत्वात् ।
कैवल्यं प्रत्यक्षाद्येन देवकालस्य भावादपि प्रकटानां सत्यं भवतु ।

In this manner the existence of Dharma has been proved. The last sentence is—

इति उत्तरपक्षो धर्मसंवाद्धारम्यापनइत्यं

विवरणम्--धर्मसंवादनको वादविषयकः कद्विज्ञाननिबन्धः ।

No. 81. **ज्ञानपूजा** । Jñānapūjā Substance, country made colour-
less paper, 10 x 4 inches Folia, 5 Lines, 7 in a page. Character,
Nāgaia Date, Samvat 1878, Śaka 1743 Appearance, very old, worn
out and writing injured throughout except in the last fol. Verse Not
correct Complete.

A work treating of the worship of Mānasa Jñāna or knowledge.
As the writing has been injured throughout except in the last fol.
so we extract the contents of this only.

मन्त्रलीक भण्णी श्रीसिधन्तो आचार्य करी श्रीकल्पसिद्धांत ववाये । इति पद्यावली
सम्पूर्ण (१) ॥ नमस्त मासंत महैवताद् देवाय पूयं मुजण्ड पृथ भक्तोय
विभ मणि दाम एहि मदार पुण्य पमवेक नाथ ॥ १ । तदेव सङ्गटा मणि
सुन एहि सुगंध पुष्पैहि वर सुएहि पुयति वंदति नमति नाथ नाथ
नाभाय भवतुशाय ॥ २

Colophon. इति ज्ञानपूजा समाप्तः ॥ संवत् १८७८ शके १७५३ भाद्रप मासे कृष्णपक्षे
द्वितीयातिथौ भग्न वामने ब्रह्म स्वस्वत आचार्य गच्छे नमः गुरु उदय ।

विवरणम् - ज्ञानपूजाविषयकः कथिज्जेननिबन्धः ।

No. 82. **ज्ञाताधर्मसूत्रपाठः ।** Jñātādharmasūtrapāṭhaḥ Substance, country-made white paper, 12 x 5 inches Folia, 380 Lines, 5-7 in a page. Character, Nāgari Date, ? Appearance, old, torn, worm-eaten and writing injured in parts Prose Generally correct. Complete

Jñātādharmasūtrapāṭha is a celebrated Jaina work, written in Prākṛita language, it is included in one of the Śrūtaekandhas and belongs to the sixth Anga. It is complete in nineteen chapters, which are 1 Ukkhitta nāc, (2) Sanghāḍe, (3) Aṇḍe, (4) Kummaya, (5) Selage, (6) Tumbaya, (7) Rohita, (8) Malli, (9) Maipḍi, (10) Chand amāiya, (11) Dāvadabhe, (12) Udagauā, (13) Maṇḍukke, (14) Teyali, (15) Biyanandi phale, (16) Abarakanka, (17) Atinne, (18) Suamāiya (19) Abaheyapundariya, each relating the adventures of a particular person, a story of some peculiar kind, by way of example. It has been spoken by Sudharma Sthavira to Jainvū Svāmi, as instructed by Mahāvira, in the out side of the town Rijagriha. The first chapter is an introductory one. The following extensive extract from the beginning of it will give some light to elucidate the name of the work.

Beginning. ॥ ५० ॥ सर्वज्ञाय नमः । तेन कामिण तेन समयेन चंदा नाम नयरी सीता वल्लु मोक्षेन चम्पा नयरीए वहीया उत्तर पुरन्दरे दिसो भार पुष्पभवे नाम चेदये सीता । वञ्चत । तत्पुत्रं चपादमरीये कोणिए नाम राया सीता । वञ्चत । तेन कामिण तेन समयेन समणश्च ख भवारव महावीरश्च चनेवासी अज सुहसे नाम येरे जालिसम्पन्ने कुलसम्पन्ने वल्लव विणय नाथ दमय चरिणे उयसी वहेसी थयसी तेयसी जीय कीरे जियकोरे जिय पाए जियलोरे जि इदिथे जिय निदे, जि परोसरे जीविया सा सरण २५ विषसुहे तव पद्माक्षे गुणपद्माक्षे एवं करण

चरण निवृत्ति निवृत्त्य अश्वव मच्छन्नाद्यं खनि गति, मुक्ति विज्ञा मंतश्च
 भवैरवैश्च नयनिवृत्त मन्त्रमोयण दंभश्च चरितत उगले चोरे घोरव्यथे घोर
 तपसी घोर वंभचैरवामी उच्छ्रुतमरीरि मविषे विउल भेय नसे । १ ।
 चौहसपुत्री चउणाथो वगने पंचादि अणगार मण्डि मरिचं पुनितुडे पुत्राण
 पुत्रिचरणार्थं गामाण्यगामं दूहच्छमांश्च मुहं मुहंश्च विहरमाणं जेवेव चपा
 नगरी जेवैव पुनभट्टे चेडए तेषामिव उवामदच्छ इत्तार अह्मा पडिद्वच उगह
 उगिद्वि मिथिता संजमेथं तवसा अयाचं भावेमाके विहरति तेष चंपानयरीण
 परिसा निवया कोणित निदउ धयो कडिउ परिसाजा मव दिमि पाउ वृक्ष
 तामेव दिमि पडि मया तेषं कान्तिव तेषं समएथं अश्व मुधमश्व अण
 गारश्च उडे अंतैवामी अश्व जंजुनां अणगारि कामवगीतंश्च जावसत्तुमुल्लं
 जाव अश्ववृद्धमश्व अदूरसामते उड्ड जाव अहो मिरिज्झाण कोणीवगने
 संजमेथं तवसा अयाच भावे भावे विहरति तातण मे अश्व जंजुनां जाय-
 मड्डे जाय ससण जाय कोउ इहे सजातमश्वे सजातमसण सजातकीउ-
 इहे उपन्नमड्डे उपन्नसंसए उपन्नकीउइहे समुपन्नमड्डे समुपन्न
 समए समुपन्न कोउ इहे उट्टाए उट्टिता अणामिव अश्व मुहमं येके
 निणामिव उवामदच्छइत्ता अश्व मुहमंमेरे तिकुपुो आगहिणं पराहिण करिइ
 १ वदति नमंसंति २ वदित्ता नमसित्ता १ अश्वमुहमंमेरेण गहासमे
 नातिदूरे मुधू समार्ण नमंसमाथे अभिसुके पज्जनि उडे विणण्णं
 पच्चवासमाथे एव वयासी अश्वंभने समणंश्च भववया मद्दावीरेण
 आश्वरिणं तिण्णमणं सय सवुडेणं लीगणाहेणं लीग अश्वंश्च लीगपसी
 अंगरेणं अमयदएणं सव्वदण्णं चकवुदण्ण मयदएणं धम्मदएणं धम्म
 दिसएणं धम्मधरणाउरंते वज्जमंश्विना अप्परिहर वव्यान दंसय धरंश्च
 जिहंश्च जानएणं बुडेणं वीहएण मुत्तेणं मोयवेणं तिचंश्च तारएण
 मिअमयममक अमणंते भववय मव्या वाइ मपुण राशतय सामय टाथ
 सुवयमंश्च पंचमय अगमय अममडे पन्नंते कडुययंश्च अगय भंते थाण
 धम्मकहाणं के अइ पवते जवुनि अश्व मुहमंमेरे अश्वजंजुनां अणगार
 एवं वयासी एवं खलु जवु समवेणं भववया मद्दावीरेण जावसंपत्तेणं
 अइय अंमय देवमुय संधा पणत्ता । तज्जहा नायाणिय धम्म कहा उअ
 जतिणं इत्ते समवेणं भववया मद्दावीरेण जावसंपत्तेणं वइय अणय दोमुय
 वंधा पणत्ता तज्जहा नायाणिय धम्मकहा उअ पडमययं भंते मुयसं धम्म
 समवेणं जावसंपत्तेणं कसिय लायव भयणा पणत्ता एवं खलु जम्ह समवेणं
 जाव संपत्तेणं यायाणं एगुव वीस अइययय पणत्ता तं जहा उक्तिपणाण १

मंघाटे २ थंडे ३ कुम्भेय ४ मंघाटे ५ तं वय ६ गीहणी ७ मन्नी ८ मारदी ९
 थंदमाडय १० दावद्वे ११ उदमणाण १२ मंमुके १३ तेयनी १४ त्रियनदि
 फर्ल १५ अवरकांका १६ अमिन्न १७ ममसाडय १८ अवरय पुंडरीय १९
 नायाए पमुण विमय मे जतिणं भंते ममनेणं जाव मंपणेणं नयाव पमुण
 वीमा अज्जभयणा पवत्ता संजहा उविउमणाण जाव पुंडरीय पदममव
 भंते अज्जभयणा के अहे पवत्ते ।

On hearing this Janvū asks again what subject matter has been described in the first chapter, whereon Sudharma relates the story. The story related in the first chapter may be sketched in this way. There was a city, Rājagṛīha, with its especial Cātya Guṇasaila. The king Sreṇika, as great as the Himālaya mountain, ruled over it. His queen was Nandā by name and his son was Abhayakumāra, a handsome prince, well versed in Sāma, Danda, etc., as instructed in the Nītiśāstra. In fact he was a clever prince and kept a keen eye over the kingdom, the treasury, the army, the horses, the elephants, the palace and the harem. The king had another queen Dhāriṇī by name and beloved by the king. Once upon a time Dhāriṇī when sleeping on a valuable bed saw in dream that an elephant of seven hand height, of white colour, looking like a silver table land, but very beautiful in appearance, was entering into her mouth. She awoke and went to the king and awakened him with sweet and lovely words and told him of the dream. The king hearing this felt extreme joy in heart and all hairs in his body being erected appeared just like the Kadamva flower wet with the showers in the rainy season. He repeated the dream and repeatedly thought over it with his natural keen intellectual power. He told the queen that the dream was a very good and auspicious one, "It will give us wealth, he said, we may get a son, a new kingdom and great happiness under its influence. Hence after nine months and some days we shall get a son who with his handsome appearance will enlighten our family like a lamp, extend its fame, and establish it in the world." The queen was too much pleased with these words and expressed her obedience to the king saying "yes this will be so." She went to her own bed with the permission of the king. She did not sleep again in that night for fear of a bad dream which might destroy the good influence of the previous dream. Early in the following morning the king awoke

and went to bathe with an assembly of relatives, Mantrin, Mahā-mantrin, Daṇḍanīyaka, Senānīyaka, etc., all classes of servants. After taking bath he proceeded with this assembly towards the place of worship out side the palace. Then he called Dhārini and performed some auspicious ceremonies to protect the good influence of the dream. In the mean time Abhayakumāra the first son of the king went to him and told after usual obeisance "O father I think you do not love me as before, for while I am sitting before you, you are thinking of something else. So I shall make an end of my life." The king replied "you are just my son, but your step-mother is big with child nearly three months, she is now craving for many things, among which the most difficult to satisfy is that she desires an untimely rainy season, the sky being covered by clouds of five colours, with repeated flashes of lightning. While I was thinking of them, you came to me, so I could not receive you as usual." The prince became glad with his father's explanation and told him "I will gladly do everything whatever you will order me. I can easily give up my life to satisfy the craving of my step-mother." The king was glad with this answer, and showed him due respect. After taking leave of his father, Abhayakumāra proceeded to the palace and sat on the throne, and thought that he would satisfy the craving of his step-mother by all means. Then a deity appeared before Abhayakumāra and told—

अहं न देवायुषिण पुनर्वसतिषु लोहव्याघ्रवासी देवे महिषीए नम्रं तुभं
 पोमहस्यनाए अट्टमत्तं सुमिस्मिताणं ममं मनसि करिमावे चिदुति तवमत्तं
 देवायुषिया अहं इहं इहमावए रुदिमहं च देवायुषिया किं करिणि किं
 दन्तामि किं पयच्छामि किं वा ते हियद्वितं, on hearing this Abhaya
 putting together his two hands said—एवं धनु देवायुषिया मम
 पुत्र माउयाए धारिणीए देवीए अयमेयाकवे अकाल दोहले पाउवधूने धन्नाउचं
 ताउ अकयाउ तहेव पुवमने तं जाव विचिञ्चामि तन्नं तुमं देवायुषिया मम
 पुत्रमाउयाए धारिणीए देवीए अयमेयाकवे अकाल दोहने विवेदि, The
 deity said ममत्तं देवायुषिण मुनिव्वयवीमत्तं अक्कादि अहं तव पुत्र
 माउयाए धारिणीए देवीए अयमेयाकवे दोहने विचिंमोति saying this he
 disappeared, when Abhayakumāra went to his father
 and having put together his both hands told एवं धनु

मातु मम पुत्र्य संगतिरणं सोऽहम्कल्पवामिना देवेनं विष्णामिव मगमित
 सविभ्रुत पंचवन्नमिह निनाउव सोमिता दिम्वा पाउमिरी विउज्जिया तं विसे
 उचं मम भुज्ज माउया धारिणी देवी अकालदीर्घम् The King Srenika
 having heard this from Abhayakumāra called for his
 relatives who were also glad with this news and told
 them—विष्णामिव भो देवाण्यपिया रायगिहं नगरं सिंघाङ्गगतिय षडङ्ग वधर
 चाभितसित जाव सुमंघवर गंधियं गंधवड्ढिमत्तं करेह कारवेइय तव माणतियं
 पयसिह After this order being obeyed the King Srenika
 ordered again his relatives twice in this way विष्णामिव भो
 देवाण्यपि हय मय रह ओह पवर कलितं चाउरं गिषीमत्तं सत्ताहेह सिव-
 षयं च गंध इत्थिं परिकप्पेह They did accordingly. After her
 cravings being satisfied the Queen Dhārīnī gave birth to
 a beautiful son in proper time. Her maid-servants
 informed the King of this good news. The King gave
 them every thing they desired, and named the new born
 child, Meghakumāra The King expressed his joy
 caused by the birth of the son in this way—ततेणंसे सीधि
 एवाया अहारस सेणिय सेणीनुसहावेति । एवं ददासी । गच्छदणं सुते
 देवानुपिया रायगिहं नगरे । अण्णित वराहि रए उअत्तु क नुज्जरं अलभप्पदेहं
 अउडिअं कुडं डिअं अथविअ अवरण्णिअं अणुधुयसुत्तं अवायमत्तदासं गणिया
 वरलाड्डज्जकलिय अण्णसतालायराणुअणियं पमुइय पक्काणियालिरामं उहारियं
 विइवडियं दसदिवसियं करेह एतमाणणियं पइप्पिह ते विकरेति तईव
 अण्णित ततेण सेणिय एवायावाहिरिया उददाअसालाए सीहासण वरय
 पुराणामिमुहे सन्नि सच्चेसइ ए हियसाहण्णि एहिय सुपसाहण्णि एहिय
 जाएणं दाएण्णि खगिहं दन्तयपमाणे पज्जिइसावे एवं वअं विहरति तं मित्त
 मातिनि सटाअं सविधि गणनायग विपुल्लेअं पुण्यगंध मज्झानं कारेणं सज्जारेति
 सम्भावेति एवं वदासी ऊन्हाअं इअण्ण दारगण्ण गम्भरुअण्ण, मत्ताअण्ण

लासिबल नुसिबदमिलि सिंहलि । आर विपुलेंदि पक्तनिवहलि सुरुंदिस
वरिपारिसीहि णाणदेसीहिं विदेस परिमदियाहिं इगित चितिदायपच्चिय
वियाणि याहिं सेदेसणे दत्यगहित वेसाहिं णिणुण कुसलाहिं विणीयाहिं चेंदिया
चक्रवाल वरिसधर कंचुइय महत्तरगवदपरिते दत्यानु दत्यं साहिज्जमाणे
अंकानु अकं परिलज्जमाणे उवलालिज्जमाणे रम्मसि मणिकोटि सतलंसि
परिज्जमाणे णिद्वायनि घाब्बातंसि गिरिकंदरमल्लीणे ददंथगपायते सुहं सुहं
थं वज्जति ततेणं तस्स मेहस्स कुमारस्स अम्मापियरो अणुयुत्तेणं नामकरणं
चपज्जंमणं च यद चंकमाणं च दोलोपयणं च मइया इड्ढी सक्कार समुदयेणे
कबेंसु ततेणं ते मेहकुमारं अम्मापियरो सातिरेगठवासजत गंवेव गबंभे
वासे सोहणंसि तिहिकरण मुकुशंसि कलायरियस्स उवणेति ततेणं सेकलायरिए
मेहकुमारं लेहाइयानु गणित प्पहाणाणु स नुणरुतपज्जवसाणानुवावरिकलानु
सुत्थनु अत्थनुय करणनुय सेहावेति सिक्खावेति तं जहालेहिं गणियं रुवं नडं
गीयं वाइयं सरगयं पोस्सरगयं समतालं जूयं जनतायं पासयं अट्ठावयं पोरेकडं
गदमट्टियं अन्तविहिं पाणिविहिं बत्थविहिं विलिवणविहिं सयणविहिं अज्जं
पहेलियं मागहियं इत्थिलस्सकणं गाहं गीतियं सिलोः हिरस्सजुत्तिं सुवस्सजुत्तिं
चुत्त जुत्तिं आलण विहिं तरुणी पडिक्कम् पुरिसलस्सकणं दयलस्सकणं गयल-
स्सकणं गोणलस्सकणं कुकुलस्सकणं वत्तलस्सकणं दंडलस्सकणं असिलस्सकणं मणिलस्सकणं
कागणिलस्सकणं वच्चुदिज्जं यधारमाणं नगरमाणं वूहं पदिवूहं चारं पडिचारं
चक्रवूहं गरुलवूहं सगडवूहं जुज्जं निजुज्जं जुज्जानिजुज्जं अठिजुज्जं सुठिजुज्जं वाहुजुज्जं
लयाजुज्जं इसत्थं वरुप्पवायं धणुच्चेयं हिरन्नयागं सुवस्सयागं सुतखेडं वड्ढखेडं
नालियाखेडं पत्तेत्थं ज्जं कडगत्यं ज्जं सजीवं सकुणरुयमिति ततेणं सेकलाय-
रिए मेहकुमारं लेहादीयानु गणितप्पहाणानु सयणरुप ज्जवसाणानु वावरि
कलानु मुत्तनु अत्थनुय करणनुय सेहावेति सिक्खावेति सेहावित्ता सिक्खावेत्ता
अम्मापिकुणं नुवणेति ततेणं मेहस्स अम्मापियरो तं कलाय रियं मकरेहिं
विपुलमं गंधमल्लालंकारेणं सक्कारिति सम्माथंति । विपुलं जीवियारिहिं
पीडदाणं दत्थयति ता पडिविसज्जेति ततेणंसे मेहकुमारं वावत्थरीकलापडिए
णवंगमुत्तपडिबोहए अट्ठावस विडिप्पगार देसी लासाविसारए गायरइ गंधव्वनड
कुसले इय जोहा रहजोही वाहु जोही वाहुप्पमही अलं लोगसमत्थे साहसिए
वियालवारीजा तेयारिहोत्था—This Meghakumāra once attending
the religious sermon of Mahāvīra, the last Tīrthaṅkara,
who came at that time to the city of Rājagriha became
his pupil. The work is full of stories of this kind.
The last chapter relates the story of Aparā Puṇḍarīka.

This chapter is called second Srutaṣkaṇḍha and it is divided into ten Vargas. The following extracts will illucidate it :—

End.

दीक्ष्यं च लतेयसुधषण धमकहाणं समवेणं जावसपत्तेणं के चडे पत्ते एव
खनु क वूसमवेणं आपसपत्तेणं धमकहाणं दमवया पत्ता ॥ तं जहा ॥
अरमखणं अयामहीमीणं पटमेव धं वनिष्ठावइरोयणिं दखवइ रोयवइभी
अयमहिमीणं बीए वयं अमुरिंदवच्छियाणं दाहनिज्जाणं इंदव. अयमहिमीणं
तइणववे मुत्तविज्जाणं वाणमतराणं इदाणं अयमहिमीणं धरमिवर्गं ।
मुत्तविज्जाणं वाणमतराणं इदाणं अयमहिमीणं वध्वेये चंदम्य अयमहिमीण
सजमेवये । सुख अयमहिमीणं अज्जेववे सज्ज अयमहिमीणं । ईसाव
अयमहिमाण दममं वयो ॥ छलिवसंते समवेणं जावसपत्तेणं धमकहाणं
दसवयायत्ता । पटमखणं लतेयसुध । समवेणं जावसपत्तेणं । के
चडे पत्ते । एव खनु जवु मवेणं जावसपत्तेणं पटमख वगख दव
अवभयवा ।

दसमखनु लोवतु एवं खनु जवुजाव चडे अववयथा कथाय कथाय
वामा तइरामरन्धिया वयं अमुगुणाय वमुमिवा वमुधरा विसइसावे
पटमखणवखनुस्सिइनु । वखनुजवु तेण कालिणं वायगिणिवधरे साम
ममीसरव जावयारि सायव वासइ तेण कालिणं कथादेवी इमाणे कपे
कथवडि मए विमानं कथ मिसाहासवंसि । सलाए सुइछाए । सेसंजहा
कालीए । एवं अठ विअवलयथा कालीगमेण मयव्वा नवरं पुव्वनवी
वाणारसीए वयरीए दीजणिनु सावलोए वयरीए दीजणीनु कीसवीए नयरीए
दीजणीनु । विद्यामख अरहुनु अंतिए पव्वइयानु पुप्फधूलाए अच्छए मिअ
विद्यते इजावे अयमहिमीणुविई नवयनिनु वमारं । महाविई देवासे
सिद्धलिहिति मइइइ मव्वइरकाणं अंत काहिइ । एव खनु जवु । गिन्ने
वनु । ठज्ज वग्गख दसमी वग्गी मग्गसी । एव खनु जवु । समवेण
मगवयामहावीरेण आइमरेण जावसपत्तेणं धमकहा मयव्वंधी । मग्गसी ।
दसहि वग्गेहि । नाथाधमकहाणु सव्वत्तानु ॥

Colophon. इति श्रीज्ञानामृतपाठः सम्युत्थम् ॥ श्रीरम् ॥ संवत् ६००० मूलश्रेयम् ॥

विवरणम्—पुनर्लिखित् ज्ञाताधमकथाभिः प्रसिद्धजैननिबन्ध. कश्चित् वर्तते ।

No. 83. . अवयन्तीसुकुमालचौपद । Abayanttsukumalacaupai. Sub-
stance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 10 Lines, 10
in a page. Character, Nāgara Date, Samvat 1780 Appearance, not
fresh. Verse Generally correct. Complete

A little work on Abayantī or Abanti in Bhāṣā verse, entitled
Abayantīsukumālacaupai. In this work Āryasuhastī's adventures
have been chiefly described ; by Sijhaya-Jogiswar.

Beginning. ॥ १० ॥ श्रीगुरुभ्योः नमः । श्रीजिनकुसलमूर्तिः सदगुरुः सहायोलु । श्रीः ॥
ढाल जन्तुहोपमाभारि एहनि याति ॥ सुनिवर आर्य सुहृदो किनेक
अवसरे अघरे उल्लेखनी समीकस्याए ॥ अरथकरअत्रतथार । गुणमणि
आगर बहु परिवारै परिवस्राए ॥ १ ॥ वनवाडी विशाललेह तिहारवा,
होय सुनिअथर पठानिया कथाअक साङ्गकाज, सुनिवर माङ्गता भद्राने
घरि अवीयाए ॥ २ ॥
सेठाचो कहैताम शिष्य तुम्हें केहनाखैकाने आन्याइ हाये आर्य सुहृदिना
सोस । अन्हेंकु याविका उद्याने गुरुवै तिहाए ॥ ३ ॥
मागुनुं तुम्हपासिरह नाचानक प्राप्नु कहु दैसीदोखीये । बाइनशाल
विशाल आपभावसुं आवि इहा बहीजीयेए ॥ ४ ॥
सपरिवार सुविचार आचारिज तिहा आबोसुयं सदाए मलनी गुलम अछेन
पहचो निसिसमै गुथे आचारिज एकदाए ॥ ५ ॥
भद्रानुतगुणवन्त सुखीसुरीपमदपवनरखीया मनोए । अवयन्ती सुकुमाल
सकमभूमिका पार्यो मुखबिलासै छनीए ॥ ६ ॥
निरुपम गार—तीसहुवै अप्करा शिशि बघचो खगलीबखीए कहुं जिन-
हरक विनीद परमगुनीदमुखीला लाभै अतिअचोए ॥ ७ ॥
ढाल मदीमहो दक्षिण आणमिलाय एहचो जाति ॥ ८ ॥ मधुर मुरह
सुनिवर करहरै गुप्तुनी सिकाय अत्रहो सुपरे । सांभको होजी आबो-
कुसरने दाय अवयन्ती सुकुमाल यनये गुमभाव । शिष्य प्रमादतनी
तनीपरी । होजो तनीमन वचनलाय ॥ अ० १ ॥

End.

भद्राघरि आबो पद्य महाव्रत सुधापालह दुखन मगलाटालहरे दुखकर
तपकरीकाया भागी कसमन याये पदालहरे ॥ अ० २ ॥
अन्तकाण सहु अणखनलेह तनिगुदारिण देहरि केवलीकना मुखन हीर
आरिष ना पावहरहरे ॥ अ० ३ ॥

देमइ मरभवत मु + + + कराओरे पितामरएओ ठामे मुहाओ मदा-
काल कहनाओए ॥ भ • ४ ॥

+ + + जिनेशर पतिमायावि कुमतिवता अडकापिरे किरति येइनि
समलैव्यापि मूरख येम प्रतापरे ॥ भ • ५ ॥

॥ सम्बत्सतरे एक*तालिअं गुरु चाषाढ कहिसेरे राजबदर तिदि बारन-
दिगे किछ सिम्हाय दोमोहर ॥ भ • ६ ॥

अवधनीमुकुमाल खल्हवे मधुरसुरे मुचगावयेरे ते जिनहरवत तपइ वइ
दानइ आतिहरक सुखबावइ रे ॥ भ • ७ ॥

Colophon.

इति श्रीअवधनीमुकुमालचौपई सम्पूर्ण. ॥ सम्बत् १७८० मिति फागुण
चौदि चोइ शीपहनमध्ये ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥

विषय—अवधनीमुकुमालचौपई नामकभाषापद्यनिबन्धोऽयम् ।

No. 84. उपदेशमाला । Upadesāmālā Substance, country-made white paper, 14 x 5 inches. Folia, 179 Lines, 11 in a page. Character, Nagari Date, Samvat 1585 Appearance, very old, worn out, and torn in parts. Verse and prose Generally correct Complete

This original work, entitled Upade-amālā, consists of a number of Upades or instructions regarding salvation, according to the Jaina principles, preached by Mahāvira. Afterwards Dharmadāsa Gani commented upon it in Prākṛita language under the name of Bālabodhi. The codex under notice contains the original work with commentary.

Beginning. अहं नम श्रीवर्हमानजिनवरख भवत भोमि बालबीध प्राकृतवाक्यं
विनयमुपदेशमालाया ॥ १ ॥ नमि ऊच जिबपरिदे इंदन रिदवि पति
लोयगुरु अवधमालमि आमा मुहामि गुरुवसेय ॥ २ ॥ जिनवर श्रीतीर्थ
करदेव नमि ऊच नमस्कोनइ एउपदेशीशलायविमुवा बालिमु गुरु उदे-
सेथं गुरु श्रीतीर्थकरगव चरादिक तेहनइ उपदिमिइं न तु आपनो मुदिइं
श्रीजिनवरदेइ किम्विइं इंदनरिदविइइं इइय नावइं चकवसति बासुदेव-
प्रमुख नरेइर तेइ अर्चित पुजित वरइं कनोकयापूर्व इति लोचगुरु-

अथसत्यपातालदपञ्जिप्रिल्लिक तदना मुद मोचमार्गया उपदेगनहार
 पदिली + + + आचार्यनी कौपी संवधु ज्ञातवानयो . अथ यथादाम-
 नचिसाम्प नर करि मांगनी कनचिपदिल्लि अगद्व चवसमा तीर्थकद द्वेन
 सनमकार ४६६ ४६ : अगद्वामचिसुनु उमात्रावीरोतिलीदसिरिति
 लउपयालीया इही । एषावस्तुति उरपय्य । गटसुसकद्वियर श्रीपादि-
 मामुते किस उवद । अगद्वामचिपुत्र अगलनीव इव सट्टरजामकली
 कतेव धूमामचि सुतम । कटसमानवर्द सुजिपदन्वितलनी अग इवोय
 श्रीमहावीर किसा केकरं तिलीचसमिमतलर विधीकश्रीविभुवनलक्ष्मी
 तेदगदं तिलसकरीए संतिलसकरी जिमसुपुवीनद तिमपरमेजर श्रीमहा-
 वीरकरी विभुवनलक्ष्मीत तथा एषावागाइही एक श्रीपादिनाथ तोला-
 ककरं । आदित्यसमान जिनपुलात् समद आदित्यकरी सकलजिघा-
 मार्गप्रवर्तन तिमपुगनदं करि श्रीपादिनाथिकरी सकललीकथवहार
 अवर धर्मव्यवहार प्रवर्तया । एषावस्तुतिइपय्य । एक श्रीमहा
 वीर इव विभुवनचमुलतिपदलीचन समानखे जिनलीचनकरी सकल
 पदायं मकार इव । तिम श्रीमहावीर वलि उज्जिसिहान तथाकरी
 श्रीमहावीर इव तिलक अवर लोचन माउ पमानदीचाए वयकारनउ
 अभिप्राय एहि लउ मांगलीकलनीतपनउ उपदेग कही दइदइ
 सवच्छर सुसल विजिबोवमासीवइमाचिजिच वदी । इवविहरियानि
 रषया लरप्पए सवनयोर्थ ॥ १ ॥ संवच्छर वरस हीस समलि जिपी ।
 श्रीपादिनाथ वया सावइमाके जिचवदी श्रीमहावीरप इहीपरिगिरसया
 अउविवाहार उपवासकरना विहरिया वहु कालि विहार कय कीचा
 एउवनावाएए श्रीपादिनाथ अनद श्रीमहावीरवर उपमानिइइटातिहि
 केद ज्येतपनर विप इजाचे यत्तकरद लयवंत तीर्थकरादवचिइमान्
 नाचनी ईज्जिभवि अरय्य आपव पावद मोचममन ज्ञातता इह उर-
 विषया रतए समावरद तउज्जिइवइ मोचममनमुदिग्धवद तीवद मोच-
 ममनमुदिग्धवद तीवद मोचवदं मलि नर अनुसारिदं तपनर विष
 अमवर्थ आदर पुरिउ । यन् उज्जं । ईइदुर्गमुदवाणि कर्माचि + + +
 ईइदनी नी मलि वावदनावुप कायाउ निवर्गना ॥ १ ॥

End.

श्रीधर्मदासमचिनीकौपी एतसाइजि माया जानिकी अजिली पंच माया
 पाविली आचार्यनीकौपीपुपमटाचिजिबद वरम धर्मदासचिजिच
 वयवपय कलमापाए मानव्य विविहकुसुमा कद्विवा यमुमीमवगय
 इवइ इहीपरिधर्मदासाचिच आचार्य जिचवजिनवचनवीतरागनावचना

તદ્વના સપદેશતાં કાગળીમાનાત્રેશિદ' કરીએ માલકીધી જિન માન
 + + વિવિધ અનેક જાતિના કુસુમ ફલે કરા માળા મુદિયદ' ।
 તિમતપનાદિકથા અનેક સપદેશકરીએ માલકીધી સુશિલાવિનોત
 નવ્યગીમ્યત્રિયપતિદ કહીનદવણ શ્રીસપદેશમાળા કદ' વામીમાંદ
 કદદ કદ । સતિ કરી બુદ્ધિકરી કલાવકરી સુમંગલ કરીય । ફોર
 કદગચ પરિસાદત કદનિવ્યાવપલટાદ । સંતિ + + શ્રીસપદેશમાળા
 પ્રેતિ ક્રોધાદિફલત સપદમાવદતી કુમલદાર અનેક વૃદ્ધિધર્મ નહ
 અલ્પદયાતદમો કરણ દારિ । અનેક કલ્યાણ રૂઢાલાકદ અનેકરિ
 દિનપદાનો કરણદારિ ફોર કુદ । કદગચ કદવદારફલ' અવર પરિ-
 સાદ પર્વદેશનાસી લલચદારલોકાતદ કદ' । અવર પરલોકિ તજ ય
 નિર્ભાવકલ મીચસુખનોદેષદારિ । રત્ય સમપ્યદ ધમી માલાવરવ
 મણ માળા પમય' ગાદાચં સમ્યગ' પચ સવાવવાલોષા । રૂઢાનિ
 પ્રાસતિ રથમીએ સપદેશમાલાપકરણ ગાજત આરસમપ્પદ પતાદ કૈતલી
 ગાદે ગાદાચં સમ્યગ' સમ્યસવાદકાળ સગાજાગાય રંતતં પાંચ સદ મુન
 ગાદ કદ' । ગાવલલલલસમુદીગાવદ નલલતર્મકિર્મીનિય તાથ કવર
 સમાકાણ દિપાશિરવાથ રીકલ । ગાવ યજાલગદણ લલચ સમુદ્ર
 સ્તેત સમ્મદ । અનેક જાલગદ નલતમાલાદ મહિત અલંકરિતું મેદ
 પર્વતેશ સ્તેતતં ચદ । તાવય તાલગદ શ્રીધર્મદાસગથિર રૂઢા રચીનો
 પત્રાવી શ્રીસપદેશમાળા જ્યેષ્ઠિ । અગ્રમરજાદિ આનરીદ જિનિર
 પ્રામતો + + + તદ્વનાશ્રાવર નિયલ પ્રાસતી કલ । અકલમના
 ફોર ળવિય પદિય અયાવનાવાચં તથમદમજ સર્વે નિપવદય વિનિ
 ગ્યવાવળી । શ્રીધર્મદાસમથિના મથનમાદિં દીપ સર્વેયા તલી ગલ વાવદ-
 મુતલનીએ શ્રીસપદેશમાળા શ્રીમદાશોર રત્રીય તાનીપનીસલની
 શ્રીસિખાંત પાચ જાવિનો । શ્રીવનપાગચનાલા નિપલા કવરણ શ્રીસોન-
 સુદર મુદ + + + પ્રથીતર આકલ્યામથ કવતી સપદેશમાળા માલાવ-
 વીચ રદ લલ્યાગમોપકલ્યે । ૧૭૬ ।

Colophon.

દતિ શ્રીસપદેશમાલામાલાવલોપસપુર્ણમિતિ । ક ક ક । શ્રી । વ વ ।
 ગીરધુ । ક ક ક । ક ।

વિવરણ—પુસ્તકેદ્વિત્રયપદેશમાનાનિધઃ કથિજ્ઞેનનિવચો વર્ષતે ।

No. 85. नित्यदेवपूजा । Nityadevapūjā Substance, country-made white paper, 10 x 4 inches. Folia, 18 Lines, 7-8 in a page Character, Nāgara Date, ? Appearance, not old Verse and prose. Not correct. Complete.

A guide to the worship of the image of Jina in Sanskrit verse, mostly corrupt. At the beginning various kinds of Mangalas are enumerated. Then a collection of one thousand names of Jina, entitled *Sahasranāma stavan*, by Jina Senācāryya, has been included in it, which is followed by a guide to the worship. Anonymous.

Beginning. अथ देवपूजा निम्नाने

विप्रोषा, प्रत्ययं याति साङ्गिनीमुत्पद्यते ।

विषं मिश्रिषत्ता याति पुण्यमाने ज्ञानेनवे । १ ।

श्री जय जय जय मनोभूः । मनोभू मनोभू मनो भरताय नमः
 सिद्धाय । मनो भारिदाय । मनो सुवभाषाय । मनो बाण सुव
 साक्षयः २ । अतारि मरुतः । अरुतममयः । सिद्ध भद्रम् । साह
 मयः । केवल पत्रनी धनी मयः । अतारि श्रीमता । अरुत-
 श्रीमता । सिद्ध श्रीमता । साह श्रीमता । केवल पत्रनी
 धनी श्रीमता । अतारि मरुतं पञ्चजानि । अरुतं मरुतं पञ्चजानि ।
 सिद्धमरुतं पञ्चजानि । साह मरुतं पञ्चजानि । केवल पत्रनी धनी
 मरुतं पञ्चजानि । ४ । गति कुद कुद भावाः । अनादि सिद्ध
 मयः ३ ।

ଶ୍ରୀ ଅପରିଚିତ, ପରିଚିତ ବା କୁଣ୍ଡିତୀ ଦୁଃଖିତୀଽପି ବା ।

आयेन पञ्च नमस्तारा नु सभवापि. ॥१॥

अपवित्रः पवित्रो वा मर्त्यावस्थां गतोऽपि वा

४. अरेतु परमात्मानं सु शास्त्राभ्याम् यत्नि. ६ ७

अपराजितमनोऽयं सर्वविघ्नविनाशकः ।

समर्थेषु च सर्वेषु प्रधानं सर्वं मतम् ॥ ८ ॥

ॐ श्री गणेशाय नमः ।

महामातुर्वि मन्त्रः पदम् इह महामम् । ८ ।

चर्चामयः ब्रह्मवाक्य परमार्थः ।

निवृत्तस्य सर्वोत्तमं सुखं न भवतामिदम् ॥ १०

सन् १८८६ विनिमयः श्रीमान्दीनिकेतनः ।

सम्यक्साधिसिद्धयर्थे निवृत्तं समाधत्तम् ॥ ११

Extracts from the beginning and end of the Sahasranāma.

अथ सप्तमं नाम निष्कृते ।

स्वयंभुवे नमस्तुभ्यस्तुत्याद्यात्ममात्मनि ।

स्वात्मनैव तथोद्भूततत्त्वार्थचिन्त्यतत्त्वार्थे ॥ १

नमस्ते जयतां पश्ये स्वप्नीभर्ते नमो नमः ।

विदांवर नमस्तुभ्यं नमस्ते वदतावर ॥ २

कामसमुद्भवं देवकामनंति मनोविषः ।

स्वामाभामन्सुरी शीलमालाभ्यर्चयतिक्रमम् ॥ ३

ध्यातुर्ध्वनिनिर्गम्य चनघानि महामहः ।

चर्मन्त भवसन्तानः जगदाशीरनसृजित् ॥ ४

चैलोक्य निर्जया व्याप्त दुर्दम्यमतिदुर्मयम् ।

घातुराज विजित्वाभीर्ज-नसृजयो भवान् ॥ ५

तत् पञ्चमसृजितायां देवकस्याचनयकः ।

वृद्धभेदभावमत्त्वम् त्वं सप्तमयसवधः ॥ ६

दिन्याष्टगुणमूर्धित्वं नमस्ते वल्लभ्यम् ।

दशावतारनिर्देवी मां पाद्वि परमेश्वरः ॥ ७

पुण्यनामा बली दिप्तु विवसन् कीचमाख्या ।

भवन्ती वरदः श्यामः प्रसीदतु गृह्णाण नः ॥ ८

इदं कीममनुकृत्य पूतो भवति भाक्तिकः ।

यः संपाठे पठत्यत्र स स्यात् कल्याणभाजनम् ॥ ९

ततः स देहं पुण्याधीं पुमान् पठतु पुण्यधीः ।

पीरहृतत्रिंशद्वात परमामभिलाषिकः ॥ १०

शुक्लेति मधवादेवं चराचर जगदगुरुम् ।

ततस्कीर्तयिष्यारस्य व्याधात् प्रकाशकं मिमं (१) ॥ ११

भगवन् मन्त्रप्रख्याना पापघट्टघ्नीविष्णुम् ।

धर्मोत्तमप्रज्ञेकेन त्वमेष शरणं विभो ॥ १२

मन्य सार्धपिया शीघ्रं दया ध्वजा विराजिता ।

धर्मचक्रमिदं ममत् तत्त्वधीं योगसाधनम् ॥ १३

निधूमनोद्धरणानां सुक्तिमार्गोपरोधिनी ।

नवीपदिष्टं सन्मार्गं कालीयं समुपस्थितः ॥ १४

इति प्रबोधतत्त्वस्य स्वयं भर्तृजिगोषु च ।

पुनश्चतुरा बीजा प्रादुरासन्नसत्कृतौ ॥ १५

ବାହ୍ୟଠି ଜିନିଷେନ ଜିନିଷାମାମି ପାର୍ବିଷମ୍ ।

ଅନ୍ତର୍ବିଷୟମାସି ଶୂନ୍ୟାଘୋଷରାସି ॥ ୧୭

इति श्रीजिनदेवाचार्यविरचिते महाप्रज्ञापनसूत्रे अष्टमोऽध्यायः

The work is finished with this manual of worship, from which we quote the following Mantra—

ଜିହ୍ଵେଽଗିହାମ ଶତୀଂ ନମଃ କା ଛୀ ଶିଂ ପରମପଦେ ଅନନ୍ୟାମତ୍ୟାମମର୍ତ୍ତୀଃ
 ତିଷ୍ଠାଦିତ୍ୟାମାତ୍ମନାମ୍ ଅମ୍ଭେ ନିର୍ବଦାମି ନେ ଶାଘା ନାମତଃ କୌତୃକୀଦରମଧ୍ୟଗର୍ଭୀ ।
 ଶମ୍ଭୁଜା ଶମ୍ଭୁଜାତଃ ସାମ୍ଭୁଜାଂ ଶୌର୍ବଦନେନ୍ଦ୍ରିୟାବିଭକ୍ତ୍ୟନ୍ତର୍ଗତେଽଂ କୀ ଛୀ
 ନାମେ ବିଶିଷ୍ଟା ଶମ୍ଭୁଜା ॥ १ ॥ ଶୂନ୍ୟାଂ ସର୍ବୋପଦେୟାଂ ଅଦନେଽପ୍ୟୁଦ୍ଧାମ୍
 ଶୂନ୍ୟାଂ ବିଦହନ୍ତୁଃସବନ୍ତେ ॥ ଜିନିଷେ କୀ ଛୀ ଶୂନ୍ୟମ୍ ॥ ୧

After the worship of the first Jina the following deities men should be also worshipped—

ସ୍ଵର୍ଗାଘୋଷିନୀମାମା ॥ ଶୂନ୍ୟାଘୋଷିନୀମାମା ॥
 ଶୂନ୍ୟାମାମା, ଶୂନ୍ୟାମାମା ଶୂନ୍ୟାଘୋଷିନୀମାମା ॥
 ଅନ୍ୟାମା, ଶୂନ୍ୟାମାମା ଶୂନ୍ୟାଘୋଷିନୀମାମା ॥
 ଦେଘାମା ଶୂନ୍ୟାମା, ଶୂନ୍ୟାମାମା ଶୂନ୍ୟାଘୋଷିନୀମାମା ॥
 ଅନ୍ୟାମା ଅନ୍ୟାମାମା ॥ ଅନ୍ୟାମାମା ଅନ୍ୟାମାମା ॥
 ଅନ୍ୟାମା ଅନ୍ୟାମାମା ଅନ୍ୟାମାମା ଅନ୍ୟାମାମା ॥
 ଅନ୍ୟାମା ଅନ୍ୟାମାମା ଅନ୍ୟାମାମା ଅନ୍ୟାମାମା ॥
 ଅନ୍ୟାମା ଅନ୍ୟାମାମା ଅନ୍ୟାମାମା ଅନ୍ୟାମାମା ॥
 ଅନ୍ୟାମା ଅନ୍ୟାମାମା ଅନ୍ୟାମାମା ଅନ୍ୟାମାମା ॥
 ଅନ୍ୟାମା ଅନ୍ୟାମାମା ଅନ୍ୟାମାମା ଅନ୍ୟାମାମା ॥

After worship ଆଶୀର୍ବାଦ should be announced thus—

ଶୂନ୍ୟାଘୋଷିନୀମାମା ଅନ୍ୟାମାମାମା ॥
 ଅନ୍ୟାମାମା ଅନ୍ୟାମାମାମା ଅନ୍ୟାମାମାମା ॥ ୧
 ଦେଘାମା ଅନ୍ୟାମାମା ଅନ୍ୟାମାମାମା ॥
 ଅନ୍ୟାମାମା ଅନ୍ୟାମାମାମା ଅନ୍ୟାମାମାମା ॥ ୨
 ଅନ୍ୟାମାମା ଅନ୍ୟାମାମାମା ଅନ୍ୟାମାମାମା ॥
 ଦେଘାମା ଅନ୍ୟାମାମାମା ଅନ୍ୟାମାମାମା ॥

भामहम् दुन्दुभिरातपच ।

समातिद्वार्यानि जिनेश्वराना ॥ ४

चर्मं सर्वप्रज्ञां भवतु बन्धनाम् धार्मिकी भूमिपाकः

कार्त्तिके कार्त्तिके च सत्यक वरपुत्र मघवान् व्याधयो धानु नाग ।

दुर्भिक्षे चौरमारो चक्षुषि जगता मा भवन् जीवलोके ।

जेनेन्दी धर्मचक्रं प्रवृत्तु सतत सर्वसौख्यदायी ॥ ५

ज्ञानतोऽज्ञानता वापि शास्त्रीक न हत मया ।

तत्सर्वं पुनर्भवान्मु तत्प्रसादास्तिनेश्वर ॥ ६

पञ्चाक्षी निःस्पृह ज्ञानः पाश्चिपानी दिगम्बर ।

अहं कदा भविष्यामि कर्मनिर्मुक्तम अम. ॥ ७

बान्धाप्रेरितमानसश्रुततपी युक्ता भवम् मद्धत् ।

पुण्यं चाभिनयन् पविनगर की जार्तात्यिहं प्रत्यक्ष ॥

बाष्पामि प्रक्षिताच'नस्य भवती भुवत् पुनोदयनम् ।

Colophon. इति निव्यकदेवपूजावन्दन समाप्तं ॥॥॥ श्रीः ॥ ॥ ॥

विवरणम्—नित्यदेवपूजाविषयकं कविव्येननिबन्धः ।

No. 86. परदेसीराम । Paradesīrāma Substance, country-made white paper, 12 x 5 inches Foha, 39 Lines, 4-11 in a page Character, Nāgara Date, ? Samvat, 1772 * Appearance, not fresh. Verse Generally correct. Complete

Rāsa means a dramatic representation having songs of various tunes describing some historical event or the adventures of a hero. This poem describing the adventures of Paradesī or Jina, in this world, has accordingly been named Paradesīrāsa, by Jñānasāgara.

Beginning. ॥ १० ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

जिन्मपदजगामिनी गणधर प्रथमी जाम् ।
 सभारो युतर्दवता ह्म पक्षिताम् ॥ २
 माणिक सागर मुनितथा मन्मथ पदधरजोहि ।
 चानिधिकर ज्यो मियनी ज्योष्याह ज्योहि ॥ ३
 राय पञ्चो ५५ मा) देवगिरति अधिकाव ।
 परदशो राजातथा भाषाके गणधार ॥ ४
 मूल यकी मयरी परि तेंहु पाचो सधाहि
 दया धर्म निज पावम् सेव्योपें मृग प्रादि ॥ ५

॥ देवो रमो पाचो ॥

जगुरोपेरे दक्ष भरत मां
 जामनकम् दारिं नाम बाहु ।
 मयरी ज्योष्याहरी ज्योष्या ज्योष्या ।
 मेज मृग तथै ठामि दीक्षीतु ॥ १
 राज करकेरजे राजनी ।
 दिसवत सरिपोरे टिळतापी ।
 मुरिमगुधकरि जावें केहरी ।
 कीरति जेहनीरे जगमां व्यापी ॥ २ राज०
 मेज मृगें राखी धारणी ।
 पंच विषदगुण शिलमवेह ।
 कुचि ईशानेंही मयरी बाहिरे ।
 जगमालवमनाजिन्हे वीह ॥ ३ राज०
 वग मां वध जगज्जग जग मया
 पुढो सिखा पुढ हाणक बवाही ।
 अंसाल वनि वीर मनी सप्या ।
 जे जगमावक हो जगमगजाण्यो ॥ ४ ॥ राज० ।
 वदव मृगती सचको मरव दा ।
 मेळ राजारे बादि मंदो ।
 टाभिमने वादो प्रेमसु ।
 मुच सहु देश नरे जालस कडो ॥ ५ ॥ राज०
 मीधराम मुरलीके तिलि समें ।
 मुरीया मगुरी वदवविचारें ।

सुरौयाभ विमानसिंहासने ।
 मभा सुधरमौरे बैठी करारे ॥ ६ ॥ रा०
 नाटक गीतान तुर विनोदस्यं
 सुरसंवंधीरे भोग सों रंजी ।
 भोगवतें अवधि ज्ञानें करी
 जूझीपे रेखी चेद्र जूजी ॥ ७ ॥ रा०
 आसल कलियारे नयरे भरत मां
 अं वसानवनि वीर जिनसर ।
 तपसंजम आतम भावतां
 देता देसन रे दीवा दिनेसर ॥ ८ ॥ रा०
 जिननें देखी नेह हरखी
 घणुं संतोषाणी चित्त आणंदी ।
 समृद्धि पायों रे प्रीत मने
 यइ वयण नयण केइ विकसिया वंदी ॥ ९ ॥ रा०
 सिंहासनथी सुरवर कुठौथी
 पादपीठि कारे अलसी बौड़ी ।
 सात आठ पग जिन जिन साहसी
 जइ वेठी धरणीरे मदसवि सोड़ी ॥ १० ॥ रा०
 झावुंटी चणउ चोराषिनें
 जमणोटीं चणरे नीची राषी ।
 करि उत्तरा संग मस्तक भूमि सिउ
 फरमं सुषस्यं रे एहवो भाषी ॥ ११ ॥ रा०
 नमस्कार होखी अरिहंतने
 इंद्र चौसठि नेरे पूज्य जोगी ।
 जावसंपत्ताणं ताइ कह्यो
 भावै वंदरे अमृत भोगी ॥ १२ ॥ रा०
 नमोत्य षं होखी जिन
 वीरनें आदितषा करणारजि खानी ।
 तीरथंकर भगवंत तिहां यका
 जाणो पासेरेई जियगामी ॥ १३ ॥ रा०
 बांदी नमस्कार करिचित्तवै
 तथा उपरे अरिहंतनु जानै ।

नामने गोए घबि सफच इवे
 मोहिते वा दुरे जइ तिथि याने ॥ १४ ॥ २० ॥
 कल्याण मंगलदायक देवनी
 मतिमानी परि रे सेवासार ।
 त्रिष करि सरलविहितसुख मोक्षनु
 फल सेईखरे आत्म तार ॥ १५ ॥ २० ॥
 हमचितीने सेवक देखने
 सुरोयाल सुररेड मकहेतमी ,
 चामल कल पाइ' जिन बीरछै
 तिहाति में जान रे मकवी जमी ॥ १६ ॥ २० ॥
 तिहा मरवाचि मरदच दिहने
 बादी निज निज नामने कहियो ।
 निज निज मीव कहियो जिन तथ'
 मरुल करिने सेवा कहियो ॥ १७ ॥ २० ॥
 त मगल भावने मे काहजे
 मगलकर कर रे चरुचि श्री होइ ।
 मगलमुखादिक कुशल पुरखिजिके
 ते मरव मरवने रे मरवा जोइ ॥ १८ ॥ २० ॥
 जलघी सुयोनी माटीकरी सुनो
 जनसु रे रण बैसारी ।
 फुल चवा जल जल ना उपना
 जाइ मनावे रेवे बिहारी ॥ १९ ॥ २० ॥
 जलने पुनने मरवा बीकरी
 भूषकसु छीरे भूपते काराया ।
 जेथानर शिखारम कुदव
 मरल सुखले रे भूपन धरणी ॥ २० ॥ २० ॥
 एमकरीने आनए मरहरी
 सुनने कहियो पावोइ ज्यो ।
 पहिलो दानन्याम सागर कटे
 जिन भीमगति मारे खालले खेयो ॥ २१ ॥ २० ॥

End.

राग सारंग ।

नय दलरौ दपवंत गुच आगमो माग नमाम प्रभाय हो ।
 लचलवचो सेकरी सोभागी गुचप्याय हो ॥ १ ॥
 पंचधा बीयाली जती अगुकिमिहो खं जाति । कु०
 आठ वरप भी ते सद्धो माता पिता तसतामहो ॥ १ ॥
 शुभ + + बति शुभयोगसु कलाचार जने पासिहो । कु०
 महाभहोचव मगायसु बहसि अतिन न्यासि हो । कु० ५० ॥ १ ॥
 मृग अरव सुखीधने कलाहोतरि सीयहो । कु०
 लीगसमयहु से जिसे आवन' याम्या' अयिहो । कु० ५० ॥ १ ॥
 माता पिता कहिछे धनु परचो पुन मुजाणहो । कु० ।
 गुंजा सेनहो लीगमां रहिस्य दटतिवि बाणि हो । कु० ५० ॥ १ ॥
 माधतया गुच सीलता । शिवर जिके अणवहो । कु० ।
 आवितल्लेखे तिथि कहे लजि चरितनकल भारही । कु० ५० ॥ १ ॥
 तप सजंभ आतमा दटप्रतिग्रनि यव मुनिवर जावंतो
 लहनिमि मदा साधने सुगति लीवहो ॥ ५० ॥
 मुनिवरघातीकर मय पारिने लहिस्ये केवलनाथ ॥ ५० ॥
 भविष्य ने प्रतिबोधये केवल जाणीलाय हो । कु० ५० ॥ १ ॥
 वरस दकुल गेवालये केवल नीपर जाय । कु०
 अतसम अणवसकरी लहिसे शिव सुख दाय ॥ ५० ॥ २ ॥
 न्यासगार दुधनेहसु कहीवचो समीढाल हो । 'मु०
 कंकवाधरम आवाधता दे इस मगलमालही ॥ ५० ॥ ५० ॥ १ ॥
 हिसक परदेशी इतो तजिनधर + + + साध ।
 लहिरौ शिवसुख सासतां पालीने पटकाय ॥ ११ ॥

टीका । ११ । राग धन्यास ।

यासजिअ वलुहारीह' ॥ ए देशी ।
 वमोहि साने करी कुंमदयाधरमल निमाथीरे ।
 परदेशी श्रुती परे फल एहनामोटा जानीरे ॥ १ ॥
 कदवा धरम आराध ज्यो श्रीनीरसहित एगानीरे ।
 आब सहित एकविमने हमामालहि अणवाथीरे कदवा ॥ २ ॥
 वायवसेची सूचो मे अधिकार एलाथीरे ।
 न्यून अधिक तेहथो कहियु तेमिच्छाहुक्क मदाथीरे कदवा ॥ १ ॥

गच्छ अथलमिह आगच्छ नायक योग्यरतनसूरि दीरे
 मछपारपूडामकी जी अभिनव जंवु सुखे दीरे ॥ ४ ॥
 तेहने पाटप्रलाकर श्रीविमारतन सूरि सीदे रे ।
 ललितसागर सुधलावण्यधारी लवियचना मनमोहरे । क० । ५ ।
 प्रथमप्रिय तमुरगमा मुहुगुरु महिमावतो रे
 माणिकसागर मुनिवर तमु चरणप्रसादि एक सीरे ॥ क० । ६ ।
 श्यामकापुरीगाममा संवत्सतर कीसीमेरे ।
 ग्नेष्ठ सुकलने रसिकविंवासरि सिद्धजीमे मुजगीमेरे ॥ क० । ७ ।
 राजावर देसी तकीमे रासकलीरस चाकीरे ।
 श्रीगुरुचामुखसारदी ए जीठी चढी पर भागीरे । कहवा ॥ ८ ।
 सरव मिलीईगोयारमे एया'यामरमी भागीरे ।
 कौपी मय्यवरगमी लिख जीवित राखिया जीरे । कहवा । ९ ।
 राग धन्यासिरीह' कही एतेतरी सुमी ठाकीरे
 आनसागर नुधधरमकी कहेखहीह' संगल माकीरे ॥ कहवा ॥ १० ॥
 मर्त्यगाथा । ७२१ ।

Colophon. इति परदेशीराससंपूर्णं यथायथ ११०० । संवत् १७७२ वर्षे मिति माघ
 वदि शर्मा । श्रीअचल गच्छे नायक श्रीगीतसागरगणित्य मुनिदासजी
 लिखित श्रीपटनानगरे ।

विवरणम्—परदेशीरासाभिध कश्चिद्वाधापद्यमिन्कोऽत्र वर्तते ।

No. 87. Āgamasāraḥ : Āgamasāraḥ Substance, country-made white paper, 14 x 6 inches Folia, 17 Lines, 15-26 in a page Character, Nāgara. Date 1 Samvat, 1776 Appearance, old, torn in the first part. Verse and prose Generally correct. Complete.

A work in Bhāsā verse treating of the first Principles of the Jaina religion, entitled Āgamasāra, by Devacanda muni

Beginning. श्रीजिनाय नमः ॥

अथ प्रथम मल्लजीवने प्रतिबोधि वा निमित्तं मौख्यमार्गो वचनिका
 कष्टेति तिद्धा प्रथम श्रीव अनादिकाल । ना निष्ठातोद्धतो तिकाल
 लवण्डि धानी नै विषय करण कष्टेति प्रथम यथाप्रवृत्ति कष्टेति । प्रथम
 यथाप्रवृत्तिकरण १ बीजी अपुञ्जकरण २ बीजी अनित्यकरण ३

तिहा यथाप्रवृत्तिकरण कहै है । ज्ञानावरण कर्म १५ दर्मभावराज
 कर्म १ वेदनो कर्म १ अनाराय ४ श्वर कर्मो नीस कीडा कीड़
 यपाचे सागरीपम स्थिति के एहनो गुण मोस कीडा कीड़ यपाचे एक
 कीडा कीड़ रोपे १ नाम कर्म १ शीघ कर्मो नीस कीडा कीड़
 स्थितिके एमा छि १८ यपाचे १ रावे मोहनो कर्म १ मितिर कीडा कीड़
 सागरनी स्थितिके तेमासेलमथीगर १८ यपाचे एकराये १८ सात
 कर्मो एक कीडा कीड़ सागरीपम वाको स्थिति रावे एह चीजे बैराग्य
 रूप सदास परिणाम ते यथाप्रवृत्तिकरण कहै है ए प्रथमकरण अनंती-
 वार सज्जं जजीव करैछइ । छिबे बीजी अपूर्व करण कहै । जे एक
 काड़ा कीड़ स्थिति में एक मुहूर्त अने अमादि निध्यास अनंतागुर्वी
 यपा यवानी अज्ञानहेतु ज्ञान सपादेय एह बाह्यरूप अपूर्व कहता पहिना
 कि वारे नाथी एह बीजे परिणामने अपूर्वकरण कहै जे । ए बीजी
 करण समकित योग जीवने स्वाये छिबे बीजी अनिष्टनिकरण कहै है
 ते मुहूर्तरूप स्थिति यपाचे ते निर्गुण श्वर यज्ञसमकित पाने निध्यासनी
 सद्य मिटे तिवारे नीव सपसम समकित पाने एह बीजी परिणाम ते
 अनिष्टन कहै जे इवे करणकीथा मा निवेदी कहै जे तिहा आश्रय
 निर्गुणमाह । सत्तज्ञ ज्ञाने बीतापम ठम गयी छैत भवे बीज अणि
 अहीकरण गुण समकितपुर कहे नीवे कसर दीस ददुलीधं वितार वषदो
 पणइ अमिष्टतक्ष असदप सद्यस सद्य इह जीवीइमनिध्यासने सद्य
 मिटे नीव समकित पाने ते समकितनीसददथा नावे भेदके एकविरह-
 समकित बीजी नियम समकितके तिहा विवहार समकित कहै
 कर दिव अरिहत गुह्य सा साधु अटक है ते धर्मकबलीनी प्रसूयी
 आनमगाहि नय १ प्रमाथ २ निषेपा ४ करो सह है । एहवी सद्य
 हणति व्यवहारसमकित कहै जे ए पुण्यो कारणके एहवी वधिगान
 घथा जीवने कपजे छिबे निधे समकित निधे समकितकहे है एनुनिवे
 देव आपणी आमा जीव निधे गुह्यपथ आपणी जीव निधे धर्म आपणी
 जीवनी समाव एहवीसददथा मोचके ना कारणके जीवसदपठ सद्य
 निना कर्मोपे मही एहवी सद्य सददथाते निधे समकितकहे जे । छिबे
 ज्ञान मो स्वरूप कहै है न ग्यानना वेभेद के एक व्यवहार ज्ञान १ बीजी
 निधे ज्ञान २ व्यवहार ज्ञान कहै है अन्यसतीना शास्त्र सब अथवा जेन
 आगने कहा जे विष्य अनुयोग प्रथम मणितानुयोग १ सतमानवरण
 करणानुयोग २ क्रियाविधि धर्मकथानुयोग ए विवहार ग्यान है अतरंग

उपयोग बिना जे मूच ना करैकर वाते विवहार मान कही जे द्विजे निधे
 ग्यान कहै छै। बह्व्यत्राणें बह्व्यना गुण जाने बहुव्यना पर्याय
 आणें तिनें साहे पांच अवजीवद्रव्य दयजानोकी उता अनें एक जीव-
 बह्व्य निदें नय करि सिद्धसमान साच मइ १ भीचबी आनय द्वार २
 भीचबी कारण ३ भीचजानय द्वार ४ भीचमें रहैकै एक वा आपबी
 जीव अनें गुणी बदपी जानें ते निधे ग्यान कही जे द्विजे बह्व्य नी
 ग्यान कहै पथम बहुव्यानाम कहै धर्मानिकाय १ अधर्माति काय २
 आकाशासिकाय ३ काळ एवद्रव्य जे साम्यताहें तिनमें ४ अनौबहें एक
 जीव चेतनावचकहें सपादयहै तिन में द्विजे ह द्रव्यना गुण कहै छै
 धर्मानिकायनागुण बदपी १ अचेतन २ अक्रिय ३ गतिसहायगुण ४
 बदपी १ अचेतन २ अक्रिय ३ ग्यतिसहायगुण ४ अधर्मासिकायना ४
 गुण बदपी १ अचेतन २ अक्रिय ३ अवगाहदान ४ गुणकाळद्रव्यना ४
 गुणहें बदपी १ अचेतन २ अक्रिय ३ नवपुराचवतेना वचक ४ पुइज
 द्रव्यना ४ गुण बदपी १ अचेतन २ सक्रिय ३ मितय बीधरय रूपपूर्व गहय
 गुण ४ जीवद्रव्यना ४ गुण अनंतदमन १ अनत बारिब ३ अनंतदीर्घ ४
 एक द्रव्यना गुणकहाते नित्ये हुब छै। द्विजे द्रव्यना पर्याय कहै छै
 ते धर्मानिकायना पदते निधे छव १ दीश २ प्रदीश ३ अगुद लघु अधर्माति-
 कायना ४ पर्याय छै छव १ दीश २ प्रदीश ३ अगुद लघु ४ आकाशासि-
 कायना ४ पर्याय छव १ दीश २ प्रदीश ३ अगुद लघु ४ काळद्रव्यना ४
 पर्याय अतीत काळ १ अनागतकाळ २ वर्तमान ३ अगुद लघु ४ पुइजना
 ४ पर्याय वर्ण १ रंग २ रस ३ परस ४ अगुद लघु सहित जीवद्रव्यना
 पर्याय छै अन्त्याय १ अनवगाह २ असुर्तिक ३ अगुद लघु ४ एक
 द्रव्यना पर्याय कछा द्विजे ह द्रव्यना गुण पर्यायनी साधन कहै। The
 following extract also relates the characteristics of the
 Jiva शिथ पूछेछे जे हम सर्व जीव एक शिरोपाकी तो इह सिद्ध
 परमानन्दमई दासैं छै संसाराजीवकर्म सपद्याहुषी दासैं छैने सर्व जुंदा
 दासैं छैते किम उत्तर कहै छै जे निधे नय सर्वजीव सिद्धसमान छै
 सर्वजीव कर्मशपावी सिद्धसावेछैं तिनें सर्वजावनी सता एककैती अमय
 जीवपणि सिद्धसमानहें तिवारें अमयभीध किमजाहें न होति बारें
 कहै छै जे अमयने कर्म चोक्काहें तेइभी स्वभाव एइवीन छै अन
 आवमईसी जीवना सुखहें ते निधे नयकारो तैं सर्वजीवसता एक शरीरा
 छै। द्विजेसत् असत् पच कहै छै यए द्रव्य स्वद्रव्य १ स्वयमेव २ अकाल ३

स्वभाव ४ पक्षे सत्कृताहै परद्रव्य १ परत्वेन २ परकात् ३ परभावे ४ पक्षे
असत् है द्विवेक द्रव्यमें द्रव्यत्वेन कामभाव कहें स्वद्रव्यनी मूलगुण
धर्मोपस्थितिकारणी स्वद्रव्यस्थिर सहाय गुण अधोपस्थितिकारणी स्वद्रव्यधिर
सहायगुण आकाशनी स्वद्रव्य पुद्गलमें जीवमें मार्ग आपते सहाय गुण पुद्ग-
लनी स्वद्रव्य ४ प्रकारें खंड १ देश २ प्रदेश ३ परमाणुए ध्वारप्रकारें अतीव-
दली गुणसहाय जीवद्रव्य ज्ञानादि चैतन्यलक्षणगुण द्विवे स्वत्वेन प्रदर्शयणी
हैं तिहा धर्म १ अधर्मनी २ स्वत्वेन एकजीवना असंख्याताप्रदेश द्विवे
स्वकाल अगुणलघुपर्यायते है द्रव्यमें अगुणलघुपर्यायते है द्रव्यमें तीक्ष्णके
सर्वे महिरे स्वभावगुण पर्यायते है द्रव्यमें स्वभाव आपणा गुण पर्याय
कहवाइ तने चर्चे द्रव्य में आपणा द्रव्य १ क्षेत्र १ काल १ भाव ४ है
बीजापांच द्रव्य ज्ञानयो अधर्म द्रव्यमें स्वधर्म आदि कथारहै बीजापांच
द्रव्यज्ञानयोइ महीन आकाशमें आकाशना द्रव्यादिक है १ पांच द्रव्य मदी
कालमें कालनाहै पांचना मदी पुद्गलमें पुद्गलना है जीवना स्वद्रव्य क्षेत्र
कालभाव ४ जीवमें क्षेत्रीजापांच द्रव्याना तियमें मदी इम है ए द्रव्य स्वगुणे
सत्पक्षे परगुणे असत्पक्षे द्विवे ब्रह्म १ अवकाश २ पक्ष कहें है हद्रव्यमें
अनतानुपपर्याय ब्रह्म स्वहै व्यक्तव्य कहता ब्रह्म मूल कहि वा योग्यए
है द्रव्यमें अनतानुपपर्याय व्यक्तव्य है इत्यादि ।

End.

इम सर्वद्रव्यनी पंचसना बड आकाशयो धर्म १ अधर्म २ अवगाहना सुख
वै इम है द्रव्यना गुण पर्याय सामान्य स्वभाव ११ विशेष स्वभाव १२
ज्ञानयो आर्षे दर्शनयो द्विवे सिद्धभगवत रग्वारे सामान्यस्वभाव कहै है ।
अस्ति स्वभाव १ नास्ति स्वभाव २ नित्यस्वभाव ३ अनित्यस्वभाव ४ एक-
स्वभाव , अनेकस्वभाव ५ भेदस्वभाव ६ अभेदस्वभाव ७ भव्यस्वभाव ८
अभव्यस्वभाव ९ परस्वभाव १० एइ ग्यारे सामान्यस्वभाव सर्व द्रव्य में है ए
सामान्य उपयोग दर्शन गुणयो द्विवे दस विशेषस्वभाव कहै है चैतन्यस्वभाव
१ अचैतन्यस्वभाव २ सूर्तस्वभाव ३ असूर्तस्वभाव ४ एकप्रदेशस्वभाव ५ अनेक
प्रदेशस्वभाव ६ शुद्धस्वभाव ७ अशुद्ध स्वभाव ८ विभासस्वभाव ९ उपवर्तित
स्वभाव १० पदस विशेषस्वभाव एकिकही द्रव्यमें कैर है ए ज्ञान क्षेत्राये है
एतलै सिद्धभगवान ज्ञानोपयोगदर्शनीपयोग यो लोके अलीक ज्ञापी देवा
रक्षा है एइवा अनत गुणो अद्वी सिद्धभगवत वै देसमान आपये आकाश
आर्षे संपादय करो ध्यायेते समकितो जायवी इहा अष्ट कर्म वनदादिके
भय सिद्ध जिनचंदता सभी जो अपाचिचे ताकी वदेबंद १ कर्मशंग
उपपदयो ग्यानवृत्तीरसदृष्टि २ एहिअसदृश सोव है एहि जगिबग

मास ज्येष्ठो निजस्थानादिगुणकर ज्योपर गुणत्याग १ ज्ञानहृत्तेवी भविक-
चरित समकितमूल भगम अमरपद फल लक्षो जिनवर पदवी मूल १
मन्त्रसुतरादि तैरं भलशुद्ध फ्रागुण मास गौटे कोट मरोटमें वसता
गुण अत्तमास १ युनिहल खरतरमच्छ सुधिर जुमवर जिनवंद मूर
गुणप्रधान प्रधान गुण पावकगुण पवर (१) ६ तास सास पावक विबुध
समसिसागरगुणवदमकमशस्वशापकगुणी साधुरग जसवत ७ ताससास-
कीमपावकपवर जिनमत परमत जाण भविक मन्त्रप्रतिवीध दाराजसार-
गुण भाण ८ ज्ञान धरम पावक पवर अनदमगुण अगाड राजहस गुद
गुद सकति स जग करैसरा तास तास भागमदपी जैन धरम को
दाम देवीचद आनदने कालीयय प्रकाश १० भागमसारोहार यद प्राज्ञत
सकित रूपवचक * देवचंदमणि आनासत रस रूप ११ लक्षो दृष्टा सदाय
अतिहासिसुयल चितममजदेव निज मितकी कालीय पयविष १२ धर्म-
मिद जिनधर्मरतमविजगमसकितवत शुद्ध अन १ पदउलवचयदकिथो
गुणवत १३ तत्त्वग्यानमययं यद जीधै आत्मावीध निजप्रसत्ता सुबलधै
शीता लक्षे प्रवीध १४ सेकारण देवचद सुनि काली भायायदमणसी
गुणसी ज भविक लक्षसीन सिव पय १५ कयक शुद्ध शीताक धी मिल
धी मिल ज्योए पवीम तत्त्वग्यान अज्ञासकित वली कावा मारोग १६ परमा
मल मवाधन्वी लक्ष्मी परमानद धर्मराज गुदधर्मखधर ज्योए सुरवद दे १७
यद्यकिथी मन्त्रमसु कित पय फ्रागुणमास सीमवार अदतीजतिथि मफल
लक्षो मज आस १ श्री: ।

Colophon. नाति ।

विवरणम्—पुस्तकैऽस्मिन् भागमसारामिधजीनधर्ममतप्रख्यापकयन्त्रविज्ञीवो वर्तते ।

No. 88. श्रावकाख्यानम् । Śravakākhyānam Substance, country-
made white paper, 12 × 5 inches Folia, 10. Lanes, 10-11 in a page.
Appearance, old, worn out, writing injured throughout except the first
four only Prose and verse Not correct. Complete.

A Bhāṣā work chiefly treating of Jaina Moral Philosophy, entitled
Śravakākhyānam. Anonymous

Beginning.

॥ ६० ॥ अथ आठ कर्मणां १०८ प्रकृतियो विचार विषय है ॥ श्री ।
 ते आठकर्मकेहा पहिली ज्ञानावरणी । १ । दर्शनावरणी । २ । वेदना । ३ ।
 मोहना । ४ । आक्रोश । ५ । मांसाकर्मा । ६ ॥ मोक्षकर्म । ७ ॥ आठमं चत-
 राय कर्म ॥ ८ ॥ पहिला ज्ञानावरणी कर्म । तिन का पांच प्रकृति । ते
 कहिये हैं । मति ज्ञानावरणी । १ ॥ युक्तज्ञानावरणी । २ ॥ अविज्ञानावरणी
 । ३ ॥ मनपश्यज्ञानावरणी । ४ ॥ किंम ज्ञानावरणी । ५ ॥ कैवल्य ज्ञानावरणी
 । ६ ॥ ज्ञानावरणाकर्म किसवांथा हैं ते कह्ये हैं । सिद्धांतशास्त्र वेधे । १ ॥
 कृद्वेदना ॥ समा करे ॥ २ ॥ ज्ञान विषे संदृष्ट आये । ३ ॥ ज्ञानाश्रमी
 कृतज्ञानी भवसा करे ॥ ४ ॥ शास्त्रसिद्धांतनी सुखता अवस्था जे ॥ ५ ॥
 परका दीव प्रकासे । ६ ॥ मिथ्यात्व उपदिष्टे ॥ ७ ॥ ए साते बोधिजात्र
 ज्ञानावरणी कर्म पाये । विद्यावे ॥ ८ ॥ ए कर्मणा श्रुति ॥ ९ ॥ कीडा
 कीडा सागरोपनद्ध है । एह दकी जीव संसार मर्दि दले । पहिली
 कर्म केहना सरियो । पाटी नो हटात जायवी । जिनमगडे डाकी
 आधकी नदासे । तिन एकर्म करी ज्ञान उप जे नवी ए ज्ञानावरणी
 कर्म पयु । बीजी दर्शनावरणी कर्म कह्ये हैं ।

The last part of the codex is entirely spoiled and consequently not legible.

Colophon. इति श्रीशिवकर्मा + + प्रकृति संपूर्णः ॥

विवरण—पुस्तकः अज्ञान आधककर्माप्रकृतिविषयकः कश्चित्प्रेमचर्चविषयी वर्तते ।

No. 89. **आवकातिचार ।** *Srāvakāticāra* Substance, country-made white paper, 8 × 5 inches Folia, 15 of which the 1st, 2nd, 4th and 8th fol are wanting Lines, 2-12 in a page Character, Nāgara Date, ? Appearance, very old, torn, worm-eaten Prose and verse. Generally correct Complete (except the fol. mentioned above).

A work instructing good conducts to the Jaina ascetics in case of omission of their duties, under the title of *Srāvakāticāra*. Anonymous.

The first part being totally spoiled, we quote here an extensive extract from the last part in order to make our readers acquainted with the contents of the work.

पञ्चतितयिष्यतोमक्ति किंनो नहि कृत्तोरुदरो भविष्ये । एकाग्रमन न कोप
 केवल वेदिषो पार पाथ साने कृत्तार्थं द्विषा नहि । द्रव्य मध्ये ए न
 किंनो अग्रमनादिक काय किंनो विमयन्यागनादिकेय मय न कृत्तोरुदरो
 संकीर्त्या नहि । पाटल उरी गती राथो नहि नवकारमी । दोरमी ।
 गच सही । मुंच सही । पुत्रमव । एकाग्रया वै चाग्रना । मोरो
 चाग्रिल ममुच तपन किंनो । पञ्चकृत्तार पारवाची माया वेमना नवकार
 मय्यो नही । उचतादिवस चरिमन किंनो । विमन दन वाग्रतप
 द्विषरुत । अतिचार लागो होय । अग्रनरतप पावचित्त विमन । वै
 वाग्रतप ह्ये सिवात । जाले उग्रमनो विच अग्रमिनरुत तथो होइ ।
 मुच समीपद मनयति चाग्रोचन न किंनो । मुचदन पावचित्त लेवा मुच
 पञ्च चाग्रो नहि । द्विमुचसंयमादमी मापु इति दिनय साचम्यो नहि ।
 वाचना मय्यना पारवर्तना अग्रुचयथा पंच विधि सिवाय पायो नहि ।
 चर्मजान मुचजान ज्ञाया नहि । कर्मजयनिमित्त जोगल दस विमनो
 काउ समान किंनो अग्रनरत पवित्ररुत ए चार भेदे विषये जिहो अति-
 चार पायो दिवसमाही इह होय ते सवे मन वचन कायावै करि मिच्छामि
 दुहर । १ । वीर्याचार लव अतिचार अनवहित वल वीरिय परलव
 जो यज्ञवाचेस मुचरुत अग्रना भाग नायनो वीरिचायाही पटवे मुचवे
 विमन वै जावच देवपुजा सामायक दानशील मयभावनामय चर्मजयतनी
 विमन जिहो अतिचार पायो दिवसमाही इह होय ते सवे मनवचन कायाव
 करि मिच्छामि दुहर । २ । मनवचनकायातयो वती वलरीय वीरु वचा
 पंचाग्र धामान न दिधु मैवा परिक्रमच किंनो । वीर्याचार विमन
 अतिचार लागो होइ । ते सवे मनवचनकायावकिमिच्छामि दुहर । ३ ।
 नावाह वरु पदुवच समर्थ नहच पञ्च एन कर्म वाग्रमनवीरिचमि
 पञ्चमभाव मय वीरिय पञ्चमिष्टाव करवे जिय पञ्चमिष्ट वाचिच अग्रन
 व्यतीम अनतवाच वरुवोत्रा मयच मयाचारवा परिदहादि किंनो मोदे
 लागादि न किंनो वीर्योवादि विचार ईया नहि चाग्रन दमन मुदे
 उग्रुव परोपका किंनो इत्यादिजने विवे अनेरो ज्ञातिपातमयावाद वदन
 मेदुनपरिदह जोच मान मादा लीम ज्ञान वति चरति इत्येवम दूरना
 परपरिवाद भावा मयावाद मिच्छाल मय ए अठरो पावजान समारणा
 होइ परमाहि मयावला व्याहारे तनपमार्थ विमा ददा चाग्रमार्थ मय
 मनीव विमन वेदावच दानशील मय लागादि पुत्र सूर दद्या वतोदा नहि
 उग्रुव दिव्य विमन निर्जन श्रीकाशीवराजक वैरन ग्यानमहित मय्य

वीतराग द्वैवि अरयमाया जीव अजीव पुण्यपाप आश्रयमवर निरंतरावध
मय ए मयतल सद्धंता नहि अथवा मिद्धति साद्धिना अर्थ निगीदममय
आवधो सासीसाम पछ्यापम सागरीपमवार देवलीक मयसेवेक पदातु-
त्तर विमान मर्यादेसिद्धि तया जम्बुद्वीप लवणसमुद्र अमव्यात कालोदधि-
समुद्र अमव्यात दीपसमुद्र असंन्यात चंद सूर्य सद्ध मयल तारा इत्यादि
विचार नहि । ए सर्व्व व्रत विषय अनेरी तिकी यावकाचार
अतिचार लागी है ते सबे मनवचनकायाद करिमिच्छामि दुद्धर ॥

Colophon. इति श्रीश्रावकातिचारं सन्पूर्वः । शुभम् ।

विबरणम्—श्रावकातिचाराभिधं कथितुं धर्मनिबन्धोऽयं वर्णन ।

No. 90. श्रावकश्राविकालोचना । Śrāvakaśrāvikālocanā Sub-
stance, country-made white paper, 14 x 5 inches. Folia, 5. Lines, 19-12
in a page, Date, ? Appearance, old Verse Generally correct.
Complete.

A little work in verse treating of some of the duties of the
Śrāvakas and the Śrāvikās by the name of Śrāvaka-śrāvikālocanā.
Anonymous.

Beginning.

॥ १० ॥ ज्ञानि सुद्धाकर श्रीसेरीसए ।

पास जिथेसरा लामय दीसए ।

दीसए लीमयपासए ।

रगतपङ्क विपर कपूरए ।

सेवता सुपक्षि मुकविज पति

तिस वल सकट चूरए ।

ए अचल मूरति सकल मूरति आदि कीर न जायए ।

मिसुनीरभाषीरद्वय भाषी

सगरएमवषाण ए । १ ।

विद्यासागरकीर गुह भाषीया रच सयासुं

मुनिवर विद्यामी आविद्यामी यां वभिजिन कांती ।

विकामद गुहपत्रचए ॥ २ ॥

सदीर जेला पुच्छवेला मिलायमनि आलीचए ।

गुरुराजपोषो ।

चण आनधीन मूकद कारण किम् ।

एकवार आपण जोइ मूँ ।

इमिर्त वहु कुषिए नसि छ । २

अवसरि एणि गुरु फेरि इयवा ।

पुस्तक छोडो दीन चेला रडिवा ।

दीर दिया चेला छोडि पुस्तक छसि आवर इरवर ।

छोडता + + + +

आवन्नदीरतनुं आनर्थक ।

छोइ संवरदिषे बाधीक पुस्तक वेगसइ ।

गुरुतनु भटा होयइ चर । ३ ।

आध्यामदि गुरु आपन्नक करइ ।

धीरसि पडुछोडिदा अणुसरइ ।

अणुसरइ जिहामु गुरु देखा ।

दीइ चेला तब मिथ्या ।

जईरडि आपास इमनि विमासइ सत केखीइ कखा ।

एकरडिउ साधक एक बाराधक संत आपजनादोषा

छल दनइते जिइ रदवडिजि बीर हारन बाबीया । ४ ।

about the middle of the work 12 bratas (vows) are described. We quote below the following lines from the first and last of them. गौरीखळादिकवर जनामवन्न परतीर्यदचण करवन्न भगन्न मयाविरइ उतावन्न मुकाविरइ छोइर विभ्याइ एकवार करवन्न जलक उपवास १ घसीवार करवन्न उपवास १० घाडि पाडिबर पुला विवर पडो आपडो करावि गलमरी पाराया विवर रवइ मनी-क्रियणकादि विवर । यमपवन करिवइ उपवास एव करइ १० घाघं साप्ती पाडिबी पडा विवर या विवर पुरमट १ पासन्नादिकुनई गुरु एहि आहो १ दिदेवारइ पुरमट साधसाधनी गर अमूकनुं धानीवात दिनुपुरमट साधसाधनीवरइनी अमूकनुं आहार दिनु उपवास ॥ ११ ॥ पासन्नाइ भगन्ना अण्णकरि वडापुरमट । देववादवइनी मनामपुरमट ॥ धोइइ देवर द्रव्य धीमगवइ पुरमट मज्जमदीवद्रव्य खीमवइ उपवास ३ उगुलट देवद्रव्य खीम गवइ उपवास इति मज्जन्नापाराखीचना ॥ १ ॥ यदानी वृष्यादिए केशव विराचना श्रेव सामारकभा ३ मे अनिदहातिकव

वा जेवा । पृथ्वी अथात युवायुवनमपति नि.कारण मघ + १रिमट एवंपा
 अन्वपीडने एकासन्धः एतेवा गाढपौडने आह्वित १ एतेवा उपद्रवे उपवास
 पंचेद्री मंचले पुरिमटा पंचेद्री अन्वपीडने आह्व पंचेद्री गाढपौडने
 उपवास प्रदीप्तीतपंचेद्री उपद्रवे उपवास । दर्पस पंचेद्री उपद्रवे उपवास
 १० घोडासवारा सावरडं उपवास २ मंचाद मूकवर उपवास १० एकवार
 अथगलपाया पावरड मूर्च्छतडं संतापवर उपवास २ पावपेक्षया विभीषा
 उपवास २ बली अथगल जल पटड जघन उपवास ४ मध्यम वीवर
 उपवास ६ उत्तमजट वीवर उपवास १० जात्रा मुकाविडर जघनच आह्वित
 चणो जली मुका विवर उपवास २ अतिशारारोपण आह्वित एक १
 नासावेधे उपवास २ स्वपुमादिक छेदने उपवास । १० । प्रापदाने
 उपवास १ पाळ वड । कोडीमाघरा जोशकुल पृथ्वी चणजन्म । उपर
 सामन्नापवड अथमी धियाड धन अथमध्य दाख वड सुलुधानदलवर
 पाडवर सरडवर ककरडा ह्यावर सेवमूर्च्छकरिवर । पुजड बावर
 दिवर कीड कुघानवर । जकासाभरडवर । लीव फीडवर । जुका-
 मीर्थत्यागवर प्रत्येक अथमध्य । उपवास एक उत्तमजट प्रत्येक । उपवास
 १० कमिनाग्रन आंयधकरिवर सेवलील सधाहामाळवर । वरसाडर
 दीव अणुटी कवर । वासीगारिना पवर । वासीकाय धावर । वासी
 ह्याधपावर । अडलामासा कवर अथव्याभ्यावधधीवर । रात्रि
 ज्ञान मधालवरवर । धरटी कुवल पूडा अथपूव कवर पाटलाता बकि
 मूकवर सूदनी गमवरा कवा मथात ज्ञानवर एत्यादिनि धंसव्यापारि
 प्रत्येक १ जघनजट जघनजट सु उपवास २ मध्यम जट प्रत्येक उपवास १
 उत्तमजट प्रत्येक उपवास १० इति प्रथमाष्टमतालीचना । १ छ । ॥ १ ॥

+ + + + + + +
 अतिथिर्षं विलासत्रत अतिथिर्षंविष्टा + - + निमसति भंग अक-
 रणे प्रत्येक उपवास १ तदधीवावेपु आह्वित साव्यान्यालि यथ लनेपु दीव
 पूजादि आह्वारादि दर्प सनित्य विज्ञानादी एकवार भंगे पुरिमट बहुवार
 भंगे पुरिमट इति सादमत्रतालीचना । १२ । -

End.

किं वडुना वेधाम पापनिवर्ततो शरीरे नाथ त च पोडने आत्मो पिय
 धारामवेपावितं पापे रक्षाग्रधा सिद्धा दीव विजिप विराधना पावावेचाया-
 पुरिमट धिका न पुना वा । यथाशक्ति व्याख्यात उ पोल्यादयति १८०
 सकावर पटुवर ५०० सकावपटुवर ॥

Colophon. इति यावकश्राविकाश्रीवना सपूर्णा ॥ कः ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् यावकश्राविकाश्रीवनानामकः कथञ्चैनयावकश्राविकाधर्मनिबन्धो वर्तते ।

No. 91. उपदेशमाला । Upadesamālā. Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 21. Lines, 13 in a page. Character, Nāgara. Date, 1783 samvat. Appearance, old, writing injured in parts Verse. Generally correct. Complete.

A little work on instructions as received from the Jina, in *Prākṛita gāthās*, by Dharmadāsa Gani, complete in 544 verses.

Beginning. ॥ ६० उ तमः ॥

नमि स्य जिण वरिंदे । इदं नरिंदं मिय तिसाचगुरु ।
 उवएस मालमि एसी दुभामि मुदपवएसिथं ॥ १ ॥
 लमवुद्धामणि भूठ । उममो विरोतिथीचनिरिविद्ध ।
 एगी लीगइन्नी एगी चकु निहुण ॥ २ ॥
 संवच्छरमुसभजिथी । हनामा वड्डमाण जिणचदी ।
 इण विहरिया निरसथी । जइ जएठ वसावेथं ॥ ३ ॥
 जइना तिलीयनाही । विसइर वहु चारं चसरिण जिण ॥
 इण लीचत कराइ एम खमा सुख माहुण ॥ ४ ॥
 लचइ जइ चालिंठं जइ वड्डमाण जिणचदी ।
 उवसगसइथी हि वि मरुजइ वाधगुणाहि ॥ ५ ॥
 भदी विथीच विचउ पटममण चरी सममण चनाचि ।
 जीचतो वि वमत्तं विम्यिच हिउउ सुवइ मज्जम् ॥ ६ ॥
 ओ चाचवेइ राया । पमइउ त मिरिण इच्छंति ।
 इइ मुरजम मुद भविच कयजलि उठेहिं सो चय ॥ ७ ॥
 जइ मुरगवाचं ईंदे गइगण तारा गणणे जइ चदी ।
 मइ य पयाच नरिंदी यचम्स वि मुद तइ चंदी ॥ ८ ॥
 नाय्ति मदिपली । न परा परिमवइ एम मुद उवमा जंरा
 पुरउ कांठं ।

विहरंति सुचि वडा लीवि ॥ ९ ॥

पङ्क्तिवो ते अच्छी । जुगपदाचगनी मङ्गरवङ्गी गैभिरभिर्नयी ।

उभयसं परोच आयरियो ॥ १० ॥

अपरि सीसी संगहनीली अभिगङ्गमरु अ ।

अविकं वचो अचली पसतद्विअरु गुरु ढोर ॥ ११ ॥

कर आवि जिअ वरिंदा पञ्चा अयामय रंभं दात'

आयरिएदि पवयवं धारिजइ संपयं सयसम् ॥ १२ ॥

अणुगणए भगवइ । रायमुयजाविदेदि ।

मङ्गवि न करेइ साथ परि अरइ सं तहा मूणम् ॥ १३ ॥

दिअ दुकिअ अणु दुमगाअ अभिमुहा अजवंदण अजा ।

निअइ आसणगइअ । मीविठ सज्ज अजाय ॥ १४ ॥

वरिसमय दिक्खि आए अजाए अजदिअिअ साइ ।

अभिगमअ वंदण नमंसवेण विअएअ सी पुगी ॥ १५ ॥

अनी पुरिसअमवी पुरिसवर दीखिअ पुरिस जीहे ।

लीएवि एइ पुरिसी किं पुअ सीगतमी धमो ॥ १६ ॥

सुवाइअसुस रवी तइआ वाचारसिइ नयरीए ।

कालासइअससहिंअ । आसि, किर कयवतीअ ॥ १७ ॥

End.

धम्मालोकाममुपखे सु जन्स भवो जहिं रसइ ।

वेरगयिअ तरिअं न इअ सज्जं मुद्धेवेइ ॥ ११ ॥

सज्जनकालसाअ । दीए कइ न ढोर कइमुहा ।

संनिगपखियाअं । ऊहा केसिअि नाथीअं ॥ १२ ॥

सीकलपगएअगिअं । अनी जाउ मठ जनी कसुअ ।

नयजअिअ वेरगं । जाजअिअ अवंत संसारी ॥ १३ ॥

कआअं सुवइयाअं । सवसमेअ सववच्छइ इअं सव्वं ।

कथमअचित्ताअं । अइअ पासेअ मअतम् ॥ १४ ॥

उभयस मालमेध ओ पटइ सुअइ कुअइ वा हिअए ।

सी काअइ अअहिअं । काअअ सुअं समारइ ॥ १५ ॥

अंतमअिदामअसिअयं । निअिअसपटअकउराअनामिअं ।

उभयसमालपगरअमि अ मोरइ हिअइआ ॥ १६ ॥

जिअअयअकपइअं । अअेगसमअसाअविअिअं ।

तअनिअअकुसुअगुअं । सुगइ + + + अंधली जयइ ॥ १७ ॥

जग्यासु साङ्गैरग्निवाचं । परलोमपत्तिशार्चं च ।
 संविण पसियाचं । दानदायक सदाचरं ॥ ३९ ॥
 इय धर्मदासगायिका । जिह्वयश्चुवएसञ्जन्मा मालाए ।
 मालिन्ध निविहकुसुमा । कईया मुसोसवग्गम्स ॥ ४० ॥
 शंसिकरी वृट्टिकरी । कल्लाचकरी मुसंगलकरी य ।
 होठ कङ्कय परिष्साए । तइ य निम्बावफलदाइ ॥ ४१ ॥
 इण्ड समण्ड इण्णो । भात्ता उवएस पमरचं धमयं ।
 माहाचं संविणं । पचसया खेव चाणीसा ॥ ४२ ॥
 भावइ लवणसमुद्धो भावइ नक्खत्तमहिउ ऋरी ।
 भावइ उवएस माला जय मिणि दीवरा होइ ॥ ४३ ॥
 अण्णरविंदुमावा मत्ताहोच च जं मए पङ्कियं ।
 तं छमिपणं भाविणि (१) सोहियश्च पयतेण ॥ ४४ ॥

Colophon.

इति श्रीलपदेशमाहाप्रकरणं समाप्तं ॥ भवत् १७४९ वर्षे फागुण मानी
 कृतपद्ये । अतद्व्याः समीचारे सकलपंडितगोरीमणि पंडित श्रीप्रयोपुण्य-
 चंद्रश्रियपंडितश्रीमेरुचंद्रश्रियगणेशश्रीगीतहंस वत्श्रियमुनिप्रतापहंस
 लिपिज्ञता आचार्ये श्रीयज्ञात्रितनयरे । आक्षिप्त पुस्तक दिष्टा ताक्षिणी
 लिखते मया । यदि सुखे अशुखे वा मन दीवो न दिवते ॥ १ ॥ शुभं
 भवतु ॥

The following extracts will show the nature of instructions imparted in the above work.

जं जं समयं जीवो भाविसइ जेव जेव भावेव ।
 सी मणि तेजि सुहासुहं वंभए जण ॥ २४ ॥
 यही निरीवयारी अविणोउ गविउ निदवचामी ।
 साङ्ग अण्ण अरिहउ अण्णि अण्णिअणं सङ्गियं ॥ २७ ॥
 दोसंति परमघोरावि पवरवण्णभावि पङ्कनुहा ।
 जइसी चिन्ताए पुनी पङ्क मुओसुंमुमाए ॥ ३८ ॥
 आहरेसु सुहेसु आरमावसहेसु काचचंमुं च ।
 साङ्गुण आदिगारी अदिगारी अण्णकम्मेसु ॥ ४० ॥
 दोससयमूलजाने पुण्णरिणि विवजियं अण्णते ।
 अयं वड्डि अण्णत्तं कोस निरत्तं तयं वरसि ॥ ४१ ॥

No. 92. उपदेशमाला । Upadeśamālā. Substance, country-made white paper, 10 × 4 inches. Folia, 20 (of which fol 1st is wanting). Lines, 8-13 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, old. Versè. Generally correct. Complete.

Another copy of the work described above.

विवरणलूकपूर्वम् ।

No. 93. करलेखालक्षणम् । Karalekhālakṣaṇam. Substance, country-made white paper, 12 × 5 inches. Folia, 5. Lines, 6 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1788.* Appearance, old, slightly worm-eaten and torn in parts Verse. Generally correct. Complete.

A little work treating of different marks on the palms of hands of a man indicating fortune by Śrītilloka Śī, with interlinear explanatory notes in Bhāṣā.

Beginning. श्रीमद्विद्वत्तन्मः ।

विवरणलूकपूर्वम् ।

वदित्वा चरिते मिते चाययि सव्य मान् च ।

संवेवेच महत् करलेखालक्षणं दुष्टम् ॥ १ ॥

पावट लाङ्गानां मुहूर्तं जीवियं च नरकं च ।

ईडादि जीवलीए पुरिस्ती महिलाः लाचियट ॥ २ ॥

आल पुतं च धर्म कुलधर्मं दृष्टव्यमपि ।

पुन्यमवर्गविधाणि पुत्राणि कर्तुं ईडाट ॥ ३ ॥

दादित्तये पुरिस्ती सख्यं वामंमि महिलाये ।

ईडाट मुट निम्माट्ट च तीव्रचर्मं मरुट ॥ ४ ॥

कालच इती चंमुलि पुरिसमहिलादयं एवमेव ।

कुमार कृष्ण जरासु जाच मुह दुख मपत्ति ॥ ५ ॥

वाल्लुचंमि जाचसु तत्राभिमन्त्रितरुचमि ।

मन्त्रमथानियन्तरं एवमि तद्वचनं दुष्टं ॥ ६ ॥

* For on the recitation of the colophon this appears to be the date of original composition

पञ्चाशानि मर्ह । आनिकथनीय चतुर्धर्माणि ।

अष्टिहोतु य चतुर्धर्मा यष्टिहोतु यष्टिहोतु ॥ ७ ॥

विरमं गुणि धनरहित । धनसंचय धनगुणी होत ।

ना + + मगुलि यष्टि अष्टिहोतु अष्टिहोतु ॥ ८ ॥

धनकथनरयधुनी अष्टिहोतु यष्टिहोतु ।

आमरणाविषयभागो पञ्चाश मर्ह च लक्ष ॥ ९ ॥

मर्ह पित्र्यादि सुहित । रतादि य रिहसंशुत होत ।

जल्लादि रिहसि रतादी मूलमंत विर ॥ १० ॥

मणिवधात रिहसि मणिवधात मणिवधात ।

सा कुण्ड रिहसि विद्याविषयमयं पुरिसं ॥ ११ ॥

मणिवधात पयडा पयस्योपाय अष्टिहोतु रिह ।

मर्ह मंथु समादत्त कुण्डसं गिरिहोतु ॥ १२ ॥

दीहाद जाग दीहं कुण्डसं मणिवधात मणिवधात ।

दिहाद जाग दिहं जाग सुभितं च भित्ताय ॥ १३ ॥

मणिवधात पयडा संपत्ता मणिवधात रिह ।

सा कुण्ड मणिवधात दीहाद जाग अष्टिहोतु ॥ १४ ॥

अष्टिहोतु अष्टिहोतु अष्टिहोतु अष्टिहोतु अष्टिहोतु

एतावि लक्षरिहसि मणिवधात मणिवधात मणिवधात ॥ १५ ॥

विषयं मणिवधात मणिवधात मणिवधात रिह ।

मणिवधात मणिवधात मणिवधात मणिवधात ॥ १६ ॥

मणिवधात पयडा मणिवधात जाग रिह ।

सा कुण्ड मणिवधात रिहसि मणिवधात मणिवधात ॥ १७ ॥

जा मणिवधात पयडा मणिवधात मणिवधात रिह ।

सा कुण्ड मणिवधात मणिवधात मणिवधात पुरिसं ॥ १८ ॥

मणिवधात रिहसि पयस्योपाय मणिवधात अष्टिहोतु

अष्टिहोतु अष्टिहोतु रिहसि मणिवधात मणिवधात ॥ १९ ॥

मणिवधात मणिवधात मणिवधात मणिवधात रिह ।

मणिवधात मणिवधात मणिवधात मणिवधात रिह ॥ २० ॥

मणिवधात मणिवधात मणिवधात मणिवधात रिह ।

मणिवधात मणिवधात मणिवधात मणिवधात रिह ॥ २१ ॥

मणिवधात मणिवधात मणिवधात मणिवधात रिह ।

मणिवधात मणिवधात मणिवधात मणिवधात रिह ॥ २२ ॥

पल्लविद्या विसमविवक्षा नंदिया रेखा ।
 हरिदा फुडिय विवक्षा नीला रुखा य हां चिव ॥ २७ ॥
 पल्लविपसु किनेसं विच्छिन्नेसु वि जीविण वि संदेहं ।
 विसमसु अत्यनासं फरुसीसु कुभोयणं जाण ॥ २४ ॥
 कुंति धनविपक्षणा बहुरेहाहं चिएहिं हल्ये हिं ।
 अलिकायाकरा मणुस्य परपीडयहयथा हुंति ॥ २५ ॥

End.

दाहिणहय अङ्गलउ जस भावउ कर होइ ।
 सुक्किलपक्खिहिं जमं तसु निउणउ साइउ जोइ ॥ ५० ॥
 अंगुलिअ गुठोवरि भमंति भमराउ दाहिणवत्ता
 धणभागी जनपुज्जी धम्मसई बुधिमंती अ ॥ ५१ ॥
 जय कुलधनरेहाउ अंते गंतुं मिलंतए गयउ ।
 ताघरबंधं जाणसु घरभंगो अन्नहा होई ॥ ५२ ॥
 सुई अगिसिहा वा सतोव सरोवलिज्जएस्स ।
 कुलवंसआउरेहं तारिसयं निहेसे तस्स ॥ ५३ ॥
 काणंगुलिमूलीवरि रेहाउ जस्स तिन्नि चत्तारि ।
 सो होय पुनभागी रायायं तह य नमिणिज्जी ॥ ५४ ॥
 जइ ताउ दाहिणकरे आमूला होई सव्वरूपपुज्जी ।
 अह वामे ती पच्छा सव्वे संसेवणिज्जाउ ॥ ५५ ॥
 जियरेहा कुलरेहाभागया जस्स होइ अखंडा ।
 रेहाउ अपुडिया धनवुट्ठी होय पुरिसस्स ॥ ५६ ॥
 सो वायणापसूरी कणिट्ठाआ हिहमागया रेहा ।
 तुल्ल अणामिआए जिह्वा हिहयती सूरी ॥ ५७ ॥
 जेह्वा अणामिआणं मम्भुआउ निगायाउ वयरहा ।
 तं मूले जाउ पुणो । ताउ इह धम्मरेहाउ ॥ ५८ ॥
 करयल लक्खण भणियं समासउ दंसिय जयजणस्स ।
 पुब्बायरिएहिं परिकुलउण इतीवि आणिज्जा ॥ ५९ ॥

Colophon.

इति श्रीकरेरपालचरणं संपूर्णम् ॥ संवत् सतरै १७ सै ८८ वर्षे मासी तममाशे
 भाद्रवमाशे शुक्लपक्षे चतुर्दशीतिथौ शनिवासरे पुस्तिका संपूर्णा ॥ पूज्य
 श्री १०८ श्रुतिज्ञोक्तसीजी । तच्छिष्य श्री ५ श्रीलालचंदजी प्रसादात् लिखतं
 रिषिनाम ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् सानवकरणसंस्थानां शुभाशुभलविवेकी वर्णते । ग्रन्थोऽयं प्राकृत
भाषाकन्दसा निबद्धः ।

No. 94. कर्मविपाकः । Karmavipākaḥ. Substance, country-made white paper, 13×6 inches. Folia, 39. Lines, 9 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out and writing injured by black spots in most parts. Verse and prose Generally correct. Complete

A work on the effect in afterlife of human actions and their varieties, entitled Karmavipāka, by Śrīcanda.

Beginning. ॥ ६० ॥ श्रीरुद्रदेवाय नमः ॥

सिरि बीर जिथं वदित कथाविचार्य समासत्त बुद्ध' ।

कीरुद्र जिएण सुचर्यं नीव तो भवए कथा ॥ १ ॥

पथेइ १ विह २ रसपएसा ४ १ च उह्वा मीचमसुं दिह'ता सूख पगइ
अहउतर + + ११८ अहउतरसय भये १ इह नाव १ दंसवावरण १
मेव १ भोइ ४ पथ ५ उनाम ६ नीवावि ७ विगुं च न म ८ इ १
अहवीम २८ अउ तिस ससय १२४ पथ ४ विह १० मइ १ सुच २ उह
उमण ३ केवलावि ४ नावावि तत्य मइनाथं २८ वंसव वपइ उउहा
मचनयवविचिदियवउहा ४ अत्यमाइ ६ इहा ६ धारवा ६ करण ५
माचमुंदि १ वहा इहा अहवीम भय २८ उउ दसहा धीसहा वपुच ५
अकर १ सुवी २ सखा ३ साइयं ४ खण सु पजवसिच च ४ पनमियं ६
अंगइ' ७ सत्त विए एम पमिवजा ६ पजय १ अकर २ पय अउवाव ११
+ + पउववि ५ तइय अउउगा ६ पाउउ पाउउ ७ पाइउ ८ वपु ८
पथय १० ससमासा ७ The following are the divisions of the
Abadhijnāna. अउममि वट्ठमाचय २ पडिवाइ १ 'वरविहा वहा उहो
रिउ मइ १ विउस मइ २ मचनाथ ४ केवल भेग विहा दाइएसिं अउउ
+ + वउव चउकुसु तत यावरणं दसणचउपपमिअाविलिसमदेववा
वरण अचउकु दिह १ अचउकु २ सीसेदिय ४९ उह १ कावलेहिं च ४
दसण मिह सामन तत्सावरणं तथं उउहा १० सुइपकिवीहा निहा १
निदाय मणिहाव २ दुसुक पकिवीहा पयलाइ उवविइमस पयल पयलाउ

४ चकमत् ११ दिव्य चिंतित्यलकरणी यो षष्ठी ५ अद्वर्त्ति अहवला
 मङ्गलित खगधारा निद्वयं दउद्गत वेद्योऽय १२ उर्मत्ता सुरमण्य साय
 १ मसायं च तिरिय नरण्दं मञ्जवमीहनीय द्विहं दस्यनरणमीह
 २२१ दंसयमीह तिविहं ६ मणं १ मौसं २ वरुव मिच्छत्तं सुउ १ अह
 विमुहं २ अविमुह ३ यं हवद कमसो १४ जिच १ अजिच २ पुत्र २ भावा
 ४ सब ५ सवर ६ वं ७ मुख्क ८ निध्वरथा जेषं मद्दद तय सध्वरकद
 ग्याह वदभेय १५ मौसा न राग दीसो जिच धन्ने च तदुह जहा अणे
 नालियर दीव मणयो मित्य जिचधन्ने बोवरीयं १६ मौसमस कम्साय १६
 नवमो कसाय ८ दुविह अरित मोहिविधं २ अच १ अचत्वात्काया २
 पञ्चस्कायाय ३ संजलथा ४१० जानीव १ वरस २ चउमास ३ पञ्चकमा
 ४ नरय १ तिरिय २ नर ३ अमरा ४ सणा १ ण २ सध्वविरद ३ अदुखाय
 अरित घायकरा १८ जल १ रेण २ पुटवि ३ पञ्चय मद्र सरिसी चउविह
 कीही तिव सलया कट ० द्विय ३ सीन यंमो धवमी मायें १८ माया वने
 हिं मोमुणी २ मिंदुसिं ३ अचत्तसिम्न मना ४ मोहा इविह १ खंजय १
 कहम ३ किमिगम ४ मारिण्यो ०० असुदना कीह जिण हाम रज २
 अरद सोम भय उच्छास निमित्त मनहावा ता इहहासाह मीहमीयं २१
The first chapter is finished in 60 Gāthās followed by
the Colophon इति प्रथमं कर्मविदाकगवम्. The Second chapter
begins—

तह पुणि मो वीर जिचं जह गुण वाविसु सयल कथाहं वंधू १ दउ २
 दीरवंध ३ मना ४ पंचावि खविवाचि १ मित्ये १ आसय २ मौसं ३
 अवरिय ४ देसी ५ यमल गी अयमने ०। नियति ८ अजियति ८ सुहमुह
 १० वसम ११ खीच १२ सजीवि १३ गुथा ३ २ ॥

Ends as विसुयेरे ७१ खउ अचरिर्म तरस ११ कथय १ सतिम १ जना १
 धर्म १ सुभम १ जिवा १००१ पणिंदिय १ मायामार अमवर ११ वेउ ४
 ११ पथ अण पुज्वि १ विवावा वारस वरम सनयं समवेति जो खपित
 पलासि सिडिं देविं वेदियं दत्तं वीर ४ १४ ॥

The Colophon of the second chapter is—

इति श्रीकर्मलव मलम् ॥

The Colophon of the third chapter is—

इति श्रीवैश्वामित्रात्मजम् ॥ It contains 15 Gāthās. It begins—

बंध विहाय विमुक्तं बंदिय सिरी वज्रमात्रजिह्वदं ।

मद शार्ङ्गं ६१ बुधं समासत बंधसामिः ॥ १ ॥

मद ४ इंदिय ५ काए ६ जोए ७ देव ८ कसाय ९ नाहेसु ८ ।

संज्ञम ७ दंसय ८ लेसा ६ भव १ सन्ने ६ सद्रि १ बाहारे ॥ १ ॥

And Ends—

सद्रिमु १४ लक्ष अपूर्वा १२४ असद्रि ११० मित्रसमा सामदि असद्रि

१०१ सद्रिबद्धसु भंगी अथाहारी ११२१०८४७११२४ ।

दसु ७ तिसु ४ सुक्का १२ गुथा अउ ४ अम ७ तिर ११ ति बंध सामि

देविंद सुरनिहिच' मेच' कर्म लयं सीठ' ॥ १५ ॥

The Colophon of the fourth chapter is—

इति शिवरुद्रगीतकाव्यचतुर्थः कण्ठस्थः समाप्तः ॥ श्री. ।

The fourth chapter begins—

ममिय जिण जिज १ मयय २ गुय ठाउ ५ अउम ४ । जीम ५ लिसाउ

६ धंय ७ अयह ८ भावे ९ संखिआइ १० किमवि बुद्ध' ॥ १ ॥

मयम जीव ना ज्ञान मामानि—

इह सुद्धम १ वायरंमिदि २ वि ३ ति ४ अउ ५ असद्रि ६ सद्रि । पंथेही

७ अपज्जाता पज्जाता कंसय अउदस १४ जिज इया ४ ९ ॥

अय जीवस्थानेषु गुणस्थानावाह—

वायर १ असद्रि २ किमले ३ अपज्जि ५ पठम १ विज २ सद्रि अपज्जे १

अजयजु असद्रिपज्जे १ सत्तगुथा मित्य' सीसेसु ७ ॥ १ ॥

अय जीवस्थानेषु योगावाह—

अय तेष्वेवोपयोगावाह—

जीवस्थानेषु सीसु पट्ठं कथयति—

जीवस्थानेषु बंधादिचतुर्थं In this way the subjects treated of in the 4th chapter.

After the fourth chapter the following Colophon is to be found.

(1) इति व्रतकं पद्यमं ब्रह्मचरं ॥ ५ ॥ श्रीरघु ।

The concluding verses are—

जी जन्म अपरिपुत्री अत्तो अप्यागमये वद्धति ।

सं समिदय बहसुषा पुंसेच' परिकरं ७ ६ ८ १ ॥

महर्षेः सरोचं दं महत्तरी मयापुनरिष्ट ।

टीकाद्वयं 'अभियास्य' एवम् चोक्तं नवद्वयम् ।

॥ सत्तरी सप्तमः ॥ १० ॥

विवरणम्—कर्मविपाकाभिधः कर्मविषयको जैननिबन्धविषयः ।

No. 95. चैत्रसमाससूत्रम् । Ksetrasamāśasūtram Substance, country-made white paper, 12 × 5 inches. Folia, 17. Lines, 3-12 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1870 Appearance, very old, torn, slightly worm-eaten, writing injured throughout, (the first and second folia have stuck in such away that they can not be easily separated). Verse Generally correct. Complete.

The writing being injured the MS can not be properly examined. However on a cursory look it appears to be a work treating briefly of the sacred places of the Jains.

Colophon. इति श्रीचैत्रसमाससूत्रं सम्पूर्णम् । सवत् १८७० मिति श्रावण वद १२
शनिवासे लिखत गोलावधयेन पठनायम् ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् चैत्रसमाससूत्रं नाम कश्चिन् जैननिबन्धो वर्णितः ।

No. 96. कुमतिवत्यापनचर्चा । Kumatiutthāpanacarcā Substance, country-made white paper, 16 × 8 inches. Folia, 7. Lines, 5-13 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, old, slightly torn in small portions. Prose. Generally correct. Incomplete.

A work on correcting the sinful mind. Anonymous.

Beginning. कुमती उवाच चरचा लिपने ॥ मनोमतिभूती प्रदयथा करे है ।
तिथको मति दूर करे कुं जैनमतोक है ॥ दुष्टि यो कहै ह्वंती स था
मममानुं थीर आगमनमानुं सो प्रत्यक्ष स्यावादो है ॥ जिन आत्माकिइ
उपधाप कहे । इष कालं वर्त्तमान पैतालोस आगम जो न मां नेति
चे वचोस भी न मान्या । फेरजो अउदै पूर्वधारी ।

श्रुतकेवलोयुग प्रधानश्रुत श्रीभद्रवाङ्मनाओ कति निर्गुणप्रमुखसंघन मां
ने तिने वचोसभी न मान्या । उसकुं पूरुष तुम्हकुं कैसा धान कुपया ।
जिथ सेते वचोस साचा जाण्वा । थीर भूठा जाण्वा तब कुकई झारी
सरचासुं वचोसभो खैसी मानु थीर न मानुं तार उसकुं कइया । तें
मनोमतो है जैन मतोहीज नहो । तरो सगतकरथे बाछा वा पड़ा ।
अस्य सजीवधणु । संनारेमें रजवडै है कहता है जें वचोसमानुं वचो
सां मां देतो नदीमूत्र भो निस्था है । श्रीरुनदी सुवमां है प्रायें पैतालोस
काभी नाम लोप्याई सो तें उद्याया तब नदीमूत्र भी उद्याया तबवचो
सतें कहां मान्या ते प्रत्यक्ष स्यावादो ठहवा को सत्यवादो ठहवा फेर नदी-
मूत्र माछे अउदै पूर्वधारी श्रुतिकेवलीकावचन सुन कछा मानदीस्य
कछा श्रीरुते निर्गुणप्रमुख श्रुतिकेवलोकाव चूत प्रायें सब उद्याया
तब तें नदी मूत्र कहा मान्यो तथा श्रीभगवतो मूर्ख १५ में अतकें उउदैम
सूतलो खलु पड़नी ॥

End. नाति ।

Colophon. नाति ।

विवरणम्—पुस्तकैऽस्मिन् कुमतिउवाचपत्राभिध. कपित् वैमनिबन्धी वर्त्तत ।

No. 97. गच्छाचारप्रकीर्णकम् । Gacchācāraprakīṛṇakam Sub-
stance, country-made white paper, 10 x 4 inches Folia, 7. Lines, 2-11
in a page Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, old. Verse.
Generally correct. Complete

A little work in Bhāṣā verses on usages as observed by Jaina
Gacchas or religious assemblies, as laid down in the sūtra, under the
garb of instructions to Gautama; complete in 136 verses.

॥ ६० ॥ नमः श्रीबोतरादाय ।

नमिष्ठन महाधोरं तिथि सिद्ध नर्मसिद्धं ।

महाभागं गण्डाधारं किंथी छहरिनी मुखसमुपाराठ : १ :

अये गो गोचरपासो ये उन्मया पटहिने ।

गच्छाश्चि सस्य मित्ताभं भयद भाव परं परं । २ ।

कामदृश्यामदिष्टपक्व' मासमुत्तरं पि वा ।

मन्त्राणां पठित्वा तत्तु सन्वत्सराणां च या यमा । २ ।

श्रीशुभाशास्त्रमुत्तमस्य निमुञ्चादस्य वामस्य ।

पितृः। बीजित् इत्यस्येति मद्भाष्ये भागावभाष्यं ॥ ४ ॥

ਦਯਮਪੁਤ੍ਰ ਧਾਮਿਕੁ ਘੋਰਬੀਰ ਤਪਾ ਕੁੰਧੰ

अथवा 'एहम्' तस्य चिरिच' समुच्चये । ५ ।

बोरियधंज जीवस्य समुच्छसिदियेय ।

गोचमा जन्मं सत्यये पार्थ पाथी मृदुनेव निहृदि ॥ ८ ॥

તદ્વા નિગુણ વિદ્યાદેહે મણ્ડે મુદ્ધગ પદ્મિતે ।

वसिष्ठ तत्र आत्मानं सोऽहम् संजटे मीषी । ० ।

મેટી ચામડાનું યજ્ઞં દિષ્ટિ જાણ સુ રતન

सुविशं हे गच्छत्य संभा तं च परीक्षये ॥ ८ ॥

भयवन् केहि भिडेहि मूर्तिं उदयपदियं ।

विष्णो नित्यं च उन्मत्त्ये मुनि संने निष्कामया ॥ ८ ॥

सुखद्वयं चारि दुःखीति चारंभसु परलय

पीठ आरु परिक्रमं चास्तकाय विहिंसकम् ॥ १० ॥

मूलर गुणभङ्गं सोमाचारी विराडिय ।

अदित्रालीयसं विषं विषं विगहपरायस ॥ ११ ॥

Definition of a Gaccha.

संक्षेपेण सूर्य लोम वस्त्रिण मुदसिक्तार्थ ।

गच्छन्त्य लक्षणं धीर मन्त्रेपेयं विद्यामहि । ४० ।

गौशत्येदं च संविद्यो अनानसि ददध्वए .

अकालिद्य चरिते न भजं रायहोम विवन्निष्ट ॥ ४१ ॥

निष्ठविषय चर्चा पश्चात् समीक्षकमार्ग जोन्दिष्ट

विहरिन्वा तेष सिद्धान्तो ह्यु मत्येष केवली ॥ ४२ ॥

नाजि पण्डित परमहंस जीशमा सजय भवे ।

तच्छा ते निवञ्जिथा दीगै पञ्चदास गो ॥ ४२ ॥

गोपत्यय वययेनं तिम ह्यावाहलं पिर ।
 निविकयोपमकिञ्चा तत्यायं यं समुदम ॥ ४४ ॥
 परमत्मी विभंयोतं अमियरसाययं कङ्कु तं ।
 निवियं कंयतंमारे मत्त विंसी अयययसी ॥ ४५ ॥
 अगोपत्यय वययेनं अमियंयि न सुटए ।
 जेय न तं भवे अमयं कं अगोयत्य देमियं ॥ ४६ ॥
 परमत्यत्त न तं अमयं विभं ह्यावाहलं कङ्कु तं ।
 न तेष अजरामरा कुञ्जा तत्तया निवयं वए ॥ ४७ ॥
 अगोपत्य कुसीयेहिं संमंतिविहंय बीसिरे ।
 मुक्क मुगळिमे विभुयं पदंतीतेपुमे जहा ॥ ४८ ॥
 पञ्जलिचं अङ्कु वङ्कु ईङ्कु निमूर्गकी तत्य परिमिठं ।
 अतायं बिहृदिजा बी कुसीत्य अत्तए ॥ ४९ ॥
 पलंति जत्य धनयगपययय मुदयावि वोइए सीसि ।
 रागहीमेय वि अलुसएय तं गोदम मययम् ॥ ५० ॥
 गच्छी मद्दानुभागी तत्य वसंसाय निजरा विठया ।
 मारय मारय थोयय माइ हि न दोस पळिबती ॥ ५१ ॥
 मुदयो वंदयुवितो सुविबीए जिअ परिमडं धीरी ।
 न विक्कु डे न विक्कुले न विमारविए न विगहसीसि ॥ ५२ ॥
 कउंते दंते मुते मुते वैरता मगा मन्नीये ।
 दसविह सामायागी अययय संजमुमुते ॥ ५३ ॥
 कुर परस ककसाए अयिडा दुडाइ निट्टर गिराए ।
 निवभंयय जिज्ञाय माईहिं पउयंति ॥ ५४ ॥
 जेय न अकिचि जयए ना जय जयए ना कज कारीय ।
 न परययु डाह करे अलुसए यतं बी न गच्छं ॥ ५५ ॥

In this way the characteristics of a Gaccha is described upto the end.

End.

दंसवद आरं कुण्ड चारित्तनासं जये नित्यत्तं ।
 दुन्द विवगायज्जा विहारमेयं करे माथी ॥ २१ ॥
 तं मूलं सासारं आवाइ अज्जावि गोपमा मूयं ।
 मन्हा धनुव एयं सुभं अन्नं न भासिज्जा ॥ २२ ॥

मामे मामे सजा चत्वा एमसित्ये च धारए ।
 कलङ्ग इमिद्वय भासित्वा सम्मतीए निरत्ययं ॥ १४ ॥
 माहानि कीदृ कथाउ ववहाराउ वट्टवय ।
 साहु साहुषो अहा ए मच्छायार समुद्धिर्चं ॥ १५ ॥
 पटंतु साहुषो एव असम्भूतार्थं विवच्चिथ ।
 अथम सुष निम्भदं मच्छायार सुउत्तमं ॥ १६ ॥
 मच्छायारं सणिताचं पटिता भिक्खु भिक्खुषी ।
 कुवत्त अजहा भयिप रच्छ साहि चमपथो ॥ १७ ॥

Colophon. इति जोगच्छायार प्रकीर्णकं नाम पदम समाप्तं ॥ ६ ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् मच्छायारप्रकीर्णकं नाम कदियैनपदयो वर्तते ।

No. 98. गयसुकुमालसन्धिः । *Gayasukumālasandhi* Substance, country made white paper, 11 x 5 inches Folia, 5. Lines, 13 in a page. Character, Nāgara Date, Samvat 1696 * Appearance, old. Prose and verse. Generally correct Complete.

A Jaina work of the name of *Gayasukumālasandhi*, having two parts. In the first the Nama-kāra five Padas, such as—

जमो अरिहताचं, जमो मिहाराचं, जमो चायरियाचं, जमो उवम्भ्याच, जमो खीएसब्बसाह्वचं ।
are explained ; the second consists of verses relating the tale of Devaki by Surendra.

Beginning. ॥ १० ॥ जमो अरिहताचं ।

अरिहंतनर माहुरत्त जमस्कार इ । किय्वा वर ते अरिहंत रामरेष
रमो या अरि वररो हत्थावर । जेह ते अरिहंत किय्वा कहीर

* This appears to be date of copying for we find another date in the last part of the work as—

संवत् सील अउवीसा वरसहं फागुण सुदि इग्यारसि &c संवत् १६२४ फागुण सुदि ११दिपसे
which is no doubt the date of the original composition.

बन्धो अष्टसविहं इतन्धो शृण्णाधो पूजानह योग्य धार किन्ना मर ते
अष्टस विहं बौम भवनपतिना बन्धोस श्रुतरेह दस ईवन्धोकिना
विचंद्र सव्य ए अष्टसविहं इतन्धो पूजानह योग्य धार। बन्धो
अरिहंत किस्वावह उत्पन्न किस्व ज्ञान अष्टमीस अतिसव विराजमान।
अष्टम महाप्रतिष्ठाईश्रीमायमान, किस्वा ते अष्टममहाप्रतिष्ठाई अशोक-
हृत् १ फुल्ल पत्तर १ पररुश्रयो बाधो चामरपुष्प सिंहासन ह्य वयमा
मंडल ७ दीवदुम्बि ८ ए आठे प्रतिष्ठाई श्रीमायमान बिहरमान तीर्थहरो
पदध्याय वा अनह जिसस कटुकमणि अहर सगुं गंध कुद तथा पुष्प तेहनीं
परि धवनवर्च श्रीचंद्रमम सुविधिनाथ तीर्थहृर अरिहंत आचिवा। जे
मीचपदवी दीव हार ते अरिहंत प्रतिमा हह ममकार ३। इति श्रीम-
ल्लार मंच प्रथमपदनठ अर्थ आचिवच ॥ १ ॥

The fourth Pada is explained in this way—

[illegible]

End.

अरिहन्ति सव जपद् वाणी बासुदेव दारिका बघाणी ।
 ते भाहिं उभनद् पद् संतां साक्षापुण्ण पुरुष भावेतां । १४ ।
 उभ देवो ते काल करे सद् बंधवघातं जगसिद् ।
 वरपुत्रो खामोनां साधां चोत्तरागपथ प्रथमो जायां । १५ ।
 दशोवध चटिड गोविन्द दीपद् सारां भाहिं जिनचद् ।
 तेपद् समद् सोमिलमणि बिंवीजद् बासुदेव पाजजिन बंदीजद् । १६ ।
 पुण्ण कटिड साक्षीनात ज्वराय अरिसद् उपघात ।
 योद्धतं मनसिं चित्तद् एम दारिका नगरी साक्षि सोम । १७ ।

चिठी वासकरत उजे हवइ साहसा कृणमिल्या सहीते हवइ ।
 दुर्गति पडतउकाल करेइ दोठउ नररायइ' तव तेइ ॥ २८ ॥
 तेलेइ पणमाहिं तणावइ लोकमाहिं वलो एम जणा वइ ।
 मम सहीदर हणीउ एणइ' नगर बाहिरन पावउ तेणइ ॥ २९ ॥
 एम कही नइ घरि आवइ दिन२ साधतणा गावइ ॥
 सांभलि जंवूएह विचार बीर वचनथी कहं निरधार ॥ ३० ॥
 संवत् सोल चउवीसा वरसइ फागुण सुदि इग्यारसि दिवसइ' ।
 साचउर मंडण बीर पसाइ' अलिय विचन सवि दूरइ' जाइ' ॥ ३१ ॥
 जायउ गय सुकुमाल मुनीश पूरइ सांचतणीय जगौम ।
 संविभणंतां हरष अपार श्रीअ'च गळि गिरुआ गुणाधार ॥ ३२ ॥
 युगप्रधान गच्छ नायकजाणउं धर्मसूरति सूति सूरिंद वषानउं ।
 जास नामि हुइ जइकार वाचकरवप्रभ सुतधार ॥ ३३ ॥
 तास सीस ऋषि मूलइ कौषिगय सुकुमाल तणीए संधि ।
 एह संधिजे भखइ भणावइ ऋद्धि वृद्धितम मंदिर आवइ ॥ ३४ ॥

Colophon. इति श्रीगयसुकुमाल सन्धिः संपूर्णा ॥ संवत् १९८६ वर्षे असित पक्षे
 ज्येष्ठमासे लिखितं । साधवी वाणवाई धठनार्थं लिखकपाठकयोः कल्याण
 माला भूयास्तां ॥ शुभं भवतु ॥

विवरणम्—गजसुकुमालसन्धिनामकः कश्चित्जननिबन्धः ।

No. 99. गुणस्थानस्वरूपं । Guṇasthānasvarūpam. Substance,
 country-made white paper, 12 x 6 inches. Folia, 164. Lines, 8-9 in a
 page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old, slightly,
 worm-eaten in parts. Verse and prose. Generally correct. Complete.

Although this Ms. is labeled with the of title Guṇasthānasva-
 rūpam yet really it contains two works (1) the famous Bhaktāmara-
 stotra in Sanskrit, by Mānatungācārya with Bhāṣā explanation of
 Hemarāja consisting of 48 sanskrit verses each followed by a bhāṣā
 explanation of its own. Then begins the philosophical work Guṇa-
 sthānādisvarūpam in Bhāṣā. It does not mention the name, &c., of
 the author in any colophon, but ends with the following line—

“यद् श्रीदत्त गुप्त ध्यानकानन्द संख्येयनाथ जिननामी अनुसारकदत्त
करपूरण कीया ।

There is no colophon and the work is not divided into chapters or sections. The subjects treated of in it are enumerated under some different readings only such as—

अथ श्रीदत्त गुप्तध्यानक लिख्यते । “प्रथमही मतिग्यानका सदप कहै
है” ॥ “आगे युतग्यानका सदप कहै है” । “आगे अविधि ग्यानके
सदप कहै है” । “आगे मनपर्यी ग्यानके सदपको कहै है” । “आगे
केवल ग्यानका सदप कहै है” । आगे पाच प्रकार जिह्वा भेद कहै
है । आगे वेदनी दोह प्रकार । “आगे चारित्र मोह १५ प्रकार
कहै” । “आगे नव नीकपाया” । “आगे तीन वेद” । “आगे
सत्किट गुण्ड सलुग तयो जिया कहै” ॥ “आगे आधुः कर्म चार
प्रकार” । “आगे नाम कर्म कहै है” । आगे सध्यान कहै हैं । &c.

We think this will be sufficient for forming an idea of the work. Now we quote below extracts from both of them.

Beginning of the *Bhaktamora*.

॥ १० ॥ श्री ललः परमात्मने ॥

भक्तामरपञ्चतमीलिमधिप्रभाषा-

सुधीतकं दक्षितपापतमीवितानं ।

सम्यक् प्रथम्य जिनपादयुगी युगादा-

बालेवन भवजले पतती ललनाम् ॥ १ ॥

यः संस्तुतः सकलबाधयतत्त्वमीधा-

दुष्टतुष्टिपटुभिः सुरलीकनाथैः ।

श्रीवै. जगत्त्रितयधितद्वैतद्वैतैः

श्रीवै. किलाहमपि तं प्रथमं जिनेन्द्रम् ॥ २ ॥ शुक्लम्

अर्थः ।

किल अपि अहं तं प्रथमं जिनेन्द्रं श्रीवै. किल जियय करि अहमपि मेभीलुहो
मानतुगनाम आचार्य सोत प्रथम जिनेन्द्रं श्रीवै. सो लु है प्रथम जिनेन्द्र
श्रीवादिनाथ ताहि श्रीवै. खबू गा कहा करि लोस करी गौ जिनपादयुगी
सम्यक् प्रथम्य जिन लुहै मनवान् तिमके पादयुग दोह परचकमल ताहि

ममक कह्यो भयोभाति मन बचकावाकरि ममम ममकारकारिके केसा
 है भगवान्की चरचरय । भक्तामरमोन्निमिषमभावां उद्योतकं भक्तिरंत जुहै
 अमर देवता तिनके गवीभूत जुहै, मोनि मुकुट तिन विषे कुहै मख
 तिनको जु प्रभा तिनका उद्योतकं उद्योतक है यद्यपि देव मुकुटनि
 उद्योतक कीटि मूख्यरत है तथापि भगवान्की चरचर मखकी दीहि यमै
 वै मुकुट प्रभारहित हौं है तातें भगवान्की चरचरय समका उद्योतक
 है बहुरि कैसी है चरचरयदक्षितपापतमोवितानं दक्षित दूरि कीयोहै
 पापदप तम अमकार ताकी विद्यामममृद तानें । बहुरि कैसीहै चरचरय
 युगादी भवजने पततां आचरण युगादी अतुल्य कासकी आदि विषे भवजने
 संसारसमुद्रजलविषे पततां पछे जुहै भगव्यानि कीं आचरण आचरण है
 जिह्वाज समानाहें तंक यो आदिनाय कीं न है आकी सीम में करीं गी ।
 सीमै, य सुरभीकनाथे; संगत, नीचे; नीचहूँ करिय की दीआदिनाय
 सुरभीकनाथे; सुरभीक देवभीकके नाम तिन करि समुत; सुप्रमान भया ।
 केहें हैं ईद सकलबाधयतलबीषादूतमुद्रिपटभिः सकल समत जुहै
 बाधय द्वादशी तिमका जु तत्तमदप तिमकाजु बीष दान तातें उहूँ
 अत्यय जुहै भगवत्पुत्र ताकरि पटभिः प्रवीचहैं बीषम केमै है जिनकरि
 मुक्तिहरी जगमवधितहरे; जगमितय सीम जगम्के जीवनिहै जु चिन
 तिनकीं हरे; हरे बहुरि कैसी हैं कीम उदरै; चरकी गहनता करि
 येह हैं ॥ २ ॥

End of the Bhaktamara.

कीचयर्ज तव जिह्वेदु मुचेनिबहा

भक्त्या मया वचिरवर्षविचित्रपुष्पाम् ।

अने जभी य दूह कठरतामजधं

तं मानतुंगमपदा मनुपेनि लक्ष्मीः ॥ ४८ ॥

है जिह्वेदु अरसा लक्ष्मीः तं मानतुंग उपेति अरसा जुहै आधोनपक्षी मोच-
 लक्ष्मी तमानतुंग तिम मान करिय पुषप की दान होइ मुदह पुषप कीम
 है ४८; जगः दूह भीषमज कठरता अने यः कह्योहैं जो पुषप दूह दमभीष
 विषे भीषमज भीषदपमाना अजगं निरंतर कठरता कठरिषे दान अने
 चारें है केनी है मुन्गारी कीचमाना भक्त्या मया तवमुचेनिबहा भक्तिकरि
 में मानतुंग आवाधने मुन्गारे मुचरप लूचनि करि मुहो है बहुरि केनी
 है वचिरवर्ष विचित्रपुष्पा वचिर कीमादमान जुहै वर्ष अरर ५८ है

विचित्र है भाग्यकार फल जामें जो कोई तुम्हारो स्तोत्रपत्रादा सदा
कष्टविषे पावे है सो नरगोदवृत्तो को पावे है अक्षयमेव । ४८ ।

दीधरा ।

भक्तामर टीका सदा पड़े सुने जो कोइ ।

हेमराज सिव सुष लहे धस मन बधित होइ ॥ १ ॥

Colophon. इति श्रीभक्तामरटीका समाप्ता ।

विवरणम्—पुस्तकैः लिखितं हेमराजकृतभाषाव्याख्यासहितं भागवतुङ्गाचार्यकृतं भक्तामरश्रीं
सम्पूर्णं विद्यते ।

Beginning of the second work.

अथ श्रीदश गुणस्थानकं लिख्यते—गुरु आत्मिक परिणाम गुणी जोइ नाम,
पदार्थ तेन आत्मो परिणाम तौन जातके सुभ अशुभ सुख तिरह्यो परिणाम
हुं भाग्यक श्रीदश स्थानक जोइ जानना जैसे जैसे परिणाम वत्ते तैसा
तैसा गुणस्थानका नाम पावे तिनके नाम कहे हैं प्रथम मिथ्यात्व । दूसरा
साक्षादन १ जीजा भिन्न २ श्रीवा अन्नित सम्यक्त ३ दीश्वरिति कष्टपरमत्त
४ सातमा अपरमत्त ५ आठवा अपूर्णकरव ८ नवमा अनिर्दिष्टकरव ८
दशमा सूक्ष्म संपराय श्रीभ १० एकादशमा उपशात कषाद ११ द्वादशमा
श्रीन भीष्ट १२ त्रयोदशमा संजीवकीवली १३ चतुर्दशमा अजीवकीवली १४ ।

The Keralajñāna is illustrated in this way—

श्री अखण्ड है अनन्त सत्त्व करि समस्त हे बहुरि निर्मल है समस्त श्रीका-
लीकनिक पदार्थ विषे एकहों बार एकहों समें से प्राप्त भवाहे बहुरि
लोकालोक का प्रकास कहे । बहुरि लोकालोकके पदार्थजा विषे प्रति
भास रहै हैं ते मानीं छकेर काटे हैं । ऐसा केवल भ्यान जपाना ।
ऐसे जु पाच प्रकार ग्यानकीं आधरे श्री ग्यानावरणी कार्य कहेहो ।
आयें धर्मानावरणी कार्य नी प्रकार कहे हैं । अष्टदुर्सानावरणी १
अष्टदुर्दशानावरणी २ अष्टदि धर्मना वरणी ३ केवल दर्शनारणी ४
अष्ट निद्रा ५ । प्रकार मिलिए भीमप । जो निवार करि द्यो

पदार्थ देशी ये सो चक्षु दर्शन कहोये अरु जे चार दूंदो पांचूमां मन इनका सु प्रकाश हो चक्षुदर्शन कहोये अरु जो परमाणु ते निकर दुषक दस सोध पर्यंत जे लोक विषे समस्त सुभोक्त द्रव्य तिनको प्रत्यक्ष-देशीये सो अग्नि दर्शन कहोये अरु समस्त लोकांतिक का प्रकाशन बाधा एक समे विषे एकही वार ऐसा केवल दर्शन कहोये ऐसे सु चार प्रकार दर्शन को आवरे सो दर्शनावरणी कर्म कहोये ।

According to Jaina philosophy Cāritra Moha is of 28 kinds, which are enumerated thus—

१६ कषाड अरु नव नीकषाड । पहिले १६ कषाड कहे हे — अमंतागुबंधी क्रोध १ अनन्तागुबंधी मान २ अनन्तागुबंधी माया ३ अनन्तागुबंधी लोभ ४ ऐमेंहीं अपलोकागो क्रोध १ मान २ माया ३ लोभ ४ शीही प्रत्याकागो अतृष्ण ४ संज्ञान अतृष्ण ४ ए सोड्ड कषाय ते अगुहमे चारी गतिके कारण हे अमंतागुबंधी क्रोध पाषाण रेवावत उत्कृष्ट सक्ति करि जीउको मरकति विषे उपजावे । इलकी रेवावत् अमत्याकागो क्रोध मज्जमयति करि तिरज्ज गति विषे उप जावे धूलि रेवावत् प्रत्याकागो क्रोध जघन्य सकति करि मज्जमयति विषे उपजावे तेसे ही संज्ञान अपनी जघन्य स्थिति करि दिवगतिको उपजावे तेमें ही पाषाणसमभवत् १ अम्यि संभवत् २ काष्ठसमभवत् ३ वेत ४ रज समान जुष्ट मान हो अपनी उत्कृष्ट मज्जम जघन्य सक्ति करि चारी गतिको करे हे नास विहा १ मीठे काही १ मीमूच एगुरेणवत् मायाचारी गतिको करे हे । किरमज्जीरन १ मजीठ का रंग १ कसुंधकारंग २ इलद का रंग ३ इही भाति लोभजनना एजु चारि कषाय कहो ३ अगुहम अमंतागुबंधी क्रोध मान माया लोभ सत्यकल की चाखादे हे अमत्याकागोदेम जतकी चाखादे प्रत्याकागो क्रोध मान माया लोभ महावतकी रोकि शीही संज्ञान यदा ज्ञातकी आवरे आगे नव हो कषाय द्वाव १ रतिर अरतिर सोक ३ भय ५ दृग्ग्या ६ लोवेद ७ पुक्क वेद ८ अगुंसक वेद ९ ए सोही कषाय हे जो कषाय कहा । जाके उदे राम दोय सहिद दाल मगटें हो दाल कहोये जहा इंदोजनित सुषमे मग मदा मोत भाउ हो रति २ जहा कहु तुहाय नाही हो अरति ३ जा कनोके उदे ददन विनाप विभंग हो सोक ३ जहा इलमकर कापनी होइ हो भय ३ जहा गिनाम हो दुग्ग्या ६ चामि मीम वेद ३ पादनीए चित्र करि लवीये हे अंतरंग भावदकर हे भावकी प्रथम हे जो जोउ निष्पात अम्यि अमंजम इत्यादि परिणाम हु करि पावकी चाखादे अर

यथाकारी साको लागि पुनः प्रगट दीसै माछौ अंतःकरण मिलमा करे
हल अभिलाषगर्भितरायै त्यौ स्त्रीवेदी पुरुष बाहरती हाउ भाउ भौठे
बचनहुँ वसि करै भौतरि कपटरुप कतरको सो जीव पुरुष छै वा स्त्री छै
वा नपुरुष छै सो भाउ स्त्रीछौ कह्यौये ।

The following extracts will be interesting to our readers—

आमैं गति नाम कर्म कह्यै छै नरकगति १ तिर्थच गति २ मनुष्यगति ३
देवगति ४ सो गति नाम कर्म चार प्रकार । इतिथी काय आदि पांच
प्रकार पावर ते एकैद्वी जानै ५ रसना सङ्गित छेंद्री ६ नासिका सङ्गित
तेंद्री ७ चक्षु सङ्गित चौरिद्वी ८ कर्ण सङ्गित पंचेंद्री ९ औदारिक शरीर
मनुष्य वा तिर्थच का १० वैलिय टैउ नारकीका ११ आहोरक १२
सुनि काटै तैजस १३ काम १४ ए चारौ गति में होइ सो शरीर नाम
कर्म पांच प्रकार । आमैं संस्थान कह्यै छै ॥ सम चतुर संस्थान सर्वथा
सुंदर सोभावमान १५ अर ली शरीर उपरते विसौच होइ तवेंतें सकीच
कीचकीध परिमंडल १६ तले विसौच ऊपरसु संकीच सी मातिका १७
ली समहौं आगहौं कीटा सी हाचन १८ आ शरीर में हाथ पाउ सिर
दीर्घ हौं छि ओर शरीर छोटा होइ कुसक १९ ली सब जागहुतें गांठ
गठीला होइ सी कुंजक २० ॥

End.

पुष्कलनेश्वारगई बाकी १३ भाउ रछै ते अजीमगुन स्थानक ५८८ उन्किउ
होइ अजीमी होइ तिनकी धिति पाच लघु अक्षर कह्यै छैता काल
होइ तेता काल होइह में गुन वानेंकी धिति जाननी तब ग्यानावरण कर्म
१ प्रकार दर्शनावरनी २ प्रकार वैदनी ३ प्रकार लोहनी अठाइस प्रकार पाउ
कर्म ४ प्रकार नाम कर्म ८३ भौत १ प्रकार अतराइ ५ प्रकार एवं आर
कर्मको १४८ प्रकृति तिनका बंध सुभा छदै समान नाम करिकै अब ११
भाउ जिरछै तिन सेंछाइक दान १ छाइक लाभ २ छाइक भोग ३ छाइक
उपभोग ४ अन्यथ ५ असिद्धत्व ६ मनुष्यगति ७ जयाप्यात आरिद्र ८
ए आठ भाउ छै करिकै अरुपी इदार्थ सिद्धान्ते तिछै लोकके अथभाग
पुरुषाकार निराकार निरंजन जथा पावाच ते सर्वथा भिन्न भदा स्वर्ण
निःकलंक भीमै त्यौ अपनी अमल सक्ति करि विराजमान केवल स्थान १
केवल दर्शन २ अनंतरीय ३ छाइक सख्यक ४ चेतन्यभाउ ५ ए पाच
भाउ सिद्धकै रछै तिन सङ्गित अविनासी टकोत्कीर्थ उन्किउ परमात्मना
कह्यौये ।

Colophon. यह चौदह गुणव्यानकका अष्टम संक्षेपमान जिनानी अनुसार कथन कर
पूरन कौया ॥ ॥

विवरणम्—गुणव्यानकस्य नामकः कविज्ञानविष्णुः ।

No. 100. गौतमपृच्छा । Gautamapricchā. Substance, country-
made white paper, 12×5 inches. Folia, 4. Lines, 10-11 in a page.
Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old. Verse
Generally correct. Complete.

A dialogue between Gautama and Mahāvīra on the effects of
merits and demerits, entitled Gautamapricchā, complete in 64 verses.

Beginning. नमो स्य नित्यमाहं काचंती तद्वयं वीयमभयम् ।

अनुज्ञाय कोदयत्यं चत्पायमप्यं पुच्छे ॥ १

भयं सुखिय नरयं सुखिय जीवी पयाय पुच साय ।

सुखिय किं तिरिण्णु सुखिय किं मायसी होइ ॥ २

सुखिय जीवी पुरिमो सुखिय इत्यो अपूमउ होइ ।

अपाउ दिहाउ हीइमभीमो अमीविय ॥ ३

किणव सुइउ आयइ केन व कण्णव दुइती होइ ।

केवव मिहान्णो दुअहो कह नरी होइ ॥ ४

कह पंडित य पुरिमो केवव कण्णव होइ सुइउमं ।

कह भेइ कह धीरी कह विद्या निकम्मा तव सफला ॥ ५

केवव नासइ अलो कहवा संमिलइ कह धिरो होइ ।

पुणीकेव न जीवइ बड्ढपुती केव वा बहिरी ॥ ६

आइंधो केव नरी केवव भोचं न जिज्जए नरव्व ।

केवव कुट्ठी पुज्जो कण्णव च केव दासचं ॥ ७

केव दनिदो पुरिमो केवव कण्णव इमरो होइ ।

केवव रोगी आयइ रोग विहणो इवइ केव ॥ ८

कह हीचंमोमूळ केवव कण्णव कुंइउ पगू ।

केव सइतो लायइ इवविज्जो इवइ केव ॥ ९

केवव नइ वेयवतो केवव कण्णव विवण विमुक्को ।

पंचिदि सव होइ केवव एगिदिउ होइ ॥ १०

संसारो कष्ट विद्योरो कैवल्य कश्चैव ह्येव संविजो ।
 कष्ट संसारं तरिय सिद्धिपुरं पावए पुरिसो ॥ ११
 सव्वज्जगज्जीवदंघवसव्वज्ज सव्वदसथमुचिंद ।
 सव्वसाइस एयं कसव कश्चिच्च फलमियं ॥ १२
 एयं पुट्ठी भयव्वं ति असेदनरिंद नमिय पयकमणी ।
 अइ साइठ पव्वतो बीरो मइराइ वावीए ॥ १३
 ई गोयम जसे पुच्छसि एमी लीवो इमाइं सव्वइं ।
 पावइ कश्च वच्चाउ लइते कम्मं निरामेइ ॥ १४

End.

धम्मोवि अत्थि खोए अत्थि अइमी अत्थि सर्व्वं ।
 रिसिणो वि अत्थि खोए जोमन्नइ सी न संसारो ॥ १५
 जो निअल नावचरितं दंसवेहिं विभूंसिय सरीरे ।
 सी संसारो तरि च सिद्धिपुरं पावए पुरिसो ॥ १६
 जं गोयमेव पुट्ठं त कइठं जिअवरेव वीरेवं ।
 भव्वाभावे दंसया धम्माधर्म्म फलं पयइं ॥ १७
 अउयालीसा मइतरौहिं गाइया सीइ चउसडी ।
 सुसिंवेव भविआ गोयम पुच्छा मइत्यावि ॥ १८

Colophon. इति गोयमपुच्छा समाप्ता ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् गौतमपुच्छानामकी धर्म्मोधर्म्मसंज्ञविषयकः कश्चिज्ज्ञानविषयो वर्तते ॥

No. 101. **गौतमस्तोमः ।** Gautamastomah. Substance, country-made white paper, 11 x 5 inches. Folia, 35. Lines, 10 in a page Character, Nāgara Date, Samvat 1814 Appearance, old. Verse and prose Generally correct. Complete

A Jaina work treating of eight religious practices, entitled Gautamastoma, consisting of both Sanskrit and Prākṛita passages with their Bhāṣā explanations.

Beginning. ॥ १ - ॥

अर्चित भगवत गुरुगीतार्दमय जीव तैह भते एहथी हितोपदेश उपदिसे दे
मय जीवो मर्छा जय फनाटक मनुष्य अवतारनाए आठ फल वैजे जीव
आर्यदेस आर्यकुल पांच इदो पर बड़ा धर्म करवाही योगवाहे पांमो ए
आठ बोध धर्मोकार करे ते जीव मनुष्य अवतार मफल करे ते आठ बीज
कहेके प्रथम बीज देवपूजा देवगीतीतरागदेव समोपे करी रहित आठ
महा प्रातीक्षाये सहित अचकृत इत ओहि देवताए सेवायमान चउसीस
बाचीना अतिशय तिनहं विराजनाथ एहबाजे गीतीतरागदेव तैहनी पूजा
करवी तैह पूजाना सुय (५२) दीय भेद एक द्रव्य पूजा बीजी भाव पूजा अने
आठ भेद पचि पूजाना कछा वरमध १ पुष २ अचय (त) ३ परईव (प्रदीप) ४
फल ५ धूप ६ गौर ७ घनेहिं नेविज ८ विहासेलय जिन पूजा अठवीहा
मखिया १ भना कपूर केसर चंदन प्रसुपनी पूजा ते मंधपूजा कहौजे १ गाह
जूही केतक कुद मधकुंद भोगरी मानतो प्रसुपनी सुबंध फूल फूषनीमान
आटापीने फूल पूजा कहौजह २ बीयागु, प्रसुप आउ धान डीयवी ते ते
अचत पूजा कहौजे ३ जिन वंध आबनि घुतना होकरर वा भगल दीवा
भरवा आरतो प्रसुप ते प्रदीप पूजा कहौजे ४ माखिर सीपारी विदाम प्रसुख
फल आटयात फलपूजा कहौ जै ५ आरगंदोनार प्रसुप धूप कौजे ते धुप-
पूजा कहौजे ६ गृहपविमनिर्दग्जने खान करावे ते जलपूजा ७ मधुपा
केवडा दिकन पत्र आडिया ते पत्र पूजा पुषपूजा माहि जाववी नैवद्यते
धुपही विविधप्रकारनी मिठाह अन माणि दाखि विविध प्रकारना भोजन
जिन भूरति आनह दीश्ये तेनैवेय पूजा आठमो कहौ ८म आठ प्रकारे १०

In this way the rest Days &c. are illustrated.

End.

अभिर्लभिकर्दवकस तिलकी नि, श्रेयस्थीवक्षि

रावीरप्रतिवीधनेपुषवता भजेवरी बाधिमाम् ।

हटातो गुरुमहिमानिमनसा मीनिधपः श्रीगुप

सर्वाश्रयमयी भस्तेष्टमयः श्रीगीतमस्तान्दृष्टि ॥ २०

व्याख्या ।

लभिकर्दवकस अर्चि' अर्चि २८ निजरा श्रीगीतमस्त्रामी अर्चि; समुद्रममान के
श्रीगीतमस्त्रामी लभिका समुद्र व्याधि वा नि'श्रेय समन सूरि आचार्य तिपारी
आवनी परंपरा तिषामे श्रीगीतमस्त्रामी तिलक समान के प्रतिबोध नैपुष
वता आपीड़, प्रतिबोधकी विषे जिर्के साधु निपुष चतुर तिचारे विषे पिष
गीतमस्त्रामी सेइरा समान के बाधिनो पंडिताणां जिर्के बाधो वचन कनाये

करि मनुष्यांनै रंजितकरे तिष्ठारे पुण्य श्रीगौतमस्वामी सुखके गुरुभक्तिशक्ति
मनसां शिष्याणां गुरुकी भक्तिवंत विनयवंत साधु तिष्ठारे श्रीगौतमस्वामी
दृष्टात समानके भौलिरूपः श्रीजुषा तपस्वारी श्रीतप्ती करि संयुक्त तपसी
जिके साधु तिष्ठारै पिण श्रीगौतमस्वामी मौल्यमुकुट समानके कष्टं कष्टेण च
स्वित्तेणं वचो कण्ठेण अप्याचं भावमासे विहरइ नित्य वेनोत्तप कोधीः सर्वे
अर्थमयो जिष्ठारो सर्वज्ञतान्त्रिकस्य आश्रयमश्रीके आपणी शक्ति करि चट-
दशतीर्थयामा करी पनरसे तापस चोरपाने एके पारणे कराये जिष्ठारै माय
हाय दो यौतिके केवलौ मूर्तिरा अधिकारी हुआ इसा श्रीगौतमस्वामी सुदे
हवंभची हुदी एहवा श्रीगौतमस्वामी तिष्ठारी ध्यान करणकरता सदा
श्रीमंगलीकमाता छपजे २१ ॥

Colophon. नास्ति ।

श्रीकल्याणमस्तु मिति फा वा ५ भी० स १८४४ ।

विहरणम्—श्रीगौतमस्वामिभिरु कश्चिच्चैनानिबन्धनविशेषः ।

No. 102. चउसरण । Causarana. Substance, country-made
colourless paper, 12×5 inches Folia, 5 Lines, 11-12 in a page.
Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out, torn
in parts. Verse Generally correct. Complete

A little work on Jaina religious principles in Bhāṣā verse,
entitled Causarana. Anonymous.

Beginning. ॥ १० ॥ श्रीं नमः श्रीवीतरामाय नमः ॥

सावच्छ जोग रिरेई उक्तिनय गुण वठय पड़िबनौ ।

खलियख निंदनवाण तिमिल गुणधारणा चैव ॥ १ ॥

चारिणख विसोही कोरइ सामादण इह य ।

सा वज्जेयर जोबाणं वज्जणा सेवण चणठ ॥ २ ॥

दसणयार विसोही चउवोसा इत्यएण किअ इय ।

अचवमुय गुणकिणख रुवेण जिय वरिंदाणं ॥ ३ ॥

भावाइ चाउमुखा तख पुण्यपड़िबति करणाउ ।

बंदण पचविहिवा कोरइ सोहीय तेवित ॥ ४ ॥

खनियस्य तिसिं पुषो विहिषा अ निंदणाई ।
 पडिऊमन् तेषं पडिऊमणे तिसिंपिय कोरए सोदी ॥ ५
 अरिहंतं अरिहंतसु अच सिद्धवथ च सिद्धेसु ।
 आया' आयरिए सबम्जायसठ उवम्जाए ॥ ५०
 साहण साहसरियं देसविरड च सावय जवांथ ।
 अलमसे सखेसि सत्तत्तं समदिशेण ॥ ५८
 अहका सम्भं णिय बीयरायं वरणासुमारिज सुकहं ।
 कालनए गिविहं अणुमीएमी तयं सम्भ ॥ ५८
 मुहपरिणामी निध चउसरण गमाइ आथर ।
 ओवो कुमुन पयडीउ वधइ बहाउ सुहाणवंधाउ ॥ ६०
 मंदाणभारा बहा तिळपुभावा कुणइ ता खेव ।
 अमुहाउ निरसबंधाउ कुणइ तिळ्वाठ मंदाउ ॥ ६१
 ता एय कायल बुद्धेहिं निचपि संकिलेसमि ।
 हीइति काल सम्भं अनकिलेसमि सुकय फल ॥ ६२
 अउरगी जिणधम्मो न कठ अउरगी सरणम् ।
 दिन कठ अउरगी भवच्छेउ न कठ हाहारिउ जलो ॥ ६३
 इय औव धमाय महारि ओरं भइ समेव सकयण ।
 काए सुति सकामकं कारणे निवुइ सुहाव ॥ ६४

Colophon. इति अउसरण ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् अउसरणाभिः कश्चिज्जनधर्मपुस्तकविशेषो वर्तते ।

No. 103. चतुर्गतिनिवेसि । Caturgatiniveli Substance, country-made white paper, 16 x 7 inches. Folia, 5. Lanes, 12-11 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old, slightly torn in parts. Verse Generally correct Complete.

A small work in Bhāsā verse treating of four *gatis* according to the Jains, entitled Caturgatiniveli. Anonymous.

Beginning. ॥ ६० ॥ ऐं नमः सकलसन्धिसरोमसि श्री ॐ श्रीविमलसूक्ति मुदधो नमः ॥

राय आसावरो ।

देव दयापर नमोय निरंजन सज्जन जीव विचारी ।

विषय कषाय वकी मनवादी आद्यचर्म समारी ॥ १

किङ्कायी आविउ किङ्कायू जावसि चाडसि केहव मयापी ।

ए संसार परामभवयो जोउ चेतना आवो ॥ १

मगना माया संतमन बासिउ करइ कयाव कलोन ।

संयमगोन चरित' बौसारी साङ्गिउ धरदंदील ॥ २

लख चउराखी योनि भर्मता माणसगु भव साभउ ।

एक सदा जिन बाणि बिचारी काज आपपउ' साभउ ॥ ३

कार्य कठोर करतां होसि' नरनूतयो गति भाइ ।

परम ध्यानी सेमवेदना किमसइ बानिइ लाइ ॥ ४

End.

परबो वनमइ पाबोना भव लहो कलइ अछान ।

जन्म अमंत इसी परि पूरियाइजोन आवइ साग ॥ ५

बाज रिद्धि-भंडार मनो परि बिद्या धरनां रास ।

जारी भोगमनो परिकोधा एइ जइजो अभास ॥ ६

सवि संसारतया सुखदीठां बहुला जायां मान ।

ज्ञानवतने वचने आवइ इजो न लछाया कान ॥ ७

भान भान नछ भुविउ भाइ भाइ बहुलां कार्य करीमि परम

बिहचो तिहनांही ।

सुगति किङ्कायी होसिइ ॥ ८

मोक्ष भान माया मद बाँडो साबो मनि वयरांम ।

अंतरंग लोचन लछाई सु'की मनता रास ॥ ९

आपकाज ऊपरि मन दीसइ कोजइ काइ तिनंद ।

आउया नइ अति पहुतइ काइ नमो अबलंब ॥ १०

दिधि काल जिन पूजा कोजर सुगुद बहो जर बाण ।

भवीयथ श्रीजिन धर्म करंता पामोसिइ कल्याण ॥ ११

बिह गतिना ए वैलिविचारो जे पानइ जिन बाण ।

तेहना चरककमल पासइ' इ'वा कुइछ ठाण ॥ १२

Colophon.

इति श्रीचतुर्गतिनीवेलि सस्युं ॥ ८ ॥ सुति अडि विमलदवि तनु शिष्य
सुनि अमृत विमल लयावीत श्रीराजनगरमये ॥

विवरणम्—चतुर्गतिनीवेलिनामको जैनविषयविशेषः ।

No. 104. चतुर्दशगुणवर्णनम् । Caturdasagunavarnanam. Substance, country-made white paper, 12 x 5 inches. Folia, 26 Lines, 14 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1792 Appearance, very old, worn out, the writing nearly injured with black spot throughout. Prose. Generally correct Complete

A work treating of fourteen *Gunās* as well as the *Dosās* (merits and demerits) according to Jāinas. Anonymous.

Beginning. ॥ १० ॥ श्रीगणेशाय नमः ।

अथैव गुण ठाणाना नमः ॥ मिथ्यादृष्टि गुणठाणी १ सासादन मन्त्रक
दृष्टि १, २ मन्त्रक मिथ्यादृष्टिगु, ३ मिथ्यगु, वै अवरिति मन्त्रक दृष्टिगु, ४ दिस
रिरिति गु, ५ प्रमत सजत गु, ६ अप्रमत सजत गु ७ अपूर्व कर्ष गु, ८
अनिर्दिष्ट वादरमपराय गु, ९ अज्ञसपराय गु, १० उपशान्तिकाय वीतराग
कदमस गु, ११ चीण कपाय वीतरागकदमस गु, १२ सजीवी केवली गु, १३
अजीवी केवली गु १४ ए अथैव गुणठाणाना नाम । हि वै त्रिष्वै अथैव
जे जे गुणठाणानी नाम इवो ते ते अर्थसहित गुणठाणी तान्पथ्यार्थं नर
प्रथम गुणठाणी मिथ्यात्वं नेहनी अर्थ कष्ट है. गुणठाणी कामु कहीये
ज्ञानदर्शन आरिष रूप जीवना समाव विशेष ते गुण वीथानी ज्ञानक वदित
यदिनिर्भरता अग्रहिमनीयता तथा प्रकथं अधिकता अपकर्ष हीयता त्रिष्वै करी
स्वरूप भेद ते गुणस्थानक कीर्त. किहा एक ज्ञानादिकनी यदि किहा एक
अग्रहि किहा एक गुणनी ग्रहिनी प्रकथं अग्रहिनी अपकर्ष किहा एक गुणनी
जीवता किहा एक ग्रहिनी प्रकथं किहा एक अग्रहिनी हीयता १२ ज्ञाननी
प्रकथं दर्शननी अपकर्ष १३ आरिष परिणामनी यदि अग्रहि प्रकथं अपकर्ष
सपाते जू जूया सजीवना करता जे भामा उपजै ते स्थानक एतली ज्ञानदर्शन
आरिषरूप जीवन्भावस्वरूप गुण तैहनी यदि अग्रहि प्रकथं अपकर्ष १३
कीडी स्वरूप भेद तेहने त्रिष्वै रहियो ते गुणस्थानक; किहा अरिहंतने कहा
कीव अजीवादिक नवतत्त्व तेह नी मिथ्या विपरीत ज्ञान जीवन् १ अजीव जाये
अजीवने जीवकरी माने त्रिष्वै धर्तृषा (खा) धर धरली वस्तु पोनी प्रभिभास
ते मिथ्यादृष्टि नी गुणस्थानक: In this way all the *Gūṇasthānas*
are described here.

End. घोडानी धरै एक पगर सरीरनी धार देई नीजीव्य वाकीरखे ए परिणी
दीप वायनी ह्वा नाजिमवेत्त ह्वाने तिम वली २ सरीरने डोलाये ३ आभाने
भीनने आधारे काउस्यकरे ४ ऊपर ले माने आधील गाडी ५ ४ सरीर

भोज नीति जिम अवाच्य दिम हास दिह रछे ५ बद्धजिम मारी मे
करी रछे ६ अतिज जिम धान्या जह निहनी परें वं उपासमो कथा करो रछे ७
भाभ उपर मोड़ा हंतलि खोल पट करो रछे ८ कांसमसादि कंठ भरे दण्ड
करो खोल टांको रछे ९ गाड़ानी ऊध जिम पालिनी मिति कायें वरेर
विस्तारें तथा वेवें अमुडां मीनी पाइनी पानछो विमारे १० मंथती मदान्ते
परें छि उध बाऊ परें बस छट्टे शिषे कारये ओम काय बाऊ बादा विष
क्रियावतिकमवादिह मुक्ते नछो ११ घोड़ाना खीक जानी पछे चढी बरनी
बायोका उमग करे १२ कगानी परें बापना डोनाबनी १ करे १३ डोव
परें पहिरयो पगवि चाले पिंककरी बाये १४ मृतनागा मनुयनी परें मन्त्र
बनी १ कंपाडे १५ खोवडानीपर ह्र ह्र करे १६ मदिराना भांजानी परें वड
बडाट करे १७ वनचरनी परें खोव हवावे १८ काव मन्माई बागुडी
हलावे ॥ १६

Colophon.

इति समाप्त सवन् १८८२ वर्ष श्रावण मासै कृष्ण पक्षे १३ सोम दिशि
नगरैः आश्यांमांनु पठनायं श्रीरन्तु कल्याणमस्तु ॥

विवरणम्—पुस्तकैऽभिन्नु चतुर्दशगुणानां स्वहृदयार्थममलि प्रसंगतो दोषाद्य कथिताः ।

No. 105. चतुर्दशस्वप्नाधिकारः । *Caturdaśasvapnādhikāraḥ* Sub-
stance, country-made white paper, 12 x 5 inches. Folia, 14, (of which
fol 1—7 both including are wanting). Lines, 9—13 in a page Character,
Nāgara Date, 1 Appearance, old, slightly wormeaten and torn in
parts Prose. Generally correct Incomplete.

A work on the description of fourteen dreams of Trisālā, a
Katriya woman, the mother of Jainanātha before the birth of her
child. The first portion of the work, containing the description of
the first five dreams has been entirely lost, and the text begins the
sixth dream upto the end. The sixth dream is described thus—

एवि वड्ड खप्ति चन्द्रमा दिवह । सप्तिक गो खीरपेय । दगरय रय कलस
पंडुर । सुभ छि अवनयकल पडिपुत्र । तिमिरनिक्कर घष गहिर वितिमिर
हरपभाच पकडतरालेयहं कुसुच वष विबोद्धं निखी सोद्विग सुपरिमड दण्ड

तत्प्रीतमं हम् पदुपग्नं ओर समुद्र मंडलं तमरिपु भवत्सरा पुर । समुद्रदम
 पूरग । दुग्धज जघ हृद अवच्छिद्य पाथएहि सोमसतं पुषी सोमचारुवपिच्छ
 सायराव मंडल त्रिसाल सोम चकम्पमाथ लिङ्गं । रोहिणीमण्डियवज्जह ।
 देवी पुत्रचद समुद्रसंतं । हवर च्छट्टर सप्रावरि परसिद्धरनी माता धद्रमा
 देयइ ।

The description of the last dream—

एतन्नामंतर देवी विश्वा चउदसइ स्वप्नि वैश्वानर देवता दीडउ । केइ वइ
 एक जाषीइ मधु अगइ छतइ सीथी कोइ जिली भनी ज्वालाइ करी विराजमान
 निरूपमानतेवीस कोडि देवता तेइ तणं सुय पंचासवसहित धूमरहित तेज-
 सहित आचेतरतम योग लगइ आकाश प्रतइ लागउ । केइ न दून ही सगी
 अतिहि वेगिकरी अव्यय दहदीप्यमान तेज करी धिगधियायमान । सर्व-
 मंगलीककारी प्रवरजिणइ दीडेउ यजइ सुपाइयो निर्भूमशिया वैश्वानर मगनाथ
 तशीमाता विश्वा अविद्याची राषीइ । चउदसइ स्वप्नि निर्भूम वैश्वानरदेवी
 करी जागइ ॥ १४ ॥ तिवारइ विश्वा अविद्याणी तीर्थहरतशी माता इया
 चोदमाइ स्वप्न देवी करी जागइ ॥ १५ ॥

Colophon. इति चतुर्दशस्वप्नाय अधिकारसंपूर्णं इति श्रीबच्चन बच्छे सांजी बाइला
 तन्मिश्याची सांजीनानी लिखित ॥ ६० ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् विश्वाहृष्टानी चतुर्दशस्वप्नाणां अर्थं वर्णितमस्ति ।

No. 106. चउवीसदण्डकसुत्रम् । *Canvīśadāṇḍakasūtram*. Sub-
 stance, country-made white paper, 10 × 6 inches Folia, 37. Lines, 9 in
 a page Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, worn
 out, torn and writing injured in parts. Verse and prose Generally
 correct Complete.

Although the MS. is labelled with the title of *Caturvīṣāti-
 dāṇḍakasūtram*, yet it contains really good many stuti works besides
 the *Caturvīṣātidāṇḍakasūtram*. The following colophons will
 supply a complete list of the different works it contains—

- (1) इति श्रीभजितमानि जिनसोवं (2) श्रीलघू भजित मानिसारः (3) इति श्रीपार्श्वनाथसोव समाप्तं (4) इति सर्वोपनिषद्ः (5) इति मयद्रियस्वरत्नं समाप्तं (6) इति सिन्धु सवहरं समाप्तं (7) इति श्रीसप्तमिमानि जिन स्वरत्नं (8) इति वडिमानि संपूर्णं (9) इति महावीरवामिस्तुतिः (10) इति श्रीजीव विचारसूत्रं (11) इति श्रीनवतत्त्व सूत्र (12) इति श्रीविचार साधनं जति चतुर्वीस दंडकं सूत्र टवार्थं संपूर्णं ।

In the very beginning of the MS. we find the following colophon
इति श्रीमयहरं सोवं instead of usual salutation to a god; so it may be inferred that the original first fol. of the MSS. being destroyed a new one with a copy of the second page only has been placed in its stead. However we have already described almost all the stuti works named in the above colophons; of the rest we describe the last work. It begins after the sixth line, fol. 33. obverse.

Beginning.

एकच मय सहस्रं चक्षासाध सुतेरस सहस्राब्दे ।
सएवं भद्रिया दिवसं निस इति विचये ॥ १ ॥
लघातिनिस सहस्र पय चतस्र सत्यं सयाः जांबव ।
कहियार पुंश्च हरीहि चचारोय कोड़ी चतस्रया ॥
सने वइ नि जायव्या चइयासोव सहस्रा ।
चारि सया इति चारिसिने ॥ ७ ॥ इति

श्रीपरमानन्दे नमः ।

नमित चतुर्वीस जिने तखु सुति विचारवली दीसचत ।
दइ गय बहि तेचिय सोसामि सुणे इभी भव्या ॥ १ ॥
मेरइया ॥ १ ॥ आसुराई ॥ १ ॥ पुइवाइ ॥ १ ॥ बेदिया दइचैव ॥ १ ॥ गइय तिरिय
२० मणव्या २१ वितव २२ जीइसिय २३ देमावीय २४ ॥ १

This work consists of 46 verses teaching the principles laid down by Gajasāgara.

End.

जिणमएणंनसो पया ॥ ४४ ॥

संपर तुम्हं मणव्य दइगपय भवच भागदिययय ।
दइतिय विरय सुचइं । लइममदितुं सुकइएय ॥ ४४ ॥
सिरि जिण पंस सुचोसर एवेसिरि चवनवंदसोसेच ।
सायसागरेण भिद्रिया एया विचति चणदिया ॥ ४५ ॥

Colophon.

इति श्रीविचार साधनं जति चतुर्वीस दंडकं सूत्रटवार्थं संपूर्णं । सप्तमस्तु ।

(2) The Navatattvasūtra treats of the nine categories—

(1) Jīva, (2) Ajīva, (3) Puṇya (merits), (4) Pāpa (sins), (5) Sava, (6) Samvara, (7) Nijjarāṇa (ascertainment), (8) Bandha (bond), (9) Mokkha (salvation) and is complete in 48 verses. Anonymous.

(3) Jīvacārasūtra consists of 51 verses or sūtras treating of the Jīva or the soul, by Śrīśānti Sūri.

विषयम्—पुनश्चैकस्मिन् कति न्युतिनिष्ठासादा मयं सूत्रपद्या विद्यते । सर्वेषां तेषां नामानुपरि सत्यम् प्रदर्शितानि ।

No. 107. चतुःपटीन्द्रस्यापनं । Catuḥṣaṣṭīndrasthāpanam. Substance, country made white paper, 14 x 6 inches. Folia, 6 Lines, 2-13 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, nearly fresh. Prose. Not correct. Complete

A guide to the worship of 64 Indras in Sanskrit. Anonymous.

Beginning. अथ चतुःपटीन्द्रस्यापना ।

य तोष्ठेनरत्नपथेवि समं दीवीवरा सद्ये ।

यष्टी मेदमहीधरश्च मिलिन्ः सर्वैर्द्विषद्विंशतः ।

ते वैमानिकनागभीकनगनावासाः पुत्राभीवरा.

मनुजप्रतिघातकर्त्तृश्चि चतुःपटि. समाधान्वित् ॥ १

अनेन इनेन इन्द्रवचये पुत्राद्यर्थि चिपेत् ।

मेधाधोरत्नवसनभूषणविधिराजितः ।

चतुःपटीन्द्रः येनं चमरी मे मयच्छतु ॥

श्री नमः श्रीचमराय अष्टरसुवकपटीन्द्राय श्रीचमरेन्द्र स्यादुच, यथादत्त सपरिच्छद अङ्गराय सामानिक पारिषद मयलिंमञ्जोकपाद्यानीक मञ्जी-
र्षकाभिधीगिकिलिविकयुक्तः इह पीटिकपूजामहोत्सवे आगच्छागच्छ
इदमर्थे पाटं बलि चर गृह्णाथ २ सप्रिहितो भव २ आद्या जलं गृह्णाथ २
नमं गृ. पुष्पं, अघताम्, फलं, सुद्रां, चूर्णं. दीपं, वैवेद्य सर्वविचारान्
गृह्णाथ २ शान्तिं कुब २ पुष्टिं कुब २ पुष्टिं, अर्घ्यं, इति, सर्वसमोदितानि
देहि २ साद्या. This is the-way of worship of all the rest.

The 64 Indras are thus Enumerated. (1) श्रीचमरः चमर-
 भुवनपतीन्द्रः, (2) श्रीबलिः असुरभुवनपतिः, (3) श्रीवरदः नागभुवन-
 पतिः, (4) श्रीभुतागन्धः नागभुवनपतिः, (5) श्रीवेणुदेवः सुवर्णभुवनपतिः,
 (6) श्रीहरिकान्तः विद्युद्भुवनपतिः (7) श्रीअग्निप्रियः अग्निभुवनपतिः,
 (8) श्रीपुण्ड्रः वीरभुवनपतिः, (9) श्रीवसिष्ठः वीरभुवनपतिः, (10) श्रीजल-
 कान्तः दक्षिणभुवनपतिः, (11) श्रीजलप्रभः वीरभुवनपतिः, (12) श्रीसित-
 गतिः दिग्भुवनपतिः (13) श्रीसितवाहनः दिग्भुवनपतिः, (14) श्रीरेवणः
 वायुभुवनपतिः, (15) श्रीममलनः वायुभुवनपतिः, (16) श्रीघोषः क्षिति-
 भुवनपतिः, (17) श्रीमहाघोषः क्षितिभुवनपतिः, (18) श्रीकालविशेषः
 व्यन्तरिन्द्रः, (19) श्रीमहाकालविशेषः व्यन्तरिन्द्रः, (20) श्रीसुहृद् व्यन्-
 रिन्द्रः, (21) श्रीप्रतिष्ठा भूतव्यन्तरिन्द्रः, (22) श्रीपूर्वभद्रः यक्षव्यन्तरिन्द्रः,
 (23) श्रीमणिभद्रः यक्षव्यन्तरिन्द्रः, (24) श्रीभीमदेवः राक्षसव्यन्तरिन्द्रः, (25)
 श्रीमहाभीमः राक्षसव्यन्तरिन्द्रः, (26) श्रीकिन्नरः किन्नरव्यन्तरिन्द्रः, (27)
 श्रीकिपुरुषः किन्नरव्यन्तरिन्द्रः, (28) श्रीसङ्गपुरुषः किपुरुषव्यन्तरिन्द्रः, (29)
 श्रीमहापुरुषः किपुरुषव्यन्तरिन्द्रः, (30) श्रीचक्रिकावः महीरगव्यन्तरिन्द्रः,
 (31) श्रीमहाकावः महीरगव्यन्तरिन्द्रः, (32) श्रीगीतरतिः गन्धर्वव्यन्तरिन्द्रः,
 (33) श्रीगीतप्रभाः गन्धर्व व्यन्तरिन्द्रः, (34) श्रीमन्निहितः अथर्वव्यन्तरिन्द्रः,
 (35) श्रीसन्निहितः अथर्वव्यन्तरिन्द्रः, (36) श्रीधाता पथर्वव्यन्तरिन्द्रः,
 (37) श्रीविधाता पथर्वव्यन्तरिन्द्रः, (38) श्रीवृषिः ऋषिपाठव्यन्तरिन्द्रः,
 (39) श्रीवृषिपालः ऋषिपाठव्यन्तरिन्द्रः, (40) श्रीईश्वरः भूतवादिभ्यन्त-
 रिन्द्रः, (41) श्रीमहेश्वरः भूतवादिभ्यन्तरिन्द्रः, (42) श्रीविशालः क्रन्दिभ्यन्त-
 रिन्द्रः, (43) श्रीशालः क्रन्दिभ्यन्तरिन्द्रः, (44) श्रीहासरतिः क्रन्दि व्यन्तरिन्द्रः,
 (45) श्रीश्रेष्ठः कृष्णव्यन्तरिन्द्रः, (46) श्रीपतनः पतनव्यन्तरिन्द्रः, (47)
 श्रीपतनरतिः पतनव्यन्तरिन्द्रः, (48) श्रीसूक्तः ज्योतिर्व्यन्तरिन्द्रः, (49)
 श्रीचन्द्रः ज्योतिर्व्यन्तरिन्द्रः, (50) श्रीशक्रः सोधर्वकव्यन्तरिन्द्रः, (51) श्रीशक्रः
 ईशानकव्यन्तरिन्द्रः, (52) श्रीमहेश्वरः साध्विकव्यन्तरिन्द्रः, (53) श्रीमहेश्वरः
 कव्यन्तरिन्द्रः, (54) श्रीलालकः लालकव्यन्तरिन्द्रः, (55) श्रीशक्रः शक्रकव्यन्तरिन्द्रः,
 (56) श्रीसहस्रारः सहस्रारकव्यन्तरिन्द्रः, (57) श्रीचानतेन्द्रः चानतशायन-
 कव्यन्तरिन्द्रः, (58) श्रीचण्डः चानतशायनकव्यन्तरिन्द्रः, (59) श्रीवेणुदायी सुवर्ण-
 भुवनपतिः, (60) श्रीहरिसहः विद्युद्भुवनपतिः, (61) श्रीअग्निमानवः
 अग्निभुवनपतिः, (62) श्रीविष्णुः, (63) श्रीमहाश्वेतः कृष्णव्यन्तरिन्द्रः,
 (64) अश्व पति सुराश्वरिन्द्रः ।

The last is a collective name of the abovementioned 63 Indras and with his worship the work ends, which is similar to the first one, so we need not quote.

विवरणम्—पुस्तकैकम् चतुःपटीभ्यःपुत्रावकतिर्गते । तदाविधेःपूजा नाम प्रान्वीष्टक-
चर्ममपवा ।

No. 108. चतुःसरणप्रकीर्णकम् । Catuṣṣaranaprakīrṇakam. Substance, country-made colourless paper, 12 x 5 inches. Folia, 17 Lines, 13-15 in a page. Character, Nāgara Date, 1 Appearance, old. Verse and prose. Generally correct. Complete.

A little work in Bhāṣā verse entitled Catuṣṣaranaprakīrṇakas, treating of four refuges of the human souls such as Siddha, Śādhan, Dharma and Jina, with a Bhāṣā commentary, entitled Bālāśabodhha, in the margin. Anonymous.

Beginning of the Text.

॥ ६० ॥ अहं सन्मत्तं सुदुर्लभं परमं वीरजिह्वं परिदेव ।
तद्विजितं तस्यैव पुत्राणि सन्मत्तमुद्दिश्य ॥ १
सामो अनादि अर्चते पुनरु संसारचोरकं ।
तारे मीढार कथं मुक्तिं विरागताय भुवनत जीवी ॥ २
पञ्चीवन्मत्तं तदा पञ्चतन्त्रेण कीर्तयत् कुचर ।
पलिया असंख्य भाग्या कीर्ति कीर्ति अशरित्ति संख ॥ ३
तस्य विजितं अशरित्तिमपरा समर्थ ।
अर्भित्तिं गतिं जीवीवि तदा न अहं तुह दंष्ट्रं नाय ॥ ४

Beginning of the Commentary.

॥ ६० ॥ श्रीमद्भगवत् देवि सत्यं जीव कुद्र कारयि जितं सन्मत्तं
स्वयं कथि ।

तिसृं सन्मत्तं मुद्रि नद्विजितं कीर्तिं करीतविमु ॥ १

सामो दे सामो अनादि अनंत चतुर्गतिसंसाररूपिणी चोरा रोद्र कानार
चटवी भाद्रि मीढादिक अर्चनी मुक्ति स्थिति ते भोगविनाश विमिज
जीव भगवत् ॥ २ ॥ पञ्चो जद्र की एह जीव पाया अनंत पायाय दयादिक

दृष्टांत मद् भेदिहं यथा प्रवृत्ति करिषि करो सातहं कर्मनो उन्मृष्ट
स्थिति टयो एक कोड़ा कोड़ि सावरीयम एक पण्योपम खहं संख्या
तमहं भागि कुयो । इसमान कर्मनो स्थिति करह ॥ २ ॥ तत्त्व वि
तिहाहं धिकी जीव परम प्रकट । घन निश्चित राजदेवमहं गति यण
भेद सुखं च स्वामी भाहहं दर्शन नखह ॥ ४ ॥

End of the Text.

चत्तरंगी जियधन्नी न कउ चत्तरंग सरसवि न कथं ।

चत्तरंग भवच्छेत्त न कउ हाहारिउ लम्बी ॥ ६१ ॥

, ६ अजीव पमाय नहारितीरभई तमेव मनुजयणं ।

जाए सुति संजम वंन कारणं निवुड सुहाणं ॥ ६१ ॥

Colophon of the Text. इति चउ ग्रन्थ प्रकीर्णकं इदं प्रकीर्णकं सिद्धांतभग्ना लिखितं
वाच्यमानं चिरं जयताम् ॥ श्री ॥

End of the Commentary. चत्तरंगी जीवह जीविहं चत्तरंग धर्म कहीह दानधीलतप
भावनामय अनुर्विध धर्म न कोधु । अनह जीविहं जीविह चत्तरंग
मननह भाविहं न कोधु । अनह जीविहं जीविहं मन सुद्धिहं करी धर्म
नह करिवहं चारि गति देव मनुष्य तिथिं च मारजीनी गति छन्देन
कोधु । तोवहं जीविहं एहवु मनुष्यनु भवलाही सामची पानी निरयंक
काज पाख इहारि ॥ ७ ॥ ६१ ॥ ६ अजीव पमाय चरे जीव प्रमादि हम
गुणपथं नहारि नू कीर समर्थ छउ चंति छेदछह बिजाल एक विलपवहं
एहज चत्तरंगचलं अर्थहीई वीतवि जिन एहलह प्रमावि इंदव निजल
भवीह सकलनिर्बुति मुक्तिउ सुख निचल पायव । एवातउ संदेह नही ।
ए संसार साहि चत्तरंग सुभाण जीविहं मिलमिह सदाह करिनु जिन
तेजीव नर कहीहं मनुष्यना सौख्य देवाना सौख्य अनह मुक्तिना सुख
लहहं ॥ ६१ ॥

Colophon of the Commentary. इति चत्तरंग कुसलाहबंधि अष्टाध्यायनच वालावधोष
इति चत्तरंगचउ वालावधोष संपूर्ण लिखरातउ इउ वीतपागच्छनायक
जीजयचन्द्रूरिशिष्यं मुनिकीर्तिनविह लिखित ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽप्यित् अनुग्रहप्रकीर्णकं सटीकं वर्णितं ॥

No. 109. चित्रसम्भूतचौपाई । Citrasambhūtaupāi Substance, country-made colourless paper, 10 × 4 inches Folia, 3 Lines, 12 in a page. Character, Nāgira. Date, 1* Appearance, old Verse Generally correct. Complete

A Bhāṣā poem relating the story of two ascetics Citra and Sambhūta, by Municaṇḍa.

Beginning. ॥ १० ॥ इह

अथमु सरसति सामथी सागुं वचनविभास ।
 साधतया गुह्य वरचयुं करण्यो बुधि प्रकास ॥ १
 सदगुरु सेवां प्राची तुम्हें चित्रसम्भूत परिजोहि ।
 गाय चरावे मवाणीया ब्रह्मभिषु सुत दीह ॥ २
 मुनिचद नामे अवि प्रतिबोधा जोर आर ।
 तद्वतयो कथा कहुं ए सुविध्यो अधिकार ॥ ३
 अडि प्रमल तिह्वा देविकै निवाण नकारि भ्योकेयि ।
 निवाण करे तिके भवभूमे सभूत तयो परि जोह ॥ ४
 सन हामाद नागी तनी डाल
 हलिचापुर वराह सवी मेरी सामे एम इन्द्रपुरीसि सीमा जापोये ।
 राजे राजन हे मेरी समूतकुमार सख्यरात्रिंदमिरीमणिजायये ।
 सुरमित सेवे हे सवी मेरी सीले हजार
 राजा वतीस हजारें सोहता राणी रांणी ॥ सवी मेरी जोसठहजार
 विनु कीकि पाथा साथे सीमता ॥ १ ॥

End.

ए चित्त अंगे हरष अंगे आची अधिक विद्यातए ।
 चित्र नाम सुनिवर तत्त्वगुह्यमथै चारै निरमल वातए ।
 संवत् १०८२ रे हयाल वरये कुमार भास सत्तासं ।
 एक सोभे एह सविया रामदास विजासए ।
 पूज्य श्रीगीतमयसादे विक्रमनयर मझारए ।
 जीवराज आये सप्तकेचो विनति अवधारए ॥ १४

* At the end we find a verse describing the date of the original composition of the work, such as "चारै निरमल वातए संवत्सवतरे, हयाल वरये" But it is not clear whether the date is 1796 or 1746.

Colophon. इति श्रीचित्तमन्त्रत श्रीटानिधी मंयुर्थाः चत्ता श्री श्रीहरनाजी वचनाम् ।

विवरणम्—चित्तमन्त्रत श्रीटानिधीमन्त्रमावापयनिवन्धः ।

No. 110. जयसेन चौपाई । Jayasena Caupāī. Substance, country-made white paper, 12 x 5 inches. Folia, 14. Lines, 2-13 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old, writing effaced in parts, especially in the last two or three folia which are entirely illegible. Verse Generally correct. Complete.

A poem on the night meal, by Jayasena, son of the king Bhramara Sena

Beginning. ॥ ६० ॥ श्रीजिनाय नमः ॥ धुरि चउपरै ।

पथमि सउ गीजन गुहहर राय समरीय सरसति सानधि ।

पाय दयको भीजनदीप विचार बीधि सुदी संभवउ उदार । ।

Colophon. इति श्रीरात्रीभीजन उपरि भमरसेन राजा तन्पुत्र जयसेन चउपरै मंयुर्थाः ॥ विलक्षवन्नम लिपता स्वभाषनाय ।

विवरणम्—रात्रिभीजनदीपविचारविलक्षकमावापयनिवन्धः, कश्चित् ।

No. 111. जलगालनविधिः । Jalagālanavidhiḥ. Substance, country-made white paper, 10 x 4 inches. Folia, 4. Lines, 9 in a page. Character, Nāgara. Date ? Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

A poem on straining the water, used for religious purpose. Anonymous.

Beginning. ॥ ६० ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ अथ जलगालनविधि चौपई लिखिते ।

अथम सुमिरि जिन राज अनत

परम सुभग सीतल सिन मत ।

छारद गुर ददी परवान

जलगालनविधि अरी ववान । ।

कादरिमसक नन्ही जै मोम
 मरिये नहँ चामकौ डोल ।
 जिहि २ कुवा भरै सत टेट
 एकलै जसों परै लवेट ॥ २
 सतम मोच नहँ मर जाद
 भिन्न कुवा मिटि जाइ विपाद ।
 नीर नीर जहाँ होइ मसान
 सो गलि घाट भरै जल जाति । ३
 पाँची भरष जाइ जो घाट
 नैच्छना गालै भरि माट ।
 गाठी गजो बडे बिस्तार
 फुलि दूखी करि गालौ डारि ॥ ४ ॥
 लीजहुदिह बंगुल छभीस
 पड़नामति अगुल चौबीस ।
 प्यारी कौन पकरि कहि बाँह
 सोच्छना दिखको जल माँह ॥ ५
 छद्म मध्य न कर संचरे
 प्यारि कौन नहि छट पर चरे ।
 चहुँटी भरि दावै नहि ताहि
 मान बिना समकाव खाहि ॥ ६

End.

टीनां ठाम न जानें मारि
 सो कहा गालै मूढ गवार ।
 पूजन बलै कुलै बह भाइ
 ताकिमन कौं धर्म सुदाइ ॥ १०
 जति क्रोध नियेझारी नीर
 दाम पुख करि चरी कठोर ।
 सो गालै जल कौं सति भाइ
 छटे रिसाइ धर्म नहों माइ ॥ १८
 गालै जलवै राजकुमार
 कै सुलच्छ साहुको मारि ।
 कै धर्मिष्ठ कुलवंतो होइ

सो जल गालिके बरते सोइ ॥ ३८
 कौमसकौन होइ वा पुरी
 माने सोय गुरनिबरी ।
 ऐसो विधि बरते जल कोइ
 सो सप्तमकुल आवक होइ ॥ ४०

दीक्षा ।

गालन विधि पुरी भर कहत संत नहि भेद । -
 गुलाब त्रघ्न गर ते सुखी ते पानेनु चमेद ॥ ४१
 जो जल गाली जुगति सी जिहि कछी पुराण
 गुलाब त्रघ्न गर ते सुखी सोकमध्य परवान ॥ ४२

Colophon. इति श्रीगुलगासनविधि चौपद संपूर्ण ॥ श्रीः ॥ १ ॥

विवरणम्—अलगासनविधिविषयक. पद्यनिबन्धीयम् ॥

No. 112. जिनविनयः । Jinavinayah Substance, country-made colourless paper, 12 x 5 inches. Folia, 1. Lines, 13 in a page. Character, Nāgara Date, Samvat 1788 Appearance, old Not correct. Complete.

Though the codex is of one fol. yet it contains two little poems (1) one consisting of 15 Sanskrit ślokas under the name of Dera-darśana, (2) the other having 11 Bhāṣā verses only entitled Jinavinati or Jinavinaya. Anonymous. We quote below both of them.

॥ १० ॥ अथ देवदर्शनं लिख्यते ॥

दर्शनं देवदेवस्य दर्शनं पापनाशनं ।

दर्शनं सर्वसोपानं दर्शनं मोक्षसाधनम् ॥ १

दर्शनेन जनेन्द्राणां साधनां वन्दनेन च ।

न चिरं तिष्ठते पापं किङ्कणस्य यथोदकम् ॥ २

जिने भक्तिर्जिने भक्तिर्जिने भक्तिर्दिने दिने ।

सदा भिक्षु सदा भिक्षु सदा भिक्षु भवे भवे ॥ ३

नहि वाता नहि वाता नहि वाता जगत्त्रये ।
 बीतरागसमीदेवो न भूतो न भविष्यति ॥ ४
 अन्यस्तु शरणं नास्ति त्वमेव शरणं मम ।
 तस्मात् कारुण्यभावेन रक्ष रक्ष जिनेश्वर ॥ ५
 जन्मजन्मकृतं पापं जन्मकील्यामुपार्जितम् ।
 जन्ममृत्युजरामूलं हन्यते जिनवन्दनात् ॥ ६
 बीतरागसुखं दृष्ट्वा पश्वरागसमप्रभम् ।
 जन्मानेककृतं पापं दर्शनेन विनश्यति ॥ ७
 दर्शनं जिनसूर्यस्य मिथ्याध्वान्तविनाशनं ।
 बोधनं चित्तपद्मस्य समस्तार्थप्रकाशनम् ॥ ८
 दर्शनं जिनचन्द्रस्य सुधर्मास्तवर्षणम् ।
 जन्मदाहविनाशाय वर्द्धनं सुखवारिधेः ॥ ९
 जिनधर्मविनिर्मुक्ती मामूच चक्रवर्त्तापि ।
 सचेष्टोऽपि दरिद्रीपि जिनधर्मानुवासितः ॥ १०
 प्रध्वस्तजातिकर्माणः केवलज्ञानभास्कराः ।
 कुर्वन्तु जगतः शान्तिं वृषभाद्या जिनेश्वराः ॥ ११
 जीवादितत्त्वप्रतिपादकाय सम्यक्तसंख्याष्टगुणाश्रयाय ।
 प्रश्नानुरूपाय दिगम्बराय देवाधिदेवाय नमो जिनाय ॥ १२
 यावन्ति जिनचैल्यानि विद्यन्ते भुवनत्रये ।
 तावन्ति सततं भक्त्या त्रिः परीत्य नमाम्यहम् ॥ १३ इति देवदर्शनम् ॥
 वंदे श्रीजिनराजमनवचनकायकरीजि ।
 तुम्ह माता तुम्ह तात तुमही परम धनी जी ॥ १
 तुम् जगसाधे देव तुम सम छर नहीं जी
 भिंतुम क बहु' न दीठ गदर नैन भरे जी ॥ २
 भय्यो संसार अनन्त नहीं तुम ध्यान धरी जी
 तुम दरसन विन देव दुरगति मांहि कखी जी ॥ ३
 धनजीवन मदबंध नहीं तुम भेद नखीजी
 तुम सुनेह निवार परसु' नेह कखी जी ॥ ४
 पङ्कतां नरक मझार अब तुम उद्धार कखी जी
 तुमसु प्रेमकरें जे जीवते संसारतिरें जी ॥ ५
 तुम बिगु एत काल मम सब निष्फल गयी जी
 प्रभु तुम हमकुं तार हमती दास भए जी ॥ ६

तुम बंदे दुष जाइ सबही पापटखें जो
 ईद्रादिक मय देखते तुम सेव करे जो ॥ ७
 जिभा सहस वषाय तुम गुणकषण करे जो
 रूप लोहारनकानेन हजार रचे जो ॥ ८
 भाव भगत बड़तीन इंद्रानी धृत्य करे जो
 अंगविकेषनायसेइर तान करे जो ॥ ९
 इ पापी मत हीन पुन बिसर गयी जो
 मोह महाभट और मम दूष दूर करी जो ॥ १०
 प्रभु तुम सिङ्ग उगार नें तुम सरइ गही जो
 कलक कीरति कर भार योजिनभक्ति रची जो ॥ ११ ॥

Colophon. इति योजिनविनयोवन्द्यः लि० जय विजय संवत् १७८८ चावाद सुदि १

विवरणम्—पुस्तकः लिखितः ही पद्यनिबन्धो वर्तते, तत्र प्रथमे तावत् जिनदर्शनं नाम संस्कृत
 पद्यं, श्वेदीयप्रदीपानामकम् । द्वितीयम् जिनविनयतिनामकं भाषाप्रयत्नेकादशपद्यात्मकम् ।

No. 113. जीवविचारः । Jīravīcārah. Substance, country-made
 white paper, 12×5 inches. Folia, 7. Lines, 4 in a page. Character,
 Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, worn out. Verse
 Generally correct. Complete

A work treating of different kinds of human souls under the
 name of Jīravīcāra sketched from Rudrasiddhānta, by Śrī-ānti Sūri,
 According to the Jainas the principal divisions of Jīra are two
 (1) Mukta and (2) Saṁsārin. Of these the Saṁsārin is of two kinds
 (1) The Sthāvara, which can not move, and (2) The Saṁsārin, which
 moves from one place to another. The Sthāvara is again divided
 into five sorts such as—(1) the earth, (2) the water, (3) the fire,
 (4) the wind and (5) the plants. Of them the earth includes crystals,
 jewels, gems, corals, vermilions, arsenic, red arsenic, mercury,
 all kinds of metals, gold, &c., stones, and salts. The water includes
 rains, hail, snow, &c. The spark, meteors, thunder, lightning, &c.
 are included in the fire. Breathing, respiration, tempest, gales, &c.

are the different kinds of the wind. All kinds of vegetables may be called plants. All kinds of animals such as aquatic, living in the land and flying in the air, are animals included in the Samsārin. Either movable or immovable each soul has a different body of its own. The souls after getting eighty-four faces of births receive salvation.

Beginning. ॥ ६० ॥ श्रीसद्गुरुभ्यो नमः ॥

सुखं पर्यंतं नीरं नमि सन भवानि श्रीहरीहर्षं ।
 श्रीरसद्वयं किंचिदपि जह्य भवियं पूज्यपरिधिं ॥ १
 जीवा मुक्ता संसारिणोऽपि तस्य यावदाय संसारी ।
 पुढवि जलजलस्य भातं बलस्यैव यावदा येदा ॥ २
 फलिहमपि यद्यपि विदुमस्मिं गुण हरिया मयसि स रसिदं दसिदाह ।
 भातं सेतिव अरणेष्टव पर्यं वा ॥ ३
 अथमय गुरोः संमती पादाय आर्द्रं चयेगा
 श्रीबीरस्य सीमाहं पुढरी मियाह उभाह ॥ ४

End.

असति सति पंचिं दियसु नव दस कसेव वसेया ।
 तिधिं स विप्यतमी जीवस्य भवद भरणम् ॥ ४१
 एवं श्रीरपारे ससारे सायवंमि भीमंमि ।
 पत्नी अर्थत सुती जीविहि अयमनश्चेति ॥ ४२
 तद जीवासीलस्य जीवी च सीह जीवायं ।
 पुढ वर्यं अतक्यं पत्नीयं सन सनेव ॥ ४३
 दसपत्नी अतक्यं श्रीदस सखा मयंति इयरेषु ।
 विगलिदि पसु दीदी अतगे पचेदि तिरियायं ॥ ४४
 अतरो अतरी नारयसुराणां मलयाय अतदम इति ।
 मंपिडियाय सखे चुन्नीलस्य जीवीयम् ॥ ४५
 सिद्धाय नलि देहो नातं कस्य न पाय श्रीबीर ।
 साह अर्थता तेसि द्विह जिहंदायमे मयिया ॥ ४६
 कायं अथाहविहये जीव गदयंमि भीमसेलि ।
 भमिया भमिहंति चिर जीवा जियवयमसलहता ॥ ४७
 ता संवद संवसे मलजने दुष्टदेवि संमते ।
 सिरि सति मूरि सिद्धे करेह सख्यं अथे ॥ ४८

सो जीवविचारो संखेव दईच जावणा ईउ ।

संखिनी उदरीउ बद्दाउचु अ समुदाउ ॥ ११

Colophon. इति श्रीजीवविचारप्रकरणम् ।

विवरणम्—जीवविचारविषयकोऽयं निबन्धः ।

No. 114. जीवविचारः । Jivavicārah. Substance, country-made colourless paper, 12 × 5 inches. Folia, 6. Lines, 5 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1679. Appearance, old, worn out and torn in parts. Verse. Generally correct. Complete.

Another complete copy of the above described work with a slight difference only in the colophon such as—

इति जीवविचार सम्पूर्णम् ।

संवत् १६७९ वर्षे आषाढमासे शुक्लपक्षे ११ । वा श्रीवीरमूर्तिगवि य
श्रीरत्नमूर्ति गवि सं श्रीरपाल आर्या चवत ई सुत यन दाव ।

विवरणम्—सम्पूर्णम् ।

No. 115. जीवविचार प्रकरणम् । Jivavicāra Prakarapam. Substance, country-made colourless paper, 16 × 3 inches. Folia, 7. Lines, 4-8 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1863. Appearance, old, worn out and torn in parts. Verse. Generally correct. Complete.

A third complete copy of the same.

Colophon. इति श्रीजीवविचारप्रकरणम् सम्पूर्णम् । संवत् १८६३ वर्षे फाल्गुण सुदि ४
पक्षे विधित वाचारसो गंगा तटे । अत्रि अचंता जीवा जेहि न पती
तसाव परिचामी उपजति चयनिय पुणोवि तत्येव तत्येव ॥ १ ॥ अन्-
हारिय सुद्धमा अचाइया सव्वलोमसम्भन्नि । अपदिहर केवाको कण
वसेथे लउ मचिय ॥ १ ॥ वावगोइ केसिय असंछ कोइउ दुति मोद वा ।

अथत जीश वि मोनार्थ मोली इकिइउ भविउ ॥ १ ॥ मोलाय अर्धमिज्जा
असंखलिथ मोनउ इवइ । मोली इकिइ' निनियोए अथत जीश सुणे
अम्मा ॥ ४ ॥ श्रीरम्भु ॥ १

विश्वरचनूपूर्वम् ।

No. 116. **जैनग्रन्थः ।** Jainagranthaḥ. Substance, country-made white paper, 14 × 6 inches. Folia, 25, by numeration without consecutive number. Lines, 17 in a page Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out, torn and worm-eaten throughout Prose. Generally correct. Incomplete.

On examination the beginning of the work appears to be a commentary on the Karmavipāka of the Jainas, but the MS. being in irregular state it is difficult to ascertain what it really is. Many leaves are without marks. Besides this it has neither end nor colophon. On account of this state of the MS. it seems to have been labelled Jainagrantha.

Beginning. ॥ २० ॥

श्रीवर्द्धमान प्रतिममकारकरीनर कर्मविपाकसूत्रगत विचारकज्ञ' । चिरि,
मा, श्रीवीरजिनशरीनर कर्मगत विपाक संवेपिइ' इ' कइ' विपाकसु
करीइ । अनुभव कर्मसु करीइ ॥

End. नास्ति ।

Colophon. नास्ति ।

विश्वरचम्—जैनकर्मविपाकग्रन्थस्य काचित् खण्डिता टीका ॥

No. 117. **जैनग्रन्थः (पट्टावली) ।** Jainagranthaḥ (Pttāvalī). Substance, country-made colourless paper, 12 × 4 inches Folia, 16. Lines, 2-14 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out, torn and worm-eaten throughout. Prose. Generally correct. Complete.

A work describing successive Pāttas or Jainagurus with a short account from birth to salvation of each. Anonymous.

Beginning. १६० ।

अयन्तु गुरो जेना मोर्यहच्छिष्यसन्ततिः ।

येषां भाषापि जायन्ते रसनाः सफलाः सताम् ॥ १ ॥

श्रीगीतमन्त्राणी गीतमगोवीध ५० वर्षाति दीक्षा १० वरस श्रीशेरसेवा १२ वरस केवल सन्त्यायु ८२ वरस घोरता १२ वर्षाति मोक्षः । राजगृहे श्रीसुधर्मस्वामी अभिषेक्यायनगीत कुक्काक यामि धम्मिन्न गहिल पुत्र वर्ष ५० प्राप्ते दीक्षा १० वरस घोरसेवा १२ वरस त्रतस्थ वरस ८ केवल पर्याय सप्तवरस १०० सन्त्यायु । महावीर कृती २० वर्षे राजगृहे मोक्षः महा-घोरपाटक श्रीजबूस्वामी काग्रपगोत्र राजगृहनामनगर तिहा खल्ल यर-हारी खल । तेहनी भाष्यां धारियो तेहनी कुक्किलह विषह जगद गृहे वर्ष १६ त्रत २० केवल ४४ एव ८० सन्त्यायु प्राप्ति मोक्षः २ तियारपक्षी दस बील विच्छेद गया । महापरमोक्षि पुलाए । चाहार गखल गल लवसन कप्ये संयमतिथ केवल सिम्भजिवणाज जंबूमि बुच्छिमा १ मन, प्रयधि ज्ञान १ अन्विज्ञान २ पुलाक लम्बि १ चाहारक गरीर ४ व्यापक शेष ३ उपसम शेष ६ परिहारविद्यति चारिव ७ मूज संपराय चारिव ८ यथा-ग्यात चारिव ८ केवल ज्ञान १० ए दस बील जूस्वामिमुं विच्छेद गया १ तेह नद पाटि श्रीमभवस्वामि विन्ध्य राजारज सुत गृहे १० दीक्षा ४४ वर्ष मूरि पद ११ वर्ष सन्त्यायु ८५ वर्ष मधुरायां स्वर्गप्राप्ता १ तेह नद पाटि श्रीसिद्धभव मूरि बाह्यायन गोत्रीय ब्राह्मण गृहे वर्ष २८ त्रत ११ पुत्रप्रधान ११ एवं सन्त्यायु वर्ष ६२४ तेह नद पाटि श्रीमशोभन मूरि तुमियाल गीम १४ पुर्वधर गृहे ४२ वर्ष त्रते १४ वर्ष मूरि पदे ४० वर्ष सन्त्यायु ८६ ॥ ५ ॥ श्रीपादसंभूति विजय चारि शिष्य सिद्धगुणावासी १ दहिविष २ बिलवासी कृपकाटवासी ३ कीशी गृहवासी धूलभद्रः ४ गृहे वर्ष ४२ त्रते ४० पुत्र प्रधानले ८ सन्त्यायु ८० ॥ ६ ॥ तेह नद पाटि श्रीमदबाह्मस्वामि गृहे ४५ वरस त्रत १० वरस मूरिपद १४ एवं ७५ वरस ३० । तेह नद पाटि श्रीधूलिभद्र पाठलोपुर भगर नदराजा तेह नद निगडाल मुह तज । नागर ब्राह्मण तेहनी भाष्या लावलदेवी तेह नद पुत्र धूमे भद्र १ नद सिरियो २ तियार ३ बहिन जकडा १, य जकडदिमा २ भूया २ तद्विष भूयदिमाय ४ सेवा ३ सेवा ६ सेवा ७ मयनील धूलिभद्र १ ए सात बहिन धूलिभद्र गृहवास १ वरस ३१ दीक्षा वरस २४ युग प्रधान वरस ४४ सन्त्यायु १०१ महावीर कृति २५ वरस दिन गत ॥ ८ ॥

In this way the Jainagurus have been described.

The 18th is Ārya Sudharma Sūri who lived at the time of Vikramāditya reigning over Ujjayini after 470 years of Mahāvira, 22nd is Haribhadra Sūri, of whom the following account is to be found.

जिहमर पाटि श्रीहरिमद्र सूरि देहमर हस १ परमहंस अश्विचिथा
उभयउपसामसी १४४४ वीर होम मसी बांधी आया। पहर याकिनी
भरतरा साधो तिहर प्रतिबोधीनर वाहाया। पहर बासीयास भसी
१४४४ प्रकरष कोषा भावयकनी २२ सहरा कीधी फनेक यध कोषा
विषकोटसमीप बोहियाचउ गाम तिहा कषि एहरा श्रीहरिमद्र सूरि ।

The last part of the work is written in Sanskrit as follows—

श्रीजिनमाधिका सूरिपदे पुनप्रधान श्रीजिनचंद्र सूरिजांत । तिमरीपुर
पार्श्ववर्गी बह्मसायनबाधो रोहृद गोवीर, सः, श्रीरत्नचिरि + पुनः
संवत् १५८५ अश्व श्रीजिनमाधिका सूरिभिः संवत् १६०४ वर्षे लघुवया
दीक्षितः । यत्न १६१९ वर्षे भाद्रपद सुदि ८ दिने श्रीनेत्रस्य मरी वेगहा
श्रीगुरुप्रभसूरिणा सूरिपद दत्त राउल श्रीमाधुदेविन मदीनकः कृतः । पुनः
सप्त मध्ये समनसरष कीलकम्यित सूरिमन्त्रपत्रं धर्मित श्रीजिन माधिका
पादे । पुनर्थेन भवान् मवीचर समाकारितेन श्रीविक्रमनगरे संवेगात्
क्रियोहारः कृतः । तत् समये रीक गोवीर, प श्रीमकलचंद्रनामा प्रथम
जिथो जातः । गुर्वरादो विद्वत् आधिका ददोहताः । पुनः श्रीपत्तन-
नगरे श्रीचमयदेव सूरिः लंभनक पार्श्वमूर्तिं प्रकटकर्त्ता नवान् इतिकर्त्ता
छरतर इति मकल गच्छ सवर्षे निश्चित ततः सपचीय चक्रसामरी धर्मितः
पुनः श्रीनाभपुरे श्रीचक्रधर साहि प्रति बोध हादम् मूषेय भावाड-
भाससाटाङ्गिकाया ओवदया पाविता पुनः साहेराग्रया सिन्धुदेगे १६३९
वर्षे पद्यनय. साविताः । पद्यवीरभ्यानानि साधितानि । यदे यावत्
संमतीये समुद्रमच्छाजानि मोचितानि । पुनर्थेन्यातिग्रं दृष्टा पुनप्रधान
पदं दत्तम् । पुनर्थेन फलवर्द्धिपुरे शैले परपथिदत्ततालकं इत्यप्यमेनाहाय
देवाः पुनृकृता लोके समत्कारी जातः । सः वारके मलो श्रीकर्णसंधरो
श्रीसामजी जिवाप्रमुखा. दोमिमन्त्रः यावका जाताः । देन कर्ष चन्द्र-
मन्त्रिणा १६६५ वर्षे शवाकारे प्रभूतमन्नं दत्तम् । पुनः श्रीसाहि पार्श्वान्
भोरोहि मलाः १६००० पित्तप्रतिमा मोचयित्वा श्रीविक्रमनगरे स्थापिता ।

सर्व्वे च ८ रजत लभनिका कृता । तथा श्रीजिनचन्द्राय मूर्ति राजानां
पातिसाहि अकव्वरेण युगप्रधान पदं दत्तम् । श्रीजिनसिंहं मूर्तोषा
माचार्यपदानसरे वाचकानां ८ गजः पञ्चशतशय्याः ८ दामाश्च दत्ताः
एवं सपाद कोटि दानं दत्तम् । सं श्रीसीमन्ती शिवाभ्यां च श्रीमहेश्वर
गिरिनारायणदासल मोक्षी रात्रि पुरादिषु श्रीसचस्यार्थं यथा कृता । अनेक
प्रासादविम्बादीनि कारितानि । सर्व्वे श्रीखरतर मण्ड्य गृह्यु लभनिका
कृताः । पुनः श्रीगुरुणा एकदर्शनतोऽनाचारं दृष्टा कृतिनेन साहिना
सर्व्वे गच्छीयदर्शनेषु देवेशी निष्कासितेषु पत्तनादिभिर्य चतारायां गत्वा
श्रीसाहिबमन्त्र अपराध सोचनेन सर्व्वदर्शनानां सर्व्वे विहारः कारितः
पुनश्च श्रीसकलचन्द्रमूर्तिप्रसूता ८५ शिष्याः खड्गद्वीचिता जाताः च
१६७० आश्वीज सुदि २ दिने श्रीजिनमूर्तोषां मण्ड्यभारं समर्थ सर्व्वे शिष्या
श्रीवीरान्ता नगरे स्नाने प्राप्ताः । ततः श्रीजिनचन्द्र मूर्तिपदे श्रीजिनसिंह
मूर्तिर्जातः श्रीवीरान्ता श्रीवीरः केदारसखामो सा चापा चापद्वयपुत्रः सं १६
१५ वर्षे मार्गशीर्ष सुदि ५ दिने जन्म । १६१९ वर्षे दीक्षा श्रीवीरान्ते
दीक्षामहः भांडाची निवेन कृतः १६४० वर्षे श्रीसकल मेरी वाचकपदं
सं कुञ्जलेन महीश्वरः कृतः साहि श्रीचक्रवर्त्तसलीमादिभिर्वृत्तमानित १६७०
वर्षे मार्गशीर्ष सुदि १० दिने श्रीवीरान्तास्य नगरे मङ्गलकपदं प्राप्तं १६७४
वर्षे पीथ यदि १० दिने श्रीमङ्गलानगरे परलीकं प्राप्तः १६५५ श्रीजिन-
सिंह मूर्तिपदे श्रीजिनसागरमूर्तिः बोद्धित्वा श्रीवीरः श्रीवीरान्ते राक्षस्य
सं मण्ड्यराजभाष्यामिरागदेवी पुत्रः १६ वर्षे कार्तिक सुदि १४ रवी
चरित्रां जन्म श्रीमामूलजान १६६१ वर्षे माघ सुदि ७ दिने चनरसरसि
श्रीजिनसिंहमूर्तिपदे दीक्षितः श्रीमालवद्वराचूका आवकनेदी महीश्वरः
कृतः वां श्रीहर्षनंदगणिना वात्सल्य आरभ्य सर्व्वे शास्त्राणि पाठितानि सं
१६७४ वर्षे मङ्गलता नगरे श्रीजिनराजमूर्तिपदे मङ्गलकपदं प्राप्तं । तस्यामेव
मन्त्रा आचार्यपदं प्राप्तं संघ बोधाम करणेन पदमहीश्वरः कृतः । ततः
सं १६८६ वर्षे जिनराजमूर्तिपदे मित्यानिष प्रयोगमहति प्रकटितेन मण्ड-
कोटः कारितः तथापि स्थाने स्थाने सर्व्वे आवकनेदीनताः परमसंवेग-
यतो भाग्यवतीभाग्यवन्तः । मङ्गलक श्रीजिनसागरमूर्तिपदे श्रीमहेश्वरदाद-
नगरे सवत् १७२० वर्षे व्यंठ यदि यतोऽनायां एकादशवासरानग्रहं विधाय
निधाय च श्रीजिनचक्रमूर्तिपदे सर्व्वशिष्याणां शिष्या दत्ता स्नाने जन्मः ।
ततः श्रीजिनसागर मूर्तिपदे श्रीजिनचक्रमूर्तिर्जातः मन्त्रवालि श्रीवीरः
श्रीवीरान्ते वात्सल्यः साहित्य मन्त्र भाष्या रत्नादेवी पुत्रः सवत् १६८८ वर्षे

श्रीव सुदि १ अभिज्ञित् नक्षत्रे जय खरहृदमन्त्रनाम संवत् १०८ वर्षे
 वैशाख सुदि १ दिने श्रीजिनसाम्भूरिणा दीदितः वादि श्रीहर्षनंदगणिना
 नाक्षत्रे वयसि सर्व्यशास्त्राणि पाठितानि । संवत् १०११ वर्षे साध सुदि १२
 आषाढपदमङ्गीकृतः ६० बह्वा भाषा विमन्त्रा देव्या कृतः संवत् १०२०
 वर्षे श्रीविक्रमपुरे भद्राक्षपद मङ्गीकवी गोलवन्त्रा अचलदासजीकेन कृतः ।
 ततो भद्राक्ष श्रीजिनवर्धनमूरिभिः सं चयमेन रत्नकृत श्रीमचुष्टय श्रीरंखे-
 खर पार्श्वनाथ संवत् १०३० कृतः । पुनः मचुष्टये पद्माटमादितप, कृतं सर्व-
 देशेषु स्वसेवेषु विहाराः कृतः संवत् १०३६ वर्षे समशिर इदि ८ श्रीजिन-
 चन्द्र मूर्तीषां गण्य भार स्वकीय पङ्क्तं समर्थं श्रीलूपकचंहरमि नगरे खगे
 गताः । ६० । तत् पङ्क्ति मङ्गासीमान्यभाग्यवनः साम्प्रतं विज्ञयमाना
 भद्राक्ष श्रीजिनवन्त्र मूर्त्यो जयन्तः । तेषां आश्रया संघः प्रवर्तमानमिति
 श्रियः ।

Colophon. नाथि ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् छैनगुपद्यां केषाञ्चिन् क्रमाविर्भावः संविरेसिद्धमत्र वर्तते ।

No. 118. **जैनशास्त्रम्** । *Jainasāstram*. Substance, country-made white paper, 12 x 5 inches. It contains different works each with different leaf marks. Some of them are incomplete and the hand-writing also differs in many cases. So we describe below each of the MS. separately.

(1) **रतनचूडामुनि चौपाई** । *Ratanacūdāmuni Caupāī*. A poem complete in 20 folia, of which fol. 1—10 are wanting. Lines, 13—16 in a page. Character, Nāgara. Date, not clear, for the date of copying is not mentioned while at the end the date of original composition has been given in the following verse संवत् ११११ वर्षे श्रीमन्मन्त्रिण इदि ८ इति it has been illustrated by the figure 1028. Appearance, old. Verse. Not correct. Incomplete

17.

A poem in Caupāī or Catuspadī metre instructing religious principles of the Jains, by Kaṇakanidhānavācaka. The following extracts from the end may give a comprehensive idea of the work.

रतनचूड़ बिबहारोर छरे । ते संसारी लोभ कपकटाहिते जापिमीरे ।
ससाररूप इदीच ॥ १ ॥

भयक जन सामलि ज्यो भय सात । करज्यो उद्दिभ प्रम तथ छरे ।
जिम वामन सुय सात । वैश्यामन उपदेमड छरे ।

सदगुरुवचन रसान । बाह जे काछीति कीरे गरभ निवास विमान ॥ २

अन्याद दानक कछी रे नीच कुलज अवतार ।

काशिकरि हुँ बलजे यहीरे थारि कपाय विचार ॥ १

सूत हारनौ पावड़ीरे । ते रागद्वेष संभारि

काबज नई मानी कछी रे ते अठम अहंकार ॥ ४

भे थारि कणि कछीजा काछारि । ते तउ बि कदा थारि

रखधर्या दंग्या कहौरे ते मिथ्यात विकार ॥ ५

भे कीवली भापतौ साभलीरे साभली कर्मविपाक ।

वह राग मनमड आवीय छरे । समकित पाखी सार ॥ ६

भे रतन चूड़कया कययोरे । आदरीया ब्रत बार ।

मखिचूड पिणि आवक बच छरे । हीयडइ छरव अपार ॥ ७

सात धेने धन वा वहरे बानी बासि अमारि ।

बरन बडजस विस्तारि । लोभाखी सिरदार ॥ ८

भे आवकना ब्रत पालीयारे कैतला बरसा सौम ।

इग्यारे प्रतिमा बाहीरे संभालइ चउदह नीम ॥ ९

भे साधुसंवीगई अनुक्रमइरे लोभउ संयम भार ।

सीह तखीपरि आदखीरे पालइ बांमाधार ॥ १०

भे अउदह पूर पुगामथारे तपकौधा थीकार ।

पंच प्रमाद परिछ्योरे दुकर प्रकार ॥ ११

भे पंच महाव्रत पालीयारे । बरस बखालयो भौह ।

अत समइ अणसच यछिउरे सा अउसाइस धीर ॥ १२

भे रतन चूड़मुनि सातमइरे पटुतउ वरदेवजीक ।

सनर सागर नउआ कयोरे सीधा समला दीक ॥ १३

भे रतनचूड़मुनिपर अउरे करियइ इक अवतार ।

माइा विदेहमइ सौभखइरे । धन एहनउ अवतार ॥ १४

भे पाव दान थोया नीयारे सरब संपद संदान ।

इम लाखी नइ प्राणीयारे देखी अटलक दान ॥ १५

ढाल कही वे वीस मीरे राय सारंग मल्हार ।
 कनकनिधान करद वदनारे दिन २ प्रति सोवार ॥ १६
 मं ढाल २४ पात त्रिषदं सुहारीय ॥ ० ॥
 रतनचूडामुनि चउपई ॥ पवाची चउरसुजाणोरे ।
 चउवीस ढाल सुहामची । एतउ पुरी चट्टी प्रमाणोरे ॥ १
 सवम् गयवर अण्डी ॥ १०२८ ॥ सुनिवर समिबर सोदारीदे ।
 यावण वदि दसमी दिन ३ चउपी ओडि गुरुवारीरे ॥ २
 योपतर गच्छना घनी भडारक योजिन रात्रोने ।
 योजिनरतन सूरी सव । गच्छ नायक वड बाजी इरे ॥ ३
 युग प्रधान अगि परगडार । विजयमान गच्छ रात्रोरे ।
 योजिनचदसूरी सव । गच्छ नायक गुरुसिर तात्रोरे ॥ ४
 योजिन कुसलपरपरा जिहा त्रिषि मोटा मुनि रायोरे ।
 विद्यागुणगणधामरा । योहंसमनोदल वकारीरे ॥ ५
 तामु मीस पाठक जयो चारुदत्त गणि रात्रोरे ।
 तिहनी सामिधि चउपई एतउ पुरीसव सुभ कात्रोरे ॥ ६
 कनकनिधानवाचक रटोए चउपी चौबीस ढालोरी ।
 सवर सवध सुहामची सपर चउ सा गीरे ॥ ७
 भणना हणता वाचता एतउ सगुवा भाणस हरवइरे ।
 रावरतन जव हरभला पिनि अवहरी भाणस परवइरे ॥ ८
 योजिन कुसल पसाउने । सुभ वन्दितव ध्यापर माणीने ।
 कनकनिधान कहर हुज्यो सुवसपदा नील कल्याणोरे ॥ ९

Colophon. इति रतनचूडामुनि चउपई समाप्ता ॥ गुरु जीवी सो धर्मात्मने वासी लिखीवइ
 ज्ञानोरे ॥ श्री ॥

दिवरणम्—रतनचूडामुनिचउपईनामक. कचित् भाषापरनिबन्धः ।

(2) **मृगावती** । *Mrigāvatī* is the second poetical work on the adventures of *Mrigāvatī* the queen of the king *Udayana*, complete in three *khaṇḍas*, of which the first and second are incomplete ; by *Samaya suṇḍara*. At the end of the third *khapda*, a brief account of the work is given thus—

समय सुंदर मणि मानाये ॥ १४

श' शोखरतरगच्छकमल दक्षिणा युगप्रधानु जिनचंदारे ॥ ११

श' शौजिनसिंघ सूरि सीभाषी पुष्टदिसाजसुजामिके ॥ १२

श' प्रथममणि शौपूज्यकेरा सकल चंद गुरु मीराके ॥ १३

श' तमु प्रसादि यथा थंय धूरा प्रमद्या सुज जसं पडराके ॥ १४

श' सीलसह आठसद्या वरये नुइ चठपईशाव हरयेके ॥ १५

श' मगावती चरित कछा विजं खंडे हाथे आदधम डेके ॥ १६

श' मोक्षय विनि चठपई सुचतां भवतां नइ बनि गुणताके ॥ १७

श' समय सुंदर यइ सच चासीवा रिहि इहि सुजगौ साके ॥ १८

सर्वंगाथा ॥ १११

Colophon.

इति श्रीमगावतीचरिते चंड प्रदीत नव प्रकारायण ॥१॥ श्रीधारागमन ॥२॥
मगावतीदीपा ॥ १ ॥ चंदयन आवकावतयइय ॥ ४ ॥ मगावती चंदन
केवनीयनि ॥ ५ ॥ तत्रिज्याय चर्चनी नाम तृतीय खंड संपूर्ण ॥ ६ ॥
तृतीय खंडे ढाल ॥ १२ ॥ गाथा ॥ १११ ॥ प्रथम खंडे ढाल ॥ ११ ॥
गाथा २८८ ॥ द्वितीय खंडेपि ढाल ॥ १३ ॥ गाथा १६६ ॥ सर्वंगाथ १८ ॥ सर्व
गाथा ७४५ ॥ चंदाए ॥ ११०० ॥ इति श्रीमगावती चठपई संपूर्ण ॥ संवत्
१६८७ वर्षे श्रीचलगतके पूज्य श्रीकल्याणसामर सूर्यर विजयराजे वैशाखमासे
शुक्ल पक्ष पूर्वमाया रविवाररे लिखितम् ॥ लेखकपाठकयोः ॥ येदावि
भूयासुः ।

So it appears that this copy has been written 29 years after the original composition the date of which is 1668.

(3) The third Ms is a copy of the Daśavaikālikasūtra (दशवैकालिकसूत्र) one of the famous Jaina religious works. Substance, country-made colourless paper. Fols, 17. Lines, 5 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old and writing slightly effaced in parts. Prose. Generally correct. Complete.

Daśavaikālikasūtra is a famous work, complete in four Adhyāyas (chapters) of which the first is called the Dumapuppaphyajhayanam, the second Sāmannyapubbiyajhayanam, and the third Khullyakācāra-jhayaṇa while the fourth is without a particular name for in the

colophon it is mentioned in general term such as Daśavaikālika-sūtrasya Caturthamadhyanam. In the first chapter a simile between flowers in trees and this work and of bees and the readers is illustrated hence its name Drumapupphiya. The name of the second chapter is Sāmannyapubbiyā or Srāmanyapurbyam meaning the first step to attain the true merit of a Śramana ascetic. In the third chapter Ācāras or good conduct to be observed by Jaina Sādhus are mentioned, hence it is named Khullakācāra or Ksullakācāra. In the fourth chapter a detailed account of the characteristics of the Jaina religion as taught by Jambu Svāmī has been given. As the work is a famous one and already described before we need not describe it here.

---

(4) The fourth as well as (5) the fifth Mss. under this number are Bālabodha, a commentary on the Ajitasāntistavana and the text Ajitasāntistavana respectively already described before.

The rest being incomplete we mention below their names only in the order in which they over.

- (6) लघुसंघयणी । Laghusamghayanī.
- (7) संस्तरकविधिः । Saṁstārakavidhiḥ
- (8) वृद्ध अतिचारः । Vṛiddha Aticārah
- (9) श्रीस्तुतिः । Śrīstutiḥ.
- (10) श्रीपार्श्वनाथनमस्कारः । Śrīpārśvanāthanamaskārah.

Of these the Saṁstārakavidhi, being complete and the smallest of the works containing 14 verses only we quote below the whole work except verses 2, 3 and 4 which are illegible.

॥ ६० ॥ निष्कलौत नमो खमाममणां ॥ गोचमाईय । महामुषोव नमो
 अरिहन्तां ॥ वार १ ॥ करेमि भन्ने सामाद्वयं ॥ वार २ ॥ अणु आण्ड
 त्रिद्विजा ॥ अणु आण्ड परम गुरु । गुरुगुरुयथाहि । मडिचसरीता
 बहुपरिपुत्रा पीरसि रार्ह संचारय ठाडमि ॥ १ ॥
 चत्तारि भंगल । अरिहंता मंगलं । सिद्धा मंगलं । साहसंगनं केवल पदतो
 धर्मां मंगल ॥ ५ ॥ चत्तारि लोकोत्तमा अरिहता लोगतमा । सिद्धा लोहता
 साहलोगतमा । केवल पन्नतो धर्मो लोगतमा ॥ ६ ॥ चत्तारि सरण पवञ्जामि ।
 अरिहंते सरणं पवञ्जामि । सिद्धे सरणं पवञ्जामि । साहसरणं पवञ्जामि ।
 केवल पन्नतो धर्मो सरणं पवञ्जामि ॥ ७ ॥ पायायवाय मिलियं चोरि
 मेहुयं दविण मित्यं । कोहं मायं मायं लोभ पिच्छं तद्वा दीसं ॥ ८ ॥ वसं
 अभकषाण पेसुन्न रर अरर समावत्तं । परपरिवायं मायाभोसं मिदत्त सङ्गव ॥ ९ ॥
 वीसिरेसु इमाइ सुत्त मया संसया विण भूयाइ दुग्गइ निबंधाई आत्त
 पावडाणाइ ॥ १० ॥

End.

गोहं जल्लि मेको । नाहमवय कखई । एवं चदीय मणवो अपाण मय
 सासर ॥ ११ ॥ एगोमे सासउ अप्पा । नाचदंसण संहुउ । सेसा मे वडिवा
 भावा सम्मे संजोगल्लउणो ॥ १२ ॥ संजोगमूला जीवायं पत्ता दुवउपरमप ।
 तन्हा संजोगसर्वधा सम्मं तिविद्विण बोसरिणं ॥ १३ ॥ अरिहंतो मइदी
 जावज्जीव सुसाहुणो गुरुणो । जिण पण्हं तसे वच सम्मतं भए गहिचन् ॥ १४ ॥

Colophon.

इति श्रीसंसारकविभिः संपूर्णः । सवन् १९८० वर्षे ज्येष्ठ मासे अश्विनपक्षे
 श्रीभाग्यरा नगरे लिखितम् । श्रीकल्याणनगर सूरीश्वरी रज्जे विजयराज्ये
 शिखकपाठकयोः विरं जीयात् धर्मं भुवात् श्रीलात् सकलायामिदमेषि
 साधवो श्रीनाहला पठनार्थम् ॥ श्रीचंभन गच्छे ।

Next important work is the *Vpiddha Aticāra* ॥ इति चतीवार । It
 consists of some valuable instructions on avoiding unreal and
 following what is real. The following extracts from the beginning
 will throw some light on the nature of the work.

॥ ६० ॥ इच्छामि खमा समर्थो । इच्छाकारेण संदेसइ भगवन् गुरुपत्रं
 मणी । सविज्ञेय पयो अतीचार चालोउ । इच्छ नमो अरिहंतायं । इच्छ
 आवक तथइ धर्माइं सम्यक् गूल वरवत्त भणीइ ॥ इच्छ ॥ अरिहंते
 सुसाधगुरु जिनप्रणीत धर्मभाव तु सम्यक् प्रतिपालुं । द्रव्यतु लौकिक ।
 लौकीकर । दिवगत । गुरुगत । पर्वगत मिथ्यात्व अनुबिंध भणीइ ॥

हरिहरत्रयार्थं इन्द्र चन्द्र सहयोगेन गणेश दिक्पाल धनपाल स्कन्द कपिल
 इह इन्द्रमंत यच्च मुक्तिमुक्तिदायकं तथैव आराधीतं ते नैतिकं देवगतं मिथ्यात्वं ।
 चरक परित्रायकं कौनिकपापनाकं द्विज वापसं संसार तारिकं भवो मानोद ते
 नैतिकं मुख्यतः मिथ्यात्वं । अपर परिग्रहीतं जिन विभु वैराग्या ब्रह्मसत्त्व
 प्रमुखं जैनदेवदेवो तनु देव बुद्धि पुत्रं ते लोकोत्तर देवगतं मिथ्यात्वं । पास
 सात सत्राकुमूलं संसलं ऋषयः निष्ठं वीटिकं द्रव्यलिङ्गी तण्डुलं शिष्टं
 जे मुदबुद्धि भाषीद ते लोकोत्तरं मुख्यतः मिथ्यात्वं । ए चतुर्भिर्व मिथ्यात्वं
 यथायति परिहृतं ॥ सम्यक्त्वा पाच भतीचारं लोपतं ॥

*Aticāra means neglect and corruption. To avoid all kinds of
 neglects and corruptions is the principal instruction of this work.
 By way of illustration we quote below few lines.*

इतरि घर गाहिया नमये । अपरि घरगहिया नमये । अचंगक्रीडा परवैवाह-
 करये । कामभोगतिथ्यनामिनाये । ईतर लोडइ कानि सुखितनर वारइ सपुख
 तण्डुल गमन लोपत इह । अपरिग्रहीत परपुख तण्डुल गमन लोपत इह ।
 अचंगक्रीडा अयामकर देख काम लुचेटा लोपो इह । कामभोग तण्डुल रिषड
 राणि दिवस ति चित यइ । तीत्राभिनार धरिउ इह । पणं तिथि विष्णुत
 लण्ड लोप भग इह इह ॥ &c

No. 119. पञ्चमाङ्गश्रुतस्कन्धव्याख्या । Pañcamāṅgaśrutaskandha-
 vyākhyā. Substance, country-made white paper, 13 x 6 inches Folia,
 36. Lines, 9-17 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance,
 old, torn in parts. Prose Not correct. Incomplete

A commentary on the Śrutaskandha Anonymous.

पुस्तकैकस्मिन् श्रुतस्कन्धनामकस्य पञ्चमाङ्गस्य काचिदसम्पूर्णा टीका वर्तते ।

No. 120. डालसागर । Dhālsāgara Substance, country-made white paper, 14 × 6 inches. Folia, 127 (of which fol. first is wanting). Lines, 13-17 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1740. Appearance, old, with different hand-writings Verse. Generally correct. Complete.

A poem on the description of Harivaṁśa in the form of Dhāla a kind of song, by Guṇasāgara Surī, consisting of 151 Dhālas, complete in nine khaṇḍas or chapters. The subject of the work is the same as that of the Hindu Harivaṁśa. Names of persons such as Jadu, Sauri, Vṛispi, Andhaka, Vāsudeva, &c., as well those of the localities such as Mathurā, &c., are the same as in the Hindu Harivaṁśa. The only difference is that the heroes of Dhālasāgara are Jains. From the following lines the readers will be able to form an idea of the work.

सैनकदधी देवता कहइ तदा सिर नामि ।

किं हिं करणी सुर उपमा चाप प्रकाशउ स्तमि ॥ ४०

अवधिज्ञानकरी देवीयी पुत्र भवान्तरिताम ।

राजा राखी पेयीया युगलपणि अभिराम ॥ ४१

अगूहा धौड पगी अग्नि भाव असराम ।

काल रूप कोपी तिहा आवउ नूतन काव ॥ ४२

आदिनाथ को नंदन वनीं कउ बाहुवली बलवन्तजी ।

भरतेश्वर भुजवलि हरायी एवहु खउविरतंतजी ॥ ४३

सीमया कूँवर करमइ तउ श्रीशेयांस कुमारजी ।

आदिनाथ नइ जेहि करा वियउ रघु रसइ बाहारजी ॥ ४४

तेहनी खंदन सार्वभूमजी तेह नहउ सुभूमजी ।

सुधीप राजा तस पाइ उपइ वैरी कुलनउ भूमजी ॥ ४५

धीप सुदर्शनो तेहनउ नन्दन महासंद सुनन्दजी ।

सुभइ सुभंकर सीमवंसिए छदया पू निमा चंदजी ॥ ४६

कोसु गनि की सुरगति वासइ एह वंसिना भूपजी ।

असंख्यातनी पीटी उपजित कीरति चन्द्र अनूपजी ॥ ४७

निसंतान राजा तव मूर्त देवतवइ सजोगजी ।

शपदनी नायक नही कोइ मिलिया सघन खोगजी ॥ ४८

पचदिय करि गनि आया सुभग अनि भद्रो सजी ।

हरिणी युगलपण देधी मनमइ धरी जगोसजी ॥ ४९

अश्वरथी सुरवाणी प्रगटी जीव करत तुम्ह काहंजी ।
 चंपानगरी नउमल भूपति आपउं वाहिंजी ॥ ५२
 राजा राखी नउ तुम्ह देखी मदिरामांस पाहारजी ।
 म्यारउ वचन न माने सउ रे तउ करिभित संहारजी ॥ ५३
 मुर सकति आपउं धउ घटावी अवगाहन पणिनेमजी ।
 बयग बैर नवीमुरदरे धमरस पान्तिउ एमजी ॥ ५४
 हरि नामिइ राजा हुइ ते लोक नया कारिजीतिजी ।
 पायक पणियइ पूरइ तउरे इयमयरथनी धोड़ि जी ॥ ५५
 एसापइना हरिकंजत नीरे बसुध्यासइ विख्यातजी ।
 दशमा जिन वरजीनि बारइ आगइति सुधी बातजी ॥ ५६
 हरिहरिचो धो भदन उपजिउं प्रयवीपतिगुणधामजी ।
 महागिरि हिमगिरि बसुगिरि राजा उत्तमनाम प्रथामजी ॥ ५७
 मंवी गिरि सुयगा नरनायक एमोटी राजानजी ।
 तिवंड प्रयकी माहिं अर्थडित वरतावी निज आपजी ॥ ५८
 सहज ही मंधपतिनी पदवी करि विमला चल जातजी ।
 भगति ब भाव सुभभावनामावी कौपी निर्मलगतजी ॥ ५९
 एवं हरिभंभि कुलहुया संख्या रहित अपारजी ।
 किहि सुगति जिहिं मित्रगति मापी सफल कौया अवतारजी ॥ ६०
 सुनि सुत्रत स्वामी जगतारक राजगुहोद्विह वंशजी ।
 सुनि सुत्रत सुत्रत राजा वंशतथे अवतंसजी ॥ ६१
 भुवि भूपनउ अक्षर होतां मयुरापुरी मभारिजी ।
 बसु पुत्रव हस्तक उबर बंशविभूषणमारजी ॥ ६२
 केत लागु काल अक्षर यदुराजा उत्तपनजी ।
 जिहिधी यादव नाम कह्या टुनिइ पुंरुवरतनजी ॥ ६३
 यदुराजानउ मूमनुरउ मूमरौव उवावजी ।
 भाया प्रतिशाषा हि विचात्री ते कहिया विचमानजी ॥ ६४

The king Sūra had two sons like the sun, the first Sauri and the second Suvira. Sauri was enthroned and the second was made Yuvarāja. Prince Sauri removed his capital to a newly built city entitled Sauripuri, while his younger brother used to remain in the city of Mathurā. King Sauri having placed his son Andhaka Viṣṇu (Andhaka Vṛiṣṇi ?) on his throne died. Andhaka Viṣṇu had ten

sons Samudra Vijaya, &c. and two daughters Kunti and Madri by the queen Subhadrā. Kunti was married to a king belonging to the Kuru dynasty. Here a description of Kuruvamśa has been given thus—

आदिनाथ नो सुत कुरुजायो तेदृशकौ कुरुपेत कहाणउ ॥ ८२
 कुरुमुत हसीराय कहायो हयिनाउर भसी नगर विमायो ।
 हसी रुप संतान वपाव' विश्ववीर्य नरेवर जाण' ॥ ८३
 असंख्यात रुप इयानंतरि । शान्तिनु राय इउ हयिनाउरि ।
 हुको दारण साधु उजागर तीजी डाल कहियुण सगर ॥ ८४

End.

गायोरे हरिवंश सरोयारे मनवन्दित काज कि पांनौरे ।
 परमास अधिकाररे कपनी आगकि गायोरे ॥ १
 बारह दशना जिय तथइरे वंशए उत्पन्न ।
 विस्तरी भाषा चषी काइ इवा बहुपुरुष रतन्न ॥ कि गां ॥ २
 अपर नाम सुहा मयोरे रुप यदु दौ'जोइ ।
 राय दादव राजीया काइ पुहवीरे पर सुधा सोइ ॥ किगां ॥ ३
 चौसमो बावीसमोरे एविबंध जिमंद ।
 छपज्योउ आनंद मइ' काइ आयारे तिहां चउस बि इद ॥ किगां ॥ ४
 छण नइ' नवदिवजोरे वंशनइ' अबतस ।
 बासि नगरी हारिका काइ कौपुउ अरिकुल विधंस ॥ किगां ॥ ५
 स्थान फइ काइ भलारे धर्ममदन भीम ।
 शक्रमुत सीभावरी काइ पोठारे पीरप निसीम ॥ कि गां ॥ ६
 भावनइ पर जून नारे बन'तथी गहौ पार ।
 एक एकाथी बडा काइ अमलितरे हरिवंश कुमार ॥ कि गां ॥ ७
 इन्द्रनगरी हारिक'रे हारिकापथ सोइ ।
 छपमा सरिपो सहि काइ अनररे नवि दीसइ कोइ ॥ कि गां ॥ ८
 नित्य रठविनोदमइ'रे नित्य हरष छल्हास ।
 हारिकानगरी तथो काइ निति कोरे बाधतो वास ॥ कि गां ॥ ९
 नित्य सुत जन्मो सुबूरे नित्यसुतनी सान ।
 नित्यसुत परवतथा काइ होवइ रे उच्छाद रमान ॥ कि गां ॥ १०
 अउक पूरइ' कामिनीरे कलसमा मंडाण ।
 दीवनइ दधि अचता काइ करीयइरे धरि २ कल्याण ॥ कि गां ॥ ११

कीर्त्तिय जिन देहदारे पूजा प्रकार छीकि धपमय मष्टमा ।

काई वाजइगे वाजिए अपार ॥ कि गां ॥ १९

येन येनना घरारि घुघर घमकार भनी भावइ भावना काई भरीयारे

मन्य मार छदार ॥ कि गां ॥ १९

प्रबन्धभावि प्रभावनारे परम पुण्य प्रकार ।

श्रीकृष्ण श्रीकारिष काई पुनोरे पूषी मन पाग ॥ कि गां ॥ १४

दारी भीकी शोभतौरे पक्षितियां तनि मीन ।

मार मझारे करी काई चोपइरे मुधि भौंठा बोल ॥ कि गां ॥ १४

रगनेन कन्धोचइरे घाल भौती मार ।

करइ मनुष्य बंशामवा काई बरतइरे जिन मन नीवार ॥ कि गां ॥ १५

आज छइ दीपानिकारे नारिकारकभ मान ।

आजि पन्थ पञ्चमयां काईको जइरे लच्छइ मुविमान ॥ कि गां ॥ १०

मिलइ माइमोमामडारे माइमिधि मुविचार ।

धवज मङ्गल पारसुं काई जबर जय ॥ कि गां ॥ १८

गच्छ गच्छ प्रदामसुरे किञ्चयवन विसेस ।

श्रीविजय गच्छ राजीया कंदोपइरे मुदधर्ष नरेस ॥ कि गां ॥ १८

विजय अपि विजयभीरे धर्मेदास मुदीस ।

चिन्ता मागर वेमजी काई जइनीरे जलमादि जमीस ॥ कि गां ॥ १०

पद्ममातर मुनिजीरे मुयस यम भर पुन ।

पाय प्रबन्धी प्रभुतना काईपा मलइरे मुदमातर मुनि ॥ कि गां ॥ ११

सर्वपुत्र कीर्त्तोरइरे नाम मावस मुद ।

तीज नामममुलरा काई नामरे बार बरिबइ ॥ कि गां ॥ ११

कुट्टिपर मगरमइरे नाम नामि धमार ।

मवनइ लच्छकपुषइ काई बरीयइरे मुद अपिध मुमाय ॥ कि गां ॥ ११

दास मातर नाम श्रीहरिदासो विमान ।

मुदमातर नाम मइरे काई पागइरे मुदमदति मार ॥ कि गां ॥ १४

लच्छी लच्छ बमइरे दासनी नाम ।

आदिनी आमावरी काई जइरे जनामी मार ॥ कि गां ॥ १४

* This is probably the date of original composition of the work but not obscure for संवत् १८६९ indicates 76th year only. From this only it can not attributed to any particular century. १८७७

अथ लभत निरि मीमोरे सकल निरिवर ईश ।

तव लभत हरिचंग ए काईया ओरे धिर विद्या मोस ॥ कि गां ॥ १६

कलस ।

हरिचंगयाथो मयग पायो ज्ञानबुद्धि प्रकाशनत ।

पाप जावचं मयो भावतं पुण्य चायो चासनत ।

करच पुत्र कलच कमला पते सुखत सुहसमयो ।

पुण्य श्रीगुणगुरि जयह संघरंग वधा मयो ॥ १७

Colophon.

इति श्रीगुण गुरिसागर लतं टालसागर समानं मुंड लव २ डाव एव सतं
एकावण १५१ अक्षतः । संदार्थव ५०५० । सं १०६० वर्षे एषि दिन मये
१४ चतुर्दश्यां कर्मबाध्यां लिपीकृतं प्रवासने चार्मलपुरमध्ये विद्यादेवे दर्भ
भवतु कल्याणमस्तु । विरं नम्यात् पुस्तकं । स्त्रिखिदवाचकयोर्भद्रं
भवतु ॥ छ. ॥ छ. ॥ पंडितेः संमोध्य बाच्यं भद्रं भूयात् ॥ छ. ॥ लिखितं
पूज्य ऋषि श्री श्री श्री श्री श्री ५ छ, दीवचंद्रजी तत् चनेबासी ऋषि
श्री श्री श्री ५ छ रांगाजी तत् विनय ऋषि श्री ५ छ, राजारामजी तत्
सिध्या छ, श्री ५ दयालजी तत् चनेबासी मुनि साक्षि ॥ श्रीरतु व ००६०.
सैनकपाठकयोः शुभ भवतु कल्याणमस्तु श्रीरतु कल्याणमस्तु । श्रीपुंका
मण्डे लिपीकृतानि ।

विवरणम्—टालसागराभिषेकहरिचंगाल्यानविषयकगोविनिवशोऽयं श्रीगुणसागरगुरिविरचितः ।

No. 121. त्रैलोक्यदीपिका । Trailokyadīpikā. Substance, coun-
try-made white paper, 12 x 5 inches Folia, 47. Lines, 12-4 in a page.
Character, Nāgara Date, Samvat 1811. Appearance, very old, worn
out and writing effaced in parts Verse Generally correct Complete.

Sanghayanisūtra was originally composed by Jinabhadra Gani
and explained by Śricandra Munīśvara. The text under notice has
been sketched from that by Hema Suri. Hence it has been
entitled Madhyama Sangrahaṇī or Trailokyadīpikā, a lamp for
the illumination of the three worlds, with an explanatory note
under the name of Bālabodha. Subjects treated of in this work

are (A) five kinds of Śarīra (body), (1) Audārika, (2) Vaikṛīya, (3) Āhārika, (4) Taijasa, (5) Kārmana; Rśas, four Kaśāyas, eyes &c. five Indriyas, seven kinds of Samudghāta, three darśanas such as Samyaktīti, Mīradīti and Mithyātvadīti, five sorts of Jñānas such as Matijñāna, Śrutiñāna, Abadhijñāna, Manaparyajñāna and Kevalajñāna; three Yogas (1) Manayoga, (2) Vacanayoga, and (3) Kāyayoga, Upayoga, which are principally of three kinds (1) Sāmāpyalaksana upayoga, (2) Sarvajiva-prati sākāra upayoga, (3) Anākāra upayoga. Of these Anākāra upayoga again is of nine kinds such as (1) Upapāti, (2) Cyavana, (3) Sthiti, (4) Paryāpti, (5) Karma, (6) Āhāra, (7) Sanjñā, (8) Gati and (9) Agati. Thus the Upayogas are twelve in number. These are the principal subject treated of in this work.

Beginning.

॥ ६० ॥ जमिन् चविहताह विह भवती ग्राह्याय पनेय ।
 सुरमाहयार्थं नरतिरियाय विद्याभवयम् ॥ १
 उग्रवायं अथ विरह मयह मयमहय ममानमये ।
 दहवाहयहयह भुवय ॥ २
 अमर वलिहार मयिहं तह विहय तिह चतारि ।
 पनीयार्हं मद्दार्हं सेवार्थं नरतिरियायम् ॥ ३
 दाहिविह वर पलिचं उग्रवाह कुंति दुष्टिहमूया ।
 तहिवि मय पलिचं हिमूय आमुह्योर्धं ॥ ४

Beginning of the Commentary

चविहता क श्रीवीतरादेव अने चादि मय पनेय
 विह वाचार्थं उग्रवाय मयम मय पनेय इति विहमयरी मय' सुरमाहय
 १ मयरी २ मयमय ३ अनेतिहं ४ पनेय विहति क. आमुह्यो १ भवम
 च कहेये विमान पवि चरम कहेयार्हं जिहदि अने अने मयरी २हे
 न मयमयार्हं तिह मे भवम कहेय' अनेय दाहवा क दिहम' १ पनेय
 उग्र कहेय' पवि मयम तिहम' चर मयम मयो कहे' जिह वाचार्थं
 तिहवा चरदिह मयम अमाहय हे वाचती म यो. एनेतिह (१)
 भवम (२) उग्रवाय प तिह विहं कहेयः ।

End.

दिहिविहमयम अथ उग्र वाचार्थं अचविह ।
 पनेय विहमयार्हं मयम' आहय विह ॥ ६
 मयमय विहमयार्थं श्रीमद्विह विहमय मय' ।
 मयमय विहमयार्थं श्रीमद्विह विहमय मय' ॥ ७

Colophon. इति श्रीबेल्कोकदीपिकाभाषी स य संयुक्तो मंयुषो श्रीरत्न किरावसत्तु ।
श्री श्रीं । भक्तोपद विद्वत्तं जिनस्य मध्ये ॥ श्री ॥ संवत् १८११ वरते
मिती श्रीमद्विर वद ६ दिने श्री ॥ महारक्त श्री श्री १०८ श्रीश्रीशिवचंद-
नरि विजय राखे ॥

End of the Commentary. एतन्ना प्रचार यनाकार उपयोग जाणि व ॥

Colophon of the Commentary. इति मयवधो मूय बालदीपः मंयुषः ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽभिन्ने श्रीश्रीशिवचरित्राभिः काव्यज्ज्ञेन निरुद्धाः सटीकोवर्तते ।

No. 122. दण्डकसूत्र । Dandakasūtra. Substance, country-made Kāśmīrī paper, 12 x 5 inches Folia, 7. Lines, 5 in a page Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, old, torn in parts and slightly worm-eaten throughout Verse. Generally correct. Complete.

A review of the principal catagories of the Jaina philosophy, entitled Vicārasāi, in Dandaka verse, hence it is entitled Dandakasūtra also, by Gajasāgara Gani, pupil of Dhavala Candra Upādhyāya. The principal catagories, according to the Jaina Śāstra, are (1) Nārakī including Ratnaprabhā, Śarkarā, Bālu, Pañka, Dhūma, Tama, &c., (2) Āsurādi includes Bhuvanapatis, Tamatama, Asuras, Nāgas, Suparnas, &c., (3) Prithyādi including Apa (water), Tej, Bāyu, and Vanaspati, (4) Dvīndriyādi, such as Dvīndriya, Trīndriya, Caturīndriya, &c., (5) Garbhaja, Tiryak, Manusya, &c (6) Vyantarika devatā, &c (7) Jyotiska including planates, stars, &c., (8) Vainānika, (9) Śarīra, (10) Singhayana, (11) Sāmjñā, such as Āhāra, Bhaya, Maithuna, Parigraha, Krodha, Māna, Māyā, Lobha, and Gharaloka (wife &c), (12) Sīnsthāna, (13) Kasāya including Krodha, Māna, Māyā, and Lobha, (14) Vēṣa colour such as black, green, white, &c., (15) Indriya, eyes, ears, nose, &c, (16) Samudghāta seven in number, (1) Vedanā, (2) Kasāya, (3) Marana, (4) Kṛiyavaikṛiyā, (5) Taijasa, (6) Āhāra, Kevalī, (17) Dṛiṣṭis are three in number Samyaktvadṛiṣṭi, Mithyātva-dṛiṣṭi and Mīśradṛiṣṭi, (18) Darśana is of four sorts, Caksudarśana, Acaksudarśana, Avadhidarśana and Kevaladarśana, (19) Jñāna is of

five kinds, Matijñāna, Srotijñāna, Avadhijñāna, Manaparyāyajñāna and Keralajñāna, (20) Yoga, (21) Upayoga, (22) Utpāta, (23) Cyavana (death), (24) Sthiti, (25) Paryāpti, (26) Kimāhāra food of each animal, (27) Sanjñi, (28) Gati, (29) Agati, (30) Veda (male, female and eunuch).

Beginning. श्रीपरमात्मने नमः ॥

अमिह चउदीम जिने तद्वसुत विचियारलेसदेसवस ।
 दंडमपएहिं ते चिययो सानि सुवेह भो भव्या ॥ १ ॥
 नेरइया १ अमुराई ११ पुडवाई १६ वेदिया दउवेव ॥ ११
 मभवतिरिय मनुष्या ११ वीतय २२ जीइसिय २२ वीमावीदा २५ ॥ २
 सखित यरीउ इमा मरीर १ सीमाइयाय २ मययवा ३ सदा ४ ।
 सठाण ५ कषाय ६ लेस ७ इंदिय ८ स मनुष्याया ९ ॥ २ ॥
 दिटी १० दंसण ११ नावा १२ जीगु १२ वउगी १३ ववाय १५
 ववय १६ डिई १७ ।

पजति १८ किमइदि १८ सवी २० गई २१ अगई २२ वेए ॥ ३

End.

वाक वषअइ विष अइया २ असेव ते जति वारम् १५ ॥
 सले विइ ते भावा जिण मएव तसीपता ॥ ४४
 संपद तुम्ह मलय दंडमपय मवय मजइमयय ।
 दंडतिम विरय तुम्ह वइ ममं दिंतु तुम्ह पट ॥ ४५
 सिरि जिण वंस सुणीसररले सिरि मवयवेद सीसेव ।
 मजसागरेण तिइया एसा विवमि अपइया ॥ ४६

Colophon. इति श्रीविचारसाई प्रति. चउदीस दंडक मूषटवाले सपूर्णे सुमनसु ॥

विवरणम्—विचारसाई प्रतिनामक-दण्डकमूषटवीर्यं निबन्धः ।

No. 123. दमष्टान्तकथानकम् ।

Daṣaḍṣṭāntakathānakam.

Substance, country-made colourless paper, 14 × 6 inches. Folia, 4. Lines, 4-18 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1836, Śaka 1701.* Appearance, old. Prose Generally correct. Complete.

* The date of the original composition is 79 Samvat see the verse एषीनामोति वषेऽस्मिन् विज्जनादिमने &c. at the end.

A work on instruction for children entitled Bālavabodha. As it consists of ten different tales by way of examples, another name is Daśadṛṣṭāntakathānaka. The ten tales are the following (1) Cullok, (2) Paśaka, (3) Dhāreya, (4) Jvara, (5) Ratna, (5) Svapna, (7) Cakra, (8) Carma, (9) Yoga, and (10) Paramāṇu. The following Sanskrit śloka are written in the margin of the codex with reference to them.

“चक्री शदशकोऽथ विप्रविषये तुष्टी ददी वाञ्छितम्
विभो मूढमतिर्वयाच सपुरे वार्त्तं गृहे भोजनम् ।

यादृचाजगृहे विप्रिय सुषणे वार्त्तं पुनर्वाञ्छति
दुष्पाप्य तदशीषयोनिगृहणे भ्रात्रा भवं मातुषम्” ॥ १

“चाणक्यः किल चन्द्रशुतनृपतेर्मन्त्री श्वकीवार्यकी
देवीदत्तमुपावकेश जितवान् स्त्रीकान् धनार्थान् बहून् ।

भ्रात्रेणैवार्थं भर्तुं पत्न्ये प्रकृतवानेकैकदीनारत
क्षेत्रीयेत कदा तदापि श्रुभवी न प्राप्यते दुर्लभः” ॥ २

“धान्यं भारतसम्पन्नं चं सखत्वं संमोक्ष्य तदादरात्
प्रसन्नं सर्वपञ्चतुं कुशुकाग्रध्वे परिचिप्यते ।

उडः सूर्पककोष्ठी कथमपि प्रसन्नं प्रपक्व रूपकं
चेत् कुत्साञ्च नृणां भवी भुवि तदा प्राप्यः प्रसादान् कथम्” ॥ ३

“राज्यार्थी तनयो वृषिश्च विदिवी नूनं मम द्रोहणी
मुह्यतासन्नसहस्रकीचकपथे रम्भुं समारोभिरे ।

स्नान् सर्वान् वपनन्दनी विजयते यद्येकवैशं वपः
सर्वे वान्ति समूलतत्तदपि नी संप्राप्यते मातुषम्” ॥ ४

“श्रेष्ठी रक्ष सुवशकोऽथ कृपणो यामान्तरिऽसौ गतः
पुत्रैः सार्धेनमाय रत्ननिबद्धं दत्तं निदिशि पृथक् ।

भ्रात्रा याचयते सुतानपि च ते व्यावर्त्तयं ते क्षयित्
स्वत्वं निर्गमयन् सुधा नरम्भवं जीवः पुनर्वाप्नुयात्” ॥ ५

“शालाघां किल मूलं देववृषतिः सुतः समं भिक्षुणा
रात्रौ चन्द्रमसं सुखे निविशतं दृष्ट्वा प्रभुहावुभी ।

आदौ राज्यमघो मुकुटवसहितं सर्वलोकं भिक्षुकी
राज्यार्थी दधिभोजको न लभते तद्वद्वं मातुषम्” ॥ ६

“संभं दृष्ट्वाश्वतीर्षं दृष्ट्वालयकान्वाविक्रयन्ते बुधै-

र्यको बौद्धश्च बौद्धश्च + + युते शार्वा च तन्माकरे ।

सुखीहं दृग्धे + + + सद्यसां त्रिचापवीणः पुनः
 दुर्बुधो न विचिन्तितुं हि तदन्तं तद्वत्त्वं मानुषम् ॥ ८
 'जंवावाहम + + + + कूर्वाऽपि तोरं गतो
 वातोत्सारितमेवमेव सख्यं चन्द्रं चिरात् दृष्टवान् ।
 कौटुम्बिकं कृते गतः सुमिक्षिते द्विद्वं पुनर्वाञ्छितं
 चन्द्रं नैव लभेत्तथा न श्रमवः संग्राह्यते कर्हिचित् ॥ ९
 "पूर्वाञ्च सखिषं युगं यदि भवेत् तत् पयिमाञ्चो पुनः
 वातादीक्षित उपरम्भविग्रहं सा चेत् समिन्ना वदा ।
 मांता मुरि भव स्वपुच्छवमसौ स्वर्गं प्रमादादङ्गं
 न प्राप्यं शुभमाशुषं पुनरपोत्यं वीरलाघोऽप्रवीत् ॥ १०
 "द्विषी सन्दरसप्रभं तिरिक्तरं कृत्याय चूर्णे वली
 कल्याणीहवेषायुना विकिरते शीघ्रं बुधी मर्मतः ।
 शशाः त परमावधः पुनरसी विष्ठीकरीत्यादरान्
 माशुष्य सुभग पुनर्भगवद्धारण्ये मदा दुर्लभम् ॥ १

The main subject treated of in this work is the human birth, which can not be got easily. After repetition of several births of different kinds one gets human birth by his previous good actions. This theory has been illustrated with ten examples. The work was originally composed at the request of Kāraṇa a merchant for the perusal of the sons of Vacanācārya Sannāga, by Abhaya-dharma, in 70 Sāmvat.

Beginning. ॥ १० ॥

प्रकल्प्य श्रीमदावीरं सुरासुरनमस्कृतं ।
 कृत्वा मृज्जन्ममवधिं दग्धदृष्टानविसरम् ॥ १
 बाणाणामवधीनाय सुधियां करवाय च ।
 तच्छास्त्रोपेक्षयाः सखी मन्वन्त्यं कृपापराः ॥ २
 पुङ्गव पासव घने ज्वरे रयचे सुमिष चङ्गे वत् ।
 चाम लुगे परमाद्य दग्धदिष्टता मयव जन्मे ॥ ३
 तेन मवी वीर्या वचा चर्क करिवानह विवर प्रमादः ।
 न करिवत् एतनह दृष्टातनी बाणावधोद्य बुध
 श्रीमन्मिष र्जय मूलीकां राग्ये विजयिनि कटुटम् ।
 देहिणः करवाक्यसाधयेच विदुषां मतम् ॥ १

End.

वाचनाचार्यं सशमकुमाराणां विनयेक ।

चकाराभयधन्वाख्यो वाचनायं विवेकिनाम् ॥ २

एकीनासीति वर्षेऽस्मिन् विक्रमादित्ये सति ।

तिथ्यङ्माने वालाद्यावकीर्णं सुयगार्थकम् ॥ ३

यावन्मूर्धन्यभीरवमिन्दु मूर्चोरसागराः ।

सावद्वन्द्वं सत्सहवाचमानं पदे पदे ॥ ४

Colophon.

इति दृष्टान्तकथामकं सम्पूर्णं श्रीः कल्याणमधुः सं १८१६ वर्षे शके १७९१
प्रवर्त्तमाने भासीतम प्रथम यावत् मामि अथपदे चतुर्थी तिथौ शनिवासे
श्रीमन्मोक्ष मङ्गल महादुर्गे प जैनसोमविना निधिताः ॥

विवरणम्—दृष्टान्तकथामकी नाम कथिज्जेननिबन्धविशेषः ।

No. 124. दशविकालिकसूत्रम् । *Dasavikālikasūtram.* Substance, country-made white paper, 12 x 5 inches. Folia, 46. Lines, 9 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1663. Appearance, very old, worn out, writing effaced in most parts. Verse. Generally correct. Complete.

Another copy of the *Dasavikālikasūtra*, complete in ten *Adhyayanās* or chapters as (1) *Dummapupphiya*, the first *Adhyayana*, (2) *Śramanya Pūrvikā*, the second *Adhyayana*, (3) *Keullakācārakathā-nāma*, the third *Adhyayana*, (4) *Thajjavanīyānāma* the fourth *Adhyayana*, (5) the fifth *Adhyayana* is entitled *Piṇḍikhapāṇebhise uddesa* (6) the sixth *Adhyayana* is named *Dhammathakāma* (*Dharmthakāma*), (7) the seventh *Adhyayana* is *Suvākkasuddhi* (*Suvākyasuddhi* ?), (8) the eighth *Adhyayana* is *Āyārayanihi* (*Ācāranidhi* ?), (9) the name of the ninth *Adhyayana* is *Viṇayasamāhibauttho uddeso*, (10) the tenth *Adhyayana* has no colophon indicating its name, however it gives some definitions of the *Bhikkus*, relating their characteristics. This work has been already described before see No. 20.

विवरणम्—दशविकालिकसूत्रम् ।

No. 125. दशारण । Daśāraṇa. Substance, country-made colourless paper, 12 × 5 inches Folia, 2 Lines, 8-11 in a page, Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old Verse Generally correct. Complete.

A little poem on the good conduct and adventures of the king Daśāraṇa Bhadra Rājarsi, by Lālā Vijaya, a pupil of Vijaya Paṇḍita.

Beginning. ॥ १० ॥

सारद बुद्धि दार्ढ्यं सेवक मयपालद ।
मयमुक्त निजगुरु मयिक विकामनचंद ।
बंदु मासनापति माचौ वीर जियंद
हुं नारसि भवति दशान भद्र सुचिंद ॥ ० ॥

॥ मृटक ॥

दशान भट्टे सि चति उत्तम दशान भद्र सुर सींदर ।
दशान भद्र राजा अनुलोचन मविजयनामन सींदर ।
नार राजा मतिपालर टावर परदल वीर ।
विमल निवार धर्मविचार टावर परदलवीर ।
विमल निवार धर्मविचार कर रंगरस कीर ॥ १ ॥

End.

॥ मृटक ॥

इंद्र वादी वीर धन मानव अवितार ।
जयमान करी नर लक्ष्मण भवपार ।
माह वीर पद पदे धन मानव भवपार ।
इन्द्रवाय लयाकिउ होसम अवरण कीर ॥

॥ मृटक ॥

अवरण कीर एवो परि भूमि उभयभुज कर्मभवातिर ।
किंच पासी सुमति पीडता मंगलिक हु एवि वातर ।
मयता गुणता उत्तम तु गुण पुष्टकर सवत लगीर ।
सुम विजय पीडित मिव मयनर लक्ष्मण विजय निरदोष ॥ १० ॥

Colophon. इति दशारण भद्र राय अपि सम्पाद्य संपूर्ण । इति संवत् मन्वे ।
साधवो आत्मा लिखितं ।

विवरणम्—दशारणभद्र राजपि सहायविषयकोऽयं निबन्धः ।

No. 126. देवराजवच्छराजचौपदे । Devarājavaccharājacaupai.

Substance, country-made colourless paper, 13 x 6 inches. Folia, 27.
Lines, 7-17 in a page. Character, Nāgara Date, Samvat 1792.*
Appearance, very old. Verse. Generally correct. Complete.

A Caupai or Catuspadī poem on the adventures of Vaccha (Vatsarāja) Rāja, entitled Devarāja Vaccharājacaupai, by Vinaya Gapi a pupil of Kṣaktilaka Munīśvara.

Beginning. । १० । ऐ नमः ।

परमोदयकारण पवर । अयदार्नद पाव ।
श्रीफल बधिपुस्तक उपपत्ती सुलतनिवास । १
हंसमन्त्रि परमेश्वरी सफला जसु अरदात ।
धोवा पुस्तकारिणी पवन् सरसवि मात । २
लास पसायइ ततविषयइ मुरव पुत्र करि होइ ।
विरनंदउ सा भारती काशीदास परि जोइ । ३
तुम्ह पसाय दिव जी करइ कवित कथा अरदाइ ।
भूष विद्या जिम रसवती होइइ ते मजिसवाद । ४
इ बालक बुदाइरउ सरसति करउ पसाय ।
तुम्ह सुपसायइ जेकम् सरस सजोते पाय । ५
कीरति कमला सगुण सुंत सुमति अग मोरीग ।
पुण्यपसायइ इत्य भवइ सजोइइ सकलासोय । ६
पुण्य पसायइ परमवइ पामदेव विमान ।
केवल सिरि नहि कह सुदा कह पामइ निरवाय । ७

* The date of the original composition is अयनवारिधिरसमइ (मघो) 1673. See the end.

पुष्पकल्पतस्मिन्वर्ता फलर मनोरथ सन् ।
 पुष्पवत रङ्गा संमन्त्र वन्द्य राजहृष्टान् ॥ ८
 जिह परिदीप्तं माध्रमर सुषोयुं शीघ्रवपाधि ।
 तिष्ठ परिहृं दिष्टं तत्र कश्चिद् भन उद्गास ॥ ९

रायगोदो मादि लज्जदो ।

श्रीश्रृङ्गदीप मुद्रामण्डल खड्गयोजन परिमाण ।
 सकल दीप निधि सोदतो कुल निरि येत प्रधान ।
 सुप्रधान साधक काही जिह्नो परिधि मिश्रचो जिह्न वरद ।
 लघु शीघ्र सोदर कानकगिरिवर द्वन्द्वी मगदरद ।
 विरहरं प्रति संप्रति स्मरि जिह्नवर जिह्ना जिह्ना चतिसय धनद ।
 सर ससर वितर भवनश्रीमिह्नत जंघ्नीय मुद्रामणी ॥ १०
 भरतसेन मोदर भवत जंघ्नीयमन्त्रारि ।
 वरदामादिक द्वन्द्वता निवसद जिह्नां विचारि ।
 सुविचारि पुरवरजिह्ना राज इवित शक्तिहित नासए ।
 जिह्ना वरद प्रमुदित लोच संमल दुष्ट कौमङ्ग वासए ।
 सर सरद सोदर जिह्ना प्रजापति पुरधीनम वर बुधिनितो
 जिह्ना रूप सुंदर पद मईसर भरत येत सोदर भयी ॥ ११ ॥
 कन्या जिह्ना निधि निवसती शीरो बहु पार्श्वदर ।
 कलि करद जिह्ना दिन दिवस दीपद अविचल भंदर ।
 सुमर्भदि दीपद कीन लोपद जिह्ना चवगुणविसए ।
 शङ्कन ही मंदिर चेतसुंदर बहुत पुष्प प्रदेसए ।
 जिह्ना नीरमिग नरिंदराजद नवद कल वर भूपती ।
 अति मूर खन वल पगुर सोदर कन्या जिह्ना निधि निवसती ॥ १२ ॥

End.

वन्द्यराजभूपति निग मंदिरद भावी नहुपरिवारदक्षेर ।
 श्रीमिखरभुतमद भावद जिह्ना राजभार सुविचारद ॥ १३ ॥

३८ दृष्टा

पवरी बहुलम आपणच ह्मी वव संसार ।
 विह रसनी साथद भलत लीयत संजम भार ॥ ३९
 जाल—सुष दादरे सुष दादरे एहो जाति ।
 जत पावदरे जत पावदरे जत दूषण समभाटालदरे ।

च्या नष्टराज सुमीमर सीद्धरे किरिया गुणजमनमोदरे ।
 जग पवत्र निज करख विप्रीद्धरे ।
 अभिमज्जमसंगजपोद्धरे ।
 दंथ सुमति सुपति त्रुतचारीरे ।
 नित प्रति निजगुण अनुचारीरे ।
 नित विषय कपाय विचारीरे
 नित प्रथमर जस भरनारी ॥ ३५
 दश भिद्यती धूम जाचीरे करर मूषी निजमन बाचीरे ।
 प्रति बीधर बहुल प्राचीरे वच्छराज सुनि गुणवाचीरे ॥ ३६
 बहुदिन सुभसंधमपाचीरे निज अरुम करम पर जाचीरे ।
 मन तामड दुरर टाचीरे भवसी मन पावड वाचीरे ॥ ३७
 भवने अचसख भावदरे सुरनरनारीगुण वाचरे ।
 निज पातक खलख वमा वदरे बखसुख पावदरे ॥ ३८
 सुवयी भागव पत्र चाररे लिसर सेज मन न खादरे ।
 तपवलि निज करम वपादरे सिवन दिखर ने सुखदादरे ॥ ३९

शम आवाची ।

शम—कुमर इसीमन बीतवैरे एदेगी इन परर धर्म भण्ड मुषी ।

साहिबा बनीपमवेग सीबीधर धर्म बीसदाजिमल दीवर बी

सुख भण्ड ॥ १०

सिवपुरलोखा सासगीरे घामोजर हो धरम पसाव ॥ ११

सुखकार खरतर गच्छ धची श्रीजिनसिंह सुचिंद ।

जस दीमड जगवर पदतलगु श्री साहिब हो नथ आचंद ॥ १२

सुतक्रियाकारक गुणनिधी आगम तथा डार ।

श्रीकनकतिलक सुनिसख जवंसी पाठकपद धारे ॥ १३

तसु सीस बापक पद धर लिपमी विनयगुणवत ।

जिष्णुकरि विहार पदीतलर प्रतिबोधादे बहु शारकसंत ॥ १४

दशपि तसु सीस सद्गुरुगुण तिलड

श्रीरत्नसारसुनोस महापीठज मुलस महर ।

जसनामड हो सुख कर निखदीस ॥ १५

मथिरत दर्प मनोदर गणि हेमनंदन धीर ।

एभीस तास मुहुकदमिते पतिपत्तहो गुणगभीर ॥ १६

ଶ୍ରୀହରିନନ୍ଦନ ଗଣି ମଧ୍ୟତ ମୁଖସାଦ ଲଢ଼ି ଅଭିରାମ ।
 ଗୁଣି ସଞ୍ଜ କୌରତି ଧନ୍ତେ ତା ଏ ଖାଆନ୍ତେ ଫଳମୁଖକାମ ॥ ୧୧
 ଶ୍ରୀବାମ ଭରଣବରତ ଭଲତ ଶ୍ରୀମତି ଜିନ ମୁ ପସାଦି ।
 ଗୁଣବାରାଦିଏ ଏସ ସୁସଜ୍ଜ ମୁତବରସଜ୍ଜ ଛୋ ବଢ଼ି ପରମାଦ ॥ ୧୦
 ଶ୍ରୀ କହିଅ ଧ୍ୟାନ ସମତତ୍ତ ଅଗୁଣୀଦୌଷ୍ଟ ନେ ମୁଢ଼ ।
 ମିଳ୍ଲାମି ଦୁଃଖ ନେହନତ ଶ୍ରୀ କହିଅତ ଛୋ ଧ୍ୟାନବର ବିବଡ଼ ॥ ୧୮
 ପୁରାବତ ଶ୍ରୀଶଙ୍କରମୁନି ମଧ୍ୟତ ଶ୍ରୀ ମୁଖସାଦ ଏହ ଚରିତ ।
 ନେ ଲହର ଶୌରା ଦିନ ଦିନେ ଗଣି ଶ୍ରୀବତ୍ତ ଜଗମ ପବିତ ॥ ୧୯ ବି

Colophon. ଇତି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀକବିପତି ଦେବରାଜ ବନ୍ଧୁରାଜ ଶ୍ରୀପଦେ ସଂବତ ୧୭୮୧ ବର୍ଷେ କାର୍ତ୍ତିକ
 ଶୁକ୍ଳ ୭ ଦିନେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଜାତଦେଈ ପାଞ୍ଜନା ॥

ବିବରଣ୍ୟ—ବନ୍ଧୁରାଜବିବିଧାୟକ ଶ୍ରୀପଦେ ନିବନ୍ଧୋପମ୍ ।

No. 127. धर्मबुद्धिचौपदे । Dharmabuddhicaupāḥ. Substance, country-made white paper, 13 x 6 inches. Folia, 20. Lines, 1-16 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1742.* Appearance, old. Verse Generally correct. Complete.

A poem on the character of Dharmabuddhi a minister of the king Pāpabuddhi, entitled Dharmabuddhicaupāḥ, by Lābhabardhana.

Beginning. ॥ १० ॥ दृष्टा ।

ମଧ୍ୟମ ଜିବେ ଶର ପରମଢ଼ି ପୁରବ୍ଧ ହାର ।
 ଶେଷକ ମନ ବଞ୍ଚିତକରଣ ମୁଖ ସମ୍ପତି ଦାତାର ॥ ୧
 ମଦଦେଶ ଗୁପ୍ତ ଗାଧି ମୁଖ ଶେଷକ ବରଣ ଶରୀର ।
 ବିଶୁଦ୍ଧସମ୍ପତି ସାରଣ ଶରଣ ସୁନ୍ଦରରୂପ ସୁଧୀର ॥ ୨
 କବଚ ଯଥା ଅଗ୍ନିଶିଖା କରେ ଶେଷକ ସୁବିବେକ ।
 ଶ୍ରୀ ଚରିତ୍ରତ ସଦାବର୍ତ୍ତ ଧ୍ୟାନିତ ଧ୍ୟାନ ଧ୍ୟାନେକ ॥ ୩
 ମୁଖସି ବସାରେ ସାରଦା ସନ୍ତାପ ସୁଖସ ଶଂସାର ।
 ଧ୍ୟାନ ଧ୍ୟାନ ମନ ନେହନୀ ବିଷୟ ନିବାରଣ ହାର ॥ ୪
 ଧ୍ୟାନ ପଦାରଥ ଅବତ ମେ ବାସାଧେ ସଜ୍ଜ କୌର ।
 ଶ୍ରୀକୌଶଳ ଶ୍ରୀକୌଶଳ ମୁଖ ଅସୁ ପସାଦମୁଁ ଛୋର ॥ ୫

* This appears to be the date of the original composition of the work. See ସଂବତ୍ ସତର ଦେବାଦୌଷେ at the end.

મગનન કાયા સુદ કરિ પારાધે એ કર્યો ।
 સંપદ પામે નવનરી કાઢે પાઠે કર્યો ॥ ૬
 કરે કર્યો રોજે પયો તેપિ એ મુખ પામેત ।
 કર્યો બુદ્ધિ મંત્રી પરે સંકટ સદુ ગાંઠત ॥ ૭
 ધરમ બુદ્ધિ મંત્રી કયા સરસ ઘણું શીકાર ।
 જનુર વિત મુખ જીવને સહે જિકે નર નારિ ॥ ૮
 રાગવંધ એ નવનરો ઢાલ પીપર પદ ॥
 મુખતાજં યે એક ॥ ૯

End.

ઢાલ જ'દાવન મત જાણુલ લારાજા કયા પદે ।
 પદની અંગતમે વાતમણી ધમરો ॥
 એ દુટાત જનોપમ સુંદર મુખતા જોત સિરી ॥ ૧ જા' ।
 રમ એ ધરમ કરે નર નારી માલજુમર જુમરી ।
 તામુ ચરણદલકમલમનોદરનમે અમર અમરો ॥ ૨ જા' ।
 એક સયાઓ ધરમ કાદાથી પીપર વંધ થરી ।
 મળતાં ઘુલતાં સમ કિલ પામે મળસિંધુ તરણ તરી ॥ ૩ જા' ।
 સંવત્ સતરે વૈતાલીએ સરસે સદર દરકરી ।
 મુખતાલીસ કહી મુખવંતી સરસ ઢાલ મુખરી ॥ ૪ જા' ।
 શ્રીજિમર્મદસૂરિ મહારક શરતરમણપતી ।
 તામુ વિજય રાજે એ પીપર ઢાલ કહી ચિરતી ॥ ૫ જા' ।
 શ્રીવિમલાઈ મુખવરધન મળિ જાએ મુક્તલ જાડો ।
 જનન સિદ્ધિ મુખવંત વચારસ માને જીવપતી ॥ ૬ જા' ।
 વિષય તામુ શ્રીશીમવચારસ સીમાથી સુમતી ।
 તામુ વિનય શ્રીસાવિદુરવળિ શાષક વદુ થયતી ॥ ૭ જા' ।
 તામુ સીસ નામે લાભ વરધન એક વંધ કહે ।
 ગૌરસકે તોપિય પુણિ રજ જનમદિતકરિ ટુરત પદે ॥ ૮ જા' ।
 અમે મળાએ ગાદ વૃથાએ કહિવા મન સમદે ।
 લાલ પદનનિધિરિધિત મુખજ સિવ મુખમુ જાંમલદે ॥ ૯ જા' ।

અર્થગાથા ૫૧૪

Colophon. ક્રતિ ચર્કવિષયે ચર્કબુદ્ધિ ચતુષ્પદી સમાપ્ત ॥ શ્રી

વિવરણમ્—અર્થબુદ્ધિચતુષ્પદીનામત. કથિત્તેનનિવશઃ ।

No. 128. नवतत्त्व । Naratattva. Substance, country-made colourless paper, 12 x 5 inches. Folia, 16. Lines, 14-16 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, worn out, torn and writing injured in most parts. Verse and prose. Generally correct. Complete.

A work treating of the nine Tattvas or the principal categories of the Jainas, which are (1) Jīva, (2) Ajīva, (3) Panya, (4) Pāpa, (5) Āsrava, (6) Saṁvara, (7) Nirjarā, (8) Bandha, and (9) Mokṣa. These Tattvas are first enumerated in a gīthā which is followed by an extensive gloss in prose. Anonymous.

Beginning. ॥ ० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ नवतत्त्वानि विद्वन्ने ॥ जीवतत्त्व १ अजीवतत्त्व २ पुण्यतत्त्व ३ पाप-
तत्त्व ४ आश्रवतत्त्व ५ संवरतत्त्व ६ निरजरातत्त्व ७ बन्धतत्त्व ८ मोक्षतत्त्व ९
श्लाघा—

ईदा रंभा मय पुत्र साग जीवा जीवाय जति विवेका ।

मुक्तो संवर निम्बर विप्र विप्र एतस्यै वा ॥ १

अर्थ ।

ईवतत्त्व आश्रवतत्त्व पुण्यतत्त्व पापतत्त्व ए चार ईव कहती शाङ्खा जीम्य
जीवतत्त्व अजीवतत्त्व ए दोव विवेका कहती आचर्या जीम्य जीवतत्त्व
संवरतत्त्व निरजरातत्त्व ए तीन उपाये वा कहती आदरणीय । जीव एक
प्रकारे चेतनपदवी जीवः १ जीव दोव प्रकारे + + यावर १ जीव
तीने प्रकारे जीवेद १ पुत्रवेद २ मनुष्यवेद ३ जीव चार प्रकारे
होवदति १ मनुष्यदति २ विद्वंश्च दति ३ नर्कयति ४ जीव पाँच प्रकारे
एवेंद्रो १ वेन्द्रो २ तेंद्रो ३ अउरिन्द्रो ४ ध्वेन्द्रो ५ जीव छ प्रकारे इन्द्रो
काय १ अमकाय २ तेज काय वायुकाय ३ वनस्पति काय ४ वन काय ५
जीव सात प्रकारे ज्ञाया सातमो अत्राय एवं ७ जीव आठप्रकारे चार
दति पर्याप्त अद्वयाना जीवा ८ प्रकारे जीवहि नवे प्रकारे दावर पाँच
मय चार एवं ९ भेदे जीव दस अनादोवा अमयवर्तीवा दिग्दा जीवना
ज्वन् १४ भेद एवेंद्रो सुख अन्त्यानी एवेंद्रो सुखयन्ता एवेंद्रो वादर
अन्त्यानी २ एवेंद्रो वादर पर्याप्त ३ वेन्द्रो अन्त्यानी ४ वेन्द्रो पर्याप्तो ५
तेंद्रो अन्त्यानी, तेंद्रोपर्याप्तो अउरिन्द्रो अन्त्यानी अउरिन्द्रो पर्याप्तो १० मन्दो
ध्वेन्द्रो अन्त्यानी ११ मन्दो ध्वेन्द्रो पर्याप्तो १२ अर्धन्द्रो ध्वेन्द्रो अन्त्यानी १३
अर्धन्द्रो ध्वेन्द्रो पर्याप्तो १४ एवं चण्दे भेद ।

Afterwards the varieties of Jīvas are mentioned as 563. 198 of Devas, 303 of mankind, 48 of animals, and 14 of Nārakis. The No. amounts to 563. Devas are first enumerated in this way—

दशभुवनपतो असुरकुमार १ नागकुमार २ सुवर्णकुमार ३ विमुक्तुमार ४
अग्निकुमार ५ होपकुमार ६ उदधिकुमार ७ दिग्निकुमार ८ पद्मकुमार ९
शानितकुमार १० आठव्यतर ८ पिशाच ८ भूत १० जघ ११ राघव १२
किन्नर ५ लिपुवध ६ अहोरात्र ४ ४ गंधर्व ८ आठवा अथनर चपपत्रो १
२. पद्मपत्री १ हस्तिवादी २ भूतवादी ३ कंदी ५ महाकंदी ८ ८ जोहोही ७
पद्म ८ एवं अंतर १६ सरव १६ पनेरि मेदे परमाधरमी अथ १ अथसव १
अम २ गवध ३ रौद्र ५ उपरीद्र ६ काळ ७ महाकाळ ८ अतिवध ९
धनुष १० कुंभ ११ बाहुक १२ वैतरणी १३ खरखर १४ महावीर १५
सर्व ३१ दश ज्योतिषो चंद्रमा १ सूर्य २ चंद्र ३ नक्षत्र ४ तारा एवं ५
चर एहोज दिर एवं १० ज्योतिषी सर्व ५१ । After Devas Deva-
lokas are enumerated which are twelve in number, such
as—

शोधनं १ ईमान २ सनत्कुमार ३ माहिंद्र ४ जह्न ५ लातक ६ एक
सहस्रार ८ आगत ९ प्रागत १० मारण ११ अशुत १२ सर्व ६३ । The
remaining 135 varieties relating to Devas are enumerat-
ed also in this way. They are दशतीर्थमृग १० तोन किंव-
भीवीया २ नवलोकोक्त ९ नववैद्यक ९ वाच अशुतर ५ total 99,
99 Paryāpta and 99 Aparyāpta = 198. The 303 varie-
ties relating to mankind are thus enumerated—
कर्णभूमि २५ अकर्णभूमि ३० अनरहोप ५६ सरव १०१, एकवीएक
पञ्चाभा, एकवीएक अपव्याभा, एवं २०२ भेद अने १०१ समर्द्धिन मनुष्या,
दणारा हो ल मलमूवादिक अने असुभिस्त्राग करे विवे उपजे निशारा
एवं ३०३ भेद मनुष्या भेद द्विवे ।

The 48 varieties of Tiryanka are thus enumerated—

प्रचिवी १ अप २ तेज ३ वायु ४ साधारण वनस्पति ५ एवाच सुख वादरगी
अपेधा ये १० भेद दुष्पा प्रलोक वनस्पति ११ वेदो १२ तेंद्रो १३ वीरिद्रो १४
अलचर समूर्द्धिम १५ अलचर गर्भज १६ अलचर समूर्द्धिम १० गर्भज १८
अलचर समूर्द्धिम १८ गर्भज २० उपरिसर्प समूर्द्धिम २१ गर्भज २२ भुज

परिमर्षं समृद्धिम् २३ गर्भज २३ चौबीसेरे पद्यांन, चौबीसे अपद्यात एवं
४८ तीर्थचरामेद द्विवे ।

The 14 varieties of Nārakī are thus enumerated—

रतनप्रभा १ मकरप्रभा २ बाहुप्रभा ३ पंकप्रभा ४ धूमप्रभा ५ तनप्रभा ६
तमस्तनप्रभा ७ एषाने ही पद्यांन, सातेही अपद्यांन, १४ भेद नाशकोरा
सर्व मिश्री ३६३ औदरा कृपा ।

The varieties of Ajīva are 560 of which 530 are Rūpīs and 30 Arūpīs. In the Rūpīs 100 kinds of Varṇa or colour, 100 kinds of Rasa or taste, 100 kinds of Saṁsthāna or shape, 42 of Gandha or smell and 184 Sparśas or touch are included. Thirty varieties of Arūpī include Darmāstikāya skandha, Dharmāstikāya deśa, Darṇāstikāya pradeśa, Adharmāstikāya skandha, Adharmastikāya deśa, Adharmāstikāya pradeśa, &c.

The Puṇyatattva, Pāpatattva, Āśravatattva, Nirjarātattva, Sam-varatattva, Vandhatattva and Mokṣatattva have been also treated of in this way, but the Ms. has become so worn out that it can not bear even a soft touch of a finger consequently we being unable to go through could not describe it fully.

No. 129. नवतत्त्वप्रकरणम् । Navatattvapeākaraṇam. Substance, country-made white paper, 13×6 inches Folia, 10. Lines, 4 in a page Character, Nāgara. Date, Saṁvat 1820 Appearance, not fresh. Verse. Generally correct. Complete.

A work treating of the same subject in a different way. In the former one gāthā only speaking of the principal tattvas has been quoted and explained extensively in Bhāṣā prose, while this one consists of 52 gāthās treating of the nine tattvas in a different way, of which the first gāthā nearly agrees with the gāthā already quoted in the former.

Beginning. ॥ ६० ॥ श्रीजिनाय नमः ॥

श्रीवाञ्छीवा मुख पावासवसुधरीय निम्बरवा ।

बन्धो मुक्ती तदा नवतत्ता ह्रुवि नावन्वा ॥ १

अउदस १४ अउदस १४ बयालीसा ४२ वासी कुंति ८२ वायासा ४२
 सतावत्रं ५० वारस १२ अउ ४ नव ८ मेया कमलेनिं ४२
 एमविह दुविह विवहा अउविहा धंषकव्विहा जोरा ।
 चियणतस इयरेहि वेयगई करण काएहि ४२
 एणिदि अमुह मियरा सन्नियए निंदियावसहिनि अउ ।
 अपज्जाता पज्जाता कनेण अउदस जीवहावा ४४
 पाणंष दंसवं चैव चरितं च तवी तहा ।
 बीरीयं उवउ मीच एणं जीवण खल्लपम् ४५

End.

धोवा नपुंस सिहा धोमर सिहा कनेण मंखगुया ।
 इय सुखतनमेणं नइतता सीउठ भविया ४७
 जीवाइ नव पयत्ते ओ जागुइ तख सीइ सखत्तं ।
 भावेण सहइसी आयाण मानेवि सखत्तं ४८
 मर्वाई जिणेसर भासियाइ वयवाइ नन्नहा कुंति ।
 इय वृद्धी जकमके सखत्तं निचत्तं तख ४९
 अतो सुइतनिर्ण पि फासियं वृज्जिहि सखत्तं ।
 तेहिं अवट पुगल परियही चैव संसारो ५०
 उखपणो अणतो पुगल परियही सुखियव्वी ।
 तेणं ताते अहा अवारणवडा अचंतगुया ५१
 जिण १ अजिण २ तिल ३ तिल्या ४ मिहि ५ अन्न ६ सलिया ७ ।
 धो ८ गर ९ नपुंसा १० पव्वेय ११ सयंनुडा १२ पुट्टिबीहि १३

का १४ निक्काय १५ ४ ५२

Colophon.

इति जीववत्तवपकरणं सम्पूर्णम् ॥ संवत् १८२० का मितो कार्तिक मासे
 कृष्णपक्षे तिथौ पट्टी शुभशुभरे लि चार्यवपुरमधे ।

This codex has also an explanatory note written in margins as well as in the middle of lines entitled Navatattvaparakarānavicāra. Anonymous.

We quote below few lines from the first part of it.

ओषत्तुविंश तिर्यङ्कराय नमः ॥ जीवतत्त्व चेतनाविहित सदाकाल जइवंतो
 १ अजीवतत्त्व चेतनाविहित २ पुण्यतत्त्व सुखदायो ३ पापतत्त्व दुखदाई ४
 आद्यवत्तत्त्व नवाकर्म्म भेलाकरे ५ सवत्तत्त्व नवाकर्म्मभावतो रीकर ६ ।
 निर्जरातत्त्व पूर्वकृतकर्म्म धपावइ ग्याममू ७ वधतत्त्व आत्मप्रदेश कर्मपुण्ड्र
 एकठा करइ ८ ओषतत्त्व सकलकर्म्मचयकरे तिमट्ठोज ९ नवतत्त्व धीव

जायवा ए नवतत्त्व जांखा जीवन्त मोचयति होइ द्विधीपादिय मू द्विवर
नवतत्त्वामेदकछइके जीवरा भेद १४ अजीवराभेद १४ पुत्रराभेद ४२ पापरा-
भेद अष्टभदप ८२ आयवयववतत्त्ववताराभेद ४२ संवर आकागुण तेइना
भेद सप्तावन अक्षपी १० निर्जराभेद बारह १२ बंधना भेद ४ मोचपरमा-
नंदना भेद ८ सञ्ज नवतत्त्वना भेद २०६ ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् संविन्याख्यामुद्धृतं नवतत्त्वप्रकरणं नाम कथञ्चैननिबन्धी वर्तते ।

No. 130. नवतत्त्ववालावबोधः । Navatattvabālavabodhaḥ. Sub-
stance, country-made colourless paper, 13×6 inches. Folia, 10
(without folia marks except the last one). Lines, 12-14 in a page.
Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, worn out, torn
and worm-eaten throughout ; writing injured in most parts. Verse and
prose. Not correct. Complete.

This codex contains only 43 gāthās on the nine categories with
explanation in Bhāṣā prose, entitled Bālavabodha. The gāthās are
the same as those of the Navatattvaprakaranam. We quote below the
following extracts from the first part in order to give an idea of the
work.

नवतत्त्वनाथा वा लावबीची लिखति ॥ यथावस्थित सावधनी बद्धमड' खदप
ते तत्त्व कहिय इति सव्यक्तनाथची इह' । जात्या जीववह' तेइ मणीय द्वि
खर्च तेइना नाम कहियइ' इह ॥

जीवाजीवापुत्रं पापासवसंवरौ च निम्नरथा ।

बधी सुकडीय तद्वा नवतत्त्वार्हुति मायत्वा ॥ १

पहिलं जीवतत्त्व १ बीजत अजीवतत्त्व २ बीजत पुत्रतत्त्व ३ अउयड'
पापतत्त्व ४ पापमउ आश्वतत्त्व ५ कट्टुल संवरतत्त्व ६ साधमउ' निर्जर-
तत्त्व ७ आठमउ बंध तत्त्व ८ नवमउ' मोच तत्त्व । ए नवतत्त्वना नाम
जाखिया । द्विमपड नवतत्त्वनामाटिका भेदभी संख्या कहइ कह' । अउ-

इस अउदस बाबाबीसा बाडीय छ'ति बायाला ।

सप्तावन बारस अउनवभेया कमीबेधिं ॥ २

संसारो जीवना चतुर्भेद १ अजीवना चतुर्भेद २ पुण्य प्रकृतिना वशाधीन
भेद ३ पापप्रकृतिना व्याप्तीभेद ४ कर्म आविर्भावतः कारण आश्रयकद्वयम् ।
तेहना वदतालीस भेद ५ कर्म आवतत्तं जीवद् रापिण्डं कर्मन वंचार ते
संवर कद्विण्ड तेहना सत्तावन भेद पीतानाकर्म जीवद् करी अपीण्ड ते
निजंरा कद्विण्ड तेहना बारभेद आत्माजी कर्मवांधर ते बंधकद्विण्ड ।
तेहना चारि भेद सकलकर्मगत ध्यकोण्ड ते मोक्षकद्विण्ड । तेहना
विचारनानवभेद इसीपरिण्ड अगुण्डमिण्ड भवतत्तना भेदनी संख्या कही ।

Extracts from the end.

अती सुकुतमिर्त्तं पि फासियं जिह्मिण्ड संमर्त्त ।

तेहिं अवट्टपुण्यल परिण्टीचेव संसारी ॥ ४९

अंतमुद्धर्त्तप्रमाण पुणजिए जीवे श्रीसम्यक्त फरखत्तं दुर्त्त । तेहण्ड ए निदव
दुपत्त । जु तेहण्ड अतिविषयत्तं संसार न वदण्ड । जइ चपत्त इण्ड
तत्त अर्त्त पुद्गलपरावर्त्त प्रमाण संसार दुर्त्त पुद्गलपरावर्त्तना द्रव्यदेव काव-
भावादि अथाभेद छण्ड । पुण इहां छेवपुद्गलपरावर्त्तदेव तिहना अईनाहि
भीषिई जण्ड । एहवत्त जाची एव श्रीसम्यक्त इज निदव करिवण्टी
श्रीसम्यक्त मुधी जिनाया माहिण्ड । इवि कारयो जितनी आजा प्रमाण
करिची ।

उसयिची अवर्त्ता पुण्यल परिण्टत सुणे अम्मी ।

तेचं ताती अट्टा अचमियट्टा अचतगुणा ॥ ४९

Colophon. इति नवतत्त्ववालावबोधः सचेपती चरणेन विहितः ॥ छ ॥ श्री ॥ १ ॥

विवरणम्—वालावबोधाख्यायासहित नवतत्त्वगाथाऽन विद्यते ।

No. 131. नवतत्त्ववालावबोधः । Navatattvabodha. Sub-
stance, country-made colourless paper, 12 x 5 inches. Folia, 7. Lines,
4-11 in a page. Character, Nāgari. Date, ? Appearance, very old,
worn out, torn and writing injured in most parts. Verse and prose.
Generally correct Complete.

Although this work has the same name and treats of the same subject with the above described one, yet after examination slight difference is found owing to the omission of some gāthās only. Except the first two and last five all gāthās relating to Navatattvas have been omitted. Nos. of the gāthās do not agree with those quoted in the formerly described. The language of explanation also differs. As we have already fully described Navatattvas in our former descriptions we need not quote here further extracts from this one.

विवरणम्—पुस्तकः खिन्नु नवपदविधारी वर्तते ।

No. 132. नवपदतपविधिः । Navapadatapavidhi Substance, country-made Kāśmīrī paper, 12×6 inches Folia, 2 Lines, 7-15 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, not fresh. Prose. Generally correct. Complete.

. A guide to certain especial worship of the Jains, entitled Nava-padatapavidhi. Anonymous.

Beginning. । अथ नवपदतपविधिः पद्यमः अरिहंत पद १ लज्जन गुण १२ काउसग १२ लीगखनी वादवा १२ श्रीं श्रीं नमो अरिहंत्य ए नामनी नवकरवाली २० गुणवी प्रथम आनीज यदि ७ तयाचैव यदि ७ दिनवी ए करवी करवी २ बार पडिकमथा करवा ३ टंकदीव वादवा २ टंक पडिकीद्वय करवी सूनि संलाखी जगधर्य पालवी ३ टंकदीवपूजा सिद्धचक्रपूजा । ८ आविलकरवा पूजिमा सूची योपाल अरिन तथा थोपड साभलवी । द्वितीय दिने १ सिद्धपद रक्तवर्ण गुण ८ लीगख आवनी काउसगा पामथा ८ दीवा श्रीं श्रीं नमो सिद्धय नोकरवाली २० गुणवी त्रैव पुर्वली परे तीजे दिने ३ आषाढे-पद पीतवर्ण ३५ श्रीं ३५ कापमति वामथा श्रीं श्रीं नमो आयरिय्य २० नवकरवाली गुणवी त्रैव पुर्ववन् चौथे दिने लपाआय पद नीलवर्ण २५ गुण २३ लीगखनीका २३ वमति वामथा श्रीं श्रीं नमो लपआय नवकरवाली २० गुणवी ।

In this way the worship of the remaining five Padas, such as Saṅghasādhupada, Darśanapada, Jñānapada, Cīritrapada and Tapa-pada are mentioned

End.

प्रथममाश्वत्थं नवमासकं प्रथमतीर्थपतिं शिवदायकम् ।
 नजतिदुष्पदमन्त्रसायकं प्रकृतानतिमलकदायकम् ॥ १
 जयति शक्तिददासुखदायकं सकललोकां भवाम्भितारक ।
 दृढतमो विपदामपवारकं सुरनरेन्द्रीतिधधारक ॥ २
 काममन्त्रयमानविनाशकं श्रियमोभुवनमयभासक ।
 अयति नेमिजिनो जिनमासकं शिवबभूवमनोविशालक ॥ ३
 विकटं च + + चेटकपाठं प्रथमतः दधदक्षमवाटनं ।
 विमलित्वाखिलं संसृतिनाटनं स्मृतिपार्श्वजिनो महमोहनम् ॥ ४
 वितति मेरुगिरिरेविधीरतां जलनिधिरेव भूरिमभीरता ।
 रजसि कर्ममने च समीरतां भवति वीरजिनस्य सुधीरता ॥ ५
 इति मति साधनानां पञ्चतीर्थोजिनामां
 प्रमुदितभुवनानां नासदेवाङ्गानां ।
 प्रथमतस्तरेन्द्रा सोमबुद्धिजिनेन्द्रा
 घनतिसिद्धिनेन्द्रा द्रव्यदानेभिनेन्द्रा ॥ ६
 इति पञ्चतीर्थेष्वेव वन्दनं

विवरणम् — पुस्तकेऽक्षिप्रपदतयोविधानासकः कविर्जैननिबन्धी वर्तते ।

No. 133. नेमिनाथद्वादशमासाः । Nemināthadvādaśamāsaḥ
 Substance, country-made white paper, 12 x 5 inches Folia, 5 Lines,
 6-10 in a page. Character, Nāgara Date, 1 Appearance, old
 Verse Generally correct. Complete

A poem on the description of twelve months addressing Nemi-
 nātha a prince who became an ascetic giving up all worldly
 connections, entitled Nemināthadvādaśamāsa, by his wife, daughter
 of Ugrasena.

Beginning. श्रीजिनाय नमः ॥

बीजवि उग्रसेनको सादृशी करुणारिकं नेमके चार्तिधरी ।
 गुंमकादि धीमा विरनार चटे हससे लोकको कटा भूकयरी ।
 यह नेमनकीं पियामज्जको गुंमकाको कुंसेयी विविधधरी ।
 कोसे बारहमास ब्रह्मोने समझाकोने मुक्तिदाइधरी ॥ १

तुने आगिं अमाटमि कीं न ओवावरतती तुम काहिइ वरातव्याइ ।

कथन कोइजुरे जाइ बंसवाइनिं आन भोमान वजाइ ।

संतसमुद्रविजै बलोमद्रसुरावको तोहिआजन आई ।

नेमि पिपाउव आवो घरे इन वातनमि कहो कोन बडाइ ॥ २

बडाइ कहा करीये मुनि राजुन जीवनइ निमिको सुखी ।

सुतवध वधु सबजातचले अलखुं दनमो नेतने अरनी ।

दिन आरनकेसजमान सबे दिरता नरहो कहु सबहोदरनी ।

तिहाने यदुजाधि आनंद सबे अमरे अरदिउमकोः जपनी ॥ ३

पीग आबपिस जलनी जनहीं धनघोरघटा चलि आवेगी ।

विजुं बोरते पवन लकीरिइन कीकिन्नाकुं न सुनावेगी ।

पीयारेण अवारोमि उकिनहीं कहुदानगोवडुराविमगी ।

परवाइको भोक्त सजोगेनहीं जिनमें तपनेजघटाविमगी ॥ ४

यहु जीवनको कोरावनहोमरकहो कहाकेसरबसा तजैये ।

आनवेकी सवमे जममें पोयामोइ देवनिमसासर ईविउरेये ।

इंद्र नागेंद्र घरहींइ सबे जव आधरइ तव वातचलेये ।

तातें कहाइर आसनको सुन राजिमतीविन कुं सुनभेरे ॥ ५

भाद्राक्षीवरपावरये तवकीं दिनरयनगवाइ गी ।

बिहुवीरतें पवनभकीरकरे तव कोसी दुंदववागीये ॥

घरहो कीं न आनिछे ओदकरो वनमाछ वहुत दुप पावीये ।

काहि राजे मतीविकामान काहि जिवमुदरियुं नहो पावीये ॥ ६

ई जूममें सुखन कतराजव दुखमें काव अगत नवावी ।

योगनलचवीरा सीफे फिरें गतआरईजाय महादुःखपावी ।

रोमबीयाग वियोग भयी किरजगहो मरन अदधत संतावी ।

भाद्राक्षीवरपा कीनये हस निरकनि बोदनान पीर आवी ॥ ७

u this way the difficulties in each month, which may necessarily
on Neminātha in his ascetic life are described.

मासवैशाखको रघुनारायन ओतलनौरकी प्यासलगगी ।

कोई मिरमें रक्षांमे मेरे नाथपी धामपडि सबदेइ दहेगी ।

कोसी कडीर सवेकवास मम तातजी केंसिव प्रीतपवेगी ।

नेमपीयाच उठ आवी घरे कबुवेकवारमिसिद्धजग्गि ॥ २२

धर्ममें सिद्धनजी काहि राजनधर्मकोधेतें कहा नहों पावी ।

धर्ममें दर्शनप्राप्त आविय घरि तिहाने सिवमारन पावे ।

धर्ममष्टत वडोजममि कदा जीवद्या तिहा धर्मकदात्रे ।
 धर्मते मोपपरापक राजनधर्मविना कामनधावि । २१
 धर्मकोविटमीतो साचीहे नाथजी जटम धर्मकैते करीमे ।
 सुयथले सबधिंभ्यो धामपङ्क्ति गौरनारदङ्गीमे ।
 पंथी पतम सबे हरद्विधपने घरकु सबही चाहमे ।
 भूपटपा भतिदेष्टदष्टे तब ऐसी महाव्रत कौं निमटने ॥ २४
 माधुवज्रमदुर्लभ यो इमकारनभारी ।-
 दुर्लभ श्रीजिनराजकोमारज दुर्लभहे सिव सुंदरनारी ।
 एसवदुर्लभजिन जवे तबभीत सुन्यासकीनारी ॥ २५
 बारहमास ओपूरे भये तबनेम कु राजन जाय सुनारी ।
 जानें द्वादश भातवथीतव पीडेसे राजन कुं सुमभायो ।
 राजनवीतवसंजमलेकार निजंराके बसनीर्जकर्म जहायो ।
 राजल कियतनेम जिमंदहे उत्तरखालविजे विधियायो । २६

Colophon. इति श्रीनेमिनाथजी १२ माससंपूर्ण ॥

विवरणम्—निबन्धेऽस्मिन् सप्तशतसप्तवर्षमात्र श्रीनेमिनाथमुद्दिष्टं तन् सद्वर्षिण्यावारादि
 द्वादशमासानुभवित्यमानल्लेशमनतिरूपवर्षिता ।

No. 134 निन्दासन्तापः । Nindāsantāpḥ. Under this number
 only one folio of country made white paper of 14 x 6 inches was found,
 which too, after perusal appeared to be a fragment of some codex contain-
 ing a number of little works such as Śrīpāśūvanāthālaghustāvanam, Caity-
 vandanam &c In this state we may well infer that the book labeled here,
 must have been taken out and the above mentioned was placed in its
 stead.

अनोपपुञ्जितस्य पुष्पकस्य स्थाने किमप्येकमात्रमवदीर्य यत्र वर्त्तते ।

No. 135. पञ्चाख्यानचौपई । Pañcākhyānacaupai Substance, country-made white paper, 13×5 inches. Folia, 135 Lines, 5-12 in a page Character, Nāgara Date, Samvat 1785*. Appearance, not old, but writing injured in many parts. Verse. Not correct Complete.

Pañcākhyāna literally means a collection of five stories. It has been written on the base of the widely known Pañcatantra of Visnu Śarma, the author of the Hitopadeśa, &c., "complete" in five chapters (Adhikāras), (1) Mitrabheda or separation of friend-, (2) Mitraprāpti or acquisition of friendship, (3) Kāka-Alukā or a story relating to Kāka and Aluka, (4) Labdhanāśa or loss of the acquired, (5) Aparikṣitakārin or a story of one doing every thing carelessly. Each chapter contains several interesting tales in the course of the main story like the Pañcatantra. In fact it may be called a literal translation of the Pañcatantra, by Ratnasundara Sūri, a pupil of Guṇameru Sūri, and an inhabitant of Sānandanagara.

Beginning. ॥ १० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीहनुमन् नमः ॥ श्रीहृद्देवाय नमः ॥ अथ
पञ्चाख्यान चतुषादी निखिले ॥

प्रथमं पुष्पं परमात्मनः पदं सरस्वतीसीममुत्तं च सदगुरु ।

सुदीपद्वयमिदं मूढमानसं सुपद्मकाङ्क्षान् चतुषादीं ब्रुवे ॥ १ ॥

दृष्ट्वा

आदिदेव प्रभु आदिगुरु । शान्तिनाम शिवधीर ।

पाशं कामं पुनै चण्डी परमपुरुषं महावीर ॥ २ ॥

सिद्धिदुःखरत्नवर्धनिधिं नीतमगुणभंडारं ।

कैवल्यं दृष्ट्वां पूर्वधरं त्रिपात्यां भवपार ॥ ३ ॥

नरकं तारयत्ययं भवनिपति, अश्वरं अमरं पदराय ।

गणधरं दुतधरं मुक्तिं कविं प्रथममनंतमं पार ॥ ४ ॥

गद्या

जिहवयुक्कषमनवासा पुञ्जपेमानाटावैश्वरहत्या ।

हमासुखिगयममवा सरसई सा सुहृदा ॥ ५ ॥

* The date of the original composition is 1622 Samvat. See श्रीनारायणचरणसार &c. at the end.

अद्विरल शब्द मर्द्दाद्या प्रस्थापित सकलमनकलङ्का ।
 सुनिभिरुपासितवचरणा सरसती हरतिमे दुरितम् ॥ ५
 सरसति महाभागी वरदे कामरूपिणी ।
 निन्दरूपे विज्ञानाधि देहि विद्यां परमेश्वरि ॥ ६

दीहरा

भारति भगवति सरसति करपुस्तक वरमाण ।
 वेषा बाह्वि चंसवर आपे वचनरसान् ॥ ६
 काव्य अपकतनवानशस तपै तीजनसुभूर ।
 पोतंवर चंवर मन्मभूषण चंवर ॥ ७

चउपईनीडाल

चरणचोली चिरदिश्वर धरे विवेलीनवरंग ।
 मन्त्रलगादिरचकैनेवरी धमकी जोड़िसोवन छूचरी ।
 हारदोरसोवनमपनी नलबलि आधादधि घरकली ।
 करककण सोवन मूंदकीकान भक्तैरयक्षेजङ्गी ॥ ८
 भक्तिकिमनमोहनराजसिंहि सःसु सोहै पदकजी ।
 नासा अविमोति निर्मलु पूजिमचन्द्र धकौसुखभनु ॥ ९
 कमलनयनि काजलनीरेह अधरधरग परबालीगेह ।
 दतपङ्क्ति दाडिमनीकलीकै आव हरहरी सुंभिनी ॥ ११
 कमलमान भुजदड प्रमाण वेविदड बासिमनुमान ।
 बांकीभमहि धनुषनुनक कटिप्रदेश केशरिनु लंक ॥ १२
 काव्यकलय कुचवेधसमान कमठपीठपद गोपतिज्ञान ।
 सुखतं वील कुकुमरोल तनउगट चटनरसधीन ॥ १३
 रमैरग जलपल आकासि वसैवशंवात न नैवासि ।
 पूर आस कविमुगु अवतरी सरसति सरसबाणि दिवरी ॥ १४
 सुगुरुचरणमुलझीप्रसाथ पूजिमपचप्रवरगुराथ ।
 गुह्या श्रीगुणभेकसुरीस वचनसारसत सवोलेसीस ॥ १५

दूहा

वधनसार अतिसरस सरस दिशो जिनरञ्जनदेव ।
 विधनरहित विद्या विभव आपि सदा सुसकषेवि ॥ १६

सिद्धवेदभागमनिगमश्रुतिन्याकरूपपुराण ।

तर्कछंदलक्षणनरहशीतिथवेद्यपुराण ॥ १०

काम कोकरतिवृद्धिं स्वप्नकुल लखकीर्ति ।

नीतिवृद्धिं युव वनविना नवकाईजांथो जोडि ॥ १८

श्रुतसाधरतट पासिवा नीतिवृद्धि दीयभाव ।

धर्मकथां उपासीश्रद्ध जिहई वृद्धिभाव ॥ १८

विश्वकर्मां वीडवमलु शीयोडन्नाति गुणांथ ।

सरसकथा रसवचंवई नामरं पद्याख्यान ॥ २०

महोदुनिया वृद्धिनेतनी तु कविमिठं मिठवाद ।

काईजी पचरनेलहुंते शुकचरचमसाद ॥ २१

चीपई

पंचतम शयैजेमाहि नामि पद्याख्यान कविवाय ।

जांथ अजाथ जिम धीरैवान बोलै चीपी साहि रसान ॥ २२

कल्पित वीलकट्या कविजेह नरपति जनमन रक्षणतेह ।

सुखियोपद्रमवै सावधान शधैवृद्धि विद्यावल्लभ ॥ २३

करचदेमतमउत्पति कही गेमडासशैल्यैव्यो सही ।

विमर्ते वातविचारी करो कथाकलीलप्रिम दिज उचरी ॥ २४

७

इहा

देवतचें इकजीयचें नरमे जीयवचारि ।

जीयवनाय एकदेवका जूहीपविचारि ॥ २५

चीपई

लक्षसमुद्रतम पापनिकछी मध्यमेव श्रीवर्मलछी ।

मंगसिंघुयमुना जोषही सरतदेवविचि शक्तिमयी ॥ २६

In this way some renowned places of Bhāratavarṣa or India are mentioned. Then a full description of the city of Pātunā in Deccan is given. In this city of Pātunā there resided a king Amarasakti by name with his beautiful queen Canga. The king had three sons by the queen (1) the first Vasusakti, (2) the second Ugrasakti and (3) the third Anantasakti. When the children passed five and seven years of their age, the mother thought of making them learned. She recited herself the following sanskrit verses :—

“ विद्या नाम नरस्य ह्यपमधिकं प्रच्छन्नमुपधनम्
विद्या भोग करो यमः सुखकरो विद्या युद्धाणां गुरुः ।
विद्या वञ्चुज्जनो विदेशगमने विद्या परं देवता
विद्याराजसु पूज्यते नहि धनं, विद्याविहीनः पयः ” ॥
“ यद्यपि भवति विरूपो बक्षालद्वारविग्रपरिहीनः ।
सञ्जनसभाप्रविष्टो राजति विद्याधिकः पुरुषः ” ॥

Afterwards the king and the queen, after consulting with their chief ministers invited Visnu Sarmana a Brāhmana thoroughly conversant in all branches of Śāstras, to teach their sons. The learned Brāhmana on entering the court, blessed the king with following ślokas .—

“ चिरं जीव चिरं नन्द चिरं पापय मैदिनीम् ।
चिरमाश्रितलोकानां पूरय त्वं मनोरथान् ” ॥
“ कमलभूतनया सुखपङ्क्तिं वसतु ते कमला करपङ्क्तये ।
वसुधि ते रमता कमलाञ्जलिः प्रतिदिनं हृदये कमलापतिः ” ॥

The king prostrated before his feet and respectfully asked him to take charge of instructing his sons kindly. The learned Brāhmana agreed to his proposal and was appointed by the king immediately. Thus appointed, Visnu Sarmā began to instruct the princes through a new work, entitled Pañcatantra composed by himself for that purpose. Here ends the introductory portion of the work.

End.

नीतिशास्त्र एकहोयननाम पञ्चाख्यान चर चमिधान ।
तेहयन्यतणसारिहर्ष वडाज्ञया पासइए करे ॥ १८
नवरसनुपय वित्तर भावभेदि भाषा अधिकार ।
नीतिरीति बुद्धिमतिनीवाणि श्रीरजसुन्दरसरिवराणी ॥ १९
सरसति सुगुरु पसार लही
कणकजोल पुपईए कही ।
भयता बुद्धिमति लहि अतिघणी
सुखता सुखसंपति तेमणी ॥ २०
खीलशानीसु वच्छरसार
चासी रुदि पचमि रविवार ।
साखंद मयस खोइइ गुमठाम
पूणिमपय गच्छे गुचधाम ॥ २१

श्रीगुरुदेव गुरि गुरुदास
 सवीयथ जन सेवक तम पाय ।
 सानिध्य सारङ्ग जिन चुवीस
 अनङ्ग अवर वलीचेल अधीम ॥ १२
 हरर विपद आपङ्ग संपदा
 सुधरमनि सुमरी सारदा ।
 लासपसाङ्ग वचन विनास
 गहि कवीयथ मनवधित आस ॥ १३
 मुणयो सुकावि मदे इयोहि
 सुगुरु पसाङ्ग रघीमङ्ग जीहि ।
 बुद्धिमानजनङ्ग बोन्दा बोल
 अत्रवि सुबीकरयो रंगरीम ॥ १४
 हर्यधरी साभलयो सदा
 आपद कटन आवे कदा ।
 संस्थाष्टीक कहा अठङ्ग
 मतङ्गवीस अधिका जनीङ्ग ॥ १५
 भसुभपातु निर्दम्य बुद्धि
 नवनिधि अट नङ्गा इङ्ग सिद्धि ।
 रिद्धि इद्धि मयन निमिदीस
 श्रीगुरुदेव गुरि कहिमीस ॥ १६
 मेरुद्वय अवर आधरा
 लांगवि गुर दीपसायरा ।
 सयन विगुप्तसुखितां धिरवास
 देव गुरुक कवि पूरङ्ग आस ॥ १७

Colophon. इति श्रीपद्माब्जाने वाजनीतिबुद्धिशान्ते विष्णुसर्गप्रतीति अदरौचितकारिनाम
 पद्यमोऽधिकाङ्कः ।

इति पद्माब्जाने श्रीपद्म समाप्ता १०८५ वर्षे श्रावणमासे शुक्लपक्षे एकादशैतिथौ
 रविवारे सुशान्तिका पुष्पदन्ताविका पद्मपरमेष्ठिकाविका आदिका श्रीमद्दिमादेजी
 निष्ठापितं बोधनाभाय ॥ श्रीरन्तु ॥ कल्याणमस्तु । मद्रं ध्यातुं शुभं ध्यातुं ॥

विवरणम्—विष्णुसर्गविरचितपद्यव्यासमुद्रतपद्माब्जाननामकभाषापरनिबन्धोऽयं श्रीरत्नमुद्रद्वारि
 विरचितः ॥

No. 136. पदावली । Padavali Substance, country-made white paper, 12 x 5 inches. Folia, 35. Lines, 13 in a page Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old Verse and Prose. Generally correct. Incomplete.

This work consists of Padas or verses with explanations.

Beginning. मनी २ अरिहन्तार्थं प तेथ कानिचं २ ए आनात् संपुष्टं कहीर ।

इह किल सकल अनल सकलपादपय कान्यनाक्य ओकस्यसूत्रय वाचना
सकल श्रीसंघस्याभिध्यान् श्रीदेवगुरुवर्यशरणपसादां विधीयते । अहो
भय लोकस्य अतरंग द्रष्टव्य आलोका अथ एक निद्रा विहया प्रसाद मूकस्य
वधारण विदेक निर्मलस्य श्रीसिद्धांत तथूँ मूत्र सामलस्य सकल समोदय
पूरितवा अभिनवस्य कल्पद्रुसमानः । निरुपमान प्रथम सकलतत्त्वनिधान
ओकस्यसूत्र तथी वाचना श्रीदेवगुरुतया प्रसादस्य श्रीसंघ तथा सानध्य
निर्वहण कोजइ ए मार्ग कुचिइ उपदेसइ भगवत श्रीरीतरामदेव विहित
सुरासुरसेव एभोवनीकनायक सकलसुखदायक अष्ट महाप्राणीहारसंयुक्त
अष्टादशदीपविपमुक्त अलबीस अतिमय सरिसान् दीनिस वचनामिसय
विराजमान तिष्ठइ श्रीपरमेश्वरिण मारन उपदिष्टिष्ठ ज महात्मा नरे
कल्ये विहार करता प्रथो पीठि यामा न यामि विहारक्रम कर १ अनेक
तीर्थ नमस्कारइ भय जीव रहइ मियात् पढ़ता समथरइ एवि वषां कावि
एकव स्थान कि रहइ अनेक घोर अभिसंघट्टइ योगवदि धर्मकथा, कदि
जेइ कासि रथि वषां कासिसुधर धाराधर जलधर धीरवीधरमंडल
सीवइ भीषर करी एवि २ परथी प्रहाइ प्रगटइ कीमल किसलय झुटइ
यानकी २ अनेक जीव कीमि कपजइ २इ आरथि वषांकासी जीवतपी
जयथाईछ आरिबीया विहार करइ । एमार्ग सिद्धांति स्थान कि १
कहित वचंइ यतः आस्यठ पुनिमा ए वासाकासं तु हीर वाइमं धुगिर
बहुल दसमी आव इकंमि खितं मि १ अजइ अनेरे दर्शन इम कहिचइइ
यतः—

श्रीपद्मेनलकान् मासान् अष्टौ भिक्षुर्विचक्रमेत् ।

सर्वश्रीवदयार्थं नु वषांलेकय संवसेत् ॥

अजइ जे महात्मा श्रीपद्मेनवापलं न पड़िऊमइ तां माहोमा सीकमा
पुकिया रहचमइ विवइ जतमान योगिज कहइ एवि पद्यंतयोपर्व पड़कमा
ए पच्छी कासिकी पुकिंमा जा रहइ + + + प्रविकि कहइ पद्यंतया
अतिकी अर्थः परेयानसि सवथा वसितुं ए कारथि पद्यंतया कहीर ।

ए पर्युषणा आत्मस एक अनभिग्रहीत वीजु अभिग्रहीत कहिउं मीह
कारणि श्रीकृत्य निर्गुति सिद्धात माहि दसित कहिउं हसि—

इत्यो अणभिग्रहीये वीसगदयं सवीसे मासे ।

तेष परमभिग्रहीये सिद्धिवाय किंचितं जाय ॥ १

अभिग्रह कारणेहिं अहिवासं च त सुदुर्मावह ।

अभिग्रहीयमि वीसा इयरेसु सवीसे मासे ॥ १ अं २

अभिग्रहीयमि वंदे अभिग्रहीदं चैव ।

अभिग्रहीयमि वीसा इयरेसु सवीसे मासे ॥

जहीर अं २ सवच्छर दृष्ट तहीरं अरमासा याको पंचासे दने जायबूँ
अनि अभिग्रहीत पच्छ अभिग्रहीत जहीर एह कारण अने जिह्वा अभि-
ग्रहित वपं छद तिह्वा अरमासा याको वीसे दिवसे जाय अणद एह कारणद
आसाद रुदि पुनमि तथद दिवसि अरमास पक्षिमो अनि भाद्र वा रुदि
पंचमी पर्युषणा पर्व करद । अनद जहीर अधिक मास दृष्ट तहीर
पु मासा याको वीस दिवसे जायबूँ यदि पंचमीद श्रीपर्युषणा पर्व करद ।

At the end of this work Jaina Gurus are mentioned in this way—

तिहो पडिनुं जिन नीम विम्वतउ प्रथम तीर्थंकर । तेहपु आमीआद
देव केवळ हिंदए बिह' रीतिह' बीजाइ तीर्थंकरना नामपदव लेवा ।

गुरुगदा वनीमद अधिकारि गणधर १४५२ इया तेहना नाम लेवा पाठि
तही एवि श्रीमहावीर देवगद ११ गुरुधर तेहना नाम लेवो (१) ईंद्रमति,
(२) अचिभूति, (३) बापुभूति, (४) विगत, (५) सुप्रभंजामी, (६) मंडित-
पुत्र, (७) लीर्यपुत्र, (८) अकम्पित, (९) अचल माता, (१०) क्षीतार्थ,
प्रमास हि न व्यिचरीवधो मर अधिकारी श्रीमहावीर मर पाठि श्रीसुप्रभं
जामी तेहना पाठि श्रीप्रभंजामी (२) प्रभवजामी (३) प्रव्यसव (४)
प्रसीमद (५) सभूति विजय (६) भद्रबाहू (७) श्रीसुलभ (८) आर्यमहा-
मिरि (९) वल्लभ (१०) आति मूरि (११) ग्रासार्थ मूरि (१२) हामिग्रा
(१३) जातधर (१४) आर्यसमुद्र (१५) मंदिर (१६) गामहसि (१७)
देवतिमूरि (१८) सिंध मूरि (१९) रुद्रिण (२०) हिसवत (२१) नारा
धुंन (२२) दीविन्द (२३) श्रीभूति दिव (२४) श्रीदिव (२५) इयमवि
(२६) देवदिव (२७) दिवगुदाजी श्रीचंचेलप्यायका (१) श्रीआर्य-
रचितमूरि (२) श्रीगवतिव मूरि प्रथम राजात उतिवेषकारक (३)
श्रीचंचेलीव मूरि आत्मज्ञानाद्विर वंदे गृहणा (४) श्रीमद्विनिव मूरि

(५) श्रीसिद्धम सूरि (६) श्रीजित सिद्ध सूरि (७) श्रीवसुध सूरि (८) श्रीसिद्धतिलक सूरि (९) श्रीसिद्ध तिलक सूरि (१०) श्रीसिद्ध इम सूरि (११) श्रीमदत्तुम सूरि (१२) श्रीजयकीर्ति सूरि (१३) श्रीजयकेसर सूरि तत्पश्चि पुष्पमच्छाधेश्वरि विरहमान श्रीमिशान्तसागर श्रीश्वर जयंत वर्षे ई द्विष भारभोज सिद्धकु प्रथम श्रीक

इति यद्यपि त्रीमंघ्रि मुख्यतया तथा तद्व्याख्या सांभल्ल्या ।

तिहा चमासित मूर्खं तथा वयाय किं सा भीमा पातत ।

तथापि जिस निरंकुश नीररक्षार्थि कार्यमन्यपालि कौजद आमररक्षार्थि करी
वाटिका कौजद अपूररक्षार्थि मरिच मध्व बाबोर कनकाभररक्षार्थि
काष्ठमर पेटिका कौजद तिस पुन्यतथा व्याख्यानमररक्षार्थि अनसित-
गुणः उपदेस समल्लिख

यदा यादृशोऽवसरस्तदा तादृशैर्भाष्यं ।

यदा भवसंग्रहः न स्यात् तदा ह्यणकुटीरके न वास्तव्यम् ?

यदि चतुर्जांतिकमोदका न भवन्ति तदा कंदमीदका, किं न गृह्यते ?

ਜਾ ਜਪੁ ਹੀਰੁ ਸੁਜੀ ਸਾ ਤੇਥ ਬਥਿਯਰਿਥ ਕਾਧਯਾ ।

ऐरावतमि मने किं सेसयथा सुचन्ति १

हिम शीतल रहत आमरण कीजा

व्याख्योन्नी सत्र साला जिखवचनकणा पुसुका: कीठकली

भोग्यं व्यसनाद्यं नवरसकलित + + + पापहारि

वासुधायानुकैर्वा प्रतिदिवसमहो भोज्यमिदं हि काले

संधि नाहं पुरोधा प्रसुदितमनसा तमदानेन युक्तः ॥ १

पुसा केन विना हाथ्या भारीया बालकेन च

सभास्थाने समागत्य सर्व्वेरेव गरीयसैः ॥ २

ह । श्री । ह । श्री । हः । श्रीः । ८६०

Colophon नास्ति ।

विवरणम्—प्रथमोऽयमर्थविध एव नास्ति वाक्यं न पञ्चमि वाक्यं विद्यते ।

No. 137. पद्मावतीजीवरागिन्दमावली । Padmāvatījīvarāṅgikṣamā-
vālī. Substance, country-made colourless paper, 13 x 6 inches. Folia, 1.
Lines, 14-17 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance,
old. Verse. Not correct. Complete.

A little poem instructing the queen Padmāvatī the conditions
of the soul in its different births, complete in 35 Bhāṣā verses, by
Samaya Sundara. We quote below the whole work that readers may
have a complete idea of it.

१ ६० ॥ राग बैरराही डाख मो जी

अवधी मन चाव्या चर्खा एइनी डाख हिन राखी
पद्मावती जीवरासि यमा वै प्राच पखू अगिते भनू
रखि बैला पावै १ तै मुभमिहामि दुहरं
अरिहतनी साय जेसै ओव विराधिया अछराखी खीग २ तै०
सात साय पुयवीतया साते अरकाय
सात साय तैठ कायना साते रखि राय ३ तै०
दस प्रथेक बनस्पती अछदह साधार
बिति अछरिंदी जीवना बिनि साय विचार ४ तै०
दिव तिरजं च नारकी आरि ५ प्रकामी
अछदह साय मगुणना ए साय अछराखी ६ तै०
इस भनि पर भनि मेबीया मेबीया ओ पाय अछार
विविध ७ करि परछ दुरमति दातार ८ तै०
झिंझा कीदी जीवनी बील्या मिरवा बाह
दोव अदसादानना कैदुन लमसाद ९ तै०
परिदह मैली कारिनी कीदी जीव विनेव
मान माया मोम में कियेा बनो गामे हेव १० तै०
कसदहरी ओवइ हया दोषा कृदहक
निंदा कीधी पारकी रति अरति निर्मल ११ तै०
बाकीया दो अछतरे कीधी दापव मोमछ
कगुव कर्दव कुचनो मउ भनी कछी भरीसउ १२ तै०
वाटकिने भविने कीया जीवना बंच वात
चिहोमार भवि बिद बना माना दिव रात १३ तै०

मच्छीगर भवि माझ्या काळा जल बास
 धोदर भोम कोली भवे वन मार्या पास ११ ते०
 काओ मूँझाने भवे पद्या मय कठीर
 कोय अनैव जवळ कोया कोया पाप बघोर १२ ते०
 कोटवाभने भविजे कोया अकराकर दंडी
 बंदोताथ मरा विवा कोरता छडि दंडी १३ ते०
 परमाहुणी नर' भवे दोधा नारकी दुःख
 छेदव भेदव वेदना साहना अति तिरड १४ ते०
 तुंभार नर भविजे कोया नो माहु पञ्जा
 तेची भवि तिल दोभीया पावी पैठ भगवदा १५ ते०
 दालीने भवि हल चया फाङ्गी पुष्टीपेट
 मूळ निदाथ कोया चया दोधी नलद चपेट १६ ते०
 माळीने भवि रोपोया मानाविध हथ
 मूल पत्र फल फुलन नारा पापलच १७ ते०
 आधी वार्द आगनी भग्या अधिक भार
 धोडी लथ कोडी पग्या दया न रची लिंगार १८ ते०
 छीपाने भवि छेतरी कोया रांगच पावि
 अगति नारथ कोया चय धातुर वाद अभास २० ते०
 सूर पर्वे रथ भूझना मास्या माचस इन्द
 मदिरा मांस माचथ भया वाधा मूलनड कंद २१ ते०
 पावि ववावी धातनी पावी उलंथ्या
 आरंभ कोया अति पोर्वे पाप ज संथा २२ ते०
 अंगार कर्ण किया वली धरने दव दोधा
 सतस कोया नोम रागना कूडा कोसज पोवा २३ ते०
 विभी ऊदर निया गिधोद हतिपारो
 मूढ नमार तणे भवे जे लूची नमारी २४ ते०
 भाड भूँझाने भवविषे एकेटो कोय
 भारि पिचा मोहुसी किया पाङ्' वारीय २५ ते०
 बाहुच पोसथ गारिना आरंभ अनैव
 राधन ईशव आनिना किया पाप उदक २६ ते०
 बिकथा पारी कोधी वली सेव्या रथ प्रमाद
 दृष्टविद्योग पद्या कोद्या रोदन विषयाद २७ ते०

माघ चने शावक तथा व्रत मीह भागा
 मूल चम उत्तर तथा मुष्क दूषण लाभा २८ तं०
 माप विक्र सोढ भीतरा भिकराने समन्तो
 सिद्धक जीव तणे भवे हिंसा कोधो मयन्तो २९ तं०
 सूचा वडि दूषण चचा वानि गरम गलावा
 गोवाची दोष्ट्या घडा सोम्य वरत भंजावा ३० तं०
 भव चर्गत भमता एकां कोया कुटुंब संबंध
 विविध २ करो बी मुख तिचसु प्रतिबंध ३१ तं०
 इचि परि इचि भवि पर भवे कोया पाप चवच
 विविध २ करोबीसक कळ जनम पवित्र ३२ तं०
 रामबैबाडी केसुचे ए गोत्रो दाव
 मलय सुन्दर कडे पापयो घुटे ने तत काल ३३
 दृष्टा—राची पदमावतो सरणा कोधा पार
 सागारी चमयव किचो जाव यवानी सार ३४
 यथा जडमे कल्ल पमाउ रमय देहय इमाइ विसाप
 आहार सुवडि देह सवति विदेय बीसरिभो ३५

Colophon. इति पदमावतो गोत्राग्रिमभावनी संपूर्णे (१)

विवरणम्—चतुःपरं विवरणमप्रधीकृतमिव ।

No. 138 पनरहकर्मोदानस्वरूप । Panarahakarmādānavarūpa.
 Substance, country-made white paper, 10 × 8 inches Folia, 11. Lines,
 9-10 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, not fresh.
 Prose. Not correct. Complete

This is a little work treating of fifteen sinful karmas or actions which are prohibited to Śrāvaka. They are (1) Angarakarma or working with fire, (2) Banakarma planting, (3) Sādikarma trade of a Carter, (4) Bhādikarma lending one's own animals or things to others for timely use on hire, (5) Trodikarma making hole upon the surface of the earth etc. Works of several traders are also included among the sinful works.

Beginning. श्रीमद्भगवत्सुतः ।

अथ पनरु कर्मोदान्तरूप निवेष्टे कर्मोदान भी व्यापार करते पाप कर्म ग्राहकभन हवे ऐसा व्यापार भी पाप कर्म उमका आदान भी गृहण है जिस व्यापार में उस कुकर्मोदान कहीवे इहां संसार में पाप तो सर्व्वही व्यापार में हूँ वेष्टे तो भी और सब व्यापार से तिए पनरु कर्मोदान व्यापारमें बहुत पाप अरु मलिन परिणाम हवे परंपरा पावनी थाले इसवाले यावकर्मु अवश्य त्यागार्क कदापि न हूँ आजीविका इनने लागी दीव तो परिणाम करलै ।

Of these the first Angārakarma is thus explained—

तिष्ठा प्रथम इनाथ कर्म मोल कडे ज्ञात करे ऐसे आजीविका उपजावे सोईनाथकर्म एतले कौतरेको भटी करे ईदनि पनावे कुपार कर्म सोपार कर्म सोपार कर्म अकारा कर्म संगारा कर्म संगवीकार सोदर कलाव भठोवारा भठभुजा हलवाई धातुगावक प्रमुखजी अगनि सीती जितना केई व्यापार है सी ईनाथ कर्म ए व्यापारमें बहुत दीव है के कारणे सर्व्वही मूल्या अस्त्र है आन दिशि कहै 'अभी सचने वृत्तावके जीवकु अवश्य हवे इसवाले अनाथरबीय है इहंगालकर्म प्रथम ।

The sinfulness of trade is thus described. Trades generally are of five kinds (1) Dantavāṇijya, (2) Lakhavāṇijya, (3) Rasavāṇijya, (4) Keśavāṇijya, and (5) Visavāṇijya. Each of these is equally sinful, take for instance the Dantavāṇijya,—

हाथीका दात, उड़ने मख, जीभ कलंगी और पंथीके रोम तथा परब सिंहो प्रमुखको अमर गौके पुच्छका तथा हरिणके सींग कैदा प्रमुखके शींग और सब कीटा कीडी ककूरी जवाद सीती राघवा चर्म बाघके मुहके वेग सोवरसीग एसवका व्यापार दंत बाणिज्यमें आवे एषाणिज्यमें आगरमें जावे अडलेषेकु लव वी लीक बुद्र भिक्षादिक तत्काल इसी कैदा मम प्रमुख ओनु कौहिसाम प्रवर्त्तें मद्रापाप अनर्थ करे अपशमी परोषम अछा गये मखीन प्रवर्त्तें लोभके उग्र उन व्याधीसु कदापि कदवा परे महमारसांद्र आच्छा दासहूँ आरीद्वैताद्या आषे देखी गेती और बधता नील पावीगे तब व्याध इनु के कह्यमें सोन्यादि कर्म करे ऐसीतरे सबद्रव्य में जाचना तिससेसय चीज व्यापारमें लेख दिख आगर में न देखा आजी विका करी जोइ तिसवाले कुवाणिज्य त्यजथा एक हसीनरे तब दोष दास पावे एक गोमरे तब पुच्छ एक पावे ऐसीतरे सब मनिष लेखा इति दंत बाणिज्य ।

End. ए पनिरह कर्मादानमें जो जो चीज घर सम्बन्धे दृष्टिगता सम्बन्धे इत्यादि
अच्छूटेपछेलइया प्रमुखमें आवै ते कारखे कर्मादान किया करणीय पडे
छथकी जयबा ईहाजी कर्मादान रखे छै उसमें एकेव कर्मादानमें
दोय तीन चारभौ बलते आवै उनकी जायबा ।

Colophon. इति कर्मादान विग्रह ।

विवरणम्—पुस्तकैऽङ्गिन् पञ्चदश भागवर्गविकारमकर्मणां सदीपता प्रतिपादिता ।

No. 139. पनरढाल । Panaradhāla. Substance, country-made white paper, 12 × 4 inches. Folia, 6. Lines, 5-13 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

A little work consisting of fifteen Dhālas on Devakīśuta, by Nemicaṇḍa.

Beginning. इस सोरठ चारामती नवमर्ष तिहा वासदेवुए दसर दसर तेरा जीवा
वाधव श्रीवस देवुए १ ।

और १ सामि समीखा हरविठ मोपीनठ नाथुए मेनिचंदनमनि अलजगु
अलजगु यादन साधुए २ वाधव छह कठ १ पारवि मामी प्रमुगु चाईवुए
संबहि मिहें जूजूए जयरी बीउ प्रवेसुए ३ ।

और १ सुनिवर मधुकर गोपनि मिहया श्रीगुणवंतरे आहार करइ अति
सूजगु देवकी मंदिर पुछतए ४ और १ देवी देवकीमह मरही निरवर मरि
मयवे तिमरहो पड़लंउ हरपीछ बीनवर सुचरे बयबेह ५ ।

और २ टाल दुखीनठ ६ ।

End. श्रीनेमितची सुथी बाथी देवी जामो देवकी राखी
उपमम रसमती बाथी एहकार मा कावा जाथी ८३
तहा जाथी देव सुगारि बथी कुटुंब मकर परिवारि
एचि सरि बीपु काजयाचल अविहइसुमति मउ'रात्र ८९
समवर्द्धन गुरराय नित प्रबमठ तेहना पाय
जयमुक भाग सुचिंद जग मूचत मेनि जिचंद ८३

जय गय सुकमाख सुषीस ओसंधदीर आसोस

जस नामिं परमाचंद तसमातां ईई आचंद ८४

Colophon. इति देवकीसुत गयसुकमाख पनर टाख समापूर् ङ्क श्रीह

विवरणम्—पुस्तकिकायि पञ्चदशसंख्या टाखनाम प्रसिद्धा गाथा देवकीसुतविषयका वर्तते।

No. 140. प्रतिमास्थापनं। Pratimāsthāpanam. Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 9. Lines, 3-12 in a page. Character, Nāgara Date, Samvat 1852; Śak 1727. Appearance, slightly worm-eaten throughout. Prose Generally correct. Complete.

A work treating of the erection of Idols according to the rule of Jaina scriptures. Anonymous.

Beginning. ६० इहा केइ अग्यानी जीव कहैले जे आपनाने त्यागादिक गुण सबी तिथे प्रतिमा मानबी पूजबी नहि तेरुं ने ए उत्तर दीजे जे आपनाने कप क्रीमें स्त्रीचा गुण केहाले पि थ दीया संविकारनी कारण थाय है ती जिन प्रतिमा ध्यान भी कारण के अने जो हिंसा थायले तिथे भगवत दया ने धर्म काही के तिहाई कहीजे जे परदेसी राजाकेसी गुहनें बादि वा बीने दिन चाये आठं वरसुं चावीने वंदना में हिंसा धरं पिथ लाभ कारण गिणि लीटी न थयी बीजी मल्लनाथभी ६ मिन प्रतिबोध बाने पूतखीनी द्रष्टात काही सी हिंसाती बर चिथ लाभकारण गियो हम भाव सुह दहा हिंसा गही लाभती अथवा केइ हम कहैले जे अन्धे आपये धांन है बैठान भी शुच कहिधुं आमने लाभ थासी तेव दीपिथ भगवती सुभनें भगवतनी वंदनाने अधिकारै तिहां लाभ वंदना कीधारा मोटा फल कहा तथा विशेषाने अधिकारि हम काही है जे भाव विवेपी एकखी थाय भरी तिथे आपना अवश्य मानतो ने ध्याने जिन प्रतिमा पूजना लाभ थायले हम बुक्ति करती अने आवन साये पिथ जियप्रतिमा जिय समान जावरी भागंभी माने ते आराधक अने प्रतिमान माने तिथे आपना विवेपी उल्लाखी अने आपना कथापीति बारै व्यभार गिथ उदायेले जियारे इनिखेपाउदाया तिवारे सिद्धांत उदायो तिथे जिन प्रतिमा त माने ते विप्राधक है।

End.

तत्र इतर आपनानु प्रमाचोपेत काच यावत् आपनानु साक्षत प्रतिमादि-
रूपं पुनः अनुयोग द्वारात् अथ चर्चा विस्तरतो अर्थं तेमाटे गुथीनी
आपनाते गुथीसमान आणवी भगवतो भूत्रे नमराधिकारै निशार कहीपटी
आसात नार कही एक चरिहंतनी तथा बीजी साधुनीते जिन प्रतिमानो
आसातना यई ते माटे ते भिलोगिणीकै तेहानी आसातना करता
चरिहंतनी आसातना घायतो तेहनी भक्ति करता पिब चरिहंतनी भक्त
घाये हम समीधारवीते मझे कल्याण है।

Colophon.

इति श्री आपना निघेषा ऊपरि प्रतिमाआपनद्वयसाक्षतः तस्य किंचित्
चर्चा सप्त्यां सं १८६१ मासि १०२० मि चैत्र वदि ११ रविवासरै।

विवरणम्—प्रतिमाआपनविषयकः कथिञ्चैननिबन्धः।

N. B.—Under this number another copy of the work noticed above has been found which appears to have been copied in Samvat 1955 Māgha, Vadi 6 in country-made white Kāśmīrī paper. Folia, 8 of 15 × 7 inches having 3-11 lines in a page. Character, Nāgara. Not correct.

No. 141. प्रश्नोत्तरसार्द्धगतकं । *Praśnottarasārdhagatakam* Substance, country-made white paper, 14 × 7 inches. Folia, 21. Lines, 10-20 in a page. Character, Nāgara. Date, 1853* Appearance, very old. Prose. Generally correct. Complete.

A work consisting of one hundred-fiftyone answers on a question, not mentioned here, but from different answers the form of the question may be assumed like this,—“how instructions should be given by an Ācārya”; by Kṣamākalyāṇa Gaṇi, pupil of Amṛita Dharma Gaṇi. The work is finished in the third line of the first page of the 19th folio. The remaining portion may be called an appendix containing छुटक प्रश्नोत्तर or answers of less important questions.

* This is the date of original composition of the work.

Beginning. ॥ ६० ॥ अथ प्रतीकार सार्वगतक नौ बीजक लिखीयेके ॥

पहिले बोले तीर्थकर देव समवसरणमें देहना अवसरें पाद पीठ ऊपर बस राखीके से ॥ हाथ दोनूँ जोग मुद्रायें राखें ॥ आचार्य पिण प्रथें रूप तुदें करीनें व्याख्यान करे भगवन सुदृष्टतीन राखें ॥ आचार्य राखें इतरी विरेर के ॥ ए अधिकार चैत्यबंदन उद्घाटनसें कछी के ॥ १ ॥

दूजे बोले—भगवान् देहना प्रारंभतां चतुर्विध संघरूप तीर्थनें नमी तिरव रूप वचनें नमस्कार करी देहना देंवें ए अधिकार आवश्यक नियुक्ति प्रसुपमें तथा चैत्यबंदन उद्घाटनमें कछीके ॥ २ ॥

तीजे बोले—भगवान् दीक्षावेतां सिद्ध भगवानमें नमस्कार करे ए अधिकार आचार्य एवं दूजे नुतल्लेखि कहें अध्ययने के ॥ ३ ॥

चौथे बोले श्रीबीरप्रभजीनी प्रथम देशनामें कोइ जीव प्रतिबुझी नहौं तियां ठाणंग टोका माछे तथा प्रवचन सारीहार टोका माछे कछीके देवता मनुष्य तियें च समवासाही मिल्याया अनैं आवश्यक उद्घाटनमें कछीके देवताहीन आयाया ननुप्यादिक थयी आया पिण कोष ही सम्यक्तदी बादसी नहौं ए अक्षेरी इही श्रीआचार्य जीना बीज नुतल्लेखि कहें अध्ययने पिण प्रथम देशनामें देवताहीन आयाया ए अभिप्राय के ॥ ४ ॥

In this way only the answers are written one after another.

End.

एकसत उद्घाटनमें बोले—सम्यक्तनी विचार कई है तिहां तल वस्तुनी सर दृष्टाते सम्यक्त कहीजे अनैं सरदृष्टाते प्रवृत्ति प्रतीतते मननो अभिप्राय है ते अपर्याप्तादि अवस्थाने तथा सम्यक्तनी दिहापिण बांधीके जेमाटे उत्कृष्टी सम्यक्तनी कासठसागरीपम स्थिति कहीके तेमाटे एलक्षण किमु संभवै तेइनों उत्तर इस तल कई सरदृष्टाते सम्यक्तनी कार्यके अनैं सम्यक्तनी निष्ठावन चयीपरमादि कथी उपनैजे शुभ आत्मानों परिणामविशेष ते कहीजे ते अपर्याप्तावस्थाने पिणके वली सिद्धादिक मन रहितके तेइमें विष एलचव व्यापकके माटे दोष नहीं इहां वली कोई पूके आप आपका शास्त्रमें कछा जेतल अर्थ तेइमें सरदृष्टता जे परमती तेइमें आभिरुद्धि निष्ठावके तिम जेनीनेते निष्ठाव किमनथी तेपिण आपके शास्त्रमें कछा तल अर्थ सरदृष्टके एहनी उत्तर इस पोताना शास्त्र श्री नंथ इधीके विवेकरूप प्रकार जेइनें बल बीजा भक्त धारवानें उत्तर एहवाजे परमती तेइमें हीज आभिरुद्धि निष्ठाव धारवनी अनैं अर्थ अध्ययनी परीक्षा करी तल नी परीक्षा करी तल छ लही आप आदसी ते शुद्ध अर्थ तेहानं सरदृष्टताजे जेनीते साची युक्ति एकरी परमत

उदापवाने चतुर है तो पिच तेहुने चाभिरुहीक मिथ्यात नयी केमाटे पीताने शास्त्रे विवेक प्रकाश बंध नही कीधीहै दली केनामें करी केनी दका पिच आपचें कुचाचारें करीहीज आदम परीदाने बधि तेहुने चाभिरुहिङ मिथ्यात हीजहै सम्यक्ता हुवे ते बिना परीचा पक्षपात न करे केमाटे शीहरिमद्र श्रीजी कछो है पक्षपाती न में बोरें न देव; कपित्वादिहु। दुक्ति मरुचन यथ तस्य कार्यः परिदृष्ट १ इति ए सर्व अधिकार प्रदम पंचामक इतिमें तदा धर्मसंदर्भ प्रकरणी में कछोहै तदा चायिक १ अपमनिक २ चायीप-मनिक ३ ए तीन सम्यक् चारि कतिमें सामें खिवा नही तेहुनों छतर कहै सामे ते इम नारकमते पहिजी तीन पुण्योमाहै एतौनुही सम्यक् सामें तिहा चायिक ती पर भर भवनों हीज सामे ते भवे नही न पामें जे माटे मनुष हीज चायक सम्यक्को चारभक्त कछोहै उपमनिक ते भवनों हीज हुवे चायीपमनिक तिहुं मरानो हुवे काको चार पुण्योमा नारकीराने चायिक सम्यक् न हुवे बीजा वे हुवे १ देवतिमें वैमानिक देवता में नारकीनी परें तौनु सम्यक् सामे भवन पती मनुषमाहै वैहीज सामें चायिक वाली तिहा उपजै २ मनुष्या माहें तौनु सम्यक् सामें तिहा संख्यात बरं चाउवा बानानें उपमनिक भीते भवनों हीज हुवे चने चायिक चायीपमनिक विहु भवना हुवे तदाहुनदिया मनुष्योने उपमनिक चायिक ती वैमानिकनी परे जाकरो चने चायीपमनिक कर्णधने अभिप्राये ते भवनों हीजहुवे सिद्धांतने अभिप्राये भवनों पिच हुवे १ पंचेंद्री तिये च दुयत्रियामिद्वानु सम्यक् मनुष्यनी परे जाकरो तदा संख्यात बरं चाइवे वाली संज्ञा पंचेंद्री तिये च चने तियेचवा तिहा माहें चायिक सम्यक् नयी बीजा वे पाहिला परे जाकवा एबोदियादिक माहें तौनां माहेंही एकही सम्यक्कन संमवे ३ एमयं चरप्रवर सापेहारना १८८ में चार में तदानियय नय मते मैनेशोने चरम समये जीवने चरमनी प्राति हुवे तेहुनी पुहनां समयों माहें सम्यक्तादि कहै ते सर्व चरम तो साधन हीज जाच बी इहा एवमुत्तरप निषयनहै धर्मसंदर्भो शास्त्रने कछोहै १११

Colophon.

इति श्रीवाचनार्थ श्रीमदसुतधर्मचरित्रनिर्णय वाचकप्रभाकल्याणमहर्षिर्भित
प्रयोगर साईमतकल सूचीमार्ग आपावामुपराडम् ।

निषयमानन्दमधेर्जिनाये:

ममादिमै: सहपदेरचकम् ।

श्रीकार दीर्घ दितसम्यं मर्हं

श्रीसिद्धं मरचं ममाप्यु ।

સીદ્ધા ।

સય આઠાર તિપન સમેં વદિ બેશાલ સુનાસ કુપવા
સંપૂર્ણ રચી ચીકાનેર સુવાસ ૧

આર્યા ।

સત્તમ પર્ણરુપિ પુત્રો સમસુવિનોતનામ

પુસ્તાલ યોનિમિત યદ કૌની ધરિ ધીત ॥ ૧ ॥

તથ સાલો સંઘ જીવપુ મોદ્દ નામ કદાર

તાકી પુત્ર આરદમયૌ નેસન મેર મખાર ૧

ઈતિ શાલકલ્પનાકલ્યાણગણિત સંવિત્તમાપામય પ્રતીતર સાંઘતદ્ ૧

સંધાર્થ ૮૦૦ ફે ।

વિવરણ—પુસ્તકેશિન્ન સાંઘતલ પ્રતીતરાર્થિ વર્તમે ।

The appendix does not appear interesting so we leave it off.

No. 142. પ્રાકૃતમનોબોધઃ । Prākṛitamānobodhaḥ. Substance country-made colourless paper, 11 x 5 inches. Folia, 24. Lines, 2-10 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, old. Verse. Not correct. Complete.

A poem instructing the mind, entitled Prākṛita Manobodha, complete in 201 verses, by Rāmadāsa.

Beginning. શ્રીમદેશાય નમઃ । અથ રામદાસકૃત પ્રાકૃત મનોબોધ પ્રારંભઃ । શ્લોક

સંખ્યા ૧૦૧ શ્રીરામ શ્રીમદેશાય નમઃ ॥ અથ પ્રાકૃતમનોબોધ પ્રારંભ ॥

ગણાધીશજો ફેશ સર્વાંગુષ્ઠાવા ।

સુતારંભ આરમતો નિર્મુષ્ણાવા ॥

નત્તુ આરદા મૂલ પલારિ વાવા

મલ પંથ ચર્નત યા રાય વાવા ॥ ૧

મના સજ્જના ભક્તિ પંથેષિ જાવે ।

તરિ શ્રીહરિ પાવિજે તો સ્વભાવે ॥

જાનિ નિંધતે સર્વ સીમૂ ન ખાવે ।

અનિર્વંધ તે સર્વ ભાવે કરાવે ॥ ૨ ॥

प्रभाते अनिराम चिंतो ते जावा ।
 पुष्टे वै हरिराम चक्षिषदाम्ना ।
 सदाचार ह्यसौ रसा भी लियती ।
 अनि मानव तो चितो धन्य होतो ॥ १ ॥
 मना कामना दुष्ट कामा नवरे ।
 मना सख्यदा पाप बुद्धि न कोरे ।
 मना धर्म तानिनि सावन कोरी ।
 मना र्त्तरि सार विचार राखी ॥ ४
 मना सखि संघ सोडु न जावा
 अति आदरे सम्मदा वा धरावा ।
 जयाचे निरुग तद्वा दुष्ट भवे
 अनि सावन विष सन्मार्ग खानै ॥ १८८
 मना संगदा सख्य संगानि सीडि
 मना संगदा मोच तात्कात्र लीडि
 मना संगदा साधका मित्रसीडि
 मना संगदा रेत निरोध लीडि ॥ १९०
 मना टोकाति ऐकतादीव जाति ।
 मति भंदते साधना योग्य होति ।
 चढे अनवराम्य सामर्थ्य जागी
 नचे दास विनास तासुनि भीदी ॥

End.

Colophon. इति रामदासहृतप्राज्ञत मनी बोधः समाप्तः हस्ताक्षर थोड़ी दीपाव चर्माधि-
 कारियाचे । इति दीरामहृत प्राज्ञत मनीबोध मथान ॥ राम
 विवरचम्—पुस्तक; लिख् श्रीरामदासहृत मन्मथोचनविषयकाणि भाषा पयानि वर्तन्ते ॥
 श्री नमः ।

No. 143. प्रयोत्तरमालिका । Prasnottaramalikā. Substance,
 country-made Kāśmīrī paper, 11×5 inches. Folia, 6. Lines, 3 in a
 page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1785. Appearance, old.
 Verse. Generally correct. Complete.

A little work consisting of questions and answers on moral subjects, complete in 29 Sanskrit slokas, entitled *Prāśnottaramālikā*, by Sitapata Guru or a preceptor of the *Svetāmbara* sect of the Jains. The work being small and interesting at the same time we quote the whole.

प्रपिपस्य जिन वरेन्द्रं प्रश्नोत्तरमालिकां बह्वी ।
 नागनरामरवस्यं देवं देवाधिपं प्रथमम् ॥ १ ॥
 काः खलु जालं क्रियते दृष्टादृष्टार्थसाधनपटौयान् ।
 कच्छसितया विमलप्रश्नोत्तररत्नमालिकाया ॥ २ ॥
 भगवन् किमर्देयं गुरुवचनं ह्येवमपि च किमकार्यम् ।
 को गुरुपरिमिततत्त्वः सत्त्वहिताश्रुतः सततम् ॥ ३ ॥
 त्वरितं किं कर्तव्यं विदुषा संसारसन्निधौदः ।
 किं नीचतरोर्वीर्यं स्वयन्ज्ञानं क्रियासहितम् ॥ ४ ॥
 किं पथ्यं दानं धर्मः काः सुचिरिह यस्य मानस शक्तिः ।
 कः पण्डितो विवेको किं विप्रमार्गधीरिता गुरुवः ॥ ५ ॥
 किं संसारे स्मृतं बहुशो विचिन्त्यमानमिदमेव ।
 भगुणेषु दृष्टतत्त्वं स्वपरं हिताधीयतं जगत् ॥ ६ ॥
 मदिरेव मीहजलकः का छेदः के च दस्यवी विवयाः ।
 का भववर्जिता का को वैरो नन्वगुहो यः ॥ ७ ॥
 कलाहयमिह मरणादंशदपि कोन्धो मतो रागो ।
 कः शूरो यो खलनालीचमवाचेन व्यपितः ॥ ८ ॥
 प्राप्तुं कर्त्तव्यलिभिः किमश्रुतमिव बुध्यते सप्तपदैयः ।
 किं गुरुताया सूलं यदितदमार्थेन नाम ॥ ९ ॥
 किं गह्वरं स्त्रीचरितं कथयुतो यो न खलितचित्तः ।
 किं दारिद्र्यमसन्तोषः एव किं लाघवः यावृन्ना ॥ १० ॥
 किं नीचदितमनवस्यं किं जायते पाटवेय्यनभ्यासः ।
 को जाग्रतो विवेको का निद्रा भूयता जन्तोः ॥ ११ ॥
 मलीनीदलवतजलमिव तरलं किं यौवनं धनमथायुः ।
 के शयधरकरनिकराणुकारिणः सम्भवा एव ॥ १२ ॥
 को नरकः परममता किं सौख्यं सर्वसमविरतिर्या ।
 किं सत्यं भूतहितं किं प्रमेयः प्राचिनामसवः ॥ १३ ॥ १४ ॥

किं दानमनाकाङ्क्षं किं मित्रं यद्विवर्धयति पापान् ।
 कोऽलङ्कारः शौचं किं वाचा कण्ठश्च सन्दम् ॥ १४ ॥
 विभक्त्यर्थस्य मानसमसङ्गत का मुखावका मैत्री ।
 सर्वश्रुतमविनाशे को दृष्ट, सर्वदा व्याधः ॥ १५ ॥
 को द्वयोऽकाद्व्यरत, को वधिरा यः श्रयोति न हितानि ।
 को मूढो यः कानि प्रियाणि वदन् न जानाति ॥ १६ ॥
 किं मरत्य सुखं किं चानन्यं मयमरे दत्तम् ।
 धामरपात् किं शल्यमशुभं यत् कृतमकार्यम् ॥ १७ ॥
 कुत्र वा विधेयी यथो विद्याज्ज्ञे मदीयधे दाने ।
 चरधारया छ कायां खलु खलु परयोविन् परधनेषु ॥ १८ ॥
 काङ्क्षनिश्चयमुचिष्या संसारसारता ननु ह्रस्वदा ।
 का दियतो विधेया कथञ्चादाविष्यन्मपि मैत्री ॥ १९ ॥
 कष्टकृतैरप्यमुभि, कल्याणनोऽवधार्यते जलो ।
 मूर्खस्य विवादस्य च श्लेषेण तथा कृतम्व्यस्य ॥ २० ॥
 कः पूज्यः सद्गुरुः कमधममावचने चरितं कृतम् ।
 केन जितं कुरुतेन सत्यं तितिपात्रता धृमा ॥ २१ ॥
 कर्कशं नम सुखेऽपि सुतरां क्रियते दया प्रधानाय ।
 ककादुद्विष्टितस्य संसारारब्धतः सुधिया ॥ २२ ॥
 कालं कथं वाचिदस्य, सत्यप्रियभाषिको विनीतस्य ।
 क्व म्नातव्यं व्यापि यदि हृष्टाहृष्टमाभाय ॥ २३ ॥
 विदुश्चित्तवितचयस्य किं दुर्जनमङ्गत सुवतयस्य ।
 कुलजीवनि, प्रकृत्या के कनिष्ठाभिः सत्पुत्रतः ॥ २४ ॥
 किं शीघ्रं कार्यं नति विमर्शे किं दम्भमदीदार्थम् ।
 तनुतश्रवितस्य तथा ह्रस्वनिर्णयं सद्भिचलम् ॥ २५ ॥
 विनामविनिव दुर्लभमिदं किं ? कथयामि ननु अतुर्भद्रम् ।
 एतददलि मुयो विदुल्लभनो विनिवेच ॥ २६ ॥
 एतं प्रियवाक् समद्विज्ज्ञानमयं समानित कीर्त्यम् ।
 व्याध कश्चित्तस्य विभं दुर्जनमङ्गतसुभद्रम् ॥ २७ ॥
 इति कथञ्चता विमलपद्मीरमन्निहा धियात् ।
 ते मृदुल्लभया अयि विमन्नि विदुन् समार्जु ॥ २८ ॥
 एतत्ता नितरदुदया विमला विमलेति वक्तव्यं विदुः ।
 हृदोल्लभमिदं कथञ्चता किं न कथयति ॥ २९ ॥

इति प्रयोगरमाणा समाप्ता ॥ संवत् १०८५ वर्षे मितौ चामु वदी २ ति
विवरणम्— संतुष्टं विषयकप्रयोगरमाणादयोऽयं पद्य निबन्धः ।

No. 144. प्रियमेलक चोपई । Priyamelaka Chopal. Substance, country-made white paper, 13 x 6 inches Folia, 8. Lines, 13-15 in a page Character, Nāgara Date, ? Appearance, old. Prose Generally correct Incomplete

The label of the codex leads us to think that it is a poetical work under the name of Priyamelaka Chalpā, but after examination it appears to be nothing but an appendix only of a work, containing a list of the subjects treated of in that. The following questions will show the nature of the contents.

॥ ६० ॥ समन्तात् बाह्वि तिमन राय बाह्वि स्वमात्र माहि जीह्वन
चतुर्विध दंडक नाम मात्र लिखितव्यं यथा १ शरीर ५, २ चंद्रमाहना,
३ संघयथ ६ ४ संघात ६, ५ कथाय ४, ६ सप्ता ४, ७ लोका ६, ८ वीदी १,
९ समुद्रघात ०, १० संग्रहसंगी ९, ११ वैद २, १२ पद्या ६, १३ इति ९,
१४ दंडक ४, १५ नाय ५, १६ योग २, १७ उपयोग १२, १८ याहार
वृद्धिगुणि, २० उतात ४, २१ चातुर्, २२ संकीर्णार वसंकीर्णार
२३ आवन ४, २४ गति ५ यागति ४, २५ प्राय १०, २६ योग १५, २७
योग ४, तत्त्वयोग ४, काययोग ० ।

अथ नारविनु द्वार माहि वृद्ध १ शरीर २ वैदिय १ चवीजस २, कार्मण
२ चवनाहनाजिह्व चतुर्व ० चंगुल ६२४०१०० वैदियन ०४० ॥ १११
१०४०१००० उपजंतु भव भारवीथं गुलनुय संख्यात पुभाग उत्तरवैदिय
था १ संयसे वृद्धिः । सवृद्धि नहि ।

४ दंडक संस्थान, ५ कथाय ४ याहार भव २मे ६ संघा ४ याहार भव १मे
रूप २ परिचय ।

In this way the subjects treated of in the main work are enumerated.

No. 145. पार्श्वनाथग्रन्थः । Pārśvanāthagranthah. The codex under this number has been entirely spoiled consequently not worth notice. So we are obliged to omit it.

पुस्तकमिदमादितोऽन्तावधि विलुप्तोऽक्षरं वर्तते, यथापि च विपर्ययाणि ततः परित्यक्तमिदं ज्ञेयम् ।

No. 146. पार्श्वनाथदशभवविवाहः । Pārśvanāthadaśabhavavivāhah. Substance, country-made white paper, 12 x 5 inches. Folia, 10. Lines, 13 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old, worn out. Verse. Generally correct. Complete.

A work describing ten previous births of Pārśvanātha in Bhāṣā verses, by Śrīmukī Svāmin.

Beginning. ॥ ६० ॥ ओं नमः श्रीपार्श्वनाथाय ॥

समक्षं सरस्वती सारदमाय मुष्मन्नि एह उ' माहल ॥
धवल वधइ वज्र नागइ ढाल गाइ मुजिषइ हीरा लप ॥ १ ॥
मूल चरित्र प्रभुकेर उपार उपास भाविइ भवोयव सांभलप ॥
सांभलता ऊइ पुण्य प्रकास दसइ भवंतर देवताए ॥ २ ॥
पोतन पुर वरि राय चरिबिंद पूज्य परोहित तसतचइए ।
नरवर प्रतिइ' करति आचंद कमठ पाचंद अमरभूत छेइ ।
स्त्रोषि कारण वासवविरोध कमठ कोपि भरि काढीउए ॥ ३ ॥
समकित रघुव हृदय प्रतिबोध लखइ सोभाइ मनावीयुए ।
विप्र अपराधीयमिउ निरिग्र'मि अमरभूति कमठ वमा वीउए ।
तिमतिमताप सज्जिठकइ अंगिशिल त्रिलोतलिप्रो सबइए ॥ ४ ॥

॥ डाक ॥

हविष' लालजीउ जीउ कमठिए कीधू'
भाई हिन्दा फल कीधू' विसमउ करमविपाक ।
हुनुषी नववर राय ॥ ५ ॥
बंध्याचल वन भाई नरवदा नदीय प्रवाहि ।
कीलइ भीलइ निरमल नीरिइ' परवत पाहि सरीर ॥ ६ ॥

विवरणम्—श्रीपार्श्वनाथदत्तजन्मविवरणविषयकः कथित् पद्यनिबन्धः ।

No. 147. बालावबोधः । *Bālāvabodhaḥ*. Substance, country-made white paper, 12 x 5 inches Folia, 31. Lines, 8-15 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1813*. Appearance, very old. Prose. Generally correct. Complete.

A commentary on the Bhaktāmarastotra in Bhāṣā, entitled Bālāvabodha, by Subhabardhana, a pupil of Sādhuvijaya. It begins with a long story relating to the origin of the poem, as—

॥ श्रीगुणादि जिनेश्वरी नमः ॥

श्रीमदादिनिर्गमना कृता वाग्देवता मुदा ।

भक्तामरस्तवार्थो लिख्यते वार्धया मया ॥ १ ॥

श्रीभक्तामर महाशिवजी मूल सत्यति श्रियोवद्वद्व लभ्यो ममरोधर वद्व
राजा भोज राज्य करत तिहा मयूर पण्डित सुधर्माम्बर विषय कुशल
बधे । तिहुनर जामाई वाचपंडित तिहुविच जति कुशल पर वद्व
परम्परर चचापच मयूर एक बारते विजेर पंडित विवाह करेता राज-
सभावर पडता राजा कडर भी पंडित मुझे जाग्रीर दीग लावत तिहा
मुझारा विद्व माहि लेहनर मरमती बदावर तिहु लनकर पंडित मे
मांमभी विजे अभिमानपुरित जाग्रीर भयो जाला वाटर तिहुना चर्चकार
जतारि मरमती वर पांच मर धोटी पोछाना विक्रीर मे पुकर पंड धीरि
एल्लुकर चौकारो इतिना धोवा कड रभी चाया जाला निमल पांच
पांचमर धोटीवा द्वी पुकर तिहा मे भयर वर चौकारो इतिना बीजा
वडना धोवा इनवीओ, बीओ ओयो बारवर दिगवद्व धोटीवा एक
चौकार चचरमी इतिना धोवा जाओ तिहुना मर्म जाला तिहा मकी मे
विजे एकर टांम मूला निवारर मरमती चाकास रओ मे ममला पव
कडर मतवन् ममलार् मे मांमभी मयूर पंडितर वच कडर मकर तिहु
ममला पुरी ।

दामोदरकरायण विद्वर्भक्तपंडित ।

इह वाग्देवता ममलार् ममलाम् ॥ १ ॥

* The date of original composition is "ममलाम्" 1813.

वाचपंडित तिमिर कुंकारकरी इत्यस्य समया पुरः ।

यथा उक्तं सीधाय विष्णोः पदमाश्रये ।

विरराग विभावरी प्रतपन् सप्तसर्गः २ ।

विचारपटो सरस्वती भण्डस्य वै वाच कुम्भ पांजर मयूर पंडितः एव
कुंकार विद्यां अधकृत् नुं उद्धत एव मदन चोकारनी इतिना पुत्र
ना पीठिषा मरु दिवाद्या सरस्वतीना भण्डारनर पारकी भयी पशुत तेषु ।
मयो विद्यामरु गर्भं न करिवध भेतयो कच्छत ह्य भारदुत कोरु नवं
इत्युक्त ए पंडित चण्ड चैव आसुधकाश्च पुत्र मारुत जोए चमर विद्या ॥
इत्युक्तं कही सरस्वती चै विद्वन्मम प्रीति परस्परत वाह तिवार पक्ष वि
पंडित वाद्य इति सं परस्परं मित्रतां कर्तव्यो मया पूर्व रीतं रागो
सीवा करत द्विवर एकदा मन्तावर्त वाच पंडित-मरु वापयो माया संघातं
धेदना कच्छत इषा पिबते स्त्री वापयत मानस भू कद रावि चरी तं
एव वर चवसरि मयूर पंडित शरीरनी चिंताइति चर द्विवि वाद्य
तिहा गउधि वेटी लम्बाई ना शब्द सामन्ती लभत रङ्गत वाच पंडित
भाय्योनर पगे लागी कच्छत वै पवित्रते माहुरत अपराध एक नुं चवि
वली अपराध न कच्छत वद्धत कच्छत तत वाच पंडित तिवार भाय्य
रक्षकतत नैतद संहित पगे करी माहुर आह्वयत एवमरु नौपो मयूर
पंडित दूध वाचत चोत वर माहुरी वेचोकेह वीरीहाल असीम्य वै तिवार
नि स्त्री न मानर तिवार वाच पंडित इत कच्छत काव्य काव्य—

गतवाया रावि कुम्भतनु शमी श्रीयते इव ।

शरीपोऽयं निद्राशमुपगती चूर्णित इव ।

प्रधानांती मानव्यशक्ति न यथा त्वं क्षुधमही

कुम्भपत्न्यामनया इदमपि सुभु सुकठिनं ॥ १ ॥

ए काव्य सामन्तीते मयूर वाचमसि यथा कच्छत भो वाच सुभु पदमभि
अतिरीहाल पचायको एक स्त्रीनर चंडि कठिन इत्यत भवित एषा
सामन्तीते महा सती चितवद माहुरत स्वरूप पितरं जायन्त भिन्नपद
ए पितर नर जे वेटीना स्वरूप जीतत ह्रींहर तिवार पक्षी चति रोवा
चोहं दिवद स्त्री इ सुयत्नरं तं वीरु करी क्कायत चनर इसीवाप दोली
जिगुं पुनिकाना अरितनी जीवचहार कुही थाए मयूर पंडित तिवर
आपदं तनुकाव कुही धयत शरीर कुह भांडला यथा तिवर स्त्रीर वाच
पंडितनर कच्छत माहुरा पितानर शरीर कुह रोग यथी हुं मन्तासती

माहरा साप अन्यथा न याद प्रमाति मयूर पंडित मोटट वरक वस्त छही
 राजसभाई आवतउ देखी बांच इसी राय समधि मयर प्रतिर इसउ
 कह आवत वरकीटी इसउ वाच नौ वचन सामथी बार। पुईर पंडित
 एह वउ भुं कहउ कउ वाचपडित कहइ मामी चहई करीयर चम्पारा
 वचन अन्यथा न याइ जीवरा वउ राजा चइ मयूर नौ मरीर जीवरा म्यो
 कुठनी माहला गरीरइ दीठा राय कहइ मयूर पंडित गुहई मरीरनी
 कुठ नीगसीनइजि राजसभाइ चाडिवउ विहावकी मयूर दूह वाचउ
 मूयंमइ प्रसादइर एक चित पचइ मूयंमइ जन्मारातीतकुभीइव इलादि
 मउए काव्ये कव्या छउइ जिहावइ मूयंमयच चइ कहइ मयूर भांगि
 कउउ मयूर कहइ कुठ रीग भांगिम मूयं कहइ मयूर पूइ वकषा दप
 ववा दीवीइ अचयमतो सेवा करक गापइ करी कुठो चौवउ ते कुठउ
 भीग बुहु उभयइ पवि मतीना गाप दकीउ कुठ है ते किमजाइ पवि एक
 किरच सिंह जिमता हमै कुठ डंकाइ इम कही एक किरच चापी मूयं
 चापचइ म्यान कि पकतउ मयूर तिवइ किरचकरी कुठ डंकाचइ भेजइ
 भाग इलउ राजसभाइर पकतउ राजाप्रमुख समंतीकचमकनी मयूरनइ
 राजाइ घनामानमन्मान बहुदान दीधी थीकमाहि चवउ महिमा बिसारी
 तिवार पकी वाचइ मयूरनी महिमा अचईयो सकतइ चापचा हाथ पग
 कपाय। चापची मरीर चडिका मचनिमू काव्यो मी माहौर्विममभुरचर-
 निपुरता कैय मिना मीए काव्ये करी चडिकानी मृति चौथी काव्यनइ
 छइइ अचर चडिका प्रसन्न चइ वाचइ हाथ पच नवा दीधा तेहुनी पवि
 पूजा राजाइ चवी फीवी तेविहुनो मटी महिमा देखी राजा भीज मयूं
 समायोक समच इम चहै भीमीक मिव शासन टायो एह वा चवन महिमा
 कविल अति गाथकीकी करीयर अनेरइ शासन छइ एहवर रायनी प्रधान
 पदम सुग्रावक कहइ मामी योमान हुग मूरि सुवभाव कविलाचरचहार
 अतिप्रधान चरचहार जेताम्वर जिनशासन माहिहै इम सामथी राजाइ
 चवइ चादइ करी ते भाव्या योमान गुह मूरि रायनइ समीपइ चागे
 इमी चासीआद चइ॥ यथा ॥

प्रतामानी गचेमार्थ, अहंर शहराहित ।

दुमादीय प्रिय कुन्दोदितमकलेमइत्यः ॥ १

राजा गुब प्रविष्टमान करी भीटइ चासन देखागे पुहइ भववन् गुम माहि
 प्रवर कविल अति काई छइ गुब भवइ रुदाराज मयूंमि काहिने नावि
 चडीने मरी सुभनइ मू कविल अतिनी महिमाइ मीकल्पइको चटीम

सांजीमद आपण पठ मू'काठे तउची आदिनामनी महिमा तिवारने
 राजाड' सर्वसांकेले वांधी अठोसल अठतासी सघापीकपतादीदरने
 सठरता मांदि श्रीमान तुमाचार्यमू' काळी कमाड दई रड तापो इतने
 दीधा इम कछल कवित्व शक्तिइ' अठोस ताळा भांग्री प्रभाति राजसगा
 आविची तिवार पूवड' श्रीमान् तुह मूरिं अद्यम तोदंडर श्रीवादिनामनी
 मुति करे तिह्ण एकेकठ फाव्यकरता एकेक अठोस सकेकठ ताळउ भांगर
 इम पमासीये काथ्ये सर्व अठोस ताळा भांग्रा खोड सांकळ गुटी वरं
 कमाड उवाच्या बाहिर आल्या प्रभाति राजसमाड' पडता राजाड' बांदा
 नमस्कण्या सिंहासन वडसाच्या महामहोदय कोपठ शिवशासन बांदि
 महामहाराजा इई एमन्नामरलोमठ' मूख सल्लभ्य कछी ।

End.

श्रीमन्मंडपदुर्गमन्दननाथन्यो किलैक कलौ
 श्रीधरोऽर्घ्यसमीक्षितार्थकरणात् कल्पद्रुमस्तीपमः ।
 दिक्पक्षप्रसरदयः परिमलैः संवाचितोर्वीतलः ।
 स श्रीमान् भुवने धिरं निजयते श्रीजगद्धेनुः कृतो ॥ १
 श्रीमहर्षिदिलीप दृग्दृशत्रुधिभीष्मासने सर्वदा
 यो जेवायकता सता महिमता यथा कळादानतः
 खीव्य श्रीगुरुचर्यदः किं नदा नयपमाकायिन-
 नात् पुनः सुधिया निधिर्विजयते श्रीह्रीरसंघाधियः ॥ २
 श्रीमन्मन्दनचेन्द्र हेमविमलानूचान राज्ये गुणा-
 गार श्रीगुरुराजसाधुविजयान्तेवासिना साधुना ।
 तदाया शुभवर्हनेन जयनेत्यचेन्दु मेवं विरं
 श्रीभक्तानरसंस्तव्य विकसन्नावावधीधः कृतः ॥ ३

Colophon.

इति श्रीभक्तानरस्तीपमनस्य वाचावधीधन्यसाविताय । मंगल १८११ र्वा
 मिति कार्ति सुदि २ दिने श्रीलूक्कचंसर मध्ये वाचनाचार्य दयान्नाथी
 बाबि शिष्य माणिक्य राजजीर्गाबि शिष्य लखकर्मण मुनि लिखिता श्रीरद ।

विवरणम्—भक्तानरस्तीपस्य वाचनावधीधन्यसाविताय । मंगल १८११ र्वा

No. 148. वासठियाबोल । Bāsathiyābola. Substance, country-made white paper, 10×5 inches. Folia, 5. Lines, 13-15 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, slightly torn in parts. Verse. Generally correct. Complete.

A work treating of the principal categories of the Jainas in Bhāṣā verses, under the name of Bāṣṭhiyābola or complete in sixty-two bola metres. Anonymous.

Beginning. ॥ ६ ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ अङ्ग १ शरीर २ काय ३ जीव ४ ईश ५
कामाय ६ मायामु ७ संयम ८ हंसव ९ शिखा १० भवि ११ विनी १२
सगी १३ चाक्षर १४ ॥ १५ ॥ योष ६२ ॥

देवमति नाहि जीवना भेद १ पर्याप्तो अपर्याप्तो गुणठावा ३ पक्षि
नाभिषीग ११ त ननना ३ वचनना ३ वैज्ञावेको मिय अनिहामय । उप-
धीग २ त मतिग्यान युतग्यान अवधिग्यान मतिग्यान दुत ग्यान विर्मत
ग्यान वध दुरमण, वधध दुरमण अवधि दुरमण धिया वामि । १ । ३ ।

End. अथाहारक माहि जीवनामेद ८ एवेंद्री भूजनि वादर विहद्री, तिहद्री
 बारिंद्री अपर्याप्ता अर्चनी, पर्याप्ता र्चनी पर्याप्ता अनि अपर्याप्ता शुचठाया
 ५ लाभि ते प्रीवयो पडिल्लु १ बीजूं २ बीडू ३ तीरसु अ उदसू पडिल्लु
 बीजूं जीवा कारमच नो उपवीस १० मतिव्यान, युतव्यान अवधिव्यान
 वैवलयान मतिव्यान, युतव्यान, विधेव यान अवय दर्मव, अवधि
 दर्मव, वैवलय दर्मव अत्रदर्मव, अनिलन मजव्यान २ मादि बायो [०]
 सिद्धा ५ लाभि १ ५१ ॥

Colophon. इति वासुदेवा बोध सम्पूर्ण श्रीकृत्याह भूषात् ।

विशेषम्—जेन सञ्ज्ञतपद।वर्गनिर्णयकनिर्णयविशिष्टः ।

N. B.—To this codex is appended the following four Gāthās from the Bhaktisūtra.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सङ्कीर्णमवधौ रक्षणीयम् : सन्
 ये दुन्दुभिर्भनति मे वयसः समाधी ॥ १
 मन्दासमुन्दरमदिसुपावित्रातः
 सन्मानकादिदुष्टुभीत्तरप्रतिद्वष्टा ।
 मन्दीदविन्दुसुममन्दनरूपपाता
 दिव्या दिवः घतति मे वयसः ततिरा ॥ २
 सुन्दरं प्रभास्यवभुरिबिभा विभीषी
 श्रीकृष्णं पुतिमतां पुतिमासिदन्वी ।
 श्रीपद्मिबाकरनिरनरमुरिभंज्या
 दीपता जपमपि निमानपि सीमसीता ॥ ३
 मन्दीवर्गमममार्गविमार्गदष्टः
 दिव्यीभनिर्भवति मे विमदादंमन्
 भावः प्रभाव परिधामनुवः वशील्यः ॥ ४
 इति मन्त्रावरणी नाया सन्पूर्वं दुर्भ भवतु ॥

No. 149. **ब्रह्मचर्यविषयै नववाङ्मि ।** *Brahmacaryaviṣayaṁ nava-
 vāṇi.* Substance, country-made Kāśmīrī paper, 12 × 5 inches. Folia, 6.
 Lines, 8 in a page. Character, Nāgara Dato, 1772. Appearance, old
 Verse. Complete.

A work treating of nine rules relating to Brahmacarya, entitled
Brahmacaryaviṣayaṁ navavāṇi, by Dharmahadisa Kavi.

Beginning. ॥ १ ॥ ऐं नमः ॥ आल अक्षर्यनी ॥

आदि आदि जिनेसर न मत्

मरथ मदा भट दीखर दमत् ।

नवविधि वादी जे मन्त्रनी

आलवनी कुमति कर्णची ॥ १

यती जमिं नावकते आल जे पाले जिनवरनी बाब ।

आमा भंगर समकित आर काजो दीकि मरही जमाह ॥ २

મુનિવર ચારિત્ર મનુષ્ય પકરે નિયતિ વાદિ તેનમિ આદરે ।
 દેવત દોષા જાયે કરી ક્રૂપ ભાપતિ તિષ્ઠ દોષી પરી ॥ ૩
 મુલ અરણ્ય મોલ્યા વહુનુષિ નિનય વિવેક વિચાર સમૃદ્ધિ ।
 મીતારણ્ય મુશવંતત નામ કુલીપર્ચિની ચમદ-અંજાણ ॥ ૪
 મવિચળ માવદ મન કરિયાણ રાપે સીમ સદા અપોષ ।
 વાદો વિગ્રિય દલદ જૂ જૂદ મદ્દાવર્ચનો જનમો મદદ ॥ ૫
 વિલાદ મય મોદ સત વિચરદે મૂલક દેશે દિન નિરવદે ।
 મારીપંક વમૂ અદિતાં તિહાં રહિતાં સલાહ મુર્જાણ ॥ ૬
 બલ્લા ।

મીદ મદવર અજે વનમોદિ તિહાં આગેનુત નાનરણ ।
 મૂનિ પતન થકો યજીકે પંજર માદિપીપટ રદે ॥ ૭
 સત મવદવટ્કતદોદ તિમમુનિ વર મેલા ધરદ ।
 રહિતત વનમમભારિ પ્રયમવાદિ જિનવરકહો મીસિદ્દાંત
 વિચારિ ॥ ૮ ॥

દતિ પ્રથમ વાદિ ॥

નવમી વાદિ વિચારીયદ ।

End.

મથુ આકલ મજિમલીરે ઉચોદરી તપ આદરો ।
 તિહાં મૂલકરે કોરી સંવંચ ॥ ૯ ॥
 જિનવર જોદ મ મોલેરે મહોં તીલેરે સોલ સમાન ।
 અલિ આપે રે મુગતિ પ્રથાન ॥ ૧૦ ॥ જિવ
 અટવી વે જાવા આતીયા વેપકરેં રે જિનવા ।
 અનુભાવ્યા માનગ રાધિયા વદ હદ વારે મૂલમન ॥ ૧૧ ॥
 માનગનાં તૂં તિહ મર્થુ અગ્ર સવરિ રે અદિ આવેદ ।
 તત્ત તિષ્ઠદ કુપકો મુદ્ધિ કિલ્લી અગ્રસવરિ રે મિલ વરેય ॥ ૧૨ ॥ જિ
 માનગ માંનૂં અગ્ર મર્થુ ન વિમરોત એ મેદનુ કાગ
 વર્ણ રે દટાંતિં આંધિઓ કુંથા કુટેરિ કવણિ વિચાર ॥ ૧૩ ॥ જિ
 એનવ વામો મદ્દાપી । એપાલે રે મન કારો દદ ।
 મેદનિ મનમવલ્લુ કરે રુડે રાવેરે સોચ મુંદદ ॥ ૧૪ ॥ જિ
 મોલે નવનિધિ વામોદ અલિ મોલેરે અરણ મંદાર ।
 મોલે મારદ કવર્યા વધો મોલેં રે મિલકુમાર ॥ ૧૫ ॥ જિ
 મોલેં વામો કવ્યાવમો । તપ આપારે કર મદ્દાર ॥
 મોલે દુપદોમદ્દાપો । વદ્ય આપારે અવનિ મદ્દારિ ॥ ૧૬ ॥ જિ

શ્રીચામનગલ જાણીદં શ્રીપ્રાગરે સાગર તૂરિદ ।

તાસ તર્થિ મુદસદગજા ધૂળ પંકિત રે હેમસુચિંદ । ૧૧ ।

તાસ તર્થિ સુવમાનસદ ધરમદંડરે કવિ માવેદ ।

જે નરનારિ પટદ મુષદ તે પદ્મિ કહિરે સંગસ હોર । ૧૨ । મિ

Colophon. इति श्रीमद्वचस्पतिविरचये नववाटि सनाथा । श्रीरघु श्रीरघु १०८२ वीं
निगसिर मामे कृष्णपत्ने षगुईमोतिषी श्रीदाजिपुरवदना मध्ये लिखिता ।
श्रीराम् । भद्रं भवतु । श्री

વિવરણ—અવશ્યીકૃતં મદ્વચારિવ્રતિપાલ્યનવિધાચારવિવરણઃ શ્રીધરમદંડ કવિ વિરચિત ।

No. 160. मेघकुमारखाध्यायः । Meghakumārasvādhyāya. Substance, country-made white paper, 16 x 4 inches. Folia, 7. Lines, 11 in a page. Character, Nāgara Date, Samvat 1778. Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

Although in the label the name of the work is written as Meghakumārasvādhyāya or a lesson on Meghakumāra, but after examination it appears not to be the same thing exactly. It is a little poem on the praise of sages. Complete in four chapters (1) Anāthi Muni Svādhyāya, (2) Mānaparihāra Svādhyāya, (3) Meghakumāra Svādhyāya, (4) Kosalā Mahāmuni Svādhyāya. The subject matters treated of in each, are indicated by their respective names. We give below a short account of each chapter (1) Anātha Muni Svādhyāya or a lesson on Anātha Muni. The story runs thus—Once a king of Magadha, Śreṇika by name, went into wood and saw there a sage. The king prostrated before him and made Pradsakṣya and asked him, "why he has taken ascetism at such an early age." The sage replied that as there was nothing to protect him from destruction so he adopted this solitary life and entered into ascetism to avoid the worldly sufferings. He finished his speech with a description of worldly life. (2) Mānaparihāra or a lesson on giving away pride, which is the root of all the worldly evils. (3) Meghakumāra Svādhyāya or a lesson on the adventures of Meghakumāra a prince of Rijagriha.

The prince in his previous birth was an elephant. At that time he protected a hare from the heat of a dangerous conflagration of forest. As the result of this act of virtue he became a prince in the next birth. The memory of the previous birth was still present in his mind so he adopted ascetic life in his early age giving up all worldly attractions. (4) Kosala Mahāmuni Svādhyāya or a lesson on the life of a prince of Kosala, who turned a great sage coming in contact with a sage. The author of the work is Brahma by name.

Beginning. ॥ १० ॥ श्रीं नमः सिद्धये ॥

सिद्धसाधनमस्तु मनसाये । कष्टिषु वरमविचार (वाचीजी)

ममवदेसमी राजीयो जेवज राय साधार (वाचीजी)

गुणगाउ श्रीसाधना दीयके आनद पूर (वाचीजी)

धीये चित्त सेवाकड' पापपलाउ' दूर (पलाउ' दूर (वाचीजी)

गुणगाउ श्रीसाधना ।

End.

जाति संभारे पूरव आपची जति पहिता बी आपी बावची ।

पापचीमें पाप मोटी छूटिम क्षिण परे ।

निजगुण नीमे करोहत्या भूरती वन मे फिरे ।

अपसातचित्ते बाघची ठहा अपवचन कहे धर्मवचा ।

बाघच न कोजे वेद मनमें कळे ज्ञत ज्ञतकर्मा आपचा ॥ १२

हमप्रति बूझी रिय पाव लागए विनय करोये अपवचन संगद ।

आने धर्मकेरे साथ देवी ततविषे हम आनरगे साधुधर्मे आज

दीये श्रीब्रह्मभये ।

एववा मुनिना वरव नमता विचवम्याय सद्गटये ।

पामी ये अविवचन मुनितना कल मनतथा बंझित कथे ॥ १३ ॥

Colophon.

इति श्रीसत्तोत्तम महामुनि स्वाध्याय समान विषय निदान चंद मुनिना

श्रीं श्रीं अनुपपत्तनाय सं १७७० वर्षे श्रीं ।

विवरणम्—पद्यनिबन्धीयं अनु.साधुपरितविषयकः श्रीब्रह्मरचितः ।

No. 151. हेमयोगोपनिषत् । Hemayogopaniṣat. Substance, country-made white paper, 11 x 4 inches. Folia, 55 Lines, 5-11 in a page Character, Nāgara Date, Samvat 1847. Appearance, old. Prose and verse Generally correct Incomplete

A treatise in Sanskrit on the Yoga system Philosophy entitled Hemayogopaniṣat, complete in twelve Prakāśas or chapters by Ācārya Hemacandra. One may ask here that the practice of Yoga belongs to one of the six philosophical schools of the Hindus then why a treatise on the Yoga has been placed among the Jaina literature ? Our reply to this is that the author of the work is himself a follower of the Jaina religion, and the king Kumāra Pāla at whose request the work was composed was also a Jaina, besides the concluding words of the author such as " तेन जिनरोषिषा प्रणयो भव्योजनो भवताम् " indicate that only with the intention of teaching the practice of the Yoga to the followers Jaina religion this work was originally composed. So the place of the work among the Jaina literature is not wrong. We have already said that the work has twelve chapters of which the first four are not be found in the codex under notice, it contains the last eight chapters only, and begins with the description of Prānāyāma the method of commanding over the course of natural inhalation, and exhalation.

अनाकारे प्राणायाम उपदिष्टो यममिदमासनप्राणायामरत्नाहारधारणाभाष-
समाधयो अष्टावंगानि योगस्येति वचनात् न च प्राणायामो मुक्तिसाधने
ध्याने उपयोगी अनीमनस्यकारित्वात् तथापि काळारोह काव्यादादौ
स उपयोगीत्यव्याभिरप्योक्तीपदमार्गैः ॥ क ॥

प्राणायामसतः कैश्चिदाश्रितौ ध्यानसिद्धयैः ।

असौ नियमः कर्तुं मनःपवननिर्जयः ॥ १ ॥

प्राणस्य मुखनासान्तरस्यारिषो वायोरासमन्ताद्यनन गतिविच्छेदः प्राण-
यामः ततः आसनजयादनन्तरं कैश्चित् पदसंख्येयमतिभिः आश्रितोऽङ्गैः
ध्यानसिद्धयेध्यान सिद्धयै तदावस्ये कारचमस्य इतरथा मनसः पवनस्य
लयः कर्तुं न शक्यः । ननु प्राणायामान् पवनमिदयो भवतु, मनो विजयतु
कथमित्याह ॥ क ॥

मनो यच्च नवत्यम मरुदयम मनसतः ।

अतस्तुल्यक्रियावेत्तो संयतो श्रीनोऽयम् ॥ २ ॥

मनयेतो यच्च देजे तत्र मरुत् यत्र मरुचतो मनः । तत्र इत्यन्वाद्यादित्तेन
सप्तम्यन्तान् तयुः । अतएव तो मनः पवनौ तुल्यक्रियौ तुल्ये क्रिये गमन-
म्यान लक्षणे यद्योस्तौ तथा संवीतौ चीरनीरवत्, यथा चीर नीरे समरम-
तया वसेते तथा मनःपवनानपि २ तुल्यक्रियत्वमेव भावयति ॥ ६ ॥

एकस्य नामेऽन्यस्य स्वनामो वृत्तौ च वर्चनं ।

अक्षयोरिन्द्रियमतिर्जस्रान्योचय जायते ॥ ७ ॥

एकस्य मनः पवनयोरन्यतरस्य नामे अन्यस्य तद्वैकतरस्य नाम. स्यात् वृत्तौ
प्रवृत्तौ च वर्चनं प्रवृत्तिः स्यात् मनःपवनयोर्व्यसयोः सतीरिन्द्रियमतिजस्रौ
भवति इन्द्रियमतिजस्र'भास्यो भवति ॥

प्राणायामस्य लक्ष्यं तदभिधायाह ॥ ८ ॥

प्राणायामो गतिश्चेद् वासप्रवासयोर्मतः ।

रिचकः पूरकश्चैव कुम्भकश्चेति स त्रिधा ॥ ९ ॥

कीडाशयोर्विर्ममनं वासः वाहस्य वायीराचमनं प्रवासः तयोर्गतिश्चेद्
प्राणायामः स त्रिधा रिचकः पूरकश्चेति ॥ ९ ॥ प्राणायामान्नर मतेन भेदा-
न्तराध्याह ॥ १० ॥

प्रत्याहारस्तपस्याना उत्तरश्चाधरमथा ।

एभिर्भेदैस्तुभिंस्तु समधा कीर्त्तते परैः ॥ ११ ॥

प्रत्याहारस्यानोत्तराधरलक्षणेस्तुभिर्भेदैः सहितः प्राणायामः समधा कर्मिषेत्
लक्ष्यमाह ॥ १० ॥

यत् कीडादित्यनेन नामा ब्रह्मपुराणे ।

वहिः प्रवेपथं वायी स रिचक इति श्रुतः ॥ १२ ॥

कीडादुदरादित्यनेन नामया ब्रह्मपुराणेष्वेवात्रनेन च यत् वहिः प्रवेपथं वायीः
स रिचकः प्राणायामः ॥ ११ ॥

समाकृत्य यदापानान् पूरय' स तु पूरकः ।

नाभिपत्रे स्थितोक्त्य कुम्भनं (रोचनं) स च कुम्भकः ॥ १३ ॥ तदा

स्थानान् स्थानान् रोत्कर्षः प्रत्याहारः प्रकीर्त्तते ।

तापुनामाननशरैर्मिरोधः स्थान उच्यते ॥ १४ ॥

स्थानाद्वाधादेः स्थानाकरे हृदयादौ वायोऽल्लर्च' स प्रत्याहारः, तापु च
नामा च आसनं च तापुनामाननं तत्र दाराणि ते यौ वायोर्मिरोधः स
स्थानः ॥ १३ ॥ तदा ॥

आपौयोईं यदुत्तम्य उदयादिषु चारणं ।

उत्तरसप्तमाख्यातो विपरीतस्ततोऽधरः ॥ ८ ॥

आपौय भीला वाह्यवायुमूर्धसुगृह्योऽथौय उदयादिषु यस्मिन्चारणं चण
ततो विपरीतोऽधर ऊर्ध्वदेशादधोनयनदयः ननु रेषकादिषु कर्तृप्रत्यये
गतिविच्छेदद्वयो हि स च्यते ? यत्र रेषके कोष्ठोवायुर्विषय परिचयते
तत्रास्ति आसप्रशासयोर्गतिविच्छेदः । यत्रापि पूरके वाह्यो वायुप्रत्यय-
श्च र्थिते तत्राप्यस्ति आसप्रशासयोर्गतिविच्छेद एवं कुम्भकादिषु ॥ ८ ॥

रेषकादीनां फलमाह —

रेषनादुदरव्याधेः कफस्य च परिचयः ।

पुष्टिः पूरकयोगेन व्याधिघातश्च जायते ॥ १० ॥

विकासस्यास्य हृत्पद्मं संघिरन्निर्मितम् ।

बलस्यैव्यविकटिह्य कुम्भनाडवति स्फुटम् ॥ ११ ॥

प्रत्याहारालं कनिर्देविमानिह शान्तः ।

उत्तराधरसंज्ञातः स्थिरता कुम्भकस्य तु ॥ १२ ॥ १२ ॥

श्रीकवयं स्पष्टम् ।

The following verses will clearly show the Jaina tendency of the work—

अथ रूपस्य ध्येय सप्तभिः श्रीकैराट

भीषण्यसंमुखीनस्य विभक्ताखिलकर्म्मणः ।

अगुर्मुखस्य नि शेषभुवनभाष्यदेशनिः ॥ १ ॥

हृन्मुमण्डलसदृशस्य च्छन्नमितयमाखिनः ।

लसद्भानिखलाभोगदिहृन्मितविबलतः ॥ २ ॥

दिव्यद्रुमिनिर्घोषिगौतसामाव्यसम्पदः ।

रथद्विरेफल्गुहारमुखरायोक्तमोभिः ॥ ३ ॥

सिंहासननिषलस्य बीज्यमानस्य चामरेः ।

सुरासुरशिरोरजदोषपादमस्युतेः ॥ ४ ॥

दिव्यपुष्पोत्कराकोर्षासंकीर्णपरिषदमुखः ।

सत्कवरेर्मुक्तकुलैः पीयमानकलधनेः ॥ ५ ॥

शान्तवेरेभसिंहादिसमुपासितसन्निधेः ।

प्रभोः समवसरश्चस्त्रिलस्य परमेष्ठिनः ॥ ६ ॥

सर्व्यातिमययुनस्य केवलज्ञानभासितः ।

अर्हतो रूपमालम्बा ध्यानं रूपस्यमुच्यते ॥ ७ ॥

स्पष्टाः । प्रकारान्तरेण रूपस्य ध्येयं विभिः श्रीकैराट् । ७ ।

रायहेयमहामोहविकारैरकलद्वित ।

भानं कानं मनोहारि सर्वलक्षणवितं ॥ ८ ॥

तीर्थिकैरपरिप्रातययोगसुद्रामनोरमम् ।

अप्पोरमन्दमानन्दं निखन्दं दधदद्भुतम् ॥ ९ ॥

जिनेन्द्रप्रतिमरूपमपि निर्गुणमानसः ।

निर्निमेपद्वया ध्यायन् रूपव्यध्यानवान् भवेत् ॥ १० ॥

स्पष्टाः

ततश्च योगी चाभ्यासयोगेन तन्मयत्वमुपागतः ।

सर्वज्ञीभूतमात्मानमवलोकयति प्रभुम् ॥ ११ ॥

सर्वज्ञो भगवान् ध्येयमहमेवास्मि स प्रभुम् ।

एवं तन्मयतां यात, सर्ववेदीति मन्यते ॥ १२ ॥

स्पष्टी कथमित्याह

वीतरागो विमुक्तो वीतराग विचिन्तयन् ।

रागिण्यन्तु समानस्य रागो व्यान् चोभयादित्तत् ॥ १३ ॥

उक्तञ्च

— येन येन हि भावेन युज्यते यन्त्रबाहकः ।

तेन तन्मयतां याति विश्वरूपमभिर्यथा ॥

एवं सहजानुसङ्गा असहजान् निरातुर्व्याह—

विश्वानुवादं कुर्वाणैर्वैकुण्ठभेदप्रियोगिभिः ।

दृष्टध्यानानि विद्यन्ते दर्शितानि कुतूहलात् ।

नासहजानानि सेव्यानि कौतुकेनापि किञ्चिद् ।

अनायासैव आयत्ते सेव्यमानानि यानि यत् ॥ १४ ॥

स्पष्टः । कुतः । ७ ।

सिद्ध्यन्ति सिद्धयः सर्व्याः सर्वं भीषावन्मिना ।

संदिग्धा सिद्धिरन्येषां सार्धभयान्तु निमित्तः ।

स्पष्टः ॥ ६ ॥

Meditation of Paramātmān is also referred to—

अप्युपातोर्ध्वेयमाह—

अमूर्तस्य विदालन्दरूपस्य परमात्मनः ।

निरात्मनस्य सिद्धस्य ध्यानं सादृश्यवर्जितम् ॥ १ ॥

मन्त्रपद्याकुला धिता ध्यानमिश्रयते बुधेः ।

ततः शिवत्वमापन्नमात्मानं संकरेत् कथम् ॥

अनीचते

भादितं तत् स्वभावेन संकान्नाशेषतदनुषम् ।

कृत्वाकानं नियुञ्जीत परमात्मनि योगविन् ॥ १ ॥

स्पष्टः ।

अनन्यशरणीभूय स तस्मिन् लीयते तदा ।

ध्यातध्यानीभयामावे ध्येयेनैकं यथा ब्रजेत् ॥

स्पष्टः ।

The following also will disclose the Jaina tendency of the work—

अपापायविषयमाह ।

रागद्वेषकमायायौर्जायमानान् विचिन्तयेत् ।

अपापायास्तदापायविषयध्यानमिच्छते ॥ १० ॥

रागद्वेषजितानामपायानां विषयो विचिन्तनं यत् तदापायविषयं तत्फलमाह ।

ऐहिकामुक्तिकापायपरिहारपरायणः ।

ततः प्रातिनिवर्त्तेत समन्तात् पापकर्त्रेणः ॥ ११ ॥

स्पष्टः । अत्रानन्दे श्लोकः ।

अपटलिनमार्माश्वानविघ्नानपरायणा ।

अपरायणद्वयतीनामपायाः स्युः सहस्रशः ॥ १२ ॥

मया भीष्माश्वतथसन्निवर्त्तनीकृतचित्तसः ।

किं किं जाकारि कलुषं कस्कीऽपायोप्यवापि न ॥ १३ ॥

यथादुःखं नारकीषु निर्येदुः मनुजेषु च ।

मया पापि प्रमादोऽयं मत्तैव हि विवेतसः ॥ १४ ॥

प्राप्याऽपि परमा बोधिं मनोवाकायकर्त्रेण ।

दुष्टेष्टिर्नैर्मयेवायं शिरसि ध्यातितीऽमलः ॥ १५ ॥

स्वाधीने मुक्तिमार्गेऽपि कुमारपरिमार्गेणः ।

अदो आत्मस्वरूपैव स्वात्मा पापेषु पातितः ॥ १६ ॥

यथा पातपि सौराज्ये मिच्छां वाप्यति नातिमः ।

आत्मावने तथा भोसे भवाय आत्मवानसि ॥ १७ ॥

इत्यात्मनः परेषां च ध्यात्वापापपरधराम् ।

अपायविचयं ध्यानमधिकुर्वीत योगिविन् ॥ ७

End.

इत्यप्यभगतवतां पुसा सद्गुरुपासनायां कथमिच्छा न भवति । किं
विशिष्टायास्तु न्यगोभावहेतौ चमनस्त्रकारणभूतायां इदानीमनस्ततोपाव-
भूतात्मप्रसादनां उक्तेश्च —

तौष्ठानापरमेष्ठरादपि परान् भावेः प्रसादं नयं

सौक्ष्मेस्तदुपायमूढ भगवन्नात्मन् किमावाप्सि ।

इत्यात्मनमपि प्रसादय मनाग् येनासतां संपदः

सात्वाग्यं परमेपि तेजसि तव प्राप्यं समुज्जृम्भते ॥ ५४ ॥

तासांमुदनीयभेदे वक्रप्रकारान् परमात्मव्यतिरिक्तान् किमपरं परमेष्ठरं
परमात्मनमप्यभिव्याप्य प्रसादं नयन् उपपन्नपरान् कुर्वन् सौक्ष्मावैरभि-
प्रायेर्धनयस्योविद्यात्मगोचर्यवार्त्तमादये योगदारिद्र्यदुधीपद्मवायनसंपरि-
हारिच्छादपेक्ष इतुभूतेः किं कुतो हेतोः । हे चात्मत्रायाऽपि आदर्शं
अनुभवसि । तत्तदुपायमुदेत्यात्मनो विमिश्रयं । ते च उपायनसेवादान-
पूजादय उपायास्तेषु मूढः । केनोपायिनायनयं अयतः प्रसादनीय इत्यत्र
आत्म । भगवन्निति भावे प्रसादयुक्तः । तथा आत्मनः पूज्यतानाह इति—
प्रत्यक्षीकृतस्वात्मनः सम्बोधनं । आत्मनमपि स्वमपि प्रसादय । रजस्तनी
महापनयनेन प्रसादवत् क्रुद्ध मनागिति अथमानवासां विरक्ताले येनात्म-
प्रसादेन असता मत्वाः संपदीयैमात्रनयपरिहारद्वया यावन् परमेष्ठपि
तेजसि परमव्योतीरुपेऽपि प्रकाशि सात्वाग्यं परमाविषयं प्राप्यं प्रसुरं तव
समुज्जृम्भते आभिर्भवति अयमर्थः । निखिलजगत्प्रासादनप्रयत्नमकरिष्यामि
आत्मप्रसाद ईवत्करः परमेष्ठ्यैसंपदिति उवाच । सकलः प्रसादः तस्मात्
सात्वाग्यं संपदि सुलभी मुन्यगोभाव इति । इदानीं युताभ्योवेरधिगमादिति
यन्मुनि प्रतिप्राप्तं तन्निर्गच्छे अनूद्योपसंहरति ॥ ७ ॥

या मास्त्रात् सुगुरोर्मुखादनुमवाचाश्रयि किञ्चित् कश्चि-

योगस्त्रीपनिषद्वैकिकपरिषद्ये तथमत्कारिणी ।

श्रीचीनूकप्रसारपालश्रुपतेरत्यर्थमव्यर्धना-

दात्वाग्यं च निवेदिता पवित्रिणी श्रीडेमचन्द्रेण सा ॥

यो योगस्त्रीपनिषद्वैकिकमश्रयि श्रुता, कुत मास्त्रात् वादमात्रादानमात्
सुगुरो ! सर्वगतमश्रयानुमुखात् साक्षादुपदेशात् अनुमवाच भगवैदन-
वपात् किञ्चिदिति स्वपशानुसारेण किञ्चिदिति एकत्र सर्वत्र श्रानुमदः ।

कृत्वात् प्रदशमेदे कश्चन, उपनिषदमेव विजिगृष्टि विवेचिनां योदरकोशं
 वा परिचिन्तु सभा तस्य यथैतन्मन्त्रमन्त्रकारीतोत्येवं श्रीसा सा योदोपनिषत्
 श्रीचौलकी य. कुमारपालश्रुतिः तस्मात्त्यर्थमभ्यर्चनया स हि योदोपासन-
 मियी दृढयोगशास्त्रात्सरय इति पूर्व्वेभ्यो योगशास्त्रेभ्यो दिशचयं देव-
 शास्त्रं दृश्यमात्रोऽत्यर्थमभ्यर्चितवान् ततस्तदभ्यर्चनीयं वचनसागोवराणि
 उपनिषत् गिरां पथि तां निर्विशितवान्वाचार्यश्रीदेनचन्द्र इति । । ।

श्रीचौलकीकचितिपतिश्वकप्रार्थनाप्रेरितोऽहं

तत्त्वज्ञानाद्यतन्त्रनिधिं योगशास्त्रस्य इतिम् ।

श्रीपद्मस्य व्यरचयनिमां तावद्वा च नन्दा-

यावज्जीवनमवचनवती भुर्भुवःस्वस्त्योर्व ।

संभाषि योगशास्त्राच्छिदनेयापि सया वत् सुकृतं ।

तेन जिनबोधिलाभपणवी भव्यी जनी भवतात् । ६ । श्रीः

Colophon.

इति परमाहृत श्रीकुमारपालश्रुतिं वाचार्यश्रीदेनचन्द्रविरचिते चण्ड-
 कीपनिषद्नाम्नि संज्ञातपटवमे श्रीयोगशास्त्रे चादमप्रकाशे श्रीपद्मं तादम-
 प्रकाशविवरणे समाप्तम् । ६ । रंयायं १३५ संपूर्णे च योदशास्त्रविवरण-
 मिति मिति आरीज सुदि ० संवत् १८४० क्रिष्टतं नैव दुष्टवाही चाट्टवा
 काशीमध्ये लिखावतुं धं श्रीदेवरजी शोकसंज्ञा प्रमाद्य ११५०० श्री ।
 ६ । श्री । ६ । श्री । ६ । श्री । ६ । श्री । श्रीयम् । श्री । मद्यः । ६ ।
 श्री । कल्याण । ६ । श्री । ६ । मद्यः श्री । ६ । रत्न । श्री । दुर्ग । ६ ।
 श्री । भूयात् । ६ । श्री । ६ । श्री ।

विवरणम् — वाचार्यश्रीदेनचन्द्रविरचितयोगशास्त्रप्रकाशविवरण्याभिधी जैनमतानुगतबोधविवर-
 कोऽयं निबन्धोऽहम्युक्तः ।

No. 152. रोहिणीतपः । Rohinītapah. Substance, country made
 Kāśmīrī paper, 12 x 5 inches Folia, 4 Lines, 7-10 in a page. Charac-
 ter, Nāgara. Date, 1 Appearance, old. Verse Generally correct.
 Complete.

A little poem on the asceticism of Rohinī, the only daughter of
 Maghaba Rāja, a king of Anga. Anonymous.

Beginning. । ६० । सकलपंडितशिरोमणि पंडित श्रीश्रीशानविजयगणेश सुसूत्री नमः।

सासव र्दवी सामणोए सुभ्र सानिधि कोजइ ।

मृत्तो अचर भगत भणौ समझाद दीजई ।

मोटौ तप रोहिण तपए तिनरा गुण गाव ।

जिम सुव सोद्दग संपदाए बाब्लित फल पाबं ॥ १ ॥

After this, the subject of the poem is related as follows—

दक्षिण भारतस्य संगीतस्य कश्चिद्विषयः ।

मधुबा राजा राजकरद' जिनका आदर हो ।

पाटतणो वाधो बडोए सुबनो इम नामए ।

आठ पुत्र जाया भि च इ'ए मनमह' सुखपानह' ॥ सुगमम् ।

सीद्दिकि नामद् पुस्तिकाए मङ्गलं सुषकारौ ।

આઠાં મુખા ક્ષપરિણ તિથલાગત પ્યારી ।

वाधइ चंद्र तबीकताए निम पय अजुआखइ ।

तिस ते पुत्री धात्र मात्र पाचे प्रति पास्तु' ॥ ३ ॥

कुलरो अपह' हवकीए घरि अंगण'हेवी ।

दोबो राजा खेलतोए दिख चिंता पयनी ।

‘तोन भुवनमद्र’ एहबोए नहो हूजो मारी ।

ਰੰਭਾ ਪੀਯਾ ਗੀਰੀ ਸੰਗਤੁ ਰੁਤ ਆਗਲੁ ਛਾਰੀ ॥ ੪ ॥

पुनश्च न दोषश्च कोरैश्च'सो जिघर्षे परयावु ।

आप्यां हीयइ' आगलमात वधइ तिष्ठ चयन न पाशुं।

दिस २ ना राजवीर ततविषय तेकाया ।

सुखल कार्य सुझकरी भवपति पणि चारा ॥ १ ॥

भौतशोक राजा तयोएक कुमर सोभागी ।

कन्याकेरी आदिवासी दिन संतान लागी ।

सन्ना दधि सकृद्वर्षात् सदायकं पासा ।

विषसमन कठठया मुमरा वरमाखा ॥ ६ ॥

द्वयं च न द्वागिनैः जपेद्भक्तैः कदाचन ।
ततोऽपि नो विद्वेत्तुं नो विद्वेत्तुं नो विद्वेत्तुं ।

पत्र-पीठि अन्तर्गत त्रैमासिक प्रत्येक

सौमशीलही कसम हाथी कसमही भागी । ३ ।

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

३५ विवाह मधो यथोर दीवा दान अपार ।
 परि आया परिषो करीए इरप्यस परिवार ।
 बीतभोक्त निज पुत्र भयो चापचतुं पट दीयो ।
 चापच संवत्त आदरीए जगमइं लसतिथो ॥ ८ ॥ टास दूमी ।

Thus Citrasena became king and passed good many happy days with his beloved queen Rohinī, and eight sons were born to them. Of whom the eighth was very fond of parents. Once on a time when the king took the last son from the queen the child fell down from the arms of the king and immediately disappeared underneath the ground. On this occasion his Guru appeared before him and instructed Rohinī to practise asceticism. Rohinī obeyed his instruction. This story is the basis of this poem.

End.

आठे पुत्रे आदरी दीवा धरम दिन चमिरे ।
 बली नागाविष तपसये निवसन्तथी मति जागीरे ॥ ११ ॥
 कार कथसन आराधना लहि केवल सिवपद पायीरे ।
 जिन बाँधी आँवा होइं प्रभुवरणकमलचित लायोरे ॥ १२ ॥
 मगमोहन महिमावती में लयोयो विवपुर माह मीरे ।
 मगमाया साहिबतथी दिन पुछ्यो सेवा घामीरे ॥ १३ ॥
 इम गगने दुइ मुनि चंद्र वरथी महिमा गुरुमुनि संभली ।
 वास पूज्य अमने वयो सुवमन्न चितरी चिलाटली ॥
 श्रीसारजिनगुरु नावतां द्विष सकल सुख आखा फली ॥ १४ ॥

Colophon. इति श्रीरोहिणीतपः संपूर्णरत्नः कल्याणतनु विः पं श्रीज्ञानविजयप्रियत
 महिमाविजयेन सुश्रविका वाचनाय ॥
 विवरणम्—रोहिणीतपीठमूलोऽयं सुदृढपद्यनिबन्धः ।

No. 152. लघुपद्मम् । Laghupañcamī. Substance, country-made white paper, 13 × 6 inches. Folia, 11. Lines, 14-16 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1655. Appearance, very old, writing effaced and slightly injured in most parts by black spot. Verse and prose. Generally correct. Complete.

A little work on the auspiciousness of the fifth day of the bright fortnight of the month of Kārtika, composed in Sanskrit verses with explanatory notes in Bhāṣā prose by Kanakakuśāla a pupil of Vijayasena Sūri.

Beginning of the text.

॥ ६० ॥ श्रीमत् पार्श्वजिनाधीशं फलवर्हिपुरहितं ।

प्रथम्य परया भग्न्या सर्वामीष्टार्थसाधकम् ॥ १ ॥

यत्न कार्त्तिक पक्षस्या माहात्म्यं वर्ण्यते तथा ।

भग्न्यानामुपकाराय यद्योक्तं पूर्वमुक्तिभिः ॥ २ ॥ बुद्धयन् ।

मुच्यते हि परं ज्ञानं ज्ञानं सर्वार्थसाधकं ।

अनिष्टवशुवितारकारकं ज्ञानमौचितम् ॥ ३ ॥

ज्ञानादासाद्यते मुक्तिर्ज्ञानात् स्वर्गातिर्लभ्यते ।

समन्ते भाषिणी यस्यात्तज्ज्ञानं स्वर्गमोपमम् ॥ ४ ॥

भग्न्येवासाद्यते ज्ञानं पक्षव्यापारवनाद् भुवम् ।

अतः प्रमादमुत्सृज्याराध्या सा विधिना तथा ॥ ५ ॥

मुच्यमानस्यै वरदत्तायां पूर्वमारोपिता यथा ।

पक्ष्मी भावती तेऽथ हृष्टातः प्रीच्यते तयोः ॥ ६ ॥

Afterwards stories of Guṇamañjarī and Baradādatta are related with reference to their regularly observing the vow on that auspicious day. The stories run thus—

In the land of Bhārata in the Jambudvīpa, there was a rich city Padmapura by name. Jitasena was the king ruling over it. He got Baradatta, the only son by his queen Yaśamati. Although the child possessed all good qualities and was naturally obedient as well as courteous from very early age he could not make any progress in learning. Even the letters of the Alphabet were not perfectly uttered by him ; besides in his youth he became a leper. In that city there resided also a rich merchant Sinhadāsa by name possessing wealth amounting seven koṭis. He also had only a daughter named Guṇamañjarī by his wife Karpūratilaka. The daughter was sickly from her birthday and turned out dumb at last. On this account both the king and the merchant passed their days sorrowfully.

At that time a Jaina Guru Vijayasena Sūri came to that place unexpectedly. The people welcomed him. All classes of men

even including the king assembled before him, worshipped him with due respect and requested him to impart instructions on religious and moral subjects. After perceiving the extraordinary occult power of the sage the merchant related the lamentable condition of his dear daughter before the sage and asked of the cause of such misfortune. The sage told :—"This is the effect of evil action performed by her in previous birth. In previous birth she was married with a wealthy merchant Jinādāsa of Khetakapur and gave birth to five sons as well as four daughters. The children being sent to the Guru for their proper education could not bear the Guru's conduct towards them and consequently returned to home. They, after making several complaints against their Guru before their mother, expressed their total unwillingness for learning and declined to go any more to the Guru's house. The mother agreed to their proposal and allowed them to stay at home as they liked. Such state of the children became gradually known to their father. He became angry with his wife, told good many bad words to her, thus a quarrel arose between them, when your daughter, the wife treated her husband very badly, used ill words to him as she liked, which made the husband aggrieved. The present lamentable condition of your daughter is the effect of her that evil action. The only remedy for this is to observe severe vows on the fifth day of the bright fort-night in the month of Kartika as I shall prescribe." On hearing this the girl got a full recollection of her previous birth instantly. She acknowledged the saying of the sage as true in every letter, and agreed to observe the prescribed vow regularly. Now the king came forward and after usual salutation said, "O reverend Sir, will you kindly tell me, for what sinful action in the previous birth my beloved son is suffering from leprosy ? for what reason he is illiterate ?" The sage told, "Hear, O king, the story of the previous birth of your son. There was a rich merchant residing in the city of Sripura called Vasu. He had two sons, the first Vasusāra, and second Vasudeva. Once upon a time they both went to a forest to play and saw a sage whom they worshipped and requested to impart instruction to them. Whereupon the sage spoke on the transitoriness of the world. Having heard his preaching they were thoroughly changed and entered into ascetic life with the permission

of their father. The younger Vasudeva not only possessed a pure character but also sharp intellect and in a little time he made improvement in all branches of learning ; hence the Guru offered him the title of Sūri. When his good name spread in all directions men came to him to receive instruction and put questions of all sorts. At last he became so busy in answering those questions that he could not spare time even for sleeping. He was then extremely dissatisfied with his own vast scholarship and preferred ignorance heartily. He died with great disgust for learning and was born as your son. This is the cause of his present illness and ignorance." On hearing this the remembrance of the previous birth instantly awoke in the prince. He also approved the saying of the sage. Then being asked for remedy the sage prescribed the same vow for him also.

End.

वितीयं राज्यं पुत्रेभ्यस्तपसां प्रतिपन्नवान् ।

स प्राप्य केवलं ज्ञानं भव्यं जीवनवीधयत् ॥ ४८ ॥

पूर्वखच्चं स राजर्षिरासेभ्यः वरणं वरम् ।

सर्वं कर्मचयं कृत्वा जगाम परमं परम् ॥ ४९ ॥

जायतेऽधिकसौभाग्यं पञ्चम्याराधनानृणाम् ।

इत्यस्या अभिधा जज्ञे लोकेऽस्मिन् भाग्यपञ्चमी ॥ ५० ॥

एवं विभाव्यतां भव्याः पञ्चम्याराधनीयसः ।

भवतीति विभेदाय कार्थी भवद्भिरद्भुतः ॥ ५१ ॥

श्रीतपोगगनाङ्गनदिनमणिविजयसेनसूरीणां ।

शिष्याणुना कथयं विनिर्मिता कनककुशलीन ॥ ५२ ॥

वज्रपद्मविजयगणिभिः प्रवरैर्भीमादिविजयगणिभिश्च

संशीघ्रता कथयं भूतेषु रसेन्दु (१६५५) वर्षे गणिविजय सुन्दराणा-

समर्थनया कृता

मय का च प्रथमादर्शी लिखितसौरेव च सेइता नगरे ॥

Colophon.

इति सौभाग्यपञ्चमी कथा सम्पूर्णा । पं मोहन विजय पं हर्षविजयलखतं ॥

विवरणम्—सौभाग्यपञ्चमीकथाविषयकः कश्चित्केननिबन्धः कनककुशलीन विरचितः सम्पूर्णोऽत्र वर्तते ।

No. 154. लघुसंग्रहणीसूत्रम् । *Laghusaṅgrahaṇīsūtram*. Substance, country-made white paper, 14 x 6 inches Folia, 20. Lines, 2-11 in a page. Character, Nāgara Date, Samvat 1837. Appearance, old, torn and writing effaced in parts. Verse. Generally correct. Complete

It is a short collection of categories mentioned in the Jaina scriptures under the name of *Laghusaṅgrahaṇī sūtra*, by a pupil of Mahārī Hema Sūri.

Beginning. श्रीगोहीजी महा सहाय है :

नमिच चरित्तारं ठिई भवपी महाचार पतेय ।
 सुरनारयापवुळं नरतिरियापं विष्णुभववम् ॥ १ ॥
 उववाय चरचविरई संव इगसमय गमपागमपी ।
 दस पास सदव्याहं भुवच बईचं जाइअ डिह ॥ २ ॥
 संखितयरीच इमा सरीरनी गाहपाय संवयथा ।
 सत्तासंडांण कसाय निस इंदिय दुवसुखाय ॥ २१ ॥
 दिहो दंसणनाथी ओजुवत्त गीय ववाय चरच विरं ।
 पज्जति किम चाइरि सत्तीगरामइ रामइ वेए ॥ २८ ॥
 मनहाटि जिनपूरिया सीसुवेसीय विरइय सत्तं ।
 संगहणिय रयच सियं नद उभा वीर जिय तत्तं ॥ २९ ॥

End.

Colophon. इति श्रीलघुसंग्रहणीसूत्रं समाप्तं । संवत् १८३७ रा निमस्तिर वदि १९

दिने पं कपूरचंद लिखतं श्री

विवरणम्—लघुसंग्रहणीसूत्रनामकी जैनशास्त्रसम्बन्धतत्पदार्थनिरूपकनिबन्धविशेषः ।

No. 155. लघुस्वाध्यायः । *Laghuvādhyāyaḥ* Substance, country-made colourless paper, 12 x 5 inches Folia, 3 Lines, 3-5 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, worn out. Verse. Generally correct. Complete

A little poem on the praise of Sangha Tīrthaṅkaras under the name of *Laghuvādhyāya*, complete in 24 stanzas. Anonymous.

Beginning. ॥ १० ॥ श्रीव 'माताय नमः' ।

जयइ जग ओव योषि विरचत्त जयगुरु जयपादंदी ।

जगमाही जगवपु जय जनि पियामही भवव ॥ १ ॥

जय गद्याथं पमरी तिलचराचं अपक्विमो जयद ।

जयद गुरु लीगार्थं जयद महुया महावीरी । २

महं सव्यजगुनीयगद्य महं लिखद्य बीरद्य ।

महं सुरासुरचमंसीयद्य महं धुवरयद्य । ३

After this the author begins to praise the Sangha, first it is compared with a large city, then with a wheel, then with a cart, afterward with a lotus, next it is compared with the moon, the sun, the ocean and lastly with the mountain Sumeru. Thus nineteen stanzas are over. Of the remaining five four consist of salutations to the Tīrthan̄karas and Ganadharas and the last one is—

निवृद्ध यद्य सामर्थ्यं ते सद्यः सम्प्रभावद्दिश्वर्थ ।

कुसुमय मयथाऽस्यद्य जिहंद्वर बीर सामर्थ्य ।

Colophon. इति श्रीलघुश्लाघाः सम्पूर्णः । छ

दिवरचम्—पुस्तकैः किन् लघुश्लाघाग्रनामको जैननिबधविश्वी वर्तते ।

No. 156. लोकनालोद्वात्रिंशिका । *Lokanālidvātrīṃśikā*. Substance, country-made colourless paper, 12 x 5 inches. Folia, 3. Lines, 8-21 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, worn out, slightly torn in parts Verse and proso. Generally correct. Complete.

A little work treating of the situation of the Locas or several regions, in Bhāṣā verses, with explanation in Sākrit prose, complete in 32 verses, entitled *Lokanālidvātrīṃśikā*, by Śrūta Dharma Kīrti.

Beginning. । १० । लिखदसद्य विद्या ली लीधं पूरुत जयमरवेदि ।

भमद लिखतमवे तद्य सद्य किमदि बुध । १

वैशाख्ठाद्य ठियपय कटिस्थकर लुगनरा गिर लीमो ।

उद्यनिनासधुयगुणधन्या इच्छदस्य पदिपुत्री । २

प्रसारितपाटं तद्य तन् स्थान च वैशाखस्थानं च तं वैशाखस्थानेन स्थितो
पादो यद्य स तथा वैशाखस्थानस्थितपदस्य कटिस्थ करगुणस्य नरस्यैवा-
कतिर्यस्य स तथा । २

कीष विष क न नवतऽथाहरो न हृदितसंघिडी ।

अहमुहमहमश्रगवि अलहमश्रगसंपुहमरिचो । १

मज्ञकं शराव । तत आद्यमेकमधीमुखं महामज्ञकमवस्याप्यते । ततस्तथी-
परि द्वितीयमुपरिमुखं लघुमज्ञकं तथाप्यपरि ततोऽं लघुमज्ञकमधीमुख-
मित्येवं व्यवस्थितशराववयमदधी लोचः ।

पद्यतली समनज्जोगा पणकूपरि सिरतलेग रज्जा पिह ।

सो अउदस रज्जुचो माचइ सनाउला मिही । ४

पद्यतली लोकायाधलाअवव्या अधीभागी विलरतः समन्तिदीशीगाः सतरल-
रज्जुगोऽन्धलाहेयोगत्वं न विवर्धितं । ततोऽधीशीकालादुपरिप्रदेशानि-
मित्येवंगुलामंस्थेयभागहानिलावदयावन्माद्ये तित्येग्लीकवर्तिसमभूभागे
एकारज्जुत्वादगु समभूभागादुपरिमुखं प्रदेशद्विस्तिथ्येगुलासंस्थेयभाग-
हानिलावद यावत् कूपरे मज्ञलोके पञ्च रज्जव । ततः पुनरप्युहं प्रदेश-
हानिलावद यावद्विलरतले लोके एक रज्जुपुः ।

End.

इयमवदृषलीउ दुडिकउ सतरज्जुपमाण्यचो ।

सगरज्जु अहिय डिहा गिरिय असाइ पूरिया । १८

अण रज्जु तिसयते पाछ तेर क्वावतरा पयरगूइ ।

अउपपन्नदसय खंडुय सह नियरोसानदुपया । १९

सगदुगी सग १ अउ २ सिग ३ गुणिए । उभय १ अउ २ उदुड ३

खंडुअया ।

अउ उउ उसीयालं अउगुणिए पयर सुइ अंसा । २०

सग अलसी पण अजसी इगतीस कतीसातिविसवाअसा ।

पण अउ पालज्जुया वार सहसउठअवइसयठहिया । २१

इय पर निहिय वगिय संवदुडिय लीय सारसुवसवम् ।

सुयधम्मकित्त यतउ जयइ जहा भमइ न इइ इति सं । २२

Colophon. इति लोकायाली दार्दिशिका सम्पूर्णा । १७५

विवरणम्—पुनः केऽकिन् दार्दिशिता भाषायायाभिः लोकप्रधानी वर्धिता ।

No. 157. **लोकनाली ।** Lokanālī. Substance, country-made Kāśmīrī paper, 13 × 6 inches. Folia, 4. Lines, 4-6 in a page. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1813. Appearance, old. Verse and prose. Generally correct. Complete.

Another copy of the work described above, with explanatory notes in Bhāṣā instead of Sanskrit.

विषयम्—भाषाटीका सहितः पूर्वोद्धृतनिबन्धः ।

No. 158. **वारहभावना ।** Vārahbhāvanā. Substance, country-made colourless paper, 14 × 6 inches. Folia, 2. Lines, 17 in a page. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1714.* Appearance, very old, extremely worn out, not able to bear even a soft touching of a finger, torn and writing injured. Verse. Generally correct. Complete.

A little poem on twelve meditations of the Jains which are (1) Meditation on अनिदता, (2) अमरदता, (3) भवमदप, (4) एकल, (5) अदल, (6) अदिल, (7) अदिल, (8) अदिल, (9) निजल, (10) अर्थ, (11) सुखीक लदप, and (12) दुर्लभपरजम्, by Gapi Jaya Soma, a pupil of Gapi Sukha Guru.

Beginning. ॥ १० ॥ इति

आदीश्वर जितवर तथा पदपद्म पद्मदेवि ।
भविष्यं वारह भावना सावित्रि करि द्रुत देवि ॥ १
दास दया तप कर क्रियाभाव पदे अदनाथ
कृप विना जितरसवती ए नीजिपदरवाधि ॥ २
दास सील तप दीहिना करतीह भगवति ।
भावना भावत भविष्य जित पुच्छसीवर पालि ॥ ३
अनिदपद अमरदपदी भव मरुप एकल ।
अदपदी बलि अदुदपद आनन संवरतप ॥ ४
नवनी निजल भावना अर्थसुखीक समाप ।
वीथि दुर्लभ पर भवि एसी वारह भावना भाव ॥ ५

* It is the date of copying, the date of the original composition is "रघुनाथि रघुनाथहरसे" 1676.

End.

इति परिवारह भावना जाणी चासनिर्दंत मुनि बाणी ।
 अहमिनि जे घरे मनमाहे ते श्रीजिनवर धर्म्य बाराहे । ७०
 रसवारिधि रस सोम दर वरसे बोकाधेर ९ मज हरिसे ।
 श्रीजिनचन्द्र मूरि गुहराजे एह विचार भव्या दित काजे । ७१
 प्रमोद माळ गणि सुद्ध गुरु सोम गणि जय सोम कहे मजसीसे ।
 चादो सुरतक सुप साये एह भवतां सविमुख साये । ७२

Colophon.

इति श्रीवारह भावना संधि समाप्ता । श्रीः । संवत् १७४० वर्षे वैशाख
 सुदि ७ दिने । श्रीपासीतरा मध्ये लिपीकृता । श्रीः श्री, श्रीः ।

विवरणम्—जैनानी हादशभावनाविषयकोऽर्थं निबन्धः ।

'No. 159. जीवविचारप्रकरणम् । Jivavicāraprakarapam. Substance, country-made Kāśmīri paper, 12 x 6 inches. Folia, 6 Lines, 2-5 in a page Character, Nāgara Date, 1 Appearance, very old, worn out, torn and writing injured in most parts. Verse. Generally correct. Complete.

A little work treating briefly of Jīvas or animated things and their varieties according to Jaina philosophy, by Śrī Śānti Sūri.

Beginning. ॥ ८० ॥ श्रीसीतरागाय नमः ।

सुवच परैव नीरं नमि सच्च भवामि अरुह शीहित्ये ।

जीवद्वयं किं चिव जह भविषं पुण्यसूरीदि । १

After this introductory verse the author commences his work in this way—

जीवा मुक्ता ससारिणी यः । तस यावरा य संसारी

पुटवी जल जलचि वाक मयस्यद यावरा येया । २

Of this Sthāvaras or immovable things पुटवी (इषिदी) the earth includes

फलिक मन्त्रियच विदुम हिंगुल हरियाल मयसिच रमिदा ।

कचनार चाट सीटी वशी इयपले वा ।

अम्य तूरीकधंमो पाहाच जार उषेना ।

सीवीप्लग सुषार पुदवि मेया पाहइहाइ । ३

all solid matters in it. All kinds of liquid matters are included in जल or water. lustrous substances are included in Agni or fire. वायु or the wind includes all its varieties such as tempest &c. and all kinds of वनस्पति or plants are included in वनस्पति.

In this way Jīvas or animated things are treated of in this work which concludes thus—

दस पक्षेय तद्वत् चतुदसस्तथा इवति इत्यरेषु ।
 विमलं दिवाच दोदो चतुरी पंचिदि तिरियाचं ॥ ४६
 चतुरी २ नारय सुराय मगुयाच चतुदसि इवति ।
 मंघडिदाच सन्ने चतुलसील ग्याउ नाचीचं ॥ ४७
 सिद्धाचं नलि देही नाउल्लय न पाच जीचीचं ।
 साय चचंतो तिसिं द्विरे जिपंदागमे भविद्या ॥ ४८
 कासि चनार निदिसे जीची गद्विचंनि भीसचे इत्यि ।
 भसीवा भमति परं जीवा जिप दयच वयच मन + + ॥ ४९
 एसी जीव विद्यारी सखेविरि ऊच जगया ईउ ।
 सखिजी उल्लरिउ इहा सस + समुहा ॥ ५०

Colophon. इति श्रीजीवविचारप्रकरणं सम्पूर्णमिति श्रीवि रवग्रील मुनि वीर जील ॥१॥

विचारचम्—जीवस्वरूप तद्विचारविषयकीयैर्नानिश्चितीषः ।

८ No. 160. विचारमञ्जरी । Vicāramañjarī. Substance, country-made colourless paper, 12 x 5 inches Folia, 7. Leaves, 5-11 in a page. Character, Nāgara Date, * Appearance, very old, extremely worn out, not able to bear even a soft touch of a finger, writing injured in most parts. Verse. Generally correct. Complete

Another little work treating of the same subject in a different way under the name Vicāramañjarī, by Pandit Jaga Risi.

* Writing being injured we could find out in what Samvat it was originally composed See at the end संवत् x x सतीयेवर &c.

Beginning. ॥ ६० ॥ त्रिनं प्रणम्य ॥

वंदिह वीर जिषेसरदेव
 जाम् सुरासुर सारङ्गं छेव ।
 पञ्चविंश दंडक क्रम चतुर्वीस
 एक एक प्रति वीर कवीस ॥ १
 मणधर रचना चंग सपांग
 पद्मव चाक्षु विचार उपांग ।
 तेह धकी जाखी लव लेख
 नाम नाम जू लुखा बिसेस ॥ २
 पद्मिलत दंडकनायक लख
 भवग पती दस दंडक सुख ।
 धावर पंच विगलि दिय तिनि
 पंचिंतिथि तिरिय नरए दुनि ॥
 वितर जीह सवे माबिया
 हथि परि हथि परि चञ्चोसह माबिया ।
 चतुर्वीस + + + + नाम
 मोलचौस सुखउहि बढान ॥ ४

End.

हम सुवीस दंडक करी
 अत्रत अत्रती दंडे धरी ।
 दंडे धरी घरघर नही बिचु कहीए
 सागर जाह अत्रत ए ॥
 जीवीह माहि बसं तए
 जतए एखी परै रखर संसार माहाए
 त्रिन आवा अंगीकरह
 समकित सुधूखा दरह
 आदरह तेह तरह संसारभीए
 अंद मल्लिह सदीत करह
 बहरी साधा मनोहर
 मनोहर श्रीआचंद विमलसूरोखरप
 श्रीवज्रव दाम मूर्तिदए
 दोठिऊह आचंदए

आर्षदय सायद चरककमल नमू
 श्रीप + + विषी पंडितम् + +
 हृषम कावद नृपधिनू
 धिनु रव एद मूं सोभताए ।
 पंडित जगरिषोत्त चरद । २६
 संवत् + + ल चौढोतर + + दोवरद
 विचारमंजरी ए वरचीए
 एद भची नद ओ सुदद + + +
 + + पदवी सिवनीए । १२० ।

Colophon. इति विचारमंजरी समाप्ता ॥ छ ॥ अं २० + +

विवरणम्—विचारमंजरीनामको जैनग्रन्थस्य नवदशविचारविवरणकः निबन्धविशेषः ।

No. 161. विचारसौत्तरीसूत्रार्थः । Vicārasīttarīśūtrārthaḥ. Substance, country-made white paper, 12×5 inches Folia, 10. Lines, 11-17 in a page. Character, Nāgara Date, Samvat (?) 1713*. Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

A Jaina religious work containing full accounts of twelve Dvāras or ways of work such as idols &c. under the title of Vicārasīttarīśūtrārtha, complete in 78 Gīthās in Bhāsā with Kalyāṇa's commentary entitled Bālabodhaka in Bhāsā prose written in the margins. The name of the author of the original work is not clearly mentioned. In the commentary of the last Gāthā the commentator in explaining the double meaning of the compound "नरसुरमहिन्द" tells us that the name of the author is Mahendra Sūri.

* It is the date of composition of the *Ṭikā* Bālabodhaka attached to the original work in margins, see the end of the *Ṭikā* "सतीत्य वात्सवीधकः समदय मतेवधे प्रचीते द्वादशोत्तरे" । The date of copying or composition of the original work is not mentioned.

Beginning of the Commentary.

॥ ६० ॥ श्रीमतीतमय नमः ॥

नमो श्रीमद्गङ्गावीरं सर्वज्ञं सर्वदर्शनम् ।

विचार समविकाशः कुर्वेन्नाम्नावनीषकम् ॥ १

पठिमा गाथा प्रतिमानसंहार कङ्क्रीशङ्क १ मिच्छाम दुःखानुं हारकङ्की नाह
 २ क्रीडि शिला पञ्चतनु हा ०२ चेत्यस हा ०४ देवना प्रासादनु हा ०५
 मूर्धना किरण मधुरनु हा ०६ पर्व्यातनुहार ० धलवाचनपञ्चतनु हा ०८
 मंदीसर दीपनु हा ०१० यद्व्यसनी करवीनु हा ०११ गुच्छावाहार ०१२
 एवारङ्क हार ३ विचार सीतिरी कङ्क्रीशङ्क मयमगाथायं ।

Beginning of the Text. ॥ ६० ॥

पठिमा १ मिच्छा २ क्रीडि ३ चेत्य ४ पासाय ५ रविकर प्यसारा ६ ।

पञ्चलि ७ किङ्क ८ धनपालनंदी ९ ० निहिकिरिय ११ गुच्छावाहार १२ ॥

उत्तमाह निष्पदिम इहपित्यवत पूर्यतेति ।

चित्ति यत्नं भव्येति विवेकमतेति ॥ २

End of the Text.

उप संति शिवाधीना संविक गुच्छाउ खीय मीडजिना ।

सुहसचि नहि नचि चाहे तिगि विठन्ना विसेस द्विया ॥ ०६ ॥

कीर्ती अपमय इ चरे संवगुण दीस सासचमिद्या ।

अदिरय न कीमि मित्या अउच सखा दुषिणं ता ॥ ०७ ॥

अउदस गुच्छी ठावेहिं अदुह रीडे कर्मच इडि ऊर्ण ।

नरसुर भविहिं वधिवय विवपासए सवाच सङ्क ॥ ०८ ॥

*Colophon of the Text. इति विचारसीमरी कृतार्थं समाप्ता (१) सुभं (१) भवतु ।**End of the Commentary उत्तमसि नाथा गुच्छावाह वर्त्तता ते गुच्छापी कङ्क्रीद वाधारा-*

क्षेय नौपरङ्क सर्वपादं वीङ्का उपश्रांतजिना उपश्रात मीह इ वर्त्तता चत्त-
 लटा एक समय पठवज्जता चोपस १३ सामि तेथीखीय मीहनायपी
 सख्या व मुणि ते एक समय प्रतिपद्यमान एतसी अउ १०८ सामि ए
 चत्तलट पदनी अपेसाह । अन्यथा विपर्यासपणु इह । यदा सर्वस्वीक
 चोचमीडा । तेथी उपश्रांतमीही संख्यात मुणि अधिक इम पण ऊह
 तेथी यूथ संपराय । निहल छादर अनित्तल छादर एमिण शिवाधिक मध्ये
 मध्ये मुख्य ॥ ०६ ॥ जीवी० गाथा तेथी सवीगी किवली संख्यातगुथा ।
 एक कीडि प्रचल चत्तलट इह । तेथी अपमय गुच्छावाहनायपी ।

સંખ્યાતગુણા સદ્ગત કોટિ પ્રયત્ન કુદ । તેથી દયરે એકદિતા પ્રમત ગુણ-
 ઠાણા ન સંખ્યાતગુણા પ્રમાદો ઘણા માટર । તેથી દેશ વિરતો સા સાદનો
 મિત્રગુણ સ્થાનો અવિરતો પ્રલોકદ અમંધ્યાત ગુણદ અધિક કિમ તિથંચનદ
 દેશવિરતિ કદ તે અસંખ્યાતા કુદ તે માટર । તથા સા આદન ગુણઠાણો
 અરાર કુદ અરાર ન કદ અત કદ' અવન્ય એક ક્ષેપા સત્ક્રુદ ગુ દેશ
 વિરતો થો અસંખ્યાત ગુણદ અધિક કુદ । તેથી મિત્રગુણઠાણો અસંખ્યાત
 ગુણિ । કિમ સાઆદનદ પદાવલોપ કાશ અત સુદ્ધર્મ કદ । તેથી
 મિત્રનદ પ્રમૂત કાલનત્ર અત સુદ્ધર્મ કદ । તેથી અવિરતગુણઠાણો અસંખ્યાત
 ગુણિ અધિક । આરદ ગતિદ કુદ તે માટર । અનોમિતિ કદિતા
 અવિરતો થો ; અયોગો વિમેદદ । એક ભવ્ય । તે પીદસ ગુણઠાણદ
 તે કીજા અતથા તે સિદ્ધ તે થતો । દુરેષતાહિ અનંતાથી જિદ । તેમાટર
 અવિરતો થો અયોગો અનંત ગુણિ અધિક તેથી મિત્રાત ગુણઠાણી અનંત
 ગુણિ અધિક વગલતીનદ મિત્રાત ગુણઠાણારતી । એતલદ બીય લ'
 રાર । અધિ સમાપતિ કદદ કદ । અતદ । ગાથા । રવદ પ્રકારદ
 અતદ ગુણ ઠાણા રૂપ પાવલો આરા અવદ કદ લોહિલા અટો સક્રોદ ।
 નેહનદ વિવદ અગુલ્લનદ અટો । નરસુર માદંદ્ર વાચ્ચિતદ । મિત્રપ્રાસા-
 દદ સદા વમલત્ર વામ કરત । અથા નરદ સુરદ મહેદ્દસૂરિ પ મંથ
 કર્તાકા મામ । તેવદ વીજીહદ સુમતિ ॥ ૭૮ ॥

કટુગચ્છે કલ્યાણેન ક્રાન્તોઽયં ચાલવીષકઃ ।

સનદય શતે વર્ષે પ્રમિતે શાદશીતરે ॥ ૧ । ૭૮

Colophon of the Commentary. इति विचार सौतरी शाखावधौचम्यूर्ध्वमिति (१) पद्यात्

૧૦૧ શ્રોકમંથ્યાનુમાર્ગસંમીલને । શ્લેષે ભવતુ કલ્યાણમનુ ભીલકપાઠ-
 કથીઃ ॥ થીઃ ॥

વિવરણ—ગુલ્લકેઽધિન્ વિચારસૌતરીશૂનાર્થઃ અટીકો વર્મલે ॥

No. 162. *विवेकविलासः* । *Vivekavilāsaḥ* Substance, country-
 made colourless paper, 13 x 5 inches. Folia, 25. Lines, 10-17 in a page.
 Character, Nāgara. Date, Samvat 1649. Appearance, very old, worn-out,
 torn and writing injured in parts. Verse. Generally correct. Complete.

A guide to the performance of duties of the Jains, under the name Vivekavilāsa, in Sanskrit verse, complete in twelve chapters, of which chapters 1—5 treat of Dinacaryā or actions to be performed in ordinary daylight. The sixth chapter treats of Ritucaryā, and the seventh, Varācharyā. Although in the remaining five chapters Janmacaryā is treated of, each of them undergoes a separate name, such as the eighth is entitled Viśeṣopadeśakathana, the ninth, Pāpotpattikāranākhyāna, the tenth, Dharmotpattikāranākhyāna, the eleventh, Dhyonasvarūpanirupana and the twelfth or the last chapter goes under the name of Paramapadaḡatiprāpaṇa. It was written by Jinadatta Sūri, pupil of Jivadeva, for the satisfaction of Dhanapāla, son of Devapāla, the minister of Udaya Sinha, king of Jabālpur. For the age of the author see Dr. R. G. Bhandarkar's Report on the search for Sanskrit Mss, Bombay 1883-84.

Beginning. ॥ १० ॥ इतिगुह्यवचनये ।

आश्रयानन्दपाय तमसीमैव भासते ।

सर्वंवाच नमस्तथै कृच्छेदित् परमात्मने ॥ १ ॥

सीमं सधंभुवं बुद्धं नरकातिकरं गुह्यं ।

भावर्त्तं शङ्कर श्रीहं प्रसीमि प्रयती मित्रम् ॥ २ ॥

जीवन्तु पतिषा यत्न यत्नी सधुरित्ता चित्तम् ।

देहं मेहं विदुषा स्वं वंदे सूरिवरं गुह्यम् ॥ ३ ॥ पादाद्यधरेर्नाम ।

ईष्टितार्थप्रदः सर्वव्यापनापवत्पादनः ।

अर्थं अमातु दिव्यस्य इति श्रीधरवचनः ॥ ४ ॥

वचनलकलङ्कं ये शिष्ये दधति दुर्हयः ।

ते मुग्धाः स्वं न जानन्ति निर्निन्दकतपुष्पकम् ॥ ५ ॥

सन्नीकल्ललताया ये शीत्यमाचोक्ति दोग्धरं ।

यत् सति सुचिधौ वशं तेयानेवा फले एहिः ॥ ६ ॥

सन्निधौवचनयो सर्वे तं दातुमुद्यतः ।

यदाने जाय दातुर्भक्तिर्भुक्तिश्च निरिषता ॥ ७ ॥

नवीमि सर्वज्ञास्त्रेभ्यः सारमुद्भूय किञ्चन ।

पुण्यप्रसरणम् सगापवर्गं फलप्रेमले ॥ ८ ॥

सन्निधौवचनपि पुण्याव कृपणमितिप्रत्यये ।

श्रीविवेकविलासाध्वी चन्द्रः प्रारभते मितः ॥ ९ ॥ गुह्यम् ।

प्रह्लादो यो यतः कश्चित् कश्चित् प्रदर्शितः
 विवेकिनादृतः सोऽपि निवृत्तौ पश्यन्सति ॥ १०
 अमदः पावकः श्रीदो जगत्पुत्रः सनातनः ।
 एतैरर्थार्थो दातुं कुंक्षीऽयं पावकैः सह ॥ ११
 आसीत् इव सूर्यस्य सज्जनस्योपकारकः ।
 यत्नोऽयं सर्वधामान्यो मान्यो भवतु धीमताम् ॥ १२
 धर्मार्थकामलोचनो सिद्धैर्भ्यालेष्टदेवताम् ।
 भागेऽष्टमं विधायायां सतिष्ठेदुद्यमः पुमान् ॥ १३

After going through the work it will appear clearly that good many practices, religious ideas and superstitions of the Jains are common with those of the Hindus; for instance we quote below the author's description of dreams:—

संमधातीः प्रशान्त्य चान्तिं सतिनिद्राः ।
 स्वातां पुंसीं जिताचाणां स्वप्नो सत्यो धृमापनी ॥ १५
 अनुमृतः कुतो दृष्टः प्रजातय विचारकः ।
 स्वभावतः समुद्रतटिना सततिवन्धवः ॥ १६
 देवतादुर्गदेश्च धर्मकर्मप्रभावकः ।
 पापादिकसमुत्पद्य स्वप्नः स्वप्नवधायकः ॥ १७
 मकारैरादिमैः वङ्मिः धूमः स्वाशयभोऽपि वा ।
 दृष्टो निरर्थकः स्वप्नः सत्यस्तु विभिन्नपदेः ॥ १८
 रात्रेऽनुप्राप्तमेषु दृष्टः स्वप्नः फलप्रदः ।
 मासैर्वादिमैः वङ्मिस्त्रिभिर्द्वैतैश्च क्रमात् ॥ १९
 निशान्तघटिका युक्ते दशाहात् फलति ध्रुवं ।
 दृष्टः सूर्योदये स्वप्नः सद्यः फलति निश्चितं ॥ २०
 माला स्वप्नो हि दृष्टस्तथाधिप्याधिसम्भवः ।
 मलमूत्रादिपीडितः स्वप्नो भावो निरर्थकः ॥ २१

The following rules laid down by the author entirely agree with the Hindu Śāstras :—

“यावदुदितस्तत्तत् प्रातःसम्या विचोदते” ॥
 “विमुखा + + क्रियाः मन्त्रां जपयौच्यपरायणः ।
 यद् विद्मं च पाप्मो च पूतया शोधयेन्मुदा” ॥

“अभावे दन्तकाष्ठस्य सुखघट्टिविधिः पुनः ।
 कार्यो द्वादशगण्डुर्देर्निहोक्षेखन्तु सर्वदा” ॥
 “मातृप्रभृति हृद्धानां नमस्कारं करोति यः ।
 तोषयामा फलं तस्य तत्कार्योऽसौ दिने दिने” ॥
 “हृद्दौ च मातापितरौ साज्जो भार्या शिशुः सुतः ।
 अथकाश्चरत कृत्वा भर्त्तव्या मनुजमनीत्” ॥
 “साधये जीवरक्षाये गुरुदिव्यदादिषु ।
 मिथ्याकृतैरपि वृथा प्रापयेन्मोक्षं पातकम्” ॥
 “धेन्वा नवप्रसूताया दम्भादान्मर्षं पयः ।
 चारुकाविकौट्टश्च तथैकशफजं त्यजेत्” ॥
 “पितृभर्तृभूतेर्गार्थो मात्सर्यावमवाङ्मयः ।
 रक्षणीयाः मयनेन कलङ्कः स्वात् कुलिऽन्यथा ॥
 “निम्नाः बीजश्वनारौच्यमृतः स्यात्तप्त चादिनाः ।
 तिष्ठः सर्वैरपि स्वाभ्याः प्रीतास्तुष्यापि केनचित्” ॥

In fact this work deals not only with religious instructions, but it may be called a moral as well as a practical code also, for it contains instructions and precepts useful to accomplish true manhood. The following verses will be sufficient to support our statement.

अथावस्थानयोग्यदेश क्रमः—

सङ्कल्पं दुर्गं सुखामि व्यवसायं कर्तुं धने ।
 अजातिं श्रीकं रम्ये च देशे प्रायः सदा वसेत् ॥ १८ ॥
 गुणिनः सुवर्तं श्रीचं प्रतिष्ठां शुचिभिरवत् ।
 अपूर्वज्ञानसाधयं यत्र तत्र वसेत् शुधीः ॥ १९ ॥
 सम्यग्दर्शनस्य सीमादिं स्वर्गं स्वामिनां तथा ।
 शांतिमिव विषयाद्यमवबुध्यं वसेत्तत्रः ॥ २० ॥
 बालराज्यं भवेद्यत्तु देराज्यं यत्र वा भवेत् ।
 श्रीराज्यं भूखंराज्यं वा यत्र स्यात् तत्र भी वसेत् ॥ २१ ॥
 कविलिङ्गेतुः साहित्यं तर्को यत्कृतकारणम् ।
 बुद्धिद्विजकरी नीतिसिद्ध्यादभ्यस्यते युधिः ॥ २२ ॥
 मन्त्रस्थानमनाकाशमिहकारणमकटं ।
 निष्कटादि च कुर्वीत दूरस्थे च यानिके ॥ २३ ॥

मन्त्रं व्याने बहुक्षमे कदाचिन्नीयते परः ।
 सगवोचे प्रतिध्वान् श्रुति-सप्रतिधितिके ॥ ७४ ॥ ८
 शून्वाधो भूमिके व्याने गत्वा काननान्तरे ।
 संवरेत् संमुखः साहं भर्तुभिः पञ्चमिक्षिभिः ॥ ७५ ॥ ८
 छद्यमे सत्यपि प्राज्ये न व्रजेन्निरक्षते क्षचित् ।
 एकाकिना न यन्तव्यं कलाप्येकाकिनौ गृहे ॥
 नैवो परिपद्ये नापि विभेत् कस्यापि वेश्मनि ॥ ७६ ॥ ८
 योगिष्ठद्विजात्यानां धेनु पूर्व्यधमा भुजा ।
 गर्भिणीभारमुपागो दत्त्वा सागं व्रजेत् बुधः ॥
 शभीषद्दशदातारो वयोदृष्ट्वा वज्रशुभा ।
 कुमला धर्मशान्तेषु धर्मपाशा मुहुर्मुहुः ॥
 ग्रीव्यं वा तपोभिर्वा विद्यया वा धनेन वा ।
 अक्षयमकुक्षीनीऽपि कुक्षीनी भवति क्षयात् ॥
 स्रज्जातिकटं भोषेत् सदैव काव्यमादरात् ।
 मानिनां मानदा न स्यात् दीयाया शरमेऽपि च ॥ ७७ ॥ ८
 गजगानि प्रातयः प्रायः कलदादितरितरं ।
 निमित्ता एव वहेन्ते क्षमस्वित् इशानसि ॥ ७८ ॥ ८
 क्षणरागो गुणव्यासे दोषेषु रसिकोऽधिकः ।
 वज्रङ्गागारान्तरको च सम्पदामात्यदं नष्टि ॥
 द्युतो नाचिकविष्णोरी गीतकारी खरस्वरः ।
 गृहाऽनरती धीवी तदीहैगकरास्त्रयः ॥ ७९ ॥ ८

End.

भाषाभ्यान् मुक्तैः स्वजन्म सकलं कला कलाधै चिरं
 धर्मध्यानविधौ विस्तीर्णमनसौ + + + दीक्षीयता ।
 पूर्व्येति प्रतिभाविशेषवती प्रात्या मित्रस्यायुधः
 कायाव्यागमुपासने मुक्तितनः पूर्व्यैकता शक्त्या ॥ ११ ॥ १२
 स श्रेष्ठपुरुषावधौ स सुभटो + + स्वहृतां
 स प्राज्ञः स कलानिधि स च मुनि स आतले योगविन् ।
 स प्राणी स गुणव्रजस्य तिनकी जानाति यः साधति
 निर्दोहः समुपार्थमन्यथपदं लोकोत्तरं शान्तौ ॥ १२ ॥ १२

Colophon.

श्रीश्रीजगदत्तपूरोविरचिते द्वादशोक्तासे विवेकविश्वामे परमपरमपदगति-
 प्रापको नाम द्वादशोक्तासः समाप्तः ॥ ६ ॥

N. B.—The work also contains short metrical summaries of the tenets of six systems of Indian Philosophy, viz., the Jaina, Maimānsaka, Bauddha, Sāṃkhya, Śaiva and Nāstika. For the summaries see Bhandakar's Report, 1883-84 App. III.

मन्ति प्रीतिपदं गच्छ जगतः सुहृदकारणम् ।
 सुनिपुणोक्तिभाकोऽयं वागदस्यानक स्थितिः ॥ १ ॥
 अहं मतं पुरी वम मूत्र श्रीरासिलप्रभुः
 अनुग्रहाः परेर्वादी वीरेख्येश्वर्यैः कभु ॥ २ ॥ ३ ॥
 सुखः श्रीजीवदेवक प्रभोरद्भुतकिलयः ।
 मन्दलनमिरःदीर्घा यन्नीपन्ति कदाचन ॥ ३ ॥
 अस्ति तत्परपीपान्ते सञ्जातमस्तिवितरः ।
 मूरो श्रीजीनदत्ताख्य स्थितः सूर्योपु मुरिपु ॥ ४ ॥
 वाहानामय पायोधी सन्वर्द्धननिधी विपुः ।
 श्रीमानुदय सिङ्गोऽस्ति श्रीमान्मपुराविपः ॥ ५ ॥
 तस्य विद्वांससदनं लोकरथा विचक्षणः ।
 देवपात्री महाभायः प्रज्ञानन्दनवन्दनः ॥ ६ ॥
 आचारः सर्वधर्मज्ञानवधिर्दानप्रालोना ।
 अस्थानं सर्वपुण्यानामाकरः सर्वसम्पदाम् ॥ ७ ॥
 प्रतिपन्नात्मजस्य वागदस्यायसुभवः ।
 धनपालसुचिर्धोमान् विवेकीज्ञाविमानसः ॥ ८ ॥
 तन्मनस्वीपपीषाय श्रीजीनदत्तमूरोभिः ।
 अत्रिवैकविलासाखी यन्मोऽयं निर्यमि नयः ॥ ९ ॥
 देवशीरधरी भुजङ्गमगुर्वीर्यसुदादिप्रभोः
 श्रीमद्विशाहिः सुमुखपर + + लङ्कार च्छङ्कारिणः ।
 + + + विशेषेण कुरुते तावदिरं नन्दनाद-
 यन्मोऽयं भग्नमद्रुषादेवपरैरथ्यमानो नयैः ॥ १० ॥

इति श्रीविवेकविस्वासययः समाप्तः ॥ ॥ ॥ श्री ॥ व्यासय ॥ + +
+ + प्रमाण त्रैयं ॥ ॥ ॥ शुभं भवतु लिखकपाठकयोश्च ॥ ॥ सम्पत्
१६७८ वर्षे भाद्रपदमासे कृष्णपक्षे गङ्गा तिथौ सोमदिने लिखितोऽयं
ययः ॥ ॥ श्री + + नागपुरीवतपागच्छादिराम भ० ॥ श्रीश्री१ हर्षकोर्ति
श्री श्री आचार्यः श्रीश्री१ चमरकोर्तिविवस्वराज्ये ॥ पं श्रीश्री१ राजकीर्तिः
वत्प्रश्लिखितं सुनिरामकोर्तिः श्रीपद्मपुरमये ॥ अकम्बर राज्ये ॥

यादृक् प्रकृतं दृष्ट्वा तादृशं लिखितं मया ।

यदि यदमेयं वा मम दीपो न द्योतते ॥

विरामो ।

विरचयम्—निम्नोक्तं विवेकविनाशान्निधौ धर्मज्ञानभौतिविषयकोपदेशपूर्वः श्रीमन्नन्दनसूरीः
विरचितः सद्देशोपज्ञासाधकः ॥

N. B.—In conclusion we can not avoid remarking that although the codex has been written in Devanāgarī character entirely, in some places the Bengali vowel signs of *८ ९ ८ ९* are used, for instance दाने is written as दान, मौन्य as मौन्य, चीराद्य as चोराद्य, पावकैः as पावकैः etc.

No. 163. सऊन (शकुन) चौपई । Sauna (Sakuna) Copai. Substance, country-made white paper, 14 × 6 inches. Folia, 10. Lines, 3-17 in a page. Character, Nāgarā. Date, 1 Appearance, very old, torn in parts. Verse. Generally correct. Complete.

A poem on Sakunas or omens of good and bad nature in Caupai verse, by Deva Vijaya.

Beginning. ॥ श्री गुरु ॥

सकल दुष्टिचापद सरसती श्रीमती साखी सरसती ।
अज्ञानतिमिर आरति वारती नमी १ भववती भारती ॥ १
सह गुरुवर्य ननीनर कहूँ सकल तथा जो भेदजलहुँ ।
सकल १ सब सुख कहइ सकल भाव जह विरहउ नहर ॥ २
सकल सबल विहुँ सिद्धे कक्षा गाम माहिपुर बाहिर रक्षा ।
गाम माहि सकल जसाग सामझि ज्योने कछुँ विचार ॥ ३
मधम प्रयागइ दिनवर जियत और बमन तेल सदेवूँ ।
मैथुनकलहुँ रीतूँ मद्यपान जूषद नरमोयद आबोसान ॥ ४
बली भोजन परिहरवूँ एह कभूँ अठ पाटठ दूधगुल तेलहुँ ।
आमिय तेल मधु नवि भुजियद जोरै पयागइ सुख बंझियद ॥ ५
पथिक मायाबानद आलता भावा सकल हया देखतो ।
पाका ननीनर पडवीयद साखी सास काठरा पीयद ॥ ६

एतसी वार विमलनकरी चालतु दूरव दीया मूंदरी ।
 अब सुकन बनी जल सहर सासीधामसीधरिहर ॥ ७
 प्राचायाम पड़यो एतला एहउ प्रायास कर नर भना ।
 तीजीवार सकन नवि होइ तेव दिशसिन दिवानइ कोइ ॥ ८
 ए सुभ सकन प्रायण सकन साय खोभ नय पामो परी ।
 आठर सकन मयास सजाय पूछा विच बली पुरुष प्रधान ॥ ९
 वैदभनि बलि बीबानाद राजरिबि सयभेरिनिनाद ।
 कउ भिंहासन ऊंजरसार उदभय जोगिधि छर कार ॥ १०
 सुवद घेन भंगल मयइ बाल खेतपुकसी आचइ माल ।
 दधि टूळां मय सांसउं मिलइ अलिध विधन सवि दूरइ टनइ ॥ ११
 दिव विजइ कर जीहो कहइ सकन भयंता सविमुप लइइ ।
 ते विजइ नइ परम आचइ भयंता गुहतां सदा आचइ ॥ १२

End.

Colophon. इति सकन चोपरं सपूर्णं वेवातठ मध्ये । वाचनाचार्य श्रीमद्विज्ञेय ५ ।
 श्रीरक्ष ॥ श्रीः कः श्रीः कः श्रीः कः श्रीः ॥ ए पुस्तकार्यं प्रहृमर्षद मोक्ष-
 लीलोके बीकानर मध्ये कौश सजर करण पावे नहि ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् सुभासभगवन्विषयिणी दीवविज्ञाविरचिता भाषाचतुष्टयः सन्ति ॥

N. B.—In this codex also the Bengali signs of vowels ८ १ ८१ and ८१ are used in some places.

No. 164. शनैश्वरवन्दनं । Śanaīścaravandanam. Substance, country-made white paper, 12 × 6 inches. Folia, 1. Lines, 8-16 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

A prayer to God Śanaīścara, the planet Saturn in Bhāṣā verse, by Sukhasāgara.

Beginning. ॥ १० ॥

श्रीं अहिनर असुर सुरोपति अमर करे सेव आगनि लोके कर ।
 नर विष साधतिके मागे वर सदा पूजिने तिके सनीस नर ॥ १
 स सुहाको ज्ञाने सदा रविसुतवावरराय ।

त्या घरि मान वीधांतचे कर्दनक नति काय ॥ २ ॥
 राजा परजा रंग मूं सकी करे जमुसेन ।
 समरीजे सुषते सदा दिन प्रति यावरदेव ॥ ३ ॥
 यावर देशे धन मुखिर पाले तपरी पीड ।
 कष्टिती विषमांचे करण जगत लपारी भीड ॥ ४ ॥
 भगति कौयां भाव ठटले मुखिर हुनै संपनि ।
 तिच ममाती आगले विचुच करे निनति ॥ ५ ॥

End.

खोलमाव त्रिद्विषाच धरे धरे संसार बंदोता
 खोख भाव चरित्राव जेण विच धायें औता
 खोलमाव सुरलोका विषय छण सगने व्यापे
 खोलमाव रिपिराज आप आचे तिहा पापे
 आगलेउ कवी नति हसी करे दमक श्रीहजार
 सेवा खासि याए सदा तुं सुप्रसन्न शनोभवर ॥ १० ॥

Colophon. श्रीगणेशदेवताच्छन्द. सम्पूर्णमगात् । शीरगुः । श्री. ।

विषयम्—श्रीगणेशदेवताच्छन्दाविषयको भाषापद्यनिबन्धोऽयम् ।

No. 165. शालिभद्रमहामुनिचरितम् । Śālibhadramahāmuni-caritam. Substance, country-made white Kāśmīrī paper, 12 × 6 inches. Folia, 14 Lines, 9-15 in a page Character, Nāgara. Date, Samvat 1607.* Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

A poem by Jina Sīṅha Sūri on the adventures of Śālibhadra, son of a merchant in Rājagṛīha, who after giving up all worldly pleasures became a Jaina ascetic.

Beginning. ॥ ६० ॥ श्रीजिनाय नमः ॥

॥ दृष्टा ॥

सासव नायक समरीवर वर्हमान जिनचंद ।

शलिब्रविषय दूरद रर आपर परमानंद ॥

* This is the date of copying, but if it be taken to be correct then there is an inconsistency with the date of original composition, which is सोलहसयभठहत्तरि खर आपर यदि कष्टि दिवसजी

मद को जिनवर सारिवा पुनि सौरव धनो विनय ।
 परको नरते गाइ दम शोकमोति संवेनि ॥ २
 दामशोभनपभावना सिवपुर मारग आरि ।
 सरवा छइ तउ पवि ईहा दाम तवउ अधिकार ॥ ३
 सालिभद्रद्वय सपदा पामइ दाम मसाइ ।
 मामु चरित वधापना पातक दूरि पलाइ ॥ ४
 तासु मरगइ नरवइ धनोनीपणि वाम ।
 सावधान दइ सोभन समत करिज्यो व्याघात ॥ ५

हाल पहिचो । अउरगो ।

मगधईस शेषिक मूपाणा पोतइ गार करइ
 अउसाज भाव मंद सूधा सरदइइ ।
 जिनवर आव अवडित बइइ ॥ १
 निउव बल करती पेलवा मावती रांको बेलना ।
 कीई न ओपइ जेहनीकार मनीसरइइ अमय कुमार ॥ २
 छारि पाके नगरी बसइ राजगढ़ी अलका भरइइइ ।
 सुयोवावी बइइ सइ कीई तउपवि पगमाइइ छइ नीइ ।

End.

राम धम्यासी इवि अवसरि शेषिक परिवाराइ
 भद्रा फिरि छरि आवइ जी ।
 पड़िलाभी न सकी प्रतापइ तिय नीटी पचतापइ जी ॥ १
 सालिभद्र अउर रिबराया मामु नमनिउ पाया जी ।
 जेत पजपलकरि कसि काया सूधा सधु कायाजी ॥ २
 नानुका मीटा दूषव टाली कमिसपइ दवाली जी ।
 अरम समथ जिनवर सभासी सुधउ अथसुध पाखी जी ॥ ३
 आर वरस संयम आराधी आपस आरय साधी जी ।
 सुरगति करमनिकाचितवाधी सरभारसरिहोलाधी ॥ ४
 सरसारइ सुरभय विचालइ पिथन विना अनिहाइइ जी ।
 पोतानउ बील्यउ संभालइ हरपित इइइ तिय कालइ जी ॥ ५
 सरनारवि रिदि हुंती ते च विखइ मुनिवर नभवलइइइ जी ।
 मोहा निदइइ वेत आदरिखइ अविचलसिकमुव वरिखइ जी ॥ ६
 परपवि दाम तया फलजाणी भाव अधिमजि आधीजी ।
 अटलक दाम समापउ माधी ए ओजिनवरवाधी जी ॥ ७

साधुचरित कविनामन तरामरु तिव एमावधत हररु जी ॥
 सीलरु सव चरि इगरिसरु नामुवदि छट्टि दिवस जी ॥ ८
 जिनसिंह गुरि सीसमति साररु भवियच नरु सपगाररु जी ।
 श्रीजिनराजवचन अनुसाररु चरित कछु सुविचाररु जी ॥ ९
 इथपरि साधु तर्था गुचगावरु जी भविचच मन भावरु जी ।
 अखिय विघन तम् दूरिपुनावरु भजवाकित सुव पावरु जी ॥ १०
 ए संबंध भविक जि भविन्दरु एकमना संभलिसरु जी ।
 इध सीङ्गते दूररु बमिखरु मन बंझितफल खडिसरु जी ॥ ११

Colophon. इति श्रीगालिभद्रमहाशुनिचरितं सम्पूर्णं ॥ डालरु गुच बीम गादा ५१५ ।
 श्रीक ७५० संख्या । संवत् १६०७ वर्षे कात्ती सुदी २२ दिने । खविराम
 जी तत् सिध्य खवि बीरबी लिपिकता अनुमदिका ।

विवरणम्—श्रीगालिभद्रचरिताभिधः कथित् पद्यनिबन्धः ।

No. 166. गालिभद्रधन्नासम्बन्धचोपरि । *Śālibhādradhannāsambandhacopāṭi.* Substance, country-made white paper, 13 × 6 inches. Folia, 35. Lines, 8-10 in a page Character, Nāgara. Date, Samvat 1801? Appearance, very old. Verse. Generally correct. Complete.

Another copy of the abovementioned work.

Colophon. इति गालिभद्रधन्नासंबंध चौपरु समाप्ता । लिखत खव उत्तमवर्द सादती
 सिट्ठामे संवत् १८० (१) धका वर्षे श्री०

विवरणम्—सम्पूर्णम् ।

No. 167. गीतरासः । *Gitārāsaḥ* Substance, country-made white paper, 12 × 5 inches. Folia, 10. Lines, 6-11 in a page Character, Nāgara. Date, ? Appearance, nearly old. Verse. Generally correct. Complete.

No. 168. शिलोपदेशमाला । Śilopadeśamālā. Substance, country-made colourless paper, 10 × 4½ inches. Folia, 6. Lines, 9-12 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old Verse. Generally correct. Complete.

A little poem instructing Śīla (morals) entitled Śilopadeśamālā, by Jayaballabhācārya, pupil of Jayasimha Munīśvara.

Beginning. ॥ १० ॥ श्रीसर्वज्ञाय ।

आवाग्वं भयारिं नमि कुमारं निमिषत्रयमारं ।
 सीलोव एसमानं बुद्धमिविविक्तं करिमानम् ॥ १
 निमिषियसयनहीनं दुहवज्रीभूतं चरकचकोनं ।
 कपं सिव सुहसंमीनं पालय निर्व्वं विमलमीनम् ॥ २
 लङ्गीजिसे पयारीमाद्वयमरीगया गुणसमिद्धी ।
 सयनममौद्धियमिद्धी सीलाउ इह भवे विभवे ॥ ३
 ज्ञासील भगि सामगि समवे निव्वन्ना सप एस ।
 इधरा भट्टासईउ चरे चरे संति चराउ ॥ १०
 तह विहुताव संताई संगो निच'पि परिहरे वच्ची ।
 जिनं विसमोइ दिवयगमी तुत्ताइ' सत्ताइ' ॥ ११
 जइ विहुमी विहुभंगी एइविहु सभोउ होइ उवचाउ ।
 दोसनिहाणव निठवी सच्चोपायं जणोजिच ॥ १२
 ता सुव्वहा विचीनं मिउज्जमं तह करेइ भी भन्ना ।
 जइ पावेइ लहु' विय संसारं तरिय सिव सुखम् ॥ १३
 इयसील भावणाव भावती निव्वन्नेव चपाण ।
 धञ्जी धरिज्जवं भं चक्कमहाभुवणधिरयमम् ॥ १४
 इय अयसिह सुचीमर विचेय जयवज्जहायरिक वइय ।
 सीलोव एसमानं आराहिय लहइ वीहिफलम् ॥ १५

Colophon. इति श्रीश्रीलोपदेशमानाप्रकरणं समाप्तम् ॥

विवरणम्—श्रीलोपदेशमालाविषयकः पद्यानिबन्धः श्रीजयवज्जभाचार्यविरचितः ॥

No. 169. शीलोपदेशमालावबोधसमूलः । *Silopadeśamālā*-*samūlah*. Substance, country-made colourless paper, 10×4 inches. Folia, 87. Lines, 13 in a page. Character, Nāgara. -Date, Samvat 1714. Appearance, very old, worn out, torn and writing injured in most parts. Prose and verse. Generally correct. Complete.

This codex contains the text of above described *Silopadeśamālā* with a Bhāsā commentary entitled *Silopadeśabālā*vabodha, by Medha Sundara, pupil of Jinachandra. The only thing to be noticed here is that in this codex the name of the author of the original text is written as चंद्रवर्णि* (*) instead of जयवन्दाचरिय, written in the previous codex. We describe below the commentary only.

Beginning of the Commentary. ॥ १० ॥ श्रीं नमो चैतराताय । श्रीवामिधमस्य

श्री + + + + + तातिशयमाचिनं ॥ १ ॥

श्रीजिनचंद्रगुह्यामादेशानेनेह सुदरविनेय ।

शीलोपदेशमाला विह्वीति सिद्धमदीधाय ॥ २

धुर इष्टदेशना नमस्करो शीलोपदेशमालाना बान्नामबोध भयो आदिगाथा कइइ । आषाढग्रहचारी आत्रयचतुर्थग्रहधारी श्रीनेमिकुमार बाबोसन तीर्थकर नमस्करो शीलरूपपदेश विह्वीमाला नह वालावबोध मूर्ध जनना उपसार भयोइ कहिसु । नेमिकुमार एनामन्याभयो की गृहस्थावांसि तिन्हि छइ नरस चरिहरी । राज अनइ राजे भतो परिहरो कुमारपणह चारिगवी-धउ वनी के इवठहर ॥ जय कहिय विभुवनते भाहीशीलरूप धरवानउ एकासार प्रधान कइ । अयवा'वाद्य अनइ अतरंग मारी जीपिबइ करो सार प्रधान छइ विवेक करिसाल विवेक रूपीउकरो हकी जिन इतिमाला आशय ॥ निम विवेक शीलवत पुख नइ आशय ॥ १

End.

इणइ पूर्वोक्त प्रकारइ जयसिंहसूरि तेहनउ विनीतशिशु जयकीर्ति सुनि दिवइ ए शीलोपदेशमाला प्रकरण रूप मूलह्व कौषल । तउए प्रकरणोक्त भविकलीको सुद्धे इणइ प्रकारइ शीलमाला ए सिद्धांतोक्त गाथात्म प्रकरण भयतां ब्रह्म शील पालता भावना भावत जिमकीधि बीजनउ फल लउउ परं-पराइ फल याधि योमउ ॥ ११३

* At the end of the commentary it is explained as जयकीर्ति.

शिवः त्रियोदपमनश्चरुः
 शानात्मदर्शी परिभाष्य यज्ञे ।
 चाग्रेसवान् सन्मयमानधाय
 स जेमिनायः शिवतातिरस्तु ॥ १
 भावा चनेके प्रतिबिम्बमस्य
 शाने निवार्य दधिरे निवार्य ।
 यस्या निभ सप्तमयायतन
 स्वका रिपुत्वं स शिवाय धार्यः ॥ ४
 यच्चिन् जने गर्भनतैऽपि पिबोः
 श्रीः सर्वतोऽजायत वर्द्धमाना ।
 सिद्धार्थं शत्रुघ्नरामप्रभुर्मां
 सिद्धार्थं स्वार्थं स विभुर्बिन्दधान् ॥ ५
 जयन्तु ते श्रीगुरुवः कथावतां
 लङ्कीऽपि येषां करसङ्गमाद्वरः ।
 रत्नेषु चन्द्रपद्मवत् धुरि स्थितं
 समद्रुते नाश्रीतदीपदुर्दशाः ॥ ६
 अक्ले पुरा यद् जयविंशसूरिः
 शिष्येण शास्त्र जयकौर्मिनाम् ।
 तस्मादमाय विजितायि (१) उक्तिं
 सुखावलीया स्वपरापकौर्ति ॥ ७

इह हि प्रकरणाकारः प्रगुणितलोपदेशस्तुधासारं पुण्यवङ्गीपद्मवीणासम्भारम्भे
 श्रीश्रीलोपदेशमालाख्य प्रकरणप्रारम्भे सारितरविधारणप्रवक्त्रगुरुर्येतथमत्कृतये
 प्राख्यावत् प्रणयये विप्रविनायकीपशमाय च समुचितेष्टदीवता मनस्कारपूर्वक-
 अभिधेयप्रयोजनसम्बन्धवन्मुरा प्रयमगाथाभाह ।

व्याख्या । आवालप्रणधारिक जगत् अरं आविशतीर्षद्वरं मत्वा प्रथम्य विवेककरिभालो मिलीप
 देशमालामहं वक्ष्यामीनि समुदयार्थे ।

Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old and torn in parts.
Prose and verse Generally correct. Complete.

Although a work of the same name has been described in No 89, but that being incomplete the beginning was not quoted. So we quote below the beginning portion only.

॥ ६० ॥ एष यावका अतीचार लिख्यते ॥ इच्छकार भगवन् पमाउ करि
पायी अतीचार आखोउ ॥ इच्छं । माथंमि दंमथंमि । चरथमि । तवमि
तइय विरिथंमि । आयरथ आयारें । इयए सी पवहा भविउ ॥ १ ॥
ज्ञानाचार । दयनाचार । चरिकाचार । तपाचार । वीर्याचार । एवं पांच
विधि आचार माहि जिहो अतीचार । पचि दिवसमाहि सूत्र बाहर ह्वै ते
मवहो ॥ मन । वचन । कायाहं करो मिच्छामि दुखरं ॥ २ ॥ तत्र ज्ञाना-
चार । पाउ अतीचार । काये दिखए । ब्रह्माचे । उवहाचे । तइए निउ-
वणे । रंजण अत्यंत पूतमरे अट्टविहो नाचमायायी ॥ ३ ॥ ज्ञानज्ञान वेनाह
पट्टिउ गुचिउ मही । अकाये पट्टिउ दिनवहीत । बहुमानहीत । उपधान-
हीत । अनेया कहें पट्टिउ । अनेयी गुरु कहिउ । दीववांदण वांदणे पट्टि-
कमले । संप्राप पदतां गुचतां कुडी अचर जाते मावै वृत्त अरयें । आगले
उवो मखी । ज्ञानद्रव्यविषास विषासतउ उवविउ । सर समारनकीपी ।
आभीपारेण पांटी । पीयी । गुवयी । कवली । नवकारवाली । कामनिधा-
तयी आकातना ह्रं । पदतां । गुचतां । अग्रीति । हेव । मच्छर । अंतपय
कौ धुं । ज्ञानाचार विषे । अतिरीपयवायो । शुके अचरमांथी । ग्यानवत पर-
हेव कळी । अनेरीजिकी अतीचार । पच दिवसमाहि सूत्र बाहर नाचतो
अजाचता हंउ हुरे ते सविन् । मन । वरथ । कायाहं करामिच्छामि
दुखरं ॥

The readings of this one slightly differ from those of the
previously described one.

No. 171. श्रीपालविनती । Śrīpālavinatī. Substance, country-
made white paper, 12 x 5 inches. Folia, 1. Lines, 10-11 in a page.
Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old. Verse. Generally
correct. Complete.

A little poem on Śrīpālas' prayer to Jina, under the name of Śrīpālavinatī, complete in 10 verses, by Kumudacanda Svāmin. We quote below the whole work.

॥ १० ॥ प्रभु पादपागी कङ्क सेवधारी द्विवै सामन्ती वाचि जिनराज नारी ।
 सुने मोहदरौ पराभव कर इच्छइ चिहुनतिषादुपनवीसरइ छइ ॥ १ ॥
 इतो स्वचोरासि योनि मांदि भव्यो जगन्मरवकैरे प्रवाहि ।
 पुरा मै कक्षा कर्मजे धर्मोच्छादि कहुं ते सहु सभलो स्वामि मांदि ॥ २ ॥
 इतो खोभलपट घयो कपटकौधा घणुं भोन्नवीपरतया द्रव्यलौधा ।
 बलौपिंडपीथो करौजौबहिंसा करौ पारकी कोयनी निजप्रसंदा ॥ ३ ॥
 मै भो बोलौया पारका भर्मनोसा नहौ भासिया आपष पापदोसा ।
 सदा संग कौधौ परिजारकेरी नहौ पात्रौयी धर्म जिनराज तेरी ॥ ४ ॥
 परघर तथै पास आसाबिणुधो नहौ सामन्थो जिन उपदेससुधो ।
 इतो पुन परिवारनै मोहनातो नहौ जाचि यो जिनवर कालजातो ॥ ५ ॥
 यहा रंभीनो पापकर पिंडभाण्यो मीते मूरपै नर भवखेगका हाछो ।
 गयो काल संसार आलस भमवां सखा तेहथो दुरगति दुख चर्यता ॥ ६ ॥
 धर्ये कट जिनराज तूँ देव पाय्यो इबइ सर्वसंसारनो दुषवाय्यो ।
 जारइ श्रीजिनराजनो रूप दीठु जाचै लीचनइकं बहुं चमीय बूँठु ॥ ७ ॥
 आवौकामधेतु धरे मांदि चाली । भरीरवि चिंतामचिहु मघाली ।
 जाषइ घरतथै आनखिइ कलहच फल्यो आलवा बहित दानदच ॥ ८ ॥
 गथीरोग सताप ते सर्वे भाठी जराजगन्मे मरवमोवाचलाठी ।
 इबइ सरथ पाय्यो मथी लाजकौजे कक्षाजे अपराध ते सहुवमीजे ॥ ९ ॥
 यणू कीणवूँठु जगनाथ देवा मोने आपज्यौ धरिख स्वामिसिवा ।
 ए वीणतीजि भावसुभवेसै कुमुदचंद स्वामी सिव सुषदेसै ॥ १० ॥

Colophon. इति श्रीपाल विनती सन्पूर्णा ॥ पुस्तक

विवरणम् — श्रीपालविनतिनामको पद्यानिबन्धः ॥

Character, Nāgara. Date, 1742 Samvat.* Appearance, very old. Verse. Generally correct. Complete.

A poem in the adventures of the king Śrīpāla, entitled Śrīpāla-rāsa, by Jinaharṣa, pupil of Gaṇi Śāntiharṣa. The story related in it resembles in most part with that of Śrīpāla Narendrakathā described in No. 64.

Beginning. ॥ तात्पर्यवती ॥

अथर्वि प्रथमं जिनराय । सास पसावदं नवनिधि धाय ।
 सुख देवा चरि रिवध मकारि । अहिमु नवपदनत अधिकार ॥ १
 मंत्र जय हृद अथ चनेक । पिबि नवकार समत नही एक ।
 सिद्धचक्र नवपद सुपसावदं । सुपसावता श्रीपाल नररायदं ॥ २
 आह्वित तपनवपद सजीव । गच्छित सुरारथ धन गीरोम ।
 तास चरित कज्जित आचो सुविज्यो नरनाटी सुमवाची ॥ ३
 दक्षक भरतद साधवदेव । कजेचो सुरपुरी निवेस ।
 प्रजापाल इक्षिनाम नरस । दीद पटराचो रूपद अपहर ॥ ४
 सोझागुहरी नर रूप सुंदरी । जोवच रूप कजागुह सुंदरी ।
 प्रथम मिथ्यात धरम सुराती भोजी जैन धरम सुमाती ॥ ५
 सुतकि तक्षत नही कीद विपाद पिबि निश्रममसत करद विवाद ।
 वे राचो नर पुत्री दीय । जाय लपनी सरसति दीय ॥ ६

End.

सा नायक दीवध करद दायद बान कवट आधि ।
 सिध चक्र आराचर विषद सुचर सुगुह सुवि बाधि ॥ ६० या
 सुप नाय राचो धरमपाचो सुद समकितधारि ।
 सुरगतद पडुता सङ्ग जथा पाव्वा सुर सुव सार ॥ ६० या
 नर एकमव सुर एक भव । इम आठ मवनद अंत ।
 सिवपुरी अविचल पामिछद लहिछद सुध चनेत ॥ ६१ या
 श्रीपाल अस्ति निहालिद सिधचक्र नवपदधारि ।
 भार्ययद तत सुध पार्थयद जगमांज सविचार ॥ ६२ या
 श्रीमच्छरवरपति प्रगट जिनचंद्र सूरि सूरौस ।
 नवि आनिर्द्ध वाचकतक्षत कहर जिन हरष सुसीस ॥ ७१ या

* This is the date of original composition of the work. See the end of the story in the original.

सुतरसु वधानोमह ममहं यदि येन निरगोपाय

पराय पाठय मो रण्यउ मुचमी सदा कल्याण ॥ ७१

Colophon. इति श्रीपद्मनन्दराजः ॥

विवरणम्—श्रीपालनृपचरितविषयक श्रीपद्मनन्दराजसमिधः कथित् पद्यनिबन्धः ॥

No. 173. श्रीचन्द्रराजचौपदे । Śrīcandrarājacopal. Substance, country-made colourless paper, 14 × 5 inches. Folia, 78. Lines, 15-18 in a page. Character, Nāgara. Date, Śaṃvat 1759.* Appearance, very old, with different hand writings. Verso Generally correct. Complete

A Caupai poem on the adventures of Śrīcandra, the king of Abhā in the Vidarbha, by Vidyāruci Kavi.

Beginning. श्रीविजयामि पार्श्वनाथाय नमः ॥

श्रीविजयामि सरोर । श्वभदेव परिहृत ।

मन्त्रितसुरस सुदतक । भवभजन नगर्वत ॥ १

शिवसुखदाइ कसे नीर । शानिनाथ विनयद ।

कादवर्षजनभीसनी । ननीये येन विचद ॥ २

पुरसादीनी परमह । श्रीवरकाचोपास ।

नामजर्वती जहनी । सकल फल इय विचास ॥ ३

श्रीमधिसर मावजी । मोटी महिमा तास ।

विश्वामि विमोहरी । चापइ खोलवितास ॥ ४

वईमान जिनईदीह । मन्त्रित फलदातार ।

जस पदपकज नितनमें इंदु चद्रसु विचार ॥ ५

तास खोलवडलमिनिधि । गुणहर नीयम सांम ।

खीन्या सुकतवसादिनी । नृप विदुषुभिराम ॥ ६

सरसति पाठपसावली । बावह बुद्धि प्रकाश ।

कवित करि भविजन भला । नवरस वचन विद्याय ॥ ७

* This is the date of copying, the date of original composition is संवत् सुतरसुतोपरी कार्त्तिकमास ।

निचनचवरयुत देवतः । सद्गुणचरचपसारः ।
 रास रंजु नृपवंदनो । साधता मुषयाय ॥ ८
 सोलर सङ्को कङ्कः । सोलरीनाम्नो सोलः ।
 सोलरत जगजे कङ्कः । नि यामे शोवनील ॥ ९
 शीव प्रसावे चंदमृषः । जगपायो जदकारः ।
 इम जानीने मयिकजनः । पानो शोल्गुदार ॥ १०
 कवच चंदते किङ्का चवी । प्रमट तामधरवधः ।
 सोमच ज्यो मकचः । सरस एङ्क रंरंथ ॥ १०

डावचीपानी ॥

सज्जनदीपमहिं सिधमारा सावजोचक जेहनी विहारः ।
 अंजुचचिःमज्जमन्तोः । जंहुदीपनां मगुच निनी ॥ १
 दोहना + पुरजोचचमकछी । खचचीदधि संस पादलि वल्ली ।
 रंगसिंधुमदी जुलुह । उदधिसंमि मवि खिलीह ॥ २
 तेमहि मिह सोहचतथी । मीदमहीधर महिमा चवी ।
 जीपच साव देवका जास । मानचछी जिनमन जमास ॥ ३
 भरतसेम तस सोमह मन्नी । कनपदमुपित वङ्गुचगिनी ।
 जाठ देससाटाप चवीस । धर्मभानवर्चेंनु जगीस ॥ ४
 मन्मरुंठ भांरिं जानीह । प्रमट पुरवदि सिववांचीह ।
 दीमविदर्भतिहा विष्णात । दीमै जसमीटा चवदात ॥ ५
 तिहा किचनगरी जाभापुरी । जावे चमरापुर चवतरी ।
 मनुधर्मचक मीटी नाम । श्रीभासगुह्य अति अभिराम ॥ ६

In the course of description of Ābhā city, the style of Vāna-bhaṭṭa is also adopted in the following lines :—

बीहरा विच मवि दीसे दंडः । मकंविना न विवादवितंड ।
 नेहवेह नही दीपच विना । सुहसज्जन भीते इकमना ॥ २५
 चडिविच नही दीजीभी कीह । हाट विना किहा भाज न हीह ।
 खड्ग विना की नही हटमुंठि । धनुष विना की न विद्ये मुठि ॥ २६
 हवद विना की नही चकठीर । चतुर विना की नही चितवीर ।
 चिहुर विना नही वमनजिहां । पटह विना कर घातनजही ॥ २७

The description of the King thus commences—

दृष्टा ।

राजा चंद महासुखी । पाछे रंगे राज ।
 बालकपणे बुद्धिनिपुण । करे धर्मकाज ॥ १
 राखी सुंदर सातसे । छपेरंभना समान ।
 त्यासुं विलसत सुख सदा । अहमिसिद्ध' हसमान ॥ २
 प्रीत रीत प्रगट पछें । राखीनें राजाग ।
 पाली प्रेमवन्नकरी । दिन २ अदृशदवान ॥ ३
 पालद सोल लली परें । बालपयापीसार ।
 लोका प्रसहें अतिपुण । धनद प हरनारि ॥ ४
 वीरमतीनासि अहै वसुधाधीन विमात ।
 विद्यासिद्धि विवेकयो जगमाहें विख्यात ॥ ५
 मंत्रतन मूलीतया जाचें विविधप्रकार ।
 कामय मोहय मनहसी विषपूर्वक विचार ॥ ६
 चंदनरेस चाचवइ चतुर पछें तसचिच ।
 राखीपणि सासूतकी चाचवहे सिरनिच ॥ ७

The following is a full description of Candra Rāja's ascetic life:—

महजाखीं राखी तख्ती चतुर नरेसुचंद ।
 राय धरंधर बापी रोजो गुणशेखर सुखचंद ॥ १ न
 पुवराजपदवीवस्थोजी प्रभलासुतमविवेक ।
 छेहंध कृष्णति दीपभाजो राख' रुडीटीक ॥ २ न
 छठा वंछतकी भलाजो लगया वीरमा डाल ।
 विद्यावचि कवि श्रील धीजी लछाह' सुख मुदिसाल ॥ ३ न

दृष्टा

गुणशेखर राजा करइ' दीव्या महीतुसव सार ।
 सकल नगर सिध गारायो वरला जय अयकार ॥ १
 छटुव सहुने पुच्छेकरी थारिअ लछ' नृपचंद ।
 रूपा करी सछचइ' दोहजी संवम भार जिचंद ॥ २

टाल १० भा

कीस बाप्या पुरनयर सीधे एदयो ।
 चतर नरवर चंदचंदी कीजहु'निरमल चायरे ।
 जसनाम जपतां पाप नासइ' अदिक अदीलति चायरे ॥ १

अविनाय संयम पावइ टावइ विनिर मित्रातरे ।
 गुणावली प्रेम लावइ सुमती भंनो विधातरे ॥ २ ॥
 शिवकुमार सुजन सुंदर शिवमाला सुवकाररे ।
 पर्पाच हठो चंद मूपति लिइ संयम साररे ॥ ३ ॥
 चोमल पुराई वात पुहती चंदधारिण लाधरे ।
 सुखि सुखि ववराव पावो राजमुतनें दीधरे ॥ ४ ॥
 राय रावो नाईदोखानो गो बलि भंनो सरे ।
 सुनइ पावइ मल उवासइ धरइ अधिक जमोमरे ॥ ५ ॥
 साइनी परि चंद सुनोवर करइ उय विहाररे ।
 पूजपावनो करइ पृथवी लाइ सुध आहाररे ॥ ६ ॥
 पटकाय पावइ दोष टावइ बहारागवइवाररे ।
 बाबीस परिसइ सइइ समुख मेइ गिरि परि धोररे ॥ ७ ॥
 सहर भेद संयम आराधइ साधइ सुमतिनी पंथरे ।
 सुमति सुमता गुपति गुपता निरागो निधधरे ॥ ८ ॥
 भवइ मूखसिद्धांत विधिसूं पालि देवाचाररे ।
 मदमोहन मठरमयो गहो खीम लिगाररे ॥ ९ ॥
 लोच न करैं धरै उपसम तपै तप वहुनेइरे ॥ १० ॥
 सुप वदइ अमृतवाची मुनिवर सुजन सुरतर कंदरे ।
 देसता देइ अति अनोपना हूकवइ भविजन हदरे ॥ ११ ॥
 इम कर्मनी वयकरी पांथी केवलना न उदाइरे ।
 देवदुंदहीगयण वाजी वयो जय १ काररे ॥ १२ ॥
 धवादिन निज आमुपाखी टाखी कविसवपंकरे ।
 सखिपणा इहभासकेरी करइ सुनि निकलै करे ॥ १३ ॥
 शुद्ध ध्यान समाधि जगइ च वदनें गुण ठावररे ।
 चटी पांथा परम पदसुख प्रगट पुन्य प्रमांवररे ॥ १४ ॥
 गुणावली प्रेमनालच्छो बलि सुमति प्रयानरे ।
 सहे शिवसुपकारी अथसथ अथल सुप निधानरे ॥ १५ ॥

इह

शिवमाथी शिवमालिका राय वनीर,
 देसानिक सुरपदलहे धर्मलथे बढवीर ॥ १

अविचल त्रिवसुख पानस्ये एककरी अस्तवर ।

सौख्यतथैव फलए सद्यो सुख योसङ्ग नरनारि ॥ १

श्रीसुनि सुव्रत जिन तथो सोस चंद अयराज ।

आरिष पाखि निरमनी खट्टीमगतिनो राज ॥ २

Just before the end, an extensive list of Gurus of the sect to which the author belonged, has been given thus—

सुमप्रधान श्रीहोत्रविजय गुरु सोहममन अस्तार ।

पाति साङ्ग अकल्पर प्रतिबोद्धक जिथ सासुख सिखमारि ॥ १ ३०

तास पटोवर मूरिसरे सुङ्गपदपक एह परमगुरुगुणनिधि

गङ्गाधीसरे ॥ ४ ४०

पद्मभाषक गच्छ धुरंधर श्रीविजयगणधारि ।

नाम जपंतो भवनिधि लक्ष्मीहं सपसमरसम डारि ॥ ५ ६०

तास पटोर संक्षित सुङ्गकर उदयी अविचल ध्यानरे ।

श्रीविजयगण धुरि पुरंदर सुंदर गुणमविषी थीरे ॥ ६०

गीयन सोधन जं सुमवङ्ग विद्याहं वयर कुमारि ।

श्रीनिधुविभद्र सुमवङ्ग कहीर तपसल अखमारि ॥ ७ ६०

तस गच्छ पंडित बर दयरागो संवेगी गुण भरीचरे ।

श्रीगुरु सङ्ग कुसल सुवदायक सपसम रसनीदरीचरे ॥ ८ ६०

तास सोस सुख नमनधारी श्रीखलोदधि बुध इसरे ।

कौशार्थस पंडित कुलदोषक श्रीविजय कुसल तस सीसरे ॥ ९ ६०

तसपदपंकज भवर विराजें श्रीसदगुरु कवि रायरे ।

कुमल मतगज गुणविदारक अंटीरव कट्ठावरि ॥ १० ६०

तास सोस संवेग मंडोदधि श्रीहंरुधि कुचकहीचरे ।

सपवारी गुरु श्रीगुरु मित्रिमा दरसण्य सो सुखसोया ॥ ११ ६०

विजय मिरोमणि सुकुट नमोनी विद्यारुचि तस सीसरे

गुणमवि तपूरो पंडित सुवदायक सुजयोसरे ॥ १२ ६०

End.

धस १ श्रीचंदसुखिंद केवल घर एह त्रिचंद ।

जसजग माहि पयट मताप कौरति कमला ए हजचंद ॥ १

जपंतो जय प्राय सदाह एह सुनि नमोहं सुवदाह ।

आहे विद्यारुचि कविरगे कसट आथो बहु अंग ॥ २

गच्छ नादक गच्छपति राज्ञे तेह्नो सद्धिमा जगि गात्रे ।

विजयप्रभ मुरोस धोर बडुववाता सरवीर ॥ ४

ते सदगुरुने आदिसे सीरीहो रक्षा भीमासे ।

विहा सबली साता दामो श्रीधंध सदा हितकामो ॥ ५

सीरीहो नगरी सारी जिहां चतुर नर गारी ।

धरमीजनघनदधनदसमानदातार दोइ बडुमान

+ + + + + + + +

एमुणता सुधनो कीहो कइइ विधावधि बडुजोहो ॥ १२

भीटो श्रीधंद मुनीस तस नाम सरख जगीस ।

५ मुनिवर जमिधन धन श्रीधंध प्रतपे मुमरज ॥ १३

Colophon.

इति श्रीधंदराजा चौपट इति श्रेय पंडितोत्तम प्रवर पंडिभाष्यस्य मुगटाप-
मान पंडितश्री १०८ श्रीदयानंदसौभाग्य तन्मिश्र पंडित श्रीरत्नकसीभाग्यश्री
तन्मिश्र पंडित द्वैतसौभाग्येन इदं पत्रिका लिखितम् । संवत् १७५८ रवे
आषाढ वदि १ शुक्ले । इति श्रेय इति कल्याण ।

विवरणम्—श्रीधंदराजपरितनिप्रकः पद्यानिबन्ध श्रीविद्यावनि कविप्रणीतः ।

No. 174. श्रीनिमनायजीस्तवनं । Srinemanāthajistavanam Sub-
stance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 1. Lines, 4-9
in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1775. Appearance,
nearly old. Verse. Generally correct. Complete.

A prayer to Nemanātha in Bhāsā verse consisting of 11 verses
only, by Hemaprabhu, pupil of Yaśovijaya Upādhyāya. We quote
below the whole work.

॥ ६० ॥ विमले प्रभु सोहरे दीप्ति । रागसिंधु ॥

नेमजी रस वायोरे राजुन दुखवायोरे ॥ १ ॥

मन मन कीदागोरे हवि खांकोरे दासोरे ।

जोउ चित्त विमानो गाली किम हूटगोरे ॥ २ ॥

पदिनी प्रीति श्रीरोरे सुख मन लोउ श्रीरोरे ।

बहकं पीछ श्रीरो श्रीरो आपयोरे ॥ ३ ॥

कांदी सखीले हारे अशुभ सुम्हारे ।
 दीधी स सनेहा भाणी माझरारे ॥ ४
 मुक्त विरहना मालारे पुनः अशोयालारे ।
 दशभाला असराखा बाला कि मसहारे ॥ ५
 शिवादेव दिवालारे कोही शक चालारे ।
 वझाया मूपाया माथी वांगतीरे ॥ ६
 सुणि दुरजन वयथारे मनिगाथ हथथारे ।
 मयथाउ गुण होइ तीमानीरे ॥ ७
 मतनेह बोधारांरे मान्य वयथ संभारीरे ।
 चित्तचारी दुखडारां सारी माझपार ॥ -
 कहतो वन जांतीरे गिरि गारि पुढतीरे ।
 स मोहती जेस हाथिं संवस आदरोरे ॥ ८ ॥
 सुगति होउमिनीयारे राहणरंग रलीवारे ।
 मन वंछित फलोवा टलिया दुष सवेरे ॥ ९ ॥
 श्रीमय विजय बुध रायारे श्रीजसविजय लव भायारे ।
 सोरुहेमभुजाया पायासुष वहुयारे

Colophon. इति श्रीनेमगायत्री सारनम् ॥ संवत् १७७५ वर्षे ज्येष्ठ मस्य। कृतवारे
 लिखत ।

विवरणम्—श्रीनेमगायत्रीसंनक्षत्रभाषापाणिनिश्रीऽयं हिम प्रभुप्रणीत ।

No. 175. श्लोकावली सटीका । *Ślokāvalī satikā*. Substance, country-made white paper, 12 x 5 inches Folia, 11. Lines, 13-15 in a page Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, worn out and torn in parts. Verse and prose. Not correct Complete.

A collection of Sanskrit verses on moral instruction with Bhāṣā explanatory notes in margins, as well as in middle of the main lines. As the notes are not in regular *Ṭikā* form, we quote the text only.

Beginning. ॥ ६० ॥

राज्यं निःसचिवं गतप्रहरणं सैन्यं विभेचं मुखे
वर्षा निर्जलदा धनो च कृपणी भोज्यं तथाज्यं विना ।
दुःशोला गृहिणी सुहृद्गतिमान् राजा प्रतापीश्रितः
श्रियो भक्तिविवर्जितो वत तथा देही च धर्मं विना ॥ १
निर्दन्तः करटो हथी गतजवयन्त्रं विना शर्व्वरो
निर्गन्धं कुसुमं सरो गतजलं छायाविहीनसरः ।
भोज्यं निर्लवणं सुतो हि विगुणशरिवहीनो यतिः
निर्देवं भवनं न राजति तथा धर्मं विना पौरुषम् ॥ २
लज्जातो भयतो वितर्कणवतो मातृसंयतः स्नेहतो
लोभादेव हठाभिमानविनयात् प्रह्वारकोर्त्तादितः ।
दुःखात् कौतुकविस्मयादिवहतो भावात् कुलाचारतो
वैराग्याच्च भजति धर्म्यसमन्तेषामनेयं फलं ॥ ३

End.

राज्यं सुसंपदो भोगाः कुले जन्म सुरुपता ।
पाण्डित्यमायुरारोग्यं धर्मस्यैतत् फलं विदुः ॥ ५८
सुवर्णवर्णं गजराजगामिनं प्रलम्बबाहुं सुविशाललोचनं ।
गरामरेन्द्रेस्तुतपादपङ्कजं नमामि भक्त्या ऋषभं जिनीश्वरं ॥ ५
द्विवर्गसंसाधनमन्तरेण पशोरिवायुर्विफलं नरस्य ।
तत्रापि धर्मं प्रवरं वदन्ति न तं विना यज्ञवतोऽर्थकामौ ॥ ६
सुकुलजन्म विभूतिरनेकधा प्रियसमायमसीत्यपरम्परा ।
नृपकुले गुरुतां विमलं यशो भवति धर्मतरोः फलमौदृशं ॥ ६१
हृदयवर्त्तिनि त्वयि विभी शिथिलौभवन्ति
जन्तोः अणेन निविडा अपि कर्मवन्धाः ।
सद्यो भुजंगममया इव मध्यभागा
अभ्यागते वनशिखण्डिनि चन्दनस्य ॥ ६२

Colophon. इति श्लोकावली ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् कति हितोपदेशकाः संस्कृतश्लोका वर्त्तन्ते ॥

No. 176. पट्कथानकबालावबोधः । Satkathānakabhālavabodhaḥ
Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 14. Lines,
4-13 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1763. Appearance,
very old, writing no legible in many parts. Prose. Generally correct.
Complete.

A Bhāṣā prose work consisting of six tales on the merit of Nama-
skāra. The first tale relates the adventure of Śrīmātī a daughter of
Sugupta a merchant residing at Paṭṭanapur. The second tale relates
the story of Śivakumāra, son of Yaśobhadra a Śrāvaka resident of
Khānpur. The third tale describes the character of Jina Dāsa
Śrāvaka. The names of the fourth and fifth tales are Paralokaphala-
candā Pingalā Caurakathā and Paralokaphalavivāhyehundī kayadākathā
respectively. The sixth tale relates the story of Sinhakumāra, the
son of Mṛigāṅka ruling over the city Manimandira. In previous birth
the Prince Sinhakumāra was a Bhil as the effect of bowing down a
Rīsivara he obtained his next birth in the royal family. These are
the six tales related in this work.

Beginning. ॥६०॥ पहिरव श्रीश्रीसीलविज्ञानव हटान कदिर' हइ। इइइम
भरतचिह्न पीतन पुर इकार' नामइ' नवर आचियउ। तीयर नमरि
सुगुप्तइसइ' नामइ' व्यवहारियउ यावक वसइ'। तैइनइ' सुप्रता इसइ
श्री तेइनी कृषि जपनी श्रीमती इसइ' नामइ' पुत्रिका हइ। सुव
सव्यकनी पालव हारि। एकदा प्रकावि तेइ श्रीमतीनुं हउ कीवही
एकइ' मिथ्यालीनइ दीठउ। ते रूप दीवी व्यामीहउ परवि बाची वाहइ।
नामा भची भंवावी। पिय श्रीमतीनइ पितार'। ते मिथ्याली जाचिरइ'
तेइनइ न दीवी। एकर ते मिथ्याली नउ पुव कपटइ करी यावक हउ।
श्रीमतीनइ पितार सुगुप्त विवहारियइ कपट जाचिउ यावक इ अउजावि
श्रीमती तेइ मिथ्यालीना पुव नइ परनायो।

End. राजसिंह राजा रववती राखी। एकर सव्यक पालइ। बारइ मत
यावक ना उजु चालइ। निरुंठइ राज्य करइ। नउकार नइ'
प्रभावइ' मोटवीटा राजा न आवी। उखन कर बा लाग। नामि २
श्रीवीतरामना प्रसाद करा व्या। जिन मंडित पुण्यो कीधी। चिरकाल
राज्य पावो। रोग उपनइ। राजा + + पावो प्रतापरिंद इछे नामे
कुवर राजि आवि।

After this, writing being injured, we are obliged to omit some three lines.

समनाह कछनेह चयकरि ज्ञान सपाजह विहह सुमति पदुविहह रदवत
ओनउकार नउ प्रभाव जानिबउ ।

Colophon. इति ओनमस्तारप्रभाषोपरि षट्कथानकवात्तावबोधः समाप्तः । संवत् १०६०
श्वे मितो आमाद वदि ४ रवो लिखितं वाह मटाकवर पठनाये ॥ श्रीः ।
श्रीः ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥

विवरणम्—नमस्तारप्रभाषपञ्चापक षट्कथानकविषयकी भाषानयनिवन्धविशेषः ।

No. 177. पढावश्यकवालावबोधः । *Saḍāvaśyakabālavabodhaḥ.*
Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 72. Lines,
5-13 in a page. Character, Nāgarī. Date, Samvat 1693 Appearance,
very old, writing injured throughout, not legible. Prose and verse.
Generally correct. Complete.

A treatise on the instructions of the Jaina religion in *Bhāṣā gāthā*, with a commentary, entitled *Saḍāvaśyakabālavabodha*. The writing being injured we could not find out the name of the author &c. nor also describe the work fully.

Beginning : १० । श्री नमः श्रीमन्त्राय ।

the rest of the first line is not legible. So we quote from the second line—

वदि पवि सावय सामाचारी सामयिक सिद्धांत + + + + ॥ १ ॥
श्री १ + + + शब्दाधिराज श्रीजयकेसरि श्रीशिव सहस्रनामो नमः ।
श्रीविधिपद यावक समाचारी अमुकाह + + + क अद्वैतवैद्य
विषयो हह । पदिसतं मुद्रापनाईनु माया १ अहीर ।

दधिं दिय संवरचो नवविह भूमिरे मुचिधरी ।

अपविहकसाय मुहो इय अहारस मुहसंमुत ॥ १ ॥

दंश मुहम्बर लुतो दंश विहावार पायक समतो ।

दंश समितति मुतो हतोसमुहो मुद्रभंश ॥ २ ॥

एवंविध कथीम १६ गुणसंगुता मादररद गुदरुत ॥

इव गुदतया विज्ञेयके करो कथीसगुण मगटको जइ हर ।

यंवि दिय संवरयो । पांच ५ इन्द्रिय कान १ आखि १ नासिका १
जिह्वा ४ अङ्गुलैन्द्रिय ५ अद ५ पंथ रम अर्थ तयद विपद राग हेविहरी
मसरता रापद । न पंचन्द्रिय संवरणहार गुद कहीद । नरविह ३ भेवर
गुणिवरी नरविध मद्राचर्य गुनि किसी ॥ वसहि १ कद १ निद्रिमा १
रुदिय ४ कुंठतर १ पुष्पकीलय १ पथीय ७ अरमायार ८ विभुसवा ८
नववध गुतीत १ । वसहि-स्त्रीपगुनर्पुमकसंगुता वसति १ कद-स्त्रीकदा १
निद्रिमा आसव पुरिसासुचं इत्यौ कामतीथ जाकनी पर वरीद चवीष
आसचंनिच वचीय जाव दो चकीथ ॥ १ । जियद आसथि स्त्री वरती इद
तियद आसचि मद्राचरी पुदव चकी १ न वदसद । अंतद जियद आसचि
पुदव वरठसदर तियद आसवद मद्राचारिची स्त्री विवि १ महर न वद
सद । इन्द्रिय स्त्री तिया अङ्गीपाक निरीवच ४ कुंठतर स्त्री तिये कुडितवि
आर ५ पुष्प कीलय पुष्पकीकाशर्व १ पविच मचीन अतिविध ७ अरमायार
अतिमाय अतिचन आहार ८ विभुसव विभुषा श्रीमा जलि चउकेद
सेभारवदप ८ एवंविध नव बीसवर्षी ये गुद मद्राचर्य प्रतिपानद ते
नरविध मद्राचर्य गुनि भर गुद हि श्रीविह बाकाय मुकी चतुर्विध काशय
कीधमानमायालीभ तैद्वरी विप्रलिन गुद हि दद अहारस गुण संगुत
इति दसद प्रकार १० आठार गुण मगुता गुद वर्यद ॥

END. The writing of the last page is so injured that we could not read it out except the following words in the Colophon.

इति श्रीवृद्धावयक वाकावचीतः समाप्तः ॥ सवत् १६८१ वर्षे
कालगुण सुदि ५ गुदवारि + + + स्वयंसेव बाधमानाप
संवापितं ॥ श्री

विदरथम्—पुस्तकेष्विन् ओनानामवयवप्रतिपाद्यधर्मपारादीनामुपदेशो वर्तते ।

Nāgāra. Date, 1 Appearance, old. Verso. Generally correct. Complete.

A Jaina work consisting of 87 Gāthā verses on the effect of Karmas (actions). This is the fourth of a series of works on the same subject (action) by Devendra Sūri, and is named Sūkṣmārthavicāra, with explanatory notes in margins and also in the middle of the main lines.

Beginning of the notes.

अविपश्य जगन्नाथं बह्विधानं गिरां पतिम् ।

मन्त्रब्रह्मोत्तमं पूज्यं देवेन्द्रं परिसुखमम् ॥ १

राजसारं गुह्यं जला ध्यात्वा बान्धवतां वराम् ।

मुखायै कर्मवचस्य उवाचैः क्रियतेऽधुना ॥ २

श्रीश्रीश्रीश्री अतिते बह्विधं वीरजिह्वं महावीरं भगवन् प्रते बंदी वादीनें सासन
मायकं श्रीमहावीरिणे तिते करणं महावीरं स्वामी प्रते बंदीय वादीनें कथ
अविष्कर्तव्यो विभागं विपाकं फलं समाश्रुतं ॥

Beginning of the Text. ॥ ६० ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

सिरिषीर जिह्वं बंदिष्य कथविभागं समाश्रुतं मुच्यम् ।

वीरद जीएष हुतुहिं जैव तउ, भयए, कथ ॥ १

पयद (१) ठिई (२) रस (३) पयसा ॥ ४ ॥ सं चउडा मीयगथ दिशता
मूलं पयईष्ट (८) चउद पयई चउदचउद (१२८) लेष ॥ २

Afterwards the Karmas (actions) are thus enumerated.

इह माय १ दसवारण २ वेच ३ मीहा ४ कुपनाम ५-६ नीयाधि ७
विगुण ८ पय ९ जव १० दु १ चउरीय १८ चउ ७ तिसय १०१ दु १
पय २ विहं १२८ ॥ ३

The actions are also subdivided in this way:—Jūāna is of four kinds (1) Matijūāna, (2) Srutijūāna, (3) Avadhijūāna, (4) Manrijūāna. Then each of them is also subdivided, and covering of these Jūānas is called Jūānāvarana which is named also according to the very Jūāna covered by it, such as Matijūānāvarana, Srutijūānāvarana, Avadhijūānāvarana and Manrijūānāvarana. The remaining actions Dar-a-nāvarana, &c. are also treated of extensively.

End of the Text. ✓

मिथ्या निगो यज्ञीया वनस्पद कान् पृग्वत्ता वृष ।
 सन् गलीयनाहं पुष्पति यगित् केवल दुग्नि ॥ ८६
 विधेयं तावत् तं हवेऽ जिह्वं वददरद मन्त्रं ।
 इत्यमुमुन्याविधारे लिङ्गितं देविंद सूरीहि ॥ ८७

Colophon of the Text. इति श्रीवज्रभोतिकं सन्तुष्टाः (?) ॥

End of the notes. एवीयो कर्मयय सन्तुष्टं ययो नृत्तार्थविचार एवनी नामर्हं निर्व्या जीयी
 देविंद सूरि चाचार्यो ज्ञान देव ।

रैलान् रचेत् सज्जान् रचेत् रचेत् त्रिचित्रवन्धनान् ।
 मूर्खं हते न दातव्या एवं वदति पुलिका ॥

विदरथम्—कर्कशलयाख्यानविषयः कथितोऽनित्यः श्रीदेविन्दसूरिरिदं रचितं संक्षेपभाषा
 व्याख्यानं संहितम् ।

No. 179. सदीपकारमुक्तावली । Sadopakāramuktāvalī. Sub-
 stance, country-made colourless paper, 10×6 inches. Folia, 19. Lines,
 13-14 in a page. Character, Nāgara Date, 1 Appearance, very
 old, slightly torn, worm-eaten and writing injured in parts. Verse.
 Generally correct. Incomplete.

An incomplete collection of Sanskrit verses under the name of
 Sadopakāramuktāvalī, instructing duties or good actions to be per-
 formed by a follower of Jina. Anonymous

Beginning. ॥ ६० ॥ चोतराण्य नमः ॥

वीरं विप्रगुरुं नत्वा कृत्वा यवेभ संयत् ।
 सदीपकारमुक्तावली खान्यपाठाय लिखते ॥ १
 पूज्य पूजा दया दानं तीर्थयात्राजपस्तप ।
 श्रुतं परीपकारस्य कर्त्तव्यमप्यस्यैकम् ॥ २
 धिष्टे संगः श्रुती रंगः सुध्याने धीधैवी मतिः ।
 हाने शक्तिर्गुरो मक्तिः यदेते सुकृतोकराः (?) ॥ ३

देवपूजा दुरुपातिः स्वाध्यायः संयमनसः ।
 दानं चेति गृहस्थानां षट्कर्माणि दिने दिने ॥ १
 जिनपूजनं विवेकः सत्यं शौचे सुपावदानस्य ।
 महिमन्त्रोद्धारः श्रद्धारः श्रावकत्वस्य ॥ २
 यज्ञक्रिः सर्वत्र यद्यवबन्तप्रणीतसिद्धान्ते ।
 यत्पूजनं यतीनां फलमेतच्चोचितचर्य ॥ ३
 दानं सुपावे विमदस्य शौचं
 तपोविधिवं शुभमावना च ।
 भवार्थोत्तारदसत्तरणं
 धर्मं चतुर्धा सुगयी वदन्ति ॥ ४
 शौमन्त्रिंशत्तममं तिसृकृत्यनीके
 वदन्त्येति विमलभासति सविवेकः ।
 तार्ककति श्रवणयोः सुदुर्दपदेन
 क्लामान्तु कटुवति पाणितसे सतां हि ॥ ५
 कैमो धर्मः प्रकटविभवः संगतिः साधुनीके
 विद्वद्भीष्टोवचनपटुता कौमल्यं सत्क्रियासु ।
 साध्वीश्रद्धीयवचनकमन्योपासना सदगुरुष्वाम्
 गृहं शौचं मतिरमन्विता प्राप्यते भाग्यवन्तिः ॥ ६
 जिनमवर्गं जिनविश्वं जिनपूजा जिन मतस्य यः क्षुप्यात् ।
 तस्य गरामरगिवमुखफलानि करपञ्चव्यानि ॥ ७

Quotations also from Nāgadhacarita, Raghuvamśa &c. are to be found in this, as—

“धर्मं वच्यं किञ्च यस्य न भेदां यस्य वञ्चमयमन्त्रि च तौ चेत् ।
 ग्रायिनाविह न कर्षद्भीचौ तत्र धर्ममवधीरय धीरः ॥
 मरुचं प्रकृतिः शरीरेषां विकृती औचित्यमुच्यते बुधे ।
 चक्षुमव्यवतिष्ठते त्रसन् यदि जनुर्ननु सत्यवानसौ ॥
 वदता कुतएव सा पुन नं यथाः नाजुष्टेन सध्यते ।
 परमोक्तुषां स्वकर्म्मभिर्गतयो भिन्न पथाहि देहिनाम् ॥
 भग्न्याभो दिवाग्रनु हतविषेष्टोऽपि वदताः
 विधिवन्धः सोऽपि प्रतिनियतकर्म्मकफलदः ।
 फलं कर्मापणं यदि हिममरैः जिह्व विधिना
 नमजन् कर्म्मभ्यो विधिरपि न येभ्यः ॥ सवति ॥

End. नास्ति ।

Colophon. नास्ति ।

विवरणम्—इतिपदेशकश्रीकंससहस्रपोऽयं निबन्धः ।

No. 180. सप्तस्मरणं । Saptasmaranam. Substance, country-made colourless paper, 12 x 5 inches. Folia, 14. Lines, 7 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1601 Appearance, very old, worn out, torn and writing injured in most parts. Verse. Generally correct. Complete.

Although the codex is labelled with the name Saptasmaranam containing seven remembrances or prayers on remembering Jina it contains also other works, such as Ajitasāntistavanam and Bhayaharastotra consisting of 21 verses on the praise of Jina. After these the work Saptasmaranam begins in the last line, fol 9, of which the first verse is—

त जय करति षड् जमिच्छति चेह वेष वीरेण ।
समं पवर्तिर्य समा वसत सताथ सुह जययं ।
नासिय सयल किलिखा नवय किलिखाए पसइसुहलीसा
सिरि वदमाच तिम्यच्छ मयले दति ते करया ॥ १

and the last runs as follows—

जिथ दत्त गुणे नाणाइयो मया की धरंति धारति ।
दसिय सिय वाय पव नमामि साइभिया तेहि ॥ २४
छवसय्य करं इत्यादि ।

Colophon. इति सप्तस्मरणं समाप्तं ॥

आनकोशवृद्धार्थे सवत् १६०१ वर्षे मिति माघ यदि ११ एकादशे कर्मभाष्या
श्रीरत्न लेखकपाठकयोः ॥

विवरणम्—सप्तस्मरणानिधः कथितुस्तोत्रनिबन्धः ॥

No. 181. सर्वतपविधिः । Sarvratapavidhi Substance, country-made colourless paper, 14 x 6 inches. Folia, 3 Lines, 15-17 in a page Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old with a black spot about an inch in the middle throughout. Prose. Generally correct. Complete.

A work treating of all the vows to be observed by the Jains under the name of Sarvratapavidhi. Anonymous.

The number of the vows as given in it is 63 such as—

- (१) ज्ञानतपः, (२) दमनतपः, (३) चारित्र्यतपः, (४) मौनतपः, (५) शरीरतपः, (६) शरीरतपः, (७) शरीरतपः, (८) शरीरतपः, (९) शरीरतपः, (१०) शरीरतपः, (११) शरीरतपः, (१२) शरीरतपः, (१३) शरीरतपः, (१४) शरीरतपः, (१५) शरीरतपः, (१६) शरीरतपः, (१७) शरीरतपः, (१८) शरीरतपः, (१९) शरीरतपः, (२०) शरीरतपः, (२१) शरीरतपः, (२२) शरीरतपः, (२३) शरीरतपः, (२४) शरीरतपः, (२५) शरीरतपः, (२६) शरीरतपः, (२७) शरीरतपः, (२८) शरीरतपः, (२९) शरीरतपः, (३०) शरीरतपः, (३१) शरीरतपः, (३२) शरीरतपः, (३३) शरीरतपः, (३४) शरीरतपः, (३५) शरीरतपः, (३६) शरीरतपः, (३७) शरीरतपः, (३८) शरीरतपः, (३९) शरीरतपः, (४०) शरीरतपः, (४१) शरीरतपः, (४२) शरीरतपः, (४३) शरीरतपः, (४४) शरीरतपः, (४५) शरीरतपः, (४६) शरीरतपः, (४७) शरीरतपः, (४८) शरीरतपः, (४९) शरीरतपः, (५०) शरीरतपः, (५१) शरीरतपः, (५२) शरीरतपः, (५३) शरीरतपः, (५४) शरीरतपः, (५५) शरीरतपः, (५६) शरीरतपः, (५७) शरीरतपः, (५८) शरीरतपः, (५९) शरीरतपः, (६०) शरीरतपः, (६१) शरीरतपः, (६२) शरीरतपः, (६३) शरीरतपः.

The ways of performance of each of these vows are described in this work.

इति सर्वतपविधिनामोऽष्टाध्यायः ।

No. 182. सम्बोधसत्तरी सटीका । Sambodhasattari satikā. Substance, country-made white paper, 12 x 5 inches. Folia, 9. Lines, 15 in a page. Character, Nāgari. Date, Samvat 1698. Appearance, old Verso and verso. Generally correct. Complete.

A work consisting of seventy-three Bhāṣā verses imparting true knowledge to those desirous of it, entitled Sambodhasattari with commentary called Balāvabodha in Bhāṣā. Anonymous.

Beginning. ॥ ६० ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ -

• यदिय पास जिनंद तहसु गुरुसिरीमणि जिनचंद ।
 भवोदसत्तरीए करिमि बानाववीहमई ॥
 सिधुवननउमायक श्रीपार्शनायदेव परमभावि
 प्रथमो नह श्रीगुरुतरगळे गुरुनायक श्रीजिनचंद ।
 भुवि गुरु तेहमद चरध नमस्कारी नहउहार वायावप
 सवीधसत्तरो नउ' बानाववीधउ' हउ' करउ' ॥ १
 द्विजद तेहनी पादिगाथा कहइइइ—
 नमिउ तिलीयगुरु' सोयान्नीयपयासियं बीर' ।
 मवीहसत्तरीमई रुपमि उहारगाथाई ॥ १

व्याख्या ।

नमिउय नमीनइ वैलीकताउ' गुरु श्रीमहाबीरपणि तेहवउ श्रीक अलीक तउ
 प्रकामनउ' करवहार इइ । तेह नमस्कारी भविकजनना संवीधिनइ यथे
 श्रीसिंहान हुतीगाथा सइरी संवीधसत्तरी गामिइ रंघ हउ' करउ' ॥ १

End.

पीसठे अशुष्टि भावी अमुहाइ' धवेइ नखि सदेही
 ईइइ नगतिरियई पीसठे अथममेण ॥ ७३

व्याख्या ।

पीसदादिक पीसठ सामादक शुभ दउइ भाविकी घाता नर अनुत्थना अथम
 अर्थकर मौखपावइ ही एवाननउ गंदेइ नही । अनइ पीसठ विधिनइ
 विषइ अप्रमग आवधान हु तउ आवक नरक गति तियेच गति नइ पणि
 वेद ॥ ३२

संवेगमथो संवीहसत्तरी जीपटइ मव्य ॥ ७३ ॥

Colophon.

इति सम्बोधसत्तरी सटीका समाप्ता ॥ संवत् १६९८ वर्षे काशी यदि १०

दनेनेसे ॥ पं श्रीमुनिश्रीन गधि तत्त्रिष गवेग मुनि . पं रेवजीन गधि
तत्त्रिष गधि वीरजी सपत । यमं भवतु श्री ।

विवरणम्—मनीषोदनसतविध्रीकान्तकः मुटीकः कश्चित् प्रबन्ध. सम्बोधसत्तरीनामकः ।

No. 183. **सम्यक्साध्ययनं ।** *Samyaktvādhyaṇam.* Substance, country-made Kāśmīrī white paper, 12 × 6 inches Folia, 8 Lines, 4 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old, torn and writing injured in parts. Prose. Generally correct. Complete.

The fourth chapter of the *Ācārāṅgī* is entitled *Samyaktvādhyaṇam* or a chapter imparting instructions on *Samyaktva* (perfection) in *Sūtra* form.

Beginning. ॥ १० ॥ शिवेति किय अतीता, जेव पत्तुप्यस्था । जेव चामनिस्था । अरिहता । मगधती । वे सव्वे । एव माइकृति । एवं गणवेति । एवं पदवेति । सम्बोपाया । सव्वे भूषा सव्वे जीवा ॥ सव्वे सत्ता । + + + + । ए चत्ता वेतव्वा । वपरिचेतव्वा । न परितावेयव्वा । ए उहेवयव्वा । एस धक्के मुहे ।

End. इति सव्वसि परिनिविष्टसु । साहिछानो । तावं वीराव । सनियारं । सनियारं + + + + दंसीवं । आउवरयावं । आहा तहा सोन मुकेहमाचारं । कि मण्डित वाही पाउमण्ड न दिव्वइ । अय्यिणि वेदि ।

Colophon. इति सम्यक्साध्ययनं अनुसृतं समाप्तः । श्रीकाश्यापाठस्य अनुसृतं ध्यानं सम्पूर्णं ॥

विवरणम्—पुस्तकः क्षिप्रसाधारण्य अनुसृतध्यानस्य सम्पूर्णं वर्तते ॥

No. 184. संवत्सरप्रतिक्रमणविधिः । *Samvatsaraṣṭakramanavidhiḥ.* Substance, country-made white paper, 14 x 6 inches. Folia, 23 Lines, 3-13 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, not fresh. Prose. Generally correct. Incomplete.

A guide to perform religious rites to be observed during a year entitled *Samvatsaraṣṭakramanavidhi*. Its readings agree in most parts with that of the work described in No. 15.

Beginning । १० । श्रीगीतरामाय नमः ।

अथ संवत्सरोपक्रान्तिक्रमणविधिः । द्विषे पादले पङ्क्त्युत्तरमावा प्रमारशी
वस्त्रादि पङ्क्तिषु जी चवेरकरके चास्यो हस्तेति द्विषे पङ्क्तिषु करे पङ्क्ति
गुरु आवे अथवा वाचनायाय आवे चावीभूमि प्रमार्गो वासप्य पूजयो नाम-
भागे मूकौखमासय देह करे इच्छाकारेण संदिसह भगवन् जी सामायक
रुद्रपयो पङ्क्तिषु पङ्क्ति देह करे नले खमासय देह सुमती पङ्क्तिषु इच्छामि
पमासमयोर्द्विषे जावणजाए निसहि आव मदेय वंदामि इच्छाकारेण
संदिसह भगवन् जी सामायक संदिसायु इच्छे इच्छामि ममासमाया वदित
जावणजाए निसहि आव मदेय वंदामि इच्छाकारेण संदिसह भगवन् जी
सामायिक ठाकु देह इच्छामि खमासमयो वदित जावणजाए निसहिवाए
मदेय वंदामि अर्द्धादि न तथह नमो अरिहंताय नमो वीधाय नमो आव
रियाय नमो सरभायाय नमो खीए सरसहर्ष एतौपच मनुजारी सवपाप-
पपासयो मंगलाय च सवेरि पठमं हवर मंगले (This sentence "नमो
अरिहंताय—पठमं हवर मंगले is written thrice).

End. नमः ।

Colophon. नमः ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् संवत्सरप्रतिक्रमणविधिरन्यथा वर्तते ।

No. 185. समयसारनाटकं । *Samayasāranāṭakam.* Substance, country-made white Kāśmīrī paper, 12 x 8 inches (bound in book form).

Folia, 81. Lines, 5-13 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1752.* Appearance, very old. Verse. Generally correct. Complete.

A poetical work illustrating the principles of the Jaina religion in Bhāṣā verses in several metres, entitled Samayasāranātaka, by Rūpacanda. The word Nātaka seems to be used here in the sense of simple poetry only, and not in its ordinary sense of a theatrical work for no sign of a drama is to be found here. Nor even the speeches of two men are written in it in the dialogue form, which, at the first sight might have led one to take it as a theatrical work. It commences with the stutis or prayers to Parāvanātha Aḍilla siddha, goodmen and Samyakdṛiṣṭi (true knowledge). After which the following subjects are treated of, Samyakdṛiṣṭi, Mithyādṛiṣṭi, Kavivarnana (description of a poet), Kavilaghutāvarṇana (poet's humbleness), Nātakavarṇana, Anubhava (perception) Varṇana, description of six dravyas such as Jīva, Padgala, Dharma, Adharma, Kasaṃ and Kāla. Description of nine tatvas, which are Jīva, Ajīva, Puṇya, Pāpa, Āśrava, Samvara, Nirjara, Bandha and Mokṣa. Nāmanāla or different names of each of the following Vastu Siddhajīva, Saṃsārajīva, Ākāśa (sky), Kāla (time), Puṇya (virtue), Pāpa (vice), Mokṣa (salvation), Buddhi (intellect), and Vicakṣaṇa (the learned), Munīśvara (great sage), Darśana (sight), Jñāna (knowledge), Carita (conduct), Satya (truth), Jhuthā (false). In this work all the categories admitted in the Jaina philosophy, are described.

Beginning. ॥ ६० ॥ श्रीदीनरागाय नमः ।

अथ नाटिका समवधार निश्चये ॥ अथ पार्श्वनायकौकीरुतिः ॥

सुवेद्या ११ सुन्दराकौचाक्षि ।

कथममरमज्जतिमिरद्धर नयमलरदलवटपमसिध सुन्दरसौ ।

निरपतनयनमविक जलवरवत ह्वयत अमित भविकजनवरसौ ।

मदनकदनजित परमधरमहित सुमिरत भवत भवत मददसौ ।

सज्जलजलदतनु सुकटसपतङ्गु कमउदन्नजिदनमत वनरसौ ॥ १ ॥

* This is the date of the original composition of the work—

पृथ्वीपतिविक्रमके राजमरजादलीके सवदये बोते पर वादुवा वरमने ।

End.

पृथ्वीपतिविक्रमके राजसरलादक्षोऽसहस्रं शीते पर बागुवा वरसमे ।

आसुमास आदिघोस संपूरन बंधकीर्ती

वारतिक करिके छदारवारससिमें ।

ओ पेशकुभावा संघ सर्वदमुबोध धाकी

शीघ्र बिगु संगदायना वेतल वसमें ।

याती ग्यान लाभजानि संतनिकीषे नमानि

वातरूप संघसिध्दी मन्नागांत वसमें ॥ १ ॥ सं ११ ।

खरतरग च्छनाथ बिद्यमान अक्षरक जिनभक्ति

स्त्रिजुके चन्दाज डुरमें ।

वेमसाधमाभि जिन चर्च जूबैरागी कविमिथ

सुख बडेमान मिरोमणि घरमें ।

ताके शिष्य दयासिंध गधि गुणवंत

मैरे घरम आचारिज बिख्यात अतधरमें ।

गाकी परसादवाइ रूपचंद आनंदसी

पुखकनवावी यह सोनगिरिपुरमें ॥ २ ॥ सबैया ११ ।

मोदीछापि मन्नागाशकी सममानदौन्दी

फतेचंद पदवीराजपुसनयमालके ।

फतेचंदके पुत्रजसरूप जगन्नाथ बीतगनघरमें

धरैया छमचालके ।

ताछे जगन्नाथजूके भूषिके देतु हम

छीरिके सुगनकीर्त बचनदयालके

बीचत पठत अब आनंद सदा ए करी संघ

गाराचांद अरुपचंद बालके ॥ ३ ॥

दीशो भाषाकी कही अरयनिपर्ययकीता

गाकी मिथ्या दुष्टठं साधकमदीन ॥ ४ ॥

Colophon.

इति श्रीसमयसारणाटिका समाप्त (१) ॥

विशरणम्—समयसारणाटिकानामन्त्रजेनसञ्ज्ञतपदार्थविचारविषयकः निबन्धोऽयं रूपचंद
मणोतः ।

No. 186. समकितकौमुदी । Samakitakaumudī. Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 35 Lines, 10-11 in a page. Character, Nāgara. Date, 1729.* Appearance, very old Verse. Generally correct. Complete.

A work consisting of instructions of Ārya Suhastī Sūri on Samakita or Samyakta (perfectness) to the king of Pātaliputra in Bhāṣā Caupāī under the name of Samakita Kaumudī, by Padama-canda Sūri at the request of his pupil Barddhamāna.

Beginning. । १० । श्रीगुरुभ्यो नमः । ऐं नमः ।

। ह्रीं ।

सति श्रीमुखसंपदा ॥ दायक खोलविद्यासु ।
परता पूरय भवमौद श्रीमनमौदनपासु ॥ १
श्रुतदेवी सुभमति सदा सुभान दोजेद मात ।
तुम्ह प्रसादे नर तुरत करिजन माहि गथात ॥ १
समकित बिद्यु श्रियपद गहो सांभल लीवहुलीय ।
आच सहित किरिया अलप बहुलसदायक होइ ॥ १
श्रियवर देव सुसाधु गुरु कैवल भावित धर्म ।
सहृदीं सुधासहो ए समकितनी मर्म ॥ ४
तिथि कारखि भविष तुम्हे दारौनि कथा वात् ।
एक भग्न अवधारणी समकितना अवदात ॥ १

दाख पहिली चीपरं जी ।

नीरतये भंजद जाखीद आर्थ सुदति त्रौवचाखीर ।
एकदा विचार करता तेह पाहलिपुर आवा गुच गेह ॥ १

* The date of the original composition is mentioned at the end of the work in the following verse :—

सतर बागौसद बहर इरे । अवरंभावाद माहि वरचमान शिथ आरुहरि ।
रथी प्रबंध सहाहरे ।

This work has been composed on the request of pupil Barddhamāna in Araṅgabād in the year 1722, but it cannot be ascertained whether it is Samvat or Śaka

वधा मथी वनपाल कहीइ संप्रति राजा हरयो होई ।
 साधेलइ मुखी दाय बंदण आव्यो सब नरनाथ ॥ २
 बाँदो बैठा सचितठाम ये उपदेश गुरोसर ताम ।
 पारजसेवादि क सोहिलुं लहिता समकित वर दोहिलु ॥ ३
 ठाँकि नरग तथा नारणी नरसुख सुरसुख पावे सथा ।
 सुगति समधिगुं करे सनेह पुण्यवंत समकित लहे तह ॥ ४
 समकित मिलि बिना नही मिल समकित बंधू सुगण सुपतिव ।
 समकित रतन भीटुं संसार समकित बँत लहर भवपार ॥ ५
 समकित दृष्टि जे जीव होइ बैमानिक सुर सार सीह ।
 पहिलुं आयुग बाणु सही यह बात सिहाँति जही ॥ ६

On hearing this the king asked how a man may be fit for Samakita or Samyaktva (perfectness), Guru replied be attentive O king—

भावा बुद्धि विवेक विचार ।
 दखन कुशल संकादिकदीव ।
 रहित मनोर प्रसन्नमनिय दीव ।
 लक्ष्मीद्वय जे धीरज्वलत
 व्यवहारें निश्चय निहसंत ॥ ८
 दीव शुभ भगति करे मनवरे ।
 पर्यय समति द्वयमे नह भरे ।
 दाता पर अपगारि प्रवीव ।
 लक्ष्य दृष्टि नर समकित लीव ॥ ९

On this the king asked again O my Lord kindly tell me, if any one obtained Samakita or perfectness and its effects in this world. The Guru told the story of Arhadāsa a Srāvaka, which has completed the work.

End.

सुदृष्ट शूरि दीसन सुयोरे संप्रति नामि नरेच ।
 अखवरधरम विसेष धीरे वरतावद निजदीखरे ॥ १
 धरम करी सदा धरमि मान निभाजिरे ।
 मन बहिन फलद सिनपुर माँहि विराजदरे ॥ २ धर०

जिन मसाद करा बोवारे दीधी बड परिदान ।

अनम सफल करि आपसेरे पायु अमर विमानरे ॥ १ ॥ पर०

श्रीपादचंदसुखी सुखे गौतम मनी चरतार ।

पंचम कालरुं सुरतहरे बड तपसइमि बगारे रे ॥ २ ॥ पर०

भूरि गुचर करी सीमतारे श्रीसुमरचंद्रनुदि ।

पाटप्रसाकर तेहनहरे श्रीराजचंद मूरिंद रे ॥ ५ ॥ पर०

तासु श्रीस बापक भगारे बापक श्रीदेवचंद ।

तेहना ग्रिप्प अविचोर जोरे हम अंपर बापदरे ॥ ६ ॥ पर०

गण्ड नायक गुणि यदगदहरे श्रीसदमधूं मूरीस ।

जयवता लागि आबोहरे दिन १ चटत जगोस रे ॥ ७ ॥ पर०

सतरशाबोसह बहुरहरे चरंगे वादमाधिं ।

वरधमान धिय बापहरे १७० प्रबंध उदाहि रे ॥ ८ ॥ पर०

समकित कौमुदी बीपहरे की भवम्बद नरनारि ।

श्रीमल्लसह बादर करीरे तनु चरि जय जय कार रे ॥ ९ ॥ पर०

Colophon. इति श्रीसमकितकौमुदी संपूर्णं । संवत् १८२८ वर्षे भाद्रप मासे शुक्ल पक्षे श्रीमवावारे ।

विवरणम्—समकितकौमुदीनाम सल्लक्षणविषयको भाषा बीपह पदानिबन्धोऽयम् ।

No. 187. संग्रहणीसूत्रम् । Sangrahanīsūtram Substance, country-made white paper, 12 x 6 inches. Folia, 18 Lines, 4-11 in a page. Character, Nāgara Date, Samvat 1755 Appearance, very old, having black spots on margins even injuring writing in parts. Verse. Generally correct. Complete.

A Jaina work on the description of categories under the name of Saṅgrahanīsūtra or aphorisms on collections, by Lexa Sūri, a pupil of Malhari Hema Sūri. There is another work of the same name and on the same subject by Candra Munidra, which being more extensive this one has been abridged.

The beginning cannot be described fully on account of its writing being injured. So we quote below extracts from the last portion only.

ગરમે ભાગે વંધો આલસ્યભવે અવાહ કાલીસી ।
 અંતે સપ્તમગદ દન સમય વરુ અરુપવ સમયંતા ॥ ૧ ॥
 સપ્તમગદ પદમ સમય પરમવર્ચ આઠ અન ।
 દાહારી વક્ષાદત્તી કસમય પરમવિષ્ણુ આઠ' સદય મેદ ॥ ૨ ॥
 દન દુતિ અઠ વક્ષાસુ દુગદ સમયસુ પરમવાહારી ।
 દુમ વક્ષા દસુ સમયા દગદો તિત્રિય અવ્યુદ્ધારા ॥ ૩ ॥
 વકુલાલ લે અવિષ્ણુ કાન્ન અપેલ અનિદ કાલીસ ।
 લેદગદ આર્તિ અ સપ્તમવર્ચસર્થ ॥ ૪ ॥
 અપવિષ્ણુમેષ આઠ અદ્વત્તા અસેસ કાન્નપિ ।
 વંધ સમયવિજઞ્ઞં સિદ્ધિલ ચિત્ત જહાન્નર્થ ॥ ૫ ॥
 સંપુષ્પ શાઢનિકાયલ વંધેષ પ્રુષ્ણ જીવ કિલ જહ્ન' ।
 તં કોદ અવ પવતલ સુયાં કમલેશવિષ્ણુપલમ્ ॥ ૬ ॥
 સપ્તમગદ જરમસરીરાષ્ટરનેરદયા અસંખ્ય નર તિરિયા ।
 દુતિ નિદવક્ષમાઠ દુક્ષા વિસેસા સુપેશ્વર ॥ ૭ ॥
 જિજ્ઞાસુ સુવક્ષમિજ્ઞાસુ અથ સસુલે અદ્વત્તા અસેસારિ ।
 સી અશ્વત્થ સાધારણ સુવક્ષમવનકમોદ અરી ॥ ૮ ॥
 અશ્વત્થસાવનિમિત્તે આદ્યારે વેશવાપરા યાપ ।
 પાષે આવાપાવસત્તરિષ્ઠં ત્રિજ્ઞાપદ્યાર્થ ॥ ૯ ॥
 આદ્યાર સરીરદિ પશ્ચીમી આવાપાવ આસમયે ।
 અરુપવ પવ અવિષ્ણુ દગવિગલા સપ્તિ સમીપ ॥ ૧૦ ॥
 આદ્યાર સરીરદિવ કસાસવત મથોભિનિશ્ચિતી ।
 સીત જાત દલિ આર્ત કરવ પદ સાઠ પશ્ચીમ ॥ ૧૧ ॥
 પશ્ચીમદિ અતિ વલુલા સાઠ અદસયાવ અરુપવ અદ્વત્તા ।
 દન દુતિ અરુરિદીપ અસપ્તમગદ તલ દસ ૪ ॥ ૧૨ ॥
 અવિષ્ણુ સંધયતી ગુરુતર સંધયતી અશ્વત્થ અસા ।
 સિદ્ધિ અંદરુપિં દેષ અનિષ્ણુ અવ પાઢવદ્વદ ॥ ૧૩ ॥
 અવિષ્ણુસરી સદ્ગતિ સરીર મોગદવાવ સંધયતી ।
 અસપાયા ॥ ૧૪ ॥

दिष्टो दंभश्च नाथि ज्ञेया चतुर्दशैश्च नमश्च ठिह ।

पञ्चसि किमाहारे सन्नीगद रागर्ग वेए ॥ १३

मलिहारि हंसमूरीच सोम संसेच मूर्धिया ।

रश्मयै सद्यश्च रयश्च मेष नंदउज्जा वीरत्रितियं ॥ १४

Colophon. इति श्रीसंयज्ञविमूर्त संपूर्ण ॥ ह ॥ संवत् १७१२ वर्षे । श्रीवसन्ति ज्ञाप-
यन्ते एकादशी तिथौ लिपिकृता सदारनेच एषा पुस्तका संपूर्णाः (१) ।

विवरणम्—पुस्तकः लिङ्ग संपूर्णस्य नाम कथितं न निबन्धो वर्तते ॥

No. 188. संचयणसूत्रं । Saṅghayapasūtram. Substance, country-made white paper, 10×5 inches. Folia, 21 Lines, 4-11 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1677. Appearance, very old, worn out, torn and writing effaced in most parts. Verse. Generally correct. Complete.

Another copy of the work described in the previous No.

No. 189. साधुमहाय । Sādhumahāya. Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 1 Lines, 10 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

A little poem consisting of seven verses only enumerating the twenty-seven merits of a good man entitled Sādhumahāya, by Vācaka Sūri.

The whole work is quoted below—

॥ १ ॥ ते सुनीने भागवते शरद्वेदमी ।

ते सुनिने चरु भंदन भावे श्री चक्षाय चक्षुत राधेरे ।

इन्द्रियचक्षुर्मे विषयदायो वनीर्धनि सुखी वस भाधेरे ॥ १० ॥ १ ॥

श्रीभक्त्या निरुद्धे करतां बली पद्विद्वत्वादिक विरियारि ।
 निरासंभवन नारें बहुपदो बलीकरण सुद्विगुण दरियारें । ३० । १
 अद्विष्टि संयमयोग सुदुग्धता दुर्धर परीसह सह्यारें ।
 समस्तपुत्राय कुसुमयोगे दरतावे अपुंसरतारें । ३१ । २
 छेले निजतनु धर्मने काजे उपसर्गादि पात्र्यारें ।
 सतावीस गुण करी खोहे सुभाषारने भावे ॥ ३२ । ३
 ज्ञानदर्शन चारिपतवाजे निरुद्धयामि पात्ररें ।
 अंगिधरें निरुद्धता सुधी ए सतावीस गुणसार रें । ३३ । ४
 अरिहत भक्तिसदा उपदेखें वायमसुरि ना सहा रें ।
 सुनिविष्ट सज्जतिवा नवीपदे तीव्र सकल दुखदारें । ३४ । ५
 पद पक्षम इति परिध्यावता पक्षमा गतिने साधारें ।
 सुखकर शासन नारि नायक ज्ञान विरुद्धगुण बाधरें । ३५ । ६

Colophon, इति श्रीसात्ताविगुणसहित साधुसहाय ॥ श्रीरत्न ॥

विरचयन् - साधुजनसहजसतविगतिगुणव्यापकीर्ति विरचयः ॥

No. 190. सतावीसभव । *Satāvīsabhava*. Substance, Kāśmīrī paper, 14 × 6½ inches Folia, 3 Lines, 3-14 in a page Character, Nāgara Date, 1, Appearance, old. Prose. Generally correct. Complete.

A little work dealing with twenty seven births of Mahāvīra, under the name of *Satāvīsabhava*. Anonymous.

Of the twenty-seven births, the first was at a village in the western Mhā Videha, under the name of Nayasīra. He once went out in a forest to collect wood and saw a Sadhu (ascetic) there. On hearing religious instructions from the Sādhu turned a true good man and gained samyaktva or perfection. In the second birth his name was Marici. On account of being a son of Marica a Cakravartin King. Once he happened to hear the speeches of Śrī Rishabhadeva and gave up worldly enjoyments, took Dikṣā from him and turned instantly an ascetic. In the third birth his name was Vāsudeva. In the

in the fourth birth he was a prince of the name of Kapila, at the end of which he became a god and was in that state for a long time. In the fifth time he was born as a Brāhmaṇa. His sixth birth was also in a Brāhmaṇa family residing at the town of Śrībanā, under the name of Puṣa. He became a god in the seventh birth. In the eighth birth he was also a Brāhmaṇa, of the name of Agnidyota. His ninth birth was in the heaven of gods. He was born as a Brāhmaṇa, of the name of Agnibhūti, at Mandira Sannibesa village, in the tenth birth. His eleventh birth occurred in the heaven of gods. He was born in the twelfth time as a Brāhmaṇa under the name of Bharadvāja in the city Śvatambā. His thirteenth birth occurred in the Devaloka. In the fourteenth time he was born as a Brāhmaṇa under the name of Mivara in Rājgrīha. His fifteenth birth was in the world of Gods. In the sixteenth birth he was a king of the name of Viśvabhūti. Being disgusted with worldly affairs he entered into ascetism under the instructions of a Sādhu Sambhūti by name and practised austerities for a period of one thousand years. His seventeenth birth happened among the gods of superior order. At the eighteenth time he was born from Mṛigavatī, the daughter of Prajāpati, the king of Pātanapur, after her seven successive dreams, under the name of Vāsudeva the first. In the nineteenth birth he was born as a Nārakī in the fourth hell. He became a lion in his twentieth birth. In the twenty-first birth he again became a Nārakī in the fourth hell. In the twenty-second birth he obtained again human form and performed good actions for ten millions of years (अष्टात्वार). At the twenty-third time he took birth from Dhārīnī the queen of Danañjaya the king of Mahāvideha, in its capital Muṅkā, after her fourteen dreams, under the name of Priyamitra and became a great emperor. In this birth he took Dikṣā from Pattilācārya and lived one hundred million years. His twenty-fourth birth occurred in the seventh world of gods. At the twenty-fifth time he was born from Bhadrā the queen of Jitastu, a king governing the city Chalū in India, under the name Nandana, with a long life of one Lakh years. In this birth also he took Dikṣā from Pattilācārya also. He observed the vow of Māsakṣamā during his whole life, also performed Viśvasthānikā Tapa and such actions for which one can gain the title of Tirthankara. During the twenty-sixth birth he performed twenty Tapas and obtained the

title of Tīrthaṅkara. In the twenty-seventh birth his name was Mahāvīra and became the twenty-fourth Tīrthaṅkara of the Jains. This is a short account of twenty-seven births of Mahāvīra, as described in this work.

Beginning. तिहा पूर्वे जीवीरने सम्पत्त पाप्मासिकी समासेस भव कहीर' ।
 चामस्रिदको मरीचिरमरः बीडा परिताट् धरः ।
 संसारी बहु विचरुतिरमरो नारायणी नारकी ।
 सिंहीऽन्येष्वपि को भवेत्तु बहुमयकोचरी मन्दनः
 जीपुकी नरनिर्ज्वीऽय भगवान् बीरस्त्रिखीकी दुह' ॥ १

End. सतावीसमिं भवि जीमहाबीर जीवीसमा तीरुदरे दया हम भरिय धने
 भविं स तुम बोल्या माटी एक कोकि संसार बधाछी हम बीजा पवि
 जीवत तुम बीटी बीलता संसार बधारइ' ।

Colophon. इति जीसतावीस भव संयुषेखिं ॥ १ ॥

विहरणम्—पुस्तकः लिखित् श्रीमहावीरस्य सप्तविंशतिजन्मकथा वर्त्तते ॥

No. 191. साधुसमाचारः । *Sādhusamācārah.* Substance, country-made white paper, 10×5 inches Folia, 22. Lines, 6-13 in a page. Character, Nāgara Date, Samvat 1855. Appearance, old, torn and writing injured in parts Prosa. Generally correct. Incomplete.

In fact this is not a separate work but the eighth chapter of the *Daśa Śānti khaṇḍa*, relating to Paryusana festival, under the name of *Sādhusamācār*.

Beginning. ॥ १० ॥ अथ साधुसमाचारी लिखते अथ नृपे वाच्य इह हि पशुपत्या
 विविधा (१) यद्योयाता, (२) यद्यो अयाता च तत्रायातायां पंच पंच दिन
 इह ॥ यावद्वा दशदशकपञ्चमास एकादशसु पञ्चेतिथिषु क्रियते १ यद्यो-
 यातायां तु सस्यां सावत्सरिकाविचारालोचनं १ पशुपत्यायां कल्पसूक्तमर्थं
 च चेल्यपिपाटी १ अष्टमतपः ॥ सावत्सरिकप्रतिक्रमर्थं च क्रियते ॥

This is followed by a Pāṛkṛit passage the purport of which is thus expressed in Sanskrit,

अथवा अपिच अर्थात् अपि च महाकाव्यविशेषात् भाद्रपदपञ्चमसीत
 इति इतः कल्पते पर्युषणापर्वं कर्तुं कल्पते, तां रजनीं भाद्रपदपञ्चमसी
 पतिव्रतसिन्तुं दशसु पञ्चकेषु कुर्वन्तुषु आषाढपूर्णिमादित्रये प्रथमं पञ्चक
 एवं चत्वे पञ्चमि. पञ्चमिर्दिश्यते: एकेक पर्व एवं कुर्वन्तां साधूनां पञ्चा-
 षड्दिने: एकादशपञ्चांशि भवन्ति एतेषु एकादशपर्वदित्रयेषु पर्युषणं कर्तव्य
 पर्वेषु एकस्मिन् दिने न्यूनैऽपि कारवादिशेषेषु पर्युषणा: कर्तव्या: परं एका-
 दशम्यः पर्वेषु: अपिचैक एवस्मिन्नपि दिने मृते न कर्तव्यं अधिक मासो न
 मन्मथयः सप्त मासगच्छनया आषाढ चतुर्मासान् पञ्चाषड्दिनैः पर्युषणा पर्व
 भवति श्रीकालिकापार्व्याद्यानादिशात् भाद्रपदपञ्चमसीतः चतुर्थी क्रियते
 परं यदा पर्युषणा न कल्पते अनादि तीर्थहाराणां आश्रया इदानीमपि
 चतुर्थी कुर्वन्तः आराधका ज्ञेया इति १ समाचारी ।

This work consists of Sādhvasamācāris of this sort each preceded by a Prākṛit passage.

As the reading of the last fol. does not agree with that of the just preceding one so some leaves appear to have been lost.

End. तेनं कालिचं मेव समएवं समये भवथं महावीरे रायमिह नगरे गुचमिषए
 चैरए वद्धं समवाच वद्धं समयोचं वद्धं सारवाचं, वद्धं साररीच
 वद्धं दीवाचं वद्धं दीवीचं मज्जए चैव मारवर एवं भातेइ पचवैइ
 पचवैइ पचोसवा कपोनामं चमयचं सचइं सइइ सकारचं समुत्तं चसत्तं
 सचम्वं सवागरचं भुज्जी १ सवट्टं सइइति वेमि १० पचोसवा कपो समपी।

Colophon. इति श्रीसाधुसमाचार संपूर्णे, सवत् १८५१ वर्षे चैव बुद्धि दमया ॥

विवरचम्—पुस्तकं स्मिन् पर्युषणापर्वान्मुद्रानसम्बन्धिनः कति साधुसमाचारा वर्धिता ।

No. 192. साधुवन्दना । Sādhuvandanā. Substance, country-made colourless paper, 10×5 inches. Folia, 7. Lines, 1-11 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, torn and writing injured in parts. Verse. Generally correct. Complete.

A little poem on the worship of Sāṅhus, by Pārāvacaṇdra.

No. 193. **सिद्धपञ्चासिका ।** *Siddhapañcāsikā* Substance, country-made white paper, 14×6 inches. Folia, 5 Lines, 21-32 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, old. Verse and prose. Generally correct. Complete.

A little work treating of the characteristics of Siddhas, complete in fifty aphorisms in Bhāṣā, entitled *Siddha Pañcāsikā*, by Derendra Sūri, with a Bhāṣā commentary.

Beginning of the Commentary. ॥ ६० ॥ श्री नमः ।

श्रीशैलरायणः । सिं सिद्धयाः । सिद्धं सिद्धायंरायणः । पुं पुनः । अथवा
सिद्ध, सिद्धाः प्रतिष्ठा सत्य पचइ करी नइ कीर्ति कु पापी न सकइ एहवा
अर्थ । लीलाजीशहि पदार्थ नइ । सु० सूच ११ अंगदपनइ विपद
एहसु मूच भर जेइ नइ मोच पाम वा ययी । एहवा । सु० मूतः ३५
सुता । एतवइ पुननी परइ पुन एहवा गणधरादिक नइ जेर खेनादि १५
हारकरी कइइइ तिहां खिने० वेवइ अइो जइं मिश्रगदप मिश्रं
बीकइ ॥ १ ॥

Beginning of the Text. ॥ ६० ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः । सिद्ध सिद्धस्य सुखं नमिष
तिष्ठ चच पयामथं वीर । निरि सिद्ध पाङ्कटाट सिद्धसद्वं किमपि
सुखं ॥ १ ॥ सतप पपदवयवा १८ दध्यपमाच'च २ खिल ३ फुसपाय ४
काचोच ५ अतर ६ तहा । भावी ७ अपा बहु ८ वेवदार ९ ॥

एहिं अचंतरसिद्धा परंवर वंमिकरि सगुणेहि ।

निहिं विद्यारविन्नी इमेसु य न रमेसु दारेसु ॥ २ ॥

खिले १ कानि २ गद ३ वेव ४ तिल ५ सिंवे ६ चरिल ७ गुरुप ८ ।

भावी ९ गाइ १० काने ११ अतर १२ मयसमय १३ गणध

१४ अचवइ १५ ॥ ४ ॥

End of the Text.

अइसय सिद्धो वा १ सतद्विचर्यं चत गुणिप्रजापन्ना २ ।

जापच वोसम संखा ३ एगता जावर्धसगुणा ॥ ४० ॥

उच्यंथिय १ उइइय २ उइइइ ३ वीरासच ४ ।

नरं जेच ५ पासिप्रग ६ उत्तावग ७ सिद्धाउकमेच संखगुणा ॥ ४१ ॥

अचदार

पचवीस १ पत्र २ अइसय ३ पण ४ दस ५ वीराव ६ ति ७ पच ८

दसमं च १ ।

संख १ असंख १ अचलतय १ गुणद्वयि अतयत आहंता १ ४८

इग १ दुग २ इग १ दुग २ अत १४ अत १ अंत २ अत १ संख २
अरख १२। ३।

गुणद्वीपा सदयं सिद्धिं देविंद मूरीर्हि १ ५०

Colophon of the Text. सिद्धपद्यासिका मूयं १ ५० १ ५०

End of the Commentary. सिद्धा ते असंख्या ते गुणद्वीपा करता १। ५०। ५० सी.
नेवी ५१ अनंतगुणद्वीपा जाव १०० अनं। इम सीयादि २० सीहा तिहा।
एकेक घया २ सं। इमताइ स। १० ताइइ असं। बीस ताइ अनंत
गुणद्वीपा। जिहा २। १०। १०। सीहा तिहा १०० व०। २ सं। १ सं०। ४
असं। ५ अः। ६ अनंत० जाव १० ताइ अनंतगुणद्वीपा जयमयादिह ६०
सी, तिहा १० वः। २ सं०। तसं ४ सं०। ३ अन० इम ६। ०। ८ अनं
४८ इग इत्यादि जिहा २ लवयादि विषय २। १ सी, तिहा। ३० व०।
२ अन० जिहा २ ऊर्ध्व सीयादि विषय ४४ सी०। तिहा २। ३, व,।
असं। १ असं। ३ असं०। ५०

Colophon of the Commentary. सिद्धपद्यासिका वारिका समाप्ता १

विषयम्—पुस्तकसिद्धिं सप्तसिद्धपद्यासिकानिधौ जेननिधौ देवेन्द्रमूर्तिरजनी वर्तते।

No. 194. सिद्धाचलयात्रा। Siddhācalayātrā. Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 21 Lines, 5-14 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old, writing injured throughout under a black spot, not to be ascertained whether correct or not. Incomplete.

The codex being illegible we can not describe it.

पठितुमशक्यत्वाभावात् पुस्तकमिदम्।

No. 195. सिन्दूरप्रकरः सटीकः । Sindūraprakaraḥ Saṭīkaḥ. Substance, country made white paper, 14 x 6 inches. Folia, 32. Lines, 6-15 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1805. Appearance, old, worn and writing injured in parts. Verse and prose. Generally correct. Complete.

A little work consisting of 100 Sanskrit verses imparting religious instructions, entitled Sūktamuktāvalī or Sindūra Prakara composed by Hemaprabha Ācārya, complete in 19 Dvāras or sections, with a commentary in Sanskrit, by Harsakīrtti Sūri, pupil of Candrakīrti.

Beginning : १०१

श्रीमत्पार्श्वमित्रं नमः + + + प्रहृष्टं हृष्टवारकम् । १

श्रीचन्द्रश्रीमन्मूर्ध्नीषां गुरुणास्तुपदेयतः ।

सिन्दूरप्रकरव्याख्या क्रियते स्वर्गश्रीमन्मूर्ध्नीषाः २

पुनः स्वर्गकर्ता चादौ इष्टदेवतापरदकरचरणमङ्गलाचरणपूर्वम् श्रीमन्मूर्ध्नीषां प्रति आशीर्वादमाह—

सिन्दूरप्रकरापकरिमिरःश्रीदे कवायाटवी-

दाशार्चिर्निषयः प्रवीचदिवसप्रारम्भसूच्योदयः ।

सुक्तिश्रीकुचकुम्भमरसः श्रेयसरोः पञ्च

श्रीश्रावः क्षमयोः सद्युतिमरः पार्श्वमित्रोः पातु वः ॥ १

पार्श्वमित्रोः श्रीपार्श्वनाथस्य क्षमयोः श्रेयसरोः सद्युतिमरः मङ्गलानि सङ्गृहीतं श्रीपुमान् पातु रचतु । कदम्भूतः सद्युतिमरः तपःकरिमिरःश्रीदे सिन्दूरप्रकरः तद्वत् करो ह्यसौ तस्य शिरःश्रीदे मलकमङ्गलायः कुचव्यालं तव सिन्दूरपुच्छः कुचमसङ्गः मङ्गलदतिमरस्य रज्ज्वान् सिन्दूरचकरो-पमा । पुनः कदम्भूतः कवायाटवीदाशार्चिर्निषयः कवायाः क्षीयमानमाया-श्रीमासएव चटवी अरखं वन तस्या दाशार्चिर्निषयः दाशार्चिःश्रीपार्श्वमित्रो-गुण्य पुनः कदम्भूतः प्रवीचदिवसप्रारम्भसूच्योदयः प्रवीचो ज्ञानं स एव दिवसी दिनं तस्य प्रारम्भे चतुर्थे सूच्योदयसमानः पुनः कदम्भूतः सुक्तिश्रीकुचकुम्भ-कुम्भमरसः—सुक्तिरेव श्री तस्याः रचादेव कुम्भी तव कुम्भमरसः काश्रीर-ज्ज्वान्पगुण्यः, सुक्तिश्रीवदनेककुम्भमरसः इति वा पाठः । पुनः कद-म्भूतः श्रेयसरोः पञ्चश्रीश्रावः श्रेयः कल्याणमेव तद्वर्णयस्य पञ्चशान्ति-मृतगणेशां श्रीश्राव सद्युतिमर ईष्टः प्रमोः क्षमयोः श्रेयसरोः सद्युतिमरः श्रीपुमान् पातु रचतु मङ्गलदतिमरस्य रज्ज्वान्मातु रजा एवीपमा । श्रीमन्म

धाविन् एवं ज्ञात्वा मनसि विवेकमानीय श्रीपात्रं नापद्य चरचकमपी एव
मेवौ । सीवमानानां यत्पुण्यप्रसादादुत्तरी साङ्गविशामासा वितस्तु ।

End.

सीमप्रभाचार्यममा च यत्र धुंसां तमः पदमपाकरोति ।

तदप्यमुषिद्रुपदेशमिमे निशम्यमाने प्रिनक्रमेति नागम् ॥ १८

सीमप्रभा चन्द्रकानिच पुनः अर्थममा मूर्धप्रभा अपि धुंसां यतमः पदं
अप्यकारकदंभं न अपाकरोति तदपि तादृशमपि तमः पदं अज्ञानपदं
अज्ञानपापं अमुषिन् उपदेशे निशम्यमाने गृह्यमाने सति अनिमं निरनरं
नामं एति अर्थं याति । एतन् अथवात् ततमः पापं अर्थं याति अथ
सीमप्रभाचार्यप्रमाचार्य इति अत्यकर्ता मनाम मूर्च्छितं ॥ १८ ।

अथ प्रशस्तिमाह—

अभजदजितदेवाचार्यपरीदयाटि-

धुमचि विजयसिंहाचार्यपादारविन्दे ।

मधुकरसमतां यत्नेन सीमप्रभेव

व्यरचि मुनिपराज्ञा मूक्तमुक्तावलीषम् ॥ १००

इति श्रीसिन्दूरप्रकराख्यं सुभाषितं समाप्तम् । तेन सीमप्रभेव मुनिपराज्ञा
मुनिपा मुनिप्रेक्षासेवां राज्ञा मूर्धेश्वरदेन मुनीपराज्ञा मूर्धेश्वरेव एवं
मूक्तमुक्तावली मुक्ताम्येव सुभाषिताम्येव श्रीभवप्रसादकाम्याम्येव मुक्ताफलाणि
तेषां आपत्तो ग्रेवी व्यरचि विरचिता । तेन केन यः सीमप्रभः अजितदेव
भामाचार्यस्य पश्येव लदयाद्रिदयाचलः तत्र धुमचिः सूर्यसमानः विजय-
सिंहाचार्यस्य पादारविन्दे चरचकमले मधुकरसमतां मनरतुल्यतां अभजन्
आपतत् । पूर्वं अजितदेवाचार्यस्यपदे विजयसिंहाचार्यस्यपदे सीमप्रभा-
चार्यस्तेनैव मूक्तमुक्तावली सिन्दूरप्रकरमावी विरचितः ॥ १००

सिन्दूरप्रकराख्यस्य व्याख्या हृष्यकीर्तिभिः ।

सूरिमिर्विहितायां तु सामान्यप्रक्रमोऽङ्गमि ।

सिन्दूरप्रकरं सर्वं योधीते मतिमात्रम् ।

उपदेशवन्ती वक्तुं न जानाति जनायतः ॥ १

तपोयथे नागपुरीय पूर्वम्

श्रीचन्द्रक च्याङ्गवधुरिराजाः ।

तेषां विनेयार्थमहर्षकीर्तिः ।

शरीरवरी हतिमिमामकार्योत् ॥ २ ॥

इह यत् किञ्चिदशक्तं शम्भुविरुद्धं विहितमस्ति मया ।

श्रीध्वं श्रीसूरिवरे प्रसादमाधाय तत् सर्वम् ॥ ३

Colophon. इति श्रीसिंदूरप्रकरटीका संग्रहा । संवत् १८०५ वर्ष फाल्गुन्य वदि १ मीम
वासरे ॥ श्रीगीकानेर मध्ये ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् सोमप्रभाचार्यविरचिता सिन्दूरप्रकराभिधा मूलमुक्तावलीनामोपदेशनाया
इत्येकीर्णवृत्तिविरचितया च टीकया सह वर्धते ।

No. 196. सिन्दूरप्रकरवास्तावबोधः । Sindūraprakarabhāṣavabodhaḥ.
Substance, country-made white paper, 10×4 inches. Folia, 29 Lines,
11 in a page Character, Nāgara Date, 1 Appearance, old, slightly
worm-eaten in parts. Verse and prose. Generally correct. Incomplete.

This codex contains only the first section of the text Sindūra
Prakara, described above, with a commentary partly in Sanskrit and
partly in Bhāṣā, entitled Bhāṣavabodha, by Rija Śilopādhyāya, pupil
of Śidhu Harsopādhyāya, grand pupil of Jina Vivekaratna Śūri of
Kharataragaccha.

Beginning. ॥ ६० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीसारदाचरणयुग्मविनीतपापं

व्याजं प्रचक्ष्य परतः स्वगुरुं च नत्वा ।

वत्याप्यर्घ्यं विनति सत्त्वहिताय गुरु-

मुक्तावलीप्रकरणं किल वार्धयाम ॥

इह हि शय्यकारः प्रदितप्रज्ञावतारप्रातमंसारसार विदितशास्त्रविचारः
मूलमुक्तावलीयद्वाराद्ये विद्वन्मूढव्यपीडाय विभुवनजनानन्दकारिणं सकल
निर्मलगुरुजनपदारिणं वैनीकानोपनयकीरचन्द्रमण्डलकर्म प्रमदितमनो
विकल्पं श्रीमीमांस्यनागरप्रवचननि शिष्यनाम केवलज्ञानमहाय श्रीपार्श्वनाथ
कीर्ति—

सिन्दूरप्रकर इत्यादि—

व्याख्या—पार्श्वप्रभोः जमश्रीनैखद्युतिमयः श्री दुष्मान् पातु रघुपु श्रीपार्श्वममु
श्रीपार्श्वनाथना चरणचक्रमलानां भवनीं कानि न ममुह गुरुदारे जायते रथा
करो हि नयचयः नखद्युतिमयः तपःकरिभिरःकोडे सिन्दूरप्रकरः ३६ कोडे
निहनी नखद्युतिमय तपस्वी या द्वादशीया कलत्र जी पुत्र न निहने विने

सिन्दूरमा पूर समान है पुनः किं विमिश्रः नखद्युतिकषायाटवीदावादि
निधयः कषायक्रीडमग्न, माया धीम तिहोज रूपणी चटवी वायवानं काजं
दावानलना समूह समान है पुनः किं विमिश्रः ॥ योधदिवसप्रारम्भस्योदयः
प्रबोध कटोये ज्ञान त्रिजयौ यो दिवस प्रारंभ स्योदयसमान है पुनः किं
नख द्यु० सुतिहोषदनेककुटुम्बरसः सुति रूपणी वती तिहना मुखकमल
रतिवर्णं विवे कुकुमरससमान है पुनः किं० नख द्यु० श्रेयसरी, पञ्चवर्षे ह्रासः
श्रेयकक्षा पुण्यतिह जदयोया ह्वानं पालवानिं उज्ज्वल समान है इसा शीपार्श्व-
मायना चरणकमल नखनीं कति भी समूह तुकारं कारवि श्रीमद्विह
लीकने काजं रचा करो ॥ १

End. नाति ।

Colophon of the first Section. इति श्रीहरतरुगच्छं श्रीजिनादिदेवहरहरविशिष्यश्रीसाधु
हर्षोपाध्याय-जिष्य-श्रीपात्रजिहोपाध्याय विरचिते श्रीसिन्दूरप्रकर-नामानयोधे
श्रीमत्तीर्थहरभक्तिहारमिदमाद्य विवृतम् ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् नामावलीभाषाभिधभाषायाऽकासहितः सिन्दूरप्रकरोऽसम्पूर्णो वर्तते ।

No. 197. सिन्दूरप्रकरः सटीकः । Sindūraprakaraḥ Satīkaḥ. Sub-
stance, country-made white paper, 13 x 6 inches Folia, 19. Lines, 5-18
in a page. Character, Nāgara Date, ? Appearance, very old.
Prose and verse Generally correct Complete

Another copy of the Sindūra Prakara, with the Sanskrit com-
mentary of Harṣakīrti, as described above.

पुस्तकेऽस्मिन् पूर्वोद्दिष्टित् इत्येकीति कृत संस्कृतव्याख्यासहितः सिन्दूरप्रकरः सम्पूर्णो वर्तते ।

No. 198. सिद्धचक्रमाहात्म्यम् । Siddhacakramāhātmyam. Sub-
stance, country-made white paper, 12 x 5 inches Folia, 41. Lines, 8-13
in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1757-58 Appearance,
very old, worn out, torn and writing injured in most parts. Verse
Generally correct Complete.

A Bhāṣā poem relating the greatness of the Siddhacakra, entitled Siddhacakramāhātmya, by Jñānasāgara, a pupil of Māṇikyāsāgara. The date of the original composition is 1726

Beginning. ॥ ६० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सकल सुरासुर जेहना पुनः साधनाद ।
 पुरिमादाची पास जिण ते प्रथम बित + मय ॥ १
 चन्द्रच पुरव सावली सारजिजी नवकार ।
 प्रथम ते परमछिन्न नवपद निम्नविचार ॥ २
 सभारो श्रीगणेशचर सुप्रसन्न धूरि जेह ।
 ते प्रथम द्रुतदेवता निज मणि चाची नेह ॥ ३
 माचिप्रसन्नानन्द सुप्र गुरु ज्ञानद्विदातार ।
 घाली जिण घोरो कण्ठो प्रथम गुणसभार ॥ ४
 सिद्धचक्र महिमा कहु जेहना नव पदसार ।
 चाहिनि सु आराधना आदेमुख श्रीकार ॥ ५

End.

॥ भं ॥ सत्तरहवीसाला आनन्ददि जाठनि दिन सारद ।
 सिद्धयोग कौपी रास कंठुरा पुण्यानन्द च मुखधारदरे । भं ।
 सदागुरुणि अचर कीनी इग्यारमे इगतीसरे ।
 लवीच खाव साधु सुश्रावक लहि उ मुत्रव जगतीसरे ॥ भं
 शिखपुरा मासरस सवधप आनसागर कदिउ रंगद ।
 धन्याधोरो ठाव आला समी बुद्धिधो सरं चत चंगदरे ॥ भ ।

Colophon.

इति श्रीसिद्धचक्रनाम्नाम्नामहोदयः श्रीगणेश रासः संवत् १७२६ मकरमासादशम
 श्रीमते ॥ श्रीरघु । श्रीवत्सलश्री भट्टारक श्री श्रीवत्सलानन्द श्री-
 नाराय । सवत् १७२६-२७ चैत्र शुक्ल श्रीवत्सल तनमिदाची साधवी
 बालुकाजी तन मिदाची साधवी साधुलिखितं तन दिदाची सुमति
 लखी पठनाथ ॥

विदरचम् — सिद्धचक्रनाम्नाम्नामहोदयनिबन्ध, श्रीज्ञानसागरपण्डित ।

No. 199. शिमिन्धरस्तवनम् । Śimindharastavanam Substance, country-made colourless paper, 12 × 5 inches Folia, 1. Lines, 9-13 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old. Verse Generally correct. Complete

This work consists of 17 Bhāsā verses on the praise of Śimindhara, a Jaina ascetic.

प्रकक्षेद्विन् शिमिन्धरस्त्वामिमुतिर्नृप ।

No. 200 सुभाषितं । Subhāsitam. Substance, country made white paper, 12 × 5 inches Folia, 66 Lines, 8-10 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old. Verse Not correct Incomplete.

A collection of Sanskrit verses imparting instructions on several subjects, entitled Subhāsitā or good sayings. Anonymous.

Beginning. श्रीवक्ष्यामि नमः । श्रीवक्ष्यते दीवजी ।

अहंती भगवत इन्द्रमहिता सिद्धाय सिद्धिस्थिता,
आचार्या जिनभासरीतिकरा; पुण्या उपाध्यायकाः ।
श्रीसिद्धान्तद्वपाठका मुनिरा रत्नपारायका
पद्येते परमहितः प्रतिदिनं कुर्वन्तु श्री मङ्गलम् ॥ १ ॥
जिनवरकमपेक्ष शोककलं शमयादिकं ।
शोकविषहरीणादिदरिद्राश्च विनश्यन्ति ॥ २ ॥
एकचित्तेन श्री धीमान् वीतरागं भजेत् सदा ।
अर्ग्यराज्यादिकं सन्ने मुञ्जा स तादृशो भवेत् ॥ ३ ॥
विशुद्धं कुण्डलचन्दं सूर्यदुःखापहार्कं
विशुद्धमपतिमिदं चन्द्रेरवाकं वै ।
अपरहितमपारसर्गमोक्षकहेतुं

विद्यारत्नं सरसकविता भीमरत्नं मृगाक्षी,
 वाञ्छारत्नं परमपदवी यानरत्नं तुरङ्गः ।
 अम्भोरत्नं त्रिदशतटिनी मासरत्नं वसन्तः,
 भूमिरत्नं कानकशिखरी, देवरत्नं जिनेन्द्रः ॥ ६
 न कामी न लोभी न मानो न माया
 न हास्यं न लास्यं न गीतं न कान्ता ।
 भवायाव पुत्री न मित्रं न शत्रु
 सर्मकं प्रवन्दे जिनं देवदेवम् ॥ ७
 न पादौ न पाणी न चोरस्त ऊरु
 न जिह्वा न चक्षुर्न कर्णौ न नासा ।
 न चक्षुः त्वगङ्गं न भूतिर्न बुद्धिः
 सदानन्दरूपं जिनेन्द्रं नमामि ॥ ८
 दुर्लभं सुकुले जन्म दुर्लभाः सज्जनाः प्रियं ।
 दुर्लभं पात्रदानस्य दुर्लभं देवदर्शनम् ॥ ९

गुरुगुणाः

ज्ञानचारित्र युक्तो यो गुरुर्धर्मोपदेशकः ।
 निर्लोभस्तारको भव्यः स सौम्यः स्वहितैषिणा ॥
 गुरुं विना को नहि सुतिदाता
 गुरुं विना को न हि मार्गगन्ता ।
 गुरुं विना को नहि जाड्यहर्ता
 गुरुं विना को नहि सौख्यकर्ता ॥
 विना गुरुभ्यो गुणनीरधिभ्यो
 जानाति तत्त्वं न विचक्षणोऽपि ।
 आकर्णपूर्णोज्ज्वललोचनोऽपि
 दीपं विना पश्यति नाश्वकारे ॥

धर्मपुण्यगुणाः ।

धर्मं करोति यो निव्यं स पूज्यस्त्रिदशेश्वरैः ।
 लज्जीकृतं स्वयमायाति भुवनत्रयसंस्थिता ॥
 धर्मोऽप्युपपदीवादि सर्वं सम्पद्यते दुष्टान् ।
 व्याधिरोगादिजं दुःखं धर्मोऽप्यपरिहृत्यते ॥

धर्मनिष्ठस्य जीवस्य धर्मः कल्पद्रुमी भवेत् ।
 चिन्तामणिः कर्मकरः कामधेनुश्च किङ्करी ॥
 धर्मोऽयं धनवद्भवेत् धनदः कामार्थिना कामदः
 श्रीभाग्यार्थिषु तत्पदः किमपरं पुत्रार्थिना पुत्रदः ।
 राज्यार्थिष्वपि राजदः किमपरा नामाविकल्पेनृच ।
 तत् किं यद्द करोति यस्य कुरुते स्वर्गापवर्गादि ।
 लक्ष्मीः प्रसूतं प्रवरं कलत्रं यशोविशालं प्रभुता जनेषु ।
 सुपुत्रपौत्राः सुकृत्यता च धर्मैश्च पुंसां नृभवे भवति ।
 सती सुख्या सुभगा विनीता प्रेम्णाभिरामा सरलसमाया ।
 सदा सदाचारविचारदया संप्राप्यते पुण्यवरीण पत्नी ॥
 सुकुलजन्मा विभूतिरनेकाधा प्रियसमायमसौ ह्यपरम्परा ।
 शृणुते गुरुताविमलं यशो भवति पुण्यादरीः फलमौदमम् ।
 विद्या विमं कल्पव' च पुत्रजन्मानिचिच्छया ।
 सुकृतेनैव लभ्यते यदि पार्यं परात्मनेः ।
 अर्थाः पादरजःसका गिरिगदीवैरीपमं यौवने
 मातुष्यं जन्मविन्दुल्लापदलं क्षीपीयमं जीवितम् ।
 धर्मं धी न करोति निचलमतिः स्वर्गार्थोद्घाटनं
 पशुतापहृती जरापरिचयः श्रीकाङ्क्षिना दृश्यते ।
 निर्दयः कण्टी हवी गतरयपदं विना शर्वरी
 निर्मलं कुसुमं सरी गतजलं कापाविहीनलवः ।
 भीष्मं निर्लवणं सुती गतगुणचारिणदुहीनी यतिः
 निर्देवं भवमं न राजति तदा धर्मं विना मानवः ॥
 नागी भाति मदीनं कं जलवृष्टे, पूषेन्दुना शर्वरी
 माथी व्याकरणेन हंसमिधुनेर्नदाः सभा पण्डितैः ।
 श्रीनेन प्रसदा जनेन सुरगो निष्पीतुसर्वैर्मन्दिरं
 सगुणैश्च कुलं नृपैश्च वसुधा लोकवधं धार्मिकैः ॥
 अहस्त्वानि भवेद्दयः शून्यस्त्वानं ततःपरम् ।
 अहस्त्वानि पुनर्भवे सर्वं शून्यमिदं जगत् ॥
 धर्मैश्च हन्ते व्याधिर्धर्मैश्च हन्ते यद्द ।
 धर्मैश्च हन्ते शत्रुपैर्धर्मैश्च लो जयः ॥
 धामी नास्ति कुतः सीमा पत्नी नास्ति कृतः सुतः ।
 यथा नास्ति कुतो विद्या धर्मो नास्ति कुतः सुखम् ।

દાન મુપાકે વિમર્દં ચ શીલ
 તપો વિવિર્નં દુઃખમાવળાં ચ ।
 મથાર્ચનોદરસ્યામપાત્રં
 ધર્મ્યં ચતુર્થાં સુમતી વદન્તિ ॥

દાનગુણાઃ—

દાન વ્યાતિકરં સદા દિદકરં સંશારમોક્ષાકરમ્
 મૃત્યુ ભીતિકરં મુલાગ્રયકરં લ્પ્પીકરં કહરમ્ ।
 સ્વર્ગાવાસકરં મનુષ્યકરં નિર્લોભસંપન્નકરં
 વર્ષાપુર્વસુહૃદિવર્હેનકરં દાર્દ્ર્ય પ્રદેયં મુખેઃ ॥
 પાત્રે પુષ્પાનિવસ્થનં તદિતરે શ્રોત્રદ્વારભાગે
 મિત્રે ભીતિવિવર્હેન રિપુજને વૈરાવદ્વારચનમ્ ।
 મત્તે મજ્જિમરાવજ નરપતી સુધાનમસ્પાદર્શ
 મહાદોષ ય યમચ્ચરં વિતરણં ન જ્ઞાપ્યકી નિષ્પણમ્ ॥
 કુપુષ્પેષુ ફલં નદં નદં જગત્ કુમાર્યયા ।
 કુમીઝને દિનં નદં તત્રદં વસ્ત્રદોયને ॥
 જાતુરે લીભર્થં દત્તે નાચાન્ દત્તે સમાચિત્તે ।
 દુર્મિત્રે વિતરણં તં કરામિ મુખિષ્ઠિર ॥
 સુવાચદાનાતુ મધેહનાધી
 ધનપ્રમાણસ્ય કરીતિ પુણ્યમ્ ।
 પુણ્યપ્રમાણસ્ય દિર્ઘં પ્રથાતિ
 પુનઃપ દાતા પુનરેવ ભીક્ષ્ઠા ॥
 દામેન મૃત્તાનિ વશીભવન્તિ
 દામેન વૈરાગ્યાપિ શાન્તિ નામમ્ ।
 ધરીઽપિ વશ્વત્તમુવૈતિ દાનાન્
 દાર્દ્ર્યં દિઃ સર્વમ્પ્રસન્નાપદારી ॥
 આદિ સીમામ્યશીલસ્ય ભાગી ભીમો વશીભવિત્ ॥
 અવશ્યમદદામેન ચિરત્રીચી નિરામયઃ ॥

શીલગુણાઃ

દુરતિ કુલકલહં જુગ્મ્પન્તિ પાપરહ
 મુક્તમુપચિનોતિ દાપ્પતાન્નાત્તનોતિ ॥
 મનવતિ ચ મુષ્કે જ્વલિ દુર્મોવિદગ્
 વચસતિ દુષ્ટિ શીલે ભર્મોમોદેજનીત ॥

श्रीलं प्रधानं न कुलं पदानं
 कुलिन किं श्रीलविचरितेन ।
 यतो मया मोक्षकुलं विनामा
 अर्थं गताः श्रीलकुपाय्य धीराः ॥
 श्रीलिन पाप्यते स्त्रीष्वं श्रीलिन विमलं ययः ।
 श्रीलिन लभ्यते मोक्षस्तस्यात् श्रीलं परं व्रतम् ।

चमागुथाः ।

चमा चङ्गः करे यस्य दुर्जनः किं करिष्यति ।
 चटये पतितो बज्रः स्वयमेवोपशायति ॥
 चमा तुल्यं तपो नास्ति न समोपात् परं सुखं ।
 न च दद्यापरो व्याधिर्न च धर्मी दद्यापरः ॥
 चामासम नास्ति शरीरवेदन
 चिन्तासमं नास्ति शरीरशीघ्रं ।
 विद्यासमं नास्ति शरीरभूयं
 चमासमं नास्ति शरीररसवत् ।
 नरस्याभरणं रूपं रूपस्याभरणं गुणाः ।
 गुणस्याभरणं ज्ञानं ज्ञानस्याभरणं चमा ॥
 कीर्तितानां मरीदपं मारीदपं पतिव्रतं ।
 विद्यादपं कुदपायां चमादपं तपविनाम् ॥

क्रोधधर्माः

क्रोधी हि शत्रुः प्रवर्तनी गदायां
 दहन्तिती दहन्तिनाशनाय ।
 अप्रियैषा काष्ठमयोपनीतः
 स एव काष्ठं दहते शरीरम् ॥
 क्रोधी मूलमनसां क्रोधः संसारवर्द्धनं ।
 यथोपसकरः क्रोधस्तस्यात् क्रोधं विवर्धयेत् ॥
 मीतिं हन्ति सदा क्रोधी क्रोधी करोति मयनम् ।
 क्रोधी नाशयते विना क्रोधी स्वपरघातकः ॥

इत्येवंविधैः सुभाषितैः पुर्यादपं निबन्धस्तदनुसाराद्व्याख्याद्वयप्रदर्शनम् ।

No. 201. **सूरजीरोयोलोक ।** *Sūrajīroyiloka.* Substance, country-made colourless paper, 12 × 5 inches. Folia, 1. Lines, 8-14 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, old, torn Verse. Generally correct. Complete.

A little poem in Bhāṣā verse, of the name of *Sūrajīroyiloka*. Anonymous.

४४ सूरजीरोयीलीकाभिषः कविन् सुदभावावधनिबन्धो वर्तने ।

No. 202. **स्तुतिः ।** *Stutiḥ.* Substance, country-made colourless paper, 12 × 4 inches. One page only of 11 lines Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete

Although this little poem is labelled with the name of *Stuti* only, but after perusal we know that the real name is *Ekādāśistuti* or the praise of the eleventh lunar day. We give the whole work below.

॥ १० ॥ दीपदीपय नमः ।

एकादशी अतिरु चङ्गी । श्रीविन्द मुहूर्ते एव

किञ्च कारय ए परव मोठी कङ्गी सुम्भस्य तेन ।

जिनवर कल्याणक अतिरुवा एकसामे एवाय

एकादशी दिने अतिरु सेवी करी मीन उपवासः । १

इत्यार आषाढ तथिय प्रतिष्ठा कश्चिद जिनवर ईव

एकादशी दिन अतिरु सेवी बनदजा जिन ईव ।

श्रीविष जिनवर सयममुपकार जिया मुदतरुचय

जिम ईव निरुचय नीर उद्दमी कर जियमुदगः । २

इत्यार चंवलि धारिद इत्यार पूर्वामार

इत्यार कवली कोठया पुजकोठ मकोठार ।

एकादशी पावकी चरी विविच ईदो ज्ञासतये चट्टमार

एकादशी इमउ मङ्गी जिन पामी उपवासः । ३

वर कामलमयनी कामल वयची कामल कीमल क।य
 मुनरुळ कळंड मळंड जिहनी कामरता मुख थाप ।
 एकादशी इम मन वनीगुण कर्पपंडित मोम
 सासना दीवो विघन वारी धंघतळा निमदिम १ ४

इति स्तुतिः ।

एतावन्माचीऽसौ निबन्धः ।

APPENDIX I.

KAVYA.

No. 1. भट्टिकाव्यम् । Bhaṭṭikāvyam. Substance, country-made red and white paper, 12 × 3 inches. Folia, 32. Lines, 5-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse. Generally correct. Incomplete.

An incomplete copy of the Bhaṭṭikāvyā, upto a portion of the sixth canto.

अथ भट्टिकाव्यस्यादितः षष्ठसर्गोऽसम्पूर्णो वर्तते ।

No. 2. भट्टिकाव्यटीका । Bhaṭṭikāvyatīkā. Substance, country-made yellow paper, 21 × 7 inches. Folia, 209. Lines, 8-13 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Prose. Not correct. Complete.

A complete copy of Mugdhabodhini, a commentary on Bhaṭṭikāvyā, by Bharata Mallika.

पुस्तकेऽस्मिन् भट्टिकाव्यस्य भरतमल्लिककृता टीकासम्पूर्णो वर्तते ।

No. 3. भट्टिटीका । Bhaṭṭitīkā. Substance, country-made yellow paper, 20 × 5 inches. Folia, 38. Lines, 6-8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Prose. Not correct. Incomplete.

This codex contains an incomplete copy of the Mugdhabodhini a commentary on the Bhaṭṭi, upto the end of the third canto, by Bharata Sena.

No. 1 (a). भट्टिकाव्यम् । Bhaṭṭikāvyam. Substance, Tāḍi or palm leaf, 16 × 12 inches. Folia, 116. Lines, 3–5 in a page, having a gulf in the middle. Character, Bengali. Date, Śaka 1600. Appearance, very old, decayed and writing injured in most parts. Verse. Generally correct. Complete.

This codex contains a complete copy of the Bhaṭṭikāvyā or Daśamukhavadhā, a well-known epic poem based on Rāmāyaṇa of Bālmiki and treating also the same subject with it; complete in 22 sargas or chapters, by Bhaṭṭi, under the request of the Śrīdhara Sena.

पुस्तकेऽस्मिन् भट्टिकाव्यं सम्पूर्णं वर्तते ।

পুস্তকেঃখিন্ গোরাইনলিকাভ্রময়নচন্দ্রায়ণীমরসেবনকথায়া ষড়্টিতাকায়া সুম্বরোবিশা-
স্বতীদসর্গানী যস্যে বর্ণতে ।

No. 4. **কুমারসম্ভবং** । Kumārasambhavam. Substance, country-made red and white paper, 12×3 inches. Folia, 53. Lines, 5-6 in a page. Character, Bengali. Date, Śaka 1714. Appearance, old. Verse Generally correct. Incomplete

This codex contains upto the end of the seventh canto of Kālidāsu's Kumārasambhava

পুস্তকেঃখিন্ কুমারসম্ভবকাব্যস্য সপ্তমসর্গানী বর্ণতে ॥

The date of copying the work has been given in the following verse :—

সুবগাভীন্দ্রশাঙে ব শাসনাবলম্বী বিজ্ঞ ।

অনিখীন্ পুস্তকমিদং কুমারসম্ভবকাব্যসম্ ।

No. 5. **কুমারসম্ভবং** । Kumārasambhavam. Substance, country-made colourless paper, 15×3½ inches. Folia, 38. Lines, 4-5 in a page, having a gap one inch square in the middle. Character, Bengali. Date, Śaṁvat 1764. Appearance, very old. Verse. Generally correct. Incomplete

This codex contains upto the end of the 7th canto from the beginning of the Kumārasambhava.

পুস্তকেঃখিন্ কালিদাসকৃত সুবসিদ্ধ কুমারসম্ভবকাব্যস্য সপ্তমসর্গানী যস্যে বর্ণতে ।

No. 6. **কুমারসম্ভবটোকা** । Kumārasambhavaṭkā. Substance, country-made yellow paper, 14×6 inches. Folia, 155. Lines, 8-11 in a page. Character, Bengali. Date,— 1. Appearance, fresh. Prose. Not correct. Incomplete.

This codex contains a commentary on the Kumārasambhava, entitled Subodhā, upto the end of the seventh canto, by Bharata Mallika.

পুস্তকেঃখিন্ भरतमल्लिकवाचाः सुबोधव्याख्याः कुमारसम्भवादीकायाः सप्तमसर्गांतांशी वर्तन्ते ।

No. 7. रघुवंशम् । Raghuvamśam Substance, country-made yellowish paper, 14 x 3 inches. Folia, 91 Lines, 5 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, very old. Verse. Generally correct Incomplete.

An incomplete copy of the most famous poem, Raghuvamśa of Kālidāsa, containing upto the beginning of the 14th canto.

পুস্তকেঃখিন্ কালিদাসকৃতরঘুবংশাকাব্যমিহমহাকাব্যস্য অন্তর্ভুক্তসর্গাংশী রক্ষা বর্ত্তে ।

No. 8. रघुवंशटीका । Raghuvamśatikā. Substance, country-made yellow paper, 18 x 3 inches Folia, 156. Lines, 8-10 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh Prose Not correct. Complete.

A complete copy of the Sāñjivani, well-known commentary, by Mallinātha Sūri on Raghuvamśa.

পুস্তকেঃখিন্ মল্লিনাথসূরিকৃত্য মঞ্জীবনো নাম রঘুবংশটীকা সম্পূর্ণা বর্ত্তে ।

No. 9. रघुवंशटीका । Raghuvamśatikā Substance, country-made yellow paper, 14 x 4 inches Folia, 65. Lines, 2-14 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose Generally correct. Incomplete

An incomplete copy of Bharata Mallika's commentary on Raghuvamśa, entitled Subodhā, upto the beginning of the sixth canto.

পুস্তকঃ ক্ষিপ্ত রঘুবংশস্য ভারতমল্লিককৃতটীকা সুবোধাখ্যায় সম্পূর্ণ্য বর্ততে ।

No 10. **রঘুবংশটীকা** । Raghuvamśaṭikā. Substance, country-made yellow paper, 18 x 6 inches Folia, 110. Lines, 7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Prose. Not correct. Incomplete.

Another incomplete copy of Subodhā, a commentary on Raghuvamśa, by Bharata Mallika, containing upto a portion of the sixth canto.

পুস্তকঃ ক্ষিপ্ত সুবোধাখ্যায় ভারতমল্লিককৃত রঘুবংশটীকায়াঃ শুভসংস্কর প্রথমঃ পদ্যভাগঃ বর্ততে ।

No. 11. **মেঘদূতম্ সটীকম্** । Medhadūtam saṭikam. Substance, white foolscap paper, 10 x 4 inches. Folia, 45. Lines, 2-16 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Verse and prose. Not correct. Incomplete

This codex contains an incomplete copy of the Meghadūta (cloud messenger) of Kālidāsa with an incomplete commentary on both the margins upto the 27th verse.

পুস্তকঃ ক্ষিপ্তসম্পূর্ণটীকাসহিত মেঘদূত নাম কাব্যমসম্পূর্ণ্য বর্ততে ।

No. 12. **শিশুপালবধম্** । Śiśupālabadham. Substance, country-made yellow paper, 21 x 7 inches. Folia, 176. Lines, 4 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Verse. Not correct. Complete.

A complete copy of the well-known Sanskrit poem *Śiśupālabadhā*, which is also called the *Māgha Kāvya*, after the name of the author, with Bharata Mallika's commentary *Subodhā* upto the end of the first canto, written on both the margins.

শ্রীশিশুপালবধ কাব্য সম্বন্ধে বর্ণিত ।

No. 13. শ্রীশ্রুপালবধটীকা । *Śiśupālabadhāṭikā*. Substance, country-made yellow paper, 16 x 5 inches. Folia, 112. Lines, 5-8 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, fresh Not correct. Complete.

An incomplete copy of Bharata Mallika's commentary *Subodhā* on the *Śiśupālabadhā* upto the third canto.

শ্রীশ্রুপালবধটীকা শ্রীশ্রুপালবধ কাব্য সম্বন্ধে বর্ণিত ।

No. 14. নৈষধচরিতম্ । *Naiṣadhacaritam*. Substance, country-made red and white paper, 12 x 3 inches. Folia, 25. Lines, 3-6 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Generally correct. Incomplete.

This codex contains only the first two cantos of the famous poem *Naiṣadhacarita*, by Śrīharṣa.

শ্রীশ্রুপালবধটীকা শ্রীশ্রুপালবধ কাব্য সম্বন্ধে বর্ণিত ।

No. 15. নৈষধচরিতম্ । *Naiṣadhacaritam*. Substance, country-made yellow and colourless paper, 18 x 4 inches. Folia, 137. Lines, 2-4 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, nearly fresh. Verse. Not correct. Incomplete.

Another incomplete copy of the same work containing upto the end of the thirteenth canto,

পূজকেঃঈন্দ্র মৈত্রেয়চরিতম্ প্রথমস্তম্ভযোদজমর্গাশী যম্যৌৱর্ভতে ।

No. 16. **গীতগোবিন্দ** । Gitagovindam. Substance, country-made colourless paper, 18×7 inches. Folia, 26 Lines, 5-20 in a page. Character, Bengali. Date, śaka 1713. Appearance, nearly fresh. Verse. Generally correct. Complete.

A complete copy of the famous lyric poem Gītagovinda of Jaydeva. This codex contains also an incomplete commentary, entitled Bālabodhini, upto the end of the third canto in both the margins. After the colophon we find two verses relating to the copyist.

মাকি বহ্নোন্মুখমচিতিপরিগণিতে কানিন্দী পৌরুষমায়া
কারি ভাগীঃ প্রথম্যাপ্যুতপদ কমল্যে শ্রীমহাদেবনাম ।
যাডাথের্দে ম্যলংখীদুখমথসুখদ গীতগীবিন্দসংগ্র
কাম্য কিলিমথ প্রসঙ্গদ্বয়ঃ শ্রীরামনামোহিতলঃ ॥

সদপবনমিদিং পদম্ব ৷

জাগী বঁগে বিদগ্ধীথরশিসুরকুলে শাদবন্দাভিধানি
দাগে কথোঁপম শ্রীমুখলিঙ্গমলিঃ শ্রীমহাদেবনামা ।
নানাবিঘ্নাবিসাধের্মপুস্তককথালাপনৈঃ কীৰ্তিদালী
নিহঃ শ্রেষ্ঠোঃমিনাগী নিজমুখকথনাজ্জ্বলিতৌঃখ বিরেজি ৷ ৷ ৷

পুস্তকেঃঈন্দ্র কয়দেবজ্ঞত গীতগীবিন্দ সম্পূর্ণ বর্ণিত ।

No. 17. **গীতগোবিন্দ সটীক** । Gitagovindam satīkam. Substance, foolscap paper, 15×6 inches Folia, 9. Lines, 11-14 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, not fresh. Prose and verse. Generally correct. Incomplete.

No. 15 (a). **नैषधटीका ।** *Naiṣadhaṭīkā.* Substance, country-made yellow paper, 22 × 7 inches. Folia, 170. Lines, 4-10 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, not fresh. Prose. Not correct. Incomplete.

This codex contains an incomplete commentary on the *Naiṣadhacarita* of Śrīharṣa, upto the end of the eleventh sarga or chapter, by Bhavadatta. This codex is divided into two parts, each having separate page marks of its own. The first part complete in 45 folia with 4-8 lines in a page contains the commentary upto the end of the second sarga. The second part having 125 folia with 10 lines in a page contains the commentary from the beginning of the third Sarga upto the end of the eleventh. Of its 125 folia the fol. 67-125 have a blank about one inch square in the middle. It has also another fragment having fol. 67-85 with 10 lines in a page containing the same commentary on the third and fourth Sargas.

पुस्तकेऽस्मिन् भवदत्तकृता नैषधचरितटीका खण्डिता वर्तते ।

An incomplete copy of the Gītagovinda, with an incomplete commentary, written in both the margins.

पुस्तकेऽस्मिन् टीकासहितं गीतगीविन्दमसम्पूर्णं वर्तते ।

No. 18. गीतगीविन्दटीका, प्रकाशकौमुदी । Gītagovindaṭīkā Prakāśakoumudī. Substance, foolscap paper, 18×8 inches. Folia, 39. Lines, 12-15 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, not fresh. Prose. Generally correct. Incomplete.

This codex contains an incomplete copy of the Prakāśakoumudī a commentary on the Gītagovinda, by Kavirāj Caṇḍidāsa Śarmaṇ.

Beginning. ओं नमो गणपतये । वाग्देवतेत्यादि पद्मावतीचरणचारणचक्रवर्ती—
पद्मं विद्यते अस्यामिति मतुप् पद्मावती लक्ष्मीतस्याश्चरणयोः पादयोर्
चारणाः सेवकास्तेषां चक्रे समूहे वर्त्तितुं प्राकाशेण स्यातुं शीलमस्मेति
तथोक्तः शीलार्थे णिन् । अथवा चारणानां सेवकानां चक्रवर्ती, सेवक-
प्रधानमित्यर्थः । एतेन लक्ष्मीं भक्तिप्रवणता दर्शिता बहुधनता च ।

चक्रं राष्ट्रे समूहे च पक्षिभेदे रथाङ्गके ।

कुशीलवै सेवके च चारणः परिकीर्तितः ।

चक्रवर्ती सार्वभौम इत्यमरः । यद्वा पद्मा लक्ष्मीर्विद्यतेऽस्मेति पद्मावान्
क्षणः, तस्य पद्मो पद्मावती लक्ष्मीः पद्माशेति ङीप् । एतेन कृष्णे च
भावातिशयो द्योतितः । अथवा पद्मावती नाम तस्य ब्राह्मणी तस्याश्चरणयो-
श्चारणे इतस्ततो नमने चक्रवर्ती स्वतन्त्रः । एतेन शङ्करकृष्णलवञ्ज दर्शितं
निजकाव्ये सरसता च दर्शिता । तदुक्तं

शङ्कारौ चेत् कविः काव्ये जातं रसमयं जगत् ।

स एव चेदशङ्कारौ नीरसं सर्वमिव तत् ॥

End.

नास्ति ।

Colophon.

इति कविराजश्रीचण्डीदासविरचितायां गीतगीविन्दटीकायां प्रकाश-
कौमुद्यां षष्ठः सर्गः ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् कविराजश्रीचण्डीदासशर्मकृता प्रकाशकौमुदीनाम गीतगीविन्द-
टीका लुब्धिता वर्तते ।

No. 19. पदाङ्कदूतं सटीकं । Padāṅkadūtaṁ saṭīkaṁ. Substance, country-made yellow paper, 16 × 4 inches. Folia, 14. Lines, 3-8 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, not fresh, partly decayed. Prose and verse Generally correct. Complete.

This codex contains a complete text of the Padāṅkadūta, with a explanatory commentary by Rādhāmohana Vidyāvācaspati Bhaṭṭācārya, in the margins.

Beginning of the Commentary. श्रीगुरुः । गोपीभर्तुरिति । राधाभाष्यं मधुरा-
मननानन्तरं काचित् प्रसिद्धा गोपी राधिका भर्तुर्विरचित्वा जातविच्छेदिन
कातरा दुःखिता सती उन्मत्ता इव नेहं त्यक्त्वा भट्टिति शीघ्रं यमुनासुत्रकुक्षं
लगाम । सा कीदृशी इन्दोवराची पुनः कीदृशी यत्कृतकवरी मलय-
कुण्डला पुनः कीदृशी विशाल यथास्थानया निवसन्ती विपुत्रनिःशेष-
शेषशोभा यत्कृतकवरी इत्यादि विनोपणं चन्द्रमताव्ययकं । अत्रैवास्ते
सुररिपुरिति धामिदूतौ सहाया इत्यनेन सर्वदा सखीभिः परिहृता कुलक्षौ
सहायमन्तरेण कदापि कुल न गच्छति नावतिष्ठते इत्यापत्तिर्निरता ॥ १ ॥

End of the Commentary. पुनरपि खड्गः प्रमादयन्तो बीहमतान्तरमाश्रयति सूत्रां
एव विभं अर्थिकं स्वीकृत्यतितीयव्यपञ्चिनाश्रयति योमि अग्निश्च सर्वदाहः
न धीराः न भमममादादिश्रुत्याः पण्डिता इत्यर्थः । अर्थिकत्वे वाङ्माह
अर्थार्थं विने हरिविरहश्च खेदः सर्वदेवास्ते अती सूत्रां एव अर्थिकमाह-
रित्यन्वयः । हरिविरहश्च खेदस्य निवृत्तये विवृत्त अर्थिकत्वमहः । ननु
तथापि हरिविरहश्च खेदातिरिक्तस्य न अर्थिकत्वनिरास इति चेन्न यत् सन्
तत् अर्थिकमिति व्याख्या सत्त्वेन हेतुना अर्थिकत्व साध्यं तत्र हरिविरहश्च
खेद एव स तु हेतोर्यभिचारेण न तैः अर्थिकत्व साधयितुं शक्नोमिति एवं
अन्वयपरमशब्दोऽपि न अर्थिक इति विभक्तिविपरिणामिनाम्नयः । 'शब्दः
अव्ययस्यासीति सिद्धान्तः । तत्र प्रथमतः कण्ठतान्त्राभिवातजनितः शब्दो
जायते तेन च शब्दान्तरमुत्पाद्यते तेन शब्दान्तरेण स्वयं जगति । एवं
क्रमेण शब्दपरम्परया शब्दे शब्दो जायते स च श्रवणप्रत्यक्षविषयः श्रवणसम-
वेदत्वात् तद्वचनशब्दस्य परे. अर्थिकत्वमङ्गीक्रियते तद्वचनरीत्यशब्दान्तरा-
भावेन स्वस्यैव नाशकत्वात् स्वीकृत्यनन्तरं चरमस्य शब्दस्य नाशदर्शयते
तस्य तस्य अर्थिकत्वमिति परमत न समीचीनमित्यर्थः । अथवा शब्दो
पान्त्यो न विनाशोति सोमासकं मतमाहृत्य व्याघ्रमतं निराकृतमिति भावः ।
एव हेतुवचनमपि यदिह यतो वचनमपि छन्दवचनमपि तत् सर्वे

सदैव चित्ते वर्तमानं कथमाचरति तादृशमपि किन्तु तादृशं चरितं वस्तु
 प्रेमेव अथवा तत् प्रसिद्धं कथेन प्रदुक्तं वचनं तादृशं सर्वदेव चित्ते वर्तमान
 पुनः काकाचिन्त्यायेन तादृशमप्याचरेत् किन्तु तादृशं वस्तु चरितं वस्तु
 प्रेमेव चरितव्यं तस्मिन् पाठे तस्य कथस्य वचनमियत्तयः । ननु प्रेयः
 चरितकृते भवतीनामपि कृते प्रेयः चरितकृतेन मम दीन्य निरर्थकं स्यादत
 चाह प्रियतमकृत कथकृतमिति भावः । दुःसावित्र्य वेदवित्तं, सपत्नीपु
 पुराहनासु चरितकृतेनिरासमाह तस्मिन् तस्य चरितकृतेन च गापाहनास्तेव
 ननु पुरस्तीचरति भावः ।

Colophon of the Commentary. शोराधामोहनविद्याशास्त्रस्यतिभङ्गाचार्यविरचिता पदाङ्क-
 दूतव्याख्या समाप्ता । शोकाक्षीचरये मम मतिरनु ।

विवरणम्—शोराधामोहनविद्याशास्त्रस्यतिभङ्गतव्याख्यासहितं पदाङ्कदूतमत्र सम्पूर्णं वर्तते ।

No. 20. पदाङ्कदूतम् । *Padāṅkadūtam.* Substance, country-made
 colourless paper, 18 x 4 inches. *Folia*, 7. *Lines*, 5 in a page. Character,
 Bengali. Date, Saka 1645. Appearance, nearly old. Verse Generally
 correct. Complete.

This codex contains the complete text of the *Padāṅkadūta*.

अत्र पदाङ्कदूतं सम्पूर्णं वर्तते ।

DRAMA.

No. 1. अभिज्ञानशकुन्तलम् । *Abhijñānaśakuntalam.* Sub-
 stance, country-made yellow paper, 18 x 6 inches. *Folia*, 54. *Lines*, 7 in
 a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Prose
 and verse. Not correct. Complete.

A complete copy of the *Abhijñānaśakuntalam* of Kālidāsa.

पुष्पकोटिभिन् कालिदासकृतमभिज्ञानशकुन्तलम् सम्पूर्णं वर्तते ।

No. 2. विदग्धमाधवं । *Vidagdhamādhavaṃ*. Substance, country-made yellow paper, 18 x 6 inches. Folia, 86. Lines, 5-8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct. Complete.

A complete text of the *Vidagdhamādhava*, a drama, complete in seven acts, relating the adventures of Kṛiṣṇa and Rādhā in Vṛindāvana, by Rūpa Gosvāmin.

अत्र श्रीरूपगोस्वामिकृतं विदग्धमाधवं नाम नाटकं संपूर्णं वर्तते ।

ROMANCE.

No. 1. वासवदत्ता । *Vāsavadattā*. Substance, foolscap white paper, 15 x 10 inches, bound in book form pages 122. Lines, 2-13 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose. Generally correct.

A complete text of the well-known prose work *Vāsavadattā* of Suvandhu.

पुस्तकेऽस्मिन् सुवन्दुकविकृता वासवदत्ताख्याविद्या संपूर्णं वर्तते ।

GRAMMAR.

No. 1. मुग्धबोधटीका दुर्गादासकृता सुबोध । *Mugdhabodhatīkā Durgādāsakṛitā Subodhā*. Substance, country-made colourless paper, 20 x 4 inches. Folia, 265. Lines, 2-10 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose. Generally correct. Complete.

A complete copy of Durgādāsa's commentary on the *Mugdhabodha*, entitled *Subodhā*.

पुस्तकेऽस्मिन् दुर्गादासविद्यायोगकृता सुबोधाया मुग्धबोधटीका संपूर्णं वर्तते ।

No. 2. मुग्धबोधटीका दुर्गादामकृता । *Mugdhabodhatikā Durgā-dāsakṛitā.* Substance, country-made paper of several colours, 20 x 4 inches. Folia, 1-82 (of which fols. 12-16 both including are wanted). Lines, 4-10 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose. Generally correct. Incomplete.

An incomplete copy of the same work.

पुस्तकेऽस्मिन् प्रागुक्तनिबन्ध एवावस्यो वर्तते ।

No. 3. मुग्धबोधटीका दुर्गादामकृता सुबोधा । *Mugdhabodhatikā Durgā-dāsakṛitā Subodhā.* Substance, country-made reddish paper, 20 x 3 inches. Folia, 283. Lines, 5-6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose. Generally correct. Complete.

Another complete copy of the same work.

पुस्तकेऽस्मिन् पूर्वोक्तनिबन्ध एव संपूर्णो वर्तते ।

No. 4. मुग्धबोधटीका काशीखरकृता । *Mugdhabodhatikā Kāśī-śvarakṛitā.* Substance, country-made yellow paper, 20 x 5 inches. Folia, 219. Lines, 5-8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Prose. Generally correct. Complete.

A complete copy of a commentary on the *Mugdhabodha*, by *Kāśīśvara Bhaṭṭācārya*.

Beginning. श्री नमो गणेशाय ।

ब्रह्मसाधोर्नैतपदयुगं सविदानन्दमौलं

ससाराब्धेक्षरचिन्मजरं रमचन्द्र प्रबन्ध ।

श्रीकाशीयः परहितमनाः मुग्धबोध टीका

चले मोदं वदतु विदुषा श्रीमदात्मनः सेवम् ॥

अथादौ विघ्नविनाशकत्वेन शिष्टसमाचारप्राप्तमभीष्टदेवं नमस्तुभ्यं तन्नि-
 बद्धं शिष्यशिष्याद्यै निबद्धं अभिषेयस्य प्रतिज्ञानप्राप्तं मुकुन्दमित्यादि ।
 मुकुन्दं प्रविपश्य प्रकर्षेण नत्वा मया सुम्भवीधे व्याकरणं परोपज्ञतये क्रियते
 मुकुं भोचं ददातीति मुकुन्दः प्रदीदरादिः सुबुद्ध भोचये इत्याद्यादुयादौ घञ्
 प्रत्यये मुकुः । स च कान्तमयाराधितः विज्ञानस्य सङ्घः आनन्दः सुख-
 मवप । ततश्च संयासी चित्तेति सच्चित् सच्चिदासी आनन्दयेति सच्चि-
 दानन्दः क्षमते तु संयासी चिदासावानन्दयेति सः तथा नित्यः क्षमभावाच्च
 सुखसङ्घपदस्यैवार्थः । प्रियादासुपचासपरीषि नमस्कारः सम्भवतीति प्रशब्देन
 नमस्कारस्य प्रकर्षो द्योतते । सुम्भो निर्मलो बीधी यस्मात् अथवा सुम्भानां
 बीधी यस्मात् तन्मुम्भवीधे सुम्भं सुन्दरमूढयोरित्यमरकोशात् । व्याप्तिपदं
 व्युत्पाद्यते शब्दा अनेन व्याकरणं करणे चरद् ।

End. .

तथा दत्तौवासमर्थोः । पार्थवीरुपवीकं पार्थाभ्यामुपवीकं शिरे ब्रजीपरीषं
 गाः सादयति मयावा सत्याय धावतीत्याद्यर्थे मथीत्याद्यं धावति, शीटानि
 मृहीना युष्मन्ते लोटपाठं युष्मन्ते भुरी विविध जल्पति भुविसेपं भुवी
 विसेपं वा जल्पति एवं अविषी काथं हसति अचिकाथं हसति । इत्यादि
 शिष्टप्रयोगानुसारेण बोध्य । बह्वचनिति सुगमम् ।

Colophon.

इति श्रीकाशीवरमहाचार्यविरचिता सुम्भवीधटीका संपूर्णा ॥ ० ॥ ० ॥
 श्रीकालिकायै नमः ।

विवरणम्—काशीवरमहाचार्यविरचिता सुम्भवीधटीकास्य संपूर्णा वर्तते ।

No. 5. सुम्भवीधटीका रामतर्कवागीशकृता । Mugdhabodhatika
 Rāmatarakavāgīśakṛitā. Substance, country-made colourless paper, 18 × 4
 inches. Folia, 60. Lines, 6 in a page Character, Bengali Date, 1
 Appearance, not old. Prose. Generally correct Incomplete.

This codex contains only a portion of the Rāmatarakavāgīśa's
 commentary on the Samāsapāda of the Mugdhabodha.

पुस्तकेऽभिन् रामतर्कवागीशकृता सुम्भवीधसमासपादटीका खण्डिता वर्तते ।

No. 6. **मुग्धबोध कपादटीका रामतर्कवागीशकृता ।** Mugdhabodha kapādatikā Rāmatarkavāgīśakṛitā. Substance, country made yellow paper, 20 × 5 inches Folia, 29. Lines, 5 in a page Character, Bengali. Date, 1718.* Appearance, fresh. Prose. Generally correct. Complete.

This codex contains Rāma Tarkavāgīśa's commentary on the Kā pāda or Kārakapāda of the Mugdhabodha Vyākaraṇa.

पुस्तकेऽस्मिन् रामतर्कवागीशकृता मुग्धबोधकपादटीका संपूर्ण वर्तते ।

No. 7. **सुवन्तटिप्पनी विद्यालङ्कारकृता ।** Subantaṭippanī Vidyā-lankārakṛitā. Substance, country-made red paper, 26 × 4 inches. Folia, 18. Lines, 5-9 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly old. Prose Generally correct. Incomplete.

This codex contains only an incomplete portion of Vidyālaṅkāra's commentary on the suvanta pāda of the Mugdhabodha.

पुस्तकेऽस्मिन् विद्यालङ्कारकृता मुग्धबोधसुवन्तटीका खण्डिता विद्यते ।

No. 8. **मुग्धबोधम् ।** Mugdhabodham. Substance, white foolscap paper, 18 × 5 inches. Folia, 100. Lines, 2-6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly fresh. Verse and prose Not correct. Complete.

An complete copy of the Mugdhabodha text only.

पुस्तकेऽस्मिन् मुग्धबोधव्याकरणं संपूर्ण वर्तते ।

* This is the date of copying of the work. It has been obtained from the following verse written after the colophon—

पुष्पारथे वसिष्ठेकनामसिद्धो विराजते ।

यद्ग्रामतः पलायने महाकश्यपकुसराः ॥

शकेऽर्जुनार्जुन श्रीराममोपासकैश्च ।

कपादटीका लिखिता तर्कवागीशसम्भवा ॥

No. 9. सिद्धान्तकौमुदी । Siddhāntakaumudī. Substance, country-made yellow paper, 21×7 inches. Folia, 3. Lines, 8-9 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Verse and prose. Not correct Incomplete.

An incomplete copy of the Siddhāntakaumudī.

पुस्तकेऽस्मिन् सिद्धान्तकौमुदयसंपूर्णं वर्तते ।

No. 10. संक्षिप्तसारपरिशिष्टं । Saṁkṣiptasārapariśiṣṭam. Substance, country-made colourless paper, 20×4 inches Folia, 28. Lines, 4-8 in a page, having a block of one inch square in the 'middle. Character, Bengali. Date, ? Appearance, very old, worn out and writing effaced in most parts. Verse and prose. Not correct Complete.

An appendix to the Saṁkṣiptasāra Vyākaraṇa, entitled Saṁkṣiptasāra Pariśiṣṭa.

संक्षिप्तसारपरिशिष्टं संपूर्णमेव वर्तते ।

No. 11. उणादिपादः (संक्षिप्तसारीयः) । Unādi-pādaḥ (Saṁkṣiptasāriya). Substance, country-made colourless paper, 15×3 inches. Folia, 3. Lines, 2-9 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse and prose. Generally correct. Complete.

A part of the Saṁkṣiptasāra, treating of the affixes Uṇa &c.

पुस्तकेऽस्मिन् संक्षिप्तसारीय उणादिपादः संपूर्णं वर्तते ।

No. 12. कारकोल्लासः । Kārakollāsaḥ. Substance, country-made yellowish paper, 20×4 inches Folia, 5. Lines, 6-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly fresh. Verse. Generally correct. Complete

A little metrical treatise on Kāraḥas or cases, entitled Kāraḥas-llāsa, by Bharata Sena.

पुस्तकेऽखिन् भरतसेनकृतकारकोद्भासः संपूर्णो वर्तते ।

No. 13. समासवादः । Samāsavādaḥ. Substance, country-made yellowish paper, 24×6 inches. Folia, 9. Lines, 7-8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, not fresh. Prose. Generally correct. Complete.

A complete copy of the Samāsavāda, by Govindacandra Bhattācārya Chakravartī.

अत्र गोविन्दचन्द्रमहाचार्यकृतवर्तितः समासवादः संपूर्णो वर्तते ।

No. 14. वाक्यगोविन्दः । Vākyagovindaḥ. Substance, country-made white paper, 15×3 inches. Folia, 26. Lines, 2-5 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Prose. Not correct. Incomplete.

A treatise helping to the composition of sentences, entitled Vākyagovinda. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । क्रियामूलं कारकमिति नवेन विषयं मां ददाति विद्याभुगतिद्वारा सम्प्रदानस्य क्रियामूलत्वं चेत् तथापि ह्यस्य तत्पुत्रं पञ्चतीत्यादावपि तत्पुत्रसम्प्रदानद्वारा कृष्यस्य क्रियामूलत्वं पठ्याः कारका-
पत्तिरिति चेत् कृष्यस्येत्युक्ते पञ्चतीत्यादि कारके चेतुः पञ्चतीत्यादि क्रियामूलत्वं कृष्यमित्युक्ते पञ्चतीत्यादि क्रियामूलत्वं अतएव क्रियामूलं कारकमित्येकः । तत्र विषयचोऽपि संवर्द्धं सधं हेतुमद्यन्त इत्यादा-
वव्याप्तेः । अनव्ययलिङ्गावधारकत्वे सति विमर्शद्वारा क्रियान्वयित्वं कारकत्वम् । कृष्यस्य तत्पुत्रं पञ्चतीत्यत्र लिङ्गावधारणं नैव, विषयचोऽपि संवर्द्धं इत्यादौ लिङ्गावधारकत्वादव्याप्तिवारणाय लिङ्गेऽनव्ययेति रिजि-
यतीयमिति । तथापि कर्तृकर्मव्यवहितत्वादाधारस्याकारकत्वमसङ्गम् ।

अनएव कर्मादिषट्कान्यतमत्वं कारकत्वं । यन्मते गुरुविप्रतपसिदुर्गतानां
प्रतिकुर्वीत निवृत्त्यजेः (१) इत्यादौ सम्बन्धस्य कारकत्वापत्तिरिति तन्मते
दृष्य एवं कर्माणि षडौविशेषविधानसामर्थ्यादिति । कारकम् ।

End. नास्ति ।

Colophon. इति वाक्यगोविन्देऽनुकरणनिरूपणीनाम षोडशः परिच्छेदः ।

विवरणम्—वाक्यगोविन्दोनाम वाक्यरचनोपयोगिकारकादिषट्कनिरूपणविषयकोऽयं निबन्धो-
ऽसंपूर्णो वर्तते ।

No. 15. सारमञ्जरी । Sāramañjarī. Substance, country-made yellow paper, 20 × 5 inches. Folia, 18. Lines, 8-9 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly old. Prose. Generally correct. Complete.

✓ A complete copy of the Sāramañjarī, a treatise on the philosophy of the Sanskrit Grammar, by Jayakṛiṣṇa Tarkapācānana.

अथ जयकृष्णतर्कपदाननकृता संपूर्णा सारमञ्जरी वर्तते ।

No. 16. कातन्त्रव्याख्या । Kātantravyākhyā. Substance, Bāli colourless paper, 12 × 3 inches. Folia, 22. Lines, 4 in a page, having a gap of half an inch square in the middle. Character, Bengali. Date, ? Appearance, not old. Prose. Not correct. Incomplete.

A Vyākhyā or sanskrit explanation of the aphorisms of Kātantra by Sarvavarman upto the the end of the fourth Pada in Sandhi.

पुस्तकेऽस्मिन्—सन्धिवर्तुषेपादान्ना कातन्त्रव्याख्या वर्तते ।

LEXICOGHAPIES.

कोषनिबन्धाः ।

No. 1. अमरकोषः सटीकः । Amarakoṣatātīkaḥ Substance, country-made colourless paper, 17 × 7 inches. Folia, 103. Lines, 5-16 in a page. Character, Bengali. Date, 1730. Appearance, nearly fresh. Prose and verse. Generally correct. Complete.

A complete copy of the famous standard work in Sanskrit Lexicography, entitled Nāmaliṅgānuśāsana usually called Amarakoṣa, by Amara Siṃha with a commentary upto the end of the Avyayavarga in the both margins.

पुस्तकेऽभिद्रव्यवर्गान्तटीकासहितामरकोषः सम्पूर्णो वर्तते ।

No. 2. अमरकोषटीका मुग्धबोधिनी । Amarakoṣatīkā Mugdhabodhinī. Substance, foolscap paper of green colour, 16 × 5 inches. Folia, 47. Lines, 5 in a page. Character, Bengali. Date, Śaka 1756. Appearance, not fresh. Prose. Generally correct. Incomplete.

This codex contains only the last portion of the Mugdhabodhinī, a commentary on the Amarakoṣa, by Bharata Sena.

पुस्तकेऽभिन् अमरकोषटीकाया मुग्धबोधिनीः शेषांशमात्रं वर्तते ।

No. 3. अमरकोषः । Amarakoṣaḥ. Substance, a kind of polished bark made fit for writing, 25 × 5 inches. Folia, 71. Lines, 6-7 in a page, having a gulf of about one inch square in the middle. Character, Bengali. Date, 1737. Appearance, nearly fresh. Verse. Generally correct. Complete.

A complete copy of Amarakoṣa or Nāmaliṅgānuśāsana, by Amara-siṃha.

पुस्तकेऽभिद्रव्यमरकोषाभिधः प्रसिद्धः संस्कृतकोषनिबन्धः सम्पूर्णो वर्तते ।

No. 4. **शब्दाब्धिकोषः ।** Śabdābdhikoṣaḥ. Substance, country-made colourless and yellow papers, 21 x 10 inches. Folia, 177. Lines, 12-20 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, very old, decayed torn, worm-eaten and writing injured throughout all parts, having good many folia recently replaced by new ones Verse Generally correct. Complete.

A Sanskrit Lexicographical work compiled from almost all the standard works treating of the same subject with alphabetical arrangement of words under the name of Śabdābdhikoṣa, by Babu Prapakṣa Viśvāsa, the author of Prānatosinī, etc. a zamindar belonging to the well-known Viśvāsa family of Khardaha in the 24 Perganas. At the beginning of the work the compiler has given an exhaustive account of his own as well as of Pandit Raghumaṇi who principally helped him in the act of compilation with an extensive list of all the standard works from which it has been chiefly compiled in sanskrit verses.

प्रस्तोत्रेऽस्मिन् खड्गदन्तालप्यसुवसिह भूषयित्वादिःकसम्भूत-दीपक-भाष्यह-विविदासस्यदीप्त
मन्त्राधिकीयानिधसंज्ञतकीयनिधयः सम्पूर्णवर्तते ।

SMRITIS.

No. 1. **भोज्यदानसंक्षेपव्यवस्था ।** Bhojradānasaṅkṣepavyavasthā. Substance, country-made colourless paper, 10 x 4 inches. Folia, 1. Lines, 6 in a page Character, Bengali Date, 1 Appearance, old Prose. Generally correct. Complete.

This codex contains the well-known Sanskrit sentences usually used in offering Bhojya or a collection of such things as rice &c. to a Brāhmaṇa.

प्रस्तोत्रेऽस्मिन् भोज्योत्सर्गवाक्यमात्र वर्तते ।

No. 2. **अशौचनिर्णयः ।** *Aśaucanirṇayaḥ*. Substance, country-made colourless paper, 20×3 inches. Folia, 17. Lines, 6-8 in a page. Character, Bengali. Date, Śaka 1632. Appearance, very old, decayed, partly torn. Prose and verse. Generally correct. Complete.

A little work treating of the impurity caused by the birth, or death of relatives, entitled *Aśaucanirṇaya*, by Gopāla Pañcānana Bhaṭṭācāryya.

दुस्तकेऽस्मिन् अशौचनिर्णयो नाम निबन्धः संपूर्णो वर्तते ।

No. 3. **प्रायश्चित्तनिर्णयः ।** *Prāyascittanirṇayaḥ*. Substance, country-made colourless paper, 18×3 inches. Folia, 27 (of which fol. 1 and 2 are wanting). Lines, 5-8 in a page, having a block of one inch square in the middle. Character, Bengali. Date, Śaka 1632. Appearance, very old, decayed. Prose. Not correct. Complete.

A guide to the performance of penances, entitled *Prāyascittanirṇaya*, a different work from that of the same name, noticed in No. 18 *Smṛiti*, by Mahāmahopādhyāya Śrīgopālapañcānana Bhaṭṭācāryya.

Beginning. नास्ति ।

End. अथ चित्तमटायाः प्रायश्चित्तम्—आपत्तयः

चित्तं मटा तु सा नारी मोहद्विचछिता भवेत् ।

प्राज्ञापय्याद्वि शुष्येत तत्राद्वि पापकर्मणः ।

एवं शास्त्रीयमरकसङ्ख्यान्तरं निवर्त्तितानामपि बीजम् । बह्वचामिह
धर्मोच्चाभिमिति वचनात् । अथ रङ्गः कृतेषु सहोर्चोपपातकानुपातक
महापातकेषु भाष्यग्राः शतसङ्ख्यादुत्तलचक्रप्रमायचित्तम् । यथा मितं
अरावां भाष्योपपन्नचित्तम् मः—

शतं जता तु सा देवी सर्वपापपणाशिनी ।

सङ्घसं जता तु तथा पातकेभ्यः प्रभोषिनी ।

दशसङ्घजपेन सर्वकन्दनाशिनी ।

सप्तं जता तु सा देवी महापातकनाशिनी ॥

A guide to the performance of Sapindikarana or a funeral ceremony to be performed after the end of the first lunar year from the death of a relative, &c. to promote the dead one to the fatherhood by mixing his Piṇḍa with that of his forefathers. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ सपिण्डीकरणविधिः । तत्रादौ ग्रीष्मः । पूर्वे सव्यत्सरे चत्वारो नवमे मासि विपद्ये यद्वर्षा ऋषिरावयते तत्रैवाप कार्यं इति । तत्र प्रथमं विवेदेवानुष्ठानं ततः पितामहादिरयपार्श्ववानुष्ठानं ततः प्रेतोक्तोद्दिष्टानुष्ठानं कार्यं । येतद्विवादी जीवति सति पुत्राभिरमादाय पुत्रपक्षयेच सपिण्ठनं । स्त्रियास्तु पुत्रसत्ते पत्यादिपुत्रपक्षयेच । पत्यादौ जीवति सति श्रद्धादिभिस्त्रिभिः । श्रद्धासपि जीवत्यौ सदा तत् श्रद्धादिभिरिति शेषः ।

End. श्रीं अभिरम्यतामिति विचर्येत् । श्रीं चामावेति प्रदक्षिणं कृत्वा ।
अत्रादिः प्रतिपत्तिच चामद्वैत्यप्रक्षिपा ।
दीपप्रश्चादनं वसुधावनाचमनमवा ।
अष्टिद्रावधारणं विधौः अरण्यं गेयभीजनम् ।

Colophon. इति सपिण्डीकरणविधिः समाप्तः ।
यथा दृष्टं तथा लिखितं वेद्यके नास्ति ह्यर्थः ।
भीमश्यादि रये भद्रो सुयोगाद्य नतिभयः ।
श्रीश्रीगुरुं नमस्कृत्य । महातीवतरङ्गविद्युत्पयसा तपोरवासी मुदा
श्रीछन्दोहरमण्यसद्विजयः प्रेतीहं दृढकियाः ।
वेद्येन वेदव्याप्तं दिनव्यतिरेकं श्रीकामोचमस्तदा
बन्दीपाशाय + + + बन्दिन्यु द्राक्षे तदा ॥
पक्षे सति श्री मासे (?) भूमिभुतदिवसे पक्षमासार्द्धे ॥
इति शक १८०८ । मङ्गलवारः ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् सपिण्डीकरणविधिः संपूर्णे वर्णितः ।

No. 5. अतिशारः । Smritisārah. Not fit for notice so avoid it
यस्यैवाध्यात्मतान् परिच्छेदितम् पुस्तकम् ।

No. 6. सामवेदीय पार्वणाश्रद्धप्रयोगः । Sāmavediṇa Pārvanaśrāddhaprayogaḥ. Substance, country-made colourless paper, 11 × 5 inches. Folia, 12. Lines, 6-9 in a page. Character, Bengali. Date, Appearance, old. Prose and verse. Not correct. Complete.

A guide to the Pārvanaśrāddha as performed by the followers of the Sāmaveda. Anonymous.

Beginning.

आहपूर्वदिने सांख्यौत्थानयेत्तथोक्तम् ।
 आहार्ह दत्तकाष्टस्य स्वागन्तान तथोक्तम् ।
 याम्यास्तर्ल पादयोच शान्तार्हा विष्णुचिन्तनम् ।
 तथे पूजा मूल्यादानं परमूल्यामिनेऽयम् ।
 तन्पितृभ्यश्चापदानं रक्ष्या दीपकप्रदिनाः ।
 आहानुया च गायत्री देवताश्च इति विधा ।
 पूर्व्यं दर्भवटी तीर्थं कुशासनमनन्तरं ।
 दक्षिणे दीपविग्रस्य पितृदिग्रस्य दामतः ।
 आवाहनाय्यं युञ्ज्यत ततो गन्धादिपञ्चकम् ।
 ऐशानोक्तमती रेखा प्रागया देवमण्डले ।
 नेक'तो कमतो रेखा दक्षाय पितृमण्डले ।
 पाशाणां तीव्रं विन्धासी हीनमस्थायिहीनकः ।
 इतश्चैवपदानस्य पाशास्योन्नयेन ।
 इहमित्यहुलितेपसूचीं देवे यवस्य च ।
 दिवे मन्त्रेषु निवेदितस्तिस्रस्तपहतेति च ।
 मधुमीऽस्रेषु निवेदो गायत्र्याजिर्जपस्तथा ।
 मधुवाता नृणां चैव मधुशब्दमयेव च ।
 अन्नमिदमन्त्रं तस्य दानं जलनिर्वेदनम् ।
 गायत्र्यादिनिकृजपो घ्नन्घ्नोन्नपस्तथा ।
 दिवाभावेऽपि तस्यैव गायत्र्यादितिकस्य च ।
 पुण्याख्यानस्य च जपः सतिले प्रोच्यते कुत्रे ।
 अग्निदन्धेति गन्धाणां सतिलमग्निवेदनम् ।
 दक्षिणास्यश्चमनं हरिकृतिर्भस्मस्य च ।
 पित्रादिकमतो दानं गायत्र्यादिजपः पुनः ।
 शेषाग्रपिच्छयोः मन्त्रो निहन्तीति च मन्त्रस्य ।
 अथदत्तानिहन्तिष्या रेखादयमपि क्रमात् ॥

आसुरी देवतेत्यस्य जप आवाहनं तिस्रः ।
 चरनेजनदानञ्च मधुवाता मधुवयम् ॥
 चन्द्रप्रभौपिष्टदानं दर्भलेपापघर्षणम् ।
 आचमनं स्मृतिर्विष्णोः प्रातःसायननेत्रनं ॥
 अश्वेत्यादि जपो वामावर्त्तेनोदहसुखरथा ।
 आतृत्याभीक्ष्ण्यः श्रासत्यामयाप कृताञ्जलिः ॥
 भग्न इत्यादिकजपो वासीदानञ्च पूजनम् ।
 वसुधादिजपयैव दिजायमुमिसिचनम् ॥
 शिवा इत्यादिनाचय्यचषोरागौकमित्यपि ।
 सप्तभिन्नुक्त्याः पिष्टे स्वधाशचनमूर्जकम् ॥
 मुक्तोत्थान पितुः पत्ने दक्षिणादानमवतः ।
 विष्टेदेवाय दातारो देवतेति जपस्त्रिधा ॥
 विष्टर्जनं वाज इति आसावेति प्रदक्षिणम् ।
 अन्नादिः प्रतिपत्तय वामदेव्यजपस्त्रिधा ॥
 दीपप्रच्छादनं इक्ष्वाकनाचमने तथा ।
 अष्टिद्रवाचन विष्णोः करणं श्रेयभीजनम् ॥
 तद्दिने मेघुनयागः श्राद्धकृष्णाह्नौजिनीः ॥

End. ३.

इति शान्तिं कृत्वा दक्षिणहस्तेन दीप प्रच्छाद्य हवीं प्रच्छाद्याचमन्तु ततो
 विष्णुं स्मृत्वा कृतैतत्पार्ष्वेयश्राद्धकन्दोऽष्टिद्रमम् । इत्याष्टिद्रं कुर्यात् ।
 ततोऽप्येत्यादि असुखयोग. श्रीचक्रकन्देवशर्मा कृतोऽष्टिद्रं पार्ष्वेयश्राद्ध
 कर्त्तव्यं यद्देश्यं तदा तद्दीपप्रश्नमनाय श्रीविष्णोः अरचमङ्क करिष्ये इति
 महिष्योरिति यथाशक्ति जप्त्वा एतत् श्राद्धं कर्त्तुं कौटुम्भं जातं इति वृत्त्येन
 वैदविधिना साङ्गं जात इति प्रतिपन्नम् । ततः—

अष्टावाद्यदि वा भीष्मात् अथवेताञ्जरीषु यत् ।
 अरण्यादेव तद्विष्णोः सपुष्पे स्यादिति श्रुतिः ॥
 भीष्मा पुण्डरीकाच्च सन्नेयशेषरो हरिः ।
 तस्मिन्नुष्टे अगस्त्यं द्रोणिते धीषितं जयत् ॥
 यदसाङ्गकृतं कर्त्तव्यं शान्तावाप्यजानता ।
 साङ्गं भवतु तत्कर्म श्रीहरिर्नामज्ञोत्तमात् ॥

इत्यादिना अष्टपुष्पिं सप्तायै दक्षिणहस्ते जलं गृहीत्वा एतत् श्राद्धकर्म
 श्रीविष्णवे समर्पितमनु । इति समर्थं कर्मं विधेत् । ततः श्राद्धकर्म
 मेघभीजनं कर्त्तव्यम् श्राद्धं कृत्वा विर्भोगादिकं न कर्त्तव्यम् । तथाहि—

पुनर्भोजनमध्वानं दूताध्ययनमेवम् ।

द्वानं प्रतिपद्ये सन्ध्यां ग्राहं जलाट वध्यंयेत् ।

Colophon. इति सामवेदिपार्थवशाहपद्योगः समाप्तः ॥ श्रीगुरुवे नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

विवरणम्—पुस्तकस्थितं सामनामं पार्थवशाहपद्योगोपसंते ।

N. B. Under this No. there is another little work, entitled Śrāddhamantravyākhyā.

No. 7. श्राद्धमन्त्रव्याख्या । Śrāddhamantravyākhyā. Substance, country-made white paper, 11 × 5 inches Folia, 12. Lines, 4-9 in a page. Character, Bengali Date, 1 Appearance, old. Prose. Not correct. Complete.

A little work explaining the Mantras used in the Śrāddha ceremony, entitled Śrāddhamantravyākhyā.

Beginning. ओं नमो गणेशाय । अथ श्राद्धमन्त्रो व्याख्यायते ।

विश्वेदेवास आगतं यजुस्तान् इमं हवं इदं वर्चिर्निवीदत ।

हे विश्वेदेवास हे विश्वेदेवा यूयं मे मन इमं हवं उदनाद्वातं यजुस्तान् यजुस्तान् यजुस्तान् आगतं आगच्छत आगच्छत च इदं वर्चिं रक्षिन् कुम्भे आसनाद्यौपकस्थिते आनीषदत उपविशत आसमन्तात् प्रकटयेत् निषणा भवतेति यावत् ।

End,

एकीदृष्टे तु वचनविपरिवर्तनं योजनीयम् । तत्रापि पवित्राणि वैश्वी विधीर्गणना पुनस्तसि एकीदृष्टिं देवहीनमेकार्थकपवित्रकनावाहनाद्यौपकस्थ-रहितं सप्तम्यमिति याज्ञवल्क्यवचनात् ।

एकनामपवित्रकं अद्यौकरणाभावात् तच्छब्दसम्बोधने प्रयुज्यते तं पार्थवशाहपद्योगं न प्रसज्यते । तेनार्थं पाठः । एहि पितृ सौम्य गन्धीरेभिः पथिभिः पूर्व्विरेभिः देहाभ्य द्रविणं भद्रं रयिच नः सर्व्वेभ्यो नमः । अथ पितृनामदयस्तं यथाभागमाहुवाचवा । अमीनदत् पितृ यथाभागमाहुवाचवा । नमो पितः पितृनामो यद्वत् । पितृदेव उदक्षे पितृदेव इत्येव सर्व्वे विधावप्यम् ।

Colophon. নালি :

বিবরণম্—পুস্তকে যি ন্যাহননাখী ব্যাখ্যা বর্ণিত ।

No. 8. **আহ্নিকতত্ত্বম্ ।** *Āhnikatattvam.* Substance, country-made colourless paper, 18×3 inches. Folia, 81. Lines, 5 in a page, with a block of one inch square in the middle. Character, Bengali. Date, ? Appearance, very old, worn out and writing slightly effaced in parts. Prose. Generally correct. Incomplete.

An incomplete copy of the *Āhnikatattva*, a work treating of the daily religious duties of a Hindu, by Raghunandana.

যদি পুস্তকদ্বয়নাহ্নিকাচারতত্ত্বমসংপূর্ণে বর্ণিত ।

No. 9. **আহ্নিকাচারতত্ত্বাবগিট্ ।** *Āhnikācāratattvāvaṣiṭam.* Printed after the style of Raghunandan's *Smṛititattva*, published by Babu Bhavānicarāṇa Bandyopādhyāya, in the same paper, having 67 folio of the same size in Bengali Character, in Jñānodaya Press, by Śiva prasāda Sarma, the Prime Minister of Mahārājā Cooch Behār, without date. Lines, 3-8 in a page. Appearance, old, worn out. Prose. Generally correct. Complete.

An appendix to the *Āhnikācāratattva* of Raghunandana, treating of daily duties of a Hindu, compiled by Śivaprasāda Sarma, the Prime minister of Mahārājā Cooch Behār, supplying the omissions made by Raghunandana in his work. We quote below only the introductory portions of the work. Although this is a printed one it is rare now-a-days, so we describe it.

Beginning. শ্রীমদেবদাসশ্রী নন্দাশ্রীতমুখিহবে ।

তত্ত্বাবগিট্ বহু মদেপাৎ যদ বর্ণিতঃ ।

যদযৌহ বন্দ্যযৌহনানুপ্রবণিত্যদবন্দ্যনানিষিদ্ধদাখ্যাবিচারবদুৎ-

सूक्ष्मादि-रघुनन्दनमहाचार्यविरचिताष्टाविंशतितत्त्वैर्गिनैर्मितिकादिक्रिया-
कलायाः प्राथम्ये निष्पन्ना एव । तथापि प्रमिदत्वादिना तदीयोपेक्षित
रङ्गस्योर्व्याप्तमर्थं किञ्चित्प्रकाशनाय तत्तत्तत्त्वाविष्टकरवेत्तया कतिपय-
विहङ्गनसहायेन प्रवृत्तोऽस्मिन्नतः प्रागेव गुह्यादिपरोपकारिसमीचीन-
भूद्दिव्यकौश्लसंश्लेषप्रतिपुरःसरं भूमेषां प्राथम्या भवद्विरनुकम्पयेत्तदारब्धे
कर्माणि सफलं सति तदवलोकनपूर्वकं विचारयेत् सशोधनीयं । यदेतद-
शेषतत्त्वाविष्टकरवत् सङ्कल्पसाध्यत्वेनागुर्वीऽनियततया निखिलतत्त्वाव-
शिष्टकरणासम्भवत्तदेतत्त्वाविशिष्टकरणे काव्येन मनोयोगिनी भवन्ति
निवेदने ब्रह्मजन्मः । तत्र प्रथममार्ष्टिकाकारतत्त्वावशिष्टं । समाचारः ।
प्राथम्ये

न किञ्चित् कल्पयितुं सिध्येत् सदाचारं विना यतः

तस्मादवगमं सर्वत्र सदाचारो ह्यपेक्षते ।

End.

प्रदीप प्रथमो ग्रामी वेदाभ्यासेन वै नयेत् ।

यामस्य यथागन्तु ब्रह्मभूषणं कल्प्यते ।

इति रघुवचनात् रात्रेः पविमवामं सुवीर्यतो वेदमचीत्य आनी न पुनः
स्वयेत् ।

नाविष्यत्सधीदीत न शूद्रजनसन्निधौ ।

न मित्राणि परित्राणि ब्रह्माचीत्य पुनः स्वयेत् ।

इति मनुवचनादिति कुतुककष्टः । आशुर्वेदे

वासानटी संज्ञाने तदहिः पार्श्वे तु दक्षिणे ।

ततश्च दिगुर्ध्वं वामे ततः क्षुण्णद्वयवासुखम् ।

निद्रासमयमासाद्य तावत्सं वदन्तान् त्यजेत् ।

पर्यङ्कान् प्रमदो भालान् प्रभुं उपार्थं सङ्कलान् ।

Colophon.

इति महाराजाधिराजकीयविद्यारामिपतिमन्त्रित्रीशिवप्रसादशर्मासकृति
श्रुतितत्त्वारविष्टे आष्टिकाचारतत्त्वावशिष्टं समाप्तं । • • • •

विवरणम्—अत्र कुलविद्यारमहाराजाधिराजमन्त्रित्रीशिवप्रसादशर्मासकृतिताष्टिकाचारतत्त्वाव-
शिष्टं सम्पूर्णं वर्णितं ।

No. 10. व्यवस्थासारसंग्रहः । Vyavasthāsārasaṅgrahaḥ. Substance, country-made colourless paper, 21 x 3 inches. Folia, 151. Lines, 8-10 in a page, with a blank about one and half inch square in the middle. Character, Bengali. Date, ! Appearance, very old, worn out and torn in parts. Prose. Generally correct. Incomplete.

A digest of the Hindu Dharmasāstras treating of daily religious performances &c. under the name of Vyavasthāsārasaṅgraha, by Rāghavendra. A work different from the work of the same name noticed in No. 120 Smṛiti.

Beginning. श्रीं नमः ज्ञप्ताय ।

प्रथमं चरणाधीनं यमोदासनपाविनः ।
व्यवस्थायाय निर्वर्तिताः आर्तादीनाश्च संयते ।
एकच करणैसासामन्वातर्था गिरान्वा ।
राघवेन्द्रज्ञानोतीर्णं व्यवस्थासारसंग्रहम् ।

अथ प्रातःकर्म । तत्र वामनपुराणम्
ब्राह्मं सुहर्तं बुध्येत अरेहैववराहवीम् ।
ब्रह्मा सुरारिस्त्रिपुरानकारो भागुः प्रसी भूमिसुतो बुधय ।
गुहय यक्षः प्रनोराहकेन कुर्वन् सर्वे भम सुप्रभातम् ।

ब्राह्मसुहर्तमाह पितामहः—

रात्रेय पश्चिमे दामि सुहर्तं ब्राह्म उच्यते ।
पश्चिमे दामि शिवार्द्रवहरे । तथापि सूर्योदयान् वागर्द्रवहरे हो सुहर्तं
तवाद्यो ब्राह्मो द्वितीयो रीद्रः ।

In this way all rites to be performed in the morning are treated of exhaustively. After them Sandhyopāsana is taken up, from which we quote the beginning portion only below :—

तत्रीपासनायाः सध्यान्माह व्यासः

उपास्ते सन्निवेशायां निशाया दिवसश्च च ।
सामेव सध्यां तस्मात् प्रवदन्ति मनोविचः ॥

सध्यामयसाधारणस्यस्यमाह योगिवाक्यवक्त्रः

जयात्मा चैव दिवा नां ब्रह्मादीनां समावर्ति ।
सन्निः सूर्या सुराणाञ्च तेन सध्या प्रकीर्तिता ।

सुश्रुतायामस्य नित्यस्य नित्यत्वमाह दृष्टीगपरिचिष्टम्—

अत ऊर्ध्वं प्रवक्ष्यामि सन्धीपासनिकं विधिम् ।

अनर्हः कर्मणा विप्रः सुश्राद्धो नो यतः श्रुतः ।

तथा—एतत् सञ्ज्ञावयं मोक्षं प्राप्नुय्यं यदधिष्ठितम् ।

यस्य नाम्नादस्त्व न स ब्राह्मण उच्यते ।

अथानुसङ्गः

अनाद्यन्तं यद् बीजा जगद्विषा तत्त्ववादिना ।

आप्यो राजभृतसेषा द्वितीयः मायविश्वयी ।

द्वितीयो ब्रह्मवाण्यः त्रिचतुर्थो यामयाजकः ।

पञ्चमस्तु भूतल्लेषां दामस्य नगरस्य च ॥

अनङ्गतांस्तु यः पूर्वां सादिश्या चैव पश्चिमा।

मीपासीत हिज. सन्ध्यां नृ पठीद्विजाग्रतः कृतः ॥

अथ सुश्रुताचार्यस्य निर्यत्नाभिधानात्

सर्वकालमुपस्थानं सुखायैः पारिविध्यते ।

अथ तत् सूक्तं श्रीचरित्रमातुरभीतित' ॥

इति विष्णुपुराणोऽथ । सर्वकालं प्रातर्भोज्याह्निकसंध्यकाह्निकम् । विभक्त-
यित्तविधेयः । तेन अतोदावपि स्वस्थानाचरन्ति । अतएव योगिनाश्च स्वस्थाः ।

सर्वानस्योपि धी विप्रः सुखीपासुनतत्परः ।

आज्ञाप्यास न हीयेत अन्वयान्तरातोऽपि सन् ।

सन्धावस्तीऽपि निर्वर्त्तयैवादिबिकर्षनिरनः यथोचितप्रौढः प्रयत्नावपीति
रवाकरः, यथासाधव्यापकीऽपीति युक्तम् । सन्धाकावत्सहीराविद्युत्-
द्वयमुक्तानिक्कः । तवाथ दृष्ट

अङ्गीरासस्य यः सुम्भिः सूर्येण च वषट्पिर्जितः ।

सुगं च सुमन्त्रा सुमाख्याता सुनिमित्तत्वदर्शिभिः ॥

सूर्यनक्षत्रवर्जितः । तथाच वराहः

अर्हसि मया सन्धा व्यल्लभिता न तास्का थावतुः ।

वैजःपरिधानिरुषा भागोरहर्द्विं द्यावत् ॥

असाध्यन्तर्लोका परिभाषमाह दशः

राधाशक्तकाली मास्यौ च सम्भ्रादिकालं चष्यते ।

दर्शनाद्बिरेखावास्तदन्ती मुनिभिः कृतः ।

नाही दण्डः । अक्षमाह योनियाश्रवस्काः

आसन्नही तु सततं दिनारात्रोर्यथाक्रमम् ।

सन्ध्या मुहूर्तमाख्याता क्रासे उह्यी समा श्रुता ॥

मुहूर्ते प्रथमकालमाह आतातपः

प्रातःसन्ध्यां च नक्षत्रानुपासीत यथाविधि ।

सादित्वा पश्चिमां सन्ध्यामह्नां च मितवभाकराम् ॥

अतएव योनियाश्रवस्काः

सन्धी सन्ध्यानुपासीत नास्मि नोद्वेते रवी ।

मध्याह्नसन्ध्याया मष्टममुहूर्तकालमाह श्रुतिः

पूर्वापरे तथा सन्धेः सप्तचरे परिकीर्तिते ।

सप्तसूर्येऽपि मध्याह्ने मुहूर्तः सप्तमोपरि ॥

सन्ध्याकालातिक्रमे कालान्तरे प्रायश्चित्तं कृत्वा तस्याः करणं तथाच व्यासः

सन्ध्याकाले व्यतीते तु न च सन्ध्या समाचरेत् ।

माघर्षी दशदा जया पुनः सन्ध्या समाचरेत् ॥

यत्तु काम्योच्छेद्यं विविधा तु कृता सन्ध्या कालातीया इवा भवेदिति तदङ्गत-
प्रायश्चित्तपरम् ।

After this the hymns uttered in the Sandhyā prayer, the mode of reciting the Sandhyā prayer, worship of gods, its varieties, mode of performing the worship, a list of gods to be worshiped, mode of recitation of mystic words or holy names (Japa), distribution of rice etc. among the lower animals, feeding the guests, time of taking food by the Hindu house-holder, actions to be performed after taking the daily meal, etc. are most exhaustively treated of in the first chapter. While in the second Tithis (Lunar days) and rites to be performed in the each of them respectively, as well as fasts observed in Janmāṣṭamī, Rāmanavamī, Śivacaturdaśī and others, are extensively described. This chapter includes also the worship of the goddess Durgā, Kālī, etc. definition of a Sankrānti, how many Sankrāntis are in a solar year, their respective names, as well as ceremonies to be performed in them. Śrāddha ceremonies of different kinds and modes of their performance are fully discussed in the

third chapter. The codex being an incomplete one, we could not supply the accounts of the remaining portion of it, nor the last colophon.

विश्वरूपम्—पुस्तकेऽपि न् राघवेन्द्रकृतोत्पत्त्यासारसंघटीऽसम्पूर्णा वर्तते ।

No. 11. दोलयात्राप्रयोगः । Dolayātrāprayogaḥ. Substance, country-made red paper, 13×5 inches Folia, 14. Lines, 6-7 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, nearly fresh. - Prose. Generally correct. Complete

A guide to the performance of the Hindu festival known as Dolayātrā in Bengal and Holi in other parts of the India, performed during three or five days commencing from the full moon of Fālguna under the name of Dolayātrāprayoga. Anonymous.

श्रीरूपस्य दोलायात्राविधानविषयकोऽयं निबन्धः ।

THE SCIENCE OF MUSIC.

No. 1. संगीतदामोदरः । Saṅgītadāmodaraḥ. Substance, country-made white and yellowish paper, 18×3 inches Folia, 66. Lines, 6-7 in a page. Character, Bengali. Date, Saka 1633. Appearance, very old, worn out. Verse Generally correct. Complete.

A work treating of the science and art of the music with the allusions of Kṛiṣṇa's amorous plays in the Vṛindāvana with milkmaids in Sanskrit verses under the name of Saṅgītadāmodara, by Subhankara, son of Śrīdhara. This work is complete in five stavakās or chapters.

Beginning. श्लोकः ।

भावो हावानुभावो गति समयदशाख्यान दूतीविभाषाः
 स्त्रीपुंसौ नादनीतस्वरगमकाचा सूक्ष्मा वरंतामा ।
 धामो रागाधिताश्च श्रुतिचचिव कलावाद्यमावाङ्महारा
 मृत्यं निर्दोषिगानानति नयनरसाः कृष्णलीलां वदन्तु ॥
 गङ्गा यन् पादसङ्गात् सरिदुपपरि परिक्रोहतेऽनङ्गहारी
 यस्याङ्गाङ्गकटा सज्जति दिविसदामुत्तमाङ्गे भवितुम् ।
 इन्दुयन्त्रेभभावद्वत इति जगदानि + + रीचिसरङ्गः
 पद्मोक्तङ्गाङ्गरागं हरिमन्त्रतद्वचनानु धिनन्तु वाचः ॥
 जगयति सततमिदमतीव मोदं स्त्रीचनयोः ।
 सङ्गीतकलाशवे रम्यये नाय्यदर्वर्षे यय ॥
 सङ्गीतपूजामपि रजकोपसङ्गीतधर्म्यं नटीरधोषु ।
 वसन्ति सर्वे च गुणाः प्रयुक्ता भावावली वारदवारदासु ॥
 यदयश्च सारं भरतादिषु तत्तन् समाकृत्य रसाङ्गरामं ।
 श्रमद्वयः सम्भूतमन्दरेण सङ्गीतदामोदरमावतीति ॥
 यदास्ति सङ्गीतसरोजिनीनां सप्रवशाहेषु विपासु भावः ।
 विपासवः केनचकैलिषहं सङ्गीतदामोदरमाद्रियञ्चम् ॥
 पुष्पाणि पञ्चस्रवका सुरारिर्विलासहासीज्ज्वलकेसरीषाः ।
 सङ्गीतदामोदरके बुधानि चेतो हराः सङ्गयना विचिन्नाः ॥
 काम्यं न भावेन विना, न भावेन विना रसः ।
 न भावेन विना श्रुत्यं न भावेन विना जगन् ।

अतो भावस्य प्रधानत्वात् रसहेतुत्वात् स्वनिवृत्त्याश्च प्रथमती भावनीयी-
 दशमः ।

- काश्चिन्दीपुनिनाक्रोहे क्रीडन् संवितुं हरिं ।
 राधाधामोरनारीणां भावाः पचाग्रदागवाः ॥

रसान् भावयन्तीति भावाः ।

विरिचिनारदी रम्या वृद्धभरतमुमुहः ।
 वदन्ते नाय्यमानां पत्तारो लोकविश्रुताः ॥
 तैदकास्त्रिविधा भावाः ध्यायि मध्यादि शालिकाः ।
 स्वायि भावा नवेव सूरयस्युर्ध्वभिचारिणः ।
 अयस्त्रिंशदिति प्याता अवाधो शालिका मताः ॥

प्रथमे यः समुद्रतुल्यमानोऽप्यवतिष्ठते ।

स्थायी भावः स विज्ञेयो व्यभिचारो ततोऽन्यथा ।

ये तूपकर्तुमायान्ति स्वायिन भावसुगमम् ।

उपलब्धं च गच्छन्ति कथ्यन्ते व्यभिचारिणः ॥

अल्पान्स्विरचितत्वात् सत्यसुख्यते गुणः ।

तेन सत्ते न निर्बुधाः साधिका परिकीर्तिताः ॥

Afterwords these three Bhāvas Sthāyī, Vyabhicārī and Sāttvika are enumerated with their respective names and Rasas also to which they belong. They are followed by Havas, Anubhāvas, with which the first chapter is finished. The subjects treated of in the second chapter are नायिका, नायक, नाद (sound), गीत (song), ज्ञानं सूत्रं (?) भुवः, सङ्कट, निवारक, etc. The third chapter begins with स्वर (such as ष, ञ, ण, न, प, य, नि), and treats of मूर्च्छना, राग, रागिणी, (method of singing), and ताल with their varieties. The fourth chapter treats of भुति, नायकसचिव (companions of the hero) कला (fine arts), वाद्य (musical instruments), अङ्गहार (motions of several parts of the body), नृत्य (dancing), अभिनय (acting, including Drama with its varieties, etc). The fifth chapter after enumerating the defects of a singer mentions रस with its varieties as well as definition of each of them. At the end of the work the author gives a short account of his own in this way :—

नारायणानिरुद्ध श्रीधरकुलसिन्धु कुसुदिनीवर्धुः ।

दीवाकरतारहीनदः स शुभद्वारी जयति ॥

श्रीदेवकीनन्दन राजशेखरी सुसेनदाभीदरकी सहोदरी ।

एषा मदीयाहसुवाचतुषी कति कति वितरतेन पूर्वाम् ॥

अशुभमेव एवाप्तु भवसेदिति जायतु ।

साक्षात्कीयकुले जन्म कविता हरिमन्त्रयः ॥

इदमिदमिदनासे कुमचिञ्चलच ॥

श्रुतिमिति कति वाचः किञ्चनीचैः स्फुरन्तु ।

स्तुति मम न श्वेती वन्द्यादृश्यदृष्टा

दरतरङ्गमसारे पीयमाप्नोक्तसारम् ॥

अपिच

अशुदितमिदं किञ्चिज्जातु तत् सर्वमेवम्

विदधतु मम दीर्घं साधुमन्त्रैर्दाराः ।

अधिरत्रनि ममाहः किं विषयं नानि भवो
 तिरयति तिमिरोधं ताडयन्प्रपादे ॥
 व्याकारकृतिकाव्यकोपमरतासहारतकर्मम
 ध्योतिः पिङ्गलनाटकप्रसूनक्रीडासङ्गानोदः ।
 यो वैपायनवचिते कश्चिन्मयीद्वारे निमग्नान्तरः
 स योमानतमीच्छुमहरकविः सङ्गीतदामोदरम् ॥
 सङ्गीतदमोदरहस्तमुक्तावलीमुपासीतनमेव श्रेयधिः ।
 सङ्गीतमास्त्रे मंदितेः किमन्यैर्यथाधिपुत्रेषु पुलाकसिद्धयैः ॥
 यूनां यौवतमिन्दिराचनवतां इन्दारकाणां सुवा
 सावाग्यं वसुधामुर्जां मधुलिङ्गां मासमुदचन्द्रधुः ।
 किञ्चाश्वो ज्वरिषाविरागत इव प्रेयान् कुरङ्गीडमान्
 श्वेतो पाङ्क्ति तथेदमस्तु सुखिनां सङ्गीतदामोदरं ॥
 चामुसमारमुद्गु मंगलं कदा विद्यावर्यैश्चिभिः ।
 श्रीर्षीं वारिचिद्विद्युतां कृतस्वखानामापुरवन् खेचतु ।
 स चनां रुदि किरलोपति मग्नौमल्य गुहां रतिं
 सङ्गीतोत्सवसेविनां वदन्तु मन्सङ्गीतदामोदरः ॥
 ध्यातो यः कविचक्रवर्तिपदती विद्यावनेरचितः
 श्रीमद्रेवमिजं यमज्जुनयमाः श्रीजीमनश्चौधरः ।
 तस्य श्रील यमहरस्य भवितो सङ्गीतदामोदरे
 साभीमाः सवकः प्रपन्नितरसः योमानर्थ पञ्चनः ॥

Colophon. समाप्तचार्य सङ्गीतदामोदरस्य रतिः ॥ श्रीकृष्णः प्रवान् ॥

रामाभि काल चिति(१)नाम श्राव

- कुशीरुदी भावति कृष्णपथे ।

(१) The date given in the above śloka is a confounding one for after the analysis of the Sanskrit śloka the date appears at first to be 1333 Śaka Rāma - 3, Agni - 3, Kāla - 3 and Kṣiti - 1. That might be the date of original composition of the work. But the meaning and style of śloka leads us to take it as the date of copying the codex. The very appearance of which seems not to be older than one hundred years of 1733 Śaka. In this case we have to take the number indicated by Kāla for 7 Kāla is nowhere used as indicating that number. Kāla generally indicates 3 Bhūta (past), Bhaviṣya (future), and Vartamāna (present). If Kāla be taken for as name of Śiva (यल्लभन्) number 6 might be obtained from it. Then the date being 1633 the codex would be two hundred years old.

नलासिखच्छीमुद्रपादपत्रम्

सङ्गीतदामोदरमाधयनात् ।

श्रीकृष्णः ।

विवरणम्—सङ्गीतदामोदरो नाम शीवविषयकोऽयं निबन्धः खाद्याङ्गीयान्वयज शीवरात्मज
समहरकविचक्रवर्तिप्रणीतः । सङ्गीतदामोदरानि सर्वाण्येव श्रीकृष्णखीलाविषयकादीत्यस्य सङ्गीत-
दामोदर इति नाम ॥

EPICS AND PURĀNAS.

No. 1. महाभारतं द्रोणपर्वः । Mahābhārataṁ Dronaparva. Sub-
stance, country-made yellow paper, 25 × 5 inches. Folia, 429. Lines,
3-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, not very
old. Verse. Generally correct. Complete

This codex contains Dronaparvan, one of the eighteen parts of
the Mahābhārata, relating the heroism of Droṇa in the battlefield of
Kurukṣetra and his death. It is the seventh Parva.

इत्येकैऽङ्कितं महाभारतस्य द्रोणपर्वसमाप्तं वर्तते ।

No. 2. महाभारतं कर्णपर्वः । Mahābhārataṁ Karpaparva. Sub-
stance, country-made yellow paper, 20 × 5 inches. Folia, 255. Lines, 4-7
in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, almost fresh.
Verse. Generally correct. Complete

This codex contains a complete copy of the Karpaparvan or a
part of the Mahābhārata relating the exploits done by Karṇa
in the battlefield of Kurukṣetra as well as his death caused by
Arjuna. This is the eighth Parvan.

इत्येकैऽङ्कितं महाभारतान्तर्गतं कर्णपर्वं सम्पूर्णं वर्तते ।

No. 3. महाभारतं शल्यपर्व । Mahābhārataṁ Salyaparva. Substance, country-made yellow paper, 25 x 5 inches. Folia, 78. Lines, 4-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, almost fresh. Verse. Generally correct. Complete.

Salya Parvan is the ninth of the eighteen Parvans of the Mahābhārata dwelling on Salya's deeds in the battlefield of Kurukṣetra and his death.

পুস্তকটিতে মহাভারতান্নগত শল্যপর্ব বর্ণিত ।

No. 4. महाभारतं गदापर्व । Mahābhārataṁ Gadāparva. Substance, country-made yellow paper, 25 x 5 inches. Folia, 83. Lines, 4-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, not fresh. Verse. Generally correct. Complete.

Gadā Parvan is the tenth of the eighteen Parvans of the Mahābhārata relating the dual fight with Gadā of Bhīma and Duryodhana as well as the death of latter.

পুস্তকটিতে মহাভারতান্নগত গদাপর্ব বর্ণিত ।

No. 5. महाभारतं स्त्रीपर्व । Mahābhārataṁ Strīparva. Substance, country-made yellow paper, 25 x 5 inches. Folia, 75. Lines, 3-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

Strīparvan is the twelfth parvan of the Mahābhārata relating the funeral ceremonies of the Kauravas as performed by their respective wives.

পুস্তকটিতে মহাভারতান্নগত স্ত্রীপর্ব বর্ণিত ।

No. 6. भगवद्गीता शङ्करभाष्यसहिता । Bhagavadgītā Śaṅkarabhāṣyasahitā. Substance, country-made yellow paper, 16 × 7 inches. Folia, 165. Lines, 4-9 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, fresh Prose and verse. Generally correct. Complete.

This codex contains text of Bhagavadgītā, with the Gītābhāṣya or commentary on the Bhagavadgītā, by Śaṅkarācāryya.

पुस्तकेशिन् परमहंस परिमानाचार्य श्रीशङ्कर भगवत्पूज्य गीताभाष्यसहिता भगवद्गीता सम्पूर्णा वर्तते ॥

No. 7. कालिकापुराणम् । Kālikāpurāṇam. Substance, country-made white paper, 24 × 6 inches. Folia, 222 (of which fol. 155 is wanting). Lines, 6-11 in a page. Character, Bengali Date, 1 Appearance, very old, torn and worm-eaten in parts Verse. Generally correct. Complete.

One of the Upapurāṇas dwelling on the greatness of the Goddess Kalikā, noticed in No. 13 Purāṇas.

इरावतिदत्तपुत्रपुराणेव्यवसृतम् कालिकामाद्याविषयकम् ।

No. 8. मार्कण्डेय चरिणी । Mārkaṇḍeya Caṇḍī. Substance, country-made white and yellow paper, 10 × 4 inches. Folia, 61. Lines, 3-9 in a page Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

A portion of Mārkaṇḍeya Purāṇa, relating three different stories on the adventures of the great goddess Caṇḍī. The Mārkaṇḍeya-purāṇa has been edited and translated by Mr. Pargiter in the Bibl. Ind. series.

Colophon इति मार्कण्डेयपुराणे स्थावर्षिले मन्त्रशरी देवीमाहात्म्यं समाप्तम् ॥ श्री सत्सत् ॥

विवरणम्—मार्कण्डेयपुराणान्तर्गत देवीमाहात्म्याभिषेकविष्णोऽष्टमतिथिसिद्ध एव ।

No. 9. उत्कलखण्ड पुरुषोत्तममाहात्म्यम् । Utkalakhanda Puru-
ṣottamamāhātmyam. Substance, country-made yellow paper, 18×5
inches. Folia, 174. Lines, 6-8 in a page. Character, Bengali. Date, 1
Appearance, old, decayed. Verse. Generally correct. Complete.

A portion of the Utkalakhanda of the Skandapurāṇa dwelling on
the sanctity of the Puruṣottamakṣetra or Purī.

पुस्तकेऽस्मिन् स्कन्दपुराणोद्योत्कलखण्डात्मर्त पुरुषोत्तममाहात्म्यं सम्पूर्णा वर्तते ।

No. 10. काशीखण्डं सटीकम् । Kāśīkhaṇḍam Satīkam. Sub-
stance, country-made white paper, 15×6 inches. Folia, 251. Lines, 9-11
in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1761. Appearance, very
old, decayed and torn. Verse and prose. Generally correct. Incomplete
(Adhyāyas or chapters 1-50 both included being wanting).

This codex contains the last portion of Kāśīkhaṇḍa a part of the
Skandapurāṇa dwelling on the greatness of the sacred place Kāśī,
(Benares) beginning with 51st Adhyāya upto the end, with the com-
mentary of Rāmānanda in both the margins. At the end of the
commentary the commentator gives a short account of his family in
this way :—

वेदान्तोऽयं पुराण भारतविषयी श्रीसत्यवत्यात्मजः
सांख्ये श्रीकपिष्ठः कबाद इह यो वैशेषिके मोतमः ।
न्याये योगनये पतञ्जलिरसौ चन्द्रभाषणभी
महाभाष्ये चतुर्भुजो विजयते प्राङ्काण्ड कीर्तारिणः ॥
आद्योऽयं व्यासपदं प्रमृषणमभिर्मासी सुतन्द्विषो
विषी मदावरण तनयः सहाय्यरः सम्पति ।
मन्त्रार्थजिह्वरे ततः समभवन् श्रीरामनाथः सुत
सेनेयं विद्विता दिताय विदुषा टीका बुधैर्नोत्पत्ताम् ॥

पुस्तकेऽस्मिन् स्कन्दपुराणान्तर्गतकाशीखण्डस्योत्तरार्धं वर्तते ।

No. 11. वाशिष्ठचन्द्रिका । Vāsiṣṭhacandrikā. Substance, a thick bark of a tree very skilfully polished so as to be fit for writing, 24 × 6 inches. Folia, 80. Lines, 4-11 in a page. Character, Bengali. Date, Saka 1476. Appearance, somewhat old, torn and decayed in parts. Prose. Not correct. Incomplete.

An incomplete commentary on the Yogavāsiṣṭha, entitled Candrikā, upto the end of the Utpatti prakaraṇa, occupying nearly the whole of the first page of fol. 45, by Ātmasukha, pupil of Uttamasukha a great hermit of his time. This commentary is followed by another one entitled Vāsiṣṭha Padadīpikā, by Advaya-raṇya, to be described afterwards.

Beginning of the Candrika. श्री भगवते गवेष्टाय ।

अविद्याकलितं हेतुं नरसिंहाभिधं महः ।
 वेदान्तवेद्यं वन्दे च परमानन्दविग्रहम् ॥
 सर्वसुखसमुत्पत्तादयो जीवजातमनिति भुविर्जयो ।
 तस्य वेदविदितस्य वर्ण्यते हि महत्त्वमपि स्यादयो गुरोः ।
 भक्तभर परिपन्थि दीनदानेकशीले
 मुनिवरनिगुरव्ये पूज्यनामाभिमुखम् ।
 विधुत सकलदीनं सर्वविघ्नहर्त्रे
 भुविस्तुततमारादाद्ये विवरायम् ॥
 यो दीक्षणीमधिगतः शिष्याजपादा
 बाह्यान्तरे निरचितोपनिषीच्छिवम् ।
 हृष्ये च धारयति विघ्नशान्तिं श्रीव्यादध्यान्
 समस्त सुरवन्दितपादपङ्कजः ॥
 यस्य महामहिमसागरसन्धिगङ्गाः
 सद्यः पुनाति सकलम् जनसायपाकात् ।
 सा शारदा विषयमेव देवैः
 सेव्या समस्त करमाद्य ददातु मङ्गलम् ॥
 बाह्योक्तिस्तुतिवाच्यज्ञा सद्यस्तुत्तवादिनो ।
 प्रज्ञासागरसम्पत्ता महर्षांसि पुनात्यन्त्रम् ॥
 अग्निष्ठ बाधपादाद्य धरिषस्ता विधी मम ।
 वपांसि पुष्पता यानु चित्तज्ञानि दीपताम् ॥

श्रीमद्गुरुनमोऽस्तुतः सहस्रितार्यदाः ।

प्रथमं सूत्रावहितः कुर्वे वासिष्ठचन्द्रिकाम् ॥

वासिष्ठमिहं तितोर्षामि हनुमानिब खीषया ।

रामपादाम मकराह चतुर्भुजं सुरयः ॥

यस्य सत्यज्ञानान्दाद्वितीयः परमात्मा भववशाद्यस्यः कथादी विवाहितमः
प्रधानो जीवाश्च चित् प्रधानो भावनाज्ञानकर्मानुसारेण सुखम् । + +

+ + + +

इमं वासिष्ठसमुद्भूतं वैराग्यं सुसुषुप्त्यवधारणमनुपपत्तिं स्निग्धपद्ममणिर्लोक-
प्रतिपादकं कर्मकरचक्रलोचनेष्वक्षान्मन्त्रतरङ्गविशेषैराग्योपरतिविश्रा-
णादि रत्ननिखिलं मन्त्रोपलब्धये यदानति व्याख्यातानः ॥

End.

नाति ।

Colophon. इति श्रीमन् परमहंस परिज्ञानश्राव्यार्षीतिलसुखं पुष्पपादमिथ श्रीमदाफ-
सुखकृती वासिष्ठचन्द्रिकायां चतुर्भुजप्रवर्यं समाप्तम् ॥

विवरणम्—पुस्तकैक्येन श्रीमदात्मसुखविरचिता वासिष्ठचन्द्रिकायां योगवासिष्ठटीका चतुर्भुज-
प्रवर्यणात् वर्तते ॥

It has been already said, that along with the above described commentary the codex contains also another commentary, entitled *Vāsiṣṭhapadadīpikā*, by Advayāranya occupying last 3½ and half fol. (from the 2nd page of the fol. 45 to 80) This, dwelling on the last three (Sthiti, Upasāma and Nirvāṇa) prakaranas only is also an incomplete one.

Beginning. नाति ।

End.

पूर्वोक्तं श्रीमत्काव्यप्रकाशे प्रथमः प्रधानमिति मुख्यव्याख्या प्रथमं तत्र
मन्त्रोपायो निष्कामकर्मादिरिति प्रथमाध्यायः यद्गुणाख्या (१) मूढस्य
तावदुत्तरं प्रकारः काकतालीयादिकारेण वै वैराग्यं द्रष्टव्यं संसृष्टः
इत्यादि विष्कुरितः तस्य सत्त्वेदनस्यानर्थभावनं कल्पनात्यायः घटना विस्मयं
आवेदनं वै वेदनराहित्यं यथामिती संसारे नमस्वीत्यर्थः ।

Colophon.

अथारण्यनिर्वाचे वासिष्ठपददीपके
संस्काररनिर्वाचनिर्वाचप्रक्रियाव्यवसायम् ॥

The following lines will throw some light on the origin of the work.

अभिज्ञानोदयनीरजराजिः औषधौकटाच कक्षयाहितवचसाः ।
श्रेयसनीतु भवतां भवतापक्ष्मा चक्षुःश्रुतिविनीततत्त्वः ।
चौराभिर्यक्ष्मजेन कायमव्यामात् सुमाखीकृता
रवीश्वरः परिवाहितः प्रमदितो नीरजतां प्रापितः ।
विश्वो न विद्वेष्ट एव सङ्गमश्यानामनां प्रायशो
दीवानामिति पापशब्दं मनसा शुभं भजे धूर्जटिम् ॥
द्विरथ सङ्कर विभी सरसाश्वपथ
पङ्केन भङ्गमनवाव तरोपचारः ।
यविघ्न मूल खलनाय विषाणद्वजः
सन्तर्कितोऽसि भगवान् स्वस्त्युद्यतस्तम् ॥
छिद्यते वरदपिशा भगवता दक्षस्य सन्धानदे
रीन शम्भुकर्षकैश्च कथमाव्याससङ्गमुद्दिता ।
तैनासौ सङ्गबाभिधौ * + श्रीभैरवा भावना
म्यासक्त प्रमदपदानरक्षिकीनिर्वाणचिन्तामणिः ।
यस्याऽङ्गविवीचभागि विजयाश्रीहाटना विष्णुर्द
शम्भुः कैटभ पाटनस्य वपुषा स्वीयं वपुः स्वातवान् ।
गौरी सङ्गविजयनाय तटिनी तथ्यूलना वाचकान्
माता गौतम + + + नी वाचकाः
नमोऽस्तु रामाय निरङ्कुशनिचे नमो वसिष्ठाय विशिष्टकर्षणे ।
नमोऽस्तु वाक्यौक्तिकविद्यामाधुजे विवेक कीर्तये + कलिप्रालिने ।
यस्मिन् नीलविधौ निधाय भगवान् विद्यामपारोद्यमम्
वद्राष्टारमन्त्रः प्रियासङ्घट्टः क्षेत्र चचाराम च ।
दत्ता नाम मित्रं लवीपङ्कतये विद्याधिकारोचितं
प्रायशं परमं शुभं मुनि महादेवाभे सङ्गजे ॥
स अयति कविता सुभागिधामं कुलभूपतिरपिमोऽभिनन्दः ।
अति विपुल भाव्यमासक्तमार्गं प्रवृत्तनीपङ्कति यं सङ्घार ॥

तिरुः कीर्त्तीऽहं कीटी च तीर्त्तानी वायुरवधीत् ।
 दिवि मुम्यवरीसे च तानि ते मनि जात्रवि ।
 नन्दिनीत्येव ते काम देवेषु नलिनीति च ।
 इन्दा पृथ्वी च सुभगा विप्रकाशा शिवासिता ।
 विद्याधरी सुप्रमदा तथा लोकप्रसादिनी ।
 सेमा च जात्रवी चैव शान्ता शान्तिप्रदादिनी ।

इत्यनेन गङ्गासावाद्य श्रीं नमी नारायणाय इति मन्त्रेण सप्तवारामिजमं लक्षं
 विप्रतुः पञ्चान् वा मूर्द्धि प्रक्षिप्य

श्रीं चन्द्रकान्ते रघुकान्ते विष्णुकान्ते वसुधन्दे ।
 मृगतिके हरि मी पार्ष्ण्यया दुष्कृतं कृतम् ।
 उद्धृतासि दराईच कृष्येच प्रतवाज्जना ।
 नमस्ते सर्वलोकानां प्रमथारिणि सुवर्ते ।
 आदत्त मम गात्राणि सर्वे प्रापं प्रसादय ।

इत्येताभ्यां मन्त्राभ्यां चतुर्मासकम् तथा गात्राणि प्रक्षिप्य चरेत् विप्रैश्च
 मन्त्रान्तरं यथा—

श्रीं कुक्ष्येयं गङ्गायका नैमिषं पुष्कराणि च ।
 तीर्त्तायेतानि पुण्यानि क्षानकाणि भवन्तिह ।

इति संक्षुब्ध नासाच्चिकङ्कान् कराभ्यां पिपाय प्रवाहे प्रवाहाभिमुखः स्त्रिय-
 लज्जि सूर्याभिमुखस्त्रिगुण्येत् । गङ्गायाम्नि विप्रैश्चमनः
 श्रीं विष्णुपादाब्जं सञ्चूते गङ्गे निपपगामिनि ।
 नर्मद्वीतीति विष्णवे पार्ष्ण्ये मी हर जात्रवि ।
 ब्रह्मया भक्ति सम्पन्ने श्रीमार्तदेवि जात्रवि ।
 अमर्तेनाम्बुना देवि भागिरथि पुनीहि माम् ।
 इति पठित्वा भज्येत् ।

No. 13. लिङ्गाञ्जनचन्द्रिका । *Lingārcanacandrikā*. Substance,
 country-made reddish paper, 18×5 inches. Folio, 47. Lines, 10 in a
 page with a gulf of half an inch in the middle. Character, Bengali.
 Date, 1 Appearance, not fresh. Prose and verse. Not correct.
 Complete.

A guide to the worship of Liṅgas or symbols of different kinds of Śiva, compiled by Śaḍāśiva, son of Gaṅgādhara, after consulting several works on the same subject, entitled Liṅgārcanacandrikā, entirely different from Liṅgārcanatantram, an original Tāntrika work noticed in No. 83 Tantras.

Beginning. ओं नमः शिवाय ॥

सुमा कटितटस्फुरन् करिवराननापीकन
प्रसन्नहृदयं शिवा सदयमिन्दुचूडं नमः ।
प्रचम्य विरिजाद्यं भजनमावदत्तेष्ठितम्
क्षिताननमनामयं प्रियमुन्मासदायं मुदा ।
वंशीक्षिन् दम्पुत्रनामनि सङ्गान् विशुद्धिं लायास्तमूत्
ननुक्तस्य सुधी मदावर इति प्लाती जययाख्याया ।
ननुपुत्रेण सदाशिवेन विदुषा दृष्टा निवन्धान् पुरा
श्रीक्षिद्वाद्यं नचन्द्रिका विरचिता विद्वच्चोरेष्टदा ॥
विश्वविश्वेश्वरीरत्नं गुणविवेचका मन्तरं
विद्वाय कथयन्तु तत्तदिह दूषणं सञ्जनाः ।
न फल्गुजगद्गुणैः किमपि क्षीयते नामकं
दीनाश्वमयमर्षणा किमुदिनेन खेदापहा ॥

Inorder to establish the superiority of Śiva over all gods and goddesses, extracts from Vedas, Upanisads, etc. are quoted here. It shows also that of the eighteen Mahāpurāṇas ten establish the greatness of Śiva though only one undergoes the name Śaiva, while of the rest only four are Vaiṣṇavas, two Brāhma, one Āgneya and one Śāvitṛa, as—

तत्र शैवानि शैवज्ञ भविष्यच्च विगीतमाः ।
मार्कण्डेयं तथा लैङ्गं वाराह खान्दमेव च ।
मात्स्यमथस्तथा कीर्त्यं रामनच सुनीयताः ।
ब्रह्माण्डश्च दशैवानि त्रीणि लघाणि संख्याया ।
यस्यानां सदिना शिवस्यैव प्रकाशते ।
असाधारणया मूर्त्या नाद्या साधारणेण च ।
विदन्ति शिवस्यैवानि शिवस्यैव प्रकाशते ।
विश्वोर्द्धं वैश्वं तत्त्वं तथा मानवतं तथा ।
नारदीय पुराणश्च गारुडं वैश्वं विदुः ॥

ब्राह्म' पारं ब्रह्मणे व' चोराधेवमिदम् ।
 सावित्रं ब्रह्मवैवर्तमिवमृतादम् अदम् ॥
 दशमैवपुराणानि सात्विकानि विदुर्मुखाः ।
 वैश्वदेवि च अत्तारि तामसानि सुनीश्वराः ।
 चण्डिकाया श्रीतथर्थासेषु तद्देवता हरिः ।
 ब्राह्मे तु राजसे वैश्व सेव्ये सर्वेषु सप्तमाः ॥

Then the greater merit of the worship of Siva in a symbol than that in an image has been discussed fully and Līngas (symbols) are also enumerated thus—

चर्चानां परमो धर्मः शिवलिङ्गाद्यं न परं ।
 न तस्मादपरो धर्मो चर्चानां परमो नृपाः ॥
 लिङ्गाद्यं नमभावस्तु वेदेषु वज्रधा नृपः ।
 वेदेरेषि न पिशातस्तन् ममादौ नराधिप ॥

लिङ्गाभावे तु प्रतिमायां शिवपूजनं कार्यम् । विद्याधरसंहितायां—
 लिङ्गं प्राधान्यतः पूज्यं तथावेरस्य नीचकम् ।
 लिङ्गाभावे तु वेदः स्नान् पूजायां स्थापने मनेति ।

पञ्चराग-काशीर-पुष्कराग इन्द्रनील गोमिदबिद्धमनीश्वराराजत-सीवर्षहीरक-
 चारुदवाचत्रयिवनातः पार्ष्णिचसुत्तरीतरनिति ॥

Afterwards which of these Līngas is to be worshipped by each of the four castes, the definition of each kind of the Līngas, the manner of worship, etc. are treated of with authorities of several Śāstras. It ends as follows—

लिङ्गपूजनं पराये न कार्यं तदुक्तं शिवरश्मये—
 शिवलिङ्गाद्यं न बिभ्रो यः पराये करिष्यति ।
 स वेदपश्चिपूषोऽपि पिशाचो भवति भुवम् ॥
 अनन्तफलदं धर्मं शिवलिङ्गाद्यं नार्जितं ।
 कः प्रवृत्ति मृदाया पराये जनलोभतः ॥
 शरीरमपि दीर्यं स्नान् कदाचित् जनलोभतः ।
 फले न देयमन्यथै शिवलिङ्गाद्यं नोद्वेगम् ॥
 वेदपारायचैर्वर्णैरगनोरपि सम्यक् ।
 सशान्ततपोभिश्च सत्पराये न विनश्यति ॥

Colophon. इति दशरथपुत्र पाठक सदाशिव कृता विद्याचर्चनचन्द्रिका समाप्ता ।

विद्वत्—पुस्तकेऽस्मिन् शिवमाहात्म्यात्तद्विद्महेदत्तदर्शनपद्विप्रसूतोनि सप्तमानं विस्तरः समाधीयतामि ।

No. 14. श्रीकृष्णाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम् । Śrīkṛṣṇāṣṭottaraśata-nāmastotram. Substance, country-made white paper, 10×4 inches. Folia, 4. Lines, 6-8 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, not fresh. Verse. Generally correct. Complete.

A prayer to Kṛiṣṇa consisting of one hundred and eight different names from the *Brahmāṇḍapurāṇa* from an interlocution of the goddess of the Earth and Anant.

पुस्तकेऽस्मिन् ब्रह्माण्डपुराणोक्तं श्रीकृष्णसंवादात्तं श्रीकृष्णोत्तरशतनामस्तोत्रं विद्यते ।

No. 15. अक्रूरकृत स्तोत्रम् । Akṛūrakṛita Stotram. Substance, country-made yellow paper, 12×4 inches. Folia, 2. Lines, 3-7 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

A prayer to Kṛiṣṇa by Akṛūra belonging to the *Brahmavaivarta-purāṇa*

पुस्तकेऽस्मिन् ब्रह्मवैवर्तपुराणात्तं अक्रूरकृतश्रीकृष्णस्तोत्रं वर्तते ।

No. 16. विपरीतप्रत्यङ्गिरा नारायणस्तोत्रविष्णुस्तोत्राणि । Viparī-tapratyaṅgirā Nārāyaṇastotra-Viṣṇustotrāṇi. Substance, country-made yellow paper, 12×4 inches. Folia, 3. Lines, 5-9 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

This codex contains three small works (1) *Viparita Pratyāṅgira*, (2) *Nārāyaṇastotra* and (3) *Viṣṇustotra*, each complete in one fol. Of these the first is guide to the sacrifice performed in honour of goddess *Pratyāṅgira* and the last two are prayers to *Nārāyaṇa* belonging to *Kūrmapurāṇa*.

পুস্তকেঃখিন্ প্রবন্ধিরা, নারায়ণস্তোত্র, বিষ্ণুস্তোত্র বর্ণিত।

No. 17. দুর্গাস্তোত্রম্ । *Durgāstotram*. Substance, country-made yellow paper, 11 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 3-7 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, nearly fresh. Verse. Generally correct. Complete.

A prayer to the goddess *Durgā* belonging to the *Kāśīkhaṇḍa*.

পুস্তকেঃখিন্ কাসীখণ্ডখণ্ডে দুর্গাস্তোত্র বর্ণিত।

No. 18. শনৈশ্চরস্তোত্রম্ । *Śanaīścarastotram*. Substance, colourless Bālī Mill paper, 12 × 4 inches. Folia, 5. Lines, 4-7 in a page. Character, Bengali Date, Śaka 1809. Appearance, fresh. Verse. Not correct. Complete.

A prayer to planet *Saturn* belonging to the *Skandapurāṇa*.

পুস্তকেঃখিন্ স্কন্দপুরাণে শনৈশ্চরস্তোত্র বর্ণিত।

No. 19. গঙ্গাস্তোত্রম্ । *Gangāstotram*. Substance, foolscap paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 9-12 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete

A prayer to goddess *Gangā* belonging to the *Padmapurāṇam*.

পুস্তকেঃখিন্ পদ্মপুরাণে গঙ্গাস্তোত্র বর্ণিত।

No. 20. **रुद्राक्षमाहात्म्यम् ।** Rudrākṣamāhātmyam. Substance, country-made yellow paper, 12 × 4 inches. Folia, 5. Lines, 6-9 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, somewhat old. Verse. Generally correct. Complete.

A treatise on the sacredness of Rudrākṣa seed belonging to the Śrīdharmapurāṇa.

पुस्तकेऽभिन् दोषमपुस्तकान्तर्गतं रुद्राक्षमाहात्म्यं सम्पूर्णं वर्तते ।

No. 21. **सूर्याष्टकम् ।** Sūryyaṣṭakam Substance, country-made yellow paper, 12 × 4 inches. Folia, 1. Lines, 3-8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly old. Verse. Generally correct. Complete.

Eight verses on the prayer to Sūryya, the sun, entitled Sūryya-ṣṭaka, belonging to the Padmapurāṇa.

पुस्तकेऽभिन् पत्रपुस्तकान्तर्गतं सूर्याष्टकं सम्पूर्णं वर्तते ।

TANTRAM.

No. 1. **राधातन्त्रम् ।** Rādhātāntram. Substance, country-made yellow paper, 15 × 4 inches. Folia, 60. Lines, 2-6 in a page, with gap of half an inch in the middle. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly fresh. Verse. Generally correct. Complete.

A Tāntrika treatise on rites and observances for the guidance of Śakti worshippers in the form of a dialogue between Hara and Pārvatī. Catalogued in No. 76 Tantras.

मन्त्रपूजादिविवेकसामिनिद्वयविशेषो राधातन्त्रं नाम ।

No. 2. कालीतन्त्रम् । Kālitantram. Substance, yellow paper, 18 x 4 inches. Folia, 13. Lines, 7 in a page, with a gulf of an inch in middle. Character, Bengali. Date, ? Appearance, not fresh. Not correct. Complete.

An original Tāntrika work treating of the greatness of the goddess Kālī entitled Kālitantra. Although the name of the work and the subject treated of in it are the same as in the work described in No. 126 Tantra, the reading differs here and there from that and there is also a chapter more at the end it being complete in twelve chapters instead of eleven.

Beginning. श्री गणः परदेवतायै ।

कैलासशिखरावटं देवदेवं जगद्गुरुम् ।
 सदाय पार्ष्णी देवी भैरव परमेश्वरम् ॥
 देवदेव महादेव सृष्टिसृष्टित्तयात्मक ।
 किमत्रात्मन्यं चाम योमुनिष्ठामि तत्ततः ॥
 कालिका ता महाविद्यां सदाय भेदसुखां ।
 सपञ्चभेदसृष्टिं चतुर्भुवनप्रदाम् ॥
 अथवा सृष्टी विद्या विष्णु लोकेषु दुर्लभा ।
 ब्रह्मकीटिष्वेव जिह्मकीटिमतेस्तथा ॥
 ब्रह्म न ब्रह्मते दीनि किमन्येवं ब्रह्मविने ॥
 इत्येन चन्द्रेणारि बालाभावा प्रचक्षते ।
 इत्येन कालिका माता राजदत्तेन मेवया ॥
 तारा ब्रह्मवी शीला तन्मुखास्तु तया परा ॥
 यथा कुशाग्रिताः कार्यं वात्रा कुशाग्रिका ।
 श्रीमूलनिर्दं सर्वं पूर्वैव कथितं विधि ॥
 इदानीं मन्त्रविदेस्तु कारणं यच्च सुवते ।
 विना योगेन भलेन मध्येणापि समाहितः ॥
 सदायं प्रजपेन्मन्त्रं सर्वसिद्धीश्वरी भवेत् ।
 चतुष्पदे शृङ्गच्छे पूजयेद् यन्त्रं चण्डिकाम् ।
 न तस्य दुर्लभं किञ्चित् विष्णु लोकेषु विद्यते ॥
 स पञ्चमेन देवेभिः सर्वपापैः प्रमुच्यते ।
 एतत् पूजां महादेवि पुणेभ्योऽपि न दर्शयेत् ॥
 अथवा भेतराजस भवनं + + ब्रजित् ॥

End.

Colophon. প্রতি কালোতনে হাদয়ঃ পটভঃ । . . . .

বিরচয়—কালোতনমিদং শিরীষতলাসামন্যতমং ।

No. 3. **কুলার্ণবতন্ত্রম্** । *Kulārpavatantram*. Substance, country-made colourless paper, 18 × 4 inches. Folia, 43, (of which fol. 1 is wanting). Lines, 5-9 in a page, with a gap of about an inch square in the middle. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, very old. Verse. Generally correct. Incomplete, (having neither beginning nor end).

An original Tāntrika work attributed to Śiva treating especially of rites of Kulāscāras among other subjects such as the creation etc. Noticed in No. 14 Tantras.

বিরচয়—কুড়াংগামিখৌঃং তানিকনিবন্ধঃ কুড়াচারমাঙ্গায়াপত্ন্যপত্নঃ ।

No. 4. **মুণ্ডমালাতন্ত্রম্** । *Muṇḍamālātāntram*. Substance, country-made yellow paper, 21 × 7 inches. Folia, 45. Lines, 4-6 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, nearly fresh. Verse. Generally correct. Complete.

An original Tantra corresponding fully with the work noticed in No. 119 Tantras.

মুণ্ডমাঙ্গামিখতানিকৌ জিবন্ধৌঃং সম্পূৰ্ণো বর্ণিতঃ ।

No 5. **মায়াতন্ত্রম্** । *Māyātāntram*. Substance, country-made colourless paper, 12 × 3 inches. Folia, 35. Lines, 4 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse Not correct. Complete.

An original Tāntrika work treating of the influence of Māyā or illusion, entitled Māyātāntra, complete in seven paṭalas.

এই মায়াতন্ত্রাভিষ: কবিতান্নিকনিবন্ধ: সম্পূর্ণ বর্ণিত ।

No. 6. সিদ্ধার্চনতন্ত্রম্ । Liṅgārcanatantram. Substance, Bali paper of yellow colour, 14 x 10 inches, bound in book form Folia, 117. Lines, 8-13 in a page Character, Bengali. Date, 1 Appearance, fresh. Verse. Generally correct. Complete.

An original Tāntrika work on the worship of Śivaliṅga in the form of a dialogue between Śiva and Pārvatī, entitled Liṅgārcana Tantra.

এই সিদ্ধার্চনতন্ত্র সম্পূর্ণ বর্ণিত ।

N. B.—Under this number an incomplete copy of the Liṅgārcanatantram, described in No. 83 Tantras, is found also.

পুস্তকোপলব্ধ সিদ্ধার্চনতন্ত্রমপি খণ্ডিত বর্ণিত ।

No. 7. মহানির্ব্বাণতন্ত্রম্ । Mahānirvāṇatantram. Substance, country-made yellow paper, 21 x 10 inches Folia, 89. Lines, 4-10 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, fresh. Verse. Generally correct. Incomplete.

An original Tāntrika work and the most revered of all the Tantras attributed to Mahādeva. The codex under notice contains only the first half of the text.

এই পুস্তকিহ্ম মহানির্ব্বাণতন্ত্রম্ পূর্বাংশমাত্র বর্ণিত ।

No. 8. **पिच्छिलातन्त्रम् ।** Picchilātantram. Substance, country-made yellow paper, 23 × 10 inches. Folia, 18, (of which fol. 1-9 both including are wanting). Lines, 11-12 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, not old. Verse. Generally correct. Incomplete.

An original Tāntrika work entitled Picchilātantra, divided into two parts. Of which the codex under notice contains only the first part, complete in 16 Paṭals or chapters of which almost the whole of the first Paṭala is wanting.

पुस्तकेऽस्मिन् पिच्छिलातन्त्रस्य पूर्वभागमात्रं खण्डितं वर्तते ।

No. 9. **शक्तितन्त्रम् ।** Saktitantram. Substance, country-made yellow paper, 23 × 10 inches. Folia, 9. Lines, 10-13 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, not old. Verse. Generally correct. Incomplete.

This contains an incomplete text of the Saktitantram.

पुस्तकेऽस्मिन् शक्तितन्त्रस्य पूर्वार्धं वर्तते ।

No. 10. **तन्त्रसारः ।** Tantrasārah. Substance, country-made colourless paper, 20 × 4 inches. Folia, 231. Lines, 5-8 in a page, having a bluch about 1½ inch square in the middle. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, very old, worn out and writing effaced in parts, with different hand writings. Prose and verse. Generally correct. Complete.

A Tāntrika compilation, entitled Tantrasāra, by Kṛṣṇānanda surnamed Āgamavāgīśa. Noticed in Nos. 27, 28 and 29 Tantras.

पुस्तकेऽस्मिन् तन्त्रसारनामोपाधिकं तन्त्रागमसंस्कृतसंक्षेपः संपूर्णं वर्तते ।

No. 11. श्यामाकल्पलता । *Syāmākālpalātā*. Substance, country-made colourless paper, 18 x 4 inches. Folia, 74, (of which fol. 59-69 both including are wanted). Lines, 6-8 in a page, with golf of an inch square in the middle. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, very old. Prose and verse. Generally correct. Incomplete.

A Tāntrika compilation on the greatness, worship, etc. of *Syāma* (Kālī), under the name *Syāmākālpalātā*, compiled from several original Tāntrika works by Rāma. The codex under notice being incomplete we are unable to describe the work fully. It contains only three stavakas or chapters. Of which the first treats of *Vidyādhara* the way to find out the forms of mystic words (Mantras) and *Vidyāmāhātmya*, the greatness and powers of them. The second is named *Dikṣāprakaranopadeśa* or treating of instructions for Gurus in imparting the mystic words to his followers. The performance of daily worship (*Nityapūjā*) etc. are treated of in the third chapter.

Beginning. श्री गतः परदेवतायै ।

आनातीतापि सन्वित् सन्नति जगदवस्थि विचैकदेव-
विंशत्या बुद्धिचेतःप्रकृतिमहदहकारमात्रा स्वदया ।
वर्चोन्मा वर्चधामा प्रकृतिरिति परा गोवते वैदविहि-
या वा वावास्तु तन्मे सन्नतिमिरभिर्दे सर्वसूते नमोऽस्तु ।
अज्ञानध्यानहृदाय चित्तोत्थेय कथाधते ।
दीनपाथ कृपाधाये श्रीकृष्णाय नमोऽस्तु ।
दीर्घो दुर्धरदेवदहदमनी लता शिरः पदमे
धृत्वा श्रीगुरुपादपङ्कजलो ज्ञात्वा गुरुचो मतम् ।
तेजसावरकथ तन्मगिषद्वाताशोक यथादिना
श्यामा कल्पलता सता विवशुते मोदया राम सुधीः
यद्यपि पूर्वागते. सर्वैरहस्यं सुचिंतितं व्यक्तम् ।
तव स्वातन्त्र्ये प्रपद्ये लोकी विरक्ति युगधर्मात् ।
अत इह सर्वजनात्मविगीताचारमार्गेण ।
अविश्विहि फलेयं कल्पलता तन्मे अद्याभिः ।
सततं शीरतन्मस्य किंकारि तन्मेव च ।
कालिका कुलसर्वस्वं काशीतन्मस्य यामलं ।
कुलचूडामणिलेव कुमारी तन्मेव च ।
कुणार्थं तथा काशी कल्पं मेरुतन्मस्यम् ।

কালিকা কুসুমদ্বারং তথা খোতরতলকম্ ।

• সৌখ্যং তন্ তন্ প্রদায়েন নৃত্যে মৌচষদাযিমৌম্ ।

কলৌ কল্যুদ্রমপ্রদা কালিকা মনমোহিতাম্ ।

End. কালি ।

Colophon. ইতি জ্ঞানানুকূল্যতায়া নিম্নপূজাপ্রদাখৌ মানম্রতৌবলবৎ : ।

বিবরণম্—জ্ঞানানুকূল্যতামিখৌ রামসুখৌমদমিতঃ জ্ঞানাবিবরণকালিকৌ নিবম্ ।

No. 12. **তন্ত্রদীপিকা** । *Tantradīpikā*. Substance, country-made colourless paper, 23 × 5 inches. Folia, 218. Lines, 3 10 in a page, with a block about one inch square in the middle. Character, Bengali. Date, ! Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Incomplete.

A big *Tāntrika* compilation after the way of Kṛiṣṇānanda's *Tantrasāra*, by Śrīgopāla son of Hariṇātha and grand son of Āgama-vāgīśa, under the name of *Tantradīpikā*.

অথ তন্ত্রদীপিকানাম খৌমৌপাখ্যকৃততানিককসংদহনিবখৌ বর্তন্তে ।

No 13. **জ্ঞানবৈমবতন্ত্রসংগ্রহঃ** । *Jñānavaibhavatantrasaṅgrahaḥ*. Substance, country-made reddish paper, 15 × 3 inches. Folia, 1. Lines, 7 in a page. Character, Bengali. Date, ! Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Complete.

A short collection of ślokaḥ imparting true knowledge from several *Tāntrika* works, under the name of *Jñānavaibhavatantrasaṅgraha*, by Rāmanāudatīrtha. The whole is quoted below.

Beginning. খৌ মনঃ পরমাখ্যমে ।

যা কালৌ মুবনেথরৌ মিরিহুতা দ্বিত্তাপ্পূর্ণাংযা

মাতহৌকমখাময়া অ যবখা ধূমাবতৌ খৌদমৌ ।

যায়া সা বিপুটা বিশালনয়না প্রলহিতা ধেরখৌ

খাখা যাক্ষবিহারিখৌ মন উদি খ্যাতা পরা কৌহুত্ৰ ।

आद्यममं व्याख्यासामः । आगमयति आत्मानं प्रापयतीत्यागतः । आग-
म्यते यथादिति वा, येनेति वा आगममन्त्रेण ब्रह्मात्मैक्यप्रतिपादकमाद्य-
मभिधीयते । एकत्वं विना ब्रह्माप्यण्योपायान्तरमात्रम् । प्रमाणं
दर्शयिष्यामः । तथाच आगमोऽत्र तन्त्रं तस्यार्थं यथा "तं प्राति पतितं
धीरे तन्मित्रमभिधीयते" इति काशीविलासीय व्युत्पत्त्या श्रीकार्यः सह-
ज्यते । एकत्वं विना व्याख्यसम्भवात् । एकत्वोपायं दर्शयामि ज्ञानसङ्गो-
त्तमे

मन्त्रपूजाजपध्यानकर्माकर्माकर्तव्यैश्च ।

हीनो बलितया चर्य एतत् सर्वं निरर्थकम् ।

अध्यात्म विद्या हि कृष्णं सुखमीयकरी भवेत् ।

कृतार्थं तु

उत्तमा सुहृदावस्था मध्यमा ध्यानधारणा ।

अधमा जपरूपा च हीनपूजाऽथाधमा ।

क्रियायासपराः कैचित् ब्रह्मचर्यपरायणाः ।

अज्ञानसंयुक्तामानः सचरन्ति प्रतारकाः ।

मन्त्रीधारणं हीनार्थैर्धर्मिताः क्रतुविस्तारैः ।

एकभक्तोपवासाद्येर्निश्चयैः कायश्रीवयैः ।

मूढाः परीक्षमिच्छन्ति मम माया विमोहिताः ।

तस्मादिग्यादिकं कथं लोकरक्षणकारकम् ।

मीचल कारकं साधात् तत्त्वज्ञानं कृषीवदि ।

भाष्यपूजामयी तु शिरं प्रति दुर्गा

वेदहीने दिने दीव यथा नवीजतपसः ।

विष्णुभक्तिं विना दीव भक्तिर्न प्रभवेत् सदा ।

ज्ञानतन्त्रे

पुण्यं पापं सुखं दुःखं कुर्वन्ति माययाश्रिताः ।

माया गुणवती मूला भामयेद्रससागरे ।

रसरूपः स एवात्मा स प्रभुः परमो मतः ।

स जातः स मृतो यदः स मृतः स सुखो पुमान् ।

स स्त्री पुमानपुंसकः स विप्रोऽन्य एव सः ।

नामा ध्यानसमाधौगाद्यानात्वं भजते प्रभुः ।

एवमेव स एवात्मा रसरूपी सनातनः ।

कुसार्थवेत्तु

कर्म्मबन्धः सदाजीवः कर्म्मसुक्तं शिवः प्रिये ।
 अस्ति देवि परं ब्रह्म चक्षुषी निर्मलः शिवः ॥
 निर्गुणः सच्चिदानन्दस्तदंशा जीवसंग्रहाः ।
 भान्निबद्धः सदा जीवी भान्निसुक्तः सदा शिवः ।
 यथा जले अर्धं चित्रं चोरे चोरे दृते दृतम् ।
 अविशेषो भवेत्तद्विज्ञानपरमात्मनीः ॥

ज्ञानतन्त्रे

आत्मानं तन्मयं कृत्वा सोऽहं मावेन सर्वदा ।
 विश्वेत्विजमाहूयः आत्मानं परितोषयेत् ॥
 अज्ञानां भावनादाय प्रतिमाः परिकल्पिताः ॥

Colophon, इति रामानन्दतीर्थकृत ज्ञानवेभक्तस्य संग्रहः ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीरामानन्दतीर्थेन तत्त्वज्ञानविषयकानि वचनानि ज्ञानातन्त्रेभ्यः संगृहीतानि ।

N. B.—Under this number another little work of the same author with the name of *Yatibhāgavata*, complete in nine folia of the same paper of the same size having lines 2-7 in a page is to be found. But folia 6-8 (both included) being wanting it is turned an incomplete one.

In this work the unity and nature of the supreme being *Parabrahma* is ascertained after quoting authorities of several *Paurāṇika* texts.

पुस्तकेऽस्मिन् तन्त्रेण श्रीरामानन्दतीर्थेण पराकृतिर्येति भागवतं नाम नवपञ्चमिका वर्तते ।
 तत्र ज्ञानापुराणवद्वचनामुच्यते परब्रह्मस्वरूपमद्वितीयसच्चिदानन्दघनं निर्गुणं । परं पुस्तकस्यास्य
 १, ७, ८ पदाचारमसङ्गताम् खण्डितमिदं सञ्जातं पुस्तकम् ।

No 14 **षट्चक्रादिनिरूपणं ।** *Ṣaṭcakraḍinirūpaṇam.* Substance, country made white paper, 9 x 3 inches Folia, 11. Lines, 4-5 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

A little work treating of *Ṣaṭcakra*s or circles in the body called *Mūlādhāra* etc, by *Pūrṇānanda Paramahansa*.

Beginning. श्री गुरवे नमः ।

अथ तन्त्रागुधारेष षट्चक्रादिक्रमोद्भूतः

उच्यते परमानन्दनिर्वाहः प्रथमोऽङ्कः ॥ १

End,

योऽधीने निशिमन्त्रयोरथ दिवा योनी म्भावस्थितौ

मोक्षप्राप्तनिदानमैतदस्मिन् ग्रहं सुगुह्यम् ।

श्रीमच्छ्रीगुरुपादपद्मपुग्गन्धालम्बोव भगवन्मना

सालावम्यनभोटदैवत पदे चितौ मरीचक्यते ॥

ColoPhon. इति श्रीपूषांनन्दपरमहंसविरचितं षट्चक्रं समाप्तम् ।

पुस्तकेऽस्मिन् तन्त्रशास्त्रविनिर्णीतं सूत्राधारादि षट्चक्रनिरूपणं वर्धते ।

No. 15. **दुर्गाशतनामस्तोत्रम् ।** *Durgāśatanaṁastotram.* Substance, white foolscap paper, 8 x 4 inches Folia, 6 Lines, 3-6 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, nearly fresh. Verse. Generally correct. Complete

A hymn to the goddess *Durgā* consisting of one hundred special names of her uttered by *Śiva* at the request of *Pārvatī* in the fourth *Paṭala* of *Mahāṣamardīnī Tantra*.

Beginning. श्रीदुर्गायै नमः । श्रीमदग्न्युवाच ।

नाथ कालीमयी माया चण्डोरुपिण विग्रहो ।

या मन्त्राक्षि परा शक्तिः सा दुर्गेत्यभिधीयते ॥

तस्या नाम फले किञ्चिन् कियदा शोभ मोचदन् ।

त्वं मूर्ध्नि भगवन् देव जगतां हितहितये ॥

शिव उवाच ।

देवि तन्नाम बाह्यार्थं देवीऽपि न हि वेदतन् ।

न सम्यक्परिणेतुं शकः पञ्चवक्त्रोऽप्यहं शिवे ॥

কোট বর্ষসংখ্যেণ ভ্রতেন মুখিতেন য ।
 সঙ্কলনোবাং পুস্তকো ন তৎ বহুং যমো যবেৎ ॥
 মথাপি কিসিহস্ত্যানি বদ্যমান মন্তবরি ।

End.

ততস্তু যগবারনু যঃ পঠেৎ তৎ ফলং যত ।
 ইচ্ছা ভীষানু ভ বৈ মুক্তা সূর্য্যকৌ মুখ্যান্তিমাৎ ।
 ততোঃনো য মদেয়স্য লৌকে সখীশমশ্রুতে ।
 ততীহ বিদ্যাশৌকে য পিরং বসতি বান্ধবা ।
 তমী যস্যঃ যশ্চন্দ্রোচ্চং মঙ্গাভোক্তানু সমশ্রুতে ।
 তদনো চক্ষিকা খেঁকে বসেৎ স্যাদ্যুর্ন মুখ্যো ।
 তথৈব জ্ঞানসাধ্যায় নিখাঁৎ লৌকমাশ্রয়ানু ॥

Colophon.

এতি লোকদিগমর্জিনীতম্বে মথানৌমিতম্ভাঃ? দীপদ্বন্দ্বাঃ দ্বাভাঃ
 নামস্তৌবং নাম চতুর্ভঃ পটভঃ ॥ দুর্গায়ে নমঃ খৌ তৎ স্তু খৌ যান্তে নমঃ
 খৌ তৎ স্তু খৌ তৎ স্তু ॥

বিবরণ—দুর্গাশ্রুতনামসৌভাগ্যমিখৌর্ভ তান্নিকৌ বিবরণ ।

No. 16. দুর্গাশ্রুতনামসৌভাগ্যম্ । Durgāśrutanāmasōbhāgyam. Substance, white foolscap paper, 8 × 4 inches. Folio, 10. Lines, 3-6 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, nearly fresh. Versa. Generally correct. Complete.

A different work of the same name but treating of the same subject with different words as well as in different manner, belonging to Mūṇḍamāṇṭra.

Beginning, শ্রীমন্ত্ৰ উবাচ ।

আধারমুনে বাধেই প্রতিদপে পুরসরে ।
 প্রবে প্রবপদে খৌরে লমড়াইল মনোমুর্জিত ॥

End.

দ্বন্দ্বঃ মতনামানি কথিতানি বরাবরে ।
 নাম যরকমাবেচ জীবন্তমুখী ন মুমুহঃ ॥
 যঃ পঠেৎ মাতব্যায় চন্দ্রা দুর্গাপদবদ্যম্ ।
 স্তুত্বতে স্তুত্বমেখৌ নাম কাণ্ডা বিবরণা ॥

सुख्यार्कानि दिवाभानि निशाया ना निशासुखे ।
 पठित्वा शतनामानि मन्त्रसिद्धिर्भवेदमुच्यते ॥
 अत्राद्या स्ववराजय दशविधा भजेद् यदि ।
 तदापि नैव सिद्धिः स्यात् सुखं सर्वं महेन्द्रि ॥

Colophon. इति सुखमात्रातने श्रीदुर्गायाः शतनामस्तोत्रं समाप्तं । श्रीं तत् सत् श्रीं ।

+ + + +

वि०१८७७—सुखमात्रातने श्रीदुर्गाशतनामस्तोत्रम् ॥

No. 17. दुर्गामन्त्रः । Durgāmantrah. Substance, polished bark of yellow colour, 8 × 4 inches. Folia, 1. Lines, 9-11 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old, Prose. Correct. Complete.

This contains some mystic words used in the worship of goddess Durgā, entitled Durgāmantra.

अथ दुर्गामन्त्री वर्णने ।

No. 18. दुर्गामन्त्रः । Durgāmantrah. Though it has been labelled with the name of Durgāmantra, yet the contents of the codex is different from that. It really contains two folia of different description, fragments of two works on different subjects ; not worthy of notice consequently we reject them

समाप्तोचनायाम्यन्तान् परित्यक्तं पुस्तकमिदम् ।

No. 19. आर्य्यास्तोत्रम् । Āryyāstotram Substance, country-made colourless paper, 18 × 3 inches. Folia, 1. Lines, 6-7 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

A prayer to goddess Durgā, entitled Āryyāstotra.

পূজ্যৈঃদেব্যাঃস্তোত্রং বর্ণনং ।

No. 20. সটীক নিঃশ্রেয়াদিষ্টুতিঃ । *Saṭīka Nihśrepyādistutiḥ.* Substance, country-made yellow paper, 13×5 inches. Folia, 7. Lines, in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Complete.

A prayer to the goddess Durgā, entitled Nihśrepyādistuti on account of its beginning with the word Nih-repi with an explanatory commentary on both the margins. Anonymous.

পূজ্যৈঃদেব্যাঃ নিঃশ্রেয়াদিষ্টুতিঃ সটীকা বর্ণনং ।

No. 21. জগদ্ধাত্রীপূজাপ্রয়োগঃ । *Jagaddhātrīpūjāprayogaḥ.* Substance, country-made yellow paper, 10×4 inches. Folia, 9. Lines, 69 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, nearly old. Prose. Not correct. Incomplete.

A guide to the worship of the goddess Jagaddhātrī, entitled Jagaddhātrīpūjāprayoga. The work is not only incomplete but the leaves are in disorder.

পূজ্যৈঃদেব্যাঃ জগদ্ধাত্রীপূজাপ্রয়োগঃ সম্বন্ধে বর্ণনং ।

No. 22. কালীকবচং । *Kalikaracam.* Substance, country made yellow paper, 12×3 inches. Folia, 2. Lines, 6 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, nearly fresh. Verse. Incomplete.

This codex contains an incomplete amulet under the name of Kālī karaca.

পূজ্যৈঃদেব্যাঃ কালীকবচমন্ত্রম্ বর্ণনং ।

No. 23. **पूजाविधिः ।** Pūjāvidhiḥ. Substance, country-made yellowish paper, 12 × 4 inches. Folia, 3. Lines, 8-9 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, nearly fresh. Prose. Generally correct. Complete.

A guide to worship in general according to rules laid down in the Tantras, under the name of Pūjāvidhi. Anonymous.

पुस्तकेऽस्मिन् तत्सर्वं पूजापद्धतिर्नर्तते ।

No. 24. **अपराजितास्तुतिः ।** Aparājitāstutiḥ. Substance, country-made colourless paper, 11 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 6-8 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, very old. Verse and prose. Not correct. Complete.

A prayer to the goddess Aparājitā to be recited for easy performance of difficult works.

पुस्तकेऽस्मिन् अपराजितास्तुतिर्वर्तते ।

No. 25. **महिम्नःस्तवः ।** Mahimnastavaḥ. Substance, white foolscap paper, 9 × 4 inches. Folia, 18. Lines, 2 in a page, except first 3 fol. which containing a commentary incomplete in both the margins have 7-12 lines in the page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, nearly fresh. Verse and prose. Generally correct. Complete.

A prayer to the god Śiva generally known as Mahimnastava, on account of its beginning with the word Mahimnah, meaning greatness, by Puspādanta a Gandharva, who being destitute of his own supernatural power by the anger of Śiva, composed this prayer in order to satisfy him.

पुस्तकेऽस्मिन् महिम्नः स्तवाख्यं सुश्रुतिर्नर्तयतीति नर्तते ।

No. 26 **महिम्नःस्तोत्रम् ।** Mahimnastotram. Substance, Bāli Mill colourless paper, 9 × 4 inches. Folia, 9. Lines, 5 in a page. Character, Bengali. Date, 1713. Appearance, fresh. Verse. Generally correct. Complete.

Another complete copy of the Mahimnah stotra, copied by a Brāhmana named Ramānātha in Śaka 1713.

পূৰ্ণদেৱতীৰ মহিমা: শ্লোক সঙ্খ্যে বৰ্ণিত ।

No. 27. **মহিম্ন:স্তব:** । Mahimnahstavaḥ. Substance, foolscap paper, 9×4 inches. Folia, 5. Lines, 1-8 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, fresh. Verso and prose. Incomplete.

Although the codex is labelled with the name of Mahimnah stava it contains one line only of the same subject. The other pages of it are filled up with fragments of the following subjects Jagaddhatristava, Meghadūta etc. consequently not worth description.

No. 28. **মহিম্ন:স্তবটীকা** । Mahimnahstavatīkā. Substance, country-made colourless paper, 13×6 inches. Folia, 14. Lines, 7-10 in a page. Character, Bengali. Date. 1 Appearance, nearly old. Prose. Generally correct. Complete.

A complete commentary on the Mahimnah stava. Anonymous.

পূৰ্ণদেৱতীৰ মহিমা: কবটীকা সঙ্খ্যে বৰ্ণিত ।

No. 29. **বিষ্ণুপঞ্চরভেদকবচং** । Viṣṇupañjarabhedakavacam. Substance, country-made yellow paper, 10×4 inches, page one only having nine lines. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verso. Not correct. Complete.

An amulet under the name Viṣṇupañjarabhedakavaca, belonging to a discourse between Hari and Hara. As the whole text is complete in nine lines only, we quote below the entire text.

শ্রী মনী গণেশায় ॥ শ্রীমহাব্যাসায় ॥

বিষ্ণুপঞ্চরদিব্যম্ সৰ্বপাপনাশনং ।

সৰ্বরক্ষাকরং নৃণাং যশস্বমমৃতম্ ॥

उषीकेशः शिरः पातु कण्ठं पातु मूलाक्षरिः ।
 वराहः पातु ह्रीं स्रग्भ्यो वाह मं मधुपदम् ॥
 रुद्राय वासुदेवाय मध्यं पातु जगद्गुरुः ।
 इहं विविक्तमः पातु कर्तिं पातु मनात्मनः ॥
 मध्ये पातु सदा शीतिः कुक्षी पातु नरीतमः ।
 ह्रीं पार्थीं पुण्डरीकायः गुह्यं पालयतुः सदा
 अङ्गुलिं पद्मनाभय जानुं मे पुत्रपीतमः ।
 जहां दामोदरः पातु गीर्वाणाय रत्नद्वयम् ॥
 दक्षिणः पातु सर्वं सर्वतो धरणीधरः ।
 सर्वमात्मनवी देव शरीरं रक्ष मे सदा ॥
 लिखित्वा भूर्भुवश्च करे शिरसि धारयेत् ।
 संयामे भिजयेत् मनु गवहः कण्ठलिं यथा ॥
 राजद्वारे श्मशाने च सकटे राजविष्टये ।
 न भयं क्वचिदाप्नोति विष्णुना कोर्तितं स्वयं ॥

इति श्रीहरिहरसत्त्वादि विष्णुपञ्चरत्नेदकवच सम्पूर्णम् ॥

No. 30. नवग्रहकवचं । Navagrāhakavacam. Substance, country
 made yellow paper, 15 x 5 inches. Folia, 1. Lines, 8 in a page Charac-
 ter, Bengali. Date, ! Appearance, old Verse. Generally correct
 Complete.

This codex contains a Kavaca or amulet relating to Navagrāha
 or nine planets of the Hindus, as mentioned in the Grahayāma, an
 original Tāntrika work. We quote below the whole.

श्री ॥ अथ नवग्रहकवचम् । श्रीपार्ष्णिकुवाच
 ब्रह्माणां शान्तिजनकं सर्वोपद्रवनाशकम् ।
 सर्वसम्पत्तिजनकं सदायं वदंते ब्रह्मणे ॥
 श्रीशिव उवाच ।
 ब्रह्माणां कवचं देवि दुर्लभं सुवचनम् ।
 पाठमात्रेण देवेशि ब्रह्मदीपनिधारणम् ॥
 गोबरे वा विमर्षे वा दुष्टब्रह्मसमाकुले ।
 नाङ्गीकरोति शक्तिपक्वे कण्ठलोकेतुमुच्छते ॥
 यदि दुष्टब्रह्मस्तिष्ठेत् शुभं स्नात् पाठमाचतः ।

अथ नवग्रहकवचस्य विष्णुसर्गविस्त्रिष्टुप् कन्दः । श्रीनवग्रहो देवता यद्गोप-
द्रव्यान्तये विनियोगः ॥

श्रीं सनाटे मे रविः पातु कष्टं पातु कष्टदधत् ।

हृदयं भूमिपुत्रयोदरं रक्षतु सोमजः ॥

गुरुः कटिं सदा रवेः गुप्तं रक्षतु भार्गवः ।

शनेश्वरः पातु जहां पादौ रक्षतु दैत्यजः ॥

शैतवः पातु सूर्याङ्गं शैशवः पातु सूर्यदा ।

रुद्रं हि कवचं देवि दृष्टव्यनिवारणम् ।

रक्षतुष्टिकं मन्त्रे सूर्यसम्पत्तिदायकम् ॥

इति यद्व्यामले हरपार्ष्वतीवशादे नवग्रहकवचं समाप्तं ॥ श्रीं तन् सन् ।

विहरणम्—नवग्रहकवचं यद्व्यामलीकं सम्पूर्णमत्र वर्तते ।

No. 31. अवधौतगीता । Avadhautagītā. Substance, country-made yellow paper, 13 × 3 inches. Folia, 2 (not marked). Lines 9-11 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse. Generally correct. Not complete.

This codex contains only the fifth and sixth chapters of the Avadhautagītā, by Dattātreyā.

पुस्तकेऽस्मिन् दत्तात्रेयविरचिताया अवधौतगीतायाः पञ्चमः षष्ठः प्रकरणे वर्तते ।

No. 32. कल्पलतातन्त्र । Kalpalatātantra. Substance, country-made yellow paper, 11 × 4 inches. Folia, 3. Lines, 3-8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose and verse. Correct. Incomplete.

This codex contains only the fifth chapter of Kalpalatātantra, dealing with the worship of Dakṣiṇākālīkā, its proper time and the good result derived from it.

পুস্তকঃখিন্ কামধেনুতন্ত্রম্ সম্পূর্ণ বিদ্যতে ।

No. 33. কামধেনুতন্ত্রম্ । Kāmadhenutantram. Substance, country-made yellow paper, 13 × 3 inches. Folia, 51. Lines, 5 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, nearly fresh. Generally correct. Complete.

A Tāntrika work treating of Mantras or Vijaṣ, entitled Kāmadhenutantram. Noticed in No. 9 of vol. 16 of the descriptive catalogue of Sanskrit Mss. of Sanskrit College Library.

পুস্তকঃখিন্ কামধেনুতন্ত্রম্ সম্পূর্ণ বিদ্যতে ।

No. 34. কালীতন্ত্রম্ । Kālitantram. - Substance, country-made reddish paper, 13 × 2½ inches. Folia, 10. Lines, 7-9 in a page, with a gap of ½ in. × 1 in. in the middle. Character, Bengali. Date, Śakāvdā 1697. Appearance, not fresh. Verse. Generally correct. Complete.

An original Tāntrika work on the superiority of the goddess Kālī, noticed in No. 2 App. Tantras of this Catalogue. But it differs from that Ms. in a few passages and in the number of chapters it contains. It is complete in eleven chapters, while the other in twelve. From the colophon we see that it was copied by one Kālīprasāda Sarmā, during the month Śrāvaṇa of the Śakāvdā 1697.

বিরচয়নশ্চ সম্পূর্ণম্ ।

No. 35. কাল্যাদিষ্টবাঃ । Kalyādistavāḥ. Substance, country-made yellow paper, 18 × 3 inches. Folia, 1. Lines, 5-6 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, not fresh. Verse. Not correct.

This codex contains the prayers to Kālī, Nārāyaṇa and Śiva.

একত্রিংশ কালীমহাশয়নারায়ণানাম স্তব বর্ণনে ।

No. 36. কালীজ্জ্ঞানায় । Kālīrddhāmnāya. Substance, country-made yellow paper, 13 × 2½ inches. Folia, 18. Lines, 3-6 in a page with a gap of one inch square in the middle. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Generally correct. Not complete.

This codex contains an exhaustive explanation of the principles of Tantra in the form of a conversation of Kālī and Śiva, entitled Kālīrddhāmnāya, upto the end of its tenth chapter. Noticed in No. 22 Tantras vol. 16, descriptive catalogue of Sanskrit Mss. of Sanskrit College Library.

Beginning. श्री परमदेवताये नमः ।

सर्वभाषामयीं विद्यां सर्वभाषावनमस्कृतौ ।
सर्वसिद्धिप्रदां दिवीं नमाम्यदिसदपिभीम् ।

श्रीदेव्युवाच ॥

देवदेव महादेव परमेश्वर पुरातन ।
प्रसीद गुह्यं मे ज्ञानं कथयस्व प्रियम् ।
सर्वशस्त्रेषु तन्त्रेषु गुह्यं यद्दुर्लभं जगत् ।
तत्प्रकाशय सम्यक्ते यदाहं तव वक्षमा ॥

शिव उवाच ।

कथने कथयिष्यामि गुह्यं यत्तत्त्वज्ञानिके ।
स्त्रीसमाधान्यहस्यं नू ज्ञानासि सुखप्रदं ।

श्रीदेव्युवाच ।

सुखिराहं भविष्यामि भावना हंसितवरा ।

श्रीशिव उवाच ।

देवतायुक्तमन्त्राक्षरिकमात्रेण भावयेत् ।
प्रत्यक्षमन्त्राद्य मन्त्राध्यामार्थं येदात्मवज्रमम् ।

चक्षुश्चमस्रलाकारं व्याप्तं धेनु चराचरं ।
 तत्पदं दर्शितं धेनु तथै श्रीगुरवे नमः ॥
 चक्षुश्चमस्रलाकारं व्याप्तं धेनु चराचरं ।
 तत्पदं दर्शितं धेनु तथै श्रीगुरवे नमः ॥
 ततो, प्रमथं संविद्धि दीधे समन्ततल्लिखं ।
 बायोः शरीरं संविद्धि द्वादशाङ्गुलप्रवर्धं ।
 सर्वदेहेषु द्विविधं शरीरं त्रिविधं चतुर्विधं ।
 कारणं तदा सूर्यं चन्द्रं च परमात्मनः ।

श्रीह्युक्ताय ।

निर्गुणस्यावसीयस्य सत्त्वस्याप्यमनात्मनः ।
 कथं स्वर्गादिकत्वं च ब्रह्मण्य उपपद्यते ।
 येतन्मं स्वप्रकाशं स्वयं ज्योतिर्मयं विभुं ।
 निर्भिन्कारं लङ्कामायाप्यात्मानमादधेत् कथं ।
 यतो माया ततो रूपानामधीति च भस्करः ।
 तथैव मायाऽप्यात्मानं नायमीति कुरुते शरः ।

श्रीशिव उवाच ।

मायया सवली ब्रह्मकारकं दृष्टिना प्रभुः ।
 दूर्ध्वतलमद्विधाया भुवर्धं न तु दूषणं ।
 प्रकृत्या जायते दैवि महत्त्वं ईश्वरपदकं ।
 महत्तं उपपद्यमानोऽयमहङ्कारस्त्रिधाऽभवत् ।
 सात्त्विकादिषु भेदेन शक्तिभेदः कलाऽविवेकः ।
 सात्त्विकी ज्ञानशक्तिः स्वात् श्रियाशक्तिश्च राजसी ।
 तामसी द्रव्यशक्तिश्च जगती मोहकादिषु ।
 दिशो बाधुश्च सूर्यश्च वरुणः सृष्टिकर्तृमुखः ।
 क्लीपपद्माश्च विज्ञेया ज्ञानेन्द्रियाधिदेवताः ।
 ज्ञानशक्तेः प्रजायन्ते क्रियाशक्तेरिन्द्रियाः ।
 अश्विनन्द्य विष्णुश्च भिन्नस्यापि प्रज्ञापतिः ।
 कर्णेन्द्रियमता देवास्तामसाश्च परे सुराः ।
 इन्द्रो ब्रह्मा च रुद्रश्च चेनयः चेदसंख्यतः ।
 एते पञ्चदशादेवा जगत्सर्वे सुसाधकाः ।

Colophon.

As this codex is incomplete, the last colophon is not to be found, but at the end of its tenth chapter we find the colophon.

इति श्रीकाशी जहांगीरे दशमपटलः ।

विवरणम्—पुस्तकं १५५ पंक्तयः श्रीकाशीजहांगीरनामकतन्त्रनिबन्धस्य दशमपटला विद्यते ।

No. 37. चिन्तामणितन्त्रम् । Cintāmapitantram. Substance, country-made reddish paper, 14 × 2½ inches. Folia, 12. Lines, 7-9 in a page, with a gap of ½ in. × 1 in. in the middle. Character, Bengali. Date, 1696. Appearance, old Verse. Generally correct. Complete.

An original Tāntrika work treating mostly of the Yonimudra, and the power and meaning of Mantras, entitled Cintāmapitantra, complete in seven chapters, including an amulet named Mātrikā-jaganmangala Kavaca at the end.

Beginning. श्री नमः शिवाय ।

श्रीपार्श्वसुवाच ।

देवदेव महादेव नीलकण्ठ तपोधन ।

गुह्यपात्रे महादेव कथ्यतां चन्द्रशेखर ।

सर्वे हि परमेशान् द्रुतं तव सुखान् प्रभी ।

एवं पृच्छामि देवेश गुह्यतन्त्रं त्वभ्यज्ज ।

मन्त्रतर्कं मन्त्रेशान् शैतन्यं तपोधन ।

योगिसुतां महादेव तत्त्वव्यपरात्परं ।

तत्त्वत्रयं महादेव कथ्यतां मे पिशाकपृष्ठम् ।

End.

न विद्यां परमेशानि दीक्षां कुर्यात् शिष्यविते ।

दीक्षां कुर्यान्महेशानि महाविद्यासु पार्वति ।

विद्यां हि वज्रजायानां प्रथमं दीक्षितां प्रिये ।

न कुर्यात् परमेशानि कदापि शूद्रजातयः ।

कवचं प्रपठेद्देवि वज्रजायासम्बन्धितं ।

एतत्तत्त्वं मन्त्रेशानि यो जानाति नरोत्तमः ।

स एव तु महादेवो देवीपुत्रश्च साधकः ॥

Colophon. इति चिन्तामणिवक्त्रे हरपार्श्वदिग्भादे मातङ्गाशौचमन्त्रसूत्रं नाम कवचं समाप्तम् । श्रीकाशीपदमर्थशा विहितं पुस्तकमपि तस्य प्रकाशः १९८६ ॥

From this colophon we see that this Ms. also was copied by Kālīprasād Śarmā to whom it belonged.

पुस्तकेऽस्मिन् चिन्तामणिवक्त्रनामधेयो योनिमुद्रादिविषयकस्तान्त्रिकनिबन्धो वर्तते ।

No. 38. जगद्धात्रीपूजाप्रयोगः । Jagaddhātrīpūjāprayogaḥ. Substance, country made yellow paper, 10 × 4 inches. Folia, 9. Lines, 6-9 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly fresh. Prose and verse. Generally correct. Incomplete.

An incomplete guide to the worship of the goddess Jagaddhātrī, named Jagaddhātrīpūjāprayogaḥ.

पुस्तकेऽस्मिन् जगद्धात्रीपूजाप्रयोगोऽसम्पूर्णो वर्तते ।

No. 39. जगद्धात्रीपूजाप्रयोगः । Jagaddhātrīpūjāprayogaḥ. Substance, country-made yellow paper, 9 × 3½ inches. Folia, 10. Lines, 3-8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old, worn out and torn in some parts. Prose and verse. Generally correct. Incomplete.

A guide to the worship of the goddess Jagaddhātrī, entitled Jagaddhātrīpūjāprayogaḥ.

पुस्तकेऽस्मिन् जगद्धात्रीपूजाप्रयोगोऽसम्पूर्णो वर्तते ।

No. 40. जगद्धात्रीपूजापद्धतिः । Jagaddhātrīpūjāpaddhatiḥ. Substance, country-made yellow paper, 11 × 3½ inches. Folia, 1. Lines, 9 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct. Incomplete.

This codex contains a small portion only of Jagaddhātrīpūjā-paddhati, a guide to the worship of the goddess Jagaddhātrī.

পুস্তকেঃকিঞ্চিৎ নিম্নজগদাচৌপূজাপহতেরঃপ্রমাণং বিদ্যতে ।

No. 41. जपरहस्यम् । Japarahasyam. Substance, country-made reddish paper, 13 × 2½ inches. Folia, 1. Lines, 8 in a page, with some marginal notes. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

A guide to Japas or muttering prayers, entitled Japarahasyam.

Beginning. अथ जपरहस्यं ।

जपकर्म प्रवक्ष्यामि श्रुत्वा कर्मज्ञानमे ।
येन विना न सिध्येत कल्पकोटिप्रतैरपि ।
विपरीतफलचेव सकलं कर्मधोमतः ।
कुतुम्भा मूर्च्छि संजग्य दशपादौ जपस्य च ।
दशपा प्रजपेत्तु हृदये साधकोत्तमः ।
कच्छदश्रे महासेतुं प्रजपेद्दशपा ततः ॥

End.

अति गुप्तधर्मं सर्वैर्न प्रकाश्यं कदाचन ।
गोपनीयं प्रयत्नेन यदीच्छेच्छुभमात्मनः ।
न दीर्घं परश्रित्येभ्यो ध्यानभक्तिहीनाय च ।
प्रिये ! कुलाचार विहीनाय दुर्जनाय शठाय च ॥
दीय भक्ताय शिष्याय वदान्याय महात्मने ।
देवतानुबन्धेषु समभावपराय च ।
मिन्दकेभ्यः शठेभ्यश्च पशुभ्यो नैव दर्शयेत् ॥

Colophon. इति जपरहस्यं समाप्तम् ।

পুস্তকেঃকিঞ্চিৎ জপরহস্যনামহেতৌ জপবিষয়কঃ নিবন্ধো বর্ণিতঃ ।

No. 42. तन्त्रराजटीकामनीरमाख्या । Tantrarājaṭīkāmanoramā-
khyā. Substance, a kind of polished bark fit for writing, 20 x 4½ inches.
Folia, 159. Lines, 9-13 in a page, with a gap of nearly 1½ inch square in
the middle. Character, Bengali. Date, ? Śākāvda, 1648. Appearance,
old. Prose. Generally correct. Complete.

A commentary on the Tantrarāja or Kadīmatatantra, entitled
Manoramā, by Subhagānandanātha, surnamed Prapañcasārasinḥa-
rājaprakāśa. Noticed in No. 24, 25 Tantras, of vol. 16 of descriptive
catalogue of Sanskrit Mss. of Sanskrit College Library.

The colophon there is not complete. We quote from this codex
the complete colophon below :—

इति कीदृशं निवृत्तं तन्त्रं श्रीकादिमताख्यस्य परिपूर्णस्य तन्त्रस्य प्रपञ्चसार-
सिंहराजप्रकाशाभिधानेन यमगानन्दनाथेन विरचितायां मनीरमाख्यायां
देवतादेशिकशिक्षप्रपञ्चादीनां परमार्थसङ्ग्रहप्रकाशनपरं षट्त्रिंशपटलं
परिपूर्णं परावृत्तं । अन्यसंख्या षट्त्रिंशपटली ज्ञेया शिवतन्त्रमयी च ।
अमरैस्तद्वर्णितं व्याख्यायत्याः मतवर्गः ॥ २६० ॥ तन्त्रे प्रकरणाव-
श्रीमन् कादिमताद्वये । यदाता नवर्कं लेखं त्रिंशता च समन्वितं ॥ २६१ ॥
सुक्तिं भूमा न माधुर्यं भाग्यं गन्धैर्हृदिगता । संसृष्टुरश्रीरित्येकविंश-
त्यक्षरसंख्यायाः यन्मात्रं श्रुतः ॥ २६२००२८०८८२१८१८५०६४६४ ॥

कादिमते तन्त्रे श्रीकामि तन्त्रं च ।

काष्ठयन्त्राद्यनन्तानि आदिदर्शीरित्यादि च ।

सम्पूर्णं श्रीकादिमते तन्त्रे व्याख्यानसंख्यायाः ।

श्रीमन् कादिमते तन्त्रे व्याख्यानं अन्यसंख्यायाः ।

सहस्राणां शतशतं श्रुतं पञ्चाशतेति ॥ ११८३ ॥

काशमीरराजस्य गुरुः श्रीकण्ठेश्वरी विजेन्द्रः ।

दक्षिणापचण्डोच्च परिणामादसीदधिः ॥

अदाविदामती द्रष्टुं रामसेतुं खल्लेषया ।

तेनेवानुष्टोत्रीऽभून्मध्ये मार्गे नृसिंहराट् ॥

तन्त्राख्योत्तराष्ट्रसाम्प्रित्यानी तेषु निर्निर्गती ।

व्याख्या मनीरमाभिध्या तेषां आदिमतस्य तु ॥

यमगानन्दनाथेन चाविंशपटलावधि ।

तदाभ्यावशिष्टानां पटलानां विनिर्गमे ॥

चतुर्दशमौ तन्त्रिणः प्रकाशानन्ददेसिकः ।

तां सुन्दरवर आभयशाल्यां प्राक् सम्मदावतः ॥

समाप्ता चेद्यं तन्त्रराजटीका मनोरमा व्याख्या ॥ शुभमस्तु + मक

१६४८ ॥

From this colophon we find that Śrīkantheśa, the spiritual guide of the king of Kāśmīra, in course of his pilgrimage to Rāmasetu, visited the king Nṛsiṃha, who studied the Tantras from him. It was at the instance of the latter that Subhagānandanātha composed this commentary, upto the end of the twenty-second Paṭals, while the remaining fourteen Paṭalas were completed by his pupil Prakāśānandadesika with his permission.

No. 43. तन्त्रसारः । Tantrasārah. Substance, country-made yellow paper, 20 × 7 inches Folia, 282 and 3 supplementary folia, containing an index and the Yantras. Lines, 7-10 in page, with a gap of one inch square in the middle. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse and prose. Generally correct. Complete.

A complete copy of the Tantrasārah, the famous Tāntrika compilation by Mahāmahopādhyāya Kṛṣṇānanda Bhaṭṭācāryya, published by Prasannakumār Sāstrī.

पुस्तकेऽस्मिन् नीलवर्णानन्दमहापादसंस्कृततन्त्रसारः सम्पूर्णा वर्तते ।

No. 44. तान्त्रिकसन्ध्या । Tāntrikasandhyā. Substance, country-made white paper, 10 × 3½ inches Folia, 13. Lines, 7-8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Complete.

This codex contains Tāntrika Sandhyā or daily prayer according to the Tāntrika system and a general rule of worshipping Iṣṭadevatā.

पुस्तकेऽस्मिन् तांत्रिकसंस्थाभोटदेवतापूजनं च वर्तते ।

No. 45 तोड़लतन्त्रम् । *Todalatantram Substance, country-made yellow paper, 13 x 3 inches. Folia, 10. Lines, 8-10 in a page, with a gap of 1 inch eq in the middle Character, Bengali. Date, ? Appearance, old, torn out, obliterate in some parts. Verse. Generally correct. Incomplete.*

An original Tāntrika work on the ten Mahāvidyās, entitled *Todalatantra* upto the end of the ninth chapter. Noticed in No 34 Tantras, vol. 16 of descriptive catalogue of Sanskrit MSS of Sanskrit College Library.

पुस्तकेऽस्मिन् लोकतन्त्रनामधेयी महाविद्यापासनादिविषयकतन्त्रनिर्देशसम्पूर्णं वर्तते ।

No. 46. दक्षिणकालिकास्तवराजः । *Dakṣiṇakālikāstavarājah Substance, country-made yellow paper, 13 x 3 inches. Folia, 1. Lines, 6-7 in a page Character, Bengali. Date, ? Appearance, very old. Verse. Generally correct Complete.*

This codex contains a prayer to Dakṣiṇakālikā, known as *Stavarāja* taken from *Uttaratāntra*, an original Tāntrika work. *Parasurāma* appears here as an interlocutor.

मेरु सदाच ।

स्तवराज यशु राम कालिकाया मनीहरं ।

यथाः अरण्यानेषु कालिकायि प्रसीदति ॥

End.

पूजार्जपविहीनाय दुष्टाय निन्दकाय च ।

शुद्धमक्तिविहीनाय असम्भारप्रवर्तिने ।

यशु राम प्रयत्नेन खड्गमेतद्वदर्थयेत् ।

प्रसादाद् दर्शयेद् नापि तस्य सिद्धिर्भवेन्नहि ॥

Colophon. इन्दुहरतन्त्रे परपरामर्शैरवसवादे श्रीदक्षिणकालिकास्तवराजः समाप्तः ॥ ० ॥

प्रसङ्गिन् सगरतन्त्रोक्तः श्रीदक्षिणकालिकास्तवराजो वर्तते ।

No. 47. दक्षिणामूर्तिपञ्जरः । Dakṣiṇāmūrttipañjarṣḥ. Substance, country-made yellow paper, 12 × 3 inches Folia, 4. Lines, 5-6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly old. Verse. Not correct. Complete.

This codex contains in the form of conversation of Kārtika and Nārada the Dhyāna (description) and amulet of the Dakṣiṇāmūrti of Mahādeva.

Beginning. श्रीं नमः शिवाय ।

वटतस्तत्त्ववासवद्वन्द्वं
अग्निनिकराय विवेकमादिशन्
पद्मपतिमगवानकन्दकायै
कारु ऋदि श्वायु वितीर्णसामां ॥
प्रत्यक्षं सान्त्वनीयार्थं शिरसा वैनको मुनिः ।
विनयावगती भुला पदच्छेदं कन्दमादरान् ।

नारद उवाच ।

भगवन् परमेशान् सन्धानीष्विच्छास्रजम् ।
कन्दसेनापते भ्यामिन् पाञ्चैतीप्रियमन्दनम् ॥
यत्प्रपन्नं कवितारिद्या शिवे भक्तिषु शायती ।
अवाप्तिरचितमादीनां सम्पदाः प्राप्तिरिव च ।
भूतप्रेतपिशाचानामगरत्नमरीमिता ।
महाविज्जानसम्पत्तिर्न ह्याराजमुपुजिता ।
वरप्रसादी देवानां महाभोगार्हसम्पदः ।
नटद्रव्यस्य संसिद्धिस्तथा निगदभीषणम् ।
रि(क्त ?) च दारिद्र्यनाशश्च तनवप्राप्तिरिव च ॥
अद्भुतस्य प्रबन्धस्य सम्पत्त्याख्याममिव च ।
प्रतिभोन्नेस(व ?) नयैव प्रवचनरचना तथा ।
भवन्वधिरकालेन तदद्भुदिदं हर सुमगम् ॥

End.

भीमयुक्तः स एव भ्यान् अनुष्ठां कीर्तिमयूते ।

पुष्पा' कुलकरादास सम्पदान्ते न संशयः ।

आश्रवाद दक्षिणं राज्यं तथा बन्धविभीषणं ।

पुष्पते पार्श्वस्थाने कल्याणस्य वराहना ।

१६ भुक्ताखिलां भीमान् तथेवाभीक्षितानपि ।

कैलासे सुचिरं धिता दक्षिणामूर्तिमद्रिषी ।

प्रसदेतस्य देवस्य स्वाशुश्रद्धाधिराजति ।

Colophon. इति गुह्यनारदसंवादे दक्षिणामूर्तिमन्त्रः समाप्तः ॥ • ॥ श्री गुरुभ्यो नमः ॥

पुस्तकालिङ्गं गुह्यनारदसंवादेन शिखरे दक्षिणामूर्तिर्ध्यानं कर्तव्यं च विद्यते ।

No. 48. दीपान्वितादीपिका । Dipānvitādīpikā. Substance, country-made yellow paper, 13 x 3 inches Folia, 19. Lines, 5 in a page, with a gap of an inch square in the middle. Character, Bengali. Date, Sakāyda 1757 Appearance, old, torn in the margins Verse and prose. Generally correct Complete

A guide to the performance of the worship of the goddess Kālī on the night of the new moon of Kārtika, by Dvija Bhairava.

Beginning. श्री गौरी मयेष्टाय ।

प्रणम्य काशीपदपद्मयुग्मं

दीपान्वितायामिह कालिकायाः ।

पूजाविधि र्थः शिवपञ्चकादः

विनिःसृतस्तत् कतिशी त्रयीनि ॥

यावाप्यै खलु वेत्ति तस्य भगवत्पत्न्योः प्रदायीरहं

मत्स्य गदमं महन्मतिमतामुच्चायत्तं धीरस्य ।

शायकः किल गनुमन् च सतामाचारसदृष्टिभि-

र्विप्रयो विज भैरवो वितनूते दीपान्वितादीपिका ।

तत्र पुगाविधेः कावचटितत्वेन । प्रथमतः काव्य एवीयते । स च रात्रि
विशेषः ।

কালিকী মাসি দেবসি অমাবস্যা চ যা তিথিঃ ।
 তস্যা রাণী বিমেষেণ পূজয়েৎ কালিকাং শিবা ।
 ইতি ব্রহ্মস্মিততন্ত্রবচনাত্ ।

মুক্তারামি নতৈ সূর্যে দীপযামা শিগামু চ ।
 ইতি তন্ত্রবচনাত্ ।

শলিপূজাদিকং সন্মৌ শিখাণী ক্রিয়ন্তে নু যন্ ।
 ইতি বিদ্যাসারতন্ত্রবচনাত্ ।

রাণী পূজা বকর্তব্যে রাণায়েব বিশিষ্টম্ ।
 ইতি স্যোমকীৰ্ত্তনশাখ ।

End.

ননু সন্মৌ কালিকাকল্পানৈ কাযং ন তব প্রততিঃ । কাযং বা এতদ্বিহতকল্পেণ
 প্রততিরিত্যত শাঙ্ক

যদিষ্টং দেবীমায়া সা পর সংসীদ্ধকারকং ।

বিষয়ে বহুখিলম্ব সৰ্বমিচ্ছিস্তিভবম্ ।

ভবকং ব্যকৃতপূজাণী শাসনক নিরন্বয়ম্ ।

ইত্যর্থং বহুলং ॥ • ॥

Colophon.

We find no colophon in this codex, but at the end of it, we find this śloka.

শাকি সাগরবাণবাজিক্রমিতৈ যজ্ঞঃ কৃতৌঃ সয়া
 নবাণ্য গুহ্যকৌশলায় চ সত্যং সনুচ্যে সনুপ্রতিঃ ।
 যজ্ঞান্নির্মল্যপুঙ্ড্রমন্মদবহিঃ স্যাৎকি নিত্যং সত্যং
 অমানুজমযুক্তমুক্তমযবা সন্মৌ বুধাঃ কাষ্যতাম্ ॥

No. 49. **দুর্গাগীতা** । *Durgāgītā*. Substance, country-made yellow paper, 13 × 4 inches Folia, 1. Lines, 9 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse. Correct Complete.

A hymn to the goddess *Durgā* from the fifty-seventh chapter of the *Mundamālātāntara*.

Beginning. श्री ईश्वर उवाच ।

नानात्मनस्तं देवि भाग्यार्थं प्रकाशितं ।

प्रपन्नरूपं विद्यातु कः समर्थो महीतये ॥

End.

शक्तिमार्गं परित्यज्य शोभ्यमाने हि वासति ।

करणीं च मयिं मृत्ता मृतिभारं प्रधावति ॥

Colophon.

इति श्रीमण्डसावातम्बे सप्तपञ्चामृतपट्टने श्रीदुर्गावीता समाप्ता ॥ श्री ॥ श्री

तत् सत् श्री तत् सत् श्री वदन्तरित्यादि ॥

पुस्तकेऽस्मिन् मण्डसावातकोक्तं दुर्गावीतं वर्तते ।

No. 50. दुर्गापूजामन्त्रः । Durgāpūjāmantraḥ. Substance, country-made yellow and reddish paper Folia, 4 Lines, 8-9 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old Prose and verse. Generally correct Complete.

This codex contains only the Saptamīpūjā or the worship of the seventh lunar day of the goddess Durgā, including Validāna Mantra or the Mantras on the sacrifice of a beast to the goddess.

Beginning. अथ सप्तमीपूजा स्वस्तिवाचनं कृत्वा सूर्यः शीम इति पठित्वा विलङ्घनभ्यर्चा कृत्वाञ्जलिं पठेत्

श्रीं मेरुमन्दारकैलास द्वि(ल)वच्छिखरी गिरी ।

जातं श्रीफलवृक्ष तमस्त्रिकायां सदा प्रियः ।

पुष्पाद्युर्ध्वनङ्गद्वये निव्यामि शक्तिकान्तये ।

विलङ्घाद्या वनाश्रित्य स्वर्णीं राज्ञीं प्रयच्छ मे ।

End.

श्रीं महिषघ्नि महाभाये देवदधनिभृद्भिः ।

छागलेन वलिं ददित्वा रथ भां सर्व्वतः शिवे ॥

ततः सर्व्वमङ्गलमङ्गल्ये इत्यादि श्रुति पठेत् । यथा शक्ति प्रथामं कुर्यात् ॥

Colophon. आलि ।

पुस्तकेऽस्मिन् दुर्गाया वलिदानमङ्गलप्रथमोपुजामन्त्रं वर्तते ।

No. 51. दुर्गापूजापद्धतिः । Durgāpūjāpaddhati Substance, country-made yellow peper, 13 × 3 inches Folia, 28. Lines, 2-10 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly fresh. Prose and verse Generally correct. Complete

A guide to the worship of the goddess Durgā according to the rules laid down in the Viśvasāra Tantra, entitled Durgāpūjāpaddhati, with a stotra or hymn to the goddess from the Tantra, consisting of one hundred special names of the goddess, entitled Durgāśatanāma-stotram and an amulet of that goddess from Kubjikātantra, named Śrīdurgākavacam.

Beginning. दुर्गापूजापद्धतिः । अथ प्रातःकर्म । त्राघ्ने मूर्ध्ने सत्याय श्रद्धायाऽनुप-
विश्य स्वामिरसि स्थिताधोमुखसहस्रदलचमसकविंकारार्ततविकीर्णाकार-
ईशाय्य पीठे शुद्धं जायेद् ।

End. एवं प्रायं संस्कारमुद्रया निर्माल्यं स्वीकृता देवतां उदयमानौय ऐशान्या
मण्डलिकां कृत्वा तत्र किञ्चिदुच्छिष्टमेवेत्यादिकं दत्त्वा श्रीं शिषिकायै नम
इति निवेद्य चमस्तेति विसर्जयेत् । ततः पादौदकं पीत्वा निर्माल्यं
शिरसि विधूय यथासुखं विहरेत् ।

Colophon. इति विजयसारसम्भवा पूजापद्धतिः समाप्ता ।

Beginning. दुर्गास्तननामस्तोत्रम् ।

ईश्वर उवाच ।

शत नाम प्रवक्ष्यामि श्रद्धय कर्मफलमे ।
यस्य प्रसादमात्रेण दुर्गां प्रीता भवेत् सती ।
श्रीं सती साध्वी भवप्रीता भवान्नी भवभीषणी ।
आर्या दुर्गा कया चाद्या भिजेता शूलधारिणी ।
भौजामावसां निशाभामे चन्द्रे शतभिषां गते ।
विलिख्य यः पठेत् स्तोत्रं स भवेत् सप्पदा पदम् ।

Colophon. इति विजयसारसम्भवे दुर्गास्तननामस्तोत्रं समाप्तम् ।

Beginning. श्रीदुर्गाकवचम् ।

ईश्वर उवाच ।

शुद्धं देवि प्रवक्ष्यामि कवचं सर्वसिद्धिदं ।
पठित्वा धारयित्वा च नरो सुखेन सह्यताम् ।

अज्ञात्वा कवचं देवि दुर्गांमन्त्रं योजयेत् ।
 स जाग्रोति फलं तस्य परं च मरत्नं त्रयेण ॥
 रणे राजकुलं वाहं सर्वत्र विजयी भवेत् ।
 सर्वत्र पूजामाप्नोति देवीपुत्र इव वीर्यवान् ॥

• End.

Colophon. इति कुलिशातन्त्रे श्रीदुर्गाकवचं समाप्तम् ।

विवरणम्—पुस्तकैः लिखितं विजयनगरसमयतः दुर्गापूजाप्रयोगः विजयनगरसमयतः दुर्गापूजाप्रयोगः
 लिखितम्, कुलिशातन्त्रात् श्रीदुर्गाकवचं च वर्तते ।

No 52 दुर्गापूजाप्रयोगः । Durgāpūjāprayogaḥ. Substance,
 country-made yellow paper, 9 x 4 inches. Folia, 18. Lines, 5-8 in a
 page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly fresh.
 Verse and prose Generally correct Complete.

Another guide to the worship of the goddess Durgā from a
 different Tantra, entitled Durgāpūjāprayogaḥ, with an amulet of the
 goddess from the Māyātānta.

Beginning दुर्गापूजाप्रयोगः । श्रीं नमो दुर्गायै । अथ दुर्गापूजाप्रयोगविधिर्लक्ष्यते
 तत्रादौ सामान्यायै कृप्यात् यथा स्वयं त्रिकोणमभूषितं विलिख्य
 श्रीं आधारशक्तये नम इत्याधारं संपूज्य कर्तुं पात्रं प्रचाल्य आधारं यत्र
 तत्र निधाय नम इति मन्त्रेण त्रिकोणापुष्पाकुसुमद्वया सूर्यमण्डलात् श्रीं गङ्गे च
 यमुने चैव गीदावरि सरस्वति । नमोऽस्मिन् शिष्य कावेरि त्रिकोणि
 कुम्भ । इत्यनेन त्रीन्मावाह्यं प्रचाल्य त्रिकोणैः लिख्य भेदमुद्रां प्रदर्श्य श्रीं
 इति दक्षधा अत्रा कर्तुं तत्रैव द्वारपूर्णां कृप्यात् ।

End.

ततो निर्माल्य मिरसा धूला यन्त्रं चैव नामहो जप्त्वा दक्षदशकनिधया
 माघावीजं विलिख्य श्रीं यं य मृगानि पादं यो मां पश्यति चतुर्धा । स
 एव दासतां यातु राजानो दृष्टदण्डवः ।

इति मन्त्रेण ललाटे तिलकं धत्वा नेत्रेणोर्ध्वं विहितं स्वीकृत्य अथ यथा
 योग्याय दद्यात् ।

Colophon.

इति दुर्गापूजाप्रयोगः समाप्तः ।

After colophon the Gāyatrī of the goddess is given, viz.—

यस्या गायत्री। महादेव्यै विद्महे दुर्गायै धीमहि तन्नो देवी प्रचोदयात् ।
इति गायत्री ।

Beginning. दुर्गाकवचम् ।

दुर्गे मातर्नमो नित्यं देवदत्तविनाशिन ।
भक्तानां कल्पलतिके नारायणि नमोऽस्तुते ।
सर्वभद्रलभहृत्स्थे शिवे सर्वार्थसाधिके ।
मरण्ये तन्त्रके गौरि नारायणि नमोऽस्तु ते ॥

End.

अज्ञाता कवचचेतन् दुर्गामन्त्रान्तु यो जपेत् ।
अस्मादुन्निधंनो मूर्खो भवत्येव न संशयः । श्रीं तत् ।

Colophon. इति श्रीमायातन्त्रे द्वतीयपटले दुर्गाकवचं समाप्तम् ॥ + ॥

No. 53. दुर्गास्तवः । Durgāstava. Substance, country-made yellow paper, 11 × 4 inches. Folia, 1. Lines, 7-8 in a page Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse. Not correct. Complete.

A prayer to the goddess Durgā, entitled Durgāstavaḥ. Anonymous.

Beginning. ब्रह्मविष्णुशिवा ऊचुः ।

देवि प्रसीद परमोदितलम्बरूपे
विद्रुपिणी परमपूज्यतरा सदासि ।
न न्यसे न च दृश्यापि च लभसे त्वं
न ध्यायसे च परमाद्य हृदा नमसे ।

End.

एवं शिव सकलपुरुषमुपहृष्य
भीमं विनेत्रमपि सत्सर्परं मदभ्रं ।
शङ्का कथं कृतविभावतरा स्थितासि
स्तेनं निरोध दारा चतुर्लोककाञ्चनम् ॥

Colophon. नास्ति ।

पुस्तकैः किन् दुर्गास्तवः वर्तते ।

No. 54. **दुर्गाकवचम् ।** Durgākavacam. Substance, country-made yellow paper, 9×3 inches. Folio, 1. Lines, 10 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Correct. Complete.

This codex contains an amulet of the Goddess Durgā from the Viśvasāratantra.

Beginning. अथ दुर्गाकवचम् ।

अथ वक्ष्यामि कवचं यदुष्य कर्मसाधने ।

यं ज्ञात्वा साधकाः सर्वे जन्मनि दिवमुत्तमाः ।

End.

एवं ज्योतिषि देवि त्वं वैष्णोश्चरत्थात्मिके ।

इत्येतां सर्वमात्रेषु दुर्गे देवि जनीऽस्तु ते ।

Colophon. इति श्रीविश्वसारतन्त्रे दुर्गाकवचं समाप्तं । श्री गन् गन् ।

पुस्तकैः किञ्चिन् विश्वसारतन्त्रोक्तं दुर्गाकवचं विद्यते ।

No. 55. **दुर्गास्तोत्रम् ।** Durgāstotram. Substance, country-made yellow paper, 9×3 inches. Folia, 4. Lines, 4-9 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

This codex contains two prayers to the Goddess Durgā each consisting of one hundred special names of the Goddess entitled Durgāśatanāmastotram, one from the Muṇḍamālātānta and the other from the Viśvasāratantra, and an amulet of the Goddess from the Kubjikātānta.

पुस्तकैः किञ्चिन् विश्वसारतन्त्रोक्तदुर्गास्तोत्रनामस्तोत्रं, मुण्डमालातन्त्रोक्तदुर्गास्तोत्रनामस्तोत्रं कुब्जिकातन्त्रोक्तदुर्गाकवचं च वर्तते ।

No. 56. **दुर्गास्तोत्रम् ।** Durgāstotram. Substance, country-made yellow paper, 14×3 inches. Lines, 9-11 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Correct. Complete.

This codex contains a prayer to the Goddess Durgā and the Brahmaḡayātri with its explanation.

Beginning.	दुर्गादीवम् । ओं दुर्गा शरणम् । स्तुतिर्यथा । ओं दुर्गा शिवा शानिकरी वज्राक्षो वज्राक्षः विद्या । सर्वलोकप्रथितोद्य मन्त्रमामि सदाशिवो ॥
End.	कायेन मनसा वाचा ततो नान्या यतिर्मम । सनाथारेण भूतानां द्रष्टुं परमेश्वरि ॥
Colophon	लिखितोऽयं श्रीमधुसूदनदेवशर्मा ओं गुरवे नमः ॥

No. 57. नारदपञ्चरात्रम् । Nāradapañcarātram. Substance, country-made yellow paper, 16 x 4 inches. Folia, 125. Lines, 7-9 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

A very old Vaiṣṇavatāntṛa on the superiority of Viṣṇu, by Nārada, called Nāradapañcarātra. Nāradapañcarātra contains the following six parts (1) Lakṣmīsaṁhitā, (2) Jñānāmṛitasārasaṁhitā, (3) Paramāgamacūḍīmaṇisaṁhitā, (4) Pauṣkarasaṁhitā, (5) Pādmasaṁhitā, (6) Vṛiddhabrahmasaṁhitā. See India office Catalogue, Part VIII Tantras, Page 846, No. 2530. This codex contains the Jñānāmṛitasāṁhitā which consists of five parts, called Rātras. As this book has been already published by Rev. K. M. Banerjee in Bibliotheca Indica, we need not give here a detailed description of it.

Although from external appearance this manuscript differs from the printed books in the last part only, as it contains twelve chapters whereas the other contains eleven only, but on a careful perusal we find that the matter is the same in both, chapters being correctly divided in the printed book, and wrongly divided in the present Ms. In the Ms. we find the abrupt elevation from the fourth chapter to the seventh, though there is no omission of matter, as we find on comparison with printed books.

पुस्तकेऽस्मिन् नारदपञ्चरात्रस्य शानासतसारसंहिता सम्पूर्णा वर्तते ।

No. 58. निरुत्तरतन्त्रम् । Niruttaratantram. Substance, country made reddish and yellow paper, 13 x 3 inches. Folia, 26 (of which fol. 24 are reddish, with a gap of $\frac{1}{2}$ inch square in the middle, and the rest are yellow without any gap). Lines, 8-9 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, not fresh. Generally correct. Complete.

An original Tantra attributed to Mahādeva containing various information about the Goddess Daksinīkālīkā, and the Kaula form of worship. Noticed in No. 285 of the Notices of Sanskrit Mss. by Dr. Rajendralal Mitra. It is complete in fifteen chapters and is named Niruttara or 'without answer', as Mahādeva answered here all the questions put forth by the Goddess Durgā, rendering her quite speechless.

Beginning. श्री नमः परदेवताये ।

देव्युवाच ।

सर्वविद्या पुरा श्रोक्ता यन्मन्त्रादिवानि च ॥

नानाभाषप्रभेदेन सम्यगे जायते प्रथी ॥

भाषभेदेन कथय श्रोतृनिस्तारकारक ।

सर्वेषां तन्त्रमन्त्राणां विद्वान् विष्णुसत्पतं ॥

आगामाराधना केन भावेन परिणायते ।

आवां वा प्रकृतिः कापि तस्या वा कीदृशो ज्ञिया ।

तन्प्रकाशय सत्यमेवेति यानि निश्चरं ।

पादमानः परानन्दः परमानः परीरसः ।

पावमानं परं ज्ञानं तेन त्वां पाययाम्यहम् ।

पावमानं विद्या जप्ता वायुवीजिन श्रोषथैत् ।

रमिति वद्विबोलेन सदस्य मन्त्रमिदिति ।

काली तारा महाविद्या शोदशो भुवनेश्वरी ।

भैरवी विष्णुमन्त्रा च विद्या धूमावती तथा ।

मन्त्रा विद्विन्विद्या च मातङ्गी कमलाब्जिका ।

एता दशमहाविद्या विद्विन्विद्याः प्रकीर्तिताः ।

कालीतारा तथा विद्या मातङ्गी भुवनेश्वरी ।

अप्रपूर्णा तथा दुर्गा विद्विन्विद्यासुखमर्दिनी ।

अरिदा विष्णु मन्त्रे भैरवी वदता तथा ।

End~

विपुटा च तदा नित्या कमला च सरस्वती ।
जयदुर्गा तथा भद्रे तथा विपुरमुन्दरी ।
चटादय मङ्गाविद्या तन्नादौ कविता प्रिये ।
नाम कालविग्रहिः स्थात् समया समयादिर्च ।
न वारतिथिनचत न योगकरचं तथा ।
त्रिह्रिविद्या मङ्गाविद्या प्रियेन कविता पुरा ।

Colophon.

इति निवृत्तरत्नम् देवीनुरसंवादे पञ्चदशः पटलः । + ॥१०॥१॥

विषयम्—पुस्तकः किम् निश्चयतश्च नामवेद्यमिष्टादि विषयः तस्य निश्चयः समुच्चयः
यति ।

No. 59. निर्वृणतन्त्रम् । Nirvāṇatantram. Substance, country-made reddish and colourless paper, 14 × 2½ inches. Folia, 20 (of which fol. 3 and 4 are wanting, and folia 6, 10, 12 and 19 being colourless, the rest being reddish). Lines, 6-9 in a page. Character, Bengali. Date, Bengali era 1211 (?) Śakābda 1709. Appearance, old. Generally correct. Complete.

A original Tantra treating mostly of the origin of the universe and its description, the mundane creation, Goloka and other celestial regions, Tattvajñāna, praise of the Brahma whose name is formed of ten syllables, and the characteristics of an Avadhūta hermit, generally named Vṛihannirvānatantra. Noticed in No. 274 of Dr. Rājendralal Mitra's Notices of Sanskrit Mss.

Beginning. श्री नमः परमदेवतायै ॥

कौणामुपस्थिते राज्ये मानारखीपक्षीभिर्न ।

विपरीतरतायन्तः चण्डो यवश्च महर् ।

ଅନ୍ତିମୋକ୍ଷ ।

निराकारं निर्गुणं च श्रुतिनिन्दाविषयितं ।

मृगियं सुभ्यश्चार्द्रं यथांतीतं सुनिपत्ये ॥

सुखादिवहितं नामं किमाचारं प्रतिहितं ।

सञ्ज्ञाद्वयपनिर्देशेयं विमाकारेण भावने ।

श्रीगङ्गा चर्या ।

गङ्गा देवि परं तत्त्व वसुंतीतां वरेश्वरीं ।
 गुणालयां गुणातीतां क्षुतिनिन्दाविमर्जितां ।
 आकाररहितां निन्दां तथारागादिवर्जितां ।
 पूजनार्थाय देवेभि स्वयमुत्पत्तिकारिणीं ।
 येन रूपेण ब्रह्माष्टा ज्ञायन्ते गङ्गा तच्छिवे ।
 आकाशाज्जायते वायु वायोदत्तपद्मते रवि ।
 रवेरुत्पद्मते सौम्य सौम्यादुत्पद्मते मही ।
 पद्मभूतैश्च ब्रह्माष्टा भवेयु पर्यन्तात्मजे ।
 ब्रह्माष्टाव्यापनार्थाय कूर्मपुङ्खे छानन्दक ।
 तन्मूर्द्धि वासुकाकारा ब्रह्माष्टा बहव स्थिता ।
 कारव्यवहारि मध्ये तु कूर्माय रति नित्यम् ।
 अहमेव निश्चयेन पालयामि पुन पुन ॥

End

इति ते कथितं ज्ञाने अमुराजसखस्य ।
 न वक्तव्यं पञ्चीरये मासान्तेऽपि सुरेन्द्रि ।

Colophon

इति अष्टिकागङ्गाचर्यादि निम्नावतन्त्रे अमुर्ह्यम् पटलः । श्रीकालीप्रसाद-
 प्रणीतः सावरमिदं सन (१२) ११, १०८, २६ ग्रीष्म ।

From the colophon we find that this Ms was copied by Kali-
 prasad Sarma on the 26th day of the Jaisrtha of the Bengali era
 1211, Sakavda 1709

विषयः । १। ब्रह्माष्टोत्पत्तिकथनम् । १। सृष्टिमिदपद्यम् । १। प्रकृति
 प्रशंसा । १३। सञ्जासाद्यवस्थाकथनम् । ब्रह्माष्टलक्षणम् । ५। १। १०।
 ८। श्रीकालीवदिकथनम् । ८। १०। ज्ञानपदकथनम् । ११। तत्त्वज्ञान
 कथनम् । १२। वैश्ववत्सलकथनम् । १३। दम्भाचरमन्त्रनाम्नाम् । १४
 अवधूतसखकथनम् ।

विवरणम्—पुस्तकेऽपि नू ब्रह्माष्टोत्पत्त्यादि विषयको निम्नावतन्त्राभिधेयं तन्निदन्त्यो वर्णितम् ।

No. 60. नीलतन्त्रम् । Nilatantram. Substance, country-made reddish paper, $13 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 23. Lines, 1-8 in a page with a gap of nearly one inch square in the middle. Character, Bengali. Date, Saka 1698. Appearance, old. -Verse Generally correct. Complete.

An original Tāntrika work attributed to Mahādeva, treating of the worship of a form of Māyā named Nilasrasvatī, attended with the performance of the Śākta rituals belonging to that worship, complete in 15 chapters, entitled Mahānilatantram.

Beginning. श्रीं नमस्तारायै ।

कैलासशिखरासीम भैरवं कान्तस्थितं ।
सत्वाच्च सादरं देवी तद्वचसि समाश्रिता ॥
पुरा प्रतिष्ठितं देव काली-तन्त्रप्रकाशने ।
नीलतन्त्रप्रकाशाय तद्वदस्य सदाशिव ।
यस्य विज्ञानमार्गेण विजयी तु विज्ञायते ।
यज्ञशाला साधकाः सर्वे नायज्ञज्ञानसमाश्रिता ।
यस्य तु ज्ञानमार्गेण कविता चित्तमोदिनी ।
भवद्गुण महादेव कथयन् स्वमासतः ।

End.

एतन्मन्त्रं महेशानि न प्रकाशयिष्ये कदाचन ।
शुचीरात्रां विना देवि प्रकाशान् तन्त्रमेष च ।
सिद्धिदानं महेशानि कुर्व्याचरे वरादने ।

Colophon.

इति श्रीमन्नीलतन्त्रे सर्वतन्त्रोत्तमोत्तमे श्रीभैरवपार्ष्णीसम्पादिते पञ्चदशः
पटलः । इति श्रीमहानीलतन्त्रं समाप्तं ॥ श्रीकालीप्रसादमर्त्येण, भावर-
मिदं । शकाब्दा १६९८ वैशाखस्य चतुर्दशदिने समाप्तम् ।

From this colophon we see that this Ms. was copied by Kālī-
prasād Śarmā and the copy was completed on the fourteenth day of
Vaiśākha in the Śaka 1698.

विषयाः— १ । नीलसरस्वत्याः सिद्धमन्त्रकथनं । २ । १ । नीलसर-
स्वतीपूजापुष्टानविधिकथनं । ३ । पुष्टसरस्वतिविधिकथनं । ४ । श्रीम-
विधिकथनं । ५ । दिव्यात्मपदविधिकथनं । ६ । पूजादाः कामविधि-
कथनं । ७ । दिव्यादिभावानां निवृत्तकथनं । ८ । श्रीमहादेवमाधन-
कथनं । निवामाधनकथनं, सुरासाधनकथनं, मन्त्रादिप्रयोगं । ९ । नील-
सरस्वत्याः पूजापद्धतिकथनं, तारामन्त्रकथनं, मन्त्रोद्धारविधिकथनं । १० ।

दीयाः स्वविधिकथनं, कथनं, भोगसाधनकथनं । १९ । पटकथं स्व-
कथनं । २० । आमुष्ठापकारकथनं, वमीकरणाविधिकथनं । २१ । दुरा-
जीघर्ष । २२ । महाभोजनकथनं, वृष्टिसिद्धिकथनम् ।

पुस्तकेऽपि न दृग्गोचरकथाच्छलेन जीवसरस्तौ पूजाविषयकस्तन्निबन्धौ वर्तन्ते ।

No. 61. पार्थिवशिवकवचम् । *Parthivasivakavacam.* Substance, country-made yellow paper, 10 × 4 inches. Folia, 6. Lines, 2-9 in a page. Character, Bengali. Date, 1. Appearance, old. Verso. Generally correct. Complete.

An amulet to be read in the worship of a Śiva-phallus made of earth, from the Uttaratantra, called *Parthiva Sivakavacam*.

Beginning. ओं नमः शिवाय । अथ पार्थिवशिवकवचम् ।

पार्थिवुवाच ।

दिवदेव महादेव विदप्राप्तमिच्छीषम् ।

कृपया कथ्यतां दिव पार्थिवस्य महाप्रभो ।

End.

छेदात् न दितं दिवि कवचं सर्वकामदं ।

न दिवं कल्पयिहरे यदीच्छेदात्मनो हितं ।

काम्यैस्तत्पश्येन यम पूजयेत् पार्थिव शिवं ।

तदेव प्रपठेत् दिवि फलाधीं फलभाग् भवेत् ॥ श्रीं

Colophon. इत्युत्तरतन्त्रे देवीशरवत्यादि पार्थिवशिवकवचं समाप्तम् ।

नरं प्राक्तपरिक्लातः शिरसी नापि कर्तनं ।

मलमध्यर्था मुञ्चीत भगवतः शिच्छीषनम् ।

पुस्तकेऽपि न दृग्गोचरतन्त्रोक्तं पार्थिवशिवकवचं विद्यते ।

This codex contains along with it (1) a prayer to the Goddess *Indrākṣī* or *Durgā*, called *Indrākṣīstava* from *Nandikēśvarasāhita*, (2) a prayer to the Goddess *Bhavānī*, called *Bhavānyastakam*, by *Śaṅkarācāryya*, (3) a treatise on the various kinds of *Upacāras* or articles of worship, and (4) a prayer to *Viṣṇu* from the *Kūrmapurāna*, called *Viṣṇustotram*.

No. 62. पार्थिवशिवपूजा । Pārthiva Śivapūjā. Substance, country-made yellow paper, 9 x 3 inches. Folia, 8 (of which 5 contain Pārthiva Śivapūjā, and the remaining 3 contain an amulet to Pārthiva Śiva). Lines, 6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly fresh. Prose and verse Generally correct. Complete.

A guide to the worship of Pārthiva or earthen Śiva called Pārthiva Śivapūjā with an amulet of the same, from the Uttara-tantra.

Beginning of *Parthiv Śivapuja*. श्री नमः शिवाय । व्याघ्रवर्मोऽपि कमलावासने
वा उपविष्टः श्रीं चाक्षरमणिं कमलासनाय नमः । इत्यामनं संपूज्य
ततोत्तरमुखो भूयोपविशेत् ।

End of *Parthiv Śivapuja*.

निहस्ये महापुष्पां यः प्रसीति सदा नर ।
गीतपद्यते च संसारं ध्यामं प्राप्नोति शान्तम् ॥
तस्मान् मर्त्यप्रत्ययेन प्रमुखाङ्गिहसंभवं ।
वापकचुक निमुक्तः प्राप्नोति परमं पदं ॥ ८ । ० ।

Colophon. इति निहस्योक्तम् ।

Beginning of *Parthiva Śivakaracam*. श्रीं नमः शिवाय । अथ पार्थिवशिवकवचं ।

श्रीपार्थिवशिवः ।
देवदेव महादेव विद्महाय विनीचन ।
कृपया कथ्यतां देव पार्थिवस्य महाप्रभो ।
कवचं दुर्लभं तस्य श्रीगुणित्यामि सामर्थ्यं ॥

End of *Parthiva Śivakaracam*.

वेदाङ्गु गदितं देवि कवचं मर्त्यकामद ।
न देयं कल्पचिह्नं यदीच्छेदात्मनो हितं ।
क्राम्ये स्वयमेव यत् पूजयेत् पार्थिवं शिवं ।
तत्रैव प्रपठेद्देवि फलार्थं कृपया भवेत् ॥

Colophon. इत्युत्तरतन्त्रे श्रीनरसत्त्वादे पार्थिवशिवकवचं समाप्तं ॥ ० ॥ ० ॥ श्रीं नमः ।

सम् ॥ ० ॥ श्रीशिवाय नमः ॥ ० ॥ ० ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् पार्थिवशिवपूजा पार्थिवशिवकवचं च वर्तते ।

No. 63. **पुरश्चरणलहरीतन्त्रम् ।** Puraścaraṇalaharītantram. Substance, country-made reddish paper, 11×3 inches. Folia, 5. Lines, 7-10 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

A Tāntrika work dealing with the process of acquiring proficiency in Mantras, entitled Puraścaraṇalaharītantra, with a praise of the sight of Chāyāpuruṣa or Ātmā named Chāyāpuruṣadarśana-māhātmyam, from Śaṅkaragītā.

Beginning. श्रीं नमो नृपये ।

कुमल उवाच ।

इष्टं काल्यैकं मङ्गलम् नारदो मन्त्रतन्त्रम् ।
शिवस्य देवदेवस्य पार्वत्याय मङ्गतुम् ।
एकौशारमन्त्रेण सर्वसिद्धीयरो भवेत् ।
किं पुरश्चर्यं देवि कथं वा शिवते वद ।

End.

नारद उवाच ।

सर्वेन शुद्धजातोनी निविष्टा हि पुरस्क्रिया ।
चन्द्रसूर्यविरागे च शुद्धस्य सिद्धिस्तथा ।
लायते सुभगे मातर्गुरौ भक्तिर्भवेद् यदि ।
तदा सिद्धिमवाप्नोति शुद्धभक्त्या विश्रितः ।
शुद्धाद्या पुरश्चर्या शुद्धजातिषु सुप्रसा ।
काकिनी शक्तिभोगस्य शक्तिनी काकिनीत्यथा ।
शक्तिनी शक्तिभोगस्य मन्त्रेण प्रजपेत् सुधीः ।
न जपेद्यदि मन्त्राणां दशधा वा त्रिधापि वा ।
तदा सर्वे भवेद्भवे काकिन्यादेर्लब्धौ भवेत् ।
आलीलां तु मन्त्राविद्यां जपेत् सिद्धिं प्रजायते ।

कुटाक्षलिङ्गवाच ।

पादपद्मं मङ्गलम् कदा पश्यामि तदद् ।
अस्ति ते सुभगे मातर्गुरोश्चामि तवान्निकं ॥
मन्त्राद्यैश्च नमो नित्यं येषां भिक्षोपजीविका ।
इन्द्रजा प्रययौ शीघ्रं नारदो न्याससन्निधिं ॥१०१॥

Colophon. इति पुरश्चरणलहरीतन्त्रेऽष्टमः पटलः ॥१०॥

As Chāyāpuruṣadarśanamāhātmyam contains only a few ślokas, we quote the whole thing below :—

अथ ग्रहरगोताया ज्ञायाप्रपदमंगभादाभा ।

ईश्वर उवाच ।

आश्वदेह महादेवि यः पश्यति खगोचरे ।
 उदरेन सततोवाचि कुलमीकोत्तरं धृत ।
 विदोबभूवतः पद्य पतिपद्यं तथैव ।
 गुरीरेककुलं देवि सप्रमात्तनि मानवः ॥
 सुकल्पमिमं देहं ज्ञायाध्यानेन सुन्दरि ।
 यः पश्यति महाभागे तस्य पुण्यफलं यत्तु ।
 ब्रह्मज्ञानेन यन् पुण्यं यन् पुण्यं कल्पदर्शने ।
 नवापाडे तु यत्पुष्टिर्देहिनाचेष्ट तन्पुष्टम् ।
 केदारे च तलं धीत्वा यन्कलं लभते नरः ।
 ततः कीट्या च गुणितं चाकामि देहदर्शने ।
 बाशावत्यौ तनुयानि यन् कलं लभते नरः ।
 ततः कीट्या च गुणितं चाकामि देहदर्शने ।
 प्रयानि वपनं कल्पा यन् पुष्टं ब्रह्मोपासने ।
 ततः कीट्या च गुणितं चाकामि देहदर्शने ।
 सत्यं सत्यं पुनः सत्यं सत्यमिव सुनिश्चितं ।
 इयं हि ग्रहरी विद्या न दीया यस्य कल्पवित् ।
 अर्धोऽर्धकामसीदन्तु लभते नाव सशयः ।

No. 64. प्रत्यङ्गिराकवचम् । Pratyangirākavacam. Substance, country-made yellow paper, 10½ x 3 inches. Folia, 2. Lines, 6-7 in a page (having writings in the margin on the last page). Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Correct. Complete

An amulet to the Goddess Pratyangirā from the Rudrayāmāntantra, entitled Pratyangirāmahāraksāstavarājah.

Beginning. श्री नवेमाव नमः ।

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् मुखेधर्कश्च मुखेष्टास्त्रार्थधारय ।

देव्या. प्रत्यङ्गिरायाश्च कवचं यन् प्रकाशितं ।

Colophon. इति श्रीवैद्येश्वरसूक्तपात्रविरचिते महात्मने विनिर्गते शिवाभाषिते महाप्रत्य
द्विरासिद्धमन्त्रोरे महाप्रथा महाप्रत्यागिका महाप्रत्यद्विरा समाना ॥ श्रीं ।

Beginning of Viparitapratyangira. अथ प्रत्यद्विरामहामन्त्रः । भैरवतन्त्रे ।

परं ब्रह्मास्त्रीविष्णुः शेषदेवी महेश्वरः ।

वरदः सर्वदेवानां प्रप्रेक्ष समाहितः ।

परं रजः शेष वरद इति- नवाक्षरमन्त्रस्य पुरश्चर्यं कृत्वा प्रयोगं कुर्वान् ।
यथा संपुण्य एतन्मन्त्रं अष्टोत्तरसहस्रं शतं वा प्रत्यक्षं प्रपन्नं कृत्वा विंशति दिन-
पर्यन्तं अष्टोत्तरशतशतप्रत्यद्विरास्त्रीं पठेत् । सर्वकाम सिद्धिर्भाति ।
यथा श्रीं नमो विपरीतप्रत्यद्विराये । श्रीं श्रीगुरवे, नमः । श्रीं श्रीं
महाप्रत्यद्विरे प्रेतकपालधारिणि दुर्गापद्मवसनतमस्यैश्वर्यैर्दिनि सर्वविघ्न-
विनाशिनि महाक्षरपालधारिणि चण्डि चाक्षुषे परब्रह्मविरूपे शलमन्त्र
प्रयोगादिकं परं परं सिद्धिदायिनि श्रीं श्रीं श्रीं हं हं हं महापारो
प्रमर्दिनि दुष्टान् यक्ष यक्ष यक्ष यक्ष कल्प कल्प फे फे च व दृष्ट ।

End. महादुर्गे तारिणि वधवन्धनिष्पदिनि भवसिद्धिप्रदायिनि स्व स्व शं शं । श्रीं

Colophon. इति भैरवतन्त्रे विपरीतप्रत्यद्विरा समाप्ता । + + +

पुस्तकस्थितं प्रत्यद्विरा विपरीतप्रत्यद्विरा नामधेयौ दाम्बिकविश्वेश्वरी वसन्ते ।

No. 66. वगलामुखीकवचम् । Vagalāmukhikavacam Substance,
country-made red paper, 17 × 4 inches Folia, 1. Lines, 6-13 in a page.
Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old and torn out. Verse.
Generally correct. Complete.

An amulet to the Goddess Vagalāmukhī from Sanatkumārtaṇtra.

Beginning. अथ वगला कवचं ।

भैरव उवाच ।

प्रथमं देवि जगन्नातर्जगदानन्दकारिणि ।

भक्तानां कार्यसिद्धयै कवचने प्रकाशितं ।

यस्य प्रसादात् ब्रह्मापि अखिलान् सृजति यथात् ।

पाशयति च ततो विष्णुर्नाशयति च महेश्वरः ।

End अत्रात्मा कवचं देवि यदीच्छेत् साधितं नरः ।

मिथ्यं याति तत्सर्वं अस्मिन् रोदनं यदा ।

इति सत्यं महेष्वाग्निं सत्यं सत्यं वदाम्यहं ।

अथ इति ये च कुर्वन्ति ते च पातकिनी नराः ।

२ गोपनं कुरु यवेन प्रकाशे ब्रह्मदा भवेत् ।

Colophon. इति सनत्कुमारतन्त्रे भैरवभैरवीर्सेवादे न्दोषमलाश्रयं समाप्तम् । . . ।

प्रसक्तिः खिन् सनत्कुमारतन्त्रोक्तममलामुखोक्तद्वयं वर्धते ।

No. 67. **मन्त्रप्रकरणम् ।** Mantraprakaragam. Substance, country-made colourless paper, 14 x 3 inches. Folia, 5 (of which the fol. 2 are wanting) Lines, 3-9 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, very old, worn out, worm-eaten. Prose. Generally correct. Complete (except the first 2 folia).

This codex contains Vija Mantras of some Gods viz Rāma, Vāmana, Kṛiṣṇa, Śiva, and of some Goddess' viz. Annapūrnā, Śyāmā, and Durgā.

यद्योऽयं मन्त्रप्रकरणमभिध. रामादिदेवतानां बीजमन्त्रसंग्रहः असम्पूर्णो वर्धते ।

No. 68. **महिम्नः स्तवः ।** Mahimnastavaḥ. Substance, country-made yellow paper, 9 x 3 inches Folia, 10. Lines, 4 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old Verse Not correct. Complete.

This codex contains a prayer to Śiva named Mahimnastavaḥ, by Paṣpadanta. Noticed in No. 23 Tantras Appendix.

भैरवतन्त्रप्रकरणम् ।

No. 69. महिम्नः स्तोत्रम् । Mahimnah stotram. Substance, country-made reddish paper, $10\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 15. Lines, 4-6 in a page (the text being in the middle in bigger character, and the commentary on both sides of the margin). Date, 1. Appearance, old. Verse and prose. Generally correct. Not complete.

Another copy of the same work with its commentary.

पुस्तकैः किन् सटोक् महिम्नः कोऽयं वर्तते ।

No. 70. मायातन्त्रम् । Māyātāntram. Substance, country-made yellow paper, $13 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 16. Lines, 7-9 in a page. Character, Bengali. Date, 1. Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

An original Tāntrika work treating of the influence of Māyā or illusion, entitled Māyātāntra, noticed in app. Tantras No. 5. In that number the work is erroneously said to be complete in 6 pāṭalas, but really it is complete in thirteen pāṭalas, as we see in this codex. We give a description of this Ms. below.

Beginning. श्रीं नमः परमेश्वरायै ।

इति चकार ।

अथ देवि प्रवक्ष्यामि तन्त्रमन्त्रं यथा वृत्तम् ।
 तीर्थयात्रे तु सर्वेषु स्वर्गे गच्छेत् रसात्मकम् ।
 विष्टे चैकार्थकीभूते न सुराः सुरमानवाः ।
 नैव चित्तिनं वा विधिबीजमन्त्राद्यैर्वितम् ।
 तदा विष्णुस्य देवात् सिद्धिर्वा समवायत ।
 ध्यात्वा सर्वादिभूतानि सर्वाणि संपादयन् प्रभुः ।
 तदा वटदन्तं मुखा तीर्थान्तः समवस्थिता ।
 ततो नारायणं देवं सा दधार सखोलना ।
 विष्णुस्य तदा तीर्थे स्नेह्याचारः स्वयं प्रभुः ।
 विष्णुस्य वटदन्ते तीर्थेऽपि परमेश्वर ।
 वटदन्तस्थितस्य नारायणस्य महासुनिः ।
 ददते परमेशानं शिवमन्त्ररूपिणम् ।

End.

इदं तर्कं भट्टेनापि विपु लोकेषु बोधितं ।
 सर्वसिद्धिप्रदं साधनमप्युपासकनाशनं ।
 * अथानुसमं श्रेष्ठं पूजयेत् श्रियमाप्नुयात् ।
 पठनाद्वारणात् सर्वपापं क्षयति निश्चितं ।
 विवादे जयमाप्नोति घने क्षयपतिर्भवेत् ।
 यदात् वाञ्छति तत् सर्वं भवत्येव न संशयः ॥

Colophon. इति सायातखे श्रीमदवध्वर्त्तनीसंवादे चयोदशपटलः । • • • श्रीचमश्याम
 देवसर्मन्ः व्याख्यरन् ॥

From the colophon we see that this Ms. was copied by a Brāhmana named Ghanaśyāma Devaśarmā.

पुस्तकेऽस्मिन् सायातखं सम्पूर्णे वर्तते ।

No. 71. मृत्युञ्जयगीता । Mṛityuñjayagītā Substance, foolscap paper, Folia, 3. Lines, 4-9 in a page. Character, Bengall Date, 1 Appearance, nearly fresh. Verse Generally correct. Complete.

This coder contains the Mṛityuñjayagītā from the Jñānapradīpa-mahātāntra, in which the Goddess Durgā is instructed by Śiva in the practice of Yoga.

Beginning श्री श्रीगुरवे नमः । अथ मृत्युञ्जय-गीता ।

दैव्यवाच ।

कर्त्तव्यीयस्य प्रथमं ख्युटं प्रवर्त्तसाधनं ।
 यथाकर्म विनाशार्थं लीलायां दैवसाधनं ॥ १ ॥
 श्रुतिं मे दैवदेवेश योगाभ्यासप्रकाशनं ।
 असिधारसमं धीरं यरणं तत् प्रमुञ्चते ॥ २ ॥
 यस्मिन् प्रवृत्तान्त्रियं कथां ब्रह्मपराश्रिता ।
 सर्वपापक्षयस्तस्य ब्रह्मणः सदर्थं तज्जेत ॥ ३ ॥
 सकृत् अवचसाचैव सर्वेष्वप्यर्थं लभेत् ।
 वेदवेदाङ्गशास्त्राणां पाठस्य च फलं लभेत् ॥ ४ ॥
 सर्वेतीर्थाभियुज्यते सर्वेतीर्थावगाहनेः ।
 यत् फलं लभते विद्वान् पठनाच्च तत् फलं लभेत् ॥ ५ ॥
 मातः पुण्यतमं मार्गं विपु लोकेषु विद्यते ॥ ६ ॥

End

Colophon. इति श्रीज्ञानप्रदीपे महातन्त्रे पार्वतीत्रयसंवादे मन्त्रप्रयोगिता समाप्ता ।
श्रीं तत् सन् ॥ ४ ॥

पुस्तकैऽभिन् श्रीज्ञानप्रदीपमहातन्त्रीकमन्त्रप्रयोगिता वर्तते ।

No. 72. मृत्तिकागिवलिङ्गपूजा । Mrittikāśivaliṅgapūjā. Substance, country-made reddish paper, 14 × 3 inches. Folia, 2. Lines, 8-9 in a page. Character, Bengali. Date, 1. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Complete.

A guide to the worship of the earthen phallus of Śiva.

पुस्तकैऽभिन् मृत्तिकागिवलिङ्गपूजाविधिर्वर्तते ।

No. 73. मेरुतन्त्रम् । Merutantram. Substance, country-made yellow paper, 13 × 3 inches. Folia, 5. Lines, 8-10 in a page. Character, Bengali. Date, 1. Appearance, old. Verse. Generally correct. Not complete.

A small portion of the Merutantra, an original Tāntrika work noticed in No. 69, Vol. 16 of the Descriptive Catalogue of Sanskrit Mss. of the Sanskrit College, Library, dealing with Candipāṭhakrama-vidhi or the order in the reading of Candī, with an amulet of Navagraha or nine planets named Navagrahakavacam at the end.

पुस्तकैऽभिन् मन्त्रप्रयोगविधिर्वर्तते चण्डीपाठकमविधिशान्धेयं मेरुतन्त्रं यन्मन्त्रं विदते ।

No. 74. महार्य्यास्तोत्रम् । Mahāryyāstotram. Substance, country-made yellow paper, 17 × 3 inches. Folia, 1. Lines, 10 in a page. Character, Bengali. Date, 1. Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

A prayer to the Goddess Āryyā or Durgā from the Brahma-jāmala.

Beginning. श्रीं दुर्गायै नमः ।

यत्तु ब्रह्म प्रवक्ष्यामि आर्यास्तोत्रं महाकर्म ।

यः पठेत् सततं भक्ता स एव विन्दे दुर्लभः ॥

End.

नारसिंही च साराही सिद्धिदात्री सुखप्रदा ।

भयहरी महारोद्री महामवनिनामिनी ॥

Colophon. इति ब्रह्मयामनि ब्रह्मनारदसत्त्वादि महाय्यांस्तोत्रं समाप्तम् । श्रीं तत्सत ।
श्रीं दुर्गायै नमः ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् महाय्यास्तोत्रं नाम ६३ श्लोकान्युपलब्धौ दर्शनीयं वर्तते ।

No. 75. मातङ्गिनीस्तोत्रम् । Mātanginīstotram. Substance, country-made colourless paper, 12 × 3 inches. Folia, 4. Lines, 6-8 in a page. Character, Bengali. Appearance, very old, writing omitted in some parts. Prose and verse. Not correct. Incomplete.

An incomplete hymn to the Goddess Mātanginī or Durgā called Mātanginīstotram. Anonymous.

Beginning. श्रीश्रीराम । श्रीं नमो भगवते ।

श्रीं महादेवं नमस्कृत्य देवस्य प्रादुर्भास्यते ।

बल्ये सद्युक्त्यादिष्टौ श्रेष्ठं यत्तु प्रभाष्यते ।

श्रीं नमो भगवति कुशाग्रिणि सूर्यकायेश्वरायिनि सर्वनिर्गमप्रदायिनि
एतौहि वरं देहि मातङ्गिनि सर्वं भूहि स्वाहा ।

End. नास्ति ।

Colophon. नास्ति ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् मातङ्गिनीस्तोत्रमसम्पूर्णं विद्यते ।

No. 76. योगिनীतन्त्रम् । Yoginītantram. Substance, bark of a tree, 17×4 inches. Folia, 74. Lines, 9-10 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Versa. Generally correct. Incomplete.

The codex contains a part of the Yoginītantra, dealing with the sanctity of Kāmṛūpa.

Beignning. श्री नमः कामाख्यायै ।

प्रधानसाधारणिकलसुसर्वाभिप्रधानाद्भुवनवलय ।

सा विद्या व्यक्तमयी न माया क्योति. एता वातु जगति निवसु ।

श्रीदंड्युवाच ।

उड्डयानामिदं पीठं दुताहं तारपीठक ।

इदानीं श्रीगुणिच्छानि कामरूपव निर्बव ।

सदुक्त तदभावाद्य घोरपापविनाशकं ।

कामाख्यापत्रकं पीठं प्रकाशं कल्पितुमं ।

कल्पितपद्मदद्यात् विविधानां चिकित्सकं ।

मिथज परमं देव विंदय कथ्यतां विभी ।

End. नाति ।

Colophon. इति श्रीयोगिनोक्तो ज्ञानेनोक्तो धर्मिस्तिसृषुषु प्रधानतप कामरूपाधि-
कारे द्वितीयभागे द्वादशपटलः ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् योगिनोक्तोक्तकामरूपाधिकारणीयनामं विद्यते ।

No. 77. रत्नावलीतन्त्रे ज्ञानरत्नावली । Ratnāvalītantra Jñāna-ratnāvalī. Substance, country-made yellow paper, one being of mill-made blue paper, 12×3 inches. Folia, 4. Lines, 5-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Versa. Generally correct. Complete.

A portion of the Ratnāvalītantra, dealing with Tattvajñāna or supreme knowledge, named Jñānaratnāvalī.

Beginning. श्रीं गुरवे नमः । अथ रत्नावलिः ।

दैत्यराज ।

कञ्चिन् स्थाने वसेन्नरः कञ्चिन् स्थाने दिवाकरः ।

कञ्चिन् स्थाने वसेदाम्ना कञ्चिन् स्थाने वसेन्नमः ॥

End.

अथत्यचमतिश्चर्यं विनाशोत्पत्तिवर्जितं ।

केवलं निर्धूलं यत्तं ग्रहस्तिकसन्निभं ॥ ४८ ॥

कारणस्य तयं यत्तं हेतुसाधनवर्जितं ।

आद्यते परमात्मानं स योगी योग ईश्वरः ॥ ५० ॥

Colophon. इति रत्नावलीतले ज्ञानकाण्डे ज्ञानरत्नावली समाप्ता ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् रत्नावलीतलीका ज्ञानरत्नावली नाम तत्त्वज्ञानविषयकं सन्निभयोगी
वर्जितं ।

No. 78. रुद्रचण्डी । Rudracandī. Substance, country-made yellow paper, 16 × 2½ inches. Folia, 5. Lines, 4-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, very old, and torn in some parts. Verse. Generally correct Complete.

This codex contains the whole of the Rudracandī, described in No. 117, Vol. 17 of the Descriptive Catalogue of Sanskrit Mss. of the Sanskrit College Library, with a short process of worshipping the Goddess Rudracandī, in the beginning, and of making her free from the curse of Śrīkṛiṣṇa so as to make her fit for conferring boons to her worshippers. This latter portion is entitled Rudracandīpūjā-rāpoddhārah. This portion being dilapidated in parts cannot be fully quoted here, only a small extract is given from the very beginning—

श्रीहरिः । अथ रुद्रचण्डीपूजाशर्पाचारः । श्रीं हृदयाय स्वाहा । हु
शिखायै नमः । + + + तच्च प्रष्टव्यं अस्माय कट् । ध्यानं । पादा-
दिभिः पूजयेत् । श्रीं श्रीं रुद्रचण्डिकायै नमः स्वाहा । इति मन्त्रं ज + +
नारद ऋषिः श्रीकृष्णदेवता ऋष्य (शाप) शीघ्रं निनिर्दिष्टः । श्रीं श्रीं

দাঁ ড' ড' বীরবল্লী মহাপ্রভু সাচাঙ্গমহাবল্লী । দ্বিতীয়া কৃষ্ণ-
মাধন তং যদা মন মুত্তে ।

বিশ্বরাম—পুস্তকেঃফল্গু শ্রীশ্রীহরবল্লীপূজামাণ্ডীকারমহিতহরবল্লীনামধেয়তন্ত্রনিবন্ধ.
সম্পূর্ণ বর্ণিত ।

No. 79. **রুদ্রায়ামলে কুলচারসমাচারঃ ।** Rudrayāmale Kulācāra-
samācārah. Substance, country-made yellow paper, 14 x 3 inches. Folia,
27. Lines, 5-7 in a page with a gap of $\frac{1}{2}$ inch square in the middle.
Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse. Generally
correct. Complete.

This codex contains only the fifth chapter of the Rudrayāmala
dealing with the Ācāra or duties of a Kaula.

Beginning. **ওঁ নমঃ পরমদেবতায়ৈ ।**

অতী বল্যে ন সংশিপাত্ সনসাচারবহুত্বিঃ ।
যদা বিজ্ঞানমাত্রেণ সাধকঃ সিদ্ধিলাভুযাত্ ॥

End.

সাসন্নং সেবনং ধ্যানং শ্রয়নং বহুসুখং ।
পরেণা নৈবকর্তব্যং বদীশ্বেদীশ্রীমিষ্যং ॥ ১ ॥

Colophon. **এতি হরদ্বায়ামলে কুলচারসমাচারে পঞ্চমঃ পটলঃ ।**

No. 80. **লিঙ্গার্চনতন্ত্রম্ ।** Liṅgārcanatantram. Substance,
country-made reddish paper, 16 x 3 inches. Folia, 7. Lines, 6-10 in a
page with a gap of $\frac{1}{2}$ in. x 1 in. in the middle and marginal notes in some
pages. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse.
Correct. Not complete.

This codex contains upto the seventh chapter of the original
Tātrika work, *Liṅgārcanatantram*, described in No. 83, Vol 16 of

the Descriptive Catalogue of Sanskrit Mss. of the Sanskrit College Library.

विवरणलुक्तपुस्तकम् ।

No. 81. लिङ्गार्चनचन्द्रिका । *Lingārcanacandrikā*. Substance, country made reddish paper, 16 × 3 inches. Folia, 17 with an index at the beginning. Lines, 5-10 in a page with a gap of 1 in. × ½ in. in the middle and with marginal notes here and there. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Complete.

This codex lays down the rules for the worship of Śiva in the form of a Phallus giving all the rituals in detail, called *Lingārcanacandrikā*, by Sadāśiva, son of Gadādhara and grandson of Viṣṇu, belonging to the race of Daśaputra. Noticed in No. 1944, Page 267, Vol. V of the Notices of Sanskrit Mss. by Dr. Rajendralal Mitra L. L. D.

Beginning श्रीं नमो गणेशाय नमः ।

उमाकटितटस्तुरत्करिवराननालीकन-
मसन्नद्वयं धिया सदशमिन्दुचूडं वक् ।
प्रबन्ध गिरिजाधरं भजनमासद्वेषित
जिताननमनानयं वियमुमासुहायं सुदा ।
यस्यैऽस्मिन् दशपुत्रनामानि महान् विष्णुविजायास्तभूत् ।
सुगुलाय सुभीमदाधर इति ज्ञातो ज(ग)त्याख्या ।
मत्पुत्रेषु सदाशिवेन विदधा दद्या निबन्धान् पुरा ।
श्रीलिङ्गार्चनचन्द्रिका विरचिता विदधकोट्टेदा ॥
विदित्य नृपगौरवं गुणविवेचका जगत्सरं
विदाय कथयन्तु सद्यदिह दूषणं संजनाः ।
न फलुगुजनदूषणेः किमपि ह्यीयते सासकं
दिनाशमगवर्हणा किमुदितेन खेदानदा ॥

च ॥ पूजार्चनपापरिग्रहानि पूजायां मन्दफलत्वादादौ पूज्यस्वरूपं शिव
पूजायाः श्रुतिस्मृतादीं सर्वोत्कृष्टत्वं सर्वोपरीष्टप्रदत्वञ्च प्रदर्शयते ।

End.

निद्रपूजनं परार्थं न कार्यं । तदुक्तं शिवरहस्ये ॥

शिवलिङ्गाद्यर्थं न विधीयः परार्थं कुर्यात् ।

स वेदराशिपुण्ड्रोऽपि पित्राचो भवति ध्रुवः ॥

• अनन्तफलदं धर्मं शिवलिङ्गाद्यर्थं नास्ति ।

कः प्रयच्छति मृदाका परस्मै धनस्रोमतः ॥

मरीरमपि देवं श्याम् कदाचिद्भनन्तीमतः ।

फलं न दीयमन्यथै शिवलिङ्गाद्यर्थं नोद्वयं ।

वेदशागायनेष्वर्चनानोरपि सन्वेदाः ।

अद्यानन्तरीमिय सन्पापं न विनश्यति ॥

Colophon.

इति श्रीदत्तत्रयपुत्रपाठ्यसदाशिवलता निद्रार्चनचन्द्रिका समाप्ता ।

विषयाः—सहादेवस्य पुण्याता । तत्र श्रीवपुराणाभिगवना । अन्यजपतिता
 दीना शिवपूजाधिकारः । लिङ्गे शिवपूजनमाश्रयम् । तत्र लिङ्गमन्त्र्यु-
 पतिः । लिङ्गानां प्रतिमाया पुजनं कार्यम् । पञ्चरात्रादिलिङ्गकथनम् ।
 ब्राह्मणादिधर्मभेदे लिङ्गम् । वाचलिङ्गलक्षणकथनम् । स्थाटिलिङ्गकथनम्
 मुक्तभेदे लिङ्गकथनम् । कक्षी पार्थिवलिङ्गप्राप्तम् । पार्थिवलिङ्गाद्यर्थं
 विना अन्यदेशाद्यर्थं नादिकं निरूप्यम् । शिवस्य प्रधानसाधनानि । योक्
 श्रीपञ्चारकपल वहीपञ्चारकपनं च । अन्यनामस्तस्य पुण्यादनम् । कामनाभेदे
 लिङ्गपूजनम् । कामनाभेदे संख्यामादभेदा । कामनाभेदे लिङ्गभेद
 कथनम् । ऋतुभेदे लिङ्गपूजायाः सिद्धिभेदकथनम् । पुष्पभेदे लिङ्गपूजने
 फलम् । शिवलिङ्गाद्यर्थं नव्य निरूप्यताकथनम् । शिवलिङ्ग-पूजाकरणे प्रत्य-
 नायः । शिवपूजाकरणे इतिहासादिः । शिवपूजाधिकारिणः । स्त्रीपूजायां
 लिङ्गसर्गविधानम् । सधवास्त्रीया भर्तुराश्रया पूजाधिकारकथनम् ।
 मृद्वैदिकानां पूजाविधिकथनम् । पतितानां पूजने मन्त्रकथनम् । अग्नीषे
 पूजाविधिकथनम् । भक्त्यास्त्रीया शिवपूजाविधानम् । शिवपूजावैदिक-
 कर्मादौ भक्त्याद्राष्ट्रपारम्पर्यावयवकथनम् । विभूतेर्नामादिकथनम् । उद्गमन-
 कथनम् । निपुष्टपञ्चारणविधिः । द्वादशपञ्चारणविधिः । विप्रपञ्चरहित-
 शिवपूजानिवेधः । प्रसादविलम्बस्य अभावे पुनरर्चना । अथ पुषादि ।
 करवीरस्य प्रसादनस्य पुनः प्रसाददानम् । नव्यपूजादिः । नव्यनिरूप्यम् ।
 मिलकाष्ठकथनम् । तिन्नादिना पूजाफलम् । धूपनिरूप्यम् । दीप
 निरूप्यम् । विहितजन्यम् । नैवेद्यकथनम् । मङ्गलविधानपञ्चरादिः ।
 ताम्बूलम् । अभिषेकमन्त्रा । अभिषेकप्रणामादि । प्रटविषा ।

नमस्कारः । शिवनेवेयमवधनिर्घयः । सर्वमेदे पादिरसिद्धे शक्तिकामेद-
कचनम् । पूजाकालकचनम् । पूजापराधकचनम् । लिङ्गघटनाविधिः ।
लिङ्गस्थापनविधिः । लिङ्गदानविधिः । अर्चयमानानि । लिङ्गदानानन्द-
दयदानानि । तत्र प्रयोगे पञ्चाक्षरलपविधानकचनम् । उपदेशरहितानां
अपविधानम् । गुरोर्विनीतदेशकचनम् । अयाने पुञ्जासमापनम् । शिव
चरणाभ्युपगमनः । शिवपूजने वीधायनसूत्रम् । वीधायनीतक्रमेण
पार्थिवशिवपूजा । पञ्चाक्षरस्य स्रष्टृत्वादिकम् । स्त्रीपूजादीनां शिव-
पूजाकचनम् । शिवलिङ्गाद्यंने परार्थं कृते वाचम् ।

The Ms. noticed by Dr. Rajendralal Mitra contains two additional slokas at the end which show that this book was written by Sadāśiva under the auspices of King Jay Singha. But the colophon of this Manuscript bears the reading श्रीदशरथगुणवाङ्मय etc. which the other does not contain ; the other has—

इति दशरथाक्षरिण श्रीदशरथगुणवाङ्मयस्य सदाशिवेन शिवचिन्ता लिङ्गा-
द्यंनचन्द्रिका समाप्ता ।

शिवरचम्—पुस्तकेऽस्मिन् दशरथगुणवाङ्मयस्य श्रीरघुवीर्यवदाश्वराजस्य श्रीवदामिबलतः लिङ्गा-
द्यंनचन्द्रिकानामधेयः सविचारप्रियाद्यंनविषयकतत्त्वनिबन्धः सम्पूर्णो वर्तते ।

No. 82. वगलामुखीस्तोत्रम् । Vagalamukhīstotram. Substance, country-made yellow paper, 17 x 4 inches. Folia, 2 Lines, 9 in a page Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct Complete

A hymn to the Goddess Vagalamukhī or Durgā, from the Rudra-yāmalatantra.

Beginning. अथ वगलामुखी स्तुतिः । अथ श्रीवगलामुखीमुखलीवतमस्य गारदी
भगवान् स्रविः श्रीवगलामुखीदेवता मम मन्त्रिहितानां दृष्टानां विरीधिनो
दृष्टानां वार्चं मुखपदजिह्वावर्णाद्यां स्रष्टृनाद्यै विनियोगः ।

End

ब्रह्माक्षरिति विख्यातं विष्णु लोकेषु विद्युतं ।

शुद्धभक्तस्य दातव्यं न दीयं यस्य कस्यचित् ॥ १६ ॥

पौताम्बरां हिमुजाय विनेत्रां दाहकीज्वला ।

शिलापर्वतहस्ताय अरन्तां ताम्रपामुखीं ॥ श्रीम् ।

Colophon. इति रुद्रयामलिं देवीवरसम्पादं श्रीवगलामुखीकीर्णं समाप्तम् ।

विवरणम्—पुस्तकोच्छिन्नं रुद्रयामलीकं वगलामुखीकीर्णं सम्पूर्णं वर्तते ।

No. 83. वगलामुखीकवचम् । Vagalāmukhikavacam. Substance, country-made yellow paper, $13\frac{1}{2} \times 2$ inches Folia, 2. Lines, 3-8 in a page Character, Bengali Date, 1 Appearance, very old Verse. Correct. Complete.

An amulet to the Goddess Vagalāmukhī, from the Sanatkumāra-tantra. Noticed in No. 66 App. Tantras

No. 84. वरदातन्त्रम् । Varadātantram. Substance, country-made yellow paper, 12×3 inches. Folia, 6 with an additional one containing its index at the beginning. Lines, 8-10 in a page. Character, Bengali Date, 1 Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

An original Tantra giving some necessary informations of the Kaula system, copied by one Kālīprasanna Bhattācāryya.

Beginning. श्रीं नमो गणेशाय ॥

देवदानवगणेशैर्विरते विद्महेवर ।

उवाच विख्याविष्टा पार्श्वतीपतिं ।

देवुवाच ।

देवदेव महादेव जगदानन्दकारक ।

कामिका वरदा देवी कथं भवति तवद ।

कमिकामि दुराचरं यावन् पातककर्तुर्न ।

कथं सिध्यन्ति तन्मन्त्राः कथयस्व समासतः ॥

End.

इदं रङ्गं कथितं न प्रकाशं कथयन् ।
 प्रकाशं सर्वनाशः स्यात् प्रकाशादप्ये भवेत् ॥
 अङ्गता नाश कर्तव्या मुक्तमूर्ति सदाचरीत् ।
 भेदकाचारतया चाप यथेष्टा तत् समाचरीत् ।
 अथवा परमेशानि संपुण्य मुक्तदेवतं ।
 मातृकापुटितं कृत्वा अमन्त्रं प्रत्येष्टिने ॥
 कर्मात्मकमाप्ताङ्गता तदन्ते कियत् सन् ॥
 एवञ्च प्रत्येष्टं कुर्यादसादृशं समाप्यते ॥
 तथापि परमेशानि मुच्यते सर्वसङ्कटात् ।
 यदि प्रकाशिता न स्यात् त्रिमुखा परमेश्वरी ।
 प्रकाशिता च सा देवी सध्वेनाशकरी मता ॥ ० ॥ ० ॥

Colophon.

इति वरदात्मनेऽष्टमः पटलः ।

विषयाः—१ । श्रीकालीमन्त्रोद्धारः । तान्त्रिककुम्भकथनम् । निम्न-
 पूजावश्यकत्वम् । निम्ननेमिचिककाम्यावस्था । २ । निम्ननेमिचिकप्यवस्था ।
 रानिपूजायां लिपिनिधयः । द्वादशमासीपसेवाकथनम् । ३ । काली कात्याः
 शान्त्यम् । कलिपुत्रे कल्पवती कारणम् । मन्त्रसङ्ख्यातीनामेष्टिककला-
 र्थम् । विद्यारम्भादिमन्त्रकथनम् । सङ्कपूजाकथनम् । सुवर्णरत्निका-
 म्नाथम् । ४ । सङ्कपूजायां योगयुक्तदिनकथनम् । पञ्चएवमिन्व-
 हत्यप्यपते पूजानिवेधः । शिखायुक्तजवापुष्पे पूजानिवेधः । शरत्काल-
 पूजायाः सप्तशतीनीवस्त्रालङ्कारादीनां परिभाषम् । ५ । मष्टरात्र्य-
 भाषी साधनम् । ६ । मन्त्रार्चनकथेत्तन्त्रयोनिसुदाकथनम् । ७ । साधनेऽङ्ग-
 भङ्गे श्रीमुक्तपूजनम् । पूजादिव्यतिथेः श्रीपुरीर्णामोषारणिवेधः । मन्त्रदाता
 अभिषेका धिति विधा मुक्तकथनम् । कालिकावधरौदाने सुन्दर्याः
 श्रीकृष्णवधरौदाने आकाशान्तिकथनम् । ८ । कालिकायाः एकाक्षर-
 आक्षरमन्त्रयोः कथनम् । पुरयरचकथनम् । शिवावल्लिदानकथनम् । वक्ष्य-
 सङ्घे शान्तिकथनम् । मातृकापुटितजपविधानम् ।

विशेषम्—पुस्तकेऽभिन्ने वरदात्मनाभिधेयः श्रीकालीमन्त्रोद्धारदिविधिविषयाशक्तकथन-
 निबन्धो वर्तते ।

No. 85. वशीकरणम् । Vashikaranam Substance, country-made reddish paper, 24 x 3 inches. Folia, 1 Lines, 7 in a page. Character, Bengali. - Date, ? Appearance, old, (writings are of two kinds, some in bigger type, the other in smaller one). Prose and verse Not correct. Complete.

This codex contains a means of Vasīkarana or subduing others by Charms or Mantras, as well as a process of opening a closed door by charms and the means of subsiding, by magic rites, troubles such as disease, death, &c., in a house.

Beginning. चिह्नः श्रीं गुरुवे नमः । कुरुमयस्वन्मोरीधना नाथोः (*) संस्पृष्टं धर्मं
मत्तं पुण्यं सुदृढं प्रजप्य धर्मेनैव मन्त्रेणाभिमन्त्रितं कृत्वा तिष्ठत्तं कुर्वन् ।
श्रीं श्रीं हंस्वः अस्तुत्तं वरमानव व्याघ्रः इति मन्त्रः ॥

End. सापयेत् सख्यंतीयेन ततः शानि विचक्षतः ।
अटमि च भवेत् नन्द दापयेत् तिष्ठतएवै । ॥४॥

Colophon. नास्ति ।

विबरणम्—पुस्तकं, छिन्ना वशीकरणविधिः, ब्रह्मसारीश्रीचमनस्तः, गृहशान्तिहारविधिश्च
वर्धते ।

No. 86. वाराहीतन्त्रम् । Vārahitantram. Substance, country-made colourless paper, 21 × 2½ inches Folia, 15. Lines, 5-6 in a page with a gap of about one inch square in the middle Character, Bengali Date, ? Appearance, old. Generally correct. Prose and verse. Not complete.

This codex contains only the eighteenth, nineteenth and a portion of the twentieth chapter of the *Vārāhītantra*, an original *Tāntrika* work, treating of the worship of Śākta Goddesses.

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् वाराहीतन्त्रस्य अष्टादशपटलः जनविंशतिपटलस्य सम्पूर्णे वसेत, विंशतिपटलस्य आशमात्रं विद्यते ।

No. 87. **विपरीतप्रत्यङ्गिरा ।** Viparītapratyangirā. Substance, mill-made blue paper, 9×3 inches. Folia, 1. Lines, 3-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose. Correct. Complete.

A prayer to the Goddess Pratyangirā, named Viparītapratyangirā, described in No. 65 App. Tantra.

No. 88. **वीजतन्त्रम् ।** Vijatantram Substance, country-made reddish paper, 10×3 inches Folia, 3. Lines, 8-11 in a page Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Complete.

A Tāntrika work on the Sauketa or inherent force of the alphabets forming the Vijamantras.

Beginning. ओ नमः परमदेवतायै ।

तत्रादौ बीजवर्णाणां सङ्घं तं स्फुटमुच्यते ।
 एतच्च सङ्घस्य तत्र तन्मावादिन पुन्यभाक् ॥
 वर्णोऽक्षरं रश्मिर्वर्णा. स्वरान्नु कथिता अप्य ।
 व्यञ्जनानि ह्रस्वी वर्णा कादधीष्टौ प्रकीर्तिताः ।
 कादीनि पञ्चपदैर्न चतुष्क मादि यादि च ।
 आदिद्वयं च मालायां स्वरैराख्यी नवादिकः ॥

End एवं पञ्चपञ्चमी कामं विष्णुसमिप्यत्रापि बीजं । तन्माईनारीश्वरादि-
 मन्त्रा अपि व्याख्याता इति तत्त्वं । श्रीमन् कालिकायै नमः ।

Colophon. नास्ति ।

विवरणम्—बीजवर्णसङ्घेतिविषयकं बीजतन्त्राभिधेयसन्निवन्धः ।

No. 89. **वीरतन्त्रम् ।** *Viratantram.* Substance, country-made reddish paper, 13×3 in a page. Folia, 23. Lines, 6-10 in a page, with a gap of about 1 in. x 1 in. in the middle. Character, Bengali. Date, 1. Appearance, old. Verse. Generally correct. Not complete.

An incomplete portion of the Viratantra, an original Tantra dealing with some Tāntrika subjects such as, गुरुः or varieties of Gurus or spiritual guides, etc., containing twelve chapters and a small portion of the thirteenth one.

Beginning. श्री गुरुः परमदेवतायै ।

गणेशः सर्वविचारवधपुत्रः सर्वान्तर्यामी निधि
स्त्रीदाता सदसत्त्वसैक्यनिपुणस्तं ब्रह्मवर्षादिव ।
देवत्वज्ञानपारे परमवर्तिन इति यत्तद्वत् काव्यद्वय ।
तन्मैत्र्याणि न जायते मम पुनराद्यं विचार्य गुरोः ।
तद्वत् प्रवृत्ता तनं तत् सर्वं दुःखविहितम् ।
विना वार्ष्णेया दुःखैस्तत् सिद्धिं वृद्धिं न प्रीतिः ॥

श्रीगणेशाय नमः ।

विना दुःखैर्विना वार्ष्णेया गुरुस्त्विवादिभिः ।
सिद्धयस्तु प्रवृत्त्यानि मया प्राप्तं विचार्य ॥
येनानुष्ठानमात्रेण भीयेन मीचमाप्नुयात् ।
वीरतन्त्रं मया गुरुं कीपनं सर्वकामनं ।
तोषणीयं प्रवृत्तेन मम सिद्धिप्रकाशने ।
जीवानुपदेशमात्रेण गुरुवत्त्वात् प्रकाशितम् ।
गुरुवः सर्वलोकार्थाकारकं कैवल्यं विधा ।
सिद्धये नहि कलायां पारमार्थ्यैक्यं विना ।
तमादौ गुरुपञ्चोक्त्या विचार्य कल्पतेऽपुनः ।
पुनः मममनस्येन प्रवृत्त्यै वाद्विद्वद्वत् ॥

End. नास्ति ।

Colophon.

The book being incomplete, the last colophon is not to be found. We have this colophon at the end of the twelfth chapter:—

इति वीरतन्त्रे मन्त्रात्मनोमन्त्रोक्तं परमवत्त्वे प्रवृत्त्याप्रकारं नाम वाद्विद्वद्वत् पटलः ।

বিবরণ—পুস্তকটিতে বৌদ্ধতন্ত্রগান্ধেয়মুদ্রকমাদিবিবিধাননি কবিবদীসকলদ্বারা
ত্বাদিনী দাদনপটলা: নখোদনপটলস্ব স্বাভাব্য বিদ্যম্ ।

No. 80. **সক্তিরত্নাকরঃ** । *Saktiratnākaraḥ* Substance, country-made yellow paper, 17 × 1 inches. Folia, 31 Lines, 5-11 in a page, with a gap of 1½ in. × 1 in. in the middle Character, Bengali Date, 1 Appearance, fresh. Prose and verse Generally correct. Complete.

A complete Tāntrika compilation named *Saktiratnākara*. Noticed in No. 94, Vol. 16 of the Descriptive Catalogue of Sanskrit Mss. of the Sanskrit College Library.

বিবরণ—পুস্তকটিতে ।

No. 91. **সক্তিসংগমতন্ত্রম্** । *Saktisangamatantram*. Substance, country-made colourless and reddish papers, the latter being very few in numbers, 20 × 3 inches. Folia, 177. Lines, 7-8 in a page, with a gap of about 1½ in. × 1 in. in the middle, a leaf of the foliage 114 containing only a few Yantras only. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Not correct. Complete

An original Tāntrika work containing all informations of the Śakta cult, consisting of four parts of which the first contains 20 patalas or chapters, the second 62 chapters, the third 20 chapters, and the fourth 11 chapters See Notices of the Sanskrit Mss. by Dr. Rajendralal Mitra, Vol. I, Page 229, No. 405, and the Catalogue of the Sanskrit Mss. in the Library of I. O. No. 1717, Page 890, Tantra.

Beginning. **ওঁ নমো নবেশায় ।**

স্বীর্দেবায় ।

অনাদিহুয় মূর্ত্যেয় স্মিত্যেব চন্দ্র ।

দেবাসিদেব বিজ্ঞেয় বিজ্ঞারায় সুদেব ।

निरघ्न निराकार निश्चानन्दगुणाकर ।
 गुणातीत परमात्मिन् मुञ्जातीत परात्पर ॥
 लःस (तत्त्वं ?) श्रुतं जगत् सर्वं स्थावरं जडमादिकं ।
 श्रुतानि सर्वतन्मात्राणि लघ्वक्षीयस्त्वुदादिनि च ॥
 तन्मात्रादिकं देव राजराजेश्वर श्रुतं ।
 तन्मन्त्राजः श्रुती देव शानाभेदाय संश्रुताः ॥
 नसासनं (रसायनं ?) श्रुतं देव सिद्धी विविधाः श्रुताः ।
 शक्तिमद्गुणमात्राणि तन्मन्त्राजोत्तमीतमं ॥
 सूचितं देवदेवेश सन्निधित्वाभिषायने (यमं ?) ।
 न मया कथितं देव समर्थं हृदय प्रभो ॥
 चतुःश्लोकेन सयुक्तं सर्वसारोत्तमीतमं ।
 तन्मन्त्रं जयय देवेश सन्निधित्वागतं ॥
 समस्ततन्मन्त्राणि सापेक्षरहितं प्रभो ।
 सम्प्रदायप्रभावानां (प्रमत्तानां ?) मार्गदर्शकारकं ॥
 कल्पे सिद्धिप्रदं तम कथयन् मम प्रभो ॥

शिव उवाच ।

तन्मन्त्राजः पूर्वमुक्तः शृण्वन्मन्त्रसमुच्चयः ।
 पूर्वार्द्धमुत्तरार्द्धं (?) च सार्द्धं वचनमिदं ।
 पूर्वार्द्धे कादिसंज्ञा द्वितीयं सादिसंज्ञकं ।
 कादां तु वेदश्रवणाणि सादावपि चतुष्टयं ॥
 शक्तिश्रवणे मन्त्राणि त्रिसङ्ख्यं च वदन्तं ।
 प्रत्यक्षार्थं शतश्रीकाः पद्विंशन् पटलाणि च ॥
 द्वितीयश्रवणमिच्छन्मन्त्रसंज्ञादिकं विदुः ।
 दिव्योद्यरचितो यत्र गुह्यारा मविद्यति ॥
 शक्तिमद्गुणमात्राणि शीघ्रतन्मन्त्राजकं ।
 वेदश्रवणसमाश्रितं पटिसादिकं यम ॥
 दिव्योद्यरचितं तन्मन्त्रं सर्वतन्मन्त्रोत्तमीतमं ।
 अगादिकाद्या चरितं (रचितं ?) तारादयं द्वितीयकं ॥
 तृतीयं सुन्दरीदयं चतुर्थां विष्णुमलका ।
 पुनः पुनः चतुर्थं कथो शृण्वन्मनुज ॥

षट्प्रतीकमरान्ते (षट्परांते ?) तु द्विसप्तत्युतं शिवः
आविर्भवन्तु द्विवेशि दिव्यौघादारुतः शिवे ।

End.

अत्वारिंशत्प्रमेदेन जगत्प्राचसजातयः ।
पूर्वक्रमेण संसाध्य दुष्टानेतान् विनाशयेत् ॥
गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं पुनः पुनः ।
रक्षन्त्यातिरक्षन्त्य रक्षन्त्यातिरक्षन्त्यकं ।
इति सत्सेवतः श्रीर्लङ्का किमन्यत् श्रीतुमिच्छसि ।

Colophon.

इति श्रीमद्वीरभक्तारारचवादे तारायु(सू?)क्ते जगत्प्राचसजातिवर्णने दशम-
पटलः । श्री परमहंसतापे नमः । १९ ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥

श्रीं नमो गुरवे नमो जगद्विभूतिनाथने ।

यदाज्ञानघनसंसारमात्रं जगत्प्राचं वयमनुसूया ॥ ० ॥

From the above extract in the beginning we get a definition of Tantrarāja. A Tantrarāja is an original Tāntrika work generally divided into two volumes, the first called Kādi, and the other Hādi, containing eight parts on the whole, Kādi containing four parts and Hādi also the same. Each part again contains thirty-six patalas or chapters each of which contains one hundred ślokas. The Tantrarāja called Śaktisaṅgama is the best one divided into four parts containing 60000 ślokas.

विषया.—पद्यमखण्डः । १ । २ । तत्त्वकथनं, कृतादिपुननिर्णयः ।
३ । अष्टाष्टकनिर्दयकम् । ४ । पादप्रदानम् । ५ । अष्टविधविषयीतिः ।
६ । नामविवरणम् । ७ । दीक्षाविवरणम् । ८ । प्रदीपकालकर्तव्य-
निर्दयकम् । युजाद्वयादिकथनं । १० । सौन्दर्यकथनम् । ११ । पूर्वाभि-
धेकादिकथनं । १२ । मन्त्रसिद्धिप्रयोगः । १३ । श्रीरारागदिनिर्णयः ।
१४ । मन्त्रसिद्धिः । १५ । अप्रमतीसिद्धिसाधनम् । १६ । क्रमदीक्षा-
विनिर्णयः । १७ । पवित्रारोपकक्रिया । १८ । पवित्रारोपकप्रसा-
विधिः । १९ । दशमरोपकविधिः । २० । कामधेयादियोगकथनम् ।
चित्तोपखण्डः । १ । परिभाषा । २ । साधकस्य तन्त्रीकविधिनः संस्कार-
विशेषकथनादि । ३ । आद्याद्यादिकथनम् । ४ । क्रतुमन्त्रतन्त्रमिन्द्रादि-
कथनम् । ५ । यष्टिचोमण्डलादिकथनम् । ६ । महाविद्यासिद्धिप्रका-
रादि । आसनमेदिकथनम् । ७ । श्रीरविशेखरीसाधनकथनम् । ८ । मृत-
यसिद्धिनिर्दयकम् । १०—१२ । कीलतीर्थदीपकमुष्टयलक्ष्यतन्त्रस्यद्वयतन्त्र-

साधनप्रकारपीठश्रिततत्पूजाक्रमस्त्रीध्वजपुष्पध्वजपञ्चसोदवर्चनसिद्धेर्द्या-
 दिविशानशीरपद्यादिसंघादिकथनम् । २० । नवरात्रनिर्घयः ।
 २१—२२ । शम्भुसूर्ययज्ञे मन्त्रत्रयादिप्रकारादिवर्चनम् । पूजाविधिपाम-
 सिहस्तल्लघनम् । २३ । दशमहाविद्यासाधनादिप्रकाः । २४ । १६
 महाधीनक्रमकथनम् । मन्त्रध्यानाक्रमकथनमभिराम्यमन्त्रपाठ्य
 क्रमकथनम् । तिलकप्रकारकथनम् । २५ । वनवासक्रमनिर्घयः । २६ । महा-
 राजक्रमकथनम् । २७ । भुवनेश्वरीसाधनक्रमनिर्घयः । २८ । धूम्रावती-
 साधनक्रमः । २९ । त्र्यम्बकक्रमकथनम् । ३० । क्रममात्राविनिर्घयः ।
 गौरीसाधनकथनकथनम् । सुहासकथनम् । ३१ । पञ्चमहा-
 कथनादि । ३२ । सतासाधकसामान्यकथनम् । ३३ । निम्नापूजा
 प्रकारादिकथनम् । ३४ । श्रीपूजनमद्यपानादिप्रकारकथनम् । ३५ । मधु-
 चीपसाधनम् । ३६ । सुखासनसाधनादि । ३७ । मान्वासाधननिर्घयः ।
 ३८ । देवीध्वजपञ्चमप्रकारादि । ३९ । विद्यासिद्धिनिर्घयादि । ४० । सुन्दरी
 साधनक्रमकथनम् । ४१ । श्रवणनिर्घयादिकथनम् । ४२ । मन्त्रा-
 द्दीपादिकथनम् । ४३ । मन्त्रध्यापननिर्घयः । ४४ । दिग्गजासननि-
 र्घयादि । ४५ । चातुर्वर्णीयपुष्पकदेवीविशेषमन्त्रजपः । ४६ । ता-
 विशिष्टकरणे कलशसाधनम् । ४७ । श्रीमाय्यपदवस्त्रनिधनधारणादि
 प्रकारः । ४८ । कलसिद्धिनाशनिविशेषादि । ४९ । मूनी यन्त्रकथन-
 प्रकारादि । ५० । भावाविशेषजपसिद्धिदिननिबन्धकथनादि । ५१ । रज-
 ताद्यक्षुरीपधारणनियमः । ५२ । सर्वविधमात्राविनिर्घयः । ५३ । तत्पञ्च-
 कथनम् । ५४ । श्रीदीपाविनिर्घयः । ५५ । श्रीमनिर्घयः । ५६ । चादन-
 विधिपञ्चप्रकारादि । ५७ । कालिकापूजनप्रकारादि । ५८ । महाप्रा-
 भिषधीकथनम् । ५९ । सुहासिधरम् । ६० । भद्रवस्त्राद्यपिनादि ।
 वतीपञ्चः । ६१ । जपप्रकारादिकथनम् । ६२ । महायजुर्वेदम् ।
 ६३ । मायायामजपः । ६४ । मन्त्रध्यापननिर्घयः । ६५—६६ । यन्त्रपञ्च-
 व्यापक्रम साधनप्रकार-श्रीमप्रकार-सम्प्राप्त्यर्थं दीपेष्टादिविनिर्घयः । प्राणादि-
 विनिर्घयः । देवनिबन्धः । श्रवसाधना । दशमवस्था । देवीपूजनाम-
 वेदपद्यादिनारीपूजनम् । ६७ । धूमकेतुत्वापातादिमहीपूजाश्रीवस्था
 विनिर्घय-पुरवर्णमिदंभूतनिघडकथनम् । दन्त्रकमहामेलापुन्यकथनम् ।
 महाकावादिनिन्दानां निर्घयकथनम् । ६८ । परकारप्रवेशनादिकथनं,
 द्वाचक्रमनपञ्चादिकथनं, चाप्योनिन्दाविनिर्घयः । ६९ । कथाविनीम-
 सिद्धिप्रकारादि । ७० । कुडकुर्गावतीविद्याविद्याधनप्रकारकथनम् ।

१५ । विप्रचितोन्नतिशोचमसाधनादि । १६ । दीनानित्याविधानकथनं,
 शोचानित्याविधानम् । - १७ । घनानित्याक्रमार्थं, नवाकापूजनं,
 मानानित्याविधानं, सुदानित्याविधानं । १८ । मितानित्याविधानम्,
 यद्यप्युपक्रमम् । १९ । तिरस्कारविक्रमनाशककथनादि । २० । सम्यक्
 सरसमोमनाशककथनादि । २० । श्रुतिश्रुतिविद्याकथनादि ।
 अनुषंगः । १ । दशमहाविद्यामन्त्रकथनं । २ । कामरहस्यमन्त्रादिकथनम्,
 अष्टवक्रादिदेशनामीश्वरः, तन्त्रविशेषाद्यात्मनः, राजयोगसाधनप्रकारः ।
 ३ । उपविशेषादिप्रकारः । ४ । मार्गभेदेन विद्याविशेषसाधनभेदकथ-
 नादि । ५ । शक्तिपुनार्थपुनर्विशेषदेशपर्यायभेदेनासाधनभेदकथनादि ।
 बनलोत्पत्तिकारणविज्ञानोत्पत्तिकारण-मातृहीनोत्पत्तिकारणादि, पञ्चाशत्
 क्रमिन् अष्टमवर्गं, आद्यपर्यायेषु तन्त्रतन्त्रं, श्रवणतन्त्रकथनादि । ७ ।
 आवायभेदेन विद्याभेदकथनादि । ८ । पञ्चभेदनिर्णयः । कालिकायाः
 सर्वविद्यास्वरूपत्ववर्णनादि । १० । विद्यासाधनमन्त्रादिकथनम् ।
 ११ । स्त्रीदीक्षाविधानं, पुण्यभेदादितिः, अन्तःपूजनप्रकारः, साधनकाव्य-
 निर्णयः, अष्टवक्रादिकथनं, ब्रह्मरावसाधनवर्णनम् ।

Going through the Ms. we see two additional patalas or chapters, one in the first part between the 34th chapter and the 35th with the colophon :—

इति शक्तिसङ्ग्रहमहात्मने सतासाधकसामान्यसङ्केतनामविश्वतपः

And the other in the third part after the 17th chapter with the colophon :—

इति श्रीवद्मश्रीवे सट्टिहर्षे श्री दण्डभैरवीये शक्तिसङ्ग्रहमन्त्रराजीवने मितानित्याविधि-
 नाम सप्तदशः पटलः ।

On consideration of the number of chapters marked by the colophons at the end of these parts, we see that they are mere additional ones, wrongly written by the copyist of the Ms. and as they deal with the subjects similar to those in the preceding chapters, they must be included in them. Unlike the Ms. referred to by Dr. Rajendralal Mitra, this one contains sixty-two patalas or chapters in the first part, the other contains sixty-five. On comparison of the contents of these two Ms. we see the subject matter is the same. The difference of three chapters lies in the fact that the 30th chapter of Dr. Mitra's Ms. is included in the 29th chapter of

this Ms. and the 33rd, the 34th and the 35th chapters of Dr. Mitra's Ms. are included in the chapter thirty two of this Ms.

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् खण्डचतुष्टयसमन्वितो विविधशास्त्रविषयात्मकः शक्तिमन्त्रमतनामाना
तन्त्रराजः सम्पूर्णो वर्धते ।

No. 92. शाक्तसर्वस्वम् । Śaktasarvasvam. Substance, country-made reddish paper, 13×2½ inches. Folia, 6. Lines, 8-9 in a page, with marginal notes in some pages. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Complete.

An attempt of reducing the Metaphysics of Tantra into a philosophical system. Noticed in Dr. R. L. Mitra's Notices of Sanskrit Mss., Vol. III and IV, Page 13, No. 1027.

Beginning. श्रीगणेशे नमः । पुराणाचार्यनरसिंहदत्तकृतसारासमुच्चयसम्याख्या ।
भक्तिः सिद्धेर्गरीषवीत्यत्र सिद्धेः सम्बन्धे भक्तिरेव गरीषवी न तु कर्मोदि
नरीषः । तर्हि शर्करातद्गोत्रिनोरिवेति दृष्टान्तो नावहतः । शर्करा
भक्तिः लोकासुहृन्मया तद्गोत्रिनः सृष्ट्यापदकलनगोलायाः सिद्धेः । तदाच
गीतासुवीचिन्यां ब्रह्मानन्दे सुदानन्दानामन्वर्धितत्वात् भक्तिगीताऽप्य सिद्धिद
हत्यादि अर्थम् ।

End. एवं द्वौवृत्तपाठकलकथने गोभिलगुप्ते कुलविदिविघ्ननादानमाद्यन्वैदयोः
ग्रामाद्यामावाति । गीतासुवीचिन्यां योवीप्रुक्तिः सदीपः कोप्यचिन्त्यः
प्रज्ञाविनाशः स एव माया । बुद्धिद्वयां योगनाया ददामि दीन भक्ता ना
माप्रुचिन्ति । योगात् योगनायासामर्थ्यात् इदं सदा दमिंत मायाया
निग्रयकदा ।

Colophon. इति शाक्तसर्वस्वः (१) समाप्तः (१) ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् शाक्तसर्वस्वं नाम शक्तिविषयकः पद्यः सम्पूर्णो वर्धते ।

No. 93. शाक्तानन्दतरङ्गिणी । Śaktānandatarāṅgīnī. Substance, country made yellow paper, 15 x 1 inches. Folia, 71. Lines, 1-10 in a page, cleanly bordered by three lines around. Character, Bengali. Date, Śakavdā 1756, the 6th Chaitra. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Complete.

A Tāntrika work on Śaktism described in the Catalogue of Sanskrit Mss. in the Library of Sanskrit College, No. 96, Page 98, Vol. 17. At the end of this Ms. we find the colophon.

इति शाक्तानन्दतरङ्गिण्यां चरादमीशासः ।

आके मेखधरारमिदुनचिते चेतस्य वहे दिने

शाक्तानन्दतरङ्गिणीं यमकरो तेनोत्तरथाकरो ।

पादाभोजपरिषदाधनमहामन्त्रादिविद्योतिनी

श्रीमदामनदासकेन लिखिता विप्रैश्च गङ्गीदुवा व

दानयानकालमूर्तिं साधुकीर्तिं सन्मतिः

श्रीमद्वैद्यनीहिनीपादपद्मसेवक-

आनमानदानमुक्तविमलित्तत्त्वपर-

श्रीमदन्नसादभुसुरागुद्देशतः ।

समाप्तः । गणान्दाः १०५६ ॥ १ चैव । योश्रीदुर्गा । यथाहट' तथालिखितं
लेखके नास्ति दूषणं श्रीश्रीदुर्गा श्रीश्रीहरिः ।

From the colophon we see that the Ms. was copied by Bāmanasāda, at the injunction of a Brahmin named Annaprasāda.

विदरयन्मूलपूर्वम् ।

No 94. शाक्ताभिषेकः । Śaktābhiṣekaḥ. Substance, country-made reddish paper. Folia, 3. Lines, 8-9 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Complete.

This codex contains the process of ablution of a disciple according to the Śakta rites.

Beginning. अथ कुम्भस्थापनमाह । भेरवोतन्त्रे

ईश्वर उवाच ।

मायावीजं समुत्थार्यं कुम्भमाग्रीशं यद्वतः ।

ग्रीवयेत् कामवीजेन वागुरेभ्यश्च ग्रीवयेत् ॥

पृथ्वीवीजेन संग्रीष्य मृत्तिकां तन्मरिचतमम् ।

संक्षीवीजेन वायव्यं नद्यवीजेन दिग्मयेत् ॥

End.

नमस्तु विपदः सर्वाः सम्पदः सन्तु सुखिनः ।

अभिषेकेन साक्षेन पूर्वाः सन्तु मनीषयाः ॥

इति ततः स्रग्भवेदताडोमं कृत्वा कम्पपत्र्यादिहोमतिष्ठकं दत्त्वा कामोन्मादं

• कृत्वा दक्षिणादिद्रावणारवं कुर्यात् ततो मुहं संक्षीययेत् ।

Colophon. इति शाक्ताभिषेकः (:?) समाप्तम् (: ?)

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् शाक्ताभिषेकोनाम शाक्तमिथ्याभिषेकविषयको विवक्ष्यो वर्तते ।

No 95. शाक्ताभिषेकः । Saktābhiṣekah. Another copy of the same, being written in a foolscap paper, 18×9 inches, and its letters being effaced and destroyed throughout, we do not mention it here.

No. 96. शांभवोतन्त्रे ज्ञानमहूली । Śāmbhavāntre Jñānamhūlī. Substance, country-made reddish paper, 19×2½ inches. Folia, 18. Lines, 5 in a page, with a semi-circular gap of about 1½ inches diameter in the middle. Character, Bengali. Date, Śakābda 1710, 29th Māgha. Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

This codex contains only a chapter from the Śāmbhavāntara, dealing with Brahmajñāna, called Jñānamhūlī, copied by Vīṇānātha Brahmācāri Bhāṭṭācāryya.

Beginning. श्रीं नमो गुरवे परमात्मने नमः । अथ ब्राह्मवीतनं ।

नमो वेदात्मवेद्याय गुरवे बुद्धिसाधये ।

नमामि अक्षयुक्तं परं ब्रह्म च सर्वदा ॥

शब्दस्पर्शरूपरसगन्धाकारविश्वं ।

साधकानाम्पि चिदात्मितं दत्तं पञ्चकम् ।

End. वेदान्तसारसर्वसं समापे शिवभाषितं ।

सिद्ध्यन्ति सर्वयोगिनी नामकार्यविचारणा ॥

Colophon. इति श्रीयोगशास्त्रे ब्राह्मवीतने समानदेशरसव्यादे ज्ञानसंकुली समाप्ता । ५१

श्रीम् शान्ति रौ शान्ति रौ शान्तिः ॥

योगशास्त्रं महापुण्यं लिखितं ज्ञानमिदम् ।

खण्डनप्रपञ्चे तत् शक्ते शीघ्रद्वारिका ॥

शकाब्दा । १७१० । तां २८ माघसु दिवा बङ्गुरैकसमये । ० ॥

विवरणम्—पुस्तकस्थितम् योगशास्त्रं ब्राह्मवीतनीकः ज्ञानसंकुली नाम ब्रह्मज्ञानविषयको निबन्धो वर्तते ॥

No. 97. शिवरहस्यम् । Sivarahasyam. Substance, country-made yellow paper, 20 x 4 inches. Folia, 250. Lines, 4-9 in a page, with a gap of about 1½ inches square in the middle. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse. Generally correct. Incomplete.

An anonymous compilation from the Tantras giving all accounts of Śiva and his surroundings, and the methods of his worship, under the name of Sivarahasyam. Noticed in Dr. R. L. Mitra's Notices of Sanskrit Manuscripts No. 233, Vol. 1. Dr. Mitra's Ms. is said to be complete in 19 chapters, but this Ms. contains 24 chapters and an incomplete portion of another.

Beginning. श्रीं नमो नरीशाय ।

अथ चतुः ।

नमो वेदार्थतत्त्वज्ञ शिवज्ञानपरायण ॥

सङ्क्राण्णं वेदात्म्यं हृत्पात्री सुनिसत्तम ॥

शः सेव्यः सर्वदेवेश श्रीं वा नमो ननु, सदा ।

आत्मनं कृप वा निर्वं हि वा नमोऽदिशाचकम् ॥

धनान्धनानामहे नूनमनन्यशरणान्मनीन् ।
 वन्यासि(शि ?)नी वनावासाङ्गुप्तमानसकथाधान् ।
 भवद्भिः सर्व्वेवेदार्थ(त)त्त्वं ज्ञातमकथापेः ।
 परापरवरः सर्व्वः सर्व्वदा पूज्यते धिया ॥
 भवद्भिः सर्व्वेवेदार्थी ज्ञात एवास्मि यद्यपि ।
 तथापि किञ्चिद्व्यामि यथाज्ञातं मया तथा ॥
 पुरा कैलासशिखरे सुखासीनं जगत्प्रभं ।
 वेदान्तवेद्यमीशानं शङ्करं लीकशङ्करं ॥
 विश्वतयाच्चयं देवं विश्वतीमुखमव्ययम् ।
 विश्वती राज्यमारार्य्यं विश्वतः पादमीश्वरम् ॥
 निष्फलं निर्गुणं ज्ञानं निरवयवमनामयं ।
 निष्पृपञ्चं निराकारं निर्मलं निरुपाधिकम् ॥
 सर्व्वप्रसन्नवदनं सर्व्वभरणभूषितं ।
 गौरीभूषितवामाङ्गं ब्रह्माविष्णुादिसेवितम् ॥
 अप्रमेयं जगज्जगत्स्थितिसंहारकारणम् ।
 सीमसूर्याग्निनयनं सीमार्ज्जकतशेखरम् ॥
 विल्लचन्दनलिप्ताङ्गं नवविल्लदलाञ्छितम् ।
 व्याघ्रचर्मपरिधानममलैन्दुरविप्रभं ॥
 नानामणिगणाकीर्णकिरीटकठकाढतम् ।
 दयासुधाद्रं नयनं वरदाभयपाणिनम् ॥
 नित्यसन्तोषपूर्णाद्यसुमालिङ्गितविग्रहम् ।
 विलोकातीव सन्नुष्टः पङ्क्तुखः शान्तमीश्वरम् ॥
 मत्वा कृतार्थमात्मानं प्रणिपत्य सदाशिवम् ।
 पप्रच्छ सर्व्वलोकानां मुक्त्युपायं कृताञ्जलिः ॥

End.

We quote here a few lines from the end of this Ms., although it is an incomplete one, showing how far it contains.

यदा दुःखं त्वया प्राप्तमसुरिभक्तदा त्वया ।
 पूजितः श्रीमहादेवी भक्तियुतापुरःसरं ।
 श्रीमहादेवपूजायां त्वमव्ययं तनुं ह्येकः ।
 अतीऽद्यापि प्रयत्नेन पूजयन्त महेश्वरम् ॥

महादेवं विनाष्ठाकं नास्ति दुःखनिवारकम् ।
 मत्पूजां कुरु यत्नेन केनच केजिनामिनी (नामन ?) ।
 अघातममरादीनां शिव एवेष्टदेवतम् ।
 दुःखं विनश्यत्यखिलमिष्टदेवतपूजया ॥
 करिष्यसि यदि प्रीत्या सत्वरं ब्रह्मार्चनम् ।
 तदा त्वयाधुना भाग्यं दुःखमद्य जनार्दन ॥
 केजिनालक्षरदिन कुरु ब्रह्मरूपजनम् ।
 यदास्तस्य तदपार्थ दुःखमद्य पुनर्भवे ॥

ब्रह्मोवाच ।

ब्रह्मर्कं तद्वचः युता केजिवः सत्वरं तदा ।
 ब्रह्मरं पूजयामास + + + ॥

Colophon.

Being an incomplete one, this Ms. has not the last colophon. The colophon of the 24th chapter is given below :—

इति शिवरहस्ये ब्रह्मणि शिवगौरीसम्वादी नाम चतुर्विंशोऽध्यायः ।

शिवरहस्यम्—पुस्तकैः किम् शिवभावाकाशपूजाप्रकारादिविवक्षकः शिवरहस्याभिधेयः श्रीकमधौ
 निरख्योऽसम्पूर्णो वर्तते ॥

No. 98. शिवस्तोत्रं । Sivastotram. Substance, yellow-coloured palm leaf, 8×2 inches. Folia, 1. Lines, 6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly fresh. Verso. Correct. Complete.

This codex contains a hymn to Siva. Anonymous.

Beginning. अथ शिवस्तोत्रम् ।

जगतामिकपुरुषो जगतां श्रीवभावाकः ।
 प्रसीद त्वं जगन्नाथ जगदयोनि जगोऽस्तु ते ॥
 तन्माहात्म्यं विस्तृतं न किञ्चिदपि वर्तते ।
 ऐहिकं चिं कथं तस्य सुक्तिरेव करे लिख्यते ॥

End.

Colophon. नाति ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् शिवविषयकं लोदमेकं वर्तते ।

No. 99. शिवार्चनचन्द्रिका । *Sivārcanacandrikā*. Substance, country-made yellow paper, 18×3 inches. Folia, 184. Lines, 6 in a page, with a gap of about 1½ in.×1 in. in the middle. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old, worm-eaten and writings effaced in some parts. Not correct. Incomplete.

A compilation from different Tantras on the worship of Śiva in the initiation of a disciple in the Mantra of that God with the details of its accessories and dealing at the beginning with the process of initiation in general, named *Sivārcanacandrikā*, by Śrīnivāsa Bhaṭṭa, containing only ten chapters and a portion of the eleventh one.

Beginning. श्री गणेशाय नमः ।

श्रीमन्मन्त्रार्चनं शिवार्चनस्यैव बभूवुर्वाभिधानं
मन्त्रोक्तिः सितगन्धं लालदण्डिकवितं लोचनं चैव यत्नम् ।
+ + + विष्णुस्यैव
बभूवुर्गुरुरेतिरिवरसुतया चर्चिणीपुत्रकुलम् ।

The lines being generally effaced in the first page, we cannot quote much in the beginning, we quote only a few lines giving an account of the author.

देवीऽसिद्धिचिन्ते दिशि द्वाविडाभिधानः
काचोति हन बभूतिः अरनामकम् ।
पुण्या पुरो पुन नि + न भावधेयं
श्रीमान्दण्डं ललितकोर्तिरचलपत्नीः ।
आविष्येभूय हयमिषमयैर्विचिन्ते
यत्नं स्वयत्नं भवदान् दयदा रमीशः ।
अद्यापि हकिगिरिनाथ इति शनिधः
मन्त्रार्चने सकलप्रीत्यर्थं तन्निधः ।

तस्याद्विचरिणतः चित्तसुरैः षट्शतविहितम्-
 वेदेः सौमित्रविरक्तसहितैराद्यैः सदाविहितः ।
 पाणिन्यादिविद्युतः दितितले पुण्यामदीनोऽभू-
 र्हेतो यागस्यदाहः सकलदिद्युतोऽप्यहारी मयान् ॥
 आनेधनोत्तमपत्रविक्रान्तमि-
 त्तवास्ति २५ सुमहाश्रितसमकर्ता ।
 भर्ताभं दीनरूपव्यामृष्टव्यमानां
 षट्शतविम् समरपुङ्गवदीचिनीऽभून् ॥
 तस्यान्तःपक्षिपतिर्वरपाणिनीयी
 मीमांसकैस्तपि गुरुः श्रुतिषु सुदयः ।
 स दादमाह्वयनाखिलवात्रपेय-
 सोमाभरी सुमतिवृत्तनदीचिनीऽभून् ।
 तन्नन्दनः सकलवेदविदां वरिष्ठः
 श्रौतक्रियासु निपुणः दितसौमदीचः ।
 आसीद्भेषगुणरमनिधिः प्रविष्टा
 श्रीश्रीनिकेतन इति प्रविती भुवीन्द्रः ॥
 तत्सुतुः श्रीनिवासः सकलनिगमवित् सर्वशास्त्रार्थवेत्ता
 श्रौतकार्येषु कर्मस्मृतिप्रमनिपुणः सुकविः स्त्रीयदेशान् ।
 शीतं जालश्वराख्यं प्रकटितविभक्तं प्राप्य यात्राप्रसङ्गात् ।
 तत्र श्रीसुन्दराख्यं सकलगुणनिधिं प्राप्य सहैशिकेन्द्रम् ॥
 तत्पादपङ्कजगुणं वरिष्ठं तस्यान्
 प्राप्यानिषेक-अखिलानामन्यधीश्वर ।
 तस्याश्रया समधिगम्य पुरं स ज्ञात्री
 तमाकरीद वसतिमात्मविदां वरिष्ठः ॥
 तत्र स्त्रितः सकलतन्त्ररहस्यवेत्ता
 शिष्यैः शिष्यार्थनपरैः त्रितयेवदीचैः ।
 अर्थाधिनी चित्तगुते सङ्कलानमार्थ-
 सारीदया भुवि शिष्यार्थवचन्द्रिकां सः ॥

Śrinivāsa Bhaṭṭa was the son of Śriniketana, grandson of Usmāna
 Dikṣit, and great grandson of Samarapungava Dikṣita. He belonged
 to the Ātreya dynasty, and was an inhabitant of Yāgagṛihānkana,
 a prosperous village in the province of Drāviḍa in the Deccan.

पूजाप्रयोगः । शैवानां तान्त्रिकसम्प्रदायः । १० । मातृकाव्यासः । केवल
मातृकाव्यासः । श्रीकृष्णादिमातृकाव्यासः । श्रीमृगनेत्रोमातृकाव्यासः ।
कामवोजादि । शक्तिश्रीकामवोजादि । प्रपञ्चसामातृकाव्यासः । मूल-
सम्प्रदायः । प्राचाव्यासवयम् । योगवीठव्यासः । मूलसम्प्रदायः । मातृ
प्रतिष्ठादिपुष्पकशिवार्चनम् ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् शिष्यस्य शिवसम्प्रदायसम्प्रदायः तन्त्रोक्तदीक्षाक्रियाङ्गभूतकर्म्मसमुच्चय-
तन्त्रव्यवस्थादिसम्प्रदायः मातृकाव्यासादिपुष्पकशिवार्चनविषयकः तन्त्रनिबन्धः श्रीशिवार्चनचन्द्रिका-
भिषेयो द्वाविंशत्यक्षरान्तराद्वाङ्मनाधारात्तन्त्राभिषेयीदभूतसम्प्रदायङ्गवद्दीक्षितप्रदीप्तीकृतदीक्षित-
धीनश्रीनिकेतनगुप्तेन कालिचरणविश्वविमुक्त्याचार्यशिष्येण श्रीनिवासभट्टेनाखिलतन्त्रसारसुद्धय-
रचितोऽसम्पूर्णो वर्तते ।

No. 100. शैवसुधाकरः । Saivasudhākara. Substance, country-
made yellow paper, 12 × ½ inches. Folia, 22 Lines, 7-10 in a page.
Character, Bengali Date, 1 Appearance, old, and torn out in some
parts. Verse. Not correct. Incomplete.

A Tantrika work on the superiority of Śiva, compiled by Svāmī
Sadānanda to please a Śaiva king named Rāmasingha belonging to
the solar dynasty. It is an incomplete one and contains only four
chapters and a small portion of the fifth.

Beginning. श्री तन्त्रम् ।

सुखचिन्तनुर्भक्तिनिरो यो नाम्बदं मायया
औवेशादि विभेदभाक् खपवनाम्यदभुमिहलोलया
येषां × ५ तमासि नोदय तु मतिं लोकारधीर्ष, प्रभु-
सिंहशक्तकव्यावर्धुधीर्बलवता श्रीसाम्भूतिः शिवः । १ ।

End. नास्ति ।

Colophon. श्रीमत्सामिन्दानन्दविरचिते शैवसुधाकरे ऋद्धं दुष्टादिखण्डनं नाम चतुर्थं
किरणम् ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् शिष्यपूजार्ककर्म्मसम्प्रदायमातृकाव्यासपूजादिविषयकः शैवसुधाकरनामा
रविशोऽवधुपश्रीरामसिंहस्य दीप्ये श्रीमत्सदानन्दसामिना विरचितः शैवप्रबन्धोऽसम्पूर्णो वर्तते ।

No. 101. **श्यामारहस्यम् ।** *Syāmārahasyam*. Substance, country-made yellow paper, 14 × 3 inches. Folia, 53 (not marked by any number). Lines, 6-11 in a page (some pages having gap of about ½ inch square in the middle). Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Incomplete.

An incomplete copy of *Syāmārahasyam*, by Paramahansa Pūrṇānanda, noticed in our catalogue Nos. 99, 100, Page 102, Vol. 17. This Ms. has no page marks, and pages are not arranged systematically, nor are the chapters given at the end of the colophon. So it has been very difficult to go through the Ms. On careful perusal we see that it contains upto the end of the seventeenth chapter.

पुस्तकेऽस्मिन् श्यामारहस्यस्य सप्तदशपरिच्छेदाः वर्तन्ते ।

No. 102. **श्रीजयदुर्गास्तवराजः ।** *Śrījayadurgāstavarājaḥ*. Substance, country-made yellow paper, 11 × 3 inches. Folia, 2. Lines, 6-8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Verse. Generally correct. Complete.

This codex contains the thirtyseventh chapter of *Rudrajāmala* dealing with a prayer to the Goddess *Durgā*, named *Śrījayadurgāstavarāja*.

Beginning. श्रीं दुर्गां नमः । नमो रुद्रवामने ।

सपञ्चिते महाशक्तौ राक्षसीकायं दम्भय ।

भूमिद्विजयस्त्रीप्राप्ते भुवनीतिविपत्तयः च ।

End

शत्रुनाशकरं स्त्रीभ्यः दुर्लभं विद्धि मन्दरि ।

एतस्य पाठाक्षिपुर्गो महादेवेन धारितः ॥

राक्षसी रघुनाथेन हतो पुष्टि महाशक्तः ।

इतथ कंसः कृष्णेन सावलास्य प्रवीणतः ॥

Colophon. इति पार्वतीश्वरसन्वादे रुद्रवामने सप्तविंशत् पटलः ॥ २३ ॥ श्रीजयदुर्गास्तवराजः (:) समाप्तः (:) ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् रुद्रवामनसप्तविंशत्पटलीकश्रीजयदुर्गास्तवराजः सम्पूर्णं वर्तते ।

No. 103. श्रीदुर्गाशतनामस्तोत्रं । Śrīdurgāśatanāmastotram. Substance, country-made yellow paper, 9 × 3 inches. Folia, 4. Lines, 4-8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

This codex contains a prayer to the Goddess Durgā with her hundred names mentioned in it, called Śrīdurgāśatanāmastotram, from the Muṇḍamālātāntṛa, and an amulet to the Goddess, called Śrīdurgākavacam.

বিবরণ — পুস্তকটিতে দুই পাতার মধ্যে দুইদুর্গাশতনামস্তোত্র এবং দুর্গাশতনামস্তোত্রের শেষে কবচ পত্রিকা।

No. 104. षट्कर्मादीपिका । Ṣaṭkarmadīpikā. Substance, country-made yellow paper, 14 × 5 inches. Folia, 52, with two additional ones containing the index. Lines, 8-11 in a page, with a gap of about 1½ in. × 1 in in the middle. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly fresh. Correct. Complete

A compilation from various Tantras on the six Karmas or rites of the Tantra, viz., (1) Śānti or cessation of troubles or remedy of diseases; (2) Vāśyatā or subjection of enemies, etc. (3) Stambhanam or suppression of the functions of a faculty by incantation. (4) Vidveśaṇa or producing malice among friends. (5) Uccātana or banishing one from his own country or causing his ruin by incantations. (6) Mārana or killing or destroying an enemy. By Kṛiṣṇa Vidyāvāgīśa, complete in ten chapters.

Beginning. श्री गुरवे परमात्मने नमः । अथ षट्कर्मादीपिका । श्री तत् सत् ।

কল্যাণী দেবী নমস্কৃত্য তথা বিপুলমুখ্যে ।

ষট্কার্মাণ্যেব দেবী তথা ষট্কার্মাদীপিকাম্ ।

শ্রীকৃষ্ণবিদ্যাধারীশমহাপাণ্ডেব ভোমসা ।

কিৰতে বিদুৰা শ্রীতে কল্যাণ ষট্কার্মাদীপিকা ॥

क्रोधाज्ज्वलनीं ज्वलनं वसनीं
 सृष्टिं ददन्तीं दितिञ्च वसनीं ।
 भीमं नदनीं प्रथमामि क्रुष्यां
 रोषयमानां क्षुब्धवोयकालीं ।
 सन्ध्याभैरवीतन्नात् किन्करीडमरान् तथा ।
 यथाप मालिनीतन्नात् तथा कालोत्तरादपि ।
 सिद्धयोगेश्वरीतन्नात् योगिनोद्गमसम्भवात् ।
 सर्वतन्नात् समाकृत्य षट्कर्माविधिबन्धते ।
 पुण्ये लिखिता विद्या येन सुन्दरो जयते ।
 सिद्धिर्भवेत्तस्मिन् दिवि कल्पकोटिप्रतैरपि ।
 गुरुं विनापि शास्त्रेऽस्मिन् नाविचारः क्षम्यते ।
 अष्टाभिधास्ते सर्वेऽस्मिन् सम्पक् षट्कर्मावधौ ।
 सर्वतन्नात्पुनराश्च प्रयोगस्तद्विद्वद्विदं ।

षट्कर्माणां सर्वकालिकत्वमाह । श्रुतिः ।

तैमित्तिकानि काम्यानि निपतन्ति यथा यथा ।
 तथा तथैव काश्चांश्च न कालानु विधीयते ।
 शान्तिवश्वसम्भवादि विधेरीचाटने ततः ।
 सारधानामि त्रसन्ति षट्कर्माणि समोपिधः ।

This six karmas are thus defined :

रोगरूपायकादीनां विनाशः शान्तिरीरिता ॥ १ ॥
 वश्यं जनानां सर्वेषां विधेयम् समुदीरितम् ॥ २ ॥
 प्रवृत्तिरीधः सर्वेषां सत्त्वं समुदाहृतं ॥ ३ ॥
 शिष्टानां देवजनन मिथो विदेष्यं ततः ॥ ४ ॥
 उच्चाटनं व्यदेशाद्भेदनं परिकीर्णितम् ॥ ५ ॥
 प्राणिनां प्राणहरणं सारणं समुदाहृतम् ॥ ६ ॥

End.

अथ होमादिद्वयमाह ॥ ७ ॥ तथैव ।

ओदकेः पृथुकेवांगैः शक्रमिरिचपञ्चमिः ।

मारिकेलैस्त्रिभ्यः दृढेः सुपक्वेः खट्वौदनैः ।

इति षट् द्वयविधिः ॥ ७ ॥ ० ॥ ओदकः ॥ ओदकः ॥ ओदुर्गः ॥ ओदुर्गः ॥

ओदुर्गः ॥ ओदुर्गः ॥ ० ॥

We do not find any colophon just at the end of the Ms. There are 6 pages containing various other matters after the colophon :—

Colophon. इति श्रीकृष्णविद्यावासीनभट्टाचार्यज्ञतनागतनवकलिता षट्कर्मदीपिका
दशमोद्देशा समाप्ता । १० । श्रीं तत् सत् ॥ श्रीं मानि रीं मानि रीं
मानि ॥ श्रीं गुरवे परमात्मने नमः ॥ श्रीं गणपतये नमः ॥ श्रीं कालो
श्रीं कालो श्रीं कालो ॥ श्रीश्रीदुर्गा श्रीश्रीदुर्गा श्रीश्रीदुर्गा ॥ ० ॥ श्रीं श्रीं श्रीं ॥
श्रीं शिवः श्रीं शिवः श्रीं शिवः ॥ श्रीं रामः श्रीं रामः ॥ श्रीं रामः ॥ ० ॥
श्रीश्रीगुरुदेव भद्रया ॥ श्रीश्रीदुर्गा भद्रया ॥ श्रीश्रीकाली भद्रया ॥
विषयाः ।—१ । षट्कर्मश्रीं सर्वकालिकत्वम् । षट्कर्मसंज्ञाकथनम् ।
षट्कर्मदीपिकाकथनम् । दिग्नियमकथनम् । वसुन्धराद्युत्तनियमकथनम् ।
तिसिधारेणियमकथनम् । जघनविषयः । पञ्चभूतादयः । रक्षादि-
वर्धनदः । ध्यानप्रकारः । आसनम् । मन्त्रनियमः । मन्त्रज्ञानम् ।
आत्मनियमः । पञ्चवक्त्रम् । भक्त्यर्थीयनियमः । रीधमन्त्रनियमः ।
संपुटमन्त्रः । विद्वर्धनकथनम् । वसुन्धरादी बीजादिनियमः । स्त्रीपुं-
नपुंसकमन्त्रः । आग्नेयादिमन्त्रः । सुप्तमर्षीधमन्त्रादि । आसननियमः ।
धनुस्त्रादिनियमकथनम् । ध्याननियमः । स्थाननियमादि । कुशादि-
नियमः । वज्रादिकर्मश्रीं महत्त्वम् । २ । कलत्रसंस्थापनादि । रुद्र-
देशीपूजननियमः । अथर्वनियमः । पुनः स्नापनादिप्रकरणम् । जप
मालानियमादि । शाल्वादी पूर्वमुखादिनियमः । वाविकादिजपनियमः ।
होमि कृच्छ्रमुखादिनियमकथनम् । होमद्रव्यनियमकथनम् । वज्रेर्जिह्वा-
कथनम् । अष्टश्रीमानि । अपहोमसंख्यानामनुक्तौ षष्ठीपरसंख्यानियमः ।
शुक्लशुक्लनियमः । यगीमुद्रादिमुद्रावधनियमः । नमः स्तोत्रादिनियमः ।
३ । मानिकर्म्म । अवरमानिकथनम् । अथर्वश्रीं अवरमानिकथनम् ।
षट्भुजाश्रीध्यानम् । शक्तिकाशिवपूजा । रुद्रस्य लक्ष्मिद्वयपूजा-
नियमकथनम् । लक्ष्मिपूजाकथनम् । मुखवाद्यादिफलकथनम् । विष्णु-
स्वरकथनम् । शिवपूजाप्रयोगः । शिवप्रसादभोजनविधिः । हारीत-
मुनिप्रोक्तज्वरशान्तिकथनम् । लक्ष्म्यादिनियमज्वरशान्तिकथनम् । ज्वर-
हरणलिमन्तः । ज्वरहरमन्त्रवचनम् । अष्टोपाठाङ्गितः । तत्फल-
कथनम् । अष्टोपाठकथनः । तन्त्रकमन्त्रविधानकथनम् । तन्त्रकप्रयोगः ।
तन्त्रकमन्त्रवर्णन्यासः । मन्त्रसंघीवनी विद्या । शुक्लरीगमतोकारः । वर्ध-
जननप्रसन्नोपायः । निवृद्धवृद्धनमोचनम् । उटिप्रकरणम् । आशीर्वादि-
रीगनिवारणमन्त्रः । ४ । चित्तमन्त्रात्मककथादिवशीकरणप्रकारः । ५ ।

वमनामुखीविद्यया लब्धम् । वगन्वायंनविधिः । वगन्वाप्तिः । ६ ।
 हरिद्रागवेगघटितापरवकारलक्षणादिकथनम् । देवमन्त्रादिनामाजीवानां
 लक्षणाकर्षणादिकथनम् । हरिद्रागवेगमन्त्रकथनम् । गवेषकथनम् ।
 ७ । गवेषकथनार्थकथनम् । मिथुनापकरणे आकर्षणम् । कामनप्रायाक-
 र्षणपकारः । विवेकम् । ८ । उद्यानम् । ९ । मारम् । अपि-
 ज्ञानम् । अपिज्ञीप्यानम् । दुर्गाप्यानम् । भद्रकालोप्यानम् । कृत
 पुरश्चरत्वा प्रयोगे अधिकारः । वगन्वाकर्षणयोः अपेक्षान् तन् स्त्री-
 प्यानम् । मारणे दुर्गाभद्रकालोप्यानकथनम् । अक्षयकथनम् ।
 १० । महिषमर्दिनीदममुजाकालोपुमादि । तद्भाषणम् । अनवीः पुन-
 र्वरम् । होमद्वयनियमः । महिषमर्दिनीकथनम् । महिषमर्दिनी-
 स्थावरजडमविषयम् । अतिरिक्तविषयः—हरिद्रागवेगकथनम् । गवेष-
 कीयम् । गवेषजानानि । हरिद्रागवेगप्यानम् । होमद्वयम् ।

विवरणम्—पुस्तकः खिन्नीकृतविषयावागोक्ततत्त्वात्कथनार्थोपेक्षः शान्तिवगन्वादिपद-
 कथनविषयकलक्षणविषयः दक्षीणदेशमतेः सम्पूर्णं वर्णितम् ।

No. 105. संक्षेपनित्यपूजा । Sanksepanityapūjā. Substance,
 country-made yellow paper, 10 × 3 inches. Folia, 6 Lines, 7-9 in a
 page. Character, Bengali. Date, Appearance, old. Prose. Correct.
 Incomplete.

A guide to the daily worship of the goddess Durgā, not complete.

Beginning. श्रीं नमः परदेवतायै । अथ संक्षेपनित्यपूजाप्रयोगः । तत्रादी श्रीं
 आत्मतत्त्वाय स्वाहा श्रीं शिवतत्त्वाय स्वाहा इत्यनेनाथम् द्वादशीं सामा-
 न्याचं कुर्यात् ।

End शान्ति ।

Colophon. शान्ति ।

विवरणम्—पुस्तकः खिन्नीकृतविषया निवपूजाप्रयोगश्च विद्यते ।

No. 106. সূর্য্যকবচম্ । Sūryyakavacam. Substance, foolscap paper, 10 × 2½ inches. Folia, 2. Lines, 6-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Verse. Not correct. Complete.

This codex contains an amulet to the god Sūryya from the Sāmbhavatantra.

Beginning. অথ সূর্য্যকবচং । শ্রী সূর্য্যায় নমঃ । শ্রীমিব ভবাৎ ।

সূর্য্যস্য কবচং দৈবী যুযুতাং প্রাচীনম্ ।

বীণমানময়ী যজ্ঞাত্ কবচাত্ সিদ্ধিরাগম্ ।

অথ সূর্য্যকবচস্য কবচং লিপিবদ্ধং কন্দী দিগ্বেদেবতা দিগ্গজরস্বপণাভি
নিমিত্তম্ ।

End. জগদ্রথৈঃ সমস্তভ্যং সখীসীগাত্ প্রসুখতি ।

ভার্য্যেহুচিবে হস্তে তস্য বীণী ন জায়তে ।

Colophon. শ্রী হরি শ্রীশাশ্বতকীর্তী দেবীশ্বরসম্বাদে শ্রীসূর্য্যকবচং সমাপ্তং । শ্রী
নম্ সন্ম । শ্রী

যদ্ব্যসং পরিভ্রষ্টং মায়াহীনম্ যদ্ব্যসং ।

প্রাচীনম্ নম্ সন্মে লক্ষ্মীসাদাহিবাচকং ।

শ্রী জগদ্রথসমস্তভ্যং কাশ্মণ্ডেয়ং মহাপুত্রি ।

জ্ঞানার্থী সর্ব্বপাপহরং পথতীর্থ দিশাকরম্ ।

হরি সূর্য্যদেবং প্রসম্নেতুম্ ।

বিবরণ—পুস্তকে ক্রিষ্ণ শ্রীশাশ্বতকীর্তী সূর্য্যকবচং লিখিত ।

No. 107. সূর্য্যকবচম্ । Sūryyakavacam. Substance, country-made reddish paper, consisting of two folias, one 9 × 2 inches, the other 15 × 2 inches. Lines, 4-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old Verse. Generally correct Complete.

This codex contains an amulet of the god Sūryya, from the Brahmajāmalatantra, named Trilokyamaṅgala.

अथ श्रीसूक्तवचम् । श्रीसूक्तं उवाच ।

साम्ब साम्ब महाबाही भूष भं कवचं शुभम् ।

वैष्णोक्त्वमङ्गलं नाम कवचं परमाद्भुतम् ॥

End.

अथात्मा कवचं दिव्यं जपेत् सूक्तमनूयम् ।

सिद्धिं नं जायते तथ कल्पकोटिशतैरपि ॥

Colophon. इति ब्रह्मवामने वैष्णोक्त्वमङ्गलं नाम श्रीसूक्तवचं समाप्तम् श्रीं सत् सत् ॥

निवरणम्—पुनरेकं विष्णु श्रीब्रह्मवामनोक्तं वैष्णोक्त्वमङ्गलाभिधेयं सूक्तकवचं वर्णितं ।

No. 108. **स्त्रीगुरुगीता ।** Strīgarugītā Substance, country-made yellow paper, 10 × 2½ inches. - Folia, 4. Lines, 3-6 in a page Character, Bengali. Date, 1 Appearance, nearly fresh Verse. Generally correct. Complete.

This codex contains the Dhyāna (meditation), Stuti (prayer) Kavaca (amulet) and Gītā (eulogies) of a female Guru or spiritual leader, taken from the Mātrikābhedaṇṭra.

अथ स्त्रीगुरुध्यानम् ।

सहस्रारि महाप्रणे किञ्चिद्वचस्योमिति ।

प्रफुल्लपद्मनाभौ घनपोनपयीधरा ।

प्रसन्नवदना श्रीब्रह्मध्या ध्यायेद्विवां नृप ।

पद्मरागसनाभासां रक्तवस्त्रधुश्रीमना ।

रत्नकण्ठपावित्रं रक्तनुपुराश्रितां ।

शरदिन्दुप्रतीकाशरक्तोद्भाषितकुण्डली ।

सनायशमभावस्यां वरामवकराश्रिता ।

इति न कथितं देवि स्त्रीगुरुध्यानमुत्तमं ।

गोपनीयं यद्यत्रेव न प्रकाशं कदाचन ॥

End.

पार्श्वसुवाच ।

स्त्रीकेश कथ्यतां देवि गुरुगीता मयि प्रभी ।

श्रीभगवानुवाच ।

यथ तारिखि वत्स्यामि गीतां ब्रह्ममयीं परा ।
 गुरुस्तं सर्वज्ञास्त्राचामहमेव प्रकाशकः ।
 त्वमेव गुरुमेव श्रोतॄणां नाथकारिणो ।
 गयागङ्गाकाशिका च त्वमेव सकलं जगत् ।
 कादरो यमुना रेवा करतोया सरस्वती ।
 गोमती चन्द्रभागा च त्वमेव कुम्भपालिके ।
 ब्रह्माण्डं सकलं देवि कीटि ब्रह्माण्डमेव च ।
 नदि ते वत्सुभर्तामि क्रियाज्ञात्वं महेश्वरि ।
 उज्ज्वा चोज्जा भावयित्वा भिक्षुकीडं नगावली ।
 नद्य त्व जलनी भूत्वा दधूस्तं मम देहिना ।
 तव चक्रं महेशानि चतीतं परमात्मनि ।
 इति ते कथिता गीता गुरुदेवस्य ब्रह्मचः ।
 शंखध्वजं महेशानि प्रभुरेव गुरुः स्वयं ।
 जगत् समस्तमास्थाय गुरुस्ते को हि केशवं ।
 इति तं तीव्रयित्वा च मुनिभिस्तुतिभिस्तथा ।
 नामाविधद्रव्यदानैः सिद्धः स्थानं नाथकोतनम् ॥ ४ ॥

उदयप्राप्तिमालिका रक्षाः कृत्वा माययेषु श्रीं मुकुन्दाय नमः एवं ईशानाय,
पुरन्दराय इति भगवन् उदययेषु श्रीं नमो नमः एवं वैद्यमताय, इन्द्रे
प्रह्लादादिमनोऽन्तेन पुत्रयेत् ।

End. ततो मूलिन पुष्पाङ्गतिं दत्त्वा श्रीकारमुदया स्नेहद्वयता उदयमासीद सप्तमेति
विद्यया दयिषी दत्त्वाविद्वान्धारां च कृष्णम् ।

Colophon. इति समाप्तम् ।

विशेषम्—पुस्तकेऽस्मिन् तान्त्रिकसोमप्रदायी ब्रह्मसंज्ञां वर्णितम् ।

TANTRA SUPPLEMENT.

No. 110. तत्त्वसारः । *Tattvasārah*. Substance, country-made yellow paper and foolscap blue paper, 12 × 2½ inches. Folia, 7 (of which 6 being yellow and 1 blue). Lines, 3-8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly fresh. Verse Generally correct. Complete.

This work deals with the Paramatattva or Supreme knowledge in the form of a dialogue between Mahādeva and Kārtikeya ; by Kamalākara Bhaṭṭa, son of Rāmakṛiṣṇa Bhaṭṭa, grandson of Nārāyaṇa Bhaṭṭa.

Beginning. ओवीरहदेवता ॥ अथ तत्त्वसारः । श्रीं गुरवे नमः ।

महेश्वरं सुखासीनं देवदेवं जगद्गुरुम् ।

महाम्य शिरसा मुनीं स्तब्धो नमनमन्वरीन् ॥ १ ।

धर्मितेऽस्मिन् त्वया नाथ अनेकेः शास्त्रकोटिभिः ।

मन्त्रविद्यान्तरे श्रीरे मन्त्रोऽस्मि व्याकुलोक्ततः ॥ २ ।

तत्त्वसारं न आत्मानि दधितेऽस्मि त्वया भवो ।

सारम् सारतरं युद्धं हनुष्टान्नवर्जितम् ॥ ३ ।

अथयस्य महादेव यदि चास्ति दया मयि ।

शुभा नाथ कुमारम् प्रहृष्टो भवतान् शिवः ॥ ४ ॥

End.

देविञ्च तत्प्रसादेन सुक्रीडं भवसागरात् ।

अथ मे सफलं भव्य अथ मे सफलं तपः । ११८ ।

अथ मे सफला भक्तिरथ तीर्थो भवार्थवान् ।

अथ तीर्थं पुनर्जन्म देव पृच्छाम्यहं पुनः ।

यदा प्रदीपे सम्प्राप्ते तमो गच्छेद्दहोदरे । ११९ ॥

Colophon. इति महादेवकार्तिकेयसम्पादं तत्सारां समाप्तम् ॥ १ ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् महादेवकार्तिकेयसम्पादं तत्साराभिधेयं, परमतावविषयकी
निबन्धी वर्तते ।

PHILOSOPHY.

VEDĀNTA MANUSCRIPTS.

No. 1. अथर्वशिखोपनिषद् । Atharvasikhopanisad. Substance, country-made white paper, 8 x 3 inches. Folia, 4. Lines, 4-6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh Prose. Generally correct. Complete.

An Upaniṣad belonging to the Atharvaveda, entitled Atharvasikhopaniṣad.

Beginning. अथाथर्ववेदीयाथर्वशिखोपनिषद् । अथ हेमं पिप्पलादीऽत्रिरा सनत् कुमारपाश्र्वांश्चमुवाच ॥ १ ॥

मगवन् किमादी प्रवृत्तं ध्यानं ध्यायितव्यं किन्तध्यानं की वा ध्याता की वा ध्येय इति । २ ॥

End. कनूचमोद्धारणमित्तं सत्त्वध्यानयोगदानाभां कनूचमोद्धारी वेद । १२ इमान् वा शिव एकी ध्येयः शिवइह । सर्वसत्त्वत् परित्यज्येति । १० । समाप्ताथर्वशिखा एतामभीत्य विजयी सर्ववासादिभूतो विमुच्यते इति सदीप्त्यमिति । ११

Colophon. समाप्तयेयमथर्वशिखोपनिषत्संहितेति ।

विवरणम्—पुस्तकैऽलिङ्ग अथर्ववेदीयाथर्वशिखोपनिषत् संपूर्णा वर्तते ।

No. 2. अथर्वशिर उपनिषत् । Atharvasira Upaniṣat Substance, country-made white paper, 8 x 3 inches Folia, 6. Lines, 3-6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly fresh Generally correct Incomplete.

One of the modern Upaniṣads of the Atharvaveda, entitled Atharvasira Upaniṣad.

Beginning. अथ अथर्ववेदीय अथर्वशिर उपनिषत् । श्रीं देवा इ ने स्वर्गलोकमगम को देवा रुद्रमपृच्छन् को भवान् इति ॥ १

End. नास्ति ।

Colophon at the end of the second chapter.

इति अथर्वशिर उपनिषद् द्वितीयोऽध्यायः ।

विवरणम्—पुस्तकेऽधिरूपस्य वेदीया अथर्वशिर उपनिषत् अष्टमूर्था वर्तते ।

No. 3. आत्मबोधटीका । Ātmabodhātīkā. Substance, foolscap paper, $10\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 17. Lines, 5-7 in a page. Character, Bengali Date, ? Appearance, fresh Prose Generally, complete. Complete

A commentary on Śaṅkarācāryya's Ātmabodha, by Madhusūdana Sarasvatī.

Beginning. श्रीं नमो दुर्गायै तव भगवान् गङ्गाचार्य्यं चतुर्नाभिकारिणो वेदान्तप्रस्थान-
मय निर्णाय तद्वत्कीकनासमर्थानां मन्दबुद्धीनामनुद्वेष्टा य वेदान्तसिद्धान्त-
मयद्वन्मात्रबोध दिदम्भविषुः प्रतिज्ञासीते तयोभिरिति कृष्णचान्द्रादयनिव
नेमित्तिकानुष्ठानद्वयैवोभि श्रीवानि पापानि रागाद्यन्तःकरणदीपा ध्वं
तेषां नित्यनेमित्तिकैरेव कुर्वाणो दुरितक्षयमिति वचनात् ।

End. दिग्देवकामादोति यो विनिर्जुय. परमार्थस्य चात्मनः तोषे भजते सर्व्ववित्
सर्व्वज्ञ सर्व्ववशः परमात्मस्वरूपत्वात् अक्षतशुक्लो भवेत् कथं भूत स्वात्मतीर्थे
दिग्देवकान्नायनपीथैरसर्व्वगतं जीतादिहन्तुःस्वानि हन्तीति जीतादिकम्
जित्यनुष्ठानं मोक्षानन्दप्रापकत्वात् इतरतीर्थेषु तद्विपरीतं द्रष्टव्यं तच्चादात्मतीर्थं
आत्मस्य न किञ्चिद्व्यभिच्यते इति भावः ।

Colophon. इति आत्मबोधटीका सम्पूर्णा ।

विवरणम्—पुस्तकेऽधिरूपे श्रीमच्छङ्कराचार्य्यस्य आत्मबोधस्य श्रीमदमृतपुण्ड्रनमस्तोत्रस्य टीका सम्पूर्णा वर्तते ।

The codex also contains three pages in the beginning containing the Rāmatāpūṇiṇya, a work on the divinity of Rāmacandra. The work being incomplete, we do not think it necessary to describe it.

No. 4. **ईशावास्यप्रश्न-मुण्डक-तैत्तिरीय-छान्दोग्योपनिषदः ।** *Īśa-vāsyapraśna-Muṇḍaka-Taittirīya-Chāndogyaopaniṣadāḥ.* Substance, country-made yellowish paper, $9\frac{1}{2} \times 3$ inches Folia, 62. Lines, 3-15 in a page. Character, Bengali Date, 1609 Śaka Appearance, old Prose and verse. Generally correct. Complete.

The codex contains only the text of six Upaniṣads, viz. *Īśāvāsyā*, *Prāśna*, *Aitareya*, *Muṇḍaka*, *Taittirīya*, *Chāndogya*, of which the first belongs to the White Yajurveda, already described in our Appendix; the third belongs to the Atharvaveda; described in No. 181, Vol. 2; the fourth belongs to the Black Yajurveda, described in No. 147, Vol. 2; and the fifth belongs to the Atharvaveda; described in Nos. 155-56-57-58-59, Vol. 2 of the Descriptive Catalogue of the Sanskrit College Library. The Second *Prāśnopaniṣad* belongs to the Śaunaki Śākhā of the Atharvaveda and the third *Aitareya* belongs to the R̥gveda. These two being not described in our Catalogue before, a short description is given below—

Beginning of *Prāśnopaniṣad*. मुनिना च भरद्वाजः श्रेयसं हवकानः सीधायसीय
मायः ।

End. तं हि नः दिता योऽद्याकमविद्यावाः परं परं तारवसीत नम परमर्षिभी
नमः परमर्षिभ्यः ॥

Colophon. इत्यथर्ववेदे श्रीगौडीशाखाया प्रश्नोपनिषत् समाप्ता । श्री गान्धिः ।

Beginning of *Aitareyopaniṣad*. श्रीं नमो विद्महेराव । आत्मा वा इदमेव एवाय
आसीत्याम्यत् किञ्चनमिषत् ।

End. अहीराजान् संदधाम्यतुतं वदित्यामि सत्वं वदित्यामि तन्मामवतु तद्वक्तार-
मवतु अवतु मामवतु वक्तारं अवतु वक्तारम् ।

Colophon. इत्यारम्भे द्वादशोऽध्यायः ।

The colophon at the end of the *Chāndogyaopaniṣad* runs thus—

इति सामवेदे छान्दोग्यसंज्ञकोपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायाम् अष्टमं प्रपाठकः
समाप्तः ॥ १ ॥ श्रीं तत्त्वत् ॥ इति श्रीं सग्युषां छान्दोग्योपनिषत् ॥ श्रीं
इति श्रीं ॥

छान्दोग्योपनिषत् कात्यायनसुन्दराममर्मभा ।

इदं छान्दोग्योपनिषत् कात्यायनसुन्दराममर्मभा ।

श्रीमुकुन्दरामदेवशर्मन्ः आचरन्ति ते तन् पुनरुक्तम् । ब्रह्मार्पणमस्तु ।

It shows that the Ms. was copied by one Mukundaram Sarmā of Benares, in Saka 1609, to whom it belonged.

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् ईशावास्यप्रसङ्गकतेतोरीयब्राह्मणस्य नामधेयः यद् उपनिषदः वर्तते ।

No. 5. केनोपनिषद्भाष्यम् । Kenopaniṣadbhāṣyam. Substance, country-made yellow paper, 10 × 4 inches. Folia, (29 + 21) 50. Lines, 3-8 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, nearly fresh Prose. Not correct Complete

This codex contains the complete Bhāṣya of the Kenopaniṣad, by Śaṅkarācāryya.

Beginning of Bhāṣya of sentences. श्रीश्रीनारायणः । अथ वाक्यभाष्यं लिख्यते । समाप्त कर्मात्मभूतवाक्यविषय विज्ञानं कार्यं चामेकप्रकारं । यदीच्छेत्कल-समुच्चयावृत्तानां दक्षिणीतरायां सुतिथ्यामाह्वयनात् भवतः अत ऊर्ध्वं फलनिरपेक्षज्ञानकर्मसमुच्चयावृत्तानां कृताकसुखारखीच्छिद्रात्मज्ञानप्रति-बन्धकस्य ईतद्विषयदीपदर्शिनी निश्चांताशिववाद्यविमयत्वात् संसारदीप्तमज्ञान तद्विहिततः प्रत्यक्षात्मविषयविज्ञासी. केनेवितन्नितायाः अस्मदपत्तस्य विज्ञानाय अयमध्याय आरभ्यते ।

End of the Bhāṣya of sentences

अनन्तेऽपारे अविद्यामात्रात् स्वर्गलोके सुखे निर्दुःखात्मनि परे ब्रह्मणि च सति सर्वमस्ति सर्वमस्ति अतिष्ठति सर्व्ववेदान्तवेद्यं ब्रह्मात्मत्वे जायतस्य तदेव ब्रह्म प्रतिपद्यते इत्यर्थः ॥ + + ॥

Colophon of Bhāṣya of sentences. श्रीमत्परमहंसपरिभाषाकाराद्यश्रीमद्भोविन्द-भट्टवत्पुण्यपादशिष्यश्रीनन्दहरभट्टवत्कृती नन्दनन्दारमाख्योपनिषत्पुद्गलशेषे भाष्यविवरणं समाप्तम् ॥

तं गौरी शङ्कर आनन्दपिपं परमेश्वरं ।

अथैवं परमात्मानं भवता परमया सकलम् ॥ + ॥

श्रीकृष्णचन्द्रे मतिरन्तु नित्य-

मध्यविधानामर्चना हि नित्ये ।

न हि सिद्धिदद्यात् परमात्मतत्त्व-

ज्ञानं कदाचित् वयमर्थयामः ॥ १ ॥ १ ॥

Beginning of the Bhasya of words. श्रीं नमो विद्महे नमः ॥ केनेदितमित्याद्योप-
निषत् परब्रह्मविषया ब्रह्म्येति नवमस्याध्यायव्याख्यः । प्रागेतस्मान्
कथोप्यशेषतः परिसमापितानि समस्तकथोप्यवसृतस्य च प्राचक्षीपासना-
न्यक्तानि ।

End of the Bhasya of words. अनन्तशब्द औपचारिकीऽपि व्यादित्यत आह न्ये
इति न्ये व्यादसि सर्वमद्वारे स आत्मनि मुख्य एव प्रतिष्ठति न संसारं
मापद्यत इत्यभिप्रायः ॥ ॥

Colophon of the Bhasya of words इति श्रीमद्गीतब्रह्मसूत्रपञ्चपादशिष्यस्य
परमहंसपरिब्राजकाचार्यस्य श्रीशङ्करभगवत्कृती पदभाष्यं संपूर्णं ॥ श्रीं
शान्तिः श्रीं शान्तिः श्रीं शान्तिः ॥

विवरणम्—पुस्तकैऽयम् परमहंसपरिब्राजकाचार्यविरचिते केनोपनिषदः पदवाक्यभाष्यं
सम्पूर्णे वर्तते ।

No. 6. छान्दोग्योपनिषद् । Chândogyopaniṣad Substances
country-made colourless paper, 10 × 3½ inches. Folia, 11. Lines, 7-13
in a page (some of the pages having a gap of nearly 1½ in × ½ in. in the
middle). Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Price,
Generally correct. Complete.

An Upaniṣad of the Sāmaveda described in Nos. 155-56-57-58-59,
Vol. 2, of the Descriptive Catalogue of the Sanskrit Mss. of Hanksell
College Library.

विवरणम्—पुस्तकम् ।

No 7. न्यायनिर्णयव्याख्या । Nyāyanirnaya-vākhyā. Substance, country made colourless paper, 13×4 inches. Polia, 39 Lines, 1-14 in a page Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose Generally correct. Not complete

A commentary on Śaṅkarācārya's Śārirakā Bhāṣya of the Vedāntasūtra of Vidyāśa, named Nyāyanirṇaya, by Anandagiri.

Beginning. श्री तत् सत् । श्री नमो गणेशाय ।

अथ न्यायसंपूर्णसंक्षिप्तवैद्याचार्यव्याख्या

उक्तं संक्षेपमेतत् । मुनिवत् निर्धृतमाचार्यकं ।

आचार्यान्तर्विमतसर्वविभव सर्वविद्वत् प्र

सत्यज्ञानमनर्थसंघर्षविधुरं ब्रह्म प्रपद्ये सदा ॥ १ ॥

यो लोके सकलं पुनाति निमना यं प्रादुरेकात्मनी

व्याप्तं यत् अममनसि सततं यत् नमस्तुभ्यं ।

यथादाविश्रुतं वमनसः सत्यं यथादाविनां

यस्मिन् पश्यंसासति स्फुरद्दिदं तथै नमी विन्दे ॥ २ ॥

योगुपातुपुनरा ज्ञेयवति सत्त्वानागतं यं स्वमने

सर्वं निर्व्याजं येन मुक्तिपथपरिष्ठा बोधहातव्यं च ।

यत् यथादत्तत्वात् परिभवचकिता यत् सरोचयने

विना यस्मिन् ब्रह्मा भवति तदधिपः सत्यं तं विरोधम् ॥ ३ ॥

भिन्नात्मनोऽपि दृष्टावदानि प्रत्यक्षवैयर्थ्यानि तानि ।

आज्ञानमाघातपरम्परायामाराधुपानि गिरिजामिजातम् ॥ ४ ॥

श्रीसत्तासपदोनिधिनिधिरसी सत्पुक्तिपङ्क्तिन्दुः

मृतागामनवद्यद्वयविशेषप्रदीतिविद्यामयि ।

आनि आनिधत्ती द्येति सरितामकालविशालि भू-

भूयात् सततं मुनीन्द्रसकरदेविभ्यः श्रेष्ठे ॥ ५ ॥

यथाप्याम्बुजातमधुरमेवोमपुष्पार्चना

माययाचक्षिपः समवमन्त भर्गेऽपि निर्वोदिनः ।

यस्मिन् मुक्तिपथी सुगुणमुनिभिः सपादितः स्वर्गो

तथै भाव्यते जलोऽन्तु भवत्पादाभिधौ विभक्तः ॥ ६ ॥

यत्पादाब्जसरोचिषत्वा निर्व्याप्यमांघोना

पङ्क्तिमुक्तिसमैर्दुर्गदुरिता बाधवमानामिह ।

यस्मिन्निमित्तं अमादि समुदोधादुरो न सत

यज्ञानन्दमुनीश्वराय गुरवे तथै परथै नमः ॥ ७ ॥

मातर्गमामि मयतीमय प्रार्थये तौ
चेतः सरस्वति पराश्रय परार्थमये ।

शारीरके मन्दबुद्धसम्पद-
श्रीकायमन्त्र वचसा सह सम्पद्ये ॥ ८ ॥

श्रीदाभक्तौ पुरोचाय विधायागमभावना ।

श्रीमच्छारीरके भाष्ये करिष्ये व्यापनिषद्यम् ॥ ९ ॥

मित्राभ्ययनविष्णुपादापितवेदान्तबोभिरापाततः प्रतिपन्नं शास्त्रारम्भोपा-
दिकं अनुबन्धजातं व्यापती निवेतुं भववान् बादरायणः वृत्तितानवाती
ब्रह्मनिष्ठासति ।

End. नास्ति ।

Colophon. नास्ति ।

विवरणम्—पुस्तकैऽस्मिन् वेदव्यासकृतवेदान्तबोभिरापाततशारीरकभाष्यस्य श्रीमदानन्द-
गिरिप्रणीता व्यापनिषदाख्यव्याख्याऽसम्पूर्णा वर्तते ।

No. 8. **माण्डूक्योपनिषद्, ब्रह्मोपनिषद् ।** Māṇḍūkyaopaniṣad, Brahmapaniṣad. Substance, country-made yellowish paper, 9½ × 4 inches. Folia, 11 (of which pages 10 belong to the Māṇḍūkya and one to the Brahmapaniṣad). Lines, 6-17 in a page. Character, Bengali Date, Appearance, old. Prose and verse Generally correct. Complete.

This codex contains the texts only of two Upaniṣads (1) Māṇḍūkya, (2) Brahma. The former being already described, we need not give any detail of it. The latter only which is an Upaniṣad on Brahma, belonging to the Atharvaveda, is briefly described below.

Beginning of *Brahmapaniṣad*. अवाप्त्य पुदपत्य अतारि खानानि भवति ।
नाभि इदं कच्छ मुखा च । तव अनुपादं ब्रह्म विभाति जगदिने ब्रह्मा
स्वप्ने विष्टः सुषुप्ते ब्रह्मः सुषुप्त्यमपरम् ।

End. व्यापनिषदाख्योपनिषत् तः ब्रह्मोपनिषद् तद् ब्रह्मोपनिषदम् ॥ १ ॥

Colophon . इति ऋग्वेदोपनिषत् ॥

ॐ नमो हि विविधमूर्तिं यद्वा यदहमव ॥

अथर्वं कामधेयं यद्वा कामविनिर्गमम् ॥

ॐ नम एवमनुयायी कारय नममाप्स्यते ॥

विवरणम्—पुस्तकस्थाने अथर्ववेदीया माण्डूकीयनिषत् ऋग्वेदोपनिषत् सम्बन्धी वस्तु ।

No 9 वृहदारण्यकोपनिषद् । Vṛhādāraṇyakopaniṣad Substance country made colourless paper 10×4 inches. Folia 28 Lines 14 16 in a page Character Bengali Date 1 Appearance, old Prose Generally correct Not complete

An Upaniṣad of the White Yajurveda described in No 136 of the Descriptive Catalogue of the Sanskrit Mss of Sanskrit College Library

विवरणम्—पुस्तकस्थाने

No 10 वेदान्तसारटोका सुबोधिनी । Vedāntasāratikā Subodhini Substance country made yellow paper 13×4 inches Folia 53 Lines, 7-8 in a page Character, Bengali Date 1510 Śaka Appearance nearly fresh Prose Not correct Complete

The famous commentary on the Vedāntasara, by Nṛsiṃha Śaraṇa, entitled 'Subodhini', described in No 132, Page 81, Vol III of the Descriptive Catalogue of Sanskrit College Library

विवरणम्—पुस्तकस्थाने

No. 11. श्रीभगवद्गीतादीपिका । Śrībhagavadgītādīpikā Substance, country-made yellow paper, 14 × 6 inches. Folia, 25; Lines, 3-11 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, nearly fresh. Prose. Generally correct. Complete.

This codex contains the commentary on Śrībhagavadgītā, entitled Gūḍhārthadīpikā, by Śrīmadhusūdana Sarasvatī.

পুস্তকেঃকিন্ গুদার্থদীপিকা নাম শ্রীভগবদ্গীতাটীকা সম্পূর্ণ বর্ণিত ।

No 12. श्रीमद्दक्षिणकालिकोपनिषत् । Śrīmaddakṣiṇakālikopaniṣat. Substance, country-made colourless paper, 17 × 3½ inches. Folia, 2. Lines, 6-9 in a page. Character, Bengali. Date, 8th Jyāistha, year not mentioned. Prose and verso. Not correct. Complete.

A very modern Upaniṣad belonging to the Atharvaveda, on the divinity of Dakṣiṇakālikā, named Śrīmaddakṣiṇakālikopaniṣat, copied by one Sambhunāth Sarma.

Beginning श्रीकाली जयति ।

শ্রী' কালীনাং ব্রহ্মরশ্মিঃ ব্রহ্মস্বরূপিনীমাত্রীতি সুভগা বিদুযা । সুভগা যু
কামরূপেন্দ্রিয়া বিন্দু মৈলনরূপা সমষ্টিকারিণী ।

एतन्निर्गुणतामादी तदनुक्तं यम् ।

श्रुत्वा श्रीजगु रीमद्वक्त्ररविन्दुमैलनरूपम् ।

End.

শ্রুত্বসমিধি শ্রিয়ায় সন্তুষ্ঠীনায বিদ্যামক্কায সুদুর্বারে স্ত্রিয়ং সূতা। স্বয়ং
পরিপূজ্য নিমগ্নায়া বিদুরেদিকাণী । শ্রিযয়টৈ লভ্যা তদর্শে বা লভা দদ্যাৎ ।
শ্রী' শ্রী' শ্রী' সত্যং সত্যং তন্ তন্ ।

Colophon.

প্রত্যাশ্রয়ার্থিকৈ সৌভাগ্যকাণ্ডে श्रीमद्दक्षिणकालिकोपनिषत् समाप्त । +
मये हस्ताटमदिवसोवा विपिरियं श्रीमन्मुनायमर्थं स्वस्वामिदम् ।

বিবরণম্—পুস্তকেঃকিন্ চতুর্দশীয়া श्रीमद्दक्षिणकालिकोपनिषत् বর্ণিত ।

No. 13. **सभाष्ये शाखास्योपनिषत् ।** *Sabhāṣyēśākhāsyopaniṣat* Substance, country made yellow paper, 10 × 1 inches Folia, 13. Lines, 6-8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Prose Generally correct. Complete.

This codex contains the text of the *Isopanishad* of the *Vājasaneyasaṁhita* of the *White Yajurveda* with its *Bhāṣya*, by *Śaṅkarācāryya*, systematically arranged, the text being followed by its commentary. Described in No. 174, 175, Vol. 2, of the *Descriptive Catalogue of the Sanskrit Manuscripts of the Sanskrit College Library*.

পুস্তকোক্তাং শ্রীমতপরमहंसपरिभाषकाचार्यमहाराचार्यकृतभाष्यसहिता ईशोपनिषदमिति ।

No 14 **हस्तमलकस्तोत्रम् ।** *Hastāmalakastotram*. Substance, country-made yellow paper, 11 × 4 inches Folia, 1. Lines, 6-13 in a page. Character, Bengali Date, ? Appearance, old, worn out Verse. Generally correct. Complete.

A work containing sixteen lines in the form of a dialogue between *Śaṅkarācāryya* and his pupil *Hastāmalaka*, on the principles of *Vedānta Philosophy*, entitled *Hastāmalakastotram*, by *Śaṅkarācāryya*.

Beginning. श्री गङ्गा नमो ।

कस्मिं गिरी कस्य कुलीऽसि गङ्गा
किं नाम ते स्वं कृत आगतोसि ।
एतन्मयीत्वं नद चार्धक त्वं
मत्प्रोतये प्रीतिविवर्तनोऽसि । १

End

यथा वेद हरेव ते सूतकादौ
हृदा बुद्धिस्तपसते सूतकादौ
हृदा बुद्धिस्तपसते सूतकेति ।
गङ्गा वेदवेद्यं विषयान्मत्तत्वं
स्वकीयं गङ्गायै विवादः कार्यं ते । १६

Colophon. इति हस्तमलकस्तोत्रं समाप्तम् ।

विवरणम्—इलामसकसीमनामकोऽर्थं महराचार्यइलामसकसीः मन्त्रीतरफलेन महरा-
चार्यकृतः सुप्रसिद्धवेदान्तनिबन्धः ।

NYĀYA MANUSCRIPTS.

No. 1. भावार्थदीपिका । Bhāvārthadīpikā. Substance, country-made white paper, $1\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 140 (of which the first one is wanting). Lines, 4-11 in a page Character, Nāgara. Date, Samvat 1745. Appearance, very old, worn out, writings obliterate in parts. Prose. Not correct. Complete (excepting the first page).

A commentary on Tarkabhāṣā, a brief treatise on the Nyāya Philosophy, by Keśava Miśra based on Gautama's Nyāyasūtra and on Nyāyabhāṣya, entitled Bhāvārthadīpikā, by Mahāmahopādhyāya Gourikānta Bhaṭṭācāryya.

Beginning. नास्ति ।

End. तेषां वादग्रन्थयोरिवानुपेक्षितत्वात् विद्याविनानां युद्धायां सतीर्थे वां सङ्गवाद-
कथायामेव अभिकारादालम्ब्युत्पत्त्यर्थमेवाव्य युद्धस्य ज्ञतत्वादिति भावः ।
एतद्वैद्य दर्शयति एतावतैवेत्यादिना ।

इ धीरासक्तभाषायां न कर्त्तव्यावधीरका ।
शास्त्राद्यैः सर्वे एवात्र सूत्रवद्विद्यते यतः ।
नावज्ञेया तर्कभाषा बालकैर्दूष्यते यदि (इति)
वानरेल्लिखितो(द्ये)पः नागाध(स्यः ?) (इ) मद्गोदधिः ।
अन्वेषामपि संवि(वी)क्य विवृतो सम्यग्भिभाषाकर ।
मानुसंघ( ) मनसा विहाय कलये व्याख्या मदीयामपि ।
मावाच्यः (?) प्रतिपदधामि इदमे कोऽपीह धीरो यदि
खादेवान् तदा विनिश्चितिविधावाच्योऽनयाद्यं श्रमः ।
पिपाठयिषया बाला(न्) (मिथ्या) ना (वा ?) निहन्तान्वा ।
भीरीकान्तेन धीरेण ज्ञता भावार्थदीपिका ॥

Colophon. इति श्रीमद्वामदीपाध्यायनौ रीकान्तं भद्राचार्यं विरचितं भाषार्थदीपिका नाम
समाप्तम् ॥ ५ ॥ संवत् १०४५ समये पौषशुद्धदशमीशनिवासरे काशीचे
लिखितं कर्णोटकनागेशभट्टेन ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् मद्रासदीपाध्यायनौरीकान्तभद्राचार्यं विरचितं भाषार्थदीपिका नाम
केशवमिश्रकृततर्कभाषाया व्याख्यानं वर्तते ।

No. 2. भाषापरिच्छेदः । Bhāṣāparicchedaḥ. Substance, fool-
scap paper, 12 × 3½ inches. Folia, 7 (one of them being larger than the
rest). Lines, 7-12 in a page, with marginal notes in some pages.
Character, Bengali. Date, the 21st Bhādra, 1282 Bengali era. Appear-
ance, old. Verse. Correct. Complete.

This codex contains Bhāṣāpariccheda, an elementary work on the
Nyāya Philosophy, by Viśvanātha Pañcānan, son of Mahāmahopā-
dhyāya Vidyānivāsa Bhaṭṭācāryya, with a short commentary by the
same.

पुस्तकेऽस्मिन् संक्षिप्तटीकासमेतः मद्रासदीपाध्यायविद्याभ्यासभद्राचार्यं दत्तवीरभट्टनाथ
पञ्चाननभद्राचार्यं विरचितं भाषापरिच्छेदः सम्पूर्णं वर्तते ।

From the colophon of the Ms. we find that it was copied by one
Śāradāscaraṇa Kavirāj, at 11 a.m., on the 21st Bhādra in the Bengali
era 1282.

No. 3. वादार्थदर्पणम् । Vādārthadarpanam. Substance,
country made yellow paper, 16 × 4 inches. Folia, 6. Lines, 6 in a page.
Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose. Generally
correct. Not complete.

This codex contains only a few pages of Vādārthadarpana, a book
on the dissertations of logical controversies, by Rājavalabha Kavirāj.

Beginning. श्रीश्रीगणेश नमः ।

वादायैवादसत्तत्क्रिययानुमाने-
 रौप्ययुक्तिनिवर्तेः खलु तत्त्वमीशं ।
 श्रीमं विश्वीकशरत्तनु भजे निदान-
 सुतृपय्यव्यतिथये अतस्तमनीशं ।
 महादमार्गपदसाधनमूर्च्छितानां
 वादायैदर्पणमिमं तनुते शिष्टतया
 बीजाय तत्त्वमयसिद्धापकारकं तनु
 म्याह्वय सारमिहर्षं चरकाममात्रेः ।
 अति गाढनिवेष्टेन घटयोऽन्यथ बुध्यते ।
 वचनपरिपाठ्येह शिष्टभिर्गृह्यते सुखम् ॥
 वादः परस्परैशोक्तं विग्रह्य शास्त्रपूर्वकं ।
 विविधः स च जल्पव्य विवक्षा च विधीयते ।

End. नान्ति ।

Colophon at the end of the first chapter—

इति श्रीराजबल्लभकविराजज्ञान वादायैदर्पणे प्रथमोऽध्यायः
 निवृत्तः नाम प्रथमाध्यायः ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीराजबल्लभकविराजज्ञान वादायैदर्पणनाम प्रथमः ।

SĀNKHYA MANUSCRIPTS.

No. 1. साङ्ख्यकारिकाभाष्यम् । Sāṅkhyakārikābhāṣyam Sub-
 stance, country-made colourless paper, 13x7 inches. Folia, 39. Lines,
 9-10 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old
 Pross. Generally correct. Complete.

A Bhāṣya on the Sāṅkhyakārikā of Iśvara Kṛiṣṇa, by Vijāna
 Bhikṣu.

Beginning. श्री नमो गणेशाय ।

अविनाश नमस्तस्मै देवाविद्योदयी जननि नमः ।

वादायान् संक्षान्तयो मोरिव विहितः प्रथमः ।

সম্পদস্যং স্বয়ং প্রমার্গং সিদ্ধান্তদ্বৈতমিহুতং ।

শাস্ত্র শিষ্যভিত্ত্যে সমাসমীঃদে প্রবচ্যামি ॥

দুঃখব্যাধিঘাতাত্ম জিহ্বায়া তদবধাতকি দ্বিতীঃ । হৃদে সাপাখ্যং চেদ্রেকা-
ন্যাত্মন্যতীভাষাত্ম ॥ অথ্য আখ্যাতীঃ উপাধাত কিয়তে । ইহ হি মনসাত্ম
মঙ্গলমুতঃ কপিখ্যো নাম তদ্যথা—

সনকথ সনন্দথ তনৌযথ সনাতনঃ ।

শাসুরিঃ কপিখ্যেব বৌদুঃপদশিত্ত্বত্বা ।

ইত্যেতৈ স্নানকথুত্বাঃ সম প্রীত্যা মদ্যপং ।

কপিখ্যস্ব মদ্য চত্বস্তানি চক্সী জ্ঞান বৈরাগ্যমৈবয়ংচেতি ।

End

পুঙ্খপাখ্যী মৌল্যসদ্যে জ্ঞানমিহ যুগ্মং ২৫২ পরমর্ষিণ্য । অীকপিখ্যর্ষিণ্য
সমাস্যাত্ম সম্যগুত্মং যথ জ্ঞান ভূতান্য বৈকারিকানাং শিষ্টত্বমনিমলত্বাবস্থা-
নামাবির্ভাবিতীভাষাশিষ্টম্যে বিচার্যসে যৈবাং বিচারাত্ম সম্যক্ পদ-
বিশ্রুতিতত্ত্ববিশেষনাঈব' সম্যদ্যতে সম্মিতিরিতি ॥ ০ ॥ চার্মং কপিখ-
সুনিমা প্রীতং সংসারবিস্তৃতিহারকং হি । যমৈতাঃ সম্মিত্যায়ংমাংস' আত্ম
মৌল্যবাধকৃতং ।

Colophon

ইতি বিজ্ঞানমিহুত্বিরচিতসাক্ষ্যমাত্ম' সম্মুখ্যে ॥ + + +

বিশেষণম্—পুঙ্খকৈঃজিন্মু ইংবরলজকৃতসাক্ষ্যকারিকায়াবিশ্রুতানিমিহুতমাত্ম' সম্মুখ্যে বর্ততে ।

YOGA MANUSCRIPTS.

No. 1 **গোরক্ষসংহিতা** । Gorakṣasāṁhitā Substance, country-made yellow paper and blue foolscap paper, 9 x 3½ inches. Lines, 4-8 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, fresh. Generally correct. Complete.

A guide to Yoga by Gorakṣanāth.

Beginning **শ্রী গুরবে নমঃ** ॥ অথ গোরক্ষসংহিতা ।

১ গোরক্ষানাম পুণ্ড্রা বিমর্শি

অষ্টকখ্যে: সুরদীর্ঘিকাঃ ।

নমোঃস্তু তথৈ গুণমায়কায়

শ্রাবায় নিতম্ শ্রমিজিসুরায় ॥

গৌরচন্দ্রকং বস্ত্রে যৌগিনী হিতকাম্যয়া ।

ধ্রুতং যস্যাবিরোধেন জ্ঞায়তে পরম পদম্ ॥

End.

যৌগী কনকসঙ্কাসং হৃদি বিষ্ণুসম্মদম্ ।

আবাসাশচন্দ্রসংগ্রাহি সহস্রব মহেশ্বরম্ ॥

Colophon.

ইতি গৌরচন্দ্রকিতা সমাপ্তা খ্রী নমঃ পরদেবতায়ৈ ॥ খ্রী নমঃ শ্রাবায় ॥

বিশেষম্—পুস্তকেঃকিন্ম গৌরচন্দ্রকিতা নাম যৌগবিশ্বকৌ নিবন্ধো বর্ত্তন ।

No. 2. **পাতঞ্জলভাষ্যম্ ।** . Pātāṅjalabhāṣyam Substance,
country-made colourless foolscap paper, 10½ x 3½ inches. Folia, 37.
Lines, 3-7 in a page. Character, Bengali Date, 1 Appearance,
nearly fresh. Prose. Generally correct Not complete.

A Bhāṣya on the Pātāṅjalyogasūtra, by Vedavyāsa.

Beginning. খ্রী নমঃ যৌগিনায় ।

যস্যবজ্রা ৰূপমাখং প্রভবতি জয়তোঽনৈকধাদুযজ্ঞায়

প্রখৌবজ্ঞেয়রাসির্বিবনবিশ্বরৌদ্রকবজ্রঃ সুধৌবৌ ।

সর্বজ্ঞানব্রহ্মত্বম্ভূতদপরিচ্ছিন্নঃ প্রীতয়ে যস্য নিতম্

দৌকৌমঃ স খৌগিন্যাত্ম মিতবিলম্বতনুর্বাংদৌ যৌগবৃক্ষঃ ॥

অথ যৌগবৃক্ষাশ্রমঃ । অথৈতদমধিকাংগে যৌগবৃক্ষাশ্রমং প্রাজ্ঞমধিষ্ঠতং

বৈদিত্যম্ যৌগঃ সমাধিঃ স চ যাত্মবৌমবিলম্ব ধর্মঃ ।

End.

শান্তি ।

Colophon.

শান্তি ।

পুস্তকেঃকিন্ম বৈদ্যাসবিশিষ্টম্ পাতঞ্জলযৌগবৃক্ষম্ ভাষ্যমবশ্যমুচ্যে বর্ত্তন ।

No. 3. राजमार्तण्डः । *RajaMārtandah*. Substance, country-made white and yellow paper, 12 x 7 in a page. Folia, 58. Lines, 8-10 in a page. Character, Bengali. Date, 1761. Appearance, nearly fresh. Prose. Generally correct. Complete.

A Vṛitti on the Pātāñjalayograsūtra, entitled *Rājamārtandā*, by Mahārāja Bhojadeva ; published in the Bibl. Ind.

Beginning. श्रीं तन् सन् ।

इंद्रार्धवीर्यं शिवयोः स त्रैधासि तनीतु वः ।
 दद्यावमपि यत् कुर्या जनः कैवल्यमनुते ॥
 त्रिविधमपि दुःखानि यदनुत्तरयामृषी ।
 प्रयान्ति सद्यो विनश्ये तं क्षुभं शिवमव्ययं ॥
 पतञ्जलिमुनेरिति काव्यपूर्व्या जयत्यसौ ।
 पुंश्रुत्योर्विद्येयैःपि धीम इत्युच्यते यथा ।
 जयन्ति वाचं कविभर्तुरन्तर-
 स्फुरतमः क्षीम निशाकरत्निवः ।
 विभ्राज्यमानाः सततं मनीषि यः
 सता सदानन्दमयानि कुर्वते ।
 शब्दानामनुशासनं विदधता पातञ्जलौ कुर्वता
 रुचिं राजभगवद्वैश्वक्यमपि च व्यासवता वैश्वक्यं ।
 वाक्चेतीवपुषा मनः फलभता भर्षेयैर्नोदुत-
 तस्य श्रीशरवणमहदुपती र्वाचो जयत्युज्ज्वलाः ।
 दुष्कीध यदतीव सहिजकृति स्पष्टार्थस्तुक्तिभिः
 स्पष्टार्थेतिविन्दति विदधति व्यर्थैः समासादिकैः ।
 अष्टानेऽनुपयोगिभिश्च नष्टभिर्जल्पैर्भगं तन्वते ।
 श्रीतृणानतिवन्तुविप्रवदतः सर्वेऽपि टीकाकृतः ।
 उदष्टश्च विसरसुदृष्ट विकल्पजा सं
 फलपुष्पकाजमवधार्य च सम्यगर्थांम् ।
 श्रीमत्पतञ्जलिमते विवर्तितं शेष-
 भातयते बुधजनपतिरौषधेन ।

अथ योगानुशासनम् । १ । अनेन सूत्रेण ब्राह्मण्यं सत्यं धर्मविशेषयोग्यता-
 व्याख्यायते । अथ शब्दोपेधकारयोक्तकं महत्कार्यं प्रुक्तिर्वर्गि. पुन-

সমাপ্তী অন্তঃস্থিতং ব্রাহ্মণ্যে সত্যসম্প্রদায়ৈ তেন তদুপাসনং যৌগ্যতামনং
তন্ম আশাস্ত্রপরিচয়মানে রচিতং বৌদ্ধমূল্যমিতি :

End

বিশ্রামবাদে নিরাকৃত্য সাধারবাদে প্রতিপাদ্য পুৰুষস্য প্রাক্তনমুচ্চা দি-
চারিণ মকল্যবহারনিয়তিসুপায পুৰুষমন্বে সমাশ্রয়দগ্ন্য কৈবল্যনির্-
যায় দশমি: সূচৈ: ক্ষেত্রীপদী(বিনোঃ)চর্মমিমায়া প্রাক্তনকরেঃস্মিতদেব কৈবল্য-
মিত্যুপায কৈবল্যম্বদণ্ড নির্মিতমিতি ব্রাহ্মণ্য কৈবল্যবাদ: ॥ x ॥

সর্বং যস্য বশা: প্রতাপবশনৈ: পাদান্বসীবামতি-

প্রমদ্যন্তু কুটে শু সূর্যসু দক্খণ্যাজা পরিণীভত: ।

যজ্ঞান্বজমায্য মর্মেমসম বান্দ্ৰিতা মদিতা

ম শ্রী: ভীমপতি: প্রচাধিপতিকৃত্তমূষেযু ভলি যথাত্ ॥

Colophon.

ইতি বৌধীরেশ্বরভীমজর্জরবিরচিতায়া রাজমার্গেন্দ্রমিমায়া কৈবল্যবাদদগ্ন্য-
বাদ: সমাপ্তমর্থং কৃত্য: ॥ শ্রী তন্ম সন্ম ।

প্রাক্তন শ্রুতপুণ্ড্রীধরচরিত্রনিতং সমদ্যান + +

সৌভাগ্যলীলয়ানি ললিতকুলপতী মন্দহারি বসন্তি ।

শ্রীতারানাথপাদাশ্রয়পুত্রমতিধর্মজতী রক্তমুখা

শ্রীতারানাথনামা দ্বিজবরকুলজো ভলিধর্ম্য ব্যবহীত্ ॥ १ ॥

শ্রী তন্ম সন্ম ।

শ্রীতারানাথ মদ্যবশান্ তানিম্না যজাত্ অর্জুন সুদা

ভর্মি যৌগ্যব্রাহ্মণপরিচয় শ্রীভীমরাজেন যা ॥

From the colophon we find that the Ms. was copied by a Kullua Brāhmin named Tārāntha.

বিরচকম্—পু কৈবল্য ১ ব্রাহ্মণ্যভীমজর্জরবিরচিতা রাজমার্গেন্দ্রমিমায়া কৈবল্যবাদদগ্ন্য-
বাদমূর্ত্য বর্ণিত ।

STOTRAS OR HYMNS.

No 1. অহল্যকৃতস্তোত্রম্ । Ahalyākrītas-totram. Substance, foolscap paper, 11 x 4 inches. Folio, 1. Lines, 12 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, nearly fresh. Verses, Correct, Complete.

A prayer to Rāmacandra by Ahalyā, from the Brāhmaṇḍiparāna.

Beginning.

অদ্বৈতবাস ।

অথ কতাব্যক্তি জনপ্রিয়
 পাদারসংস্পর্শঃ কথামহং ।
 সন্মানি যন্ দত্তজগদ্রাতিমি
 বিদ্যমতে রন্বিতমানসেঃ সদা ॥
 নিত্যং সৌমসির্দ'অপন্ রচুপতিং মজ্জা হৃদিষ্য' অরন্ ।
 জ্বায়ন্ সুক্তিসুপৈতি কিং পুণরসৌ স্বাচারযুক্তৌ নরঃ ॥

Colophon.

ইতি ব্রহ্মাণ্ডপুরাণে অদ্বৈতবাসনাম' সমাপ্তম্ ॥

বিবরণ—পুস্তকেঃ অস্মিন্ ব্রহ্মাণ্ডপুরাণীকনৃৎসংস্কৃতং যৌরামসৌৰ্ণং বর্ণিতং ।

No 2. **আদিত্যহৃদয়ম্** । *Ādityahṛidayam*. Substance, country-made yellow paper, 9 × 2½ inches. Folia, 16. Lines, 5-6 in a page. Character, Bengali. Date. 1 Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

A prayer to the sun from the *Viṣṇudharmottara*, named *Ādityahṛidayam*.

Beginning. **ওঁ নমঃ শ্রীমুখ্যায় ।**

ব্রতানীক অথবা ।

অথনাদিত্যসুভাস্তুপতিঃ (দ্বি)বীণম ।

এতন্মৈ বুদ্ধি বিম্বেদে নপল্যে মরৎ তব ॥

End.

উদয়নিবিস্তেত মাঙ্কর বদ্রহসী

নিষ্কিলম্ববননেত্র রবরজোপম্যং ।

সিমিরকরিশ্যেদে' নীষকং পশ্চিমীর্জা

সুরবরমভিমুখ্য' সুন্দর' বিম্বদীপম্ ॥

Colophon.

ইতি বিষ্ণুধর্মোত্তরে যৌরামসৌর্য'নাম' আদিত্যহৃদয়' সমাপ্তম্ ॥ ওঁ নমঃ
 সত্ ॥ যৌরামসৌর্য'নাম'বিদ্যারত্নাচার্য'সংস্কৃত পুস্তকমিদং ॥ শ্রীমুখ্যায় নমঃ ॥

From this colophon we see that this Ms. belonged to *Kālikānta Vidyaratna Bhattachāryya*.

বিবরণ—পুস্তকেঃ অস্মিন্ যৌরামসৌর্য'নাম' আদিত্যহৃদয়' নাম শ্রীমুখ্যায় বর্ণিতং ।

No. 3. **क्षयस्तोत्रम् ।** *Kṣayastotram.* Substance, country-made yellow paper. Folia, 13. Lines, 2-4 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

A prayer to Śrīkṛṣṇa. Anonymous.

Beginning. श्री कृष्णाय नमः ।

यं वेदविदपि प्रियमिन्द्रियाणां (१)

यद्वाग्मिनीरहस्यमस्यहो नो धाता ।

गोपायबालबलना वनमालिनं तं

गोधूक्षिधूषरशरीरमरीरमंत ॥ १ ॥

End.

बदने नवगोतगन्धार्धं वचनेऽक्षरक्षरचागुरोपुरीधं ।

नयने कुङ्कुमाद्यमनाययेवायर्थं कीमल ताण्डवं कुमारं ॥ १०१ ॥

हृत्तनुर्गुण्य यातोऽसि वलान् कृष्य क्षिमदुर्त ।

उदयाद्यादि निवासि धीर्बलं वचयामि ते ॥ १०४ ॥

Colophon. नाति ।

पुस्तकालयम् श्रीकृष्णस्तोत्रं वर्णितं ।

No. 4. **गङ्गास्तवः ।** *Gaṅgāstavaḥ.* Substance, country-made yellow paper, 17 x 2½ inches. Folia, 4. Lines, 1-6 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Correct. Complete.

A prayer to the Ganges, from the Vṛhatdharmapurāṇa.

Beginning. श्री गङ्गे विमलवदनायै नमः ॥ अः परममहः स्रवणाये कृष्णपरमानन्द-

सन्देहदपाये श्रीकृष्णवर्णोत्तमाकाशतिमिरापसारकपरमश्रीतीरपादे । अम
दपनापतिहरसदृशितरसनादेवोपशरकपरमानन्दतरसावनामनदपादे श्रीनि-
मये कोटि कोटि चन्द्रवदनायै मकरावनादे गङ्गे देवि सर्वभूति विजयदी-
हवे इक्ष्मवनावायकनेत्रःशरीररश्मरीरे परमात्मन् प्रबोध प्रदीप ते नमो
नमः ।

नमसे देवदेवि नमः विपद्यनिनि ।

विभीषणे येनदये ब्रह्मविजयनिनि ।

End. नमः कल्पवृक्षे च श्रीगङ्गायै नमो नमः ।
सर्वतोर्ध्वभागे च सुवभागे नमो नमः ॥

Colophon. इति श्रीवृद्धस्यपुराणे गङ्गास्तवः ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीवृद्धस्यपुराणीकगङ्गास्तवो वर्णिते ।

No. 5. गङ्गास्तोत्रम् । Gangāstotram. Substance, country-made yellow paper, 10 × 3½ inches. Folia, 2. Lines, 4-8 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verso. Correct. Complete.

A prayer to the Ganges from the Padmapurāṇa.

Beginning. गङ्गे देवि जगद्भक्ति पादाभ्यां सन्निभे तव ।
स्वप्नामि त्वपराधं मे प्रसन्ना पशुमहंसि ॥
स्वर्गोद्भवसीपानं त्वदोषमुदकं एमे ।
अतः स्वप्नामि पादाभ्यां नमस्तुभ्य नमिरे ॥

अथ गङ्गास्तोत्रम् ।

गङ्गे समस्तजगदन्त्य अवतरद्दे-
गङ्गाद्विधादतरमस्तकपुष्पमानि ।
कस्तूरिषाद्वपरचयरेखद्वानि
मत्स्या जमासि दुरितचवकारिणि त्वाम् ॥

End. परं ब्रह्मस्वरूपां त्वां सर्वभूतैकमात्मरं ।
मत्तोमि किमहं क्षीतुं भान्तिस्त्वोऽयं सीपदे ।

Colophon इति पद्मपुराणीकगङ्गास्तोत्रं समाप्तम् ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् पद्मपुराणीकं गङ्गास्तोत्रं वर्णिते ।

No. 6. **दुर्गास्तोत्रम् ।** Durgāstotram Substance, country-made reddish yellow paper, 13 × 3 inches. Folia, 1. Lines, 10 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete

A prayer to the Goddess Durgā, by Arjuna at the instruction of Śrīkṛiṣṇa, in the Kurukṣetra war, taken from the Mahābhārata.

Beginning. श्रीश्रीगुणैः । सद्य उवाच ।

धार्तराष्ट्रवत् दृष्ट्वा युद्धाय समुपस्थितम् ।

अर्जुनस्य हृताशायं कृत्वा वचनमब्रवीत् ॥

श्रीममवानुवाच ।

सचिर्मूखा महाबाहो संघामासिमुत्थितम् ।

परमयाप मूर्ध्ना दुर्गासीममुदीरय ।

सद्य उवाच ।

एवमुक्त्वोऽर्जुनः संख्यो वासुदेवं शीमताः ।

अशतोऽयं रथान् पार्थः क्षीबन्नाह कृतघ्ननिः ।

अर्जुन उवाच ।

श्रीं नमस्ते मिहशमने पार्थे सत्प्रवासिनि ।

कुमारि कानिके पात्रि कमले लक्षविभूति ॥

End.

गुह्यः गुह्यमितिर्दीप्तिवन्तादिपविर्दिनौ ।

सतिर्भूमिनां काङ्क्षे वीर्यसि मिहचारवेः ।

Colophon. नासि ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् महाभारतात् कुरुक्षेत्रसंगरे श्रीकृष्णादिनादर्जुनकृतं दुर्गास्तोत्रं वर्णितम् ।

No. 7. **दुर्गास्तोत्रम् ।** Durgāstotram. Substance, country made yellow paper, 10 × 3, Folia, 1. Lines, 8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse. Correct. Complete.

A prayer to the Goddess Durgā, by Mahāuleya from the Brahmayaiṣṇapūrāṇa.

Beginning.	ब्रह्माणां बीजदया त्वं सृष्टेयाहुरदपिषी । ब्रह्मो च दादिका मन्त्रिर्जले मैत्र्यमदपिषी ॥
End.	किं स्त्रीभि पञ्चवक्त्रैश्च रक्षतस्त्री मष्टेश्वरि । कृपां कुरु महात्माये मम शठुचये कुरु ॥
Colophon.	इति ब्रह्मवैवर्ते महादेवकृतं स्त्रीधनम् ।

विवरणम्—पुस्तकंऽस्मिन् ब्रह्मवैवर्तपुराणीतं महादेवकृतदुर्गास्तव वर्तते ।

No. 8. नीलकण्ठस्तवराजः । Nilakanthastavarājah Substance tree-bark, 10 × 3 inches Folia, 5 (the first two folias wanting). Line 4–8 in a page. Character, Bengali. Date, the 21st Āśāḍha, Śakāvd 1602. Appearance, very old, torn in parts. Verse. Generally correct. Not complete.

A prayer to Śiva, belonging to the Skandapurāṇa.

विवरणम्—पुस्तकंऽस्मिन् स्कन्दपुराणोक्तनीलकण्ठस्तवराजमभिधेयमिदं स्त्रीधनसम्बन्धे वर्तते ।

No. 9. प्रज्ञावर्द्धनस्तोत्रम् । Prajñāvardhanastotram. Substance country-made yellow paper, 10 × 6 inches. Folia, 1 (half the part being blank). Lines, 8 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Correct. Complete.

A prayer to Kārtikeya, for increasing one's wisdom, named Prajñāvardhanastotram, taken from the Sanatkumārsambhitā.

Beginning. श्री नमो नमोऽस्तु ।

योगेश्वरी महादेवः कार्तिकेयीऽपि नन्दनः ।

स्कन्दः कुमारः सेनापि. आसीत् शङ्करसम्भवः । १ ।

End.

महामन्त्रमवाप्नोति मम मामासि श्रीधनम् ।

महाप्रज्ञामवाप्नोति मां काव्यविचारणा ॥

Colophon. इति श्रीसनत्कुमारसंहितायां श्रीपद्मावर्द्धनस्तोत्रं संपूर्णम् ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् पद्मावर्द्धनस्तोत्रनामधेयं श्रीसनत्कुमारसंहितोक्त पद्मावर्द्धकं श्रीकार्तिकेयस्तोत्रं वर्तते ।

No. 10. मङ्गलाष्टकम् । Maṅgalāṣṭakam Substance, palm leaf, 8 x 2 inches. Folia, 1. Lines, 6 in a page. Character, Bengali Date, ? Appearance, old. Verse. Generally correct Complete.

A prayer to the Goddess Durgā by the Sun, consisting of eight ślokas, and therefore called Maṅgalāṣṭakam, taken from the Kāśī-khaṇḍa of the Skandapurāṇa.

Beginning रविहवाच ।

द्विषि त्वदीयचरणान्मुररेणुगौरां
मानस्यनीं वहति यः प्रवर्तिववीचः ।
जगन्नारेऽपि रजनीकरवाहयेष्टा ।
तां गौरयत्यतितरां किम तस्य धुंसः ।

End.

सुखेति तां करह्वारहंशरीरशीर्षां
श्रीमङ्गलाष्टकमहाकावयेन भागुः ।
देवीय देवमहत्तमं परितः प्रवत्य
मूर्त्तीं बभूव तविता शिवयीः पुरतान् ॥

Colophon इति श्रीस्कन्दपुराणे काशीखण्डे मङ्गलाष्टकं स्तोत्रं समाप्तम् ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् स्कन्दपुराणकाशीखण्डोक्तं रविभक्तं मङ्गलाष्टकं वर्तते ।

No. 11. विष्णुस्तोत्रम् । Viṣṇustotram. Substance, country made reddish paper, 18 x 2½ inches Folia, 1. Lines, 5-6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse. Not correct. Complete.

A prayer to Viṣṇu. Anonymous.

Beginning. देवा ऊचुः ।

श्री नमः कृष्णाय जगद्देवनावाय गोविन्दपुरुषोत्तमवामुर्देवनिखिलजगद्वध
संघातक-विविध पाप विमर्शित-विधिनिकर भास्करदेवादेवैकगुणपुरुषोत्तम
सकलसुरनरपुरुषोत्तमानामाशरीरेषु त्वं मनश्चतुःशतवारसप्तशतधाधिष्ठा
भानन्ददाय वाक्पाणिपायूपस्थमनोधिष्ठात्रे कर्मरूपाय महात्मने श्रीपतये
निर्मलाय नै नमः । एवञ्च ।

हर + + मूर्ध्नि जगदीश्वर ।

काले प्रादुरभूद्देव' काग्रपम्य षट् ई मभुः ।

अदितिदवाच ।

तथै नमस्ते कृष्णाय हरये परमान्तने ।

अत्राय आदिनेयाय काग्रपाय नमीऽस्तु ते ।

End.

सङ्गारकारकः शब्दः सत्यमेव न सत्यः ।

त्वच्च पालककर्ता वै तव मात्मीय संशयः ॥

Colophon. शक्ति ।

विवरणम्—पुनर्लिखितम् श्रीविष्णुस्तोत्रं वर्तते ।

No. 12. **शनैश्वरस्तोत्रम्** । *Sanaiścarastotram* Substance, country-made yellow paper, 10×2½ inches Folia, 4 Lines, 5-7 in a page. Character, Bengali. Date, 1732 Śakāvda. Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

A prayer to the planet Saturn, belonging to the Skandapurāṇa, described in App. Tantras, No. 18; as it was only named there, we give a short description below.

Beginning. श्री नमः शनैश्वराय ।

अविदवाच ।

वसुधैव कुटुम्बकम् वाजा दशरथः पुरा ।

चक्रवर्ती स विज्ञेयः सप्तद्वीपाधिपः ह्यतो ।

End.

नरदधनु संप्राप्य वाजा दशरथमवा ।

अथ कृतार्थमात्मानं नमस्कृत्य शनैश्वरं ॥

अग्निनामाह्नं न कृत्वा खस्यानं यतः पादिवः ।
खस्यानञ्च ततो गत्वा दातव्यमीदृशवददा ॥

Colophon.

इति स्कन्दपुराणे शनैश्वरस्तोत्रं समाप्तम् ॥
यदक्षरं परिभटं मायाहीनञ्च यद्वेत् ॥
पुण्ये भवति तत् सर्वं तत् प्रसादात् शनैश्वर ॥
नीलाञ्जनचयपाचरविश्रुत मन्त्रायट्टः
स्वायाया गर्भममृतं बन्धे मन्त्रा शनैश्वरम् ॥

पश्चाच्चिन्तयन्नश्वतक्राश्वीयस्तौपादव्य तयोदग्रानि समानं शोचम् ।

From the colophon we see that the Ms. was copied on the 18th
Āśāḍha in the Śukāyda 1732.

पुस्तकालिखितं पञ्चराश्वीयशनैश्वरस्तोत्रं वर्तते ।

No. 13. शिवस्तोत्रम् । Sivastotram. Substance, foolscap paper,
11 × 2 inches. Folia, 1. Lines, in a page. Character, Bengali. Date, 1
Appearance, old. Verso. Not correct. Complete.

A hymn to Śiva. Anonymous.

As it contains only seven ślokaḥ, it is given in full below

श्री नमः शिवाय ।

श्रीकारं हिन्दुमयुक्तं त्रिंशं ध्यायन्ति योगिनः ।

कामदं भीषदं चैव श्रीकाराय नमो नमः ॥ १ ॥

न जातिर्नैव सन्धुतं यथी यथ न विद्यते ।

नमन्ति देवताः सर्वा मकाराय नमो नमः ॥ २ ॥

महादेवमहात्मनं महायोगिमहेश्वरं ।

महापापहरं देवं मकाराय नमो नमः ॥ ३ ॥

शिवं शान्तं नमोदायं लोकानुबन्धकारकं ।

त्रिषमेतत् परं ब्रह्म मकाराय नमो नमः ॥

वाहनं हयमी यत्नं वायुकिञ्चिदम्पदं ।

वानि त्रिष्वरं देवं वाकाराय नमो नमः ॥ ७ ॥

धत यत्र खितौ दीवो जगदापी महीधरः ।
 जगत्कर्ता जगद्भर्ता यच्चाराम भोगमः ॥ ६
 पदपद्मिदं शीतं यः पठेत् शिवमहिम्नी ।
 कीदृजशक्तं तं पापं तत्पथादेव नश्यति ॥

इति शिवसीतम् ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् शिवसीतं वर्तते ।

No. 14. सूर्यगणेशस्तोत्रे । *Sūryyaganeśastotre.* Substance, country-made reddish paper, 18 × 2½ inches. Folia, 1. Lines, 6 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Not correct. Complete.

Prayers to Sūryya and Ganeśa. Anonymous.

Beginning. व्यास उवाच ।

यद्यन्त्र द्विजमार्हन् सूर्यसीतं महागुणं ।
 यत् शुक्ला च पठित्वा च सर्वपापैः ब्रह्मयेते ॥

End

इति ते कथितं सर्वं यत् पृच्छामि त्वया ।
 ज्ञेयिने तपसे यच्च वाच्यं यथातथं ॥

Colophon. नास्ति ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् सूर्यगणेशस्तोत्रं वर्तते ।

No. 15. सूर्यस्तवः । *Sūryyastavaḥ.* Substance, country-made white paper, 10 × 3½ inches. Folia, 1. Lines, 8 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

The well-known prayer to the Sun, from the Sāmvaṇṇapurāṇa.

केऽस्मिन् साम्बपुराणोक्तसूर्यस्तोत्रं वर्तते ।

No. 16. **सूर्यस्तवः ।** Sūryastavaḥ. Substance, bark of a tree, 9 × 2 inches. Folia, 2. Lines, 5-6 in a paper. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Correct. Complete.

Another copy of the same.

No. 17. **श्रुतिपादस्तोत्रम् ।** Śrutipādastotram. Substance, country-made yellow paper, 12 × 3 inches. Folia, 7. Lines, 7-9 in a page, with a gap of one inch square in the middle. Character, Bengali. Date, 4th Śrāvana, 1176 Bengali era, (as seen in the margin of the first page.) Verse. Generally correct. Complete.

A prayer to Gaṇapati by Jaimini, entitled Śrutipādastotram.

Beginning. श्री गणेशाय ।

यस्मात् सत्यं सप्तमं चराचरनिर्दं जगत् ।

इदं नमो गतेनाय तस्यै कारणमूर्तये ॥

End.

इत्यनेन सवेनेनं नुत्वाभी जैनिनिर्दंनिः ।

छेदादुपचयनयनः सप्तमानं समापति ।

मुद्रमंहुः विष्वक्तीशताव्य शश्वतमायर्थः ।

सर्वान् कामान् चराचराणि मासपयमवाप ॥

Colophon.

इति श्रुतिपादस्तोत्रं समाप्तम् ॥ श्री श्रीशिवचरणसरसोदय ॥

संख्याताव्यवधूतपूर्वटिजटाशुटानरासीधरः ।

महाभद्रपरम्परापरिदत्तं विन्तं तुषारनिष

आदात्तु रमसादिसारिसकरोद्धमनादुपतं

भोयोद्धं प्रसमीत्य सा जितमुषो ज्ञेयभक्ता वागु वः ॥ १ ॥

श्रीगुरुवे नमः ।

विषयम्—पुस्तकिकां जैनिनिर्दं श्रुतिपादस्तोत्राभिधेयश्रीदत्तनिर्दोत्रं चर्तते ।

SMRITI MANUSCRIPTS.

No. 1. অর্গরোগপ্রায়শ্চিত্তব্যবস্থা । *Arśarogaprāyaścittavyavasthā.* Substance, country-made yellow paper, 15 × 2½ inches. Folia, 2. Lines, 2-7 in a page. Character, Bengali. Date, 1. Appearance, old. Prose. Correct. Complete.

This codex describes the expiatory rites to remove the sin committed in previous birth, indicated by piles.

Beginning. অর্গব্যাপিসংসৃচিত্তত্মানরোগাতিপাতকারিণ্যপাশ্চকারিণ্য পরাক্রমতয়া-
দগন্তী বিশম্কার্বাপশীদানকং প্রাশ্চিত্ত কার্যং দৃষ্ট্বা চ যদা-
প্রকৌতি বিদুষা পরামর্গঃ ।

End. ততঃ ক্রমেঃকিন্ কলৌষি যন্ কিঞ্চিদৈমুখ্যং জাতং তদৌষপ্রদমনাৎ শৌষিণীঃ
অরথমর্গ করিণ্যে ইতি বিষ্ণুং জ্ঞাতা প্রবল্য যত্রার্গপার্বণ্যং জ্ঞাতা দশাশ্বন-
মাত্রতানু ভীজয়েদिति ।

Colophon. জাতি ।

বিবরণ—পুস্তকেঃকিন্ জ্ঞানিগালীকার্গরোগপ্রায়শ্চিত্তব্যবস্থা বর্ণিত ।

No 2. আচারনির্ণয়ঃ । *Ācāranirṇayaḥ.* Substance, country-made yellow paper, 18 × 2½ inches. Folia, 100. Lines, 6-7 in a page, with a gap of 1 inch square in the middle. Character, Bengali. Date, 1. Appearance, very old. Prose. Generally correct. Not complete.

A Smṛiti work dealing with the Ācāras or mode of living of the Hindus, by Gopālcandra Sarmā.

Beginning. শ্রী গোপালায় নমঃ ।

শ্রীকৃষ্ণচরিতাম্বলং জ্ঞাতা গোপালশ্রম্ভা ।

আচারনির্ণয় শীরাঃ ক্রিয়তে পুস্তকং সমা ॥

আচারল শ্রেয়ঃসাধনলমাত্র হারীতঃ ।

End. জাতি ।

বিবরণ—পুস্তকেঃকিন্ আচারনির্ণয় নাম শ্রীগোপালচন্দ্রশ্রম্ভাবিঃ ক্রিয়তিনির্দশ্যঃসম্পূর্ণ বর্ণিত ।

No. 3. तत्त्वचिन्तामणिः । Tattvacintāmaṇiḥ. Substance, country-made yellow paper, 12 × 2½ inches. Folia, 25 (of which 24 containing the text, and 1, the index only). Lines, 6-10 in a page Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose and verse Correct. Complete.

A Smṛiti work dealing with the various religious rites of the Hindus, by Vācaspati Miśra.

Beginning. श्रीं नमः परमदेवताये । श्रीतत्त्वचिन्तामणौ नमस्कृतमाद्य ।

सुक्रामाञ्जिज्ञवैदुष्यमोमेदवक्त्रविद्वनाः ।

पद्मरामं मरुतं गीतं रत्न मयेति च ।

श्रीतत्त्वचिन्तामणिष्वन्यान् विद्यमानि प्रमाणाणि निश्चये ।

सामान्यापे न्ययानि तु विज्ञेयार्थं भस्मभुजे ।

अर्घ्यस्त्रोतरतः कार्यं वाद्यमाचमनं मयु ।

कुम्भाद्याच्छतच्छेष यवग्रीहितिशानपि ।

आज्यसिद्धार्थं पुनश्च दीप्यर्घ्यमपरं यथा ।

End.

तथाशेषे पूजाविधानं ।

सुतकादी वरारोहे न मन्त्रेतिवपुत्रनं ।

महागुरुनिपाते तु सप्तमार्चं परित्यजेत् ।

प्रकारान्तरनवरत्नमाह राजमातेन्द्रे ।

मणिमुक्ताप्रदानञ्च मन्त्रे रौप्यं तदेव च ।

रेखं ताम्रं तथा वङ्गं दक्षेति नवरत्नकम् ।

रेखं पितले । शीतिकापित्तमिति प्रतिशतघ्ने क्यार्णेन व्याख्यातम् । ।

Colophon.

नामि ।

विषयः—नवरत्नप्रणाचम् । अर्घ्यादिप्रापनव्यानम् । अर्घ्यद्वयप्रणाचम् ।

वाद्यादिवनाचम् । कुम्भप्रणाचम् । होषाचनप्रणाचम् । अक्षयव्याने

नृतप्रणाचादिः । धूपहोषादिकथनम् । चारित्रिकविधानम् । तत्र चन्द्र-

सुदाप्रणाचम् । नेत्रेयनिवेदनविधिः । तत्र पञ्चमुद्राप्रणाचम् । नेत्रेय-

निवेदनविधिः । तत्र पञ्चमुद्राप्रणाचम् । तत्र तान्त्र्यादिदानम् । क्षान-

क्याध्यानादिजपदण्डम् । निमदादिजपनचयम् । मन्त्रावधारितान-

विधिः । अष्टाङ्गादिप्रणाचम् । प्रदक्षिणप्रणामानन्तरं दर्शनप्रणादि-

दानम् । अधिवासकथनम् । व्यापनकथनम् । वायुवातकथनम् ।

तथाद्रुमकथादिप्रणाचम् । विहराः । होषामन्त्रम् । तत्र अना-

पमाकादि । तत्र वेदोप्रणाचम् । अष्टपारोपप्रणाचम् । अष्टपद्यादि-

पापानां नाशयितुम् । पशुसितपुष्पैः पुञ्जानिविधः । अपामार्गादिपत्र-
कयनम् । विहितपुष्पाणि । शैवाश्विनवर्षकृत्यम् । तत्र दमनारोपणम् ।
तत्र विशुद्धमुद्राकयनम् । वैशाखकृत्यम् । आषाढादौ पवित्रारोपणम् ।
श्रावणकृत्यम् । भाद्रकृत्यम् । आश्विनकृत्यम् । कार्तिककृत्यम् । अ-
श्वयुजकृत्यम् । पौषकृत्यम् । माघकृत्यम् । फाल्गुनकृत्यम् । चैत्रशुक्ल-
पञ्चम्याकयनम् । दीवादिने शुद्धशुक्लपञ्चम्यासनिविधः । देवप्रतिष्ठाकय-
नम् । देवगृहोत्सर्गकयनम् । यक्षप्रतिष्ठा । स्त्रीप्राप्तक्रमकयनम् ।
मन्त्रेपदीयाकयनम् । कुप्यानां छननादिकम् । शीमादिपुण्यकयनम् ।
आश्विनादिवर्षमन्त्रे कृत्यव्यवस्थाकयनम् । मेषादिप्रतिष्ठितकुण्डे शिवशुक्ल-
कयनम् । शुक्ल शुक्लकयनम् । होमविधिकयनम् । स्थूलकयनम् ।
होमद्रव्यकयनम् । शीवाचार्यस्थापनम् । तर्पणे मुद्राकयनम् । बटु-
कादीनां वलिदानम् । पञ्चगव्यपमाचम् । अर्घ्यजलमावाहणम् । अग्नीषी-
पूजाविधानम् । राजमासंश्लोकनवद्वयम् ।

विवरणम्—पुस्तकैऽङ्गिन् आश्विनादीनां विविधधर्मागुष्ठानविवधकलखचिन्तामन्त्रभिधेयः कृति-
निबन्धः सन्पूर्वो वर्तते ।

No 4 निर्णयसंग्रहः । Nirṇayasamgrahaḥ. Substance, country-
made reddish paper, 16×2 inches. Folia, 15. Lanes, 6-8 in a page,
having a gap of about one inch square in the middle. Character, Bengali.
Date, 1 Appearance, very old Prosa. Generally correct. Almost
complete.

This codex contains three Smṛiti works, viz. (1) Saṁkrānti-
nirṇaya, (2) Śuddhinirṇaya, and (3) Saṁbandhanirṇaya, by Gopāla
Nyāyapañcānaṁ. The first deals with Saṁkrānti or the passage of
the Sun from one zodiacal sign to another; the second deals with
purification, and the third with relationships in general. The first
is incomplete.

Beginning of *Samkrantinirṇaya*.

श्रीं नमः शिवाय ।

श्रीकृष्णपरशाम्भोजमकरन्दमयुजतः ।

न्यायपञ्चाननो विद्वान् बलि सक्रान्तिनिर्णयः ॥

On comparison of the contents, we see that this is the same as Ms. No. 297, in volume 2 of the Descriptive Catalogue of Sanskrit Mss. of Sanskrit College Library, though the latter has been described as anonymous.

Beginning of Suddhinirnayah.

‘सौ प्रथमं कथयामास ह्यं दीपावर्धनं च ।

अदीपनिर्णयं कृत्वा त्रिदशैः पृथग्विधैः ॥

End. अनेकीदाष्टे दाहयित्वा मुनिमुन इतश्चाथ अंकीर्णमृताः । महीर्णमृताः ।
परमपरममृताः ।

Colophon. इति दीपावर्धनस्य नामाचार्यविरचित. पृथग्विधैः समाप्तः । त्रिदशैः
रामनारायणवर्धनं च ।

Beginning of Sambandhanirnayah

‘सौ मनी महेन्द्राय । अथ सम्बन्धनिर्णयः । सम्बन्धं मुनिमुनस्य महीर्ण-
मनीर्णस्य नामाचार्यवर्धनं दधयिष्ये ।

Then the author goes on defining the Sambandhas supporting the definitions by quotations from different authors.

End. वाचा दत्ता मनीर्णस्य हतर्णोत्तममृता ।
उदकमृता वा तु दा च वाचिर्मुनीर्णस्य ।
अग्निं परिश्रवा वा तु पुनर्मममृता च वा ।
इत्येताः आग्रयेनीना इत्येताः कृत्वा विदुषः ॥
हतर्णोत्तममृता उदकमृता । उदकमृता उदकपुष्पे दत्ता ।

Colophon. इति दीपावर्धनस्य नामाचार्यविरचितस्य सम्बन्धनिर्णयः समाप्तः ।
कृत्वा दुर्गापदकम् विनिवृत्तं विनिवृत्तम् ।
उदकमृता अदीपान् रामनारायणवी विदुषः ।
मुनस्य मृताः ॥ ‘सौ मनी महेन्द्राय । ‘सौ मनी महेन्द्राय वा-
दयाम् । अदीपः अदीपम् । अदीपः । अदीपः अदीपम् ।

विदुषः—मुनस्य मृता दीपावर्धनस्य नामाचार्यवर्धनस्य सम्बन्धनिर्णयः समाप्तः ।
मिथ आचार्यवर्धनस्य वर्धनम् ।

No. 5. প্রয়োগতত্ত্বম্ । *Prayogattattvam.* Substance, country-made yellow paper, 12 × 4 Folia, 36. Lines, 3 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly fresh. Prose. Correct. Not complete.

A guide to the ritualistic observances of the Hindus, by Raghunandana.

Beginning. श्री नमः ।

प्रथमं सविदानन्दं जगदात्मसौख्यं ।

प्रयोगतत्त्वं तत्त्वोत्तरे षष्ठि श्रीरघुनन्दनः ॥

अथ ब्राह्मसुद्धर्तकृतं । ब्राह्मे सुद्धर्ते सव्यापूर्वदशहयान्तके विबुध्य पठेत् ।

End. नास्ति ।

Colophon. नास्ति ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् रघुनन्दनकृतप्रयोगतत्त्वमभिधेयकृतिविषयव्याख्यानमे वर्तते ।

No 6 श्राद्धनिर्णयः । *Śrāddhanirṇayaḥ.* Substance, country-made reddish paper, 17 × 2 inches Folia, 14. Lines, 2-8 in a page, with a gap of above ½ inch square in the middle. Character, Bengali. Date, Śākāṁba 1632, Saturday, full moon, Śrāvana. Appearance, very old. Prose. Generally correct. Complete.

A guide to the Śrāddha ceremony or solemn obsequies, performed in honour of the manes of deceased ancestors, by Gopīcandra Nyāyapañcānaṇ Bhaṭṭācāryya.

Beginning. श्री नमः कथाय । अथ श्राद्धनिर्णयः ।

The author in the beginning gives an explanation of the word Śrāddha supporting his explanation by quotations. Then he says,

समुद्रकरपुत्रभाष्ये ।

अपुत्राद्यान् नारीणां पतिः कुर्यात् सपिच्छता ।

अश्रुमिश्रितमभिः सार्द्धमेवं चन्द्रेण कथ्यते ।

Colophon. इति गोपालन्यायपद्याननभट्टाचार्यविरचितः पार्वत्यनाइनर्चयः समाप्तः ।
श्रीहरये नमः ।

अनेभ्योऽपि पूर्वभाषां आस्ये मासि यमतः ।

नला कृष्णपदहन्मखिलं आइनर्चयम् ॥

युगमन्तु शकाब्दा १६१२ । श्री गङ्गायै नमः ।

The codex contains another work of the same author, namely *Saṁkrāntinirṇaya* which has been described under निर्ययनपद्धतिः and from the colophon of the latter, we see that both these MSS. were copied by Rāmanārāyaṇa Śarmā.

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् गोपालन्यायपद्याननभट्टाचार्यकृतः आइनर्चयौ नाम आहविष्यकः
अतिनिबन्धौ वर्तन्ते ।

LITURGICAL MANUSCRIPTS.

No 1. ऋग्वेदोया होमपद्धतिः । *Rigvedīyā Homapaddhatih*.
Substance, bark of a tree, 18 x 3 inches. Folia, 19. Lines, 5-7 in a page,
with a gap of about 1 inch square in the middle. Character, Bengali.
Date, 1 Appearance, old. Prose. Correct. Complete.

This codex contains the process of oblation to the fire according to
the *Āśvalāyanaśākhā* of the *Rigveda*.

Beginning. अथ होमप्रक्रिया । तवादी मक्षिवाचनं तदादा ब्राह्मणान् नमःपुण्या
श्रीं नारायणाय नम इति पूजयेत् । ततः श्रीं अथेवादि मन्त्रपरिमितरजत-
तुलापुष्पमहादानमस्तुत्येति श्रीं पुण्यां मुखोऽभिमुखमिति विः
श्रावयेत् । श्रीं पुण्यामिति विः ते ब्राह्मणा वदेयुः । एवं मक्षि पश्चिम
वाचयेत् ।

End.

पौराणिकाय श्रीं सुरास्तामभिविष्टमिवादि सर्वेष्टामार्गमिहये इत्यम् ।

मिति दीराणिष्ठाभिधेयः एवं कृताभिधेयो यत्रगानसत्कन्योक्तकर्म
कृत्यान् ।

Colophon. इति चण्डे देवान्सायनमाखीयातुषारेण दीमपडति ।

वि१२८७—पुस्तकेऽस्मिन् चण्डे देवान्सायनमाखीया दीमपडतिः सम्पूर्णा १८३ ।

—

No. 2. चन्दनयात्रा । Candanayātrā. Substance, country-made reddish paper, 13 × 4 inches. Folia, 3. Lines, 4-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Complete.

This work deals with the Candanayātrā of Viṣṇu (Jagannātha) held on the third lunar day of the bright half of the month of Vaiśākha, in which Viṣṇu is specially worshipped with Candana or Sandal-paste.

Beginning. अथ चन्दनयात्रा । तत्र स्थाने इन्द्रद्युम्नं प्रति जेमिनिमान् यथा

वैशाखादिषु मासिषु द्विदशस्य शक्तिः ।
या वादशयाशु लुलादि नस्थानि ते श्रद्धा ।
वैशाखे चान्दनी दाता ज्येष्ठे सायन्मुदीरिता ।
आषाढे रथयात्रा श्राद्धादयः शायनी तथा ।
भाद्रे दक्षिणपार्श्वे चान्दिने रामपार्श्विका ।
चौत्राणी कार्तिके मासि द्वादशी मार्गशीर्षके ।
पौर्णि पुष्याभिषेकः श्राद्धाद्यैः श्राद्धीदनी तथा ।
फाल्गुने दीक्षायाः श्राद्धे ते दमनभक्षिका ।
एकेका मुक्तिदा शीला धर्मकामाद्यैसाधना ।

तथा—

वैशाखस्य चिते पंचे तृतीयाचवश्रिता ।
तत्र मां विपद्येदगन्त्रेपनेरतिशोभनेः ॥

तथा—

वैशाखस्यमासे पंचे तृतीयायां चन्दनं ।
मानाविधीपचारैश्च श्रीकृष्णाय निवेदयेत् ॥

End.

अथ याताकालः । तत्र यद्युपयदिने दत्तीयात्रामस्तत्र परदिने याता ।

इत्याह्व्यां वर्ज्यंशित्वा न दत्तीयां मुनिसप्तम ।

अथैषु देवकार्येषु मन्त्रयुक्ताः प्रशस्यन्ते ।

इति ब्रह्मवैवर्तात् । अथ मन्त्रो दत्तपतिसप्तविंशत्युर्ध्व ।

वैशाखे च दत्तीयायां पूर्वविहा करोति यः ।

इत्थं देवा न गृह्णन्ति कर्त्तुं नैव पितामहाः ॥

इति वचनात् ।

कुम्भाग्रजगमूलाणि वस्तुन्वीर्यसुरभ्यु ।

इष्टेषु द्वादशो युक्ता अतुर्दश्या तु पूर्वमा ।

भक्तिपदाप्यमाह्व्या तिथ्योर्ध्वम् मन्त्रादर्थः ।

एतच्छक्तं मन्त्राद्योर्ध्वं इति पुष्पं पुराजगत् ।

इति गृहपरिमितधृतनिमग्नवचने दत्तीयादत्तीयाद्योर्ध्वमलकीर्त्तनं इत्याश्रय
परम् ।

Colophon नास्ति ।

विशेषम्—पुस्तकैः अत्र वैशाखमासि सितपक्षोदत्तीयाहनि कर्त्तव्यं । श्रीविष्णोवन्दनयात्रा-
समी वर्णने ।

No. 3. चैत्रकृत्यम् । Caitrakṛityam. Substance, country-made red paper, 13 x 4 inches. Folia, 3. Lines, 6-8 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Complete.

This work describes the rites of the Hindus on the 11th lunar day of the bright half of the month of Caitra and also the worship of Rāmacandra on the ninth lunar day of that month, called Śrī Rāma-navamī.

Beginning. अथ चैत्रकृत्यम् ।

चैत्रशुक्लैकादश्यां मातः इत्थं समापयेत् ।

नित्यपूजां विधायायं कृत्वा दीपान्तर्यं ततो ॥

End.   *   সমস্তু—

শ্রী' দশাননধার্য্যে ধর্ম্মংস্তাপনায় ॥
 দানবানাং বিনাশায় দেবানাং নিধনায় ॥
 পরিমাণায় সাধুনাং রামী কাত' স্বরং হরিঃ ।
 যদ্ব্যবশ্য' মদা দর্শ' মাহমি: সচিন্তী মম ।
 যুগ্মাশ্চিৎ পুনর্দেব' যাম' যাম' স্ততঃসিতঃ ।
 যুগ্মেহিহিষদ' ভজ্যা দিব্যরাজ' মদেদুঃখঃ ।

इति पद्यायां राक्षसाः अथ मेर्यं गते ह्युपादानान् प्रागुक्तश्लेषपदं चन्द्र-
 परमिति ।

Colophon.   नास्ति ।

पुस्तकेऽस्मिन् चैत्रमासीयष्टमे कादशीकृतं श्रीरामनरसीपूजा च वर्णते ।

No. 4. तर्पणम् । *Tarpanam*. Substance, tree-bark, 9 × 2 inches. Folia, 3. Lanes, 4-5 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, nearly fresh. Prose and verse. Correct. Complete

This codex contains *Tarpana* or the rite of offering of water to the deceased predecessors of one belonging to *Sāmaveda*.

Beginning. अथ तर्पणम् । श्री' ब्रह्मा वक्ष्यतां । श्री' विश्वसृज्यतां । श्री' ब्रह्मसृज्यतां ।
 श्री' प्रजापतिसृज्यतां ।

End. श्री' पिता स्वर्गः पिता धर्मः पिता हि परमनाथः ।
 पितरि वीतिषापसे श्रीबन्धे सर्वदेवताः ॥

Colophon इति तर्पणं समाप्तम् । + + +

पुस्तकेऽस्मिन् सामवेदीयतर्पणविधिर्वर्णते ।

No. 5. **तीर्थयात्रा ।** *Tīrthayātrā*. Substance, country-made colourless paper, 18 × 2 inches. Folia, 33 (the Ms. beginning with the page-mark 48 and ending with the page-mark 80). Lines, 6 in a page. Character, Bengali. Date, Śakābda 1612. Appearance, old, worn out, dirty, and torn in the margin. Prose and verse. Generally correct. Complete.

A general guide to the pilgrimage of a Hindu, specially describing the rites to be performed by a pilgrim to Kāśī and Gayā, by Kamalākara Bhatta.

Beginning. गणपतये नमः ।

श्रीरामकृष्णपितरं नत्तोभाष्यां च मातरं ।

कमलाकरसंज्ञेन सोदयामा विविच्यते ।

End

ततः यथा कृत्वा प्रसादं कुर्वतामिति पठत्वा सम्पूर्णां वाचयित्वा कर्म-
कारणं सङ्गमृत्तं मुञ्चत न तु गमनवन्मनोपवासी । याज्ञदेवपूज-
माशुक्तेः । तथैवेत्यनेन तत्रैव प्रकारीश्वर इति सन्निप ।

Colophon.

इति श्रीनारायणभट्टविरचित्पुनरात्मकव्यवसायकमन्त्राकरमङ्गलौ सर्वतोर्ध्वं
विधिमयाकृत्य च समामम् ॥ शुभमस्तु सकाशात् ॥ १८७९ ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
जमी जमी जमः ॥ •

विषयः — अहन्त्यादितोषवाचाशङ्कराणि । तीर्थवातिदिनकृतम् । तीर्थ
मन्त्रवत् खानम् । सर्वतोष्यविवाहविधिः । तीर्थवाहम् । कामीश्वरम् ।
अनन्तेश्वरा । पञ्चमीश्वरा । श्वेदे सप्तानिना । विभीष । गदाकृतम् ।
गदाग्राहे विशेषधर्मः । प्रेतपञ्चतन्त्रम् । प्रेतपञ्चने पापदिनकृतम् ।
द्वितीयदिनकृतम् । तृतीयदिनकृतम् । चतुर्थदिनकृतम् । पञ्चमदिन
कृतम् ।

निषरथम्—पुनरिच्छिन्नी नारायणमन्त्रसूत्रानामङ्गलभङ्गात्तत्रकमयाचरभङ्गतः सन्तीत्ये
विषिकामो गद्यतोदङ्गल्यविषयकः तीर्थयात्राभिषेधो निषयो वर्तते ।

No 6. तुलापुरुषमहादानमखकंविधिः । Tulāpuruṣamahādāna-
makṣakarmabidhiḥ. Substance, wood cut into the shape of a paper,
18×3 inches. Folia, 24. Lines, 2-7 in a page, with a gap of 1 inch

square in the middle. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old Prose. Generally correct. Complete.

This codex contains Tulāpuruṣadānavidhiḥ or a rite consisting of the distribution of gold and other valuables among Brahmins, equal in weight to the sacrificer.

Beginning ओं नम. ईरन्वाय । अथ तुलापुरुषमहादानमखकर्मविधिः । अथ यजमानः समुपजाततुलापुरुषमेहादानेभ्यः प्रथमं विशुद्धिप्रतिपादकानां पूजायै गन्धपुष्पादिसामग्रीवस्त्रनिवेदानि ब्राह्मणार्थं नाये गन्धमाल्यसामग्रीवस्त्राणि उद्विग्राहसामग्रीः स्तुतिवाचनार्थं गन्धमाल्यसामग्रीं सपटीकयाही समनये (१) सुवर्चसीलकनयच तीर्थादिषु परिशोधितायां भूमौ अनुर्द्धमखकर्मघटनार्थं सन्ध्यायं प्रचालिदिकं ।

End. ततः श्रोत्रं तं सुवर्णं यथावयं दद्यात् । अथ दातव्यान् अनुर्द्धमं अनुकाल इत्युक्तं तस्मिन्निशेखः कर्त्तव्यः ।

Colophon. इति तुलापुरुषमहादानमखकर्मविधिः समाप्तः ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् तुलापुरुषमहादानमखकर्मविधिः सम्पूर्णं वर्णितः ।

No. 7 तुलापुरुषदानमखाङ्गभूतहोमादिः । Tulāpuruṣadāna-makhāṅgabhūtahomādih. Substance, tree-bark, 18×3 inches. Folia, (14+15+17)=46. Lines, 4-7 in a page, having a gap of about one inch square in the middle. Character, Assamese. Date, ? Appearance, old. Prose. Generally correct. Complete

This codex contains the Homa or sacrificial offering to the fire and Śāntikā or benedictory mantras belonging to the Tulāpuruṣadāna, according to the Mādhyandīnāsākhā of the Yajurveda, the Kouthu-māsākhā of Sāmaveda, and the Śounakasākhā of Atharvaveda.

Beginning of the Ms.

अथ होमप्रक्रिया । तत्रादीं स्तुतिवाचनम् । तद्यथा । ब्राह्मणान् गन्धपुष्पाभ्यां ओं ब्राह्मणाय नम इति पूजयेत् । ततः आ' अथोत्यादि स्तुतिपरिमितरजततुलापुरुषमहादानमखकर्मविधि ओं पुण्याहं भवन्ती मुवन्ति नानयेत् ।

In this way the author gives in the beginning the ceremonies common to all the Vedas.

Then the rites peculiar to the Yaju, Sama and Atharvavedas are dealt with separately.

Colophon. इत्यथर्ववेदीय-श्रीनक्षत्राख्यो-शान्तिनामायः समाप्तः ।

विवरणम् — पुस्तकैः खिन्नु गुणापुस्तकमहादानमखाद्वयती यजुर्वेदमाध्यन्दिनशाखीयां सामवेद-कीपुस्तकाखीयां अथर्ववेदश्रीनक्षत्राखीयां च होमपद्धतिशान्तिनामाध्यायो वर्तेते ।

No 8. दुर्वाष्टमीव्रतकथा । *Dūrvāṣṭamīvratakathā.* Substance country-made yellow paper, 9×3 inches. Folia, 2. Lines, 3-10 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose. Correct. Complete

This codex contains *Dūrvāṣṭamīvratakathā* or a fable connected with the religious vow voluntarily undertaken on the eighth day of the bright half of the month of Bhādra, from the *Bhaviṣyapurāṇa*.

Beginning. अथ दुर्वाष्टमीव्रतम् । तत्र पञ्चवर्षरक्षीभिरष्टदशपञ्च निर्वाप तन्मन्त्रे
घटे संस्त्राय स्तुतिवाचनपूर्वकं सङ्गम्यं कुर्यात् ।

End इति ते कथितं तस्यं वृत्तं दुर्वाष्टमीव्रतं ।
कुम्भहृदिकरं सर्वकामार्थं कल्पयन् ॥

Colophon. इति मन्त्रपुराणे दुर्वाष्टमीव्रतकथा समाप्ता ॥
ओ नीलोत्पलदलश्यामा सर्वदेवास्तुरेयिता ।
विष्णुदेहीहवां पुण्यामस्तवेरभिषेचिता ।
सर्वेष्वेवाजरां दुर्वाष्टमवरां विष्णुदपिषीं ।
दिव्यसन्तानसंदायीं सर्वकामार्थदाहिनीम् ॥

विवरणम् — पुस्तकैः खिन्नु मन्त्रपुराणे दुर्वाष्टमीव्रतकथा सम्पूर्णा वर्तते ।

No. 9. দেব্যাঃ সহস্রনামকথনম্ । Devyāḥ Sahasranāmakathānam. Substance, country-made yellow paper, 13 x 3 inches Folia, 7. Lines, 5-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old Verse. Generally correct. Complete.

This codex contains the thousand names of Durgī from the Kūrmapurāṇa.

Beginning. হিনবান্ চবাচ ।

অথ মৈ সখলং জন্ম অথ মৈ সখলং তপঃ ।
যন্মে সাচাচুমা ব্যক্তা প্রসঙ্গা হৃদিগোচরা ॥
তথা সৃষ্টং জগন্ সর্ব্বং প্রখ্যাতাং ত্বয়ি স্থিতং ।
ত্বয়্যেব লৌক্যে দেবি ত্বমেব চ পরা মতিঃ ॥

End - প্রসঙ্গাত্ কথিতং বিদ্যা দেব্যা কাহ্নাক্যমুত্তমং ।
অনঃপরং প্রজাসমং ধর্ম্মাদীনাং নিরোধকং ।

Colophon. ইতি শ্রীকৃষ্ণপুরাণে মহাপুরাণাখ্যে স্বয়ম্ভু.সামাযশ্চতুর্ল্লং দশমনিবাসী
প্রাপ্ত্যা ষট্‌সাহস্রিকায়াং সংহিতায়াং দেবাসিন্ধ্যা শ্রীমৎকৃষ্ণাংশারাদিসম্বা-
দীশ্বপতিবৃত্ত পুর্বেভাগে দেব্যা নামসহস্রকথনং নামৈকাদশোধ্যায়ঃ ।

বিবরণম্—পুস্তকেঃখিন্ শ্রীকৃষ্ণপুরাণীভং দেব্যাঃ সহস্রনামকথনং বর্ণিতং ।

No 10. নবরাত্রিব্রতম্ । Navarātrivratam. Substance, country-made yellow and white paper, 12 x 3½ inches. Folia, 4. Lines, 2-10 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose. Correct. Not complete.

The codex deals with Navarātrivratam or a vow observed from the first lunar day of the bright half of the month of Āśvina to the ninth.

Beginning. জ্ঞানিত্বকিঞ্চিৎ স্বেচ্ছিত্যচনপূর্বেকং সহস্রং কথ্যাদ যথা । অথেষাং প্রতি
প্রতিপাদ্যাহম্য শ্রীমৎপাদিত্যপূর্বেকানুশ্রীমুতিচতুর্ল্লং দশমনিবাসী
নবমীং যাবৎ নবরাত্রিব্রতমহং করিষ্যে ।

End. নাস্তি ।

Colophon. নাহি।

বিবরণ—পুস্তকেঃখিন্ আত্মিহে নাহি শুক্লপতিপাণ্ডাবারথ্য শুক্লবসীপত্নং সত্বাচমানং
নবরাতিভ্রতং বর্ণিতং।

No. 11. নারায়ণস্নানমন্ত্রাদি। Nārāyaṇasnanamantrādi Sub-
stance, country-made red paper. Folia, 1, one being $19 \times 3\frac{1}{2}$ inches, the
other being 19×4 inches. Lines, 2-6 in a page. Character, Bengali.
Date, 1 Appearance, old. Verse. Correct. Complete.

This codex contains the Vedic Mantras for bathing Nārāyaṇa
and a prayer to the God.

Beginning. সানাদিস্নানং যথা।

খৌ হুদ বিষ্ণুর্বিষ্মকশ্রেণেধা মিদধে বর্ষ।

সমুদস্য পাণ্ডবে ১।

End.

পুষ্করাৎ নিমগ্নোঃ স্নানং মায়াবিশ্রামসাধরে।

নাহি নী দেবদেবম ত্বমীশাশ্বিনীঃ রবিতা ১

Colophon.

নাহি।

বিবরণ—পুস্তকেঃখিন্ শ্রীনারায়ণস্নানমন্ত্রাদিঃ সত্বাচমানং
নবরাতিভ্রতং বর্ণিতং।

No. 12. বলিকর্মবৈষ্ণবদেবকর্মণী। Balikarmabaiṣṇavadevakar-
maṇī. Substance, country-made yellow paper, 11×3 inches. Folia, 4.
Lines, 2-5 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance,
old. Prose. Generally correct. Complete.

A guide to Valikarma and Vaiṣṇavadevakarma.

Beginning. অসি বলিকর্মবৈষ্ণবদেবকর্মণী। উপনীতী কুশলঃ প্রাচুর্যসাধাদিপাণে
জন্ম নিধায় আর্দ্রামলকপরিমাণং সপ্তমমঙ্গলাদায় তপ্তুবাংদিকমায়াখৌ
মু. স্বায়া খৌ মুব: স্বায়া খৌ দেবজ্ঞতল্লেনগীঃবয়জনমসি স্বায়া। খৌ
পিতৃজ্ঞতল্লেনগীঃবয়জনমসি স্বায়া।

End.

শ্রী' শ্রীমা' নমঃ হতি মলং দত্তা

শ্রী' শ্রীমা' নমঃ হতি মলং দত্তা

শ্রী' শ্রীমা' নমঃ হতি মলং দত্তা

শ্রী' শ্রীমা' নমঃ । শ্রী' শ্রীমা' নমঃ হতি মলং দত্তা । শ্রী' শ্রীমা' নমঃ ।

বিশেষতঃ—বালিকার্মবৈষ্ণবদেবকর্মণী ।

No. 13. বালিকার্মবৈষ্ণবদেবকর্মণী । Balikarmabaisvadevakarmṇī. Substance, country-made reddish paper, 12 × 3½ inches. Folia, 1. Lines, 9-11 in a page, with marginal notes. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose. Generally correct. Complete.

Another copy of the same.

২ বিশেষতঃপূর্ণম্ ।

No. 14. বালিকার্মবৈষ্ণবদেবকর্মণী । Balikarmabaisvadevakarmṇī. Substance, millmade blue paper, 12 × 4 inches. Folia, 1. Lines, 10-11 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Prose. Generally correct. Complete.

Another copy of the same.

১ বিশেষতঃপূর্ণম্ ।

No. 15. মন্বন্তরাঙ্গি । Manvantarāṅgi. Substance, foolscap white paper, 9 × 3 inches. Folia, 2. Lines, 6-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Complete.

This codex mentions some of the holy tithis or lunar days of the Hindus, such as Manvantara etc.

Beginning. अथ मन्त्ररा ।

अथयुक् दृक्कनवनी दादमी कादिंको वदा ।
 द्वतीया चैवमासस्य तदा माद्रदस्य च ।
 फाल्गुनस्याप्यमासस्य पौषमेकादमी तदा ।
 आषाढस्यापि दशमी तदा माघस्य सन्मी ।
 कार्ति को फाल्गुनी चैवी ज्येष्ठी पञ्चदशी तिला ।
 मन्त्ररादयस्ते ता दत्तस्याचङ्कारिणाः ।

End. अर्द्धोदययोगः । स च रविवारव्यतिपातवर्षमचषडुक्ता चेत् पौषमाघवी-
 रमावस्था तदा भवति ।

अमाकंपातद्वयैयंता चेत् पौषमाघवीः ।
 अर्द्धोदयः स विज्ञेयः कीटिपूज्यंघटेः ममः ।
 दिवैव योगः अस्तीत्यं न तु राघी कदाचन ।

Colophon. नास्ति ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् मन्त्ररादितिविवरणः दृष्टिनिर्भीरु वर्तते ।

No. 16 रथयात्राप्रयोगः । Rathayātrāprayogaḥ Substance,
 country-made red paper, 13 x 4 inches. Lines, 7 in a page. Character,
 Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose. Generally correct.
 Complete.

A guide to the Rathayātrā ceremony or the ceremony of the pro-
 cession of Jagannāth's car, performed from the second lunar day of the
 bright half of the month of Āṣāḍha to the tenth day of the month.

Beginning. श्री नमः परमात्मने । अथ रथयात्राप्रयोगः । तत्र द्वात्रिंशदिने द्वाके
 समये कृतनित्यक्रिय. कर्ता अस्त्रिवाचनादिकं कृत्वा संकल्प्य द्वात्रिंशद्वारं
 कुर्यात् ।

End. ततः पत्यर्कं नवमीपर्यन्तं अस्त्रिकामरूपे भद्रवत् पूजयित्वा ज्येष्ठश्राद्धमही-
 मवेन दिवाशांतिं नयेत् । ततो दशम्यां गृहप्रवेशाय पूजयन् द्वाकां
 कुर्यात् ।

Colophon. इति रथयात्राप्रयोगः ।

विवरणम् पुस्तकेऽस्मिन् श्रीजगन्नाथल रघयात्मापयोगः सम्पूर्णो वर्तते ।

No. 17 वैशाखकृत्यम् । *Vaiśākhakṛityam*. Substance, country-made reddish paper, $14\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 3. Lines, 5-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Prose and verse. Correct Not complete.

A digest of the various rites observed in the month of Vaiśākha, from different Purāṇas.

Beginning. ओ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ अथ मासविशेषे क्रियाविशेषः । तत्र वैशाख-
कृत्यम् । क्रियायोगसारे ।

आयाते माधवे मासि पवित्रे माधवप्रिये ।

आदिपं मैथुनं तैलं निष्कमती विवर्जयेत् ।

प्रातः समाचरेत् स्नानं माधवे मासि वैश्वः ।

परित्यजेत् परावृत्तं न कुर्व्याच्च द्विभोजनं ॥

End. मासि ।

Colophon मासि ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् विविधपुराणीकवैशाखकृत्यानि वर्तन्ते ।

No. 18. शिवरात्रिव्रतम् । *Śivarātrivratam*. Substance, country-made yellow paper, 11×2 inches. Folia, 1. Lines, 6-8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old Prose. Generally correct Complete.

A guide to the religious vow of Śivarātri; described in No. 360, Vol. II, Page 335 Descriptive Catalogue of Sanskrit Mss. of the Sanskrit College Library.

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् ।

No. 19. शिवरात्रिव्रतकथा । Sivarātrivratākathā. Substance, country-made yellow paper, 13 × 3 inches. Folia, 3. Lines, 7 in a page, with marginal notes in some pages. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete

This codex contains Sivarātrivratākathā; described in Nos. 359, 360, Vol. II, Pages 334-335; Descriptive Catalogue of Sanskrit Mss. of the Sanskrit College Library.

No. 20. श्राद्धमन्त्राः (सटीकाः) । Śrāddhamantrāḥ Satikāḥ Substance, country-made reddish paper, 9 × 3 inches Folia, 5 Lines, 6-11 in a page (the text of 1—3 lines being in the middle of a page in bigger type, and the rest containing its commentary in smaller type). Character, Bengali. Date, ? Appearance, old Verse and prose Not correct. Complete.

This codex contains some of the Mantras of the Śrāddha ceremony with their explanatory notes.

Beginning of the Text. श्रीं पवित्रासि वैश्वी । श्रीं विश्वीर्मन्त्रा पुतत्रि श्रीं श्रद्धी-
देवीरभिष्टये श्रद्धी भवन् पीतये श्रद्धीरभि शुक्लम् न ।

End of the Text. आमावास्या प्रसवी अन्त्यादिने याता पवित्री विष्टये आमागन् पितरा
मातरा सुत्रमाता मीमीष्यताय नमः ॥

Colophon नाम्नि ।

Beginning of the Commentary. आपः नोऽप्याह कथाय कुर्वन्तु किं भूताः देवी
देवतादिपुत्राः देव्य इत्यर्थः किमर्थं अभिष्टये उपपत्त्याय पीतये ब्राह्मण्य
च किञ्च नोऽप्याह भिष्टयम् अभिष्टया भवन् किमर्थं श्रद्धीः
कथायसंयोगायन्यायान् आपोऽप्याह उपपत्त्याय पात्राय कथायसंयोगाय ।
अभिष्टया भवन्निति आश्रमावाक्याय । श्रद्धीनेन मन्त्रेण यदने पूर्व-
अभिष्टय इति तन्मन्त्रोऽयं युक्तः । देवीरिति वा इत्यपीति पूर्वमर्थं
अभिष्टय इति हेतुः श्रद्धावाक्ये । अभिपूर्वस्य ह्य किम् इत्यर्थं पूर्वमिति
योगविभागान् मन्त्रसारं तादर्थ्यं अनुर्वी श्रद्धीरिति श्रद्धायाः श्रद्धायाः यदने
निति युः अनुर्थं यही । हे पवित्रं वैश्वी भवति विष्टदेवता नाम्नि ।

विष्णोर्मनसा पिबनेन पूतं हृदं भवसि वैष्णवीति प्रत्ययेन स्त्रीत्वं विष्टं वै
यश्च यश्चाहंसीति यावत् ।

End.

तथा समनसः पूर्वः पितृभिः समानचिन्ता एकचिन्ता सन्तः क्रुदः यमराज्ये
यमानां राज्ये तेषां पितृणां श्लोकः कल्पतां समर्थो भवतु मेत इति शेषः
तथाच स्वधा च कल्पतां तथा नमो नमश्च कल्पतां तथा पुरवरप्रभतिषु यश्च
आहं कल्पतां प्रेतस्य सपिण्डानन्तरं पुनः याज्ञकरणे दीक्षानां सान्निध्यं कल्पित-
पितामहालीकं भवत्वित्यादि ग्राह्यते । ये समानाः समनसो जीवा जीवेषु
मानकाः तेषां श्रीर्नयि कल्पतामस्मिन् श्लोके अर्थं समाः ।

Colophon. नास्ति ।

विवरणम्—पुस्तकैऽस्मिन् कति सटीकयाज्ञमन्त्रा विद्यन्ते ।

No. 21. श्रीकृष्णजन्माष्टमीव्रतम् । Śrīkṛṣṇajānamāṣṭamīvrataṁ.
Substance, country-made yellow paper, 16×3 inches. Folia, 4. Lines,
3-6 in a page, with marginal notes in two pages Character, Bengali.
Date, ? Appearance, old. Prose. Generally correct. Complete.

A guide to Śrīkṛṣṇajānamāṣṭamīvrata, a religious vow observed on
the eighth lunar day of the dark half of the month of Bhādra, on the
celebration of the birth of Śrīkṛṣṇa.

Beginning. नमो दुर्गायै । अथ कृष्णजन्माष्टमीव्रतम् । तत्र प्रातः स्नानं कृत्वा प्रातः
सन्ध्याय कृत्वा सस्तिवाचनं कृत्वा सूर्यः स्वीत इति पठित्वा सकृत्पुं कुर्यात्
यथा विष्णुर्गोम् तत्सदोऽयं भाद्रे मासि कृष्णे पक्षे षष्टम्यामिधौ प्रातः सप्तमी
येन सप्तम्यामिध्यावारम्भ्य चमूकमीनः श्रीचमूकदेवमर्घ्या श्रीविष्णुमीतिकासः
श्रीकृष्णजन्माष्टमीव्रतमहं करिष्ये ।

End

ततो यं दिवं दिनकी देवी वसुदेवादजीजनत् ।

भीमस्य ब्रह्मणो गुप्ते तस्मै ब्रह्मायने नमः ।

सुब्रह्मवासुदेवाय गौत्राष्टावहिताय च ।

शान्तिरस्तु शिवं चाम्भु इति पठित्वा ब्राह्मणान् विसर्जयेत् । पारणमन्त्रः श्री
सर्वाय सर्वत्राय सर्वपते सर्वसन्धवाय गोविन्दाय नमो नमः । ततः

समापनमन्त्रः श्रीं मृताय मृतेभ्यश्च मृतपतये मृतसमवाय गोविन्दाय नमो
नमः ।

Colophon. नान्नि ।

विवरणम्—पुनर्लेखिन् श्रीरुक्मिणीयुक्तं मन्त्रं विद्यते ।

No. 22. सङ्कल्पचन्द्रिका । Sankalpacandrikā. Substance, country-made reddish paper, 13 × 3 inches. Folia, 52 of which first-fifteen pages are wanting. Lines, 8 in a page. Character, Bengali Date, Śaka 1685. Appearance, very old, some letters being obliterate. Prose. Not correct Complete.

A work on the Sankalpa ceremony which is performed at the beginning of each religious work. Anonymous.

Beginning. नान्नि ।

End. वैशाखे मासि शुक्ले पक्षे प्रतिपदि तिथौ चतुर्दश्यां करिष्ये । इति सङ्कल्पवाक्येन प्रतिपद्ये वैशाखशुक्लप्रतिपदि तत्तत्कर्मांशः प्रतिष्ठातृत्वेन प्रतिपद्ये तत्तत्कर्मांशाचार्ये प्रत्यवायः स्यात् नन्वेवं चयाभाजीत्यत्र चमरकोशान् चयः पदस्य एतद्विचार्यकतया रात्री सङ्कल्पे कदमपदप्रयोगः । इति चेन्न । अहः पदस्य चहीराचार्यकतया । अतएव विप्र. सुहेहमाहे हादमाहे भूमिपः इत्यादिष्वं अहः पदस्य चहीराचार्यक + + दत्तवान् । १ +

Colophon. इति सङ्कल्पचन्द्रिका समाप्ता । + सरस्वती नमः । इह १५४१ । + +

विवरणम्—पुनर्लेखिन् सङ्कल्पचन्द्रिका नाम सङ्कल्पविषयकप्रवृत्ती वर्णनं ।

No. 23. सन्ध्याप्रयोगः । Sandhyāprayogaḥ. Substance, bark of a tree, 9 × 2 inches. Folia, 9. Lines, 4 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Prose and verse. Generally correct Complete.

A guide to the daily prayer or Sandhyā of one belonging to the Sāmaveda.

Beginning. अथ सख्याप्रयोगः । प्रचान्तिपाविपाद् आचान्

ओ जग्न आपो धमन्वाः जमनः सन्तु नृप्याः ।

जग्नः समुद्रिया आपः जमनः सन्तु कृप्याः ।

ओ द्वपदादिषु समुचानः निन्नः स्याती ममादिषु ।

पूतं पवितेचेवाज्यमापः शुभ्रान्ते मेमसः ।

ओ आपो हि हा मयो भुवस्तान् कर्त्तुं दधातन ।

महे रक्षाय चक्षसे ॥

ओ यो वः शिवतमो रसस्तान् भाजतेह नः ।

उपतौरिव मातरः ॥

ओ तन्वा चरद्गन्तान् ओ यम्य स्याथ शिन्वथ ।

आपो जग्यसा च नः ॥

ओ चतस्र सख्याभीष्टासपत्नीऽध्यजायत ।

ततो रात्राजयत ततः समुद्रीर्चनः ।

समुद्रादर्थमादधि संवत्सरीऽजायत ॥

अहीरावाणि विदधन् विन्मन् निवर्त्तौ बभौ ।

सूर्याचन्द्रमसी धाता यथा पूर्वमकल्पयत् ।

दिवस प्रदिवीक्षासरीचमथी सः ।

एभिः सर्वैः शिरसि कुशादेव जलविन्दुप्रक्षेपात्प्रकसाज्जगदपमन्त्राणं कुर्यात् ।

End.

ओ नमो विषसते ब्रह्मन् भासते दिव्यतेजसे ।

जगत्सन्निविष्टं सविने कर्मदायिने ॥

इदमर्थः ओ श्रीगूर्याय नमः ।

Colophon

इति सख्या । + + + + + + + + + +

ओ यदचरं परिच्छेदं माताहीनस्य यद्वेत् ।

पूर्वमभवत् तत् सर्वं तत्प्रसादात् सुरेश्वर ॥

इति प्रार्थयेत् ॥ इति सामवेदिना सख्याप्रयोगः समाप्तः ॥

विवरणम्—पुनर्लेखिन् सामवेदिना सख्याप्रयोगः सम्पूर्णो वर्तते ।

No. 24. **सम्भ्राविधिः ।** Sandhyāvidhiḥ. Substance, country-made yellow paper, $17 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 6. Lines, 2-8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old Prose and verse. Generally correct. Complete.

Another copy of the same.

विवरणपूर्वम् ।

No. 25. **सामवेदीयसम्भ्राप्रयोगः सटीकः ।** Sāmavedīyasandhyā-prayogaḥ Satīkaḥ. Substance, foolscap paper, slightly coloured with yellow, $9\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 9. Lines, 8-12 in a page, (2-8 lines containing the text in bigger size, the rest containing its commentary in smaller size). Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Complete.

Another copy of the same with an anonymous commentary. As the text has been described before, we give here a short description of the commentary only.

Beginning of the Commentary. श्री ऋतः इत्यादि । धन्वन्ताः आपः मरुद्देशभवानि जगानि शं कस्याथ नोऽन्धार्कं कुर्वन्ति शिव । तथा नूत्याः अनूपदेशभवा आपः शमनः सन्तु शं कस्याथ मनसोति क्षिप् समनः कस्याथ प्रापिकाः सन्तु तथा समुद्रियाः समुद्रभवा । आपः नोऽन्धार्कं कुर्वन्तु तथा दूष्याः कुपभवा आपः शमनः सन्तु धन्वन्ता नूत्या इति भवेच्छन्दसोति यन् नूत्या इत्यकारलोप हान्दसः समुद्रिया इति समुद्रादयः ।

End of the Commentary. श्री जातवेदस इत्यादि । यथै जातवेदसे अग्रये सीम यज्ञ-विज्ञेयं मुनवान् मुनुषीमहि करोमि स जातवेदा अराती यतः अरातीन् अहि-मान् निदताति भक्षीकरोति तथा वेदः वेदै परिषदं तु रागौ करोतु नोऽन्धार्कं इत्युभयम् योज्यं तथा विश्वविज्ञं अग्निः अग्निना स्वर्गानि दुरितानि अतिक्रामति नावा मित्रश्रिव नीकथा नदीमिव मुनवामिति छोटं छत्तमपुस्तकं यज्ञवचनम् ।

सटीक सामवेदी

वेद इति द्वितीयाधे प्रथमा ।

Colophon नास्ति ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् सटीकसामवेदीयसम्भ्राप्रयोगो वर्णितः ।

No. 26. सामवेदीयसन्ध्याविधिः सटीकः । Sāmavediyasandhyā-vidhīḥ Saṭīkaḥ. Substance, country-made yellow paper, 18 × 3 inches. Folia, 2. Lines, 5 in a page, (these 5 lines in bigger size containing only the text, but the text being surrounded on all sides by the commentary of smaller size). Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Incomplete.

Another incomplete copy of the same.

विवरणानुरूपम् ।

No. 27. स्नानयात्राप्रयोगः । Snānayātrāprayogaḥ. Substance, country-made reddish paper, 13 × 4 inches. Folia, 18. Lines, 2-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Complete.

A guide to the Snānayātrā ceremony of Jagannātha, a ceremony performed on the full moon day of the month of Jaiṣṭha for the celebration of the bathing procession of Jagannātha.

Beginning. अथ स्नानयात्राप्रयोगः । तत्र यात्रापूर्वदिने सार्वभौमये कृतमित्यह्निः कर्त्ता पादौ मन्त्रावाहने उपविश्य द्वादशस्य विष्णुं संक्षुत्य स्नानं वाचयित्वा सकल्पाचार्यं वरयेत् । यथा श्रीं साधु भवनालाभित्यादनन्तरं श्रीजगन्नाथस्य स्नानयात्राकर्मणि आचार्यकर्मकरभ्याम् अनुक्रमेण श्रीजगन्नाथस्य स्नानं पादादिभिरभ्यर्च्य भवन्महं हवे । ततो श्रीं दद्याच्चिह्नित कर्म कुरु इति कर्त्ता यथाज्ञानं करवाचीत्याचार्यो वदेत् ।

End ततो दक्षिणादिना आचार्यं परितोष्य ब्राह्मणान् भोजयित्वा अष्टिदावधारणे कुर्यात् ।

ततो नृत्यगीतवाद्यादिभिर्द्वादशरात्रिं नयेत् ।

Colophon नास्ति ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीजगन्नाथस्य स्नानयात्राप्रयोगः संपूर्णो वर्तते ।

VAIDYAKA MANUSCRIPTS.

No. 1. चिकित्सारत्नमाला । Cikitsāratnamālā. Substance, country-made yellow paper, 18 × 2½ inches. Folia, 15. Lines, 5-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse Not correct. Not complete

A work treating of the medicinal properties of drugs.

Beginning. शीघ्रीदुर्गा ।

प्रथम परम देव दुःखमयहरं परं ।
ससारसागरतोषारहेतुं सेतुनिर्वेष्टितम् ॥
पथ्याय रत्नमालियमायुर्वेदार्थवोदितम् ।
विविच्यते समासाद्धि मातिसंक्षेपसंभवा ॥

End. नास्ति ।

Colophon. नास्ति ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् चिकित्सारत्नमाला नाम द्रव्यगुणविषयकायुर्वेदप्रवन्तीऽसंपूर्णा वर्तते ।

No. 2. ज्वरनिदानम् । Jvaranidānam. Substance, country-made yellow paper, 13 × 2½ inches. Folia, 8. Lines, 5 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse Not correct. Complete.

A work treating of the Nidāna or causes of fever.

Beginning. नमो गणेशाय नमः ।

प्रथम ज्वरदुग्धपित्तितृप्तिविषयकारणं ।
स्वर्गापवर्गयोर्द्वारं वैश्वोक्तप्रकारं जिवं ।
नानासुखीना वचनैरिदानीं
समाप्तं सद्भिषजाविद्योगम् ।
सोपद्रवारिष्टनिदानलिङ्गी
जिबध्यते रोगविनिश्चयोर्व ॥

मानातन्त्रविहीनानां भिषजामन्त्रमधस।

सुखं विधातुमातङ्गमयमेव भविष्यति ।

निदानं पूज्यपाणि रूपाण्युपशमनया ।

समाहित्येति विज्ञानं योगाद्यां यज्ञया कृतं ॥

निमित्तहेत्वायतनप्रत्ययोत्थानकारणैः ॥

निदानमाहुः पर्यायैः पापं येन न लक्ष्यते ॥

End.

दाहः स्नेदीकमलुणा कण्ठो विद्रिद (१) संश्रिताः ।

कृज (न्द १) मखाय वै गृह्य (दौर्गन्धाः) माहति (१) ज्वरमीक्षवैः ।

स्नेदीनम् (द्रव १) त्वं (१) शिरसः कण्ठः पाको मुखस्य च ।

चक्षुष्यान्निषा च ज्वरमुक्तस्य लक्षणम् ॥

Colophon.

ज्वरनिदानम् ।

गुर्जतिस्त्रिग्वक्षोचोचद्रवम्युत्पत्तिशीतवैः ।

विद्वद्वाभ्यगनाजीर्णविषमैश्चापि भीजनैः ॥

स्नेहाद्यैरतिमुक्तैश्च मिथ्या (१)

विवरणत्—पुनर्लिखितं ज्वरनिदानं संपूर्णं वर्तते ।

No. 3. ज्वरनिदानम् । Jvaranidānam Substance, country-made reddish paper, 14 × 2 inches. Folia, 18 Lines, 4-6 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old Verse Not correct. Not complete.

Another copy of the same.

विवरणमूक्तपूर्वम् ।

No. 4. नादीज्ञानम् । Nāḍījñānam Substance, country-made yellow paper, 16 × 2 inches Folia, 15 (of which the first three are wanting). Lines, 5-6 in a page. Character, Bengali Date, Śakāvda ?

Thursday, the seventh Vaisākha, full moon Appearance, old. Prose and verse. Not correct. Complete

A work on the examination of pulses so as to diagnose a disease

Beginning. नानि ।

End. श्रीरोगादिकमपि रक्तादिकमेष प्रातय ।

कचिन् प्रकरणोत्रेष्टान् कचिर्दीपित्यभावतः ।

कचिद् देशान् कचिन् कानान् महीचंदनियय ॥

नाडीपरिचयद्वार प्रायगी नैव दूयते ।

तेन धाट्यान्मयोक्तं यन् तन् समापेयमुत्तमे ॥

Colophon. इति नाडीज्ञान ॥ ० ॥ ॥ शिष्याय नमः । श्रीमद्वाङ्महिम्नस्य पाठावधि
व्यतिष्ठति ।

तस्य पुनर्कर्मतद् वै मनोवाय विराजते । ० ॥

श्रीमद्वाङ्महिम्नाय नमः कान्दरप्रिये ।

भावुके सततं देहि शीघ्रं (चित ५) कोनि यमोऽपि च ॥ ० ॥

मिहितं श्रीमद्वाङ्महिम्नस्य वैशाखस्य मगदिबसे पीठमाया तिथी
इहमपतिवारिः । शीघ्रिः ॥

From the colophon we find that the Ms was copied for Gangā-
hari Sen to whom it belonged.

पुनर्कर्मिन् नाडीज्ञानविषयको वैद्यप्रबन्ध संपूर्णो वर्तते ।

No. 5. राजवल्लभद्रव्यगुणः । Rājavallābhadravyagunah Sub-
stance, country-made reddish paper, 13—15 x 2 inches. Folia, 21. Lines,
5-6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old.
Prose and verse. Generally correct Not complete.

A work treating of the medicinal properties of drugs by
Nārāyanadās Kavirāj, entitled Rājavallābhadravyagunah.

Beginning. श्रीरामः । नमो गणेशाय ।

परमानन्दसन्दीपं वन्दे भद्रकरं सदा ।

इन्दिरामन्दिरं वन्दे गोविन्दं नन्दनन्दनम् ॥ १

श्रीनारायणदामेन कविनाम्रेन धीमता ।
 प्रतिभस्त्रियते द्रव्यगुणोऽयं बाजवत्तमः ।
 प्रभातं प्राक्कमप्याहाराद्वरजनीभवाः ।
 इति पद्यपरिच्छेदा षष्ठोऽध्यायः ॥
 ब्राह्मे सुहर्षे चत्वार्य सुख्यो रघार्यमायुषः ।
 शरीरचिन्ता निवृत्त्य मेते कर्म समाचरेत् ॥
 मेते सलभमुत्सर्गः ।

End. नास्ति ।

Colophon. नास्ति ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीनारायणदासकविनाम्रेनराजदत्तभद्रव्यगुणाभिधेयवैद्यनिबन्धोऽसंपूर्णो
 वर्तते ।

No. 6. सन्दिग्धार्थप्रकाशिका । Sandigdharthaprakāśikā. Sub-
 stance, country-made yellow paper, 13 x 2½ inches. Folia, 5. Lines, 7-8
 in a page, with marginal notes in the first two pages. Character, Bengali.
 Date, ? Appearance, old Prose and verse. Not correct. Not
 complete

A work on medical science giving some instruction for general
 treatment.

Beginning. वचः शिवाय ।

अथक्तातुलसीजीतसन्दिग्धार्थप्रकाशिकाः ।

परिभाषाः प्रकाशयन्ते दीवीमृताः सुनिश्चिताः ।

End. नास्ति ।

Colophon. नास्ति ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् सन्दिग्धार्थप्रकाशिका नाम वैद्यकनिबन्धोऽसंपूर्णो वर्तते ।

JYOTISA MANUSCRIPTS.

No. 1. অক্ষরচুড়ামণি: । Aksaracūḍāmaṇi Substance, country-made colourless paper and yellow paper, $2\frac{1}{2} \times 3$ inches. Folia, 24 (of which 21 being colourless and 3 being yellow). Lines, 5-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose. Correct. Complete.

A treatise on astrology in which letters are used as means of prediction, generally known as *Hanumānakeralī*, by Keraḷācāryya.

Beginning. খৌ নমৌ গণেশায় ॥

যদুপচিতমন্যজ্ঞানি শুভায়ম তস্য কার্যণ; বক্তি ।

অভ্রয়তি শাসনিততনসি দ্রব্যাশি দীপ ইব ॥

লোকস্বৈব হিতায় দিব্যবুদ্ধানশি মণি ।

বত্যানি ত্রিবিধান্ বর্ণান্ মন্ত্রানু স্থিরচৈতন ।

End.

প্রথমবর্গে দ্বিতীয়বর্গে আপসোজ: । তৃতীয়বর্গে বাপু: । চতুর্থবর্গে আকাগ: ।
বুদ্ধায়া মিত্রস্বৈব স্থিতৌ মণিরসুতম: । গম্যতে জ্ঞানযোগান্ বুদ্ধানশির্য
তত: ॥ ১০ ॥ ইতি শ্রীহনুমানকেরলীয়ম্ ।

Colophon.

ইতি শ্রীকিরল্যাচার্য্যবিরচিতাঅক্ষরচুড়ামণি: সমাপ্ত: ॥ ১ ॥ সম্ভব প্রত্যা-
খরৈব মন্ত্রনির্ভর্য ইতি সম্ভবপ্রত্যাখর বিচার্য্য যা যৌনিরধিকা সৈব যাদ্যা ন
হৌনা ইতি সম্ভবপ্রত্যাখর: সম্ভবপ্রত্যাখর ॥ ১ ॥ খৌ হনুমতে নম: ।

বিবরণম্—পুস্তকে: অক্ষরচুড়ামণি নামধেয়: শ্রীকিরল্যাচার্য্যবিরচিতৌ জ্যোতির্নিবন্ধৌ বর্ণিতৌ ।

No. 2. অঙ্কপ্রস্তার: । Aṅkaprastārah. Substance, country-made foolscap paper, 1 ft. 4 in $\times$ $5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 1 Lines, 10 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old, worm-eaten. Prose and verse. Correct. Complete.

An work on the permutation and combination of numbers with a Bengali translation at the end, taken from *Lilāvati*.

বিবরণম্—পুস্তকে: অঙ্কপ্রস্তারবিষয়কৌ জ্যোতির্নিবন্ধৌ বর্ণিতৌ ।

No. 3. **ज्योतिःसारः ।** Jyotiḥsārah. Substance, foolscap paper, 11 x 3½ inches. Folia, 38 Lines, 5-6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old, wormeaten in some parts. Prose and verse. Generally correct. Complete.

A digest on astrology by Rāghavendra Bhaṭṭācāryya.

Beginning. श्री नमो भगवते श्रीगुरुभ्यः ।

मत्वा भर्तारमज्ञानां ज्ञानायाज्ञतमोपदं ।
तन्वते राघवेन्द्रेण ज्योतिःसारः सुधीमयः ॥
सितेन्दुबुधजीवानां वाग, सन्वत श्रीभद्राः ।
भागुभुवतमन्दानां शुभकर्मसु किञ्चपि ॥
रवी चर्ये चतु, पक्ष मीमे भुङ्क्ष्य तथा ।
कुत्र पक्षदयश्चैव बुध पक्षद्वितीयकं ॥
गुरो समाष्टमक्षैव तिथत्वारि च भार्गवे ।
ज्ज्ञानावाद्यच्च पक्षश्च ज्ञेयश्च परिवर्जयितुं ॥

End.

प्रतिपदि गृहं कृत्वा दुःखं प्राप्नोति मानवः ।
चापनागो भवेत् पञ्चासीकादग्रां विचक्षणः ।
पक्षस्थां श्रीरभौतिः स्याद्गम्याश्च नृपाद्वयं ।
दीर्घमास्याश्च रिक्तायामर्दमास्तस्या भवेत् ॥
एतद्विज्ञासिष्यस्य इत्युक्ताः । * ॥

Colophon.

इति राघवेन्द्रभट्टाचार्यकृत ज्योतिःसारः समाप्तः । * ॥ श्रीगुरवे नमः ।
श्रीहरये नमः ॥ * ॥

विषयम्—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीराघवेन्द्रभट्टाचार्यकृतो ज्योतिःसाराभिधेयो वारवैलादिनद्वय्यादि-
ज्योतिषवचनात्मको निबन्धो वर्तते ।

No. 4. **प्रश्नसारकेरली ।** Prasnasārakerālī. Substance, Mill-made foolscap paper, 9½ × 3 inches. Folia, 8. Lines, 2-7 in a page, with marginal notes in two pages Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh. Prose and verse. Not correct Complete.

An astrological work dealing with the solution of any question about a lost thing by means of alphabets, by an ogress named Nikagā.

Beginning. श्रीं नमो गणेशाय ।

नराणां प्रश्नमात्रेण यथाह वक्ति शुभाशुभम् ।
तां दक्षिणोर्मह वन्दे मातुं (१) परमेवरीम् ।
विना लघु (१) विना भाव (१) विना यद्विचारवान् ।
चङ्करी (ग्य ?) दर्शनार्थे प्रश्नज्ञान निरूप्यते ॥
अ इ ए ओ व सा (जा) खीव चा ई उ वी च मूलकं ।
उ ऊ ऋ ॠ अलवा धातु प्रश्नयोगिवसा (जा ?) इदेत् ॥

End. अथ चौरस्य नामायज्ञान ।

अक्षर (पिण्ड) द्विगुणं कृत्वा सावधिपिण्डं चतुर्गुणं ।
अष्टमेवेण चौरस्यमावादिबर्णनिर्णय ।
पञ्चमिदिश वर्णान्तरज्ञानमुदीरितं ।
यां दिशं वीक्षते प्रष्टा यत्र सम्प्रीति पृच्छति ।
चौरस्य वस्तुतो वापि तां दिशं तद्दिनं वदेत् ॥

नष्टस्य प्रश्नाक्षरपिण्डं विहायाह्ननकुभावात् ।
विक्रीतसंस्थापितभूषितञ्च त्राचनतः पञ्चहतावगेषात् ।
नष्टं गृहे भूतले वायु देवाद्ये विदेशेषु हत परेषु ॥

Colophon. ईति श्रीनिकसा (वा) भाषी राक्षसी रचिता प्रश्न (श ?) सारकेरली समाप्ता ।

विवरणम्—प्रश्नसारकेरली नाम श्रीनिकसारक्षसीविरचितो नष्टवस्तुविषयकप्रश्नसमाधानात्मको ज्योतिर्निबन्धो वर्तते ।

No. 5. **स्वप्नाध्यायः ।** Svapnādhyāyaḥ Substance, country-made colourless paper, 11 × 3 inches. Folia, 6. Lines, 2-9 in a page. Charac-

ter, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verso. Not correct. Complete.

A short chapter on dreams and their results. Anonymous.

Beginning. श्रीश्रीदुर्गा अथतात् । अथ स्वप्राध्याय ।

केन स्वप्नेन किं पुण्यं केन मोक्ष (धो ?) भवेत् भुव ।

की(ऽ)पि की(ऽ)पि च सुखप्रसन्नत् भुवः कथय प्रभी ।

श्रीभगवानुवाच ।

वेदेषु सामवेदस्य प्रस(श ?)न. सर्वकर्मपु(सु ?) ।

तथैव काम(अ ?)शाखाया पुण्यकाशी मनीषरे (१ : ?) ।

मुन्यक्ती शययं स्वप्न(१) शयन् पुण्यफलप्रदः ।

तत् भुवः निश्चितं तत् कथयामि निशामय ।

स्वप्राध्याय प्रवक्ष्यामि बहुपुण्यफलप्रदं ।

स्वप्राध्यायं नरः श्रुत्वा गङ्गास्नानं फलं लभेत् ।

End.

महिषा भलका उद्रा मु (य ?)करा गर्हमासया ।

कष्टा धावन्ति यं स्वप्ने म रोगी निधियं भवेत् ।

रक्तचन्दनकाष्ठानि श्रुताज्ञानि च शीघ्रशरीत् ।

मायया च सहस्रेण तेन शान्तिं विधीयते ॥

सहस्रधा जपेदी हि भक्त्या मां मधुसूदनं ।

निशापी हि भवेत् की(ऽ)पि दुःखिनी (३ : ?) सुखिनी भवेत् ।

Colophon. शान्ति ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् स्वप्राध्यायी नाम विविधस्वप्नफलविषयकः प्रबन्धो वर्तते ।

VEDAS.

No. 1. छान्दोग्यमन्त्रभाष्यम् । Chāndogyamantrabhāṣyam. Substance, country-made yellow paper, 12 x 3 inches. Folia, 81. Lines, 5-7 in a page, generally with a gap of about 1 x ½ inches in the middle with the exception of some pages only. Character, Bengali. Date, 1261 Bengali era, the 21st Māgha. Appearance, fresh. Prose. Not correct. Complete.

A commentary on the Chāndogyaṃantra by Guṇaviṣṇu. Noticed in No 165, Vol. I. Descriptive Catalogue of the Sanskrit Mss. in the Sanskrit College Library. As the codex was not described there, a brief description is given below.

Beginning.

महाराज नमस्तस्मै मन्त्रानां यन्मसादत ।
मृक्षान्निर्दिष्टदूरस्था मावा भानि यथावतः ॥
स्थापुर्वि मावहारः किनाम्-
दधीत्य वेदं न विजानाति सोऽयं ।
अथैवित् सकलं भद्रमनुते
नाकमेति ज्ञानविधूतकर्मा ।

End.

अतो मन्त्रायज्ञाने यतितथम् ।
पुनः किंभूतं प्रभुः दैव्यं चात्माधिष्ठित एव देवः सर्वकार्येषु प्रवर्तते रतः
पुनः किंभूतं सर्वस्य जगत ईश सर्वस्यैव जगदात्मविकारत्वान् पुनः किंभूतं
विश्वभूक् विश्वस्य भोक्ता भोक्तृत्वस्य महापुरुषत्वं स्वयमेवं स्वरूपः पुरुषो देव-
मभिव्यक्त्यतोऽनेन निश्चायचक्षनेन प्रीयातु इत्याशंसावास्वार्थः ॥

Colophon.

इति श्रीमद्गुरुविष्णुलले ह्यान्दोषमन्त्रार्थं ध्यात्वा श्रीपुरुषसुक्तरपरम-
जगदीश्वरीपरदेवतायै नमः (१) पदमहो ब्रह्मादिमन्त्रवितं श्रीगुरुचन्द्रमण्ड-
निलिखः सन १२६१ खान २१ एकाविंशति दिवसे माघस्य ।

From the colophon we see that the book was copied by one Kṛṣṇanacandra Śarmā.

विबरणम्—पुस्तकं नूतनम् ।

No. 2. देवीसूक्तम् । Devīsūktam. Substance, tree bark, $8\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 2. Lines, 6-7 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

An invocation to the goddess Durgā, an incarnation of Māyā, named Devīsūktam taken from the Śatapatharahaṣya in the R̥gveda. It is always recited during the recitation of the Devīmāhātmya.

विबरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् अग्नेदीव्यतपरदेवतायै नमः देवीसूक्तं सप्तश्लोके वर्णितं ।

No. 3. **देवीसूक्तम्** ।- Devīsūktam. Substance, country-made white paper, $9\frac{1}{2} \times 6\frac{1}{2}$ inches. Folia, 10. Lines, 7-8 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, not fresh. Verso. Correct. Complete.

Another copy of Devīsūktam preceded by a hymn, a Kilaka, and an amulet of the goddess.

विशरणम्—देवीसुतिकीर्तककवचसहितं देवीसूक्तं सम्पूर्वं वर्णितं ।

No. 4. **रुद्राध्यायटीका** । Rudrādhyaatikā. Substance, country-made yellow paper, 10×3 inches. Folia, 19. Lines, 4-9 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, fresh. Prose. Not correct. Complete.

A commentary on Rudrādhya, the Vedic prayer to Śiva, belonging to Yajusamhitā, by Sāyanācāryya.

Beginning. श्रीगणेशाय :

यस्य निःश्रुतं वेदा यो वेदधीःप्रतिष्ठं जगत् ।

निर्गमे तमहं बन्ते विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥

इष्टकाचितयः सर्वां चतुर्धे हि समापिताः ।

रुद्राध्याये पद्यमि तु चितासी होम उच्यते ॥

कर्माप्रकरणे पाठात् कर्माह्वयमपीयते ।

यानि हेतुत्वमप्यस्य सर्वापनिषदीरितम् ॥

किं जप्ये नामतत्त्वधो ब्रूहीत्युक्तो मुनिर्जगौ ।

शतब्रह्मोयकेचेति आवावा आमनन्ति तम् ॥

मृग्यागमपुराणेषु रुद्राध्यायप्रवचनम् ।

ब्रह्मसि तद्विस्तरेण रुद्रकल्पे विधास्यते ॥

इह कर्मगता या दिव्यर्चिता ब्राह्मणेन ता ।

बोद्धुं शब्दार्थमावश्यं विवृतिः क्रियते स्फुटा ।

End.

ते रुद्रा भोक्ताभूतयन्तु सुखयन्तु ते च न सुखिनः कुर्वन्तु यं—वैरिणं
तुष्टीमवस्थितमपि हिंस्रं ये च वैरिणोऽप्यान् तुष्टीमवस्थितानपि हेष्टि

तमुभयविधं वैरिणं हि रुद्रा वो युष्माकं जगधे विदग्धितमुन्नि दधामि म्यापयामि
तन्निममेकादशानुशाकात्मकं रुद्राध्यायं निपुङ्गवे ।

Colophon. इति सायनाचार्यविरचिते एकादशानुशाकं समाप्तम् ।

विवरणम्—पुस्तकैऽग्नित् सायनाचार्यविरचिता कान्दगोपीयद्राध्यायटीका वर्तते ।

No. 5. रुद्राध्यायभाष्यम् । Rudrādhyāyabhāṣyam. Substance, country-made yellow paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 19. Lines, 4-9 in a page, with marginal notes in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, nearly fresh. Prose. Correct. Complete.

A commentary on the Rudrādhyāya, by Sāyanācāryya. Noticed in No. 550, Vol. I. Descriptive Catalogue of Sanskrit Mss. in the Library of Sanskrit College.

विषयचतुष्टयम् ।

VEDĀNTA.

(Continued after Page 532 App.)

No. 15. अध्यात्मविन्दुः । Adhyātma-vinduh. Substance, country-made reddish paper, 12×3 inches. Folia, 7. Lines, 6-7 in a page, with marginal notes here and there. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old and worm-eaten in its edge. Prose and verse. Generally correct. Complete.

A metaphysical work by Rāmānanda Tirtha, complete in three chapters.

Beginning. श्री नमः ।

कथं वेदात्मनो भक्तु मम मनः संसारबेरागदं
योमेव योमवधं विस्तृतवधं सतिमिद्विषयं ।
प्राप्नोमं प्राप्नोमं सुखमवधनं प्राप्नोमं इदं
प्राप्नोमं प्राप्नोमं सुखमवधनं प्राप्नोमं इदं ।

अथ भागवतीतवेदानः । तत्रात्मनश्च ॥

विग्रहं विवक्षे ज्ञानं प्रत्यक्षमप्यवस्थितं ।

सत्यं (स ?) पूर्वमनाद्यर्त्तं निर्गुणं निवमवयम् ॥

End.

ऐक्यात्मकत्वान्नदत्ता न सत्यवे-

त्तयागद्वयवया विरोधतः ।

सौख्यं पदार्थाविव भाग्यवया

युज्येत तत्त्वं पदधीरदोषतः ॥

कीरेषु यद्यप्येव तत्तदालति-

र्विभाति सङ्गान् न्यटिकीपनी यया ॥

Colophon. इति श्रीरामानन्दतोषकतोऽध्यात्मविन्दु' समाप्तः ॥ * । श्रीश्रीलक्ष्मणार्चनम् ॥०॥

Here follow some verses from the Kāśikhanda of the Skanda-purāṇa.

विदधन्—पुस्तकेऽभिन् श्रीरामानन्दतोषकतोऽध्यात्मज्ञानविषयकीऽध्यात्मविन्दुनामधेयो निवधः
सम्पूर्णोऽवतर्ति ।

PROSODY.

No. 1. श्रुतबोधः । Śrutabodhaḥ. Substance, country-made yellow paper, 14 x 3 inches. Folia, 3 Lines, 6-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old Verse Correct, Complete. .

The famous elementary book on metres by Kālidāsa noticed already.

विदधन्लूकपुष्पम् ।

NYĀYA.

(Continued after Page 535. App.)

No. 4. तर्कप्रकाशः । Tarkaprakāśaḥ. Substance, Palm-leaves, 15 × 1½ inches Folia, 76 Lines, 2-5 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old, worn out, worm-eaten, almost incapable of reading. Prose. Generally correct Incomplete.

The codex contains 76 scattered leaves of Tarkaprakāśaḥ, described in Nos. 338, 339 Philosophy Mss. of the Descriptive Catalogue of Sanskrit Mss. in the Sanskrit College Library.

विवरणमूलपुस्तकम् ।

No. 5. नाश्ववादः । Naśvādaḥ. Substance, country-made reddish paper, 13½ × 3½ inches. Folia, 9. Lines, 8-9 in a page, with a gap of 1½ in. sq in the middle. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old, worn out. Correct. - Not complete.

An incomplete copy of Naśvādaḥ, by Gadādhara Bhaṭṭācāryya, described in No. 238, Philosophy Mss. Descriptive Catalogue of Sanskrit Mss. in the Sanskrit College Library.

विवरणमूलपुस्तकम् ।

No. 6. भाषापरिच्छेदः । Bhāṣāparicchedaḥ. Substance, country-made yellow paper, 18 × 3 inches. Folia, 9. Lines, 4-6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse. Correct. Incomplete

An incomplete copy of Bhāṣāparicchedaḥ, by Viśvanātha Pañcānana, described in Nos. 351, 429, 435, 436, 438, 444. Philosophy Mss. and in No. 2 Nyāya Mss. App. of the Descriptive Catalogue of Sanskrit Mss. in the Sanskrit College Library.

विवरणमूलपुस्तकम् ।

THE SCIENCE OF MUSIC.

(Continued after Page 420. App.)

No. 2. গীতাবলি: 1 *Gitābalī*. Substance, country-made yellow paper, $10\frac{1}{2} \times 3\frac{3}{4}$ inches. Folia, 2. Lines, 7-8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly fresh. Verse. Generally correct. Complete.

Some eulogical songs on the early life of Kṛiṣṇa with the notification of the mode of music (রাস) before each song.

Beginning. অথ গীতাবলি: ।

প্রথম মন্দোতুসবাदि । भैरवरागेच ।

पुनस्तुदारमस्त यमोदा

समजनि बलभलनिरतिमोदा ॥ प्रथम ॥

কৌমুদ্যমযতি বিবিধমুপহার ।

শ্রবতি কৌঃপি জনো বহুবাহ । ১ ।

কৌঃপি মধুরমুপয়ায়তি গীত ।

বিকিরতি কৌঃপি সমখি নবনীত । ২ ॥

End. भजदमवस्थितिमखिनवदी सखि मुदपि विठमितवर्ध ।

কলিতসুনাগনকৌতুকমপিতর হৃদয় (স্ব. প) রতি মসুখ ॥

Colophon. नाशि ।

বিবরণ—মন্দোতুসবাदिদ্বীপাখ্যান্যনীন্যাবিবকরাবসহিতগীতপুৰ্ব্বোদ্য বিবমী গীতাবলি-
নামধেয়ী বর্ততি ।

TANTRA.

(Continued after Page 522. Tantra App.)

No. 111. সৌভাগ্যরত্নাকর: 1 *Saubhāgyaratnākaraḥ*. Substance, wood cut in the form of paper, $15\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 108. Lines, 6-12 in a page, with a gap of $1\frac{1}{2}$ sq inch in the middle. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Incomplete.

A Tāntrika treatise on mystic worship upto the end of the ninth Tarāṅgas, by Vidyānanda Nātha, with some hymns and amulets at the end collected from different Tantras. Described in our Catalogue Nos. 102, 103 Tantra Mss.

The codex described in our Catalogue having no beginning, we quote that from this manuscript below—

Beginning.

प्रारब्धे मरवे भग्नो यन्मदसन्द्विन्दः ।
 कारवानि प्रपद्यन् स वन्दे कारवाननम् ॥
 सविदानन्दनाथप्रिसरोरुद्रपुत्रं भजे ।
 यत्कटाक्षचक्षुषेपाक्षिरोरुद्रं पञ्चज्ञानज्ञम् ॥
 प्रकाशदया प्रवर्णे प्रयागेऽलतपरिवर्षी ।
 प्रतिपद्यते तां कालं पदम्या चित्कलां भजे ॥
 चालोच्य सर्वतन्त्राणि चागमादीन्नेवतः ।
 ज्ञात्वा शुद्धमुखाभेवां रदव्यायाय तत्त्वतः ॥
 सविदानन्दनाथप्रिसरोरुद्रपदः ।
 श्रीविद्यानन्दनाथोऽहं शीतलगौ विविताथीः ।
 विरचन्नेदिनीमेता विद्वद्भिर्मन्त्राकारिभिः ।
 प्रदागे प्रार्थितः श्रीऽहं तेषां श्रीकृष्णाय च ।
 पञ्चसीतः पयोगाधं तन्मन्त्रमपि सद्गुणं ।
 समस्तयोगिनीपञ्चप्रधानतिलकोष्णम् ।
 निद्यामन्त्रमुक्तेन्दुलोक्यानामपि शुभितं ।
 पञ्चपञ्चमहाहोपन्वासा ज्ञानत(प १) वरुणं ।
 श्रीनाथपादुकाधीतं चतुर्भुजसाधितं ।
 प्रकाशयामि श्रीभक्त्यरकाकरमतिमङ्गलम् ॥

विवरणान्तं पुनश्च ।

EPICS AND PURĀNAS.

(Continued after Page 437, App.)

No. 22. गुप्तवती । *Guptavati*. Substance, Mill-made bluish and white foolscap paper, $11\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 113, (of which folia 109 are bluish and the rest white). Lines, 7-9 in a page. Character, Bengali. Date, Sakābda?—the fifth lunar day of the white half of Śrāvana. Appearance, nearly fresh. Prose Not correct. Complete

A commentary of Saptasatī or Mārkaṇḍeyacandī, by Bhāṣkara Rāya, son of Gambhīra Rāya, named *Guptavati*, described in No. 28 Purāṇa Mss. Descriptive Catalogue of Sanskrit Mss. in the Sanskrit College Library, under the name of Candīvyākhyā.

विश्वरूपसूक्तपूर्वम् ।

From the colophon we find that the Ms. was copied by one Govindacandra Devārmā to whom it belonged.

No. 23. ब्रह्मकृतं स्तोत्रम् । *Brahmakṛtaṁ Stotram*. Substance, country-made yellow paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 1. Lines, 2-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly old. Prose and verse Generally correct. Complete.

A prayer to the Supreme Being by Brahṁā, from *Brahma-vaivartapurāṇa*.

Beginning. ब्रह्मोवाच । जय जय जयद जगदीश बन्दितावरण निर्गुणनिराकार साकार स्वेच्छामय ।

End. इहलोकं सुखं मुक्ता चान्ते दाम् । लभेत्तरे ।
अथवा अन्तिमाश्रितं सुखं वापि सुदुर्लभम् ।

Colophon. इति ब्रह्मवेवर्त ब्रह्मकृतं स्तोत्रम् ।

विश्वरूपम्—पुरुषोऽस्मिन् ब्रह्मवेवर्तपुराणीयं ब्रह्मकृतं स्तोत्रं वर्तते ।

No. 24. **सनत्सुजातीयं सटीकं ।** Sanatsujātīyam Sāṭikam Substance, country-made colourless paper, 12½ x 5 inches. Folia, 25. Lines, 5-15 in a page, of which lines 1-7 are in bigger type containing the text in the middle, the rest containing the commentary in smaller type. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Complete.

The codex contains the whole text of the forty to fortysix chapters of the Mahābhārata, called Sanatsujātīyam with its commentary by Nilakantha.

विवरणम्—पुनर्लेखितं भौतिकसटीकासमेतं सनत्सुजातीयं सम्पूर्णं वर्तते ।

No. 25. **सटीक-चण्डी ।** Sāṭika Candī Substance, country-made colourless paper, 10½ x 4 inches. Folia, 23. Lines, 3-6 in a page, (of which 2 lines containing the text and the rest containing the commentary). Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Complete.

The codex contains only the first chapter of Candī with an anonymous commentary, and two extra folia of yellow colour containing the process of reciting Candī.

विवरणम्—पुनर्लेखितं साकंन्वीयचण्डीः प्रथमोऽध्यायमात्रं सटीकं चण्डीपाठप्रवृत्तिर्न वर्तते ।

No. 26. **सप्तशतीमारः ।** Saptasatīśīrah Substance, palmleaf, 7 x 1½ inches. Folia, 3. Lines, 4-5 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse. Correct. Complete.

A little poem containing the substance of Saptasatī or Mārkaṇḍeyacandī, named Saptasatīśīrah, described in No. 270. *Parāpa* Ms., Descriptive Catalogue of Sanskrit Ms. in the Sanskrit College Library.

विवरणम्—सप्तशतीमारः ।

KĀVYA.

(Continued after Page 399. App.)

No. 21. आनन्दलहरी । Ānandalaharī. Substance, country-made reddish paper, 16½ × 3 inches. Folia, 11. Lines, 4-5 in a page, with a gap of 1 in. × ½ in. in the middle. Character, Bengali. Date, 1674 Śakāvda. Appearance, old and worn out. Verse. Correct. Complete.

A complete copy of Ānandalaharī, by Śankarācāryya. Noticed in Nos. 2, 3, 4, 169 Kāvya Mss. Vol. VI. Descriptive Catalogue of Sanskrit Mss. in the Sanskrit College Library.

विवरणस्तूपूर्वम् ।

No. 22. गीतगोविन्दं सटीकम् । Gitagovindam Saṭīkam Substance, country-made reddish paper, 11 × 5 inches. Folia, 42. Lines, 4-5 of the text in bigger type surrounded on all sides by commentary in smaller type. Character, Bengali. Date, 1722 Śakāvda. Appearance, old. Prose and verse. Not correct. Complete.

A complete copy of Gitagovindam, by Jayadeva with the commentary entitled Vālabodhinī, by Caitanyadāsa Pūjaka Goswāmī.

पुनर्लेखितम्—श्रीचैतन्यदासपुजकगोस्वामिकृतवाल्मीकीटीकासहितं गीतगोविन्दं सम्पूर्णं वर्तते ।

No. 23. नवरात्रम् । Navaratnam. Substance, country-made reddish paper, 13 × 5 inches. Folia, 3. Lines, 7-8 in a page. Character, Bengali. Date, the ninth lunar day, Friday, the 27th Pousa, Śakāvda. Appearance, old. Verse. Not correct. Complete.

A little poem described in No. 187 R. Kāvya Mss. Vol. VI. Descriptive Catalogue of Sanskrit Mss. in the Sanskrit College Library.

विवरणस्तूपूर्वम् ।

No. 24. **नेपथचरितटोका सुबोधिनौ ।** *Naisadhacaritatika Subodhini*. Substance, country-made reddish paper, 12 x 3 inches. Folia, 55 Lines, 3-5 in a page, with a gap of $\frac{1}{2}$ in. x $\frac{1}{2}$ in. in the middle. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose. Not correct. Incomplete.

The commentary of only the second chapter of *Naisadhacaritam*, entitled *Subodhini* by *Bharatasēna Mallika*.

विषयम्—पुनर्केवलम् नैपथचरितम् द्वितीयप्रमाणस्य सुबोधिनौ नाम श्रीभरतसेनसंज्ञक रचिता टोका इति ।

No. 25. **भोजप्रबन्धः ।** *Bhojaprabandhaḥ* Substance, country-made reddish paper, 12 x 5 inches. Folia, 13 Lines, 12-15 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly fresh. Prose. Generally correct. Not complete.

An incomplete copy of *Bhojaprabandhaḥ*, by *Rādhā*.

विषयम्—पुनर्केवलम् ब्रह्मवैवर्तभोजप्रबन्धोत्पत्त्यर्थं इति ।

No. 26. **रामोदासः ।** *Rāmodāsaḥ* Substance, country-made reddish paper, 11½ x 3 inches. Folia, 4 Lines, 5-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse. Correct. Complete.

A little poem on the character of *Rāma* by *Rāmānanda Tirtha*.

Beginning. श्री रामो रामाय ।

बाल्यलीलाविलासिन रामो दामरदिहंरि ।

कौशल्या करमानन्दा याति तिष्ठति मृच्छति ॥

सर्वविघ्नविनाशिन सङ्घोतनमाकन ।

सोयमाय सदाशक्तं त्रैलोक्यं काविराश्रयः ॥

अविद्या तादृकां हला विद्या मोक्षां प्रयच्छ च ।

आपसायास श्रीमोऽयं नाग्या काश प्रयत्नः ।

End.

श्रीरामः परमात्मा मे नम्रश्चेन्नानरात्मना ।

विज्ञानं ज्ञानकीर्णाद्यो भरतः श्रुद्धा मनः ॥

Colophon.

इति श्रीरामानन्दतीर्थकृतपरमोदासः समाप्तः ॥ ० ॥

Then follows the description of Barāha from Harivanśa.

विबरणम्—रामोदासनामधेयः श्रीरामानन्दतीर्थकृतपरमविषयकविबन्ध. सम्पूर्णं वर्णनम् ।

No. 27. **हंसदूतम् ।** *Hamsadutam* Substance, country made colourless paper, 15½ × 3½ inches. Folia, 18 (of which fol. 2 is wanting). Lines, 3-6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old, writings effaced in parts. Verse Generally correct. Complete.

A little poem by Jīva Goswāmī, entitled *Haṁsadūtam*, described in Nos. 162, 168, Vol. VI *Kāvya Mss.*, Descriptive Catalogue of Sanskrit Mss. in the Sanskrit College Library.

विबरणम्—पुस्तकपूर्वम् ।

LITURGICAL MSS. SUPPLEMENT.

(Continued after Page 572 App)

No. 28. **गायत्रीशपोद्धारन्यासस्तवकवचानि ।** *Gāyatrīśāpoddhāra-nyāsa-stavakavacāni* Substance, country-made reddish paper, 12 × 3½ inches. Folia, 1. Lines, 12-13 in a page, with writings in the margin. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse. Generally correct. Complete.

The codex contains the Śāpoddhārah or the mantras causing the release of Gāyatrī from the curse of Brahmā, Vasiṣṭha and Viśvāmitra, the Nyāsa, prayer and amulet of the same.

विबरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् गायत्रीशपोद्धारन्यासस्तवकवचानि वर्णनम् ।

No. 29. गुण्डिकायात्रा । Gundicāyātrā Substance, country-made reddish paper, $11\frac{3}{4} \times 5$ inches Folia, 4 Lines, 7 in a page. Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh. Prose and verse. Correct. Complete.

A guide to the Gundicāyātrā of Jāgannātha.

Beginning. अथ गुण्डिकायात्रा ।

गुण्डिकाव्यमहायात्रा प्रकुर्वीत विनीतः ।

साधनामस्य पञ्चलान्तर्भा चैवगुणके ॥

एते ज्ञानाः इत्येता द्वि गुण्डिकाव्यमहायात्रा ।

विनीतान्मोक्षदायाद्विनीता पुनश्चयुता ।

End. गुण्डिकामन्त्रयन् शैलपुत्रोत्तमसेनैव प्रमिदः । अन्यवापि देवायतनादुत्त-
र्या दिशि अतिदिष्टः आम्बनीय इति ॥

Colophon. नास्ति ।

विषयम्—पुनर्कोशिनू शंभोजगन्नाथदेवस्य गुण्डिकायात्रामहायात्राविधिर्वर्णितः ।

No. 30. प्रकीर्णकक्रियामसुचयः । Prakīrṇakakriyāsamuccayah Substance, wood cut in the form of papers, $12 \times 2\frac{1}{2}$ inches Folia, 53. Lines, 5-6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Correct. Not complete

An anonymous collection of the religious rites of the Hindus in detail named Prakīrṇakakriyāsamuccayah.

Beginning. श्री नमो भगवतेभ्यः । अथ प्रकीर्णकक्रियासमुच्चयः । तत्र शुभादि-
परीक्षा ।

विषयप्रपात्रयन्त्रपारिमित्तधरा ।

विषयं धर्मशास्त्रं परीक्षाविधिश्च ॥

प्रमाणं सालुपं प्रीतिं निश्चितादिनय पुनः ।

इदानीं विविधं भाग्यं प्रतीयं विविधं मुनिः ।

तुल्यमाप्योक्तिं कोपी दिव्यालोके विद्यते ।

महामोक्षोपदेशेन शोचकम्योदितोत्तरि ॥

तुनादीनि कोपानानि एतानि पञ्च दिव्यानि ऋद्धि धर्मशान्ते न चार्धशान्ते
विग्रहयं मन्दिग्धार्यम् मन्देहनिष्ठयं दातव्यमिति शेषः ।

End. नास्ति ।

Colophon. नास्ति ।

विवरणम्—विभिन्नधर्मशास्त्रीकक्रियाविषयकः प्रकीर्णकक्रियासमुच्चयनामको निबन्धोऽसम्पूर्णो
वर्तते ।

No. 31. व्रतकालविवेकः । Vratakālavivekaḥ. Substance, country-
made yellow paper, 18×3 inches Folia, 9. Lines, 5-8 in a page.
Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose. Correct
Complete

A work treating of the times and seasons suitable for the perfor-
mance of religious vows, by Śūlapāni. Noticed in No. 259, Vol. II,
Page 234. Descriptive Catalogue of the Sanskrit Mss. of Sanskrit
College Library

विवरणम्—

INDEX

TO

VAISNAVA MANUSCRIPTS.

The figures against the names of the Manuscripts in this index are their serial numbers in the Catalogue.

A

Ānandavṛndāvanam, 2.
Aṣṭadaśākṣaramantraḥ, 1.

B

Bhagavadbhaktivilāsaḥ, 128.
Bhagavadgītā Saṭikā, 70, 71.
Bhāgavatadaśamaskandhaḥ, Saṭikāḥ,
75, 77, 78.
— daśamaskandhaṭikā Vaiṣṇava-
toṣaṇī, 86.
Bhāgavataikādaśaskandhaḥ Saṭikāḥ, 85.
— skandhaṭikā, 84.
Bhāgavatam Bhāvārthadīpikāsaḥitam,
79.
Bhāgavatāmṛitam Saṭikam, 112.
Bhāgavatam Saṭikam, 73.
Bhāgavata Pañcamaskandhaḥ, 80.
— — — — — ṭikā, 83.
— Sandarbhaḥ, 87.
— Sandarbhanūvyākha, 137.
— Saṭhaskandhaḥ, 81.
Bhāgavatāṣṭamaskandhaḥ, 82.
— — — — — Saṭikāḥ, 76.
Bhajanaśatalilā, 72.
Bhaktirasāmrītasindhuḥ, 64, 66.
— — — — — Saṭikāḥ, 65, 124.
— — — — — ṭikā, 67, 68.
— sāmānyalaharī, 69.
Bhaktāṅganirūpanam, 1 (a).
Brajavilāsaṣṭavaḥ, 17 (3), 62.
— — — — — stavavivṛitiḥ, 63.

C

Caitanyabhāgavatam, 45.
— candrāmṛitam, 38, 111.
— candrāmṛitaṭikā, 44.
— candrodayaḥ, 121.
— caritāmṛitam, 40, 42, 43.

— — — — — caritāmṛita Madhyāntalīlāṭikā,
41.
— — — — — gānam, 39.
Cātupuspañjalīḥ Saṭikāḥ, 6 (a).

D

Dānakelīkaumudībhāṣāpadyāvalī, 50.
— — — — — saṭikā, 48, 120.

G

Gaurāṅgabhaktavaiṣṇavapūjāpaddhatiḥ,
130.
— — — — — gaṇoddeśadīpikā, 36, 37.
Gandharvikāṣṭakam, 6 (b).
Gītacintamaṇiḥ (Pārvavibhāgaḥ), 27.
Gītāgovindam, 126.
— — — — — Saṭikam, 22, 23.
— — — — — Vāṅgabhāṣāpadyānuvāda-
saḥitam, 25.
Gītāvalī (ih), 28, 90, 99 (11).
Govindalīlāmṛitam, 30, 31, 32, 103, 117,
118.
— — — — — saṭikam, 34, 35
— — — — — līlāmṛitaṭippanī, 33.
Govardhanāśrayadaśakam, 91.

H

Haribhaktivilāsaṭikā (Digdarśinī), 104.

J

Jaganmohanamiṣṭadevam, 99 (10).
Jagannāthaballabham Nāṭakam, 46.

K

Karṇāmṛitam, 7, 8.
Karṇānandam, 9.
Karpūyapañjikāstotram Saṭikam, 6 (c).

Kramasandarbhah, 17, 17 (1), 119.
 Kṛiṣṇabhāvanāmṛitam, 11.
 — ganoddeśadīpikā, 20.
 Kṛiṣṇāhnikakaumudī, 16.
 Kṛiṣṇajanmatithividhiḥ, 19.
 — līlāstavanam, 12.
 — varṇanam, 13.
 — maṅgalam, 15.
 — parivārah, 21.
 — pūrvavaśīṣyaḥ, 18.

L

Locanarocanyānandacandrikā-ujjvalanīla-
 maṇiḥ, 4.

M

Mahāprabhurkarcā, 108.
 Mathurāmāhātmyam, 17 (2).
 Mukṭācaritam, 106.

N

Nārāyaṇakavacopadeśaḥ, 133.

P

Padakalpataruḥ, 100.
 Padyāvalī, 50.
 Pañcādhyāyatippaṇī, 51.
 Pahlādacaritam, 138.
 Premabhakticandrikā, 56.
 Premāmṛitam vivraṇasahitam, 54.
 Premamṛita rasāyaṇastotram, 55.
 Pōjavidhi Rādhikāyāḥ, 52.
 Pūrvavibhāgaḥ (Gītacintāmaṇiḥ), 53.

R

Rādhikādhyānāmṛitam, 99 (8).
 Rāgamālā, 93.
 Rāmagītā, 94.
 Rāmanavamīvratakathā, 131.
 Rāsaliḥ (Rāsapañcādhyāya Vaiṣṇava-
 tosanīṭikā), 125.
 Rasanirūpanagranthaḥ, 107.
 Rāsapañcādhyāyodayaḥ, 95.
 Rāsasudhārṇavaḥ Sinuvādaḥ, 92.
 Rīticintāmaṇiḥ Saṭīkaḥ, 96.
 Rūpacintāmaṇiḥ, 97.

S

Sacīnandanavijayāṣṭakam, 99 (3).
 Saṁkalpakalpadrumam, 99 (7).
 Saṁkṣepa bhāgavatāmṛitam, 109.
 — bhaktisādhana-paddhatiḥ, 114.

Sarvāṅgasundarināmaṭīkāśaḥitam Gīta-
 govindam, 26.
 Sārārthasandarśinī, 122.
 Sārasaṅgrahaḥ, 136.
 Saṭīkam Gītagovindam, 24.
 — Kṛiṣṇakarmāmṛitam, 132.
 Smaraṇamaṅgalam, 129 (1).
 — maṅgalatīkā, 127.
 Śrībhagavadbhaktivilāsaḥ Saṭīkaḥ, 89.
 Śrīkṛiṣṇabhājananandavilāsaḥ, 129.
 — caritamṛitam, 10.
 — tattvam, 135.
 Śrīmadbhāgavatam Saṭīkam, 74.
 Śrīmadvedastaviya Saṁkṣiptasugama-
 sārārthasaṁkalanam, 110.
 Śrīmannāmāmṛitasamudraḥ, 101.
 Śrīrādhākrīṣṇapūjapaddhatinibandhaḥ,
 102.
 Śrīrādhākrīṣṇastotrīṇi Bhāgavataparā-
 yaṇavyavasthā, 88.
 Śrīvivāhapyayogaḥ, 115.
 Stavāmṛitalahari, 99.
 Suratakathāmṛitākhyam Āryyāśatakam,
 99 (4).
 Svapnavilāsaṁṛitam, 99 (9).
 Svarūpacatuṣṭayādīprakāśaḥ, 98.

T

Tulasīcandrikā, 47.

U

Ujjvalanīlamanīḥ, 105.
 — (Saṭīkaḥ), 3, 134
 Ujjvalanīlamanīḥkīraṇapaleśaḥ, 5.
 — ṭīkā (Ānandacandrikā), 123
 Utkalikāvallarī, 6.
 — Saṭīkā, 6 (d).

V

Vaiṣṇavāhnikapaddhatiḥ, 116.
 Vaiṣṇavatosaṇī, 61, 135.
 — vandanā, 60.
 Vedastaviya Saṁkṣepasārārthaḥ, 113.
 Vidagdhamādhavanāṣṭakam, 57, 58.
 Vilāpakusumañjalīḥ, 59.
 Vṛindāṣṭakam, 99 (2).
 Vṛindāvanavihārīṇaḥ Kṛiṣṇasvarāpadi-
 nirūpanam, 14.
 Vṛindāvanāṣṭakam, 99 (5).

Y

Yamunāṣṭakam, 1 (b).

INDEX

TO

JAINA MANUSCRIPTS.

The figures against the names of the Manuscripts in this index are their serial numbers in the Catalogue.

A

- Abayantīsumumālacaupāi, 83.
 Ādijīnastavanam, 39.
 Āgamasārah, 87.
 Āhāravidhiḥ, 77.
 Ajitasāntistavanam, 25.
 Anaṅgaṭṭiṣṇā, 21.
 (Daśavikālikasūtraṭīkā)
 Annapūrnastutiḥ, 22.
 Antagadadaśāu, 3.
 Ārādhanaṇprakaranaṃ, 75.
 Āraṭiḥ, 74.
 Āryaraksitakathā, 55.
 Asahyaśividihiḥ, 76.
 Aṣṭāhikamahotsavaḥ, 73.
 ————vyākhyā, 71.
 Aṣṭāpadasametāsikharastavanam, 29.
 Āṭhakarmanī, 72.

B

- Bālāvabodhaḥ, 147.
 Bāsathiyābola, 148.
 Bhagavatīsūtram, 2.
 Bhaktāmarastotrābhāṣā, 43.
 ————stotram, 42.
 Brahmacaryyaviśayainavavādi, 149.

C

- Caturdaśagunavarnanam, 104.
 ————svapnādhikārah, 105.
 Caturgatinīveli, 103.
 Caturvīṃśatidaṇḍakastavanam, 38.
 Catuḥṣaṣṭhāprākīrṇakam, 108.

- Catuḥṣaṣṭhindrasthāpanam, 107.
 Causarana, 102.
 Cauvisadaṇḍakasutram, 106.
 Citrasambhōtacaupāi, 109.
 Citrasenapadmāvatikathā, 58.

D

- Daṇḍakasūtra, 122.
 Daśadriṣṭāntakathānakam, 123.
 Daśāraṇa, 125.
 Daśavikālikasūtram, 20, 124.
 Devarājavaccharājacaupayī, 126.
 Dhālsagara, 120.
 Dharmabuddhicaupāi, 127.

E

- Ekabīsambāṇā, 23.

G

- Gacchācāraprakīrṇakam, 97.
 Gautamapṛicchā, 100.
 ————stomaḥ, 101.
 Gayasukumālasandhiḥ, 98.
 Guṇasthānasvarūpam, 99.

H

- Hemayogopaṇiṣat, 151.

J

- Jainagranthaḥ, 116.
 ————(Paṭṭāvalī).
 Jainasāstram, (Rataneśvāmanicaupāi,
 Mṛigāvatī, Laghusaṅghayaṇī, Saṃ-
 stārakavidhiḥ, Vṛiddha āticārah,
 Sṛistutiḥ, Sṛipārsvanāthanamaskā-
 rah), 118.
 Jalagālanavidhiḥ, 111.
 Jayasenacaupāi, 110.

Jinavinayaḥ, 112.
 Jivābhigamsūtram, 5.
 Jivavīcarah, 113, 114.
 Jivavīcārāprakaraṇam, 115, 159.
 Jñānapūji, 81.
 Jñātādharmaśūtrapāṭhaḥ, 82.

K

Kālakāścāryyakathā, 57.
 Kalpasūtram, 8.
 ————Sāṭhikam, 6, 7, 11.
 Kalpasūtratīka, 10.
 Kalyāṇamandirastotram, 29, 30, 31, 32,
 33, 34, 36.
 Kalyāṇamandirastotrakībhāṣā, 35.
 Karalekhālakṣaṇam, 90.
 Karmastavaḥ, 28.
 ————vipākaḥ, 94.
 Kathakoṣaḥ, 56.
 Kṣetrasamāśasūtram, 95.
 Kumatiutthāpanacariā, 96.

L

Laghupañcamī, 153.
 ————saṅghayaṇī, 118 (see under Jaina
 Sāstram).
 ————saṅgrahaṇīsūtram, 154.
 ————śāntistavanam, 47.
 ————svādhyāyaḥ, 155.
 Lokanālī, 157.
 ————dvātriṃśikā, 156.

M

Meghakumārasvādhyāyaḥ, 150.
 Mrigāvatī, 118 (see under Jaina
 Sāstram).
 Muḥapattipadībhāṇavicāraśtavanam, 47.
 Munipatirājarsīcaritam, 63.

N

Nalopākhyānam, 59.
 Navapadatāpavidhiḥ, 132.
 Navatattva, 128.
 Navatattvaparakaraṇam, 129.
 ————bālāvabodhaḥ, 130, 131.
 Nemināthadvādaśamāśaḥ, 133.
 Nindāsantapaḥ, 134.
 Nityadevapūjā, 85.

P

Padāvalī, 136.
 Padmāvatījīvarāśīkṣamāvatī, 137.
 Pāṇḍikāśūtram, 14.
 Panarābhakarmādāśasvarūpa, 138.
 Panarābhāla, 139.

Pañcākhyānacaupai, 135.
 Pañcamāṅgaśrutaskandhavyākhyā, 119.
 Paradeśīrāsa, 86.
 Pārśvanāthacaritam,
 ————daśabhavavivāhaḥ, 146.
 ————granthaḥ, 145.
 Prākṛitamānobodhaḥ, 142.
 Prasānottaramālikā, 143.
 ————sārdhastakam, 141.
 Pratikramasūtram, 16, 17, 19.
 Pratimāsthāpanam, 140.
 Pratyākhyānabhāṣyam, 18.
 Priyamalakacaupai, 144.

R

Rājaprasānasūtrasiddhāntaḥ, 4.
 Rājarsīstavaḥ, 46.
 Ratancūḍīmañicāupai, 118 (see under
 Jainaśāstram).
 Rīṣabhadevastavanam, 26.
 Rīṣamaṇḍalastotram, 27.
 Rohiṇītapāḥ, 152.

S

Saḍasītikam, 178.
 Śādhyaśyakabālāvabodhaḥ, 177.
 Śādhucaritam, 67.
 ————sahāya, 189.
 ————samācāraḥ, 191.
 ————vandana, 192.
 Śādhapakāramuktāvalī, 179.
 Śālibhadrādhannāsamvādhacopai, 166.
 ————mahāmunicaritam, 165.
 Samakitakaumudī, 186.
 Samayasāraṇāṭakam, 185.
 Sambodhasattarisatīkā, 182.
 Saṁstārakavidhiḥ, 118 (see under Jaina
 sāstram).
 Saṁvatsaraḥpratikramāpavidhiḥ, 184.
 Saṁyaktvādhyāyanam, 183.
 Saṁvatsaravandanam, 165.
 Saṁghayanasūtram, 188.
 Saṁgrahaṇīsūtram, 187.
 Śāntijīnastavanam, 53.
 Saptasmarāṇam, 180.
 Sarvataḥpavidhiḥ, 181.
 Satāvīśabhava, 190.
 Saṭkathānakabālāvabodhaḥ, 176.
 Śātrufjāyasvāmīstavanam, 51.
 Sauna (Śakuna) copai, 163.
 Settufjāyastavanam, 52.
 ————svāmīstavanam, 50.
 Siddhapañcāśikā, 193.
 Siddhācalayātrā, 194.
 Siddhacakraṁāhatmyam, 198.
 Śīlārāsaḥ, 167.
 Śīlopadeśamālā, 168.
 ————bālāvabodhasamālāḥ, 169.

Simindharastavanam, 199.
 Sindūraprakārabālāvabodhaḥ, 196.
 ———prakāraḥ Saṭīkaḥ, 195, 197.
 Slokābali Saṭīkā, 175.
 Śrāvakākhyānam, 88.
 Śrāvakāticāra, 89.
 Śrāvakaśrāvikālocanā, 90.
 Śrāvakāticāraḥ, 170.
 Śrīcandrarājacopaī, 173.
 Śrīmahāvīrastavanam, 44.
 Śrīnemanāthajīstavanam, 174.
 Śrīpālākathā, 65, 66.
 ——— narendrakathā, 64.
 ——— nriparāsaḥ, 172.
 ——— vinatī, 171.
 Śrīpārsvanāthalaghustavanam, 41.
 ———stavanam, 40.
 Staṁbhaṇokapārśvastotram, 54.
 Stutiḥ, 202.
 Sthānāṅgam, 1.
 Subhāṣitam, 200.
 Sūrajīroyīloka, 201.

T

Trailokyadīpikā, 121.
 Triṣaṣṭhisalakāpuruṣacaritam, 62.

U

Upadeśamālā, 84, 91, 92.
 Uṇḍhānvidhiḥ, 78.
 Utpāvanīvidhiḥ, 78.
 Uttarādhyayanagītāni, 13.
 Uttarajjhayanam, 12.
 (Uttarāddhyayanam).

V

Vārahabhāvanā, 158.
 Vastradānakathā, 68.
 Vicāramāñjarī, 160.
 ———sīttarīsūtrārthaḥ, 161.
 Vikramaṣāparacaritam, 69, 70.
 Virajinastavanam, 49.
 Vītarāgastotram, 48.
 Vivekavilāsaḥ, 162.
 Vṛiddha-aticāraḥ, 118 (see under Jaina-
 śāstra).

INDEX

TO

APPENDIX.

The figures against the names of the Manuscripts in this index are their serial numbers in the Catalogue.

KĀVYAM.

- Ānandalaharī, 21, p. 590.
 Bhaṭṭikāvyam, 1, 1 (a), p. 391.
 ———— ṭikā, 2, p. 391.
 ———— ṭikā, 3, p. 391.
 Bhojaprabandhaḥ, 25, p. 591.
 Gītagovindam, 16, p. 396.
 ———— saṭīkam, 17, p. 396 ;
 22, p. 590.
 Gītagovindaṭīkāprakāśakaumudī, 18,
 p. 597.
 Haṁsadūtam, 27, p. 592.
 Kumārasambhavam, 4, 5, p. 392.
 Kumārasambhavaṭīkā, 6, p. 392.
 Meghadūtam saṭīkam, 11, p. 394.
 Navaratnam, 23, p. 590.
 Naiṣadhacaritam, 14, 15, p. 395.
 ———— caritaṭīkā subodhinī, 24, p. 59.
 ———— ṭīkā, 15 (a), p. 396.
 Padāṅkadūtam, 20, p. 399.
 ———— saṭīkam, 19, p. 398.
 Raghuvamśam, 7, p. 393.
 Raghuvamśaṭīkā, 8, 9, p. 393 ; 10,
 p. 394.
 Rāmodāsaḥ, 26, p. 591.
 Siśupālābadham, 12, p. 394.
 ———— badhaṭīkā, 13, p. 395.

DRĀMĀ.

- Vidagdhamādhavam, 2, p. 400.

ROMANCE.

- Vāsavadattā, 1, p. 400.

GRAMMAR.

- Kārakollāsaḥ, 12, p. 404.
 Kātantravyākhyā, 16, p. 406.
 Mugdhabodhakapīḍaṭīkā Rāmatāraka-
 vāgīśakṛitā, 6, p. 403.
 Mugdhabodham, 8, p. 403.
 Mugdhabodhaṭīkā Durgādāsakṛitā Subo-
 dhā, 1, p. 400 ; 2, 3, p. 401.
 Mugdhabodhaṭīkā Kāśīśvarakṛitā, 4,
 p. 401.
 Mugdhabodhaṭīkā Rāma Tarkavāgīśa-
 kṛitā, 5, p. 402.
 Samāsavādaḥ, 13, p. 405.
 Saṁkṣiptasārāpariśiṣṭam, 10, p. 404.
 Sāramañjarī, 15, p. 406.
 Siddhāntakaumudī, 9, p. 404.
 Suvantaṭippanī Vidyālaṅkārakṛitā, 7,
 p. 403.
 Uṇāḍipādaḥ (Saṁkṣiptasāriya), 11,
 p. 404.
 Vākyagovindaḥ, 14, p. 405.

LEXICOGRAPHY.

- Amarakoṣa, 3, p. 407.
 Amarakoṣa Saṭīkaḥ, 1, p. 407.
 ———— ṭīkā Mugdhabodhinī, 2,
 p. 407.
 Śabdābdhikoṣaḥ, 4, p. 408.

SMRITIS.

- Ācāranirṇayaḥ, 2, p. 550.
 Āhnikācāratattvāvaśiṣṭam, 9, p. 415.
 Āhnikatattvam, 8, p. 415.
 Arśarogaprāyaścittavyavasthā, 1, p. 550.
 Asaucanirṇayaḥ, 2, p. 409.
 Bhojyadānasamkṣepavyavasthā, 1, p. 408.
 Dolayātrāprayogaḥ, 11, p. 420.
 Nirṇayasamgrahaḥ, 4, p. 552.
 Prāyaścittanirṇayaḥ, 3, p. 409.
 Prayogatattvam, 5, p. 554.
 Sāmavedīya Pārvaṇāśrāddhaprayogaḥ,
 6, p. 412.
 Sapiṇḍīkaraṇavidhiḥ, 4, p. 410.
 Śrāddhamantravyākhyā, 7, p. 414.
 ——— nirṇayaḥ, 6, p. 554.
 Smṛitisāraḥ, 5, p. 411.
 Tattvacintāmaṇiḥ, 3, p. 551.
 Vyavasthāsārasamgrahaḥ, 10, p. 417.

SCIENCE OF MUSIC.

- Gītavalīḥ, 2, p. 586.
 Saṃgītadāmodaraḥ, 1, p. 420.

EPICS AND PURĀNAS.

- Akrūrakṛitastotram, 15, p. 435.
 Bhagavadgītā Saṅkarabhāṣyasahitā, 6,
 p. 426.
 Brahmakṛitam Stotram, 23, p. 588.
 Durgāstotram, 17, p. 436.
 Gaṅgāstotram, 19, p. 436.
 Guptavatī, 22, p. 588.
 Kālikāpurāṇam, 7, p. 426.
 Kālikhaṇḍam Saṅgikam, 10, p. 427.
 Liṅgārcaṇacandrikā, 13, p. 432.
 Mahābhārataṃ Droṇaparva, 1, p. 424.
 ——— Gadāparva, 4, p. 425.
 ——— Karṇaparva, 2, p. 424.
 ——— Salyaparva, 3, p. 425.
 ——— Strīparva, 5, p. 425.
 Markaṇḍeya Caṇḍī, 8, p. 426.

- Padmapurāṇīya Snānaprayogaḥ, 1
 p. 431.
 Rudrākṣamāhātmyam, 20, p. 437.
 Sanaīscarastotram, 18, p. 436.
 Sanatsujātīyam Saṅgikam, 24, p. 589.
 Saptaśatīśāraḥ, 26, p. 589.
 Saṅgika Caṇḍī, 25, p. 589.
 Śrīkṛiṣṇāṣṭottaraśatanāmastotram, 14,
 p. 435.
 Sūryyāṣṭakam, 21, p. 437.
 Utkalakhaṇḍam Puruṣottamāmāhā-
 tmyam, 9, p. 427.
 Vaśiṣṭhacandrikā, 11, p. 428.
 Viparītapratyaṅgirā Nārāyaṇastotra-
 viṣṇustotrāṇi, 16, p. 435.

TANTRAM.

- Aparājitaśtutiḥ, 24, p. 450.
 Āryyāstotram, 19, p. 448.
 Avadhautagītā, 31, p. 453.
 Cintāmaṇitantram, 37, p. 457.
 Dakṣiṇakālikāstavarājaḥ, 46, p. 462.
 Dakṣiṇāmūrttipañjaraḥ, 47, p. 463.
 Dīpānvitādīpikā, 48, p. 464.
 Durgāgītā, 49, p. 465.
 ——— kavacam, 54, p. 470.
 ——— mantraḥ, 17, 18, p. 448.
 ——— pūjāmantraḥ, 50, p. 465.
 ——— paddhatiḥ, 51, p. 467.
 ——— prayogaḥ, 52, p. 468.
 ——— śatanāmastotram, 15, p. 446 ;
 46, p. 447.
 ——— stavaḥ, 53, p. 469.
 ——— stotram, 55, 56, p. 470.
 Jagaddhātṛīpūjāpaddhatiḥ, 40, p. 458.
 Jagaddhātṛīpūjāprayogaḥ, 21, p. 449 ;
 38, 39, p. 458.
 Japarahasyam, 41, p. 459.
 Jñānavaibhavatāntrasamgrahaḥ, 13,
 p. 443.
 Kālikavacam, 22, p. 449.
 Kālitantram, 2, 438 ; 34, p. 454.

Kālīūrdhāmnāyaḥ, 36, p. 455.
 Kalpalatātantram, 32, p. 453.
 Kālyādistavaḥ, 35, p. 454.
 Kāmadhenutantram, 33, p. 454.
 Kulārjavatantram, 3, p. 439.
 Liṅgārcanacandrikā, 81, p. 490.
 Liṅgārcanatantram, 6, p. 440 ; 80, p. 489.
 Mahānirvātantram, 7, p. 440.
 Mahāryyastotram, 74, p. 485.
 Mahimnaḥ Stavaḥ, 25, p. 450 ; 27,
 p. 451 ; 68, p. 482.
 ————stavaṭīkā, 28, p. 451.
 ————stotram, 26, p. 450 ;
 69, p. 483.
 Mantraprakaraṇam, 67, p. 482.
 Mātāṅginīstotram, 75, p. 486.
 Māyātantram, 5, p. 439 ; 70, p. 483.
 Merutantram, 73, p. 485.
 Mṛittikāśivaliṅgapūjā, 72, p. 485.
 Mṛityuñjayagītā, 71, p. 484.
 Muṇḍamālātantram, 4, p. 439.
 Nāradapañcarātram, 57, p. 471.
 Navagrahakavacam, 30, p. 452.
 Nilatantram, 60, p. 475.
 Niruttaratantram, 58, p. 472.
 Nirvātantram, 59, p. 472.
 Pārthivaśivakavacam, 61, p. 476.
 ————pūjā, 62, p. 477.
 Picchilātantram, 8, p. 441.
 Pratyāṅgirākavacam, 64, p. 479.
 ————vīparītapratyaṅgirā, 65,
 p. 480.
 Pājāvidhiḥ, 23, p. 450.
 Puraścaraṇalaharītantram, 63, p. 478.
 Rādhātantram, 1, p. 437.
 Ratnāvalītantrē Jñānaratnāvalī, 77,
 p. 487.
 Rudraçaṇḍī, 78, p. 488.
 Rudrayāmalekulācārasamācāraḥ, 79,
 p. 489.
 Śaivasudhākaraḥ, 100, p. 512.
 Śāktābhiṣekaḥ, 94, 95, p. 504-5.
 Śāktānandatarāṅginī, 93, p. 504.

Śāktasarvasvam, 92, p. 503.
 Śaktiratnākaraḥ, 90, p. 498.
 Śaktisaṅgamatantram, 91, p. 498.
 Śaktitantram, 9, p. 441.
 Sāmbhavitantre Jñānasaṅkulī, 96,
 p. 505.
 Śaṭcakraḍinirūpaṇam, 14, p. 446.
 Saṭīka Nihśreyyādistutiḥ, 20, p. 449.
 Śaṭkarmadīpikā, 104, p. 514.
 Saubhāgyaratnākaraḥ, 111, p. 586.
 Sivarahasyam, 97, p. 506.
 ————stotram, 98, p. 508.
 Sīvārcanacandrikā, 99, p. 509.
 Śrīdurgāśatanāmastotram, 103, p. 514.
 Śrījayadurgāstavarājaḥ, 102, p. 513.
 Strīgurugītā, 108, p. 519.
 Sīryyakavacam, 106, 107, p. 518.
 Śyāmākālpalātā, 11, p. 442.
 Śyāmārahasyam, 101, p. 513.
 Tantradīpikā, 12, p. 443.
 Tantrasāraḥ, 10, p. 441 ; 43, p. 461.
 Tāntrikasandhyā, 44, p. 461.
 Tōḍalatantram, 45, p. 462.
 Tattvasāraḥ, 110, p. 521.
 Vagalāmukhikavacam, 66, p. 481 ; 83, p.
 493.
 ————stotram, 82, p. 492.
 Varadātantram, 84, p. 493.
 Vārāhītantram, 86, p. 495.
 Vaśīkaraṇam, 85, p. 495.
 Vījatantram, 88, p. 496.
 Vīparītapratyaṅgirā, 87, p. 496.
 Vīratantram, 89, p. 497.
 Viṣṇupañjarabhedakavacam, 29, p. 451.
 Yoginītantram, 76, p. 487.

VEDĀNTA.

Adhyātmavinduḥ, 15, p. 583.
 Atharvasīkhopaniṣad, 1, p. 523.
 Atharvasīra Upaniṣat, 2, p. 523.
 Chāndogyaopaniṣad, 6, p. 527.
 Hastāmālakastotram, 14, p. 532.

Īśāvāsyapraśnamuṇḍaka-Taittirīya-Chā-
ndogyopaniṣadaḥ, 4, p. 525.
Kenopaniṣadbhāṣyam, 5, p. 526.
Māṇḍukyopaniṣad Brahmopaniṣad, 8,
p. 529.
Nyāyanirṇayavyākhyā, 7, p. 528.
Sabhāsyēśāvāsyopaniṣat, 13, p. 532.
Śrībhagavadgītādīpikā, 11, p. 531.
Śrīmaddakṣiṇakālikopaniṣat, 12, p. 531.
Vedāntasāraṭīkāsubodhinī, 10, p. 530.
Vṛihadāraṇyakopaniṣad, 9, p. 530.

NYĀYA.

Bhāṣāparicchedaḥ, 2, p. 534 ; 6, p. 585.
Bhāvārthadīpikā, 1, p. 533.
Nāṇvādaḥ, 5, p. 585.
Tarkaprakāśaḥ, 4, p. 585.
Vādārthadarpaṇam, 3, p. 534.

SĀṆKHYA.

Sāṅkhyakārikābhāṣyam, 1, p. 535.

YOGA.

Gorakṣasaṁhitā, 1, p. 536.
Pātañjalabhāṣyam, 2, p. 537.
Rājamārtanḍaḥ, 3, p. 538.

STOTRAS or HYMNS.

Ādityahṛidayam, 2, p. 540.
Ahalyākṛitastotram, 1, p. 539.
Durgāstotram, 6, 7, p. 543.
Gaṅgāstavaḥ, 4, p. 541.
——stotram, 6, p. 542.
Kṛiṣṇastotram, 3, p. 541.
Maṅgalāṣṭakam, 10, p. 545.
Nīlakaṭṭhastavarāja, 8, p. 544.
Prajñāvarddhanastotram, 9, p. 544.
Sanaīscarastotram, 12, p. 546.

Sivastotram, 13, p. 547.
Śrutipādistotram, 17, p. 549.
Sūryyagaṇeśastotre, 14, p. 548.
——stavaḥ, 15, p. 548 ; 16, p.
549.

LITURGICAL MANUSCRIPTS.

Balikarmabaiśvadevakarmaṇī, 12, p.
563 ; 13, 14, p. 564.
Candanayātrā, 2, p. 556.
Caityakṛityam, 3, p. 557.
Devyāsahasranāmakathanam, 9, p. 562.
Dūrvāṣṭamīvratakathā, 8, p. 561.
Gāyatrīśāpoddhāranyasastavakavacāni,
28, p. 592.
Guṇḍikāyātrā, 29, p. 593.
Manvantarādi, 15, p. 564.
Nārāyaṇasṇānamantrādi, 11, p. 563.
Navarātrivratam, 10, p. 562.
Prakīrṇakakṛiyāsamuccayaḥ, 30, p. 593.
Rathayātrāprayogaḥ, 16, p. 565.
Ṛigvedīyahomapaddhatiḥ, 1, p. 553.
Sāmavedīyasandhyāprayogaḥ Saṭīkaḥ,
25, p. 571.
Sāmavedīyasandhyāvidhiḥ, Saṭīkaḥ, 26,
p. 572.
Saṅkalpacandrikā, 22, p. 569.
Sandhyāprayogaḥ, 23, p. 569.
——vidhiḥ, 24, p. 571.
Sivarātrivratākathā, 19, p. 567.
——vratam, 18, p. 566.
Sṇānayātrāprayogaḥ, 27, p. 572.
Śrāddhamantraḥ saṭīkaḥ, 20, p. 567.
Śrīkṛiṣṇajaṇmāṣṭamīvrataṁ, 21, p. 568.
Tarpaṇam, 4, p. 558.
Tīrthayātrā, 5, p. 559.
Tulāpuruṣadānamokṣāṅgabhutahomā-
diḥ, 7, p. 560.
Tulāpuruṣamahādānamokṣakarmavi-
dhiḥ, 6, p. 559.
Vaiśakhakṛitya, 17, p. 566.
Vratakālavivekaḥ, 31, p. 594.

VAIDYAKA.

- Cikitsāratnamālā, 1, p. 573.
 Jvaranidānam, 2, 3, p. 574.
 Nāḍījñānam, 4, p. 574.
 Rājavallabhadravagupah, 5, p. 575.
 Sandigdghārthaprakāśikā, 6, p. 576.

JYOTIṢA.

- Akṣaracūḍāmaṇiḥ, 1, p. 577.
 Āṅkaprastāraḥ, 2, p. 577.
 Jyotiḥsāraḥ, 3, p. 578.
 Praśnasārakeralī, 4, p. 579.
 Svapnādhyāyaḥ, 5, p. 579.

VEDAS.

- Chāndogyamantrabhāṣyam, 1, p. 580.
 Devīsūktam, 2, p. 581 ; 3, p. 582.
 Rudrādhyāyaṭīkā, 4, p. 582.
 —————bhāṣyam, 5, p. 583.

PROSODY.

- Śrutabodhaḥ, 1, p. 584.